Ref FI 2.7

LISIÄ SUOMEN VIRALLISEEN TILASTOON.
BIDRAG TILL FINLANDS OFFICIELA STATISTIK.

XI.

LÄÄKINTÖLAITOS.

UUSI JATKO 22.

LÄÄKINTÖHALLITUKSEN KERTOMUS

VUODELTA 1905.

MEDICINALVERKET.

NY FÖLJD 22.

MEDICINALSTYRELSENS BERÄTTELSE

FÖR ÅR 1905.

IV A:1

HELSINKI,
KEISARILLISEN SENAATIN KIRJAPAINOSSA
1907.

Härmed får Medicinalstyrelsen i djupäste underdånighet till Eders Kejserliga Majestät öfverlämna berättelse om Medicinalverket i Finland för år 1905.

RICHARD SIEVERS.

L. W. Fagerlund.
t. f.

F. W. Westerlund.

O. v. Hellens.

Gust. Rud. Idman.

Walter Laurén.
t. f.

Innehållsförteckning.

I. Allmänna helso- och sjukvården.
A. Sammanställning af provincialläkarenes uppgifter om smittosamma sjukdomars förekomst inom distrikten . . . . . Refer. Med. rådet Theodor Löfström.
B. Utdrag ur provincialläkarenes årsberättelser . . . . . » » » » »
C. Utdrag ur de af städernas helsovårdsnämnder afgifna årsberättelser . . . . » » » » »
D. Utdrag ur kommunalläkarenes årsberättelser . . . . . » » » F. W. Westerlund.
II. Skyddskoppympningen . . . . . » » » Theodor Löfström.
III. Valtion Sairashoitolaitokset . . . . . » » » G. R. Idman.
Lapsenpäästölaitokset . . . . . » » » » »
Kuntien ja yksityisten sairashoitolaitokset » » » F. W. Westerlund.
IV. Kätilölaitos . . . . . » » » G. R. Idman.
V. Rättsmedicin . . . . . » » » Theodor Löfström.
VI. Apoteksväsendet . . . . . » t. f. Assessor W. Laurén.
VII. Veterinärväsendet . . . . . » » Frih. Oskar v. Hellens.
VIII. Läkarepersonalen.
IX. Medicinalstyrelsen.

Tabell-Bilagor.

Liite.

Kertomus »Suomenmaalaisen Sanatorion ja Lasaretin sotanäyttämöltä tulleita haavoitettuja ja sairaita varten» toiminnasta v. 1904—1905.

Kartor utvisande utbredning af skarlakansfeber och messling i Finland år 1905.

A. Sammanställning af provincialläkarenes uppgifter om nedanangifna

Län, provincialläkaredistrikt, socknar och kapell.	Skarlakansfeber.		Messling.		Tarmtyfus.	
	Antal.	Månad.	Antal.	Månad.	Antal.	Månad.
Nylands län.						
Helsingfors distrikt.						
Helsinge s:n	4	1, 2, 8	4	3, 4	9	7, 8, 10
Borgå »	2	1, 2	—	—	10	6, 7, 10—12
Askola kap.	—	—	—	—	—	—
Pukkila s:n	—	—	—	—	—	—
Sibbo s:n	1	5	—	—	—	—
Borgnäs s:n	—	—	—	—	—	—
Thusby s:n	9	1, 9, 11, 12	—	—	—	—
Nurmijärvi s:n	—	—	—	—	—	—
Mäntsälä »	—	—	1	11	—	—
Lovisa distrikt.						
Elimä s:n	1	8	8	2, 3, 6, 7	—	—
Anjala »	—	—	—	—	—	—
Strömfors »	—	—	—	—	—	—
Perno »	5	1	—	—	—	—
Liljendals kap.	—	—	—	—	—	—
Mörskom s:n	—	—	—	—	—	—
Lappträsk »	—	—	—	—	—	—
Artsjö »	—	—	—	—	—	—
Iittis »	—	—	—	—	—	—
Jaala »	—	—	—	—	—	—
Orimattila »	—	—	10	1—4	—	—
Ekenäs distrikt.						
Ekenäs landsförs.	—	—	3	6	4	8, 9
Pojo s:n med Fiskars bruk	—	—	3	6	2	7, 8
Snappertuna kap.	—	—	—	—	—	—
Ingå s:n	—	—	—	—	2	8, 11
Degerby kap.	—	—	—	—	—	—
Karis s:n med Svartå bruksförs.	—	—	—	—	—	—
Tenala s:n	1	1	—	—	—	—
Bromarf »	—	—	—	—	—	—
Karislojo »	—	—	—	—	—	—
Sammatti kap.	—	—	—	—	—	—

sjukdomars utbredning inom provincialläkaredistrikten under år 1905.

Kikhosta.		Rödsot.		Halsröta och strypsjuka.		Frossa.		Influensa.	
Antal.	Månad.	Antal.	Månad.	Antal.	Månad.	Antal.	Månad.	Antal.	Månad.
E	5, 6	—	—	1	6	—	—	—	—
46	5—12	6	7, 8	7	2, 3, 5, 6, 9, 12	1	12	M	1—3, 5
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
14	1, 8	S	7	—	—	—	—	M	1
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
35	3, 5—9, 11, 12	S	7, 8	—	—	—	—	M	1, 7
M	6—9	—	—	1	5	—	—	E	2, 3, 6—8
20	6, 7, 9—11	—	—	1	7	—	—	M	1—3, 12
10	6, 9—11	4	7	—	—	—	—	S	1, 10, 11
1	9	—	—	6	3	—	—	—	—
1	9	—	—	—	—	—	—	—	—
6	4	3	4, 9	7	9, 11, 12	—	—	S	1
—	—	—	—	—	—	—	—	S	1
—	—	—	—	—	—	—	—	M	1
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
—	—	28	6, 7	1	10	—	—	—	—
17	3—6, 12	—	—	—	—	—	—	30	1—3, 5, 12
20	5—10, 11	—	—	1	1	—	—	M	1, 2, 11, 12
6	6—9	—	—	—	—	—	—	14	1, 3, 5, 12
13	6—9	—	—	—	—	—	—	M	1—3, 9
7	12	—	—	2	9—11	—	—	M	1—3, 9
M	3, 5—8, 12	—	—	—	—	—	—	11	1—4, 9, 12
6	5, 6, 8, 9	—	—	—	—	—	—	12	1, 2, 5—12
—	—	—	—	—	—	—	—	15	1—3
1	7	—	—	—	—	—	—	6	1, 2
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—

Län, provincialläkaredistrikt, socknar och kapell.	Skarlakansfeber.		Messling.		Tarmtyfus.	
	Antal.	Månad.	Antal.	Månad.	Antal.	Månad.
Lojo distrikt.						
Lojo s:n	—	—	45	4—7, 11, 12	—	—
Nummis »	—	—	13	9, 11	—	—
Pusula »	—	—	M	10	—	—
Vichtis »	—	—	6	4, 6, 12	—	—
Pyhäjärvi »	—	—	8	12	—	—
Sjundeå »	1	10	5	6	—	—
Kyrkslätt »	8	4, 8, 9	S	3, 5, 9—11	1	7
Esbo »	—	—	—	—	—	—
Tavastehus län.						
Tavastehus distrikt.						
Tavastehus landsförs.	—	—	—	—	—	—
Vånå s:n	—	—	—	—	—	—
Rengo »	—	—	—	—	—	—
Loppis »	—	—	—	—	—	—
Janakkala »	—	—	—	—	—	—
Hausjärvi »	—	—	5	2	—	—
Hauho »	—	—	—	—	54	8, 9
Tuulois »	—	—	—	—	—	—
Hattula »	42	3—6	—	—	2	11
Tyrväntö kap.	—	—	—	—	—	—
Tammela distrikt.						
Tammela s:n	18	3, 6	—	—	—	—
Jokkis s:n	—	—	—	—	—	—
Humppila »	—	—	—	—	—	—
Perttula »	—	—	—	—	1	2
Urjala s:n	156	1—7	—	—	9	1
Akkas »	2	2	—	—	2	8
Kylmäkoski kap.	—	—	—	—	—	—
Somero s:n	—	—	—	—	—	—
Sommarnäs kap.	—	—	—	—	—	—
Kalvola s:n	15	4—9	—	—	—	—
Sääksmäki »	—	—	—	—	—	—
Tammerfors distrikt.						
Birkkala s:n	39	1—5	—	—	3	10
Ylöjärvi kap.	—	—	—	—	—	—
Vesilahti s:n	—	—	1	10	—	—

Kikhosta.		Rödsot.		Halsröta och strypsjuka.		Frossa.		Influensa.	
Antal.	Månad.	Antal.	Månad.	Antal.	Månad.	Antal.	Månad.	Antal.	Månad.
18	8, 9, 11, 12	2	8, 9	—	—	—	—	62	1—7, 9, 10
1	12	—	—	—	—	—	—	12	1—3
—	—	—	—	—	—	—	—	5	1, 2
1	12	—	—	—	—	—	—	36	1—3, 6
—	—	—	—	—	—	—	—	S	1, 2
6	11, 12	—	—	—	—	—	—	9	1, 2, 4
9	2, 7—9, 11, 12	29	7, 8	1	1	—	—	S	1, 2, 12
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
—	—	—	—	—	—	—	—	M	3
M	1	—	—	—	—	—	—	S	1, 2
—	—	—	—	—	—	—	—	S	1
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
S	7, 9, 10	—	—	1	6	—	—	—	—
5	1	—	—	8	1	—	—	—	—
M	3	M	7	—	—	—	—	5	4
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
—	—	M	7, 10	15	6	—	—	S	1, 2
34	5, 6	—	—	—	—	—	—	—	—
20	12	43	7, 8	—	—	—	—	—	—
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
20	1—6	—	—	11	2, 3, 6, 7	—	—	—	—
2	8, 12	—	—	4	2, 6	—	—	—	—
2	1, 3	—	—	—	—	—	—	—	—
1	10	1	6	—	—	—	—	—	—
—	—	—	—	1	12	—	—	—	—
3	2	—	—	—	—	—	—	—	—
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
—	—	—	—	2	5, 10	—	—	12	1
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—

Län, provincialläkaredistrikt, socknar och kapell.	Skarlakansfeber.		Messling.		Tarmtyfus.	
	Antal.	Månad.	Antal.	Månad.	Antal.	Månad.
Tottijärvi kap.	—	—	—	—	—	—
Lempäälä s:n	—	—	2	10	—	—
Kangasala »	10	7, 11, 12	—	—	1	7
Messuby »	22	3—5, 12	6	11	7	4, 5, 11
Pälkäne »	2	1	—	—	1	8
Sahalahti »	—	—	—	—	7	8—11
Ruovesi distrikt.						
Ruovesi s:n	—	—	1	7	1	10
Kuru »	—	—	—	—	—	—
Teisko »	—	—	—	—	—	—
Orivesi »	—	—	3	3, 11	—	—
Jämsä distrikt.						
Jämsä s:n	—	—	—	—	4	9, 10
Korpilahti »	—	—	1	10	—	—
Längelmäki »	—	—	—	—	—	—
Kuorevesi »	—	—	—	—	—	—
Eräjärvi kap.	—	—	—	—	6	11
Luopios s:n	—	—	—	—	—	—
Kuhmalahti kap.	—	—	—	—	—	—
Kuhmois s:n	—	—	—	—	—	—
Hollola distrikt.						
Hollola s:n	2	1	5	3, 5	2	6, 10
Kärkölä »	—	—	—	—	—	—
Nastola »	—	—	33	1, 4, 5	6	2, 3
Padasjoki »	—	—	—	—	1	11
Asikkala »	5	3, 5	M	1, 4, 5	—	—
Koskis »	—	—	M	1	—	—
Lampis »	—	—	12	2	—	—
Åbo och Björneborgs län.						
Salo distrikt.						
Salo köping	—	—	1	5	—	—
Uskela s:n	—	—	8	7, 10, 11	—	—
Muurla kap.	—	—	—	—	—	—
S:t Bertils s:n	—	—	—	—	—	—
Kuusjoki kap.	—	—	—	—	—	—
Halikko s:n	—	—	—	—	—	—

Kikhosta.		Rödsot.		Halsröta och strypsjuka.		Frossa.		Influensa.	
Antal.	Månad.	Antal.	Månad.	Antal.	Månad.	Antal.	Månad.	Antal.	Månad.
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
—	—	—	—	2	2	—	—	—	—
—	—	—	—	1	10	—	—	27	1, 2, 7, 12
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
8	8—11	—	—	2	8	—	—	S	1—3, 11
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
M	1—4, 7, 11, 12	—	—	—	—	—	—	S	1—2, 9, 10
M	12	—	—	—	—	—	—	M	1
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
M	1, 11, 12	—	—	5	1, 11	—	—	24	1, 9, 11, 12
M	9—12	2	3, 7	4	4, 9, 10	—	—	S	1—4,6,10—12
M	10	—	—	—	—	—	—	22	1
—	—	—	—	—	—	—	—	M	1
E	7	—	—	—	—	—	—	—	—
—	—	—	—	—	—	—	—	M	1
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
—	—	—	—	—	—	—	—	M	1
M	9, 10	—	—	—	—	—	—	S	1, 2, 9
35	5, 10—12	—	—	1	3	1	3	S	1—3, 9, 11, 12
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
—	—	—	—	1	1	—	—	S	1
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
—	—	—	—	1	1	—	—	S	1—3
—	—	—	—	—	—	—	—	M	1
—	—	—	—	—	—	—	—	M	1
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
—	—	4	7, 12	—	—	—	—	—	—
—	—	2	10	—	—	—	—	—	—
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
1	3	5	8	3	4, 6, 10	—	—	—	—

Län, provinciallläkaredistrikt, socknar och kapell.	Skarlakansfeber.		Messling.		Tarmtyfus.	
	Antal.	Månad.	Antal.	Månad.	Antal.	Månad.
Angelniemi kap.	—	—	—	—	—	—
Kimito s:n	—	—	1	6	—	—
Dragsfjärd kap.	—	—	3	7, 11, 12	—	—
Vestanfjärd »	—	—	—	—	—	—
Hiittis s:n	—	—	—	—	—	—
Bjerno »	—	—	2	5, 9	—	—
Finby kap.	1	2	—	—	—	—
Kisko s:n	—	—	—	—	—	—
Suomusjärvi s:n	—	—	—	—	—	—
Kiikala s:n.	—	—	—	—	—	—
Åbo distrikt.						
S:t Karins s:n	—	—	—	—	2	7
Kakskerta kap.	—	—	—	—	—	—
Piikkis s:n	—	—	—	—	5	10, 11
Kustö kap.	—	—	—	—	—	—
Pemar s:n	—	—	—	—	1	11
Pargas »	1	12	—	—	—	—
Sagu »	—	—	1	12	—	—
Karuna kap.	—	—	—	—	—	—
Masku s:n	—	—	—	—	—	—
Vahto »	—	—	—	—	—	—
Nousis »	—	—	—	—	—	—
Reso »	28	10	—	—	1	12
Nådendals landsf.	—	—	—	—	—	—
Rusko kap.	—	—	—	—	—	—
S:t Marie s:n	—	—	—	—	—	—
Paattis kap.	—	—	—	—	—	—
Pöytis s:n	—	—	—	—	—	—
Yläne »	—	—	—	—	—	—
Lundo »	—	—	—	—	—	—
Brunkkala kap.	—	—	—	—	—	—
S:t Mårtens s:n	—	—	—	—	—	—
Koskis kap.	—	—	—	—	—	—
Eura »	—	—	—	—	1	1
Karinais »	—	—	—	—	—	—
Oripää »	—	—	—	—	—	—
Rimito distrikt.						
Villnäs kap.	—	—	—	—	—	—
Rimito s:n	—	—	—	—	—	—

Kikhosta.		Rödsot.		Halsröta och strypsjuka.		Frossa.		Influensa.	
Antal.	Månad.	Antal.	Månad.	Antal.	Månad.	Antal.	Månad.	Antal.	Månad.
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
—	—	—	—	3	7, 8	—	—	—	—
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
10	1	—	—	6	2, 3, 9	—	—	—	—
—	—	—	—	—	—	1	6	—	—
—	—	2	10	—	—	—	—	—	—
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
4	3, 4	1	7	—	—	—	—	—	—
—	—	—	—	—	—	—	—	S	1, 2
—	—	—	—	—	—	—	—	S	1, 2
—	—	—	—	2	3, 4	—	—	S	1, 2
—	—	—	—	—	—	—	—	S	1, 2
—	—	—	—	—	—	—	—	S	1, 2
—	—	—	—	23	4, 11, 12	1	4	S	1, 2
1	12	—	—	—	—	—	—	S	1, 2
—	—	—	—	5	7	—	—	S	1, 2
—	—	—	—	—	—	—	—	S	1, 2
—	—	—	—	—	—	—	—	S	1, 2
—	—	—	—	—	—	—	—	S	1, 2
25	11	—	—	3	11	—	—	S	1, 2
—	—	—	—	—	—	—	—	S	1, 2
—	—	—	—	—	—	—	—	S	1, 2
—	—	—	—	3	11	—	—	S	1, 2
—	—	—	—	—	—	—	—	S	1, 2
—	—	—	—	—	—	—	—	S	1, 2
—	—	—	—	—	—	—	—	S	1, 2
—	—	—	—	—	—	—	—	S	1, 2
—	—	—	—	—	—	—	—	S	1, 2
—	—	—	—	—	—	—	—	S	1, 2
—	—	1	3	6	6	—	—	S	1, 2
—	—	—	—	—	—	—	—	S	1, 2
—	—	—	—	—	—	1	1	S	1, 2
—	—	—	—	—	—	—	—	S	1, 2
8	8	—	—	—	—	—	—	M	1
—	—	—	—	—	—	—	—	E	1

Län, provinciallläkaredistrikt, socknar och kapell.	Skarlakansfeber.		Messling.		Tarmtyfus.	
	Antal.	Månad.	Antal.	Månad.	Antal.	Månad.
Merimasku kap.	—	—	—	—	—	—
Nagu s:n	—	—	—	—	—	—
Korpo »	—	—	—	—	—	—
Houtskär »	—	—	—	—	—	—
Godby distrikt.						
Sunds s:n	—	—	—	—	—	—
Vårdö »	—	—	—	—	—	—
Saltvik »	—	—	—	—	—	—
Finström »	—	—	—	—	—	—
Geta kap.	—	—	M	9, 10	—	—
Eckerö s:n	—	—	—	—	—	—
Hammarland »	—	—	—	—	—	—
Lemland »	—	—	—	—	—	—
Lumparland kap.	—	—	—	—	—	—
Jomala s:n	—	—	—	—	3	6—8
Föglö »	—	—	—	—	—	—
Kökar kap.	—	—	—	—	—	—
Sottunga »	—	—	—	—	—	—
Kumlinge s:n	—	—	—	—	—	—
Brändö »	—	—	—	—	—	—
Nystads distrikt.						
Nystads landsförs.	—	—	—	—	—	—
Nykyrko s:n	—	—	E	7	—	—
Vehmo »	—	—	—	—	—	—
Lokalahti kap.	—	—	—	—	—	—
Töfsala s:n	—	—	—	—	—	—
Velkua kap.	—	—	—	—	—	—
Iniö »	—	—	—	—	—	—
Gustafs s:n	—	—	—	—	—	—
Pyhämaa »	—	—	—	—	—	—
Letala »	—	—	M	4—7	—	—
Virmo »	—	—	—	—	—	—
Karjala kap.	M	12	M	6, 7	—	—
Mietois s:n	—	—	—	—	—	—
Lemo »	—	—	—	—	—	—
Björneborgs distrikt.						
Björneborgs landsf.	2	11, 12	—	—	—	—
Ulfsby s:n	4	11	—	—	—	—

Kikhosta.		Rödsot.		Halsröta och strypsjuka.		Frossa.		Influensa.	
Antal.	Månad.	Antal.	Månad.	Antal.	Månad.	Antal.	Månad.	Antal.	Månad.
—	—	—	—	—	—	—	—	E	1
—	—	—	—	—	—	—	—	M	1—3
—	—	—	—	—	—	—	—	M	1
—	—	—	—	—	—	—	—	M	1
—	—	—	—	—	—	1	7	E	1—12
—	—	—	—	—	—	—	—	E	1, 2
—	—	—	—	—	—	—	—	E	1—12
—	—	—	—	—	—	1	3	E	1—12
—	—	—	—	—	—	—	—	E	1—3
—	—	—	—	—	—	—	—	E	2
—	—	—	—	—	—	—	—	E	1—12
—	—	—	—	—	—	E	2, 12	E	1—4
—	—	—	—	—	—	—	—	E	5
—	—	—	—	—	—	—	—	E	1—7
—	—	—	—	—	—	—	—	E	2—12
—	—	—	—	—	—	—	—	E	4
—	—	—	—	—	—	—	—	E	2, 3
—	—	—	—	—	—	—	—	E	1—5
—	—	—	—	—	—	—	—	E	1—6
M	1—3	—	—	13	4, 5	—	—	S	1, 2, 10—12
M	1—3, 5, 7	1	8	13	1—4, 6	—	—	S	1—3, 10—12
—	—	—	—	M	5, 10	—	—	S	1—3, 10—12
M	3	—	—	24	5, 7, 9, 10	—	—	S	1, 2, 10—12
M	3	—	—	1	1	—	—	S	1, 2, 10—12
—	—	—	—	—	—	—	—	E	2, 10—12
—	—	—	—	—	—	—	—	E	2, 10—12
—	—	1	7	—	—	—	—	E	2, 10—12
—	—	—	—	1	1	—	—	M	1, 10—12
—	—	—	—	11	1, 10	—	—	M	1, 10—12
M	8	—	—	6	2, 3	—	—	E	2, 10—12
—	—	—	—	—	—	—	—	S	1, 10—12
—	—	—	—	—	—	—	—	E	2, 10—12
—	—	—	—	—	—	—	—	E	2, 10—12
S	4—10	—	—	4	1, 12	—	—	S	1-3, 5-7, 10, 12
S	6, 8	—	—	1	1	—	—	S	1—3, 6, 11, 12

Län, provinciallläkaredistrikt, socknar och kapell.	Skarlakansfeber.		Mässling.		Tarmtyfus.	
	Antal.	Månad.	Antal.	Månad.	Antal.	Månad.
Nakkila s:n	E	4	—	—	—	—
Kullaa kap.	—	—	—	—	—	—
Norrmark s:n	E	8, 12	—	—	—	—
Påmark kap.	S	7, 8	—	—	—	—
Hvittisbofjärd »	1	11	—	—	—	—
Sastmola s:n	S	3, 12	—	—	1	5
Siikais »	—	—	—	—	—	—
Eura »	22	6, 8, 9, 11	1	9	—	—
Kiukais kap.	—	—	—	—	—	—
Honkilahti »	1	11	—	—	—	—
Euraåminne s:n	—	—	—	—	—	—
Luvia kap.	—	—	—	—	—	—
Lappi s:n	—	—	—	—	—	—
Raumo landsf.	—	—	—	—	—	—
Hinnerjoki s:n	—	—	E	3	—	—
Hvittis distrikt.						
Hvittis s:n	5	6, 8, 10, 11	3	4	—	—
Vampula kap.	—	—	—	—	—	—
Kauvatsa kap.	—	—	—	—	—	—
Punkalaitio s:n	8	3, 5, 6	9	3, 6	—	—
Loimijoki »	—	—	—	—	—	—
Metsämaa kap.	—	—	—	—	—	—
Alastaro s:n	—	—	—	—	1	7
Kumo »	—	—	—	—	—	—
Harjavalta »	—	—	—	—	—	—
Kjulo »	—	—	—	—	—	—
Säkylä »	4	1	—	—	—	—
Tyrvis distrikt.						
Karkku s:n	—	—	—	—	—	—
Suoniemi kap.	14	5, 6	—	—	—	—
Mouhijärvi s:n	—	—	—	—	1	11
Suodenniemi kap.	—	—	—	—	—	—
Lavia s:n	—	—	—	—	1	11
Tyrvis »	12	6, 7	—	—	16	10—12
Kiikka kap.	1	9	—	—	—	—
Kiikois »	—	—	—	—	—	—

Kikhosta.		Rödsot.		Halsröta och strypsjuka.		Frossa.		Influensa.	
Antal.	Månad.	Antal.	Månad.	Antal.	Månad.	Antal.	Månad.	Antal	Månad.
S	6—10	—	—	—	—	—	—	S	1, 2, 5, 10
S	6	—	—	2	2, 10	—	—	S	2
S	1, 5, 8	—	—	—	—	—	—	S	2
S	4—6, 8	—	—	—	—	1	2	S	1, 2
S	2, 5, 6, 8	3	12	4	7, 10	—	—	S	2, 10
S	8, 10	—	—	—	—	—	—	S	1, 2, 6, 10
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
10	9, 12	—	—	—	—	—	—	S	1, 2, 4, 9, 12
1	11	—	—	—	—	—	—	—	—
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
E	8	—	—	—	—	—	—	S	1, 2, 4
E	7	—	—	—	—	—	—	S	1, 2, 4
S	10	—	—	—	—	—	—	S	1—4
—	—	—	—	—	—	—	—	S	1, 2
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
—	—	—	—	—	—	—	—	36	1—5, 11, 12
—	—	—	—	—	—	—	—	2	2
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
—	—	—	—	—	—	—	—	34	1—4, 11, 12
4	12	—	—	—	—	—	—	19	1, 2
—	—	—	—	5	10, 11	—	—	—	—
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
—	—	—	—	11	9—11	—	—	—	—
—	—	—	—	—	—	—	—	9	1, 2
—	—	—	—	—	—	—	—	3	1
8	2, 11	—	—	1	11	—	—	—	—
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
—	—	—	—	2	11	—	—	—	—
E	10—12	—	—	—	—	—	—	—	—
—	—	—	—	—	—	—	—	M	1, 2
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—

Län, provincialläkaredistrikt, socknar och kapell.	Skarlakansfeber.		Messling.		Tarmtyfus.	
	Antal.	Månad.	Antal.	Månad.	Antal.	Månad.
Ikalis distrikt.						
Ikalis s:n	S	1—8	—	—	—	—
Jämijärvi kap.	S	5—12	E	2	—	—
Parkano s:n	S	1—5, 8	—	—	—	—
Kankaanpää »	M	5—8, 11, 12	—	—	M	9, 10
Karvia kap.	—	—	—	—	—	—
Honkajoki »	—	—	—	—	—	—
Tavastkyrö s:n	E	2	—	—	E	12
Viljakkala kap.	—	—	—	—	—	—
Vasa län.						
Kristinestads distrikt.						
Närpes s:n	87	2-4, 6, 10-11	—	—	—	—
Korsnäs »	—	—	—	—	—	—
Öfvermark »	79	3—6	—	—	1	10
Lappfjärd »	—	—	—	—	—	—
Sideby »	—	—	—	—	—	—
Isojoki »	—	—	—	—	—	—
Bötom »	—	—	—	—	—	—
Kristinestads landsf.	—	—	—	—	—	—
Ilmola s:n	18	5, 8—10, 12	—	—	—	—
Seinäjoki s:n	4	5, 6	—	—	—	—
Östermark s:n	—	—	—	—	—	—
Kauhajoki »	2	10	—	—	—	—
Kurikka »	—	—	—	—	2	12
Jalasjärvi »	6	8	—	—	3	5, 9, 10
Peräseinäjoki »	—	—	—	—	—	—
Vasa distrikt.						
Mustasaari s:n	5	3, 10, 11	—	—	—	—
Replot »	—	—	—	—	—	—
Qveflax »	1	7	—	—	—	—
Malax »	—	—	—	—	1	9
Petalax kap.	—	—	—	—	—	—
Bergö »	—	—	—	—	—	—
Solf s:n	10	10—12	—	—	3	5
Pörtom »	—	—	—	—	—	—
Laihela »	3	9	—	—	—	—
Jurva »	—	—	—	—	—	—
Lillkyro »	—	—	—	—	—	—

Kikhosta.		Rödsot.		Halsröta och strypsjuka.		Frossa.		Influensa.	
Antal.	Månad.	Antal.	Månad.	Antal.	Månad.	Antal.	Månad.	Antal.	Månad.
S	7—12	E	9	E	1—4, 9, 12	—	—	M	1—5
M	3—4, 8—10	—	—	E	4, 8	—	—	M	1, 2
M	7—10	—	—	—	—	—	—	M	1, 2
M	2—7	E	8, 11	—	—	—	—	M	1—4, 11
M	8—10	—	—	—	—	—	—	M	1, 2
M	3—6	—	—	—	—	—	—	M	1, 2
—	—	—	—	—	—	—	—	M	1, 2, 12
—	—	—	—	—	—	—	—	M	1, 2
M	12	—	—	4	2, 3	—	—	S	1, 2, 12
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
—	—	—	—	3	2	—	—	—	—
2	9	—	—	—	—	—	—	M	1, 2, 4, 12
—	—	—	—	—	—	—	—	M	2
—	—	—	—	—	—	—	—	M	1, 2
—	—	—	—	—	—	—	—	M	1, 2
—	—	—	—	—	—	—	—	M	1, 2, 7, 12
M	8, 10	E	8	—	—	—	—	M	5, 8, 12
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
—	—	—	—	1	6	—	—	—	—
S	9—12	16	2, 6, 7	1	12	—	—	M	1—3, 10—12
M	9—11	—	—	—	—	—	—	S	1, 2
S	10—12	2	6	6	10	—	—	S	1, 2, 11, 12
S	11	—	—	—	—	—	—	—	—
—	—	—	—	1	4	—	—	3	1
—	—	—	—	—	—	—	—	1	1
—	—	—	—	—	—	—	—	1	1
M	9	—	—	—	—	—	—	—	—
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
—	—	—	—	—	—	—	—	2	1
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
M	9, 11	—	—	2	2	—	—	—	—
—	—	—	—	1	4	—	—	—	—
—	—	—	—	2	2	—	—	—	—

Län, provinciallläkaredistrikt, socknar och kapell.	Skarlakansfeber.		Messling.		Tarmtyfus.	
	Antal.	Månad.	Antal.	Månad.	Antal.	Månad.
Storkyro s:n	—	—	—	—	—	—
Ylistaro »	5	7	—	—	—	—
Nykarleby distrikt.						
Nykarleby s:n	—	—	—	—	—	—
Jeppo kap.	M	1—8	—	—	—	—
Munsala s:n	E	5—6	—	—	—	—
Alahärmä »	E	10, 11	—	—	—	—
Vörå »	2	11	—	—	—	—
Oravais »	—	—	—	—	—	—
Maxmo »	—	—	—	—	—	—
Lappo »	26	6—8, 11, 12	M	8, 9, 11, 12	—	—
Kauhava »	M	1, 4, 5, 11	S	1—7, 11, 12	—	—
Ylihärmä »	1	11	—	—	—	—
Nurmo »	—	—	—	—	—	—
Gamlakarleby distrikt.						
Kaustby s:n	12	6, 7, 9, 12	—	—	—	—
Vetil »	2	7	—	—	—	—
Perho »	1	11	—	—	—	—
Halso kap.	—	—	—	—	—	—
Pedersöre s:n	8	7, 8	—	—	1	11
Purmo »	3	11	—	—	1	7
Larsmo »	35	1—3, 9, 11	—	—	—	—
Esse »	—	—	—	—	—	—
Kronoby »	31	1, 2, 8, 9	—	—	—	—
Teerijärvi »	3	10	—	—	—	—
Gamlakarleby s:n	10	2, 10	—	—	—	—
Nedervetil s:n	10	2, 3	—	—	—	—
Kelviå s:n Ullava kap.	3	1, 5	—	—	—	—
Lohteå s:n	—	—	3	11, 12	—	—
Himanka kap.	—	—	—	—	—	—
Kannus s:n	1	10	3	8	—	—
Toholampi »	—	—	21	6, 7, 11	—	—
Lestijärvi kap.	—	—	—	—	—	—
Kuortane distrikt.						
Kuortane s:n	—	—	—	—	—	—
Alavo »	—	—	S	2	1	5

Kikhosta.		Rödsot.		Halsröta och strypsjuka.		Frossa.		Influensa.	
Antal.	Månad.	Antal.	Månad.	Antal.	Månad.	Antal.	Månad.	Antal.	Månad.
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
M	7—10, 12	—	—	7	3, 5, 7, 8, 10	—	—	E	8
M	9	—	—	—	—	—	—	—	—
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
E	9	—	—	—	—	—	—	—	—
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
E	5, 9	4	4, 11	3	3	—	—	M	1—5, 11
3	9	—	—	—	—	—	—	5	4
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
5	10	—	—	6	10, 11	—	—	—	—
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
—	—	—	—	—	—	—	—	2	1
—	—	—	—	1	11	—	—	5	1
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
8	8	—	—	—	—	—	—	—	—
13	3	—	—	—	—	—	—	—	—
—	—	—	—	—	—	—	—	6	11, 12
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
—	—	—	—	1	1	—	—	M	1—4
—	—	—	—	2	1	—	—	8	1, 3
3	8, 10	3	7	4	8, 10	—	—	22	1—3, 10—12
2	9	—	—	—	—	—	—	M	2, 10, 11
—	—	—	—	9	1, 3, 10	—	—	M	1—3, 10—12
—	—	—	—	—	—	—	—	2	3, 12
—	—	—	—	5	1, 5	—	—	1	1
—	—	—	—	7	2, 6	—	—	2	10
4	11	—	—	12	1, 4, 5, 10, 12	—	—	2	3, 7
1	3	—	—	—	—	—	—	1	3
M	8, 10	—	—	—	—	—	—	M	1
S	6—11	—	—	—	—	—	—	M	1, 2, 10

Län, provincialläkaredistrikt, socknar och kapell.	Skarlakansfeber.		Messling.		Tarmtyfus.	
	Antal.	Månad.	Antal.	Månad.	Antal.	Månad.
Töysä kap.	—	—	—	—	—	—
Keuru s:n	—	—	—	—	M	9
Multia »	—	—	—	—	—	—
Pihlajavesi kap.	—	—	—	—	—	—
Lappajärvi s:n	—	—	S	10, 12	—	—
Evijärvi »	—	—	—	—	—	—
Vindala »	—	—	S	10, 12	—	—
Alajärvi »	—	—	S	12	—	—
Kortesjärvi »	—	—	S	12	—	—
Soini kap.	—	—	—	—	—	—
Lehtimäki »	—	—	—	—	—	—
Virdois s:n	—	—	—	—	—	—
Ätsäri »	—	—	—	—	3	3, 9
Jyväskylä distrikt.						
Jyväskylä s:n	—	—	—	—	—	—
Laukas »	—	—	—	—	—	—
Sumiais kap.	—	—	—	—	—	—
Konginkangas kap.	—	—	—	—	—	—
Saarijärvi s:n	—	—	—	—	—	—
Karstula »	3	1, 2	—	—	—	—
Uurais »	—	—	3	1	—	—
Viitasaari »	—	—	6	6	—	—
Pihtipudas »	—	—	—	—	—	—
Kivijärvi »	13	2	—	—	—	—
Petäjävesi »	—	—	—	—	—	—
Uleåborgs län.						
Kalajoki distrikt.						
Kalajoki s:n	—	—	—	—	—	—
Alavieska »	—	—	—	—	—	—
Ylivieska »	—	—	5	5, 6	1	8
Sievi »	—	—	—	—	—	—
Rautio kap.	—	—	—	—	—	—
Pyhäjoki s:n	—	—	—	—	—	—
Merijärvi kap.	—	—	—	—	—	—
Oulais s:n	—	—	—	—	—	—
Haapajärvi distrikt.						
Haapajärvi s:n	—	—	—	—	—	—
Reisjärvi »	—	—	—	—	—	—

Kikhosta.		Rödsot.		Halsröta och strypsjuka.		Frossa.		Influensa.	
Antal.	Månad.	Antal.	Månad.	Antal.	Månad.	Antal.	Månad.	Antal	Månad.
S	9	—	—	—	—	—	—	M	1
—	—	—	—	—	—	—	—	S	1
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
—	—	—	—	—	—	—	—	2	10
—	—	—	—	1	2	—	—	—	—
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
—	—	—	—	17	2, 3, 11	—	—	M	1, 2
S	7	—	—	2	4	—	—	M	1
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
—	—	3	12	—	—	—	—	M	1, 2
—	—	2	10	2	7	—	—	1	2
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
1	3	—	—	28	3, 4, 6—8	—	—	28	1—4
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
—	—	—	—	—	—	—	—	M	2
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
—	—	2	7	1	1	—	—	M	1, 2
—	—	—	—	—	—	—	—	3	3
—	—	—	—	1	1	—	—	21	1—4,8,9,11,12
—	—	—	—	—	—	—	—	1	3
—	—	—	—	1	1	—	—	—	—
—	—	—	—	7	5	—	—	—	—
—	—	—	—	4	11	—	—	—	—
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—

Län, provincialläkaredistrikt, socknar och kapell.	Skarlakansfeber.		Messling.		Tarmtyfus.	
	Antal.	Månad.	Antal.	Månad.	Antal.	Månad.
Nivala s:n	6	9	—	—	—	—
Pyhäjärvi »	—	—	—	—	—	—
Kärsämäki »	—	—	—	—	—	—
Haapavesi »	—	—	2	7	—	—
Piippola »	—	—	—	—	—	—
Pulkkila kap.	—	—	—	—	—	—
Kestilä s:n	—	—	—	—	—	—
Brahestads distrikt.						
Salo s:n	—	—	—	—	—	—
Salo kap.	—	—	—	—	—	—
Vihanti »	—	—	—	—	—	—
Siikajoki s:n	—	—	1	2	—	—
Revolaks kap.	—	—	—	—	—	—
Paavola s:n	1	9	—	—	—	—
Frantsila »	—	—	—	—	1	6
Karlö »	—	—	—	—	—	—
Uleåborgs distrikt.						
Uleåborgs s:n	—	—	—	—	—	—
Uleåsalo kap.	—	—	—	—	—	—
Limingo s:n	—	—	—	—	2	10
Kempele kap.	—	—	—	—	—	—
Tyrnävä s:n	21	1, 2	—	—	—	—
Temmes kap.	—	—	—	—	—	—
Lumijoki »	—	—	—	—	—	—
Muhos s:n	—	—	—	—	—	—
Utajärvi »	—	—	—	—	—	—
Kiiminki »	—	—	—	—	—	—
Ylikiiminki kap.	—	—	—	—	—	—
Haukipudas s:n	3	1	—	—	—	—
Ijo s:n	—	—	—	—	—	—
Kuivaniemi kap.	—	—	—	—	—	—
Torneå distrikt.						
Kemi s:n	—	—	1	7	—	—
Simo »	—	—	—	—	—	—
Tervola »	15	4, 5	—	—	—	—
Nedertorneå »	4	7	—	—	—	—
Karunki »	—	—	—	—	—	—

Kikhosta.		Rödsot.		Halsröta och strypsjuka.		Frossa.		Influensa.	
Antal.	Månad.	Antal.	Månad.	Antal.	Månad.	Antal.	Månad.	Antal.	Månad.
—	—	—	—	—	—	—	—	36	1—3, 11
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
3	11	—	—	5	8	—	—	11	1, 2, 10
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
—	—	—	—	—	—	—	—	10	1—2
7	6—8	—	—	4	4, 6, 8	—	—	4	1, 6, 12
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
1	1	—	—	—	—	—	—	—	—
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
—	—	—	—	1	1	—	—	1	1
23	12	—	—	—	—	—	—	—	—
—	—	—	—	—	—	—	—	S	1
—	—	—	—	3	4	—	—	S	1
—	—	—	—	—	—	—	—	S	1
—	—	—	—	—	—	—	—	S	1
—	—	—	—	—	—	—	—	S	1
—	—	—	—	—	—	—	—	S	1
—	—	—	—	—	—	—	—	S	1
—	—	—	—	17	8, 9, 11	—	—	S	1
—	—	—	—	—	—	—	—	S	1
—	—	—	—	25	3, 4, 9, 10, 12	—	—	S	1
—	—	—	—	32	1, 3, 4, 9	—	—	S	1
—	—	—	—	6	1, 3	—	—	S	1
2	9	—	—	3	1, 3	—	—	S	1
—	—	—	—	—	—	—	—	S	1
10	9—12	—	—	—	—	—	—	M	1—4
S	9—12	—	—	—	—	—	—	M	1—2
—	—	—	—	—	—	—	—	E	3
60	7—12	2	8	1	9	—	—	—	—
4	12	—	—	—	—	—	—	—	—

Län, provinciallläkaredistrikt, socknar och kapell.	Skarlakansfeber.		Messling.		Tarmtyfus.	
	Antal.	Månad.	Antal.	Månad.	Antal.	Månad.
Öfvertorneå s:n	—	—	—	—	—	—
Turtola kap.	—	—	—	—	—	—
Kolari »	—	—	—	—	—	—
Kittilä distrikt.						
Kittilä s:n	—	—	S	4	—	—
Muonioniska s:n	—	—	—	—	—	—
Enontekis kap.	—	—	—	—	—	—
Sodankylä s:n	—	—	M	11	1	11
Enare »	—	—	—	—	2	6
Utsjoki »	—	—	—	—	—	—
Rovaniemi distrikt.						
Rovaniemi s:n	—	—	—	—	—	—
Kemijärvi »	—	—	—	—	—	—
Kuolajärvi »	—	—	—	—	2	6
Pudasjärvi distrikt.						
Pudasjärvi s:n	—	—	—	—	—	—
Taivalkoski »	—	—	—	—	—	—
Kuusamo »	—	—	—	—	10	11, 12
Kajana distrikt.						
Paldamo s:n	—	—	—	—	—	—
Kajana kap.	—	—	—	—	—	—
Säräisniemi s:n	—	—	—	—	—	—
Hyrynsalmi »	—	—	—	—	—	—
Puolanko »	—	—	—	—	—	—
Ristijärvi kap.	—	—	—	—	—	—
Suomussalmi s:n	—	—	—	—	2	4
Sotkamo »	—	—	3	3, 4	6	3, 10, 12
Kuhmoniemi »	—	—	—	—	—	—
Kuopio län.						
Idensalmi distrikt.						
Idensalmi s:n	1	4	2	1, 6	40	1—6
Kiuruvesi »	—	—	—	—	1	2
Lapinlahti »	66	1–6, 11, 12	—	—	—	—
Nilsiä »	124	1, 2, 4-6, 8-12	—	—	—	—

Kikhosta.		Rödsot.		Halsröta och strypsjuka.		Frossa.		Influensa.	
Antal.	Månad.	Antal.	Månad.	Antal.	Månad.	Antal.	Månad.	Antal.	Månad.
33	12	—	—	—	—	—	—	—	—
15	12	—	—	—	—	—	—	—	—
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
—	—	—	—	—	—	—	—	E	1, 3
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
—	—	—	—	—	—	—	—	E	3
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
S	10—12	—	—	—	—	—	—	M	1—5, 11, 12
S	11—12	—	—	7	10	—	—	M	1—5, 11, 12
—	—	—	—	—	—	—	—	S	1, 2
—	—	—	—	15	1, 3, 5, 7	—	—	S	1, 2
—	—	—	—	S	1—12	—	—	S	1
—	—	—	—	30	1, 2, 7—9, 11	—	—	S	1
M	6—10	—	—	—	—	—	—	—	—
M	7—10	—	—	—	—	—	—	—	—
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
M	4—9	—	—	8	4, 5, 7	—	—	—	—
M	7—10	5	3	—	—	—	—	—	—
M	1—4, 11, 12	—	—	19	5, 7, 10—12	—	—	—	—
M	1, 2, 9, 10	—	—	—	—	—	—	—	—
M	1, 9, 10	—	—	—	—	—	—	—	—
M	8, 12	4	4, 5	—	—	—	—	S	1—3
M	8	—	—	—	—	—	—	S	1—3
M	8	—	—	—	—	—	—	S	1, 2
S	6, 8, 9, 11, 12	—	—	—	—	—	—	S	1, 2

Län, provincialläkaredistrikt, socknar och kapell.	Skarlakansfeber.		Messling.		Tarmtyfus.	
	Antal.	Månad.	Antal.	Månad.	Antal.	Månad.
Pielisjärvi distrikt.						
Pielisjärvi s:n	4	2	—	—	2	8
Juuka »	M	7, 10—12	—	—	25	3, 4
Nurmes »	19	10—12	4	11	—	—
Rautavaara kap.	—	—	—	—	—	—
Tohmajärvi distrikt.						
Tohmajärvi s:n	48	5--11	—	—	—	—
Pälkjärvi »	1	8	4	9, 10	—	—
Ilomants »	—	—	—	—	—	—
Kides »	—	—	—	—	—	—
Kesälahti »	10	8, 10, 11	1	3	—	—
Kiihtelysvaara »	S	4—8	—	—	—	—
Joensuu distrikt.						
Kaavi s:n	S	4, 10—12	—	—	—	—
Libelits »	7	9, 10	—	—	—	—
Kontiolahti »	17	1—3, 7	—	—	1	11
Eno »	—	—	—	—	—	—
Polvijärvi »	—	—	—	—	—	—
Kuusjärvi »	—	—	—	—	—	—
Bräkylä »	E	3, 4, 9, 10	—	—	—	—
Kuopio distrikt.						
Kuopio s:n	18	1-3, 5, 8-10,12	—	—	4	6, 7
Karttula »	13	1, 4, 5	—	—	—	—
Maaninka »	S	1, 2, 4	—	—	—	—
Tuusniemi »	8	8	—	—	—	—
Pielavesi »	—	—	—	—	—	—
Keitele »	—	—	—	—	1	3
Rautalampi distrikt.						
Rautalampi s:n	—	—	—	—	—	—
Vesanto kap.	2	1, 7	—	—	—	—
Leppävirta s:n	29	2, 3	—	—	20	1, 5, 6, 9, 11, 12
Suonenjoki »	4	2, 3	—	—	5	11, 12
Hankasalmi »	—	—	—	—	—	—

Kikhosta.		Rödsot.		Halsröta och strypsjuka.		Frossa.		Influensa.	
Antal.	Månad.	Antal.	Månad.	Antal.	Månad.	Antal.	Månad.	Antal.	Månad.
—	—	M	10	—	—	—	—	36	1
—	—	—	—	—	—	—	—	S	1, 12
1	2	—	—	26	10—12	—	—	14	1—3
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
—	—	—	—	31	5—7, 9, 10	—	—	8	10, 11
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
—	—	—	—	5	9, 10	—	—	—	—
6	8—12	—	—	—	—	—	—	—	—
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
S	7, 11, 12	—	—	—	—	—	—	—	—
E	7, 8, 10, 12	E	8—10	—	—	—	—	E	2, 12
—	—	9	1, 9, 10	—	—	—	—	2	11
—	—	4	11	—	—	—	—	—	—
2	1	—	—	—	—	—	—	2	12
S	8	—	—	—	—	—	—	—	—
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
M	8	3	7, 8	9	6, 8, 9, 11, 12	—	—	S	1
S	1, 2, 7, 9—12	8	7, 10	240	1—12	7	7, 8	46	1, 2, 5—7, 10
M	7	—	—	—	—	—	—	S	1
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
37	1, 2, 7—10	—	—	12	2—4, 7	—	—	S	1, 5
1	9	—	—	3	5, 6	—	—	S	1
S	6—8, 10—12	—	—	55	2, 4, 9, 12	—	—	S	1, 2, 11, 12
—	—	—	—	27	1, 2, 4, 5, 9-12	—	—	S	1—3, 6
120	5—12	—	—	—	—	—	—	S	1—7
S	3, 5—12	—	—	14	1, 3, 4, 6-8, 12	—	—	S	1, 2, 11, 12
S	8, 9	10	8	—	—	—	—	S	1, 2

Län, provinciallläkaredistrikt, socknar och kapell.	Skarlakansfeber.		Messling.		Tarmtyfus.	
	Antal.	Månad.	Antal.	Månad.	Antal.	Månad.
S:t Michels län:						
Jorois distrikt.						
Jorois s:n	—	—	—	—	4	11, 12
Jokkas »	—	—	21	5	—	—
Pieksämäki »	—	—	—	—	—	—
Jäppilä kap.	—	—	—	—	—	—
Haukivuori s:n	—	—	S	10—12	—	—
Heinävesi »	9	1, 5	—	—	—	—
Nyslotts distrikt.						
Sääminki s:n	—	—	—	—	4	2—4
Kerimäki »	45	8—12	—	—	—	—
Sulkava »	—	—	—	—	—	—
Rantasalmi »	—	—	—	—	—	—
Kangaslampi s:n	—	—	—	—	—	—
Savonranta s:n	—	—	—	—	—	—
Puumala »	—	—	—	—	4	4, 5
Enonkoski bönehusförs.	13	8—10, 12	—	—	5	2, 7
S:t Michels distrikt.						
S:t Michels s:n	9	8, 10, 12	35	10, 12	12	5—7, 9
Hirvensalmi »	—	—	—	—	—	—
Kangasniemi »	—	—	—	—	1	1
Kristina »	—	—	186	8—12	1	7
Anttola »	2	7	34	4—7	2	10
Heinola distrikt.						
Heinola s:n	—	—	—	—	—	—
Sysmä »	—	—	—	—	—	—
Luhango »	—	—	—	—	—	—
Gustaf Adolfs »	—	—	—	—	—	—
Joutsa »	—	—	—	—	—	—
Leivonmäki »	—	—	—	—	—	—
Mäntyharju »	—	—	9	5, 12	1	12
Viborgs län.						
Villmanstrands distrikt.						
Lappvesi s:n	—	—	S	4, 5, 8—12	65	2—5, 7—12
Luumäki »	—	—	E	10	E	7
Valkeala »	—	—	S	3—7, 12	E	9—12

Kikhosta.		Rödsot.		Halsröta och strypsjuka.		Frossa.		Influensa.	
Antal.	Månad.	Antal.	Månad.	Antal.	Månad.	Antal.	Månad.	Antal.	Månad.
38	7—11	—	—	1	11	1	6	81	1—3, 5, 11, 12
S	10—12	—	—	—	—	—	—	S	1
S	8—12	—	—	—	—	—	—	S	1
S	9—12	—	—	—	—	—	—	1	10
S	5—8	—	—	—	—	—	—	—	—
S	2, 6—9	4	5	1	11	—	—	10	1
M	1, 2, 4-7, 9-12	6	7	1	7	—	—	S	1
M	2, 5—7, 9	—	—	1	3	—	—	S	1
M	9	—	—	4	10—12	—	—	S	1
M	2, 4, 5	—	—	1	8	—	—	S	1
—	—	—	—	—	—	—	—	S	1
—	—	—	—	—	—	—	—	S	1
E	9, 11	4	4	3	10, 11	—	—	S	1, 12
M	6, 7	—	—	—	—	—	—	S	1
75	4—12	1	9	—	—	—	—	10	1—4
2	10	—	—	—	—	—	—	—	—
36	7—11	—	—	1	11	—	—	—	—
45	1, 3, 4	—	—	—	—	—	—	—	—
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
—	—	5	3, 12	1	4	—	—	56	1-4, 6, 7, 9-12
—	—	—	—	—	—	—	—	1	12
4	12	—	—	—	—	—	—	M	1, 2, 12
S	8—12	—	—	—	—	—	—	M	1—3, 5, 12
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
M	7, 8	1	8	—	—	—	—	M	1
M	1, 7—12	M	3, 6—8, 10, 11	54	1, 3—5, 9—12	1	2	—	—
E	10	—	—	—	—	—	—	—	—
M	1—12	—	—	—	—	—	—	—	—

Län, provincialläkaredistrikt, socknar och kapell.	Skarlakansfeber.		Messling.		Tarmtyfus.	
	Antal.	Månad.	Antal.	Månad.	Antal.	Månad.
Klemis s:n	—	—	S	1—6, 8, 12	E	2, 5, 6, 8—11
Taipalsaari »	—	—	E	5, 6, 12	65	4, 6, 8—12
Savitaipale »	—	—	M	4—7, 10	32	8, 9, 11, 12
Suomenniemi »	E	3	—	—	—	—
Fredrikshamns distrikt.						
Veckelaks s:n	3	10	1	4	1	8
Sippola »	—	—	—	—	—	—
Vederlaks »	2	12	—	—	1	8
Miehikkälä »	—	—	—	—	—	—
Pyttis »	—	—	1	1	—	—
Kymmene »	1	3	8	3	—	—
Hogland m. fl. öar	—	—	—	—	—	—
Viborgs distrikt.						
Viborgs s:n	5	2, 4, 5, 10	M	12	2	5—8
Nykyrka »	84	1—4, 6, 12	S	6, 10—12	7	3, 6—8, 12
Kuolemajärvi »	—	—	M	2, 3	—	—
Säkkijärvi »	—	—	—	—	2	8
Björkö »	—	—	—	—	12	3, 11, 12
Johannes »	—	—	—	—	—	—
Lavansaari m. fl. öar	—	—	—	—	—	—
Mohla distrikt.						
Mohla s:n	—	—	11	3, 5, 11	8	1, 5—8, 10
Heinjoki »	1	9	—	—	—	—
Kivinebb »	26	7, 9—12	40	3, 6, 7, 9—12	8	1, 2, 8—10
Valkjärvi »	1	2	3	4, 5	2	3, 6
Rautus »	1	11	57	2, 4	—	—
Kexholms distrikt.						
Kexholms s:n	—	—	14	7, 8	—	—
Kaukola »	4	3	38	7, 8, 10—12	—	—
Räisälä »	1	1	19	5	—	—
Pyhäjärvi »	—	—	137	1-3, 5, 6, 8, 9, 11	2	6, 10
Hiitola »	—	—	S	4, 5, 8, 9, 11, 12	—	—
Ilmes kap.	—	—	—	—	—	—
Tiurula »	—	—	—	—	—	—
Sakkola s:n	—	—	87	3—6, 12	—	—
Metsäpirtti kap.	—	—	S	1—3	—	—

Kikhosta.		Rödsot.		Halsröta och strypsjuka.		Frossa.		Influensa.	
Antal.	Månad.	Antal.	Månad.	Antal.	Månad.	Antal.	Månad.	Antal.	Månad.
E	12	—	—	—	—	—	—	—	—
M	4, 7, 9, 10, 12	E	7—9	—	—	1	2	—	—
M	6—9, 12	—	—	1	5	—	—	—	—
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
3	12	2	7, 8	—	—	—	—	S	1, 2
1	12	—	—	—	—	—	—	S	1, 11
1	11	4	5, 9	—	—	—	—	S	1, 11, 12
—	—	—	—	—	—	—	—	S	1, 2, 10
10	1	—	—	5	1	—	—	—	—
—	—	—	—	2	8	—	—	S	1
—	—	—	—	—	—	—	—	S	1
14	2, 3, 5, 6, 9	2	9, 12	79	1—12	—	—	E	1, 2
19	6, 7, 10, 12	54	6—10	47	5—12	—	—	6	3
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
M	7, 8, 12	1	8	4	7, 12	—	—	—	—
—	—	—	—	—	—	—	—	1	12
—	—	—	—	13	1, 3, 4	—	—	—	—
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
15	6—12	37	8—10	113	1—12	—	—	S	1, 2, 8
—	—	—	—	4	6, 9, 10, 12	—	—	—	—
7	2, 3, 12	345	1, 8—12	125	1, 3, 5—12	—	—	S	1, 3, 5, 8, 9, 11
3	6, 8	4	8, 10	48	1,2,4,7,9—12	—	—	S	1, 5
—	—	—	—	11	1, 2, 8, 10	—	—	—	—
1	7	1	9	1	1	—	—	1	3
—	—	1	8	—	—	—	—	—	—
6	6, 9	—	—	3	3	—	—	—	—
17	8—12	3	8, 9	5	1, 8, 9, 11	—	—	—	—
5	4, 9, 10, 12	—	—	31	1—4, 6, 8—12	—	—	8	1, 10
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
6	10, 11	—	—	29	3-5, 8, 10-12	1	5	—	—
—	—	1	8	1	8	—	—	—	—

Län, provincialläkaredistrikt, socknar och kapell.	Skarlakansfeber.		Messling.		Tarmtyfus.	
	Antal.	Månad.	Antal.	Månad.	Antal.	Månad.
S:t Andreae distrikt.						
S:t Andreae s:n	—	—	M	1, 2, 6, 9	—	—
Joutseno »	—	—	—	—	—	—
Jääskis »	—	—	M	1, 8	4	9, 12
Kirvus »	—	—	M	1—3	5	1
Ruokolahti »	—	—	S	1, 2	1	2
Rautjärvi »	—	—	—	—	—	—
Kronoborgs distrikt.						
Kronoborg s:n	—	—	M	5	—	—
Parikkala »	—	—	M	4, 6, 7, 12	—	—
Jaakimvaara »	—	—	—	—	—	—
Sordavala distrikt.						
Sordavala s:n	—	—	E	4—8, 11, 12	E	4, 10
Uukuniemi »	—	—	—	—	—	—
Ruskeala »	—	—	—	—	—	—
Leppälahti kap.	—	—	—	—	—	—
Salmis distrikt.						
Salmis s:n	—	—	—	—	1	10
Suistamo »	—	—	—	—	—	—
Impilahti s:n Kitele kap.	—	—	12	6, 8, 10, 11	6	4, 5, 7, 10, 11
Suojärvi s:n	—	—	—	—	2	6, 11
Korpiselkä kap.	—	—	—	—	—	—

Kikhosta.		Rödsot.		Halsröta och strypsjuka.		Frossa.		Influensa.	
Antal.	Månad.	Antal.	Månad.	Antal.	Månad.	Antal.	Månad.	Antal.	Månad.
4	1, 11	7	8	S	1—4, 6, 12	—	—	S	1, 2
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
M	1, 4, 8, 9, 12	2	8	20	2, 3, 8—12	—	—	S	1—5, 9, 12
1	4	—	—	7	3, 5, 6, 8	—	—	11	1
S	1, 2	3	1	8	1	—	—	S	1, 2
—	—	7	2, 8	18	1, 2	—	—	—	—
M	7, 9, 10, 12	—	—	19	1, 7—11	—	—	S	1—5, 12
25	4, 5, 7, 12	23	8—10	22	1, 2, 8, 10, 11	—	—	M	1, 4, 5
M	8, 9, 11, 12	—	—	7	2, 3, 7, 9, 10	—	—	M	1—5, 11, 12
S	1—12	—	—	E	12	—	—	E	1
M	8—12	—	—	—	—	—	—	E	1
M	8—12	—	—	E	10	—	—	—	—
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
—	—	—	—	—	—	—	—	M	1, 2, 10
—	—	—	—	—	—	—	—	M	1
M	3, 5, 7—12	—	—	6	3, 4, 6	—	—	S	1-3,5,9,10,12
—	—	—	—	—	—	—	—	M	3, 12
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—

Meningitis cerebro-spinalis epidemica.

Nylands	län,	Helsingfors	distrikt,	Borgå	socken,	2	fall VI, IX.
»	»	Lovisa	»	Elimä	»	1	» II.
»	»	»	»	Anjala	»	1	» II.
»	»	Lojo	»	Pyhäjärvi	»	1	» XII.
Tavastehus	»	Ruovesi	»	Ruovesi	»	1	» IV.
»	»	Hollola	»	Kärkölä	»	1	» VI.
Åbo o. Björneborgs	»	Salo	»	Salo köping,		1	» VII.
»	»	»	»	Halikko socken,		1	» IX.
»	»	Åbo	»	Pargas	»	1	» IV.
»	»	Ikalis	»	Honkajoki kapell,		E	» XII.
Vasa	»	Kristinestad	»	Seinäjoki socken,		1	» V.
»	»	Nykarleby	»	Nykarleby	»	2	» XII.
»	»	»	»	Munsala	»	2	» X, XI.
»	»	»	»	Vörå	»	1	» IV.
»	»	»	»	Lappo	»	1	» II.
»	»	Gamlakarleby	»	Kelviå	»	2	» V, VII.
»	»	»	»	Ullava kapell,			
»	»	»	»	Lohteå	socken,	1	» V.
»	»	»	»	Kannus	»	1	» XII.
»	»	Jyväskylä	»	Konginkangas kapell		3	» III.
Uleåborgs	»	Kalajoki	»	Kalajoki socken,		2	» V, X.
»	»	»	»	Oulais	»	7	» VIII, IX.
»	»	Haapajärvi	»	Nivala	»	3	» VII.
»	»	Brahestads	»	Paavola	»	1	» VII.
Kuopio	»	Idensalmi	»	Idensalmi	»	1	» V.
»	»	»	»	Lapinlaks	»	1	» VI.
»	»	Kuopio	»	Karttula	»	29	» I—VII.
»	»	»	»	Pielavesi	»	9	» II—V, VIII, IX.
»	»	»	»	Keitele	»	2	» VIII, IX.
»	»	Rautalampi	»	Vesanto kapell,		1	» IV.
S:t Michels	»	Heinola	»	Mäntyharju socken,		1	» V.
Viborgs	»	Viborgs	»	Nykyrka	»	1	» X.
»	»	Mohla	»	Mohla	»	4	» IV, V.
»	»	Kexholms	»	Pyhäjärvi	»	2	» IX, XII.
»	»	S:t Andreae	»	S:t Andreae	»	1	» VI.
»	»	»	»	Kirvus	»	2	» VIII, IX.

Variolae.

S:t Michels	län,	Heinola	distrikt,	Sysmä	socken,	1	fall IV.
Viborgs	»	Viborgs	»	Viborgs	»	1	» II.
»	»	»	»	Nykyrka	»	2	» III, IV.

Typhus exanthematicus.

Uleåborgs län, Kajana distrikt, Suomussalmi socken, 3 fall I, II.
S:t Michels » Jorois » Heinävesi » 2 » V, VI.

Typhus recurrens.

Viborgs län, S:t Andreae distrikt, Kirvus socken, 1 fall V.

Polyomyelitis anterior acuta.

Nylands	län,	Helsingfors	distrikt,	Borgå	socken,	2	fall VIII.
»	»	»	»	Thusby	»	E	» IX.
»	»	»	»	Mäntsälä	»	3	» VI.
»	»	Ekenäs	»	Pojo	»	1	» X.
»	»	»	»	Snappertuna	»	1	» X.
»	»	»	»	Karis	»	1	» X.
»	»	»	»	Tenala	»	1	» X.
Abo o. Björneborgs	»	Åbo	»	Koskis kapell,		1	» X.
»	»	Rimito	»	Nagu	socken,	4	» IX, X.
Uleåborgs	»	Kalajoki	»	Pyhäjoki	»	5	» VIII, IX.
»	»	Brahestads	»	Salo	»	3	» IX.

B. Otteita piirilääkärien vuosikertomuksista.

B. Utdrag ur provinciallläkarenes årsberättelser.

Uudenmaan lääni. *Helsingin piiri.* Piiriin kuuluvat seuraavat maalaiskunnat: Askula, Helsingin pitäjä, Mäntsälä, Nurmijärvi, Pornainen, Porvoon maaseurakunta, Pukkila, Sipoo ja Tuusula. Kunnanlääkäriä on kunnassa 4, nimittäin Mäntsälässä, Nurmijärven kunnassa, Porvoon maalaiskunnassa sekä yhteinen Sipoossa ja Tuusulassa. Kiertävää sairashoitajaa ei ole yhdessäkään. Kätilö sitävastoin on kaikissa kunnissa. 1905 vuoden lopussa nousi koko piirin väkiluku maalaiskunnissa 65,753. Kuolevaisuus Helsingin piirin maalaiskunnissa oli 19,1 ‰. Edellisen vuoden kuolevaisuus oli 18,0 ‰. Enentyminen riippuu enimmäkseen korkeammasta pienten lasten kuolevaisuudesta vuonna 1905.

Kulkutauteja ei ole piirin kunnissa suuremmassa määrässä liikkunut.

Säädettyjä vuosikertomuksia on saapunut piirin kunnanlääkäreiltä sekä kaikilta muilta kuntien lautakunnilta, paitsi Porvoon maalaiskunnan ja Nurmijärven kunnan. Ylipäänsä ovat sairashoito-olot piirissä samat kuin edellisen vuoden kertomuksessa on mainittu.

Puoskareista ansaitsee mainitsimista, eräs ennen Tampereella palvellut sairashoitajatar jolla Tuusulassa on jonkunmoinen sairaala Järvenpään kylässä. Hän parantelee kuuleman mukaan kaikenmoisia tauteja etupäässä espanjankärpäis-laastarilla. Kerran on hän rangaistu puoskaroimisesta, mikä vaan tuntuu enentäneen hänen mainettaan. Koska ei ole onnistuttu saamaan tietoon tarpeeksi sitovia juttuja häntä vastaan, on toistaiseksi epäilty panna hänen luonaan toimeen varsinaista tarkastusta, joka vaan vieläkin enentäisi hänen mainettaan. (Konrad ReijoWaara.)

Lovisa distrikt. Distriktet innefattar i sig följande landskommuner: Elimä, Anjala och Strömfors socknar, Pernå socken med Liljendals kapell, Mörskom, Lappträsk, Artsjö, Iittis och Jaala samt Orimattila socknar.

Distriktets folkmängd är inom landskommunerna 57,498 personer. Dödligheten i landskommunerna är 19,2 ‰. Fattiggårdar finnas i Lovisa, Pernå och Orimattila. Tiggare från Strömfors visa sig stundom i Lovisa. För öfrigt torde fattigvården ej lemna skäl till anmärkningar. Bland endemiska och stationära sjukdomar må nämnas tuberculos och scrofulos. Epidemier hafva under året ej uppträdt af svårare beskaffenhet. — Årsväxten som i allmänhet var under medelmåttan har icke i nämnvärd mån inverkat på hälsotillståndet. (T. Calonius.)

Ekenäs distrikt. Folkmängden inom landskommunerna utgjorde 31,963 personer. Dödligheten landskommunerna var 17,1 ‰. Det allmänna hälsotillståndet under året har trots den något ökade dödlighetsprocenten, varit mycket gynsamt, enär inga egentliga epidemier förekommit. (Reinhold Fabritius.)

Lohjan piiri. Piirin eri kuntien asukasluku oli vuoden lopussa yhteensä 44,301 henkeä. Kuolevaisuus oli 18,4 ‰. Yleinen terveydentila piirissä ei ole ollut tyydyttävä, sillä influenssa, tuhkarokko ja hinkuyskä on miltei pitkin vuotta liikkunut useammassa kunnassa. Espoosta ei ole tullut minkäänlaista raporttia tarttuvista taudeista, vaikka niitä kyllä on ollut olemassa.

Tutkinnon suorittaneita kätilöitä on alueen kaikissa kunnissa. Kunnanlääkäriä toiminut Pyhäjärven ja Pusulan yhdistetyissä kunnissa, Kirkkonummella ja Vihdissä. (K. F. Walle.)

Hämeen lääni. *Hämeenlinnan piiri.* Piirin asukasluku oli 1905 vuoden viime päivänä maalaiskunnissa 46,433. Kuolevaisuus 17,9 ‰. Vastaava luku oli edellisenä vuotena 15,1. Ainoastaan neljässä piirin kunnissa, Hauholla, Tyrvännössä, Hattulassa ja Janakkalassa on vaivastalo toiminnassa. Juuri vuoden lopussa avattiin hoidokkaita varten uusi semmoinen Hausjärven kunnassa. Epideemisten tautien suhteen on vuosi 1905 ollut helponlainen jos kohta vähän kovempi kuin edellinen vuosi. Vuoden sato oli piirissä hyvä paitsi heinän suhteen. (Karl von Fieandt.)

Tammelan piiri. Asukasluku oli vuoden lopussa 61,146 ja kuolevaisuus 16,9 ‰. (O. W. Wennerström.)

Tampereen piiri. Väkiluku tilivuoden lopussa oli piirin maalaiskunnissa 40,837. Kuolevaisuus 17,5 ‰. Keuhkotautiin on piirissä kuollut 258, eli liki 19 % kaikista piirissä kuolleista. (F. W. Westerlund.)

Ruoveden piiri. Piirin asukasluku oli 1905 vuoden lopussa 32,019. Kuolevaisuus 16,0 ‰. Vaivaistaloa ei löydy piirissä yhtään ainoatakaan. (Edvin Roos.)

Jämsän piiri. Väkiluku oli piirissä vuoden 1905 lopussa 45,792. Kuolevaisuus oli koko piirissä 18,0 ‰. Vaikka erityisempiä kulkutautia vuoden kuluessa ei ole liikkunut, on kuolevaisuus sitä paitse kaikissa, Kuorreveden kuntaa lukuun ottamatta, ollut suurempi kuin edellisenä vuotena. (Otto Bergström.)

Hollolan piiri. Piirin muodostavat Hollolan, Lammin, Kosken, Kärkölän, Nastolan, Asikkalan ja Padasjoen kunnat. Väkiluku oli 1905 vuoden lopussa 47,526 henkeä. Kuolevaisuus 17,3 ‰.

Lääkärialueen kultturi-oloihin nähden on tilivuonna tapahtunut huomattava edistys. Lahden kauppalalle on perustuskirjan nojalla annettu kaupungin oikeudet. Lahden kaupungilla näyttää olevan hyvät edellytykset kasvamaan ja kehittymään. Terveydenhoitolautakuntaa ja kaupunginlääkäriä kaupungilla

ei vielä ole. Hygieenisiä puutteita löytyy paljon, kuten esim. täydellinen puute likaviemäreistä. Yleinen terveyden tila Hollolan piirissä oli tilivuonna jotenkin tyydyttävä. Lukuunottamatta huonoa heinäsatoa oli vuoden tulo keskinkertainen. (G. A. von Zweygberg.)

Turun lääni. *Salon piiri.* Piirin väkiluku oli vuoden lopussa 48,363 henkeä. Kuolevaisuus 16,9 ‰. Kulkutaudit ovat tilivuonna esiintyneet lievinä. (Arthur Krook.)

Turun piiri. Turun piirin väkiluku vuoden 1905 lopussa oli maaseurakunnissa 65,018. Kuolevaisuus 16,9 ‰. Terveydentila piirissä, mitä kulkutauteihin tulee, on viime vuonna ollut sangen tyydyttävä. (Johan Martola.)

Rimito distrikt. Folkmängden i de till Rimito distrikt hörande sex kommunerna, utgjorde den 31 December 1905 13,578 personer. Dödligheten har fortfarande stigit och är 15,76 ‰, och är högst i Merimasku socken. Enligt de af prästerskapet inkomna tabellerna hafva de flesta dödsfallen i församlingarna inträffat, i likhet med hvad äfven härförinnan varit fallet, i ålderdomsaftyning samt därefter lungsot. Några epidemiska sjukdomar förekomma icke såsom dödsorsak. Allmänna hälsotillståndet i distriktet under år 1905 måste således i själfva värket betecknas som synnerligen godt. (A. A. Branders.)

Godby distrikt. Ålands folkmängd utgjorde vid utgången af 1905 inom landskommunerna 24,291 personer. Dessutom befinner sig 480 ålänningar i Amerika. Dödligheten i landskommunerna var 12,9 ‰. Dödligheten i lungsot visar visserligen en tendens att aftaga men i Geta och Brändö har den betydligt tilltagit. Denna sistnämda omständighet har föranledt mig att till kommunalnämnderna i Geta, Brändö och äfven Hammarland rigta särskilda skrifvelser med råd och anvisningar till sjukdomens bekämpande. (L. W. Fagerlund.)

Uudenkaupungin piiri. Mitä koskee yleistä terveydentilaa vuoden kuluessa on se ollut jotenkin hyvä. Väkiluku teki vuoden lopulla maalaiskunnissa 39,147 henkeä. Kuolevaisuus siis 15,65 ‰. Kuolevaisuus keuhkotautiin tekee noin $^1/_6$ kaikista kuolemantapauksista. (G. I. Rothström.)

Porin piiri. Porin piirin väkiluku oli maalaiskunnissa vuoden lopussa 73,535 henkeä. Kuolevaisuus maalaiskunnissa oli 17,9 ‰, siis rahtusen suurempi kuin edellisena vuonna.

Terveyden tila oli vuonna 1905 huono kautta koko piirin, riippuen tämä jo vuonna 1903 alkaneesta tuhkarokkoepidemiasta ja laajalta levinneestä hinkuyskä epidemiasta. Terveydentilasta vuonna 1905 puhuessani en voi olla mainitsematta niitä lukuisia hermoston häiriöiden ja mielenhäiriöidenkin kohtauksia, jotka ilmestyivät seurauksena maamme historiassa ikimuistettavan lakkoviikon tapahtumien aiheuttamasta mielenjännityksestä. (Hj. Nordling.)

Huittisten piiri. Piirin väkiluku oli tilivuoden lopussa 52,911. Niinkuin edellisinä vuosinakin on terveydentila ollut ylimalkaan hyvä. Kuolevaisuus on noussut ainoastaan 15,7 ‰. (C. Mechelin.)

Tyrvään piiri. Terveyssuhteet Tyrvään piirissä ovat vuonna 1905 olleet verrattain hyvät ja suurempia kulkutautiepidemioja ei ole esiintynyt. Piirin koko väkiluku on 33,943 henkeä. Kuolevaisuus 16,20 ‰. Kulkutaudit eivät tänäkään vuonna ole kuolevaisuuteen mainittavasti vaikuttaneet. Niihin on taulujen mukaan kuollut koko piirissä ainoastaan 26 henkeä. Samoin kuin ennenkin on keuhkotauti vienyt useimmat uhrit, 19,91 % kaikista kuolleista. (Otto Meurman.)

Ikaalisten piiri. Piirin asukasluku oli tilintekovuotena 59,214, Kuolevaisuus 14,10 ‰. Mitään edistysaskelia ei ole mainittavissa yleisen terveydenhoidon alalla. Paitse Parkanossa eivät kunnallislautakunnat ole antaneet minkäänlaisia vuosikertomuksia ja määräyksen mukaan annettavat viikkoilmoitukset tarttuvista taudeista on ne saatu lähettämään vasta huomausten jälkeen. (Alarik Achrén.)

Vaasan lääni. *Kristiinankaupungin piiri.* Yleinen terveydentila ei vuoden kuluessa ollut ihan tyydyttävä, ainakaan ei niin hyvä kuin vuonna 1904. Piirin väkiluku oli viimepäivinä Joulukuuta maalaiskunnissa 99,389 henkeä. Kuolevaisuus maalaiskunnissa 16,0 ‰. (Torsten Munsterhjelm.)

Vasa distrikt. Folkmängden utgjorde vid årets slut inom landskommunerna 69,018 personer. Dödligheten inom landskommunerna var 17,0 ‰ Hälsotillståndet i distriktet har i allmänhet varit godt. Några epidemier hafva nemligen ej rasat.

De sjukdomar som allmännast förekomma, kunna sammanfattas i tre stora grupper nemligen tuberkulos, neurastheni och ventrikelåkommor. Orsaken till neurastheni måste i öfvervägande fall sökas uti för hårdt arbete, specielt beträffande kvinnorna. Till följd af den starka emigrationen råder det nemligen stor brist isynnerhet på manlig arbetskraft, hvarför, specielt i de svenska talande kommunerna, kvinnorna få lof att deltaga i och utföra alla arbeten i skog och mark.

I sina årsberättelser klaga kommunalnämndsordförandene öfver att en del af allmänheten ännu icke förstår att uppskatta betydelsen af desinfektion. Vid förnyade påminnelser torde det ändock gå, och inom detta år är det att hoppas, det saken är i gång i de flesta kommuner i distriktet. Om engång kommunerna fatta beslut att med vite förbjuda föryttrande af en tuberkulosists tillhörigheter så komma nog icke ens de motsträfvigaste att motsätta sig rum desinfektion.

Hvad kostnaderna för desinfektionen beträffar så hafva kommunerna uppmanats att ställa så till att all desinfektion sker kostnadsfritt utan afseende på vederbörandets förmögenhetsvilkor. Så beslöts i alla öfriga kommuner men i Ylistaro skulle den som dertill har råd, själf bestrida alla utgifter. Detta har emellertid ledt till diverse svårigheter och man är äfven i Ylistaro beredd på att öfvergå till det förslag som jag väckt. (G. Rosendal.)

Nykarleby distrikt. Distriktets folkmängd utgör för landskommunerna 60,454 personer. Dödligheten i landskommunerna var 20,5 ‰. — Marthaföreningar bildas här och där inom distriktet och är att hoppas att de skola utöfva ett gagneligt inflytande främst på vården af späda barn genom att undervisa mödrarna. En dylik förening i Kauhava socken har redan tagit initiativ till att anställa en ambulatorisk sjuksköterska af hvilka hittils i hela distriktet funnits endast en, nemligen i Lappo och hvars verksamhet varit till stort gagn icke minst vid epidemier. (Wilh. Backmansson.)

Gamlakarleby distrikt. Folkmängden inom landskommunerna var vid årets slut 60,274 och dödligheten 17,9 ‰. — Det allmänna helsotillståndet i distriktet har, hvad förekomsten af akuta infektionssjukdomar beträffar, under större delen af året varit ganska tillfredsställande. Från samtliga kommuner i distriktet har jag i år lyckats erhålla sådan berättelse som omnämnes i hälsovårds stadgan 27 §. (Osvald Myréen.)

Kuortaneen piiri. Vuoden lopussa oli väkiluku 81,513 henkilöä. Kuolevaisuus 15,3 ‰. Terveydentila on ollut tilivuonna hyvin tyydyttavä. (Henrik Borenius.)

Jyväskylän piiri. Piirin väkiluku oli vuoden lopussa maalaiskunnissa 77,421 henkeä. Kuolevaisuus maalaiskunnissa 16,8 ‰. — Kulkutautia ei pitkään sarjaan vuosia ole ilmaantunut niin vähän kuin tänä vuonna. Näyttää todellakin siltä kun otollinen maaperä useilta kulkutaudeilta olisi ajaksi loppunut tai alue olisi, niinkuin saksalaiset sanovat »durchseucht». (E. J. Warén.)

Oulun lääni. *Kalajoen piiri.* Väkiluku piirissä oli vuoden lopussa 33,192 henkeä. Kuolevaisuus yleinsä on ollut suuri ja teki 19,6 ‰. Endeemilliset taudit ovat samat kuin ennen ja varsinkin kuolee keuhkotautiin suuri määrä henkilöitä. (Verner Lindman.)

Haapajärven piiri. Väkiluku Haapajärven piirissä oli vuonna 1905 lopussa 41,136 henkeä, kuolleitten luku 756 siis 18,4 ‰. Yleinen terveydentila on ollut piirissä suhteellisesti tyydyttävä. — Kun vuoden alussa viimein saatiin Kärsämäellekin kätilö joka on suorittanut tutkinnon koneellisessa lapsenpäästötaidossa on piirin kaikissa kunnissa koneellisen tutkinnon suorittanut kätilö. (L. Porthan.)

Raahen piiri. Piirin väkiluku oli vuoden lopussa maalaiskunnissa 21,056 henkeä ja kuolevaisuus 18,3 ‰. (Carl Gustafsson.)

Oulun piiri. Väkiluku piirin maalaiskunnissa oli vuoden 1905 lopussa 45,418 henkeä. Yleinen terveydentila piirissä vuonna 1905 on ollut tyydyttävä ja kuolevaisuus verrattain alhainen. Yhteensä on maalaiskunnissa kuollut 974 siis 21,4 ‰. Kulkutautia on piirissä liikkunut verrattain vähän. Vakinaisia kiertäviä sai raanhoitajia on vuoden kuluessa toiminut Limingassa, Kempeleellä, Tyrnävällä, Muhoksella ja Iissä. Kaikki ovat suorittaneet tehtävänsä huolellisesti ja uutteruudella sekä tuottanut paikkakunnalle suurta hyötyä. (S. W. Liljeblom.)

Tornion piiri. Piirin asukasluku oli maalaiskunnissa vuoden 1905 lopussa 30,902 henkeä. Kuolevaisuus 16,1 ‰. Yleisen terveydentilan alueella saattaa pitää kohtalaisen hyvänä. (J. Soini.)

Kittilän piiri. Piirin väkiluku oli, lukuunottamatta Sodankylän ja Utsjoen kuntia joista papistolta ei ole saatu ilmoituksia, 7,458 henkeä ja kuolevaisuus 15,4 ‰. Piiri on ollut vapaa epidemiioista. (F. Dickström.)

Rovaniemen piiri. Väkiluku oli vuoden lopussa 18,410 henkeä. Kuolevaisuus 18,0 ‰, siis vähän suurempi kuin viime vuonna ja riippuu siitä että lapsia alle vuoden vanhana on kuollut tavallista enemmän, eli kolmas osa kaikista kuolleista. (O. Sahlberg.)

Pudasjärven piiri. Piirin väkiluku oli vuoden päättyessä 23,312 henkilöä. Kuolevaisuus oli 16,99 ‰. Kulkutaudeista on kurkkumätä huomattavin, jota vuoden kuluessa on ilmestynyt kaikissa piirin kunnissa. Tämä tauti on erittäinkin Taivalkoskella ollut kovin ankara. Mainitussa kunnassa on joka vuoden kuukautena ilmestynyt kurkkumädän tapauksia, joista kuolevaisuuden prosentti on ollut sangen suuri. Tietoon on tullut 60—70 taudintapausta, mutta luultavaa on, että todellisuudessa löytyy vieläkin enemmän. Kirkkoherran antaman ilmoituksen mukaan on tämän taudin kuolemantapausten luku ollut 54. Luulisi kyllä tämän lukumäärän olevan liian suuren, koska tiedetään, että ainakin muutamat näistä kuolemantapauksista ovat epävarmat sekä että kuolevaisuus tähän tautiin kumminkaan ei ole ollut niin suuri kuin yllämainituista numeroista selviäisi. Olipa kuinka hyvänsä täytynee kumminkin nojautua näihin ilmoituksiin, koska varmempia tilastollisia tietoja ei ole saatavissa eikä piirilääkäri voi tarkastaa pappien antamia ilmoituksia. Varma on, että muiden tautien kuolemantapauksia, jos vaan kurkku samalla on sattunut olemaan kipeä, on kurkkumädäntaudin tapaukseksi merkitty. Tämän taudin levenemisen ehkäiseminen on matkaansaattanut suuria vaikeuksia. Kansalla ei ole aavistustakaan terveyden- ja sairaanhoidon ensimmäisistä ehdoista. Perheet ovat hyvin huonosti varustetut niinhyvin pito- kuin sänkyvaatteilla ja jos heillä näitä löytyykin, ovat ne puutteelliset ja epäsiistit. Taloustarpeita ja muuta huonekalustoa

löytyy ainoastaan välttämättömintä ja tämäkin on yksinkertaisinta laatua. Asunto on useimmiten hyvin ahdas ja tavattoman epäsiisti. Pituudeltaan ja leveydeltään kolmen à neljän meetrin suuruisessa mökissä asuu perhekunta, johon kuuluu 4, 5 tahi 6 lasta ja vähäistä suuremmassa huoneessa saattaa asua kaksikin perhettä, joilla yhteensä on jopa puolitoistakin kymmentä lasta. Jokapäiväinen ruoka on hyvin yksinkertainen ja riittämätön. Näin ollen on selvä, että kulkutauti hyvin helposti pääsee leviämään sekä että melkein voittamattomia esteitä on olemassa tautiin sairastuneitten lasten hoitamiseen ja taudin levenemisen ehkäisemiseen nähden. Kun tähän vielä tulee se hyvin laajalle levinnyt mielipide, ett'ei tauti tartu ja ett'ei ole tarpeellistakaan seurata annettuja neuvoja, voidaan helposti käsittää lääkärin vaikea asema.

Kurkkumätää on kunnassa ilmestynyt milloin siellä milloin täällä ja jonkun ajan kuluttua monen penikulman päästä entisestä ilmestymispaikastaan. Talot sijaitsevat useasti kaukana sydänmaassa, josta syystä viipyy monta vuorokautta, ennenkuin voidaan saada sieltä ilmoituksia ja pääsee sinne perille. Vieläkään ei yleisö ensitilassa tahdo lähettää ilmoitusta taudintapauksesta. Usein on lääkärin perille tultua jo monta lasta (yhdessä talossa 7) kuollut. Koska kurkkumädäntapauksia yhä edelleen ilmestyi Taivalkoskella ja useat niistä kuolemanseurauksella sekä koska näin millä huolimattomuudella sekä sairaitten omaiset että kunnan piirimiehet seurasivat annettuja neuvoja, päätettiin kutsua kiertävä sairaanhoitajatar avuksi. Hän oleskeli Taivalkoskella syyskuun 13 p:stä lokakuun 26. päivään. Tulos hänen toimestaan oli erittäin edullinen. Paikkakunnalta lähdettyään ilmestyi ainoastaan muutamia yksityistapauksia ja tänä vuonna ei ole vielä yhtäkään kurkkumädäntapausta Taivalkoskelta minulle ilmoitettu. Olisi jo ennenkin sopinut sijoittaa sairaanhoitajatar Taivalkoskelle, mutta osittain ei tauti ollut paljon levinnyt, osittain kunta ei halunnut antaa asiaa varten tarvitsevia varoja. Kunta päättikin kuntakokouksessaan köyhyytensä takia olla myöntämättä varoja sairaanhoitajattaren palkkaamiseksi. Vetoamalla Kuvernööriin saatiin tämä päätös kumotuksi ja maksoi kunta kulut asiassa.

Sekä Pudasjärvellä että Kuusamossa on vuoden kuluessa ilmestynyt muutamia kurkkumädäntapauksia, mutta nämät eivät ole tapausten lukumäärään eivätkä tapausten ankaruuteen nähden olleet Taivalkosken tapausten vertaisia. Monessa tapauksessa on sekä taudin hoitamiseksi että profylaktisesti käytetty antidifteriseerumia ja nähtävästi hyvällä tuloksella. Tämän kulkutaudin takia on vuoden kuluessa tehty 7 matkaa Taivalkoskelle sekä 3 Pudasjärvelle. (K. E. Mellberg.)

Kajaanin piiri. Kajaanin piirissä oli asukasten luku maalaiskunnissa 45,357 henkeä. Kuolevaisuus oli 15,2 $^0/_{00}$. (Alexis Arvelin.)

Kuopion lääni. *Iisalmen piiri.* Väkiluku vuoden 1905 lopussa oli maalaiskunnissa 60,216 henkeä ja kuolevaisuus 19,50 ‰. (Ville Brummer.)

Pielisjärven piiri. Väkiluku piirissä oli vuoden lopussa 36,024. Kuolevaisuus 20,8 ‰.

Että Nurmeksessa on olemassa epidemian tapainen mielisairaus on otaksuttavissa. Mistä syystä tämä riippuu ei voi vielä sanoa. Nykyajan olot ja mielenpiteet hengellisestä ja ruumiillisesta elämästä ovat etupäässä otettavat huomioon, samoin kuin myöskin yleinen luottamuksen puute. (O. Granholm.)

Tohmajärven piiri. Väkiluku oli vuoden lopussa 49,878 ja kuolevaisuus 18,5 ‰. (Onni Ruuth.)

Joensuun piiri. Papiston tiedon antojen mukaan teki väkiluku Joensuun piirin maalaiskunnissa 51,279 henkeä. Kuolevaisuus 23,3 ‰. Yleinen terveydentila piirissä on kuluneena vuonna ollut verrattain hyvä. (Otto Rohde.)

Kuopion piiri. Väkiluku oli vuoden lopussa piirin maalaiskunnissa 51,279 henkeä ja kuolevaisuus 23,3 ‰. (Mortimer Nykopp.)

Rautalammin piiri. Piirin väkiluku oli vuoden lopussa 45,657 henkeä. Kuolevaisuus 19,8 ‰. (J. E. Rahm.)

Mikkelin lääni. *Joroisten piiri.* Piirin väkiluku vuoden lopussa oli 46,954 henkeä. Yleinen terveydentila on ollut jotenkin hyvä ja tyydyttävä. Kulkutautia on tosin tilivuoden kuluessa liikkunut, mutta näistä ainoastaan hinkuyskä ja influensa vähän laajemmalta. Kuolevaisuus on ollut verrattain alhainen 19,4 ‰. Tuberkuloosia sairastavia on alueella hyvin vähän. Tilivuonna on tietoon tullut 3 keuhkotuberkuloosi tapausta. (Lennart Svinhufvud.)

Savonlinnan piiri. Väkiluku Savonlinnan piirissä kaupunki poisluettuna on 48,336. Kuolevaisuus 22 ‰. (Vilh. Snellman.)

Mikkelin piiri. Piirin väkiluku oli maalaiskunnissa 41,150 henkeä. Kuolevaisuus 17,8 ‰. — Terveydentila oli piirissä, vuonna 1905 kohtalaisen hyvä. Kulkutaudeista ilmestyi ainoastaan hinkuyskä ja tuhkarokko suuremmissa määrin, muut kulkutaudit olivat ainoastaan sporaadiset eivätkä levinneet laajemmalle. (Aug. Hillbom.)

Heinolan piiri. Asukasluku maalaiskunnissa oli vuoden lopussa 47,084 henkeä ja kuolevaisuus 18,5 ‰. Enemmistön kuolemantapauksista ovat papiston kirjojen mukaan tapahtuneet vanhuudenheikkoudesta. Toisena ominaisuutena papiston tauluista mainittakoon että Mäntyharjusta, piirialueen suurin kunta, jossa keuhkotauti ei ole harvinainen, ei ole ilmoitettu yhtäkään kuolletta. (Karl Höijer.)

Viipurin lääni. *Lappeenrannan piiri.* Piirin maalaiskunnissa oli väkiluku 55,249. Kuolevaisuus 18,7 ‰. — Mitä yleiseen terveydentilaan tulee on infektsionitaudeista lavantauti liikkunut vuoden kuluessa ja vaikuttanut siihen sangen epäedullisesti. Tauti esiintyi vuoden alkupuoliskolla yksityisinä tapauksina mutta ilmaantui sittemmin Lappeenrannan kaupungissa, Lappeen ja Taipalsaaren sekä Savitaipaleen kunnissa, muodostaen paikallisia epidemijoja. (K. A. Hällström.)

Haminan piiri. Väkiluku oli vuoden 1905 lopussa piirin maalaiskunnissa 57,415. Kuolevaisuus 16,7 ‰. Kulkutauteja on liikkunut yleensä vähässä määrässä. Akuuttisiin tarttumatauteihin kuolikin ainoastaan 5.98 % kaikeista kuolleista. (Georg Hornborg.)

Muolan piiri. Väkiluku oli vuoden lopulla koko piirissä, yhteensä 49,511 henkeä. Syntyneitä oli 1,077. Kuolevaisuus 26,3 ‰. Yleinen terveydentila oli mitä akuuttisiin tarttuvatautiin tulee vähemmin tyydyttävä. (P. F. Sulin.)

Viipurin piiri. Piirin väkiluku oli vuoden lopussa maalaiskunnissa 79,949 henkeä. Kuolevaisuus 23,3 ‰. Viime kesänä Kivennavalla ilmestynyt erinomaisen ankara punatauti epidemia leveni myös Viipurin piirin naapuri pitäjään. Terveydellisessä suhteessa on keväällä Tiiliruukin ja Kolikkomäen esikaupungeissa tarkastettu useita katuja ja taloja, samoin kuin leipomia, ja annettu määräyksiä huomattujen epäkohtien poistamiseksi. (Edv. v. Weymarn.)

Käkisalmen piiri. Asukasluku maalaiskunnissa oli 36,567, syntyneitä 1,260. Kuolevaisuus 20,0 ‰. Kurkkumätä on vuotuinen vitsaus piirissä, jolla ei näy olevan taipumusta häviämään, vaan joka yhä esiintyy varsinkin kevät- ja syksykuukausina. (G. W. Levander.)

P. Antrean piiri. Piirin väkiluku oli vuoden lopussa 47,361 henkeä. Kuolevaisuus 22,1 ‰. (Georg Löfström.)

Kurkijoen piiri. Väkiluku vuoden lopussa oli 35,325 henkeä. Kuolevaisuus 19,98 ‰. (B. Standertskjöld.)

Sortavalan piiri. Piirin maalaiskunnissa oli vuoden lopussa 31,245 henkeä. Kuolevaisuus oli 19,7 ‰. Lähes 50 % kaikeista kuolleista on ollut alle 10 vuoden ikäisiä, ja näistä tulee hinkuyskän osalle 30 %. (Verner Starck.)

Salmin piiri. Piirissä löytyi 1905 vuoden lopussa 36,378 asukasta. Kuolevaisuus 19,84 ‰. (K. B. H. Fonselius.)

C. Otteita kaupunkien terveydenhoitolautakuntain kertomuksista vuodelta 1905.

C. Utdrag ur af städernas hälsovårdsnämnder afgifna berättelser för år 1905.

Helsingfors. Om medlemmarna af samtliga församlingar medräknas så utgjordes stadens befolkning den 31 december 1905 af 54,073 män, 63,575 kvinnor, summa 117,648 personer.

Af församlingens medlemmar afledo inalles 1,071 män och 952 kvinnor eller inalles 2,023. Af dessa afledo å andra orter 323, nämligen 172 män och 151 kvinnor.

Med afseende på den totala förekomsten af akuta sjukdomar har år 1905 förhållit sig något ogynnsammare än föregående år. Under år 1905 anmäldes 26,112 akuta sjukdomsfall mot 22,647 år 1904. Detta motsvarar för år 1905 en sjuksiffra af 236 på 1,000 innevånare samt för år 1904 en sjuksiffra af 216 på 1,000 personer.

Hälsovårdsnämnden har under året hållit 37 sammanträden. Vid dessa sammanträden hafva, förutom en mängd löpande ärenden, följande frågor af större vikt varit föremål för behandling. Vid Nämnden skulle från början af år 1905 tillsvidare anställas ytterligare en tillsyningsman med uppgift att värkställa inspektion af handtvärkerierna och arbetsplatserna i staden och åtnjutande en aflöning af 3,000 mark om året, men med skyldighet, att underkasta sig de bestämningar, som rörande denna tjänst framdeles kunna utfärdas (Se Nämndens berättelse för år 1904 pag. 139) — och antog Nämnden samma dag till sysslan i fråga — såsom tjänstförrättande hade herr Bernhard Lindstedt uppehållit tjänsten från den 9 januari på grund af Nämnden samma dag därom fattade beslut — stabskaptenen vid upplösta Nylandsbataljon C. M. Calonius.

Uti en till Magistraten i denna stad aflåten skrifvelse af den 5 december 1898 har Hälsovårdsnämnden framhållit att »i den mån veden såsom bränsle för ångmaskiner och industriela inrättningar samt äfven privata bostäder blifvit undanträngd och ersatt med stenkol af olika kvalitet, har äfven å alla de orter, där sådant skett, luften småningom i alt högre grad förorenats med kolpartiklar, hvilka ofta i form af en tät, luften förmörkande och alt förorenande rök antingen oafbrutet eller blott tidtals utströmmar från eldstädernas skorstenar

De sanitära olägenheter och äfven öfriga obehag, hvilka härigenom vållats innevånarene, hafva därför allestädes gifvit anledning till klagomål, och energiska yrkanden på vidtagandet af erforderliga åtgärder för aflägsnande af den sålunda uppkommande rökplågan hafva blifvit framställda och äfven ledt därhän, att flerstädes, mera eller mindre stränga påbud om rökfri förbränning blifvit utfärdade. Då äfven i Helsingfors, isynnerhet under de senare åren, såväl på grund af den stora mängden nybyggda fabriker som ock till följd af den tilltagande användningen af stenkol såsom bränsle, alt flere skorstenar begynt utsprida en på oförbrända kolpartiklar rik rök, hvilken icke blott i hög grad besvärar de närboende, utan ock hotar att i en snar framtid insvepa staden i en liknande rökatmosfär, som den, hvaraf många utländska städer lida, har Nämnden, beaktande ej mindre de sanitära olägenheter, som härflyta däraf, att de intill de rykande skorstenarna närboende äro tvungna att inandas en på kolpartiklar rik luft och icke kunna i behöflig grad ventilera sina rum, än ock, att, enligt Nämnden företedt intyg från, bland annat, Schlesiska Föreningen för öfvervakande af ångpannor, en i det närmaste fullständig förbränning genom förefintliga eldstadskonstruktioner kan vinnas, hemstält, att, enär den ena medborgaren i ett samhälle icke bör få vålla den andra allvarsamma olägenheter och obehag, följande tillägg blefve infördt i stadens polisordning: *egare af ångpanna, industriel eldstad eller annan förbränningshärd, af hvad slag det vara må, bör, vid vite af från 50 till 500 mark, tillse, att dessa skorstenar icke utsläppa vare sig rök eller sot i sådan mängd att grannar och kringboende varda däraf i ett eller annat afseende besvärade;* och borde denna bestämning gälla för tidigare inrättade förbränningshärdar först tre månader efter dess offentliggörande, men på Hälsovårdsnämndens tillstyrkande, ett uppskof af ända till ett år af Magistraten kunna medgifvas».

Under den tid, som sedan dess förflutit, har användningen af stenkol vunnit alt större utsträckning och olägenheterna däraf hafva i samma grad tilltagit. Antalet skorstenar, från hvilka med kolpartiklar bemängd rök till men för de närboende utströmmar, torde numera, kunna beräknas till omkring sextio. De klagomål, som i anledning häraf försports, sakens stora hygieniska betydelse äfvensom den omständighet, att man numera, att döma af den utländska litteraturen, påfunnit och äfven i praktiken tillämpat åtgärder, hvilka i hög grad förhindra uppkomsten af förorenande rök ,har föranledt Nämnden att åter taga frågan under behandling, och har Nämnden därvid välvilligt biträdts af ingeniören, friherre E. Cedercreutz, hvilken såsom tillkallad expert vid frågans handläggning öfvervarit Nämndens sammanträden.

För att i möjligaste mån bidraga till förringandet af de sanitära samt äfven ekonomiska och estetiska olägenheter, hvilka härröra af den från de rökande skorstenarne utbolmande, på sot och kolpartiklar rika röken, har Nämn-

den ansett, att icke allenast under någon tid fortgående observationer borde anordnas öfver den från samtliga inom stadens område befintliga skorstenar utgående röken för att sålunda utröna dennas intensitet och graden af den olägenhet densamma vållar kring- och närboende, utan ock att för någon tid framåt, att börja med för ett år, borde anställas en i sitt fack kunnig och erfaren röktekniker, hvilken såsom biträde åt Hälsovårdsnämnden skulle tillhandagå denna med utredning om såväl de omständigheter, hvilka i de enskilda fallen betinga den besvärande rökbildningen, som ock möjligheterna att genom lämpliga åtgärder reducera rökbildningen till det minsta möjliga.

Med anledning häraf får hos Stadsfullmäktige Nämnden vördsamt hemställa, *att Stadsfullmäktige för vidtagande af åtgärder till förhindrande af uppkomsten utaf sotande rök från de eldstäder i staden, i hvilka kol såsom bränsle användes, måtte i nästa års budget upptaga ett anslag af 3,000 mark, att af Hälsovårdsnämnden för anställande af en röktekniker jämte af honom för verkställande af observationer bekostadt biträde användes.*

Vid sammanträdet den 18 maj meddelade stadsingeniören Idström, att frågan om uppförande af ett kommunalt slakthus af Drätselkammaren hänskjutits till Byggnadskontoret samt anhöll, att Nämnden ville utse någon af dess ledamöter att med Byggnadskontoret samarbeta vid frågans behandling. Med bifall till denna framställning gafs uppdraget ifråga åt förste stadsläkaren, och stadsveterinären.

Då Nämnden genom tillsyningsmannen vid hälsovårdsinspektionen blifvit underrättad om att snyggheten uti slaktinrättningen var synnerligen bristfällig och äfven andra sanitära olägenheter därstädes rådande, anlät Nämnden till Drätselkammaren en skrifvelse däri Nämnden, under framhållande, att då snyggghetens öfvervakande i slaktinrättningen främst ankom på den vid slaktinrättningen anställda uppsyningsmannen, måste anse den nuvarande uppsyningsmannen för sin post olämplig, hvarför Nämnden, med hänvisning till mom. 3 i det af Drätselkammaren å stadens vägnar med direktionen för Helsingfors slaktinrättning den 17 december 1880 uppgjorda kontrakt, anhöll om åtgärd därhän, att berörda uppsyningsman måtte ersättas med en annan för ändamålet lämplig person.

I bref af den 27 juli anmälte stadens veterinär, åter om betydande missförhållanden å slaktinrättningen. Ärendet öfverlämnades till behandling af Magistraten och den 28 september meddelade Drätselkammaren, att en annan uppsyningsman blifvit vid slaktinrättningen anställd.

De å Hälsovårdsnämndens byrå diariiförda anmälningarnas antal utgjorde under året 1,075.

Mjölkbutiksynerna, hvilka under året utgjorde 2,279, föranledde till 107 anmärkningar, hvaraf dock en stor del voro af mindre vikt samt en och samma anmärkning måste upprepas flera gånger.

Af under året tagna 2,205 mjölkprof befunnos 198 eller 9 % vara underhaltiga och hafva med anledning häraf 101 personer blifvit hos Magistraten anmälda för försäljning af underhaltig mjölk samt äfven ådömts böter. Dessutom blef 1 mjölkbutiksinnehafvare dömd till böter för större osnygghet i butiken samt en mjölkkusk anmäld till Magistraten för osnygg handtering af mjölken.

Kontrollen öfver kötthandeln på stadens torg har, samtidigt med lifsmedelskontrollen öfverhufvud, utöfvats af tillsyningsmannen öfver handeln med lifsmedel genom dagliga besök på torget under den tid handeln med lifsmedel där pågått.

Ordning och snygghet i köttbutikerna har varit mindre god. Detta synes bland annat däraf, att under året utförda 644 syner i dem gifvit anledning till 95 anmärkningar mot renhållning och 7 mot oändamålsenliga lokaler.

Köttförsäljningen på torgen har ofta lämnat åtskilligt öfrigt att önska, hvilket synes däraf, att vid 933 syner på torgen 139 anmärkningar blifvit gjorda. Största delen eller 125 hänföra sig till orena blusar, förkläden, ärgiga vågar, bristfälliga eller bristfälligt rengjorda köttstabbar eller huggbänkar samt att försäljarena ofta suttit på köttstabben eller huggbänken samt 14 emot vårdslös och osnygg kött transport. En köttkusk från slaktinrättningen hade isynnerhet ytterst orena och otillräkliga omslag. I Saluhallarna hafva 1,120 syner med 6 anmärkningar blifvit gjorda. I Sandvikshallen var en försäljare utan blus och hade tillblandat kristallsalt i det malade köttet och en annan hade osnyggt i butiken.

Handeln med färsk fisk i stadens hamnar har lämnat mycket öfrigt att önska. 97 anmärkningar äro antecknade, föranledda däraf, att försäljarena breda ut fisken på smutsiga marken, ej hafva någotslags underlag under sina korgar, att de blöta sina trasor i hamnbassinens orena vatten och därefter fukta fisken med trasorna.

Antalet i staden befintliga korfmakerier utgjorde vid utgången af året 9. Öfvervakandet af efterlefnaden af de för dem fastställda regler har skett genom i dem under året anställda 51 besök, hvilka föranledt till 12 anmärkningar.

Vid utgången af år 1905 utgjorde antalet af i staden befintliga och af hälsopolisen kända bagerier och konditorier 170, däraf 30 större och 140 mindre s. k. hembagerier. (En del af hembagerierna äro synnerligen ovaraktiga, i det att de existera endast en kort tid och därför mången gång undgå hälsopolisens uppmärksamhet). I samtliga bagerier och konditorier hafva under året af hälsopolisen anställts 545 syner, hvilka föranledt till 118 anmärkningar beträffande bristande snygghet i bagerierna och 33 anmärkningar mot bristfälliga bagerilokaler.

Under året anmäldes 53 nya matvaru butiker.

Matvarubutiksynerna, hvilka under året utgjorde inalles 1,952, föranledde till 187 anmärkningar mot bristande snygghet i matvarubutiker och 8 anmärkningar mot bristfälliga lokaler. Att flertalet matvarubutiker icke i alla afseenden motsvarat de fordringar, hvilka man är berättigad att ställa på sådana, beror till stor del därpå, att i dem förvaras till försäljning, utom de egentliga matvarorna, en mängd andra varor, såsom garn och lädervaror, potäter och andra rotfrukter, tobaksvaror, petroleum m. m.

Under året har af hälsopolisen kasserats 2,463 kilo matvaror.

Under år 1905 anställdes på grund af § 40 i Författningen angående passagerarefartyg besiktning å 4 i Helsingfors stad hemmahörande passagerareångfartyg.

De genom hälsopolisens försorg utförda desinfektionerna uppgingo under året till 231 omfattande tillsammans 370 rum.

Under år 1905 utbetalades genom hälsovårdsnämnden en premie af 10 penni per stycke för inalles 17,124 dödade råttor.

Borgå. Några mera betydande epidemier af ett eller annat slag, ha ej under året förekommit. Folkmängden utgjorde vid årets slut 5,656 personer, dödligheten pro mille 18,9.

På grund af den relativt låga sjuklighets procenten har några mera omfattande sanitära åtgärder ej behöft af hälsovårdsnämnden vidtagas. Dock hafva nödiga syneförrättningar på gårdar, i handtverkerier och bostäder utförts. Dessutom har nämndens tillsyningsman samt dess under sommarmånaderna antagna hälsopolis handhaft kontrollen öfver mjölk- och matvaruhandeln, men någon effektivare kontroll öfver tillsalubjudna lifsmedel har ej heller under detta år kunnat genomföras.

Lovisa. Hälsotillståndet i Lovisa stad har under år 1905 varit godt.

De inskrifna kurgästernas antal i vattenkuranstalten uppgick till 300.

Ekenäs. Hälsovårdsnämndens verksamhet såvidt den hänför sig till den allmänna hälso- och sjukvården på orten, har under året icke tagits i anspråk i någon högre grad än eljes.

Efter försiggången besigtning har tre bostadslokaler af Nämnden ansetts obeboeliga samt därför på Nämndens föranstaltande utrymts.

Hangö. Stadens folkmängd utgjorde den 1 januari 1906 6,102 personer. Medeldödligheten för året utgör 14,6 på 1,000 innevånare.

Hangö badanstalt besöktes senaste sommar af 828 badgäster och voro af dessa 224 inskrifna såsom kurgäster.

För sanitära förseelser hafva 25 personer blifvit åtalade och 20 domfällda.

Hämeenlinna. Keskimääräiseksi vuotuiseksi kuolevaisuudeksi tuhat asukasta kohti vuosilta 1896—1905 saadaan 17,5 ja vuodella 1905 15,8. Vuoden

1905 kuolevaisuus on niinmuodoin samoin kuin parin edellisen vuoden kuolevaisuus alle keskimääräisen kuolevaisuuden.

Terveyshoitolautakunnan käsiteltävinä olleista asioista ansaitsevat etusijassa yksityisten talonomistajain nostattamat likaviemärikysymykset lähempää koskettelemista. — Kuten tunnettu ei valtuusto yleisen likaviemärilaitoksen suhteen ole päässyt paljon hyviä toivomuksia pitemmälle; sellaisen laitoksen tarpeellisuus myönnetään kyllä aina auliisti, mutta siihen onkin sitte pysähdytty. Ainoana valoisampana poikkeuksena mainittakoon kuitenkin, että valtuusmiehet keväällä anniskeluyhtiön voittovaroja jaettaessa siirsivät 10,000 mk. vastaisen vesijohtoja likaviemärilaitoksen pohjarahastoksi.

Kun olot kaupungin talonomistajille ovat käyneet yhä sietämättömimmiksi, pyysivät muutamat omistajat tammikuussa 1905 maistraatilta lupaa saada taloistaan johdattaa talous- ja muun likaveden heidän pintaveden poistamista varten yhteisesti tekemäänsä sulettuun johtoon, joka purkautuu kaupungin pohjoispuolella olevaan suohon. Terveyshoitolautakunta, jonka lausuntoa maistraati pyysi, päätti ennenkuin lopullinen sellainen annettaisiin kääntyä Helsingin 1:sen kaupunginlääkärin prof. Sucksdorffin puoleen, pyytäen häneltä asiantuntijana lausuntoa kysymyksessä olevan likaviemärilaitoksen johdosta.

Yhtyen Prof. Sucksdorffin antamaan lausuntoon päätti terveyshoitolautakunta puoltaa kysymyksessä olevaa hakemusta erityisillä ehdoilla, jotka maistraati myös hyväksyi.

Ennenkuin edellä selvitetty viemärikysymys oli lopullisesti suoritettu saapui maistraatilta terveyshoitolautakunnalle lausunnon antamista varten uusi likaviemärikysymys. Tällä kertaa pyysivät 14 tontin omistajat oikeutta laittaa taloistaan yhteisen likaviemärijohdon talousvesien johtamista varten Vanajaveteen.

Siihen nähden että tällainen likaviemärilaitos olisi omansa tuntuvassa määrässä parantamaan terveyshoidollisia oloja ei ainoastaan hakijain taloissa, vaan koko kysymyksessä olevassa kaupunginosassa ja että likavesi on ehdotettu johdettavaksi järveen sellaisella paikalla, jossa johdon ulottaminen keskemmälle virtaa ja tarpeeksi syvälle helposti käy päinsä, minkä lisäksi mainitun paikan alapuolella ei löydy mitään tärkeämpää vedenkäyttöpaikkaa, joka tästä kärsisi, päätti terveyshoitolautakunta antamassaan lausunnossa, joskin hakijain suunnitelmassa oli tuntuvia puutteellisuuksia, puoltaa kysymyksessä olevaa pyyntöä.

Terveyshoitolautakunnan tekemän ehdotuksen hyväksyi maistraatti sellaisenaan ja kysymyksessä oleva johto valmistui lopullisesti lokakuussa.

Kulkutautien suhteen ei terveyshoitolautakunnan ole kuluneenakaan vuotena tarvinnut ryhtyä mihinkään erikoisempiin toimenpiteisiin.

Terveyspoliisin tekemät tarkastukset vuonna 1905 tekevät 4,848.

Yleisen puhtaudenpidon suhteen on terveyspoliisin kuluneena samoinkuin edellisinäkin vuosina täytynyt talonomistajille tehdä koko joukon muistutuksia.

— Yhtä henkilöä on vuoden kuluessa törkeämmän puhtaudenpidon laiminlyömisen tähden sakotettu.

Vuoden 1905 kuluessa on torilta poistettu pilaantumisen takia 5:n raavaan, 1:n sian ja 1:n vasikan lihat. Sitäpaitsi on likaisen käsittelemisen takia poistettu 4 kuormaa lihaa ja 1 voikuorma. — Jälleenmyyjiltä on pilaantumisen tähden otettu ja turmeltu 60 kg. palvattua raavaanlihaa. Ruokatavarain likaisen käyttelemisen takia on sakotettu yhtä henkilöä; poliisikamarin välityksellä varoitettu kolmea henkilöä.

Tampere. Seurakunnan väkiluku oli vuoden 1905 lopussa 41,241. Laskettu 1,000 henkeä kohti oli kuolevaisuus 15,9. Mutta koska Tampereella vielä kuoli 69 ulkoseurakuntalaista, on kaupungin todellinen kuolevaisuusnumero 15,4 pro mille. Vastaavat numerot olivat edellisenä vuotena 15,6 ja 15,3.

Terveyshoitolautakunta kokoontui vuotena 14 kertaa Pöytäkirjan § määrä oli 104.

Lautakunnan toimenpiteistä yleisen terveydenalalla v. 1905 mainitta koon tässä kertomuksessa seuraavat:

Jo moniaita vuosia takaperin olivat kaupungin valtuusmiehet rakennettavaksi aijotun teurastushovin paikaksi varanneet alueen. Rahatoimikamari oli kuitenkin katsonut paikkaa tarkoitukseen vähemmän sopivaksi ja pyysi terveyshoitolautakunnan lausuntoa erään toisen paikan sopivaisuudesta tätä tarkoitusta varten. Ehdoitettu paikka on verrattain hyvin eristetty asuttavasta alasta, pohjois rinteellä; laskuvedelle on jo avara, verrattain vähän asuttuun alaan koskeva kanava, jo valmiilta raiteelta laitoksen portille olisi vaan metrin matka ja vaan yhden kadun yli tulisi rautateitse tulevia karjoja ajaa. Terveyshoitolautakunta päätti kannattaa rahatoimikamarin ehdoittamaa paikkaa; päätöstä vastaan pani kuitenkin kaup. arkitehti vastalauseensa, jonka perästä kaupungin valtuusmiehet lähettivät kysymyksen teurastushovin paikasta erityisen komitean pohdittavaksi. Mihinkään yksimieliseen päätökseen ei kuitenkaan tämäkään komitea päässyt, vaan päättivät kaup. valtuusmiehet vihdoin pyytää asiassa lausuntoa experteiltä. Toivottavasti täten saadaan paikkakysymys selville, jotta jo v. 1906 päästään rakentamaan tätä paikkakunnalle niin tuiki tärkeää laitosta.

Koska keväällä v. 1905 sanomalehti-ilmoitusten kautta levisi tieto siitä että siellä täällä Venäjällä koleratapauksia oli sattunut, katsoi terveyshoitolautakunta tarpeelliseksi ajoissa ryhtyä toimenpiteisiin siltä varalta että rutto leviäisi meidänkin maahan. Koska ankarampaa puhtauden valvomista ei kuitenkaan voitu toimittaa niin tehokkaasti kuin asianlaita vaati niillä voimilla, joita terveyshoitolautakunnalla oli käytettävinä, päätti lautakunta kääntyä kaupungin valtuusmiesten puoleen pyynnöllä, että lautakunta saisi ottaa ylimääräisen terveyspoliisin palvellukseensa.

Terveyshoitolautakunnan tarkastusasema, on ollut yleisön käytettävänä sekä määräaikoina aamupuolella päivää että tavallisesti muinakin aikoina päivällä, mikä on johtunut aseman vuosi vuodelta lisääntyvästä työstä. Päiväkirjojen mukaan on asemalla vuoden 1905 kuluessa käsiteltyjen asioitten luku ollut 1,176, lukuunottamatta vähäpätöisiä ja toisinaan turhia ilmiantoja y. m., jotka eivät ole aiheuttaneet minkäänlaisia toimenpiteitä.

V. 1905 tehtiin 928 maitotarkastusta, etupäässä rasvamäärän, vedenpitoisuuden ja puhtauden suhteen.

Ylipäänsä on kaupaksi tuodun maidon laatu vuosien kuluessa kaikin puolin parantunut. Tarkastusaseman ensimmäisenä vaikutusvuotena (1894) tavattiin huonoa (s. o. likaista, vedellä sekoitettua, rasvamäärään katsoen ala-arvoista y. m.) maitoa 21,0 %:ssa kaikista tehdyistä tarkastuksista, v. 1900 oli tämä prosentti laskenut 8:saan ja v. 1905 oli se 5,61. Tämä ilahuttava tulos on ainakin suuressa määrässä luettava terveyshoito viranomaisten valvomisen ansioksi.

Ala-arvoisen ja likaisen maidon myyjät ovat päässeet ankarilla muistutuksilla.

Terveyspoliisien toiminta, joka edelleenkin on kohdistunut puhtauden pidon valvomiseen kaupungin alueella, myytäväksi tuodun ruokatavaran silmällä pitoon sekä toimenpiteisiin tarttuvien tautien ehkäisemiseksi, on ollut järjestetty kuten edellisinäkin vuosina.

Tauluista käy selville että vakinaiset poliisit yhteensä ovat tehneet 56,874 tarkastusta. Muistutuksia ja varoituksia on tehty yhteensä 1,865; sakotettu on näistä 7.

Asuinhuoneitten puhdistamista, desinfisioimista, on toimitettu 230 huoneustossa, jolloin yhteensä 695 asuinhuonetta on puhdistettu.

Mitään suurempia töitä yleisen terveyshoidon alalla ei vuonna 1905 Tampereella ole tapahtunut. Kuitenkin ovat kaupungin viranomaiset myöskin yleisterveydellisessä suhteessa koettaneet ottaa huomioon ja poistaa epäkohtia mikäli ne ovat tutuksi tulleet. Suuri edistys, jota ei tässä käy syrjäyttäminen, on tapahtunut sen kautta että talonomistajat yleisesti ovat ruvenneet asettamaan lantaruumansa ja muut ulkohuoneet ajanmukaiseen kuntoon. Voitanee ehkä lukea tämän ansioksi että esimerkiksi 4:jäs kaupunginosa, joka tavallisesti aina on ollut kulkutautien pesäpaikka paikkakunnalla, v. 1905 on ollut melkein vapaa niistä.

Liike vanhalla kauppatorilla menettää vuosi vuodelta merkityksensä. Ainoastaan lauvantaisin ja osittain keskiviikkoisin voi se vielä olla hyvinkin vilkas. Syynä tähän on torin vieressä sijaitsevat kauppahallit. Päinvastainen on Aleksanterin- ja Tammelan torien liike. Tämä vilkastuu melkein päivä päivältä. Ikävä vaan etteivät nämä torit kauttaaltaan vielä ole täydessä kun-

nossa, joten aina ei voi välttää pölyn tuottamaa haittaa. — Satamissa jatkuu liike entisellään. Kalan myyntiin nähden on parempi järjestys kuitenkin toivottava. Erittäinkin ovat myynti astiat ja alustat antaneet syytä muistutuksiin. Tässä sopinee mainita, että ylipäänsä on koetettu välttää haasteita ja oikeudenkäyntiä epäkohtien poistamisessa ja päästä perille varoituksilla ja neuvoilla.

Åbo. Folkmängden utgjorde vid 1905 års slut 43,194 personer. Dödligheten var 15,8 pro mille. Sjukligheten på orten nådde under året en synnerligen hög grad af utbredning; hvarvid likväl den relativt ringa dödligheten måste väcka uppmärksamhet.

Ordinarie sammanträden af hälsovårdsnämnden höllos under året tjugufyra. De i nämndens protokoll ingående paragrafernas antal uppgick till 293.

Bland de af nämnden under året behandlade ärenden, hvilka äro att hänföras till den allmänna helso- och sjukvården, kunna följande vara förtjenta af ett närmare omnämnande.

Enär fall af difteri fortfarande förekommo under året i så stort antal att nämnden t. o. m. nödgats förordna om stängning af en småbarnsskola, der epidemin vunnit särskild spridning, för en tid af sju dygn, fortgick anställandet af bakteriologiska undersökningar för utrönande af förekomst af difteribaciller året om med undantag af juni, juli, augusti och september månader, under hvilka endast enstaka fall af sjukdomen i fråga yppade sig.

Under årets lopp infordrade magistraten nämndens yttrande i anledning af vederbörandes ansökningar om tillstånd att inrätta vattenklosetter, med rätt att förena dem med stadens allmänna afloppskanal, och utlät sig nämnden att nämnden visserligen tillsvidare saknade erfarenhet angående de möjliga olägenheter septic-tankssystemets tillämpning å denna ort kunde medföra, men likväl ville förorda bifall till förberörda ansökningar dock under det uttryckliga förbehåll att utloppsröret från klosettinrättningarnas dekompositionsbrunnar anordnades så att prof af den genom röret rinnande vätskan med lätthet kunde tagas samt att i händelse klosettinrättningarna framdeles, enligt nämndens mening, icke funktionerade tillfredsställande, användningen af desamma kunde förbjudas.

Enär koleran begynt uppträda i tyska riket och fall af sagda sjukdom inträffat i Hamburg, som står i omedelbar ångbåtsförbindelse med särskilda städer i Finland, bl. a. denna ort, beslöt nämnden vid sammanträde den 18 september att intill den 1 juni 1906 prolongera det i senaste årsberättelse omförmälda kontraktet angående den af nämnden upphyrda sjukhuslokalen i gården N:o 7 vid Klockringaregatan samt i öfrigt tillämpa det i sagda berättelse omordade förfarandet, hvarutom nämnden beslöt att omedelbart antaga såväl en koleraläkare som nödigt antal sköterskor, städerskor eller tvätterskor, bärare och desinfektörer.

För tillsaluhållen underhaltig mjölk blefvo under året sex mjölkförsäljare, på anmälan af nämnden, af magistraten fällda till böter, hvarutom sexton mjölkförsäljare för enahanda förseelse tilldelades varning.

Under årets lopp verkställde stadsläkaren med biträde af nämndens tillsyningsman inspektioner uti samtliga handtverkerier å orten.

Nådendal. Hälsovårdsnämnden har under året 1905 sammanträdt nio gånger; de i nämndens protokoll ingående paragrafernas antal utgjorde 57.

Hvad nämndens verksamhet beträffar har »en ansats till det bättre under senaste år fåtts till stånd, då majoriteten af stadsfullmäktige, inseende att mänskligheten i tjugonde århundradet äfven hvad hälsovård beträffar, har fordringar, hvilka böra beaktas, beviljat ett anslag af 200 mk för anställande af en hälsovårdstillsyningsman.»

Mortaliteten för året var 14,2 ‰; folkmängden utgjorde vid årets utgång 918 mot 913 vid slutet af år 1904.

Mariehamn. Hälsovårdsnämnden sammanträdde under året endast två gånger. Något ärende af mera nämnvärd betydelse har nämnden ej behandlat.

Stadens folkmängd uppgick vid årets slut till 1,296; antalet döda 15.

Allmänna hälsotillståndet har under det förflutna året varit godt.

Uusikaupunki. Väkiluku vuoden päättyessä 4,219, vuoden kuluessa syntyneitten luku 98; Kuolevaisuus 15,6 ‰.

Terveydenhoitolautakunnan toiminta on käynyt entiseen tapaan. Ankarampaa huolta on alettu pitää yleisestä puhtaudesta ja siisteydestä; terveyspoliisin toiminta, joka ennen rajoittui ainoastaan kesäkuukausiin, on nyt ulotettu koko vuotiseksi.

Yleinen terveydentila kaupungissa oli huomattavan hyvä.

Rauma. Väkiluku vuoden lopussa 5,591; syntyneitä vuoden kuluessa 168; mortaliteti 16,6 ‰.

Terveydenhoitolautakunta piti v. 1905 kaikkiansa 4 kokousta. Kokouksissa käsiteltiin, paitsi juoksevia asioita, useita pitempiaikaista käsittelyä vaativia kysymyksiä, joista vain harva tuli kuluneen vuoden aikana ratkaistuksi. Käsitellyistä kysymyksista mainittakoon: makkien puhtaanapito, ohjesäännön valmistaminen ruoka-aineiden valmistus- ja myynti-paikkoja varten, toisen apteekin perustaminen kaupunkiin y. m.

Pori. Väkiluku vuoden päättyessä 16,251; syntyneitä vuoden kuluessa 504; mortaliteti 19,1 ‰.

Terveydenhoitolautakunta kokoontui vuoden kuluessa 9 kertaa käsitellen näissä kokouksissa m. m. kysymyksiä kaupungin epidemiasairaalan laajentamisesta, olojen parantumisesta vaivastalon houruinhoito-osastolla, luotettavamman kuolevaisuustilaston aikaansaamisesta ja kaupungin lääkärien ja sairaalan ohjesääntöjen muuttamisesta. Lausuntoja ja määräyksiä on annettu epäkohtain

poistamiseksi erinäisissä asunnoissa ja samoin hyyskien ja pihain puhtaana pidosta. Suurena haittana lautakunnan päätösten toteuttamisessa on ollut se maistraatin seuraama tapa että lautakunnan päätöksiä joko suuresti lievennetään tai kumotaan semmoisissakin tapauksissa, missä epäkohdat asetusten mukaan olisivat ilman muuta heti korjattavat. Täten lautakunnalta ikäänkuin riistetään se auktoriteti ja tuki, joka olisi sille välttämätön toivottavien tulosten aikaansaamiseksi.

Terveyslautakunnan tarkastaja on, kuten edellisinäkin vuosina, toimittanut säännöllisiä tarkastuksia eri osissa kaupunkia. Eläinlääkärin valvonnan ja terveydenhoidontarkastajan tarkastuksen alaisina ovat olleet torilla ja myymälöissä olevat ruokatavarat sekä makkarantekijäin ja leipurien työhuoneet, lihantarkastusasema ja teurastuslaitos. Vuoden kuluessa on asemalla tarkastettu 14,708 teurasta, joista 296 osaksi tai kokonaan olivat kelvottomia; teurastuslaitoksessa tarkastettiin 2,761 joista 106 osaksi tai kokonaan kelvottomia.

Kristinestad. Stadens folkmängd var vid årets slut 3,045 personer; under året föddes 63 barn; mortaliteten 14,1 ‰.

Under senaste redovisningsår har allmänna hälsotillståndet å orten varit öfver hufvudtaget tillfredställande.

Några särskilda sanitära åtgärder hafva under året ej vidtagits. Besiktningar af bagerier, korfmakerier etc. hafva verkstälts af tillsyningsmannen, som äfven öfvervakat renligheten å gårdarne. Desinfektioner i hemmen medels formalinrökning hafva verkstälts 3 gånger efter lungsot, 1 gång efter scarlatina. Torgförda matvaror hafva besiktigats af tillsyningsmannen, som dervid beslagtagit och förbjudit till försäljning diverse förskämda och misstänkta partier varor.

Kaskö. Vid årets slut utgjorde stadens folkmängd 975 personer; under året föddes 24 barn; mortaliteten 16,4 ‰.

I början af året saknade nämnden ordförande och funktionerade öfverhufvudtaget icke. Sedan stadsläkaren vid sammanträde den 6 mars valts till ordförande, vidtog nämnden med sin verksamhet och sammanträdde under årets lopp 3 gånger. Emedan staden hittils saknat en särskild hälsovårdsordning och blott haft en föråldrad, bristfällig instruktion för hälsovårdsnämnden, hafva hälsovården och nämndens värksamhet tidigare varit nästan helt och hållet åsidosatta, så att under senare år knapt något sammanträde hållits, inga protokoll förts, och de nödvändiga rapporterna och berättelserna till Medicinalstyrelsen endast efter gång på gång gjord påminnelse blifvit insända ja till och med guvernörens åtgärd erfordrats för att införskaffa årsberättelsen för år 1904; i anledning häraf har en grundlig reorganisation af hälsovårdsnämndens värksamhet varit af nöden. I detta afseende har nämnden under året ingått till stadsfullmäktige med anhållan om utarbetande af en

särskild hälsovårdsordning för staden jämte ny instruktion för nämnden. För öfrigt har nämnden ordnat sin värksamhet i enlighet med gällande författningar och infört ordning i hithörande förhållanden. En allmän sundhetsbesiktning, som på flere år ej verkstälts i staden, beslöt nämnden utföra under sommaren, men kunde denna ej verkställas, emedan ingen af de utsedda synemännen infann sig till densamma; mindre enskilda besiktningar hafva dock af nämndens ordförande verkstälts.

Nikolaistad. Folkmängden var vid årets slut 17,888 personer; de under året föddes antal 510; mortaliteten 16,7 ‰.

Hälsovårdsnämnden sammanträdde under året till 9 möten. Vid nämndens sammanträden behandlades bl. annat frågor rörande utarbetande af en särskild hälsovårdsordning för staden, beredande af tillfälle till sjukvård för personer lidande af tuberkulos, uppförande af en saluhall för kött- och matvaruhandeln, inrättande af en stadsveterinärtjenst, uppförandet af en fiskhall jämte härberge och kokhus för skärgårdsallmogen, ordnande af mjölkhandeln samt ett antal mindre, löpande ärenden, inalles 37.

Sundhetsinspektorn har under året verkstält 46 rumdesinfektioner.

Nykarleby. Vid utgången af året utgjorde stadens folkmängd 1,204 personer; under året föddes 22 barn; mortaliteten 15,8 ‰.

Hvad beträffar de sanitära förhållandena i offentliga lokaler, skolor, handtverkerier äfvensom i stadshäktet hafva skäl till anmärkningar ej förekommit. Hälsovårdsnämndens tillsyningsmän hafva anställt föreskrifna inspektioner. Stadens renhållning har öfverhufvudtaget skötts oklanderligt.

Jakobstad. Vid 1905 års utgång uppgick stadens befolkning till 4,442 personer; antalet födda under året 160; mortaliteten 14,9 ‰.

Hälsovårsdnämnden har under året haft 5 sammanträden, hvarvid, förutom tillfälliga frågor, förnämligast förekommit frågan om hvad som kunde göras för bekämpande af tuberkulosens tilltagande spridning i staden. Äfven renhållningsväsendet har varit föremål för nämndens öfverläggningar samt frågan om kanalisering af stadens gator.

Sundhetspolisen har regelbundet öfvervakat renligheten såväl å gårdar och allmänna platser som i alla lokaler der matvaror till salu hållas eller tillverkas; likaså har han öfvervakat renligheten i fabriker och handtverkerier.

Gamlakarleby. Folkmängden uppgick vid årets slut till 3,059 personer; under året föddes 78 barn; mortaliteten 18,6 ‰.

Sundhetspolisen har under året verkstält 2,199 syner och förrättningar.

Allmänna hälsotillståndet har varit godt.

Jyväskylä. Väkiluku oli vuoden lopussa 3,260; syntyneiden luku 86, mortaliteti 15,6 ‰.

Mihinkään erityisempiin terveydenhoidollisiin parannuspuuhiin ei vuoden aikana ole ryhdytty.

Yleinen terveydentila kaupungissa on ollut verrattain hyvä.

Raahe. Vuoden päättyessä oli asukasluku 3,384; mortaliteti 16,3 ‰.

Terveydenhoitolautakunnan toiminta koski etupäässä tarttuvain tautien ehkäisemistä sekä yleisen puhtauden ja siisteyden valvomista.

Yleinen terveydentila kaupungissa on ollut jokseenkin tyydyttävä.

Oulu. Väkiluku oli vuoden lopussa 17,835 henkeä; syntyneiden luku 409. Mortaliteti 14,3 ‰.

Terveydenhoitolautakunta on vuoden kuluessa kokoontunut 10 kertaa. Lautakunnalle saapuneiden kirjeiden luku on ollut 28, ja lautakunnan lähettämiä kirjeitä on ollut 24. Pöytäkirjan §:ien määrä oli 33. Vuoden ajalla on Lautakunnalla ollut käsiteltävänä useita terveydenhoidon alalla kaupungissa huomattuja epäkohtia, jota paitse Lautakunta erinäisissä kysymyksissä on antanut virastojen vaatimia lausuntoja.

Vaadituksi lausunnoksi siitä, miten lihakauppa kaupungin torilla olisi järjestettävä, päätti Terveydenhoitolautakunta $^{12}/_{12}$ pitämässään kokouksessa lausua, että:

kaupungin ammattiteurastajat ovat velvolliset harjoittamaan lihankauppaa yksinomaan joko kauppahallissa tahi myymälöissään kaupungilla;

maalaiset taasen olisivat oikeutetut myymään tuoretta lihaa kauppatorilla, kuitenkaan ei vähempää määrää kuin neljäs osa teurastetusta eläimestä; ja olisi lihan paloittaminen itse torilla kokonaan kiellettävä; tämän ohessa olisi kauppahallissa osoitettava myymälöitä maalaisien käytettäväksi tuoreen lihan kauppaamista varten, ja saisivat maalaiset, etupäässä ne, jotka myyvät omia tuotteitaan, ja sitten jälleenmyyjät, sikäli kuin tilaa riittää, vuokrata näitä myymälöitä joko päiväksi tahi pitemmäksi ajaksi; vuokramaksu olisi Terveydenhoitolautakunnan mielestä määriteltävä siten, että se suunnilleen vastaisi sitä, joka keskimäärin maksetaan lihamyymälöistä kauppahallissa, kuitenkin siten, että tämä maksu tulisi olemaan vähän runsaampi kuin se, jonka kaupungin ammattiteurastajat suorittavat; näin määriteltynä tulisi päivä-maksu, siihen luettuna myös korvaus puhdistamisesta, vuokra hakkuu-pölkystä, vaakan käyttämisestä y. m., nousemaan noin 1:teen markkaan 25 penniin; nämä määräykset tulisivat, kuten sanottu, koskemaan ainoastaan tuoreen lihan kauppaa; palvatun lihan kauppaamista sallittaisiin vastaisuudessakin torilla vapaasti harjoittaa.

Koska hakemus vuosien kuluessa oli selvästi osoittanut, että kaupungissa sijaitseva, valtion avustama synnytyslaitos oli aivan riittämätön eikä myöskään muussa suhteessa vastannut ajan vaatimuksia, oli Terveydenhoitolautakunta jo v. 1904 kuluessa kaupungin valtuustolle tehnyt seikkaperäisen ehdotuksen vakinaisen synnytyslaitoksen rakentamisesta n. k. Sonnisaarelle, ja

ovat kaupungin valtuusmiehet, täysin tunnustaen laitoksen tarpeellisuuden, toteuttaneet mainitun ehdotuksen, saatuansa valtiolta 3,500 markan vuotuisen apurahan.

Synnytyslaitos avattiin tarkoitustansa varten kesäkuun 10 p:nä.

Vuoden kuluessa oli käytännössä 49 leipomolaitosta. Leipomoista on 32 merkitty siisteiksi ja 17 kohtalaisen siisteiksi. 22 leipomolaitosta käytetään kyökiksi, 5 kyökki- ja makuuhuoneiksi. Leipomälaitoksista on ainoastaan 23, joissa harjoitetaan varsinaista ammatti leipomista, 26 leipojaa harjoittaa leipomista yksistään omaksi elatuksekseen.

Ruokatavaranmyymäläin luku vuoden lopussa oli 42. Niistä on 24 merkitty siisteiksi, 17 kohtalaisen siisteiksi ja 1 epäsiistiksi.

Maitomyymälöitä oli vuoden lopussa 24. Puhtaus näissä on ollut 15 hyvä ja 9 tyydyttävä.

Makkaranvalmistuslaitoksia oli 5. Puhtaus on ollut kahdessa hyvä ja kolmessa tyydyttävä.

Teurastajia ja lihanmyyjiä oli 13. Lihanmyymälöitä oli 5. Puhtaus niissä on ollut 2 hyvä ja 3 tyydyttävä

Puhtaus kauppahallissa on yleensä ollut hyvä, paitse muutamissa myymälöissä, joissa puhtaus on ollut tyydyttävä.

Koska kauppahallissa on ollut hyvin vaikea pitää tarpeellista puhtautta, kun saatavissa ei ole lämmintä vettä, niin on päätetty laittaa sinne vedenlämmityslaitos vuoden alussa.

Kartanoiden luku oli 769. Hiukan toistasataa asuinhuonetta on tullut lisäksi vuoden kuluessa, niistä on suurin osa työväen asuntoja, niin että asuinhuoneista ei ole erittäin puutetta nykyään, koska kaupungin väkiluku on viime vuoden ajalla lisääntynyt ainoastaan sama määrä kuin asuntojen lukukin.

Likaviemäreitä on vuoden kuluessa laitettu 101 kartanossa, ennen laitettuita on 245, niin että puolet kaupungin kartanoita on varustettu ajanmukaisella likaviemärillä, ja on puhtaus niissä kartanoissa ollut hyvä. 3 kartanonomistajaa on syytetty siitä, kun he ovat laiminlyöneet likaviemärin laittamisen kaupungin yleiseen likajohtoon.

Huolimattomain kartanonomistajain kustannuksella on puhdistettu 4 tunkiota ja 1 likakaivo.

Kaupungissa takavarikoituja ruokatavaroita on ollut 40 kiloa kalaa ja pienempi määrä lihaa.

Lihantarkastuspaikalta ja teurastamolta poistettuja lihoja on hävitetty 4 lehmän lihat ja noin 40 kiloa venäläistä sianlihaa.

Sitäpaitse on kielletty pitämästä kaupaksi ravinto-aineita, jotka ovat olleet joko likaisesti pidettyjä tahi muuten ala-arvoisia, kaikkiansa 50 nelikkoa silakoita, 70 kiloa juustoa ja 90 kiloa sianlihaa.

Leimaamattomain lihain myynnistä on sakotettu yhtä teurastajaa sekä pilautuneitten kalojen myynnistä on kaksi eri kertaa sakotettu yhtä kalankaupustelijaa.

Terveyspoliisi on vuoden 1905 kuluessa suorittanut yhteensä 13,631 tarkastusta ja toimitusta.

Lihantarkastusta on, kuten ennenkin, toimitettu sekä teurastamolla että tarkastusasemalla.

Yleinen terveydentila kaupungissa oli verrattain hyvä.

Kemi. Kaupungin väkiluku oli vuoden lopussa 1,843; vuoden kuluessa syntyneitten luku 70; mortaliteti 17,4 ‰.

Terveydenhoitolautakunta piti vuoden kuluessa 9 kokousta. Lautakunnan ehdotuksen mukaan on maistraatti määrännyt kaikkiin kaupungin lautahuoneisiin tehtäväksi vedenpitävät lattiat. Vuoden kuluessa on vahvistettu ohjesääntö leipomoita ja makkaranvalmistuslaitoksia varten.

Tavanmukaisia tarkastuksia on tänäkin vuonna pidetty.

Lokaviemäriverkkoa on jonkun verran laajennettu.

Tornio. Väkiluku kaupungissa oli vuoden kuluessa 1,601; syntyneiden luku 31; mortaliteti 13,7 ‰.

Terveydenhoitolautakunta on, kuten ennenkin, toimeenpannut yleisiä tarkastuksia kaupungissa ja sen läheisyydessä.

Terveydentila kaupungissa oli vuoden kuluessa »vähemmin suotuisa».

Kajaani. Väkiluku vuoden lopussa 1,767, syntyneitä v. 1905 81. Kuolleita 15,8 ‰.

Terveydenhoitolautakunta kokoontui 7 kertaa ja käsiteltiin kokouksissa pääasiallisesti juoksevia asioita. Vuoden kuluessa on kaupunki ottanut lainan viemärilaitoksen perustamista ja katujen kuntoonpanemista varten.

Yleinen terveydentila kaupungissa on ollut parempi kuin edellisinä vuosina.

Kuopio. Väkiluku oli vuoden lopussa 13,831, vuoden kuluessa syntyi 381 lasta. Kuolleita 18,8 ‰.

Terveyshoitokunta kokoontui vuoden kuluessa kaikkiaan 9 kertaa. Pöytäkirjan pykäläin luku on 48. Paitsi juoksevia asioita on kokouksissa käsitelty yleistä terveyshoitoa koskevia, joista mainittakoon: kätilövirkojen järjestäminen toiselle kannalle, ehdotus eri sairaalasta keuhkotautisia varten, lausunto maamme virallisen tilaston uudestaan järjestämistä varten asetetun komitean mietinnöstä n:o 3, joka koskee lääkintötilastoa, kysymys liankaatopaikkojen järjestämisestä, kysymys vesijohdosta j. n. e.

Siihen nähden että paikkakunnalla keuhkotauti yhä raivoaa varsinkin köyhemmässä kansanluokassa päätti terveyshoitokunta valtuusmiehiltä anoa jaettavista anniskeluvaroista keuhkotautisairaalaa varten 30,000 markkaa.

Tässä muodossa valtuusmiehet eivät kuitenkaan kannattaneet asiaa, vaan päättivät mainituista varoista varata 3,000 markkaa rahastoon tuberkuloosin vastustamista varten. Koska valtuusmiehet siis pääprinsiipissä ovat myöntäneet, että keinoihin on ryhdyttävä tätä vaarallista vihollista vastaan ja myöskin rahallisesti kannattaneet tätä asiaa, voipi toivoa, että he jatkavat samaan suuntaan, joten hoitokunnan tekemä ehdotus tulevaisuudessa voipi toteutua.

Iisalmi. Väkiluku oli vuoden lopussa 1,953, vuoden kuluessa syntyi 59 lasta. Kuolevaisuus oli 15,4 ‰.

Terveydenhoitolautakunta on vuoden kuluessa useita kertoja käynyt tarkastuksilla kaupungissa ja on havainnut että kaupunkilaiset kaikista neuvoista ja kehoituksista huolimatta eivät ala ymmärtää tai eivät tahdo ymmärtää yleisen terveydenhoidon vaatimuksia. Likaisuus ja siivottomuus on kaikkialla yleinen. Harvat ovat ne talot, niissä ei olisi tarvinnut muistutuksia tehdä. Syyskuun alusta on kaupungissa ollut voimassa uusi poliisijärjestys, jossa siisteyttä ja puhtautta koskevat määräykset ovat tarkoitustaan vastaavammat kuin entisessä, joten niistä yleisen terveydenhoidonkin valvomisessa toivottavasti on apua. Likaviemärirahastoon on valtuusto v. 1905 myöntänyt 3,000 markkaa; rahasto nykyään yli 10,000 markan suuruinen.

Yleinen terveydentila oli vuoden kuluessa välttävä.

Joensuu. Väkiluku oli vuoden päättyessä 3,783, vuoden kuluessa syntyi 91 lasta eli siis 24,1 ‰. Kuolevaisuus oli 19,0 ‰.

Terveydenhoitolautakunta kokoontui 3 kertaa.

Yleinen terveydentila ei ole ollut yhtä edullinen kuin edellisenä vuonna.

Mikkeli. Kaupungin väkiluku oli vuoden lopussa 3,840 syntyneitä vuoden varrella 93. Kuolevaisuus oli 16,4 ‰.

Tarkastuksia on toimitettu kuten edellisinäkin vuosina.

Yleinen terveydentila vuoden kuluessa on ollut erinomaisen hyvä.

Heinola. Vuoden lopussa oli kaupungin väkiluku 1,671, vuonna 1905 syntyi 30 lasta. Kuolevaisuus oli 20,9 ‰.

Terveydenhoitolautakunta kokoontui 5 kertaa.

Terveydenhoitolautakunnalla oli viime vuonna, etenkin kesäaikana tavallista useammin syytä huomauttaa asianomaisia talonomistajia ulkohuoneiden huonosta hoidosta. Vuoden lopulla pantiin alulle muutamain kaupungin yleisten kaivojen perinpohjainen korjaus. Likaviemärikysymys on ollut useat kerrat pohdittavana.

Savonlinna. Väkiluku oli vuoden lopussa 2,488. Kuolevaisuus oli 18,1 ‰.

Terveydenhoitolautakunta kokoontui 8 kertaa; käsiteltävänä on ollut m. m. torikaupan järjestäminen, pihojen ja hyyskien puhtaanapito. Vuoden kuluessa on lopullisesti päätetty ryhtyä likaviemärien rakentamiseen.

Yleinen terveydentila on ollut jokseenkin hyvä, huolimatta siitä että kaupunkiin on muuttanut runsaasti työväkeä rautatienrakennustöihin.

Viipuri. Kaupungin väkiluku oli vuoden 1905 lopussa 28,336 henkeä, vuoden kuluessa syntyi 695 lasta. Kuolevaisuus oli 20,5 ‰.

Terveyshoitolautakunta on ollut koossa 12 kertaa vuoden kuluessa. 24 anomusta huoneustojen hyväksymisestä maitomyymälöiksi on tehty; näistä on ehdottomasti hyväksytty 16, ehdoilla 5 ja 2 on katsottu kelpaamattomiksi. Yhden talonomistajan likakasti on määrätty uudestaan rakennettavaksi.

Ruoka-aineiden tarkastusasemalla on toimitettu 4,528 tutkimusta.

Kauppatorilla, leipomoissa, makkaratehtaissa, makkara-, liha-, ruokatavara- ja maitomyymälöissä toimitetuissa tarkastuksissa ovat olot, etenkin mitä maitomyymälöihin tulee, olleet tyydyttäviä. Kuitenkin on vuoden kuluessa useita henkilöitä ilmoitettu syytteeseen siivottomuudesta, josta on ollut seurauksena, että 8 henkilöä, nimittäin 6 lihakauppiata ja 2 maalaista on maistraatti sakottanut siivottomuudesta.

Terveyspoliisin toiminta on jatkunut entiseen tapaan.

Hamina. Vuoden lopussa oli väkiluku 3,063, syntyneitä vuoden kuluessa 88. Kuolevaisuus oli 19,6 ‰.

Terveydenhoitolautakunnan toimesta ei ole mitään erityisempää mainittava.

Kotka. Vid slutet af år 1905 var stadens folkmängd 7,791 personer, under året föddes 265 barn. Dödligheten var 15,0 ‰.

Sedvanliga inspektioner af handtverkerier, gårdar och latriner hafva företagits och hafva dervid påträffade felaktigheter beifrats. Mjölkkontrollen har under 1905 verkstälts 2 gånger i månaden enligt samma principer som föregående år.

Allmänna hälsotillståndet har varit öfverhufvudtaget godt.

Lappeenranta. Väkiluku vuoden päättyessä 2,166. Kuelevaisuus 17,1 ‰.

Terveydenhoitolautakunta on pitänyt ympäri vuoden tarkastuksia ruokatavarain myymälöissä ja huolehtinut kaupungin yleisten ja yksityisten kaivojen kunnossapidosta. Kesäaikana on alituisesti tarkastettu käymälöitä ja kartanoita ja annettu neuvoja ja kehoituksia niiden puhtaina pitämisen suhteen. Vuoden kuluessa on lautakunta laatinut ehdotuksen ohjesäännöksi kaupungin terveyspoliisia varten.

Yleinen terveydentila ei ole kaupungissa ollut kuluneena vuonna tyydyttävä.

Käkisalmi. Kaupungin väkiluku oli vuoden lopussa 1,315, syntyneitä vuoden kuluessa 35. Kuolevaisuus oli 17,5 ‰.

Terveydenhoitolautakunnan toimenpiteistä on mainittava että puhtaanapitoa kartanoilla ja hyyskissä on valvonut erityinen lautakunnan palkkaama

henkilö; suurempia epäkohtia ei ole havaittu. Pilaantuneen lihan myymisestä on muuan lihakauppias saanut varoituksen.

Yleinen terveydentila on ollut kohtalainen.

Sortavala. Väkiluku oli vuoden lopussa 2,469; syntyneitä 76. Kuolevaisuus 19,0 ‰.

Tavanmukaisesti hygieeniset tarkastukset on toimitettu työväenasunnoissa, leipomoissa, ruokatavaramyymälöissä ja yksityisissä pihamaissa, jolloin huomatuista epäkohdista on muistutus annettu.

Yleinen terveydentila vuoden kuluessa ei ole ollut hyvä.

Dödligheten i Finlands städer under år 1905.

Städer.	Folkmängd vid årets slut.	Döde under året.	Döde på 1,000 innevånare.
Helsingfors	[1]) 110,429	[2]) 1,843	16,7
Borgå	5,656	107	18,9
Lovisa	2,909	53	18,2
Ekenäs	2,468	34	13,8
Hangö	6,102	89	14,6
Tavastehus	5,623	89	15,8
Tammerfors	41,241	[2]) 638	15,9
Åbo	43,194	683	15,8
Nådendal	918	13	14,2
Mariehamn	1,296	15	11,6
Nystad	4,219	66	15,6
Raumo	5,591	93	16,6
Björneborg	16,251	311	19,1
Kristinestad	3,045	43	14,1
Kaskö	975	16	16,4
Nikolaistad	17,888	[2]) 298	16,7
Nykarleby	1,204	19	15,8
Jakobstad	4,442	[3]) 66	14,9
Gamlakarleby	3,059	57	18,6
Jyväskylä	3,260	51	15,6
Brahestad	3,384	55	16,3
Uleåborg	17,835	[2]) 255	14,3
Kemi	1,843	32	17,4
Torneå	1,601	22	13,7
Kajana	1,767	28	15,8
Kuopio	13,831	260	18,8
Idensalmi	1,953	30	15,4
Joensuu	3,783	72	19,0
S:t Michel	3,840	63	16,4
Heinola	1,671	35	20,9
Nyslott	2,488	45	18,1
Viborg	28,336	581	20,5
Fredrikshamn	3,063	60	19,6
Kotka	7,791	117	15,0
Villmanstrand	2,166	37	17,1
Kexholm	1,315	23	17,5
Sordavala	2,469	47	19,0

[1]) Medelbefolkning.
[2]) Häri ingå äfven i staden aflidne utsocknebor.
[3]) » » endast inom staden aflidne stadsbor.

Städer.	Typhus abdominalis.	Typhus exanthematicus.	Typhus recurrens.	Febris gastrica et remittens, febricula.	Febris intermittens.	Influenza.	Meningitis cerebrospinalis epidemica.	Dysenteria.	Cholera nostras, gastroenteritis epidemica.	Gastritis, enteritis acuta.	Varicellæ.	Scarlatina.	Morbilli.	Rubeola.
Helsingfors	263	—	—	719	45	2,850	14	11	59	6,340	187	108	393	16
Borgå	7	—	—	22	3	145	—	1	15	139	24	—	—	21
Lovisa	—	—	—	21	—	32	—	—	—	102	3	5	—	5
Ekenäs	5	—	—	—	—	34	—	—	—	45	10	—	—	—
Hangö	4	—	—	20	—	104	—	24	—	219	13	4	2	4
Tavastehus	1	—	—	2	2	117	2	9	—	103	2	6	1	—
Tammerfors	105	—	—	254	4	930	1	9	20	1,727	67	124	120	3
Åbo	49	—	—	28	284	1,046	10	21	27	1,836	84	5	1	1
Nådendal	3	—	—	31	—	26	—	—	—	82	1	—	—	—
Mariehamn	2	—	—	4	2	42	—	—	—	85	3	—	62	—
Nystad	1	—	1	12	—	77	—	—	—	126	23	—	—	—
Raumo	1	—	—	6	5	76	—	14	—	107	2	—	2	—
Björneborg	39	—	—	45	1	486	—	10	—	521	14	10	2	8
Kristinestad	3	—	—	3	1	57	—	—	—	71	26	1	—	—
Kaskö	—	—	—	2	—	30	—	—	4	58	—	5	—	—
Nikolaistad	14	—	—	107	2	266	—	—	—	640	71	16	1	4
Nykarleby	—	—	—	2	—	18	—	—	8	12	—	—	—	—
Jakobstad	1	—	—	1	—	70	—	2	—	226	16	41	—	1
Gamlakarleby	—	—	—	4	1	67	1	—	—	115	10	6	—	—
Jyväskylä	1	—	—	—	—	17	—	3	—	58	1	—	3	8
Brahestad	3	—	—	11	—	38	1	2	—	70	3	—	—	1
Uleåborg	8	—	—	70	—	163	1	—	—	638	31	8	1	6
Kemi	5	—	—	1	—	40	—	—	—	185	2	—	—	—
Torneå	—	—	—	—	—	40	2	1	—	75	2	—	—	1
Kajana	1	—	—	6	—	32	—	—	—	97	7	—	—	1
Kuopio	28	—	—	33	—	107	1	1	—	300	7	51	—	3
Idensalmi	10	2	—	15	—	24	3	9	—	47	—	1	—	—
Joensuu	2	—	—	4	—	22	1	1	—	88	5	30	—	—
S:t Michel	10	—	4	18	1	61	1	3	—	179	21	3	1	1
Heinola	1	—	—	11	—	86	—	1	—	75	4	—	161	—
Nyslott	5	—	—	—	—	30	—	2	—	145	4	—	1	2
Viborg	3	—	—	133	—	307	—	7	8	1,453	41	37	74	7
Fredrikshamn	2	—	—	19	—	63	1	2	—	81	6	—	—	—
Kotka	11	—	—	35	8	226	—	33	—	514	26	2	8	—
Villmanstrand	64	—	—	38	—	11	—	1	5	60	1	8	7	—
Kexholm	—	—	—	—	—	15	—	3	7	29	3	—	33	—
Sordavala	—	—	—	—	—	28	—	8	—	123	1	—	61	—
Summa	652	2	5	1,677	359	7,783	39	178	153	16,771	721	471	934	93

i landets städer år 1905.

Erysipelas.	Septico-pyemia.	Febris puerperalis.	Diphteritis faucium.	Laryngitis crouposa.	Angina tonsillaris.	Laryngo-bronchitis acuta.	Pertussis.	Pneumonia crouposa.	Parotitis epidemica.	Rheumatismus articulorum acutus.	Meningitis tuberculosa.	Pleuritis acuta (idiopath.).	Syphilis recens.	Gonorrhoe.	Ulcus molle.	Summa.
166	2	9	70	14	2,217	6,885	1,149	577	28	286	43	172	479	1,832	350	25,284
12	1	—	—	—	124	224	64	43	36	11	1	2	2	19	—	916
—	—	—	6	2	48	73	2	6	—	5	—	2	—	4	—	316
9	—	—	1	—	42	65	22	6	—	2	—	3	1	—	—	245
8	6	1	5	—	79	258	78	24	54	5	—	1	1	17	—	931
4	—	1	7	—	59	82	1	14	1	6	3	8	5	17	3	456
54	2	6	36	9	951	1,881	124	123	87	136	9	48	53	202	25	7,110
34	1	2	126	7	1,059	2,998	493	178	240	173	25	58	7	37	3	8,833
—	—	—	—	—	19	14	—	—	1	2	—	—	—	—	—	179
—	—	—	—	—	29	49	—	8	—	—	—	—	—	4	1	291
6	2	—	39	2	33	108	40	12	1	8	—	20	2	9	—	522
5	—	—	2	—	63	182	2	6	7	7	4	3	2	28	3	527
10	—	6	11	6	200	443	209	53	68	21	4	7	4	81	5	2,264
2	—	—	—	—	39	68	—	4	—	7	1	—	1	2	—	286
—	—	—	—	—	17	45	—	6	—	3	2	4	—	2	1	179
15	—	6	4	3	325	707	486	35	1	44	6	11	11	73	7	2,855
1	—	1	—	—	19	23	—	1	—	1	—	2	—	2	—	90
19	1	2	2	1	189	147	2	30	—	14	2	—	2	33	3	805
3	1	1	1	—	69	132	46	10	—	3	2	3	—	5	—	480
3	—	—	17	—	66	109	7	13	—	—	—	1	—	7	1	315
8	—	1	—	—	55	83	—	6	16	12	3	—	—	4	1	318
11	—	3	7	7	256	762	36	32	69	32	11	5	6	24	—	2,187
—	—	—	—	—	30	173	13	20	16	3	—	—	1	3	—	492
—	—	—	1	1	27	80	74	10	—	6	1	3	—	1	—	325
—	1	1	2	—	47	114	45	6	2	7	1	1	1	11	—	383
19	—	—	18	5	254	366	231	48	53	8	4	6	12	23	3	1,581
2	—	—	—	1	24	55	14	7	14	2	2	—	—	4	1	237
9	—	—	3	—	65	74	27	16	—	1	—	—	2	10	—	360
10	1	1	3	—	75	194	30	11	10	8	1	6	9	20	2	684
1	—	—	—	2	22	36	—	5	7	7	—	—	—	6	—	425
2	—	8	5	—	22	38	28	6	—	—	—	—	—	1	—	299
24	—	3	64	8	574	1,272	120	69	12	57	7	20	68	242	86	4,696
4	—	1	—	—	65	64	18	9	—	7	—	2	—	2	1	347
3	1	1	12	—	83	205	93	25	47	4	—	9	3	33	4	1,386
1	—	—	2	2	28	68	3	9	5	6	—	3	4	13	—	339
2	—	—	4	1	13	41	4	12	1	4	1	—	1	14	—	188
5	—	—	15	—	65	167	100	9	3	4	—	3	1	14	—	607
452	19	54	463	71	7,352	18,285	3,561	1,449	779	902	133	403	678	2,799	500	67,738

Sjukdomens namn.	Helsingfors.	Borgå.	Lovisa.	Ekenäs.	Hangö.	Tavastehus.	Tammerfors.	Åbo.	Nådendal.	Mariehamn.	Nystad.	Raumo.	Björneborg.	Kristinestad.	Kaskö.
Syfilis congenita	2	—	—	—	—	—	1	1	—	—	—	—	—	—	—
Alii morbi congeniti	92	—	—	—	6	2	—	19	—	—	—	—	—	—	—
Marasmus senilis	36	21	12	—	1	8	19	77	2	2	6	8	7	4	1
Meningitis cerebro-spinalis epidemica	9	—	—	—	—	1	2	—	—	—	—	—	—	2	—
Variola	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Morbilli	15	—	—	—	—	—	2	—	—	—	—	—	1	—	—
Scarlatina	4	—	1	—	—	1	26	—	—	—	—	—	1	—	—
Typhus exanthematicus	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
» abdominalis	8	1	—	—	1	—	7	8	—	—	—	—	9	1	—
» recurrens	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Pyæmia; Septichæmia	17	—	—	—	1	—	2	5	—	—	—	—	1	—	—
Sepsis puerperalis	3	—	—	—	1	—	4	2	—	—	—	—	2	—	—
Cholera asiatica	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
» nostras	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Dysenteria	1	—	—	—	1	—	3	—	—	—	—	—	—	—	—
Tussis convulsiva	43	—	—	—	3	—	3	13	—	—	—	—	—	—	—
Diphteria	3	—	—	—	3	1	2	17	—	—	4	—	—	—	—
Laryngitis crouposa	2	—	1	—	—	—	1	5	—	—	—	—	—	—	—
Erysipelas	8	1	—	—	—	—	1	3	—	—	—	1	—	—	—
Influenza epidemica	13	—	—	—	—	—	—	2	—	1	—	—	2	—	—
Aliæ infectiones acutæ	2	—	—	—	—	—	8	2	—	—	—	—	—	—	—
Febris intermittens	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Tuberculosis:															
» *a)* Phtisis pulmonum	302	17	3	—	21	18	150	128	1	1	10	20	58	5	1
» *b)* aliorum organorum	101	—	—	4	—	3	13	44	—	1	—	4	12	2	1
Lepra	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	1	—	—	—
Syphilis acqvisita	4	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Aliæ infectiones chronicæ	1	—	—	—	—	—	4	—	—	—	—	—	—	—	—
Scrophulosis	—	—	—	—	—	—	—	2	—	—	—	—	—	—	—
Rhachitis	15	—	—	—	—	—	1	1	—	—	—	—	—	—	—
Aliæ cachexiæ	14	—	1	—	—	2	22	2	—	—	—	2	14	—	—
Alcoholismus acutus et chronicus	4	—	—	—	—	—	—	8	—	—	1	—	—	—	—
Aliæ intoxicationes chronicæ	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—
Morbi cerebri, medullæ spinalis, systematis nervosi et organorum sensuum	93	5	3	—	7	8	16	21	—	2	—	7	14	1	—
Insania	2	—	—	—	—	1	—	3	—	—	—	—	—	1	—

städer under år 1905.

Nikolaistad.	Nykarleby.	Jakobstad.	Gamlakarleby.	Jyväskylä.	Brahestad.	Uleåborg.	Kemi.	Torneå.	Kajana.	Kuopio.	Idensalmi.	Joensuu.	S:t Michel.	Heinola.	Nyslott.	Viborg.	Fredriksham.	Kotka.	Villmanstrand.	Kexholm.	Sordavala.	Summa.
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	4
12	—	—	1	5	—	5	—	1	—	—	—	—	—	—	1	30	—	6	—	—	—	180
8	1	2	6	1	8	13	2	2	—	9	1	4	5	1	2	21	1	2	—	1	—	294
—	—	—	1	—	1	7	—	—	—	—	3	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	26
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	1	—	—	—	—	—	21
1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	6	—	7	—	—	—	5	—	—	—	—	—	52
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	4	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	4
1	—	—	—	—	—	2	1	—	—	2	1	—	1	2	—	4	—	—	6	—	2	57
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	2
1	—	1	—	2	—	1	—	—	—	—	—	—	2	—	—	4	—	—	—	—	—	37
2	—	—	—	—	2	2	—	—	1	—	—	—	—	—	1	—	1	—	—	—	—	21
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	1	—	3	—	3	—	—	—	13
23	—	—	1	—	—	—	—	2	—	9	2	—	—	—	3	8	3	4	—	—	3	120
2	—	1	—	1	—	—	—	—	—	2	—	1	1	—	—	11	—	1	—	—	3	53
2	—	—	—	—	—	2	—	—	—	1	1	—	—	2	—	5	—	—	—	—	—	22
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	5	—	—	—	1	—	21
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	1	—	3	—	—	—	23
6	—	—	1	—	—	3	—	—	—	2	—	—	—	—	—	—	1	2	—	1	—	28
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
52	1	14	8	10	12	53	6	6	3	54	6	8	7	6	1	85	6	13	5	2	6	1,099
13	—	2	3	1	2	20	3	—	—	1	1	1	—	—	3	13	—	—	—	2	—	250
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	2
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	4
1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	6
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	2
7	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	1	1	—	—	—	—	28
3	1	—	3	—	—	1	—	—	—	—	—	2	1	1	—	4	1	—	—	—	—	74
—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	2	—	—	1	—	—	—	—	—	17
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1
13	1	1	5	—	7	22	—	2	—	6	2	6	7	3	3	61	8	14	2	1	1	342
—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	2	—	—	2	4	—	—	—	—	—	16

Sjukdomens namn.	Helsingfors.	Borgå.	Lovisa.	Ekenäs.	Hangö.	Tavastehus.	Tammerfors.	Åbo.	Nådendal.	Mariehamn.	Nystad.	Raumo.	Björneborg.	Kristinestad.	Kaskö.
Morbi organorum circulationis	199	—	6	—	4	15	60	47	3	4	—	7	38	5	2
Pneumonia et pleuritis acuta	215	6	6	4	13	8	20	80	3	2	4	9	26	2	—
Alii organorum respirationis morbi	53	—	1	—	—	—	67	27	—	—	—	—	31	1	1
Enteritis acuta	—	—	1	5	9	6	103	60	1	1	5	10	44	5	3
Alii organorum digestionis morbi	354	—	3	—	1	3	35	12	1	—	—	1	5	2	1
Morbi organorum uropoëticorum	36	—	3	—	—	—	9	19	—	—	—	3	8	2	—
Morbi organorum sexualium muliebrum	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	1	—	—
Morbi organorum locomotionis et ossium	—	—	—	—	—	—	1	3	—	—	—	—	—	1	—
Morbi systematis cutanei et telæ connexivæ	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—
Cancer	89	6	2	2	4	5	12	38	—	—	3	4	11	3	—
Tumores alii	7	—	—	—	—	1	1	1	—	—	—	—	—	—	1
Casus mortiferi	58	4	2	—	8	4	18	11	—	—	3	4	9	3	—
Suicidium	15	—	—	—	2	—	10	6	—	—	1	1	2	—	—
Homicidium	—	1	—	1	—	1	—	4	—	—	—	—	—	1	—
Aliæ causæ mortis	23	45	8	18	3	1	13	11	2	1	28	11	15	2	5
Summa	1,843	107	53	34	89	89	638	683	13	15	66	93	311	43	16

Nikolaistad.	Nykarleby.	Jakobstad.	Gamlakarleby.	Jyväskylä.	Brahestad.	Uleåborg.	Kemi.	Torneå.	Kajana.	Kuopio.	Idensalmi.	Joensuu.	S:t Michel.	Heinola.	Nyslott.	Viborg.	Fredrikshamn.	Kotka.	Villmanstrand.	Kexholm.	Sordavala.	Summa.
29	1	6	2	5	6	19	1	1	—	9	2	6	9	3	8	67	6	8	—	4	—	582
22	2	7	—	4	5	16	3	3	2	20	—	7	2	5	—	44	3	8	3	1	5	560
9	5	—	7	1	—	6	—	—	—	10	—	4	—	1	1	13	1	—	—	1	—	240
49	—	3	7	5	1	31	8	3	3	8	4	3	3	1	10	80	4	—	1	—	4	481
6	1	—	—	4	1	14	—	—	—	5	—	3	2	2	—	28	1	18	—	—	—	503
3	—	1	1	—	—	5	1	—	—	4	1	—	3	—	1	10	3	2	—	—	—	115
—	—	—	—	—	—	2	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	5
—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	3	—	—	—	—	—	9
—	—	—	—	—	—	3	—	—	—	—	—	—	—	2	—	—	—	—	—	—	—	6
8	1	7	4	2	7	8	3	—	1	8	1	2	2	—	3	25	3	10	2	1	—	277
2	1	—	2	—	—	3	—	—	—	1	—	—	—	—	1	—	—	—	—	1	—	22
—	—	4	2	3	—	7	2	1	—	10	—	2	5	2	—	—	3	5	1	1	—	172
1	—	—	—	—	1	—	—	—	—	2	—	—	—	—	—	7	—	1	—	—	1	50
3	—	—	—	—	—	—	—	—	1	4	—	—	—	—	—	21	—	2	—	—	—	39
19	4	17	1	6	2	9	1	1	17	80	4	13	10	1	5	16	14	15	17	6	22	466
298	19	66	57	51	55	255	32	22	28	260	30	72	63	35	45	581	60	117	37	23	47	6,346

D. Utdrag ur kommunalläkarnes årsberättelser.

Under 1905 hafva följande kommuner erhållit statsbidrag till aflönande af kommunalläkare:

Nylands län.

Nurmijärvi.
Mäntsälä.
Thusby, Sibbo.
Borgå landskommun.
Elimäki.
Orimattila.
Ingå, Degerby.
Kyrkslätt.
Vihti.
Pyhäjärvi, Pusula.

Åbo och Björneborgs län.

Paimio.
Marttila, Koski, Eura, Karinainen.
Pargas.
Vehmaa, Taivassalo.
Nagu.
Merikarvia, Siikainen.
Parkano.
Kankaanpää.
Hämeenkyrö.
Tyrvää.
Kimito, Dragsfjärd, Vestanfjärd.
Bjerno, Finby.
Huittinen, Wampula.
Loimaa, Alastaro, Metsämaa.
Eura, Kiukainen, Säkylä, Köyliö.
Kokemäki.
Punkalaidun.

Tavastehus län.

Lammi, Koski, Tuulos.
Loppi.
Hausjärvi.
Hollola.
Asikkala.
Padasjoki, Kuhmoinen.
Tammela, Jokioinen.
Urjala.
Akaa.
Sääksmäki.
Somero.
Kangasala.
Pälkäne.
Korpilahti.
Ruovesi.
Kuru.
Orivesi.

Viborgs län.

Viipurin maalaiskunta.
Koivisto.
Uusikirkko.
Säkkijärvi.
Joutseno, Ruokolahti.
Kirvu.
Antrea.
Muola, Valkjärvi, Kyyrölä.
Kivennapa.
Sakkola, Metsäpirtti.
Hiitola.
Parikkala.
Jaakkima.
Uukuniemi.
Impilahti, Kitelä.
Suojärvi.

S:t Michels län.

Kangasniemi.
Sysmä, Hartola, Joutsa.
Mäntyharju.
Heinävesi.
Juva.
Pieksämäki.
Joroinen.
Rantasalmi, Kangaslampi.
Puumala.

Kuopio län.

Pielavesi, Keitele.
Karttula, Vesanto.
Rautalampi.
Leppävirta.
Hankasalmi.
Iisalmi.
Lapinlahti, Maaninka.
Pielisjärvi.
Juuka.
Nurmes, Rautavaara.
Ilomantsi.
Kitee.
Kesälahti.
Liperi.
Kaavi.

Vasa län.

Malaks, Petalaks, Korsnäs.
Laihia.
Isokyrö.
Ylistaro.
Närpes, Öfvermark.
Jalasjärvi, Kurikka.
Kauhajoki.
Ilmajoki, Seinäjoki.

Vörå, Oravais, Maxmo.
Kauhava.
Lapua.
Pedersö, Purmo, Larsmo.
Veteli, Kaustinen, Perho, Halsua.
Kannus, Toholampi, Lohtaja, Himanka.
Lappajärvi, Kortesjärvi, Evijärvi, Vimpeli, Alajärvi.
Alavus, Kuortane, Töysä, Ätsäri.
Keuruu, Multia.
Virtai.
Karstula.
Viitasaari, Pihtipudas.

Uleåborgs län.

Ii.
Ylivieska.
Nivala.
Kuusamo.
Kemi.
Ylitornio, Turtola, Kolari.
Muonio, Enontekiö.
Kemijärvi, Kuolajärvi.

Tuberkulosis.

Uudenmaan lääni.

Nurmijärvi. Sangen yleisesti.

Mäntsälä. Keuhkotuberkuloosia on vuoden kuluessa esiintynyt useammin kuin ennen, mutta luutuberkuloosia ja skrofuloosia ei löydy paljon.

Thusby och Sibbo. Tuberkulosen kräfver flere offer på grund af likgiltighet för iakttagande af hygieniska försiktighetsmått beträffande de sjuka samt af den allmänna bristen på renlighet. En stor hjälp för läkaren vid bekämpande af denna landsplåga vore tryckta förhållningsregler, att åt de sjuka utdelas.

Borgå landsförs. I skärgården mycket allmän, beroende på ärftliga anlag, ogynsamma hygieniska förhållanden samt de många tillfällen till förkylning skärgårdsboarnas yrke medför.

Degerby, Ingå. Förekommer icke i större utsträckning.

Turun lääni.

Marttila. Monta tapausta; *Koski* ja *Eura* paljon.

Pargas. Relativt få fall; ej så allmän som presterskapets tabeller uppgifva.

Nagu. Måttlig spridning af tuberkulos.

Merikarvia ja Siikais. Keuhkotautia tapaa jokseenkin paljon.

Hämeenkyrö. Huomattavin paikallinen tauti; jokseenkin yleisenä ilmestyvä.

Kimito. Tuberkulos och skrofulos förekomma ej i anmärkningsvärd utbredning.

Huittinen. Paikkakunnalla on erittäin suuresti tuberkuloosi levinnyt. Usein voi tartunnan lähteenä pitää maitoa, sillä tuberkuliini tarkastukset ovat karjoissa näyttäneet löytyvän tuberkuloosia useasti; tieto taudin tarttuvaisuudesta näyttää yhä enemmän juurtuvan kansaan, joten voi heidät saada ryhtymään toimiin tartunnan estämiseksi.

Säkylä ja Kiukais. Esiintyy runsaanpuoleisesti.

Eura. 12 kuolemantapausta keuhkotaudin aiheuttamaa; potevat eivät muusko sitä tautia heillä olevan ja laiminlyövät terveytensä hoitamisen ja leviävät tautinsa yksöksiensä kautta.

Hämeen lääni.

Loppi. Keuhkotauti kunnassa suhteellisesti vähän levinnyt.

Hollola. Tuberkuloosia ja scrofuloosia kyllä löytyy mutta ei huomattavina paikallistautina.

Kuhmoinen ja Padasjoki. Tuberculosis ja scrofulosis koko tavalliset.

Lammin ja Kosken kunnissa. 20 tap. keuhkotuberkuloosia ja joukko risatautisia (skrofuloosi).

Tammela. Tuberkuloositaudit hyvin yleisiä, etenkin Forssan tehtaan työnväestössä; sylkilaatikkoja yksöksiä varten löytyy tehtaissa sekä ohjesääntöjä ja ovat tehtaalaiset jo ruvenneet huomaamaan niiden merkitystä.

Akaa. Huomattavin paikallinen tauti.

Sääksmäki. Tuberkuloosia, joka edellisinä vuosina on näyttänyt yltyvän, ei ollut tavallista enempi.

Pälkäne. Keuhtotauti harvinainen, yleisempi Luopioisissa ja Sahalahdella.

Korpilahti. Tuberkuloosi ja skrofuloosi jotenkin tavalliset, riipuen kansan köyhyydestä.

Orivesi. 19 tap. keuhkotuberkuloosia, 5 muita tuberkuloositauteja.

Viipurin lääni.

Säkkijärvi. Keuhkotuberkuloosi ei ole tavallinen; eteläpuolelta piiriä ei ole kunnanlääkäri vuoden kuluessa tavannut kun 9 kohtausta, pohjoispuolelta 13.

Mikkelin lääni.

Mäntyharju. Tuberkuloosia on edelleen esiintynyt harvassa.

Juva. Keuhkotuberkuloosi on ollut yhtä harvinainen kuin ennenkin.

Puumala. Tuberkuloosia ja skrofuloosia kovin vähän.

Kuopion lääni.

Pielavesi. Paikallisista taudeista vetää enimmän huomiota tuberkuloosi, vaikk'ei se kumminkaan ole niin yleinen kuin Etelä Pohjanmaalla; scrofulosis ja rachitis ovat hyvin yleisiä.

Rautalampi. Tuberkuloosi ja skrofuloosi ovat yleisiä.

Iisalmi. Vuoden kuluessa hoiti kunnanlääkäri 55 tuberkuloositapausta.

Pielisjärvi. Tuberkuloosi huomattavassa määrässä yleinen.

Liperi. Tuberkuloosia ja skrofuloosia sairastavia ei ole paljon, vaikka kuolevaisuus näihin tauteihin papiston ilmoitusten mukaan on aika suuri.

Vasa län.

Malaks, Petalaks. Tuberkulosfrekvensen fortfarande anmärkningsvärdt stor. Förutom gamla fall hafva under året af komm. läk. behandlats 16 nya: 15 lungtuberkulosister (i tre af fallen dessutom struphufvud eller tarmtuberkulos, i ett fjärde lymfkörteltuberkulos och en tuberkulös spondylit). Att beklaga är att lungsiktiga, hvilkas sjukdom ännu befinner sig i första stadiet, i regel vägra att betjäna sig af sanatoriebehandling på grund af de höga kostnaderna. Hos den österbottniska allmogen är allmän åsikt att lungsoten är obotlig, trots enstaka kurerade fall och trots den af läkare påpekade möjligheten af tillfrisknande sålänge sjukdomen ännu är i sin början. Skrofulösa sjukdomar synnerligen allmänt förekommande bland barn.

Korsnäs. Förutom gamla, 11 nya fall af lungtuberkulos, en tuberkulös peritonit, tvänne med suppurerande tuberkulösa halskörtlar.

Laihia. Tuberkuloosi ja skrofuloosi löytyvät runsaasti. Asumahuoneitten ahtaus ja niissä vallitseva epäpuhtaus ovat luonnolliset syyt näitten yleillisyyteen. Niiden vastustamiseksi ei ole mitään tehty!

Isokyrö. Tuberkuloosi kovin yleinen.

Ylistaro. Keuhkotauti on kuluneenakin vuonna niittänyt sangen tuntuvan saaliin, noin 20 % kuolleista. Se on kuitenkin vähempi kuin edellisinä vuosina ja toivottava olisi että kehitys kulkisi samaan suuntaan. Täysi syy on siihen toivoon, kunhan valistus ja sen hygieniset olot paranevat.

Jalasjärvi. Tuberkuloositaudit hyvin yleisiä. Kunnanlääkäri on koittanut sairaitten mieliin teroittaa hygienan totuuksia, vaan kauan saattanee odottaa ennenkuin kansa yleisemmin tulee käsittämään terveydenhoitoohjeiden tärkeyttä.

Kauhajoki. Tuberkuloosia ei erittäin poljon.

Vörå, Oravais, Maxmo. Såsom öfverhufvudtaget å den österbottniska kuststräckan är äfven i dessa kommuner lungsoten den mest härjande sjukdomen. Det antal offer den årligen kräfver är oroväckande stort, och den har småningom sökt sig in i de flesta hem och tagit en sådan öfverhand att dess utrotande synes vara förbundet med snart sagdt oöfverstigliga svårigheter. Åtminstone vore särskildt energiska åtgärder här af nöden. Befolkningen har visserligen i någon mån fått ögonen öppnade för den fara som hotar den i lungsoten och äfven delvis blifvit öfvertygad om dess kontagiositet, äfvensom om den rol den hereditära dispositionen spelar, men är dock på intet sätt rustad att framgångsrikt bekämpa sjukdomen. Talrika föredrag om lungsotens natur och de enklaste åtgärderna för dess motarbetande hafva hållits af kommunalläkaren i flere byar. Ett folksanatorium för lungsotister i dessa trakter, ju förr dess hällre, är sålunda en absolut nödvändighet. Förutom den nytta de enskilda patienterna skulle draga af en sådan anstalt, skulle den därjämte värka synnerligen välgörande genom att praktisk och i stort lära befolkningen prima principia vid lungsotens bekämpande, något som icke ställer sig lätt för den enskilda läkaren. Antalet 1905 journalförda fall af tuberkulos i Vörå, Oravais och Maxmo kommuner utgjorde resp. 8,15, 4,7 och 7,1 procent af samtliga inom dessa kommuner behandlade sjukdomsfall.

Kauhava. Keuhkotaudille, paikkakunnan tukoavin tauti, hankkivat useasti raivaavat kulkutaudit, tulirokko, tuhkarokko, y. m., suotuisaa maaperää. Myös siirtolaisuudella on tähän paljon syytä. Kuin perheenisät jättävät perheensä ja talonsa, saavat kumpaset siitä kärsiä. Kotia jääneiden niskoille lisääntyvät huolet ja murheet. Lasten hoito kärsii siitä useasti jä talot vielä pahemmasti, kun maanviljelystä tavallisesti laiminlyödään.

Pedersö, Larsmo, Purmo. Lungsoten utmärker sig fortfarande genom sin talrikhet, likaså skrofulosen hos barn.

Kannus, Toholampi, Lohtaja, Himanka. Tuberkuloosi on yleisin paikallisista taudeista, ja ilmenee kaikenlaisissa muodoissa, kuten keuhkoissa, luissa, kirteissä ja nahassa. Taudin leviämisen estämiseksi on lääkäri antanut kaiken-

laisia neuvoja, mutta kansa ei usko taudin olevan tarttuvaa laatua, vaan luulevat sen olevan sallittua. Myös skrofuloosi tavataan lapsissa usein ja jokseenkin pahassa muodossa.

Lappajärvi y. m. Tuberkuloosi ja skrofuloosi ovat niinkuin ennenkin hyvin levinneet piirissä.

Alavus y. m. Paikallisista taudeista ansaitsee mainita että tuberkuloosi, jota vielä pari kolme vuotta sitte tuskin tiedettiin Alavudella huomatun, nyt on ollut verrattain paljon. Lääkäri on tavannut 22:ssa Alavutelaisessa tuberkuloosia, niistä 6 ennen konstateerattua tapausta ja ainakin 4 niistä muualta tuottuja. Ätsärissä on tavattu 19 tapausta, Kuortaneella 20, Töysässä 2, niistä noin $^1/_3$ ennen tunnettuja tapauksia.

Virtai. Paikallisista taudeista on yhä edelleen ensi sijassa mainittava tuberkuloosi.

Oulun lääni.

Ii. Tuberkuloosi ja skrofuloosi ovat tavallisimmat paikkakunnallisista taudeista. Huonot hygieniset olot, ahtaat asunnot, epäsiisteys ja varsinkin melkein kivulloinen pelko raitista ja puhdasta ilmaa kohtaan, antavat näille taudeille kiitollista maaperää.

Ylivieska. Keuhkotaudin yleisyys ja sen pelko vaikuttanee että varsinkin nuorempi sukupolvi monessa tapauksessä lähtee lääkärin pakinoille taudin alkutaipaleella, jolloin vielä olisi hyvät toiveet sen paranemisesta, mutta varojen puutteessa eivät ole tilaisuudessa hoitamaan itseään siksi kauan että paraneminen olisi mahdollinen.

Nivala. $^1/_{11}$ kaikista sairaista oli tuberkuloosi tautisia; todellisuudessa on varsinkin niitä enemmän, mutta eivät läheskään kaikki ole täällä tapana pitäneet kysyä lääkäriltä apua.

Kemi. Huomattavin paikallinen tauti on tuberkuloosi.

Kemijärvi. Tuberkuloosia sairastuvien luku on tuntuvasti alennut, tehden kolmen edellisen vuoden keskimäärään verraten 23 ja 56,3.

* * *

Dessa utdrag ur kommunalläkarnes årsberättelser angifva de i vårt land under 1905 oftast uppträdande sjukdomars förekomst och utbredning enligt iakttagelser af läkare; de omfatta visserligen endast delar af landsorten, men möjliggöra dock en säkrare uppfattning af dessa sjukdomars uppträdande än de källor hittils funnits för bedömandet af landsortens sjukdoms förhållanden, eller presterskapets dödstabeller.

Beträffande särskildt tuberkulosens utbredning finnas i dessa utdrag flere omständigheter af betydelse och intresse. Främst måste som ett behjärtansvärdt faktum konstateras att tuberkulosen i alla dess former jämte skrofulosen vunnit en betydande, ställvis en verkligt skrämmande utbredning i landsorten, och att allvarliga åtgärder för motarbetande af denna folksjukdom i vårt land är likaså af behofvet påkallad som i flertalet andra civiliserade länder, där staten ansett sig böra inskrida hand i hand med korporationer och enskilda för att i så omfattande grad och så framgångsrikt som möjligt vidtaga åtgärder emot sjukdomen. — Vidare finna vi i dessa utdrag flere omständigheter som kunna bidraga till belysande af frågan om sjukdomens lokala utbredning och möjliga orsaker i olika trakter af landet och hvilka uppmana till fortsatta iakttagelser på detta område. Så t. ex. måste det förvåna att skärgårdsbefolkningen i östra delen af Nylands län (Borgå, Sibbo) uppgifves vara mycket allmänt angripen, under det samma befolkning i vestra delen af länet (Degerby, Ingå) äfvensom i Åbo läns skärgård (Pargas, Nagu och Kimito) uppvisa endast få fall eller måttlig spridning. I de inre delarna af dessa län synes tuberkulosen vara mycket allmän, så t. ex. i Hvittis, där läkaren med allt skäl påpekar den allmänt förekommande nötboskapstuberkulosen som en sannolik orsak till sjukdomens utbredning äfven bland människor. I Tavastehus län bilda de industriella centra för textilmanufakturen (Tammela, Tammerfors) svåra härdar för tuberkulosen, hvilket faktum äfven i andra länder konstaterats, då bomullsdammet enligt alla forskares åsikt visat sig vara en utmärkt bärare och spridare af tuberkelbacillen. I Viborgs och S:t Michels län synes tuberkulosen, att döma af de relativt få iakttagelserna, ej vara spridd i alltför hög grad, hvilket lyckliga förhållande, dock med flere undantag, gör sig gällande äfven i Kuopio län. Däremot gå alla läkares iakttagelser från Vasa län (Södra Österbotten) enstämmigt därpå ut att sjukdomen här räknar mycket talrika representanter, och att det antal offer densamma där skördar är oroväckande stort, såväl bland den finska som svenska talande befolkningen. I behjärtansvärda ordalag klaga läkarne här (t. ex. i Vörå, Oravais, Maxmo, Malaks, Petalaks, Ylistaro, Kauhava, Jalasjärvi) att tuberkulosen är ortens mest förhärjande sjukdom, hvars utrotande synes erbjuda snart sagdt oöfvervinnerliga svårigheter. Särskildt vilja vi påpeka uttalandena om nödvändigheten af ett folksanatorium för lungsiktiga i S. Österbotten, och den stora betydelse en sådan anstalt skulle hafva, både för den nytta de enskilda patienterna däraf kunde draga, som isynnerhet genom sin uppfostrande, så att säga pedagogiska värksamhet, att lära befolkningen prima principia vid sjukdomens motarbetande, hvilket icke ligger inom den enskilde läkarens möjlighet att framvisa.

Angående hithörande samt andra åtgärder för tuberkulosens bekämpande redogöres längre fram i sammanhang med sanatorierna för lungsiktige.

Syfilis och veneriska sjukdomar.

Uudenmaan lääni.

Nurmijärvi. 1 kuppataudin kohtaus vuoden kuluessa.

Mäntsälä. Tippuritautia on ilmestynyt runsaammin kun ennen, mutta verestä kuppatautia ainoastaan pari kohtausta.

Thusby och Sibbo. Ej förekommit, frånsedt ett fall af gammal lues.

Borgå landsförs. Endast två fall af recent syfilis. 8 fall af akut gonorrhé.

Elimäki. Joku tapaus syfilistä ja gonorrheta; kaksi yleistä tarkastusta.

Orimattila. Tuoresta kuppaa muutamia, gonorrheta useampia tap.

Kyrkslätt. Ett fall af recent syfilis, 10 fall gonorrhé.

Turun lääni.

Pargas. 1 fall af syfilis, 2 fall af gonorrhé.

Nagu. Intet fall af veneriska sjukdomar.

Merikarvia, Siikais. Tippuria 6 tap. kuppaa 2.

Kankaanpää. 5 tap. syfilistä, 3 tap. gonorrheta.

Hämeenkyrö. Kesänaikana 5 tapausta gonorrheta, Kyröskosken tehtaalla 3 muuta tapausta.

Tyrvää. 3 tapausta syfilistä.

Kimito; intet fall af syfilis; tre män hade gonorroisk urethritis.

Huittinen. Gonorrhé-tapauksia on ollut pitkin vuotta; syfilis recens 2 tapausta.

Loimaa. Veneerisiä tauteja, muutamaa gonorrhé-tapauksia lukuunottamatta, ei sattunut.

Kiukais. 3 verestä kuppataudin tap., kymmenkunta recidiivejä.

Hämeen lääni.

Loppi. 5 tapausta tuoretta gonorrhoe-tapausta.

Hausjärvi. 4 tapausta syfilistä, saman verran ulcus molle ja lähes 20 tapausta gonorrhoeta, useimmat Riihimäen aseman seuduilla, jossa on suuri liikepaikka.

Hollola. Veneeristen tautien luku on suurentunut; gonorrhoea on aivan tavallinen kummassakin sukupuolessa; usein löytyy myös ulcus mollea; syfilis recens'in luku on huomattavasti lisääntymässä Lahden kaupungissa.

Kuhmoinen, Padasjoki. 3 syfilis recens tapausta; lues inveterata ja congenita hyvin tavallinen syystä että pahatauti noin 10—20 vuotta sitten hyvin raivonnut.

Lammi ja Koski. 2 tapausta verestä syfilistä lähetettiin sairaalaan.

Tammela. Veneeriset taudit ei mainittavasti liikkuneet, 12 tapausta tippuria, ei syfilistä; syystä että tehtaan väestöstä on tarkkaa hoitoa pidetty.

Urjala. Kuppaa ei ainoatakaan tapausta; muutamia tippuria.

Akaa. Ei lainkaan veneerisiä tauteja.

Sääksmäki. Kuppatauti rupesi syksyllä ilmestymään Valkeakosken kylässä tavallista enemmin; kun saatiin tiedoksi että eräs nainen kylässä oli syynä siihen, ja hän läbetettiin lääninsairaalaan, et tullut uusia tapauksia.

Pälkäne. 5 tapausta verestä kuppatautia hoidettavina läänin sairaalassa.

Ruovesi. Veneerisiä tauteja poikkeuksittain; kerran yleinen tarkastus.

Orivesi. 16 tapausta akuutista gonorrheta, 2 primääristä ja 9 sekundääristä syfilistä.

Viipurin lääni.

Viipurin maalaiskunta. Veneeriset taudit edelleen runsaat.

Koivisto. Veneeriset taudit hyvin harvinaiset.

Muola. Veneerisiä tauteja esiintyi tavattoman vähän, nimittäin lues recens 3 tapausta, lues secund. 1, tertiar. 6 ja gonorrhoea 1 tapaus.

Hiitola. Muutamia tapauksia.

Parikkala. 5 tapausta syfilis rec. ja 12 urethritis, kaikki Savonlinnan—Elisenvaaran rautatien rakennuksen työväen keskuudessa.

Impilahti. Yksityisiä tapauksia.

Suojärvi. Samoin.

Mikkelin lääni.

Mäntyharju. Syfilis rec: 4 miespuoli ja 2 naispuoli. Ulcus molle 1 mp. Gonorrhoea 3 mp.

Puumala. 3 tapausta syfilistä, 3 ulcus molle, muutama gonorrhoe.

Kuopion lääni.

Karttula. Veneerisiä tautikohtauksia ei ole sattunut uusia.

Pielisjärvi. Verestä kuppaa ei ole ollut kunnanlääkärin hoidettavana.

Ilomantsi. Syfilis recens tapauksia oli 5, tippuria 14, näistä suurin osa tukkilaisten ulkopitäjistä tuomaa.

Kitee. Syfilis harvinainen, 6 tapausta gonorrhoeta.

Liperi. Veneerisiä tauteja on kunnanlääkärin tietoon tullut useampia tapauksia sekä gonorrhoeta että syfilistä. Nämät eivät ole kaikki olleet pitäjän vakinaisia asukkaita vaan suurin osa tilapäisesti paikkakunnalla oleskelevia metsätyömiehiä.

Vaasan lääni.

Malaks. 1 fall akut gonorrhé, tre fall invetererad lues.

Isokyrö. Veneerisiä tauteja ei ole ilmaantunut.

Ylistaro. Veneerisiä tauteja tapaa ani harvoin, jonku gonorrhen tai syfiliksen, joka on muualla hankittu.

Närpes. Ett enda fall af syfilis.

Jalasjärvi. 3 tapausta gonorrheta pitäjän ulkopuolella hankitut, muita ei.

Kauhajoki. Veneerisiä tauteja on esiintynyt vähän, ainoastaan pari gonorrhoe tapausta.

Ilmajoki. Ainoastaan 3 gonorrhoe tapausta.

Vörå, Oravais. Inga veneriska åkommor; ett fall af lepra, en 60-årig kvinna, aflied i pneumoni.

Kauhava. Pari röppelitapausta, vaan ei muita tuoreita veneerisiä tauteja.

Lapua. Ainoastaan 2 gonorrhé-tapausta, tartunta tullut muualta.

Pedersöre, Larsmo, Purmo, Veneriska åkommor hafva icke förekommit.

Veteli, Kaustinen, Perho, Halsua. Veneerisiä tauteja ei ole ilmestynyt.

Himanka. Syfilis-tauti ilmeni eräässä vaimossa ja kun luultiin että tauti hänen kautta olisi tarttunut muihinkin, vaati kunta lääkäriä toimittamaan yleisen tarkastuksen siinä kylässä.

Alavus. Syfilis recensiä 4 alaikäistä lasta, vanhemmat terveet, piirilääkäri piti tarkastuksen; mistä tauti oli saatu jäi selville saamatta. Eräs vanha puoskari oli kyllä koettanut parantaa yhden lapsista huulia voiteillaan, ja sitä ennen pitänyt hoidossaan tyttöä Lapualta 2 kuukautta, eivätkä kurkut sisältäpäin yhtään parantunut ja tyttö poistunut; puoskaria sakotetiin 300 markkaa.

Virtai. 5 tapausta urethritis, tartunta saatu ulkopuolelta pitäjää useimmissa tapauksissa.

Oulun lääni.

Ii. Veneeriset taudit ovat sangen harvinaiset; ainoastaan gonorrheta joku tapaus.

Ylivieska. Veneerisiä tauteja ei ole sattunut.

Nivala. 12 syfilis recens tapausta; saastutuksen tuojiksi arvellaan ensiksi tukkimiehiä, toiseksi erästä kunnan pahamaineista naista, jolla on tapana kuljeksia muissakin pitäjissä ja kaupungeissa oleskellen taas lomaan kotosalla; kolmanneksi renkimiestä, joka Kokkolassa ollessa sanoi saaneensa kuppataudin muutamasta Saarijärven tytöstä. Useimmat sairastuneista ovat olleet lääninsairaalassa.

Kuusamo. 4 tapausta urethritista.

Ylitornio. 4 kuppataudin kohtausta vuoden kuluessa.

Muonio ja Enontekiö. Veneerisiä tauteja ei ole tilivuoden aikana sattunut

Såsom naturligt är synas de veneriska sjukdomarne under 1905 ej hafva i högre grad uppträdt bland landskommunernas befolkning, eller kommit till behandling af kommunalläkarne. I allmänhet öfversändas också dessa sjukdomsfall till sjukhusen i städerna, liksom också städerna, såsom varande i högre grad centra för trafiken och med sin rörligare, mera växlande och mera utom äktenskapet lefvande befolkning, erbjuda gynsammare vilkor för de veneriska åkommornas propagation. Sålunda hafva ett flertal kommunalläkare haft endast få fall af recent syfilis till behandling, mången intet enda fall. Undantagsvis inberättas från en del trafikcentra på landsorten (Riihimäki, Lahtis) eller från industriella inrättningar (Kyröskoski, Valkiakoski) att af en eller annan anledning där yppats något större antal fall. En vanlig orsak till anhopande af dessa sjukdomar på landsorten är stockflötningen, då därmed sysselsatte yngre och äldre män, hvilka under ett föga ansträngande arbete draga från trakt till trakt och därvid locka till sig ortens lösa kvinliga befolkning, genom lättsinnigt könsumgänge sprida dessa åkommor äfven till ortsbefolkningen. Samma utvecklingsmöjligheter för veneriska sjukdomar erbjuda stockafvärkningarna i skogarna och i ännu högre grad järnvägsnybyggnader. Öfverallt där nya järnvägar dragas fram och hundradetal arbetare för detta ändamål samlas, där infinna sig äfven lösaktiga kvinnor, bedrifvande propaganda för veneriska åkommors utbredning. — Särskildt anmärkningsvärd är den ringa frekvensen af veneriska åkommor i Viborgs och Vasa län, hvilken omständighet torde finna sin förklaring däruti att enligt statistiska uppgifter bland landsbefolkningen i dessa län mycket tidiga äktenskap enligt regeln ingås.

Trakom.

Turun lääni.

Kankaanpää. Trakom on paikkakunnallinen tauti.

Hämeen lääni.

Pälkäne. Trakoomi näyttää olevan jotenkin yleinen.

Viipurin lääni.

Säkkijärvi. Trakom ei ole tavallinen; 10 tapausta vuoden kuluessa.

Mikkelin lääni.

Kangasniemi. Trakoomi on yleisin tauti paikkakunnalla.

Hartola ja Joutsa. Trakoomi tapauksia tavallisia, viime vuosina häviämään päin.

Kuopion lääni.

Pielavesi. Silmätaudeista ovat conjunctiv. trachomat. ja kerat. flyctaenul. aivan yleisiä.

Iisalmi. Kunnanlääkärin hoitamien silmätautisten luku oli 125, joista 35 trakoomitapausta.

Vaasan lääni.

Isokyrö. Trachoma sangen yleinen.

Kauhava. Ehdotettuja toimenpiteitä tarttuvan silmätaudin (trachoman) ehkäisemiseksi, kuten lääkkeitten myöntäminen kunnan puolesta kaikille vähävaraisille tälläisille silmäsairaille, eikä ainoastaan vaivaisapua nauttiville, ei hyväksytty, kun katsottiin tuottavan lisäkustannuksia kunnalle.

Veteli, Kaustinen, Perho, Halsua. Trakoomi on jokseenkin yleinen. Tähän silmätautiin on kansa ruvennut kiinittämään huomionsa enemmän kuin ennen sentähden että useat Amerikkaan aikovat ovat palautetut takaisin Hankoosta tämän taudin tähden. Huhu tästä on vaikuttanut että moni, jossa tauti on alussaan, hakee apua. Ikävä kyllä heillä ei ole kärsivällisyyttä eikä tilaisuutta olla tarpeeksi pitkä aika hoidon alla.

Virtai. Hyvin runsaasti on paikkakunnalla trakoomi; sen hoidossa ollaan yleensä vielä väliäpitämättömiä; lääkärin puoleen käännytään usein vasta sitten kun näkö jo on suuressa määrin heikontunut.

Oulun lääni.

Nivala. Lääkärin viimevuotinen päiväkirja osoittaa että noin $^1/_6$ kaikista sairaista on ollut silmätautisia, ja niistä useimmat trakoomitapauksia.

Kemijärvi ja Kuolajärvi. Trakoomitapauksia tuntuvasti alennut; onko tämä edistys pysyväistä vai ohimenevää laatua saanee tuleva kokemus osoittaa; tänä vuonna 12 tapausta.

Den statistik som baserade sig på ofvanstående uppgifter för 1905 blefve naturligtvis ingalunda tillförlitlig, då flere notoriskt trakombehäftade trakter i landet alls icke här upptagas (t. ex. i Viborgs och S:t Michels län). En något pålitligare statistisk öfverblick af de trakomsjukas förekomst erhålles endast genom att undersökningen i detta afseende fortsättes under en längre tiderymd, under förutsättning att resp. kommunalläkare egna särskild uppmärksamhet häråt och därom göra anteckningar. Emellertid äro äfven de bidrag som här ofvan meddelas af intresse och öfverensstämma med förut gjorda iakttagelser. Som synes finnes här ingen svenskatalande kommun omnämnd såsom trakomhärd, liksom det äfven framgått ur förut gjorda sammanställningar att de finska talande i landets inre delar äro vida mera angripne af trakom än de svenska talande; så t. ex. finnes trakomet knappast alls på Åland och i Åbo skärgård. Af intresse är vidare uppgiften från södra Österbotten att emigrationen i så måtto utöfvar inflytande på trakomet att de som äma öfverflytta tvingas att låta undersöka, eventuelt behandla sig.

Skarlakansfeber.

Uudenmaan lääni.

Thusby och Sibbo. Enstaka fall.

Turun lääni.

Pargas. 8 fall i ett torp nära prästgården; föräldrarna äfven angripna, 3 barn dogo; sjukdomens vidare spridning lyckades man hindra.

Merikarvia ja Siikais. Tulirokko raivosi vähemmässä määrässä.

Kankaanpää. Kevätkesästä läpi vuoden oli tulirokko liikkeessä pohjoisissa kylissä; ensi jatkot oli verrattain helpot, sitte seurasi vaarallisempia komplikationeja. Jämijärvellä oli epidemian esiintyminen hyvin murhaava.

Hämeenkyrö. Kyröskosken tehtaalla 2 tapausta helmikuulla samassa perheessä, joka isoleerattiin, eikä tauti sen enempää levinnyt.

Tyrvää. Heinä- ja elokuun ajalla 12 tapausta, tauti saatiin rajottumaan 3 toisiaan aivan lähellä oleviin torppiin; 4 lasta kuoli.

Huittinen. Tulirokko ilmestyi erällä kulmakunnalla, mutta sen leveneminen rajottui heti.

Eura. Syyskuun kuluessa tulirokkoa kuudessa perheessä, lievänpuoleista.

Hämeen lääni.

Hausjärvi. Muutamia lapsia kuoli tulirokkoon Hyvinkään puolessa vuoden alkupuolelta.

Tammela. Yksityisiä kohtauksia tammi-, maalis,- touko- ja elokuunaikoina.

Urjala. 49 tapausta scarlatinaa vouden alkupuolella.

Kangasala. Tulirokkoa ilmestyi heinäkuussa mutta kuin molemmat perättäin sairastuneet saatiin Tampereen sairashuoneelle ja puhdistus toimitettiin niin tauti ei levinnyt. Myöhemmin ilmestyi se toisessa kylässä, mutta kuin asianomaiset eivät siitä ajoissa ilmoittaneet, pääsi tauti enemmän vauhtiin (10—12 tapausta, 3 kuollut). Syksymmällä esiintyi rokko vielä kolmannessa paikassa, mutta saatiin tauti rajoitetuksi; kansakoulu suljettiin 10 vuorokaudeksi, kun opettajan 2 lasta oli kipeät.

Viipurin lääni.

Viipurin maalaiskunta. 5 tapausta kulkutautisairaalassa josta 2 kuollut.

Uusikirkko. Tulirokko epidemia, joka jo 1904 kulki läpi pitäjän, jatkui 1905 aina kesään asti, jolloin taukosi, joulukuussa se kuitenkin uudestaan ilmestyi Kivennavan rajalla, 8 lasta sairastui, vaan paikallinen epidemia ei sen edemmäksi levinnyt; lääkärille ilmoitettiin kaikkiaan 23 kohtausta.

Kuopion lääni.

Lapinlahti. Tulirokko liikkui ensin kevätpuoleen kirkonkylässä, oli sitten kokonaan sammuksissa kesänajan, mutta ilmestyi lopulla vuotta samoihin seutuihin. Kaikkiaan oli noin 60 tapausta joista kuoli 9. Kirkonkylässä oli

väliaikainen sairashuone ja sairaanhoitajatar. *Maaningalla* oli alussa vuotta toukokuuhun asti paljon tulirokkotapauksia, kuitenkin lievempää laatua, koska ainoastaan 3 kuoli, vaikka sairastuneitten luku oli ainakin yhtä suuri kuin Lapinlahdella.

Nurmes. Lokakuulla ilmaantui kirkonkylässä tulirokkoa 6 tapausta samassa mökissä, joka pantiin karanteeniin ja loppui tauti siihen; marras- ja joulukuulla esiintyi myös tulirokkoa useita tapauksia.

Vasa län.

Närpes, Öfvermark. En scarlatina epidemi öfvergick hela distriktet under vårvintern. Endast en liten procent af fallen komplicerades af difterit; dödsfallen voro relativt få; desinfektion värkställes på kommunernas bekostnad i alla hem där sjukdomen veterligen förekommit.

Kauhava. Edellisenä vuonna alkanut tulirokkoepidemia sammui helmikuussa alkaakseen kovemmalla vauhdilla toukokuussa. Elokuussa se oli sammummaisillaan, kun uusi infektioni tapahtui kirkonkylässä. Jalasjärveltä kotiin palannut perhe, joka sinne oli vienyt tartunnan heinäkuussa, toi taudin jälleen pitäjään. Heidän talostaan vei palvelustyttö taudin kotiinsa, josta se pääsi pariin läheisyydessä olevaan taloon. Kun maidonvienti tulirokkoa sairastuvista taloista oli kielletty, koetettiin päästä tästä ikävyydestä lähettämällä sairaat, jotka olivat muualta, heidän kotiinsa. Tällainen tapa ja moni muu vaikutti tartunnan leviämisen estämistä.

Lapua. Tulirokkoa leveni kuntaan Kauhavan puolelta; helmikuulla oli 1, kesä ja heinäkuulla muutamia, marras- ja joulukuulla yhteensä 8 tapausta.

Larsmo. Den svåra skarlakansfeber epidemi, som 1904 skördade så många offer, fortfor endast i början af året.

Kaustinen. Tulirokko, keväästä alkaen, on kyllä ollut liikkeellä, mutta pysynyt rajoitettuna Vintturin ja Salon kylissä, ja ilmestynyt ainoastaan yksityisissä tapauksissa.

Veteli. 2 tapausta ilmestyi, toinen mustalaislapsessa, jonka vanhemmat kulettivat sairaana mukanaan, toinen oli saanut tartunnan tästä.

Af skarlakansfeber synes under 1905 knappt någon större eller mera utsträckt epidemi hafva förekommit. Sjukdomen har blifvit stationär i de flesta städer och på landsorten uppträdt endast som lokala eller mera begränsade epidemier, samt äfven i dessa fall genom vidtagna åtgärder kunnat hållas inom mindre områden. Sådana omnämnas från flere håll; inom Åbo län från Kankaanpää, Jämijärvi, Tyrvis, Pargas; inom Tavastehus län från Urjala, Kangasala; inom Viborgs län från Uusikirkko; inom Kuopio län från

Lapinlahti och Maaninka; inom Vasa län från Närpes, Öfvermark, Kauhava, Larsmo, Kaustinen. En del af dessa sistnämnda fortfor sedan föregående år, ehuru i förmildrad grad.

Från Nylands och Uleåborgs län omnämnas endast spridda fall.

Difteri.

Nylands län.

Degerby. Några fall i slutet af året.

Turun lääni.

Kosken kappeli. 4 tap., joista 3 päättyi kuolemalla, toukokuulla, 6—10 v. v. lapsissa.

Pargas. Lokal epidemi å Attu ångsåg, hvarest tillfälligt sjukhus inrättades; par tiotal sjukdomsfall, af hvilka 3 à 4 afledo; sköttes af läkare från Åbo.

Kimito. 2 fall i juli, smittan sannolikt öfverförd genom sommargäster från Åbo.

Bjerno. I februari förekom difteri samtidigt i två, på 1 mils afstånd från hvarandra belägna byar, utan att någon beröring mellan de sjukas familjer kunde uppvisas; 5 barn insjuknade, alla tillfrisknade.

Hämeen lääni.

Kangasala. 2 tap. molemmat paranivat.

Orivesi. Kun edellisen vuoden loppupuolella pitäjän pohjoisosassa — Korkeakosken tehdaspiirissä — raivonnut kurkkumätäepidemia näytti rupeavan leviämään, päätettiin kunnankokouksessa tammikuulla perustaa väliaikainen kurkkumätä-sairaala, jota varten vuokrattiin huoneet kirkonkylässä 2 kuukaudeksi ja palkattiin hoitajatar ja 2 henkilöä pitämään huolta desinfisioimisesta sairaitten kodeissa; sairaala oli kunnossa 3 p:stä helmikuuta — 23 p:ään maalisk., jolla ajalla ei ilmestynyt muuta kuin 1 kurkkumätätapaus, ja katsottiin sairaala sitte tarpeettomaksi. Lääkärin tietoon oli tullut 5 tapausta, joista 1 oli kuollut.

Viipurin lääni.

Viipurin maalaiskunta. Kurkkumätä on liikkunut kaupungin ympäristöllä ja kunnan kulkutautisairaalassa ollut hoidettavia 58 difteritis tapausta josta 6 kuollut, sekä 5 tapausta laryngitis crouposa, josta 2 kuollut.

Uusikirkko. Kunnanlääkärille ilmoitettiin 85 kurkkumätä tapausta, serumia on usein käytetty. Erityinen kulkutautisairaala pitäjässä olisi aivan tarpeellinen, sillä ylimalkain köyhien pienissä mökissä vallitsevat olosuhteet eivät salli tehollista taistelua kulkutauteja vastaan.

Kirvu. 6 tapausta eri kylissä.

Muola. 113 tapausta. *Vallejärvi* 48 tapausta; tämä jo neljättä vuotta jatkuva epidemia esiintyi ympäri vuoden ja melkein koko piirissä, kesä—elokuissa vähemmin, loka—joulukuissa taas runsaimmin. Serum ruiskutuksilla hoidettiin 122 tapausta, nimittäin 84 kurkku difterian, joista 4 kuoli, ja 38 kuristustaudin tapausta, joista 15 kuoli. Kurkkudifteriaan kuoli yksi 12 päivää, toinen 16 päivää serumruiskutuksen jälkeen sydämen lamaantumiseen, jota komplikationia serum, kuten tunnettu, ei kykene estämään; kolmas oli ollut 2 viikkoa sairaana ennen ruiskutusta ja kuoli seuraavana päivänä sen jälkeen, neljäs oli ollut 3 p. sairaana ja kuoli 4 p. ruiskutuksen jälkeen. Kuristus tautiin kuolleista 15 potilasta kuoli 7 muutamia tuntia ruiskutuksen jälkeen, ja olivat siis myöhään kääntyneet lääkäriin. Profylaktisesti käytettiin serumia noin 55 hengelle, joista ainoastaan 2 sairastui lievään difteriaan. Erittäin selvästi kävi serumin profylaktinen vaikutus Muolan pitäjässä olevalla Savikon tiilitehtaalla, jonka noin 300 henkeen nouseva väestö (Venäjältä tuotuja puolalaisia liettualaisia) elää erittäin epähygieenisissa oloissa, tavattoman likaisissa ja ahtaissa parakeissa; täällä ilmestyi heinäkuulla äkkiä useampia difterian tapauksia jonka johdosta kaikkiin siellä asuviin lapsiin ja nuoriin henkilöihin, yhteensä 28 henkeä, ruiskutettiin keskimäärin 1 ccm. serumia henkeä kohti; tämän jälkeen ei yhtään uutta difteria tapausta siellä ilmestynyt. Serumia saatiin edelleenkin lääkintöhallituksen v. 1903 antaman myönnytyksen mukaisesti, käyttää ilmaiseksi vähävaraisille sairaille. Sitä tilasin vuoden kuluessa lääkintöhallituksen laskuun 90 pulloa N:o III. Yhteensä käytin 156 pulloa N:o III, 13 pulloa N:o II ja 3 pulloa N:o I.

Sakkola. 26 tapausta difteria. 3 tap. laryngitis croup. (niistä maalisk. 13, jouluk. 8); terveyspoliisi, ent. välskääri, toimitti kunnan kustannuksella difterian jälkeen puhdistusta; serumia käytettiin useimmissa tapauksissa, ja suoritti kunta osan sen hinnasta.

Hiitola. Ilmestyi vuoden alussa 5 tapausta; tauti ei kuitenkaan päässyt enemmän leviämään vaikka monta perhettä asui samassa talossa (Pekonlahden sahalla), kun kohta ryhdyttiin mitä ankarimpiin toimiin sen levenemisen ehkäisemiseksi. Syyskuussa ilmestyi sama tauti taas samassa paikassa, 4 lasta sairastui, 1 kuoli, yhteensä koko kunnassa noin 30 tap.

Parikkala. Tammikuulla ilmestyi 17 tapausta difteriaa, jonka tähden perustettiin väliaikainen sairaala ja tartunnan saastuttamat asunnot puhdistettiin valvonnan alle.

Impilahti. 4 tapausta kirkonkylässä; ryhdyttiin kovempiin toimiin taudin ehkäisemiseksi, eikä uusia tapauksia ilmestynyt.

Kuopion lääni.

Karttula. Kurkkumätä on tänä vuonna varsinkin, kuten edellisinäkin liikkunut ylen runsaasti pitäjän etelä ja itäosissa sekä Syvänniemen tehtaalla. Maalisk. 1 p:stä vuoden loppuun kaikkiaan Karttulassa 218 tapausta, niistä 68 Syvänniemen tehtaalla. Vesannolla on sitä ollut yhteensä 19 tap., useimmat Niiniveden seuduilla, johon tauti on kulkeutunut Karttulasta ja Keiteleeltä matkustajain mukana. Sairaat ovat yksinomaan hoidetut serumiruiskutuksilla, ilman mitään muuta hoitoa kuin ahkeraa kurkun huuhtomista miedolla keittosuola liuoksella. Tällä hoidolla (useimmiten käytettiin 600 antitoxiini yksikköä) on tauti saattu tavallisesti taukoamaan; kuoleman tapauksia on sattunut hoidon saaneissa verrattain vähän.

Rautalampi. Vuoden lopussa kurkkumätä-epidemia räjähdyksen tapaisella nopeudella levisi ympäri pitäjää. Onneksi se ei ollut pitkällinen, vaan sammui kokonaan joulukuun loppupäivinä. Koittaakseni voimieni takaa estää tautia leviämästä tilasin (sanoo kunnanlääkäri) Lääkintöhallituksen tiliin 10 kappaletta kurkkumätä serumia ja lähdin taudin pesäpaikkaan jossa kutsuin kokoon kaikki seuduilla olevat lapset ja ruiskutin ilmaiseksi sairaihin sekä terveisiin serumia. Sen jälkeen ei tautia ilmaantunut enää sillä paikalla. Koska koko serumvarastoni tällä matkalla loppui tilasin uutta, ja otin sitä aina mukaani matkoilleni käyttääkseni tarvittaessa.

Nurmes. Lokakuun lopussa ja marraskuun alussa alkoi kurkkumätä liikkua; lyhyessä ajassa sairastui siihen yli 20 lasta sekä aikuisiakin. Tartunta leveni helposti sillä Ylikylä, missä tauti raivosi, on taajaan asuttu ja asukkaat sukulaisuus suhteissa keskenään, serumin hoidon menestys oli hyvä, yksi ainoa kuoli. Tällaista epidemiaa vastaan taisteleminen kaukaisessa maakylässä oli varsin vaikeata ja suuritöistä.

Vaasan lääni.

Jalasjärvi. Lokakuulla sairastui Parkanon rajalla 6 lasta difteriaan, joista 3 kuoli.

Lapua. Difteriaa tuli lääkärin tietoon 8 tapausta.

Toholampi. Erityisiä difteritaudin tapauksia on ilmestynyt; tarmokkaisen toimenpiteiden kautta ovat ne kuitenkin saatu aikoinaan ähkäistyksi, mutta Toholammin kunnassa on difteritauti hyvinkin sitkeästi pysynyt aina vähän päästä uudestaan ilmiputkaisten uusiin kohtauksiin, syystä etteivät he

ole vaariin ottaneet lääkärin määräyksiä vaatteiden ja huoneiden desinfektionia suhteen, kunnes he nyt viime aikoina ovat hankkineet formaliini-lamppua, y. m. Serumia, jota aina on ollut apteekissa saatavissa, on käytetty hyvällä menestyksellä, jonka tähden kansa on suostunut sitä ostamaan, vaikka sen hinta on ollut korkeanlainen.

Ätsäri. Kurkkumätää 3 tapausta yhtaikaa samassa talossa.

Virtai. Helmi- ja maaliskuussa esiintyi runsaasti kurkkumätää, Parkanon pitäjältä tulevaa; tauti oli vaikeanlaatuista, useita lapsia kuoli siihen, epidemian vastustamiseksi suljettiin eräs taudin pesäpaikalla toimiva kiertokoulu.

Oulun lääni.

Ii. Vuoden alussa liikkui kurkkumätä-epidemia laajasti. Varsinkin syrjäkylissä kuoli tähän paljon lapsia, monesta talosta kaikki useat ilman että edes mitään apua oli hankittu. Kirkonkylässä, joka on sangen tihiästi asuttu ja jossa väestö on verrattain herännyttä, ei epidemia saanut oikeata jalansijaa. Heti epidemian levittyä tänne ryhdyttiin tarmokkaisiin varokeinoihin, sairaat erotettiin, sekä tilattiin kunnan kustannuksella difteria serumia. Kevättalvella sammui epidemia vähitellen. Syksyllä lokakuussa ilmestyi tauti taas Karjankylään, 4 tapausta, vaan ei levinnyt sen laajemmalle.

Kuusamo. Pitkin vuotta ilmaantui sieltä, täältä pitäjän länsi — ja luoteisosissa difteriaa, joka tosin ei levinnyt laajalle vaan oli laadultaan tuhoisaa. Lääkärin tietoon tuli 26 tap., todellisuudessa lie ollut jonkun verran enemmän. Tautiin kuoli 8 lasta. Seitsemässä tapauksessa olin tilaisuudessa hoitamaan sairaita Behringin difteria serumilla, joka kerta hyvällä tuloksella. Myös profylaktisesti käytettiin serum injektioneja tarkotetulla tuloksella.

Flere mera omfattande epidemier af denna förhärjande sjukdom omnämnas.

Sålunda uppgifves beträffande den svåra difteri epidemin i flere trakter af Viborgs län, att densamma fortgått där sedan fyra år, med smärre afbrott, särskildt lokaliserad å det s. k. Karelska näset, Muola, Valkjärvi, Viborg, Uusikirkko, m. fl. orter, vanligen aftagande under sommaren, samt tilltagande under de kallare årstiderna. Af stort intresse äro de i ofvannämnda utdrag gjorda omfattande iakttagelserna angående Behrings difteriserum, hvars värkningar utan undantag anföras såsom mycket uppmuntrande, såväl i rent terapeutiskt som profylaktiskt hänseende. Detta medels vidsträcktare användning möjliggjordes genom Medicinalstyrelsens 1903 lämnade tillåtelse att på allmän bekostnad utanordna serumet, hvarigenom äfven medellösa sjuka gjordes delaktiga af dess välgärningar.

En svårare epidemi af samma sjukdom uppträdde äfven i Kuopio län, Karttula, Vesanto, Keitele och Rautalampi kommuner, hvarest difterin likaledes härjade i fortsättning från föregående år. Sålunda iakttogs i Karttula af läkare ej mindre än 218 fall, samt i öfriga nämnda kommuner, ett något mindre antal, hvilka till stor del eller uteslutande behandlades med seruminsprutningar, hvarvid sjukdomen enligt regeln häfdes; äfven som profylaktiskt medel begagnades serumet med största framgång, hvilket möjliggjordes genom dess rekvisition på allmän bekostnad.

Inom Vasa län nämnas mindre epidemier från Virdois och Jalasjärvi, hvardera enligt uppgift härrörande från Parkano i Åbo län, öfver hvars gräns sjukdomen spridt sig.

Äfven från höga norden, Kuusamo och Ijo, omnämnes epidemi-artad utbredning af halsrötan, hvilken i flere gårdar uppgifves hafva bortryckt alla barn, utan att därvid läkarehjälp söktes. Å andra håll i samma kommuner skred man med framgång till förebyggande åtgärder, så att epidemin kunde begränsas.

I Orivesi af Tavastehus län iakttogs fortsättningsvis sedan föregående år en mindre epidemi som dock var af lindrigare art.

I Nylands län förekom endast spridda fall af sjukdomen; i Åbo län äfvenså, ehuru på något flere ställen i form af lokala epidemier.

Tyfus.

Uudenmaan lääni.

Ei ilmoitettu.

Turun lääni.

Paimio. 3 tap. marraskuussa.

Kankaanpää. Syys- ja lokakuulla noin 10 sairasta käsittävä paikallisepidemia.

Hämeenkyrö. Joulukuulla 3 tap., jotka eroitettiin terveistä, eikä tauti levinnyt.

Kimito o. Dragsfjärd. 4 sporadiska fall.

Bjerno. 2 sporadiska fall i maj, å Tykö bruk.

Hämeen lääni.

Urjala. 5 tap. syyskuulla naapurikunnista.

Sääksmäki. Syyskuussa alkoi lavantauti Valkeakosken kylässä, marraskuussa oli 15 tap.; tauti oli helppoa laatua, eikä yhtään kuolemantapausta. Merkillistä on että ensimmäinen sairas oli rakentanut itselleen huoneuksen alavaan paikkaan, mihin muutama vuosi takaisin lavantautia sairastavan ulostukset oli viety; samassa asunnossa sairasti sitte kaksi samaa tautia, ja kuin tauti alkoi muualla kylässä laitettiin Valkeakosken yhtiön sairaskassan vuokraama sairastupa ja hoidettiin sairaat siellä.

Kangasala. 3 tap.; diakonissa oppilas oli hoitanut lavantautipotilasta toisessa kunnassa ja toi tartunnan tänne.

Pälkäne. Muutamia tapauksia syyskesällä, lievää laatua, ei kuoleman tapausta.

Viipurin lääni.

Koivisto. Suolikuumetta ilmaantunut siellä täällä, Pietarista tuotuna.

Kirvu. 4 tap. samassa perheessä tammikuulla.

Muola. Yksityisiä tapauksia eri osissa piiriä, yhteensä 10.

Suojärvi. Venäjän rajalla raivoavan lavantaudin levenemisen ehkäisemiseksi tehtiin tehokkaat toimenpiteet; ani harvoja lavantauti-tapauksia eikä yhtään kuoleman tapausta ilmestynyt, jota vastoin Venäjän lähikylissä kymmenittäin ihmisiä sairastui ja kuoli lavantautiin. Kunnalle koittuvat kustannukset (rajavahdin palkkaaminen ja puhdistusaineet) nousivat vähä päälle 100 mk.

Kuopion lääni.

Leppävirta. Elokuun lopussa puhkesi Taipaleen kanavalta tyfusepidemia, johon 4 sairastui ja 1 kuoli. Marraskuussa ilmestyi uusi epidemia Varkauden tehtaalla; 4 ensimmäistä oli laivanmiehiä ja oli sairastuneet matkoillaan Saimaan vesillä; he olivat olleet 2—3 viikkoa sairaina laivoissa kun tulivat Varkauteen ja kuolivat kaikki. Varokeinoista huolimatta pääsi tauti leviämään niin että vielä 9 sairastui; ne hoidettiin väliaikaisessa kuumesairaalassa lähellä Varkauden tehdasta, joka pidettiin auki 8 p:stä joulukuuta 1905 — 15 p:ään tammikuuta 1906. Sairashuoneessa hoidetuista kuoli 3 (lasta) ja parani 6; epidemia oli siis vaikeaa laatua.

Iisalmi. Lavantautia ilmaantui kirkonkylässä helmikuulla ja jatkui sitten kesäkuuhun asti yhteensä 15 tap. Maaliskuulla ilmaantui myöskin vaivaistalolla lavantautia mielisairasten osastolla vieläkin 16 tap., josta kuoli 5. Täällä otettiin heti erityinen hoitaja lavantautisia varten ja muutenkin koetettiin toimia taudin levenemisen estämiseksi mutta melkoisen huonolla menestyksellä, syystä että asumussuhteet vaivaistalossa ovat mitä huonoimmat. Lavantautia sairastavien luku oli lautakunnan ja kunnanlääkärin ilmoitusten mukaan koko

kunnassa 40. ja papiston ilmoituksen mukaan on 35 henkilöä kuollut lavantautiin. Tässä niinkuin monessa muussakin kohdassa ovat tehdyt ilmoitukset ilmeisesti erehdyttäviä.

Vaasan lääni.

Lapua. Lavantautia tuli lääkärin tietoon 5 tap.; kiertävä sairaanhoitajatar kulki tämän ja muittenkin tautien liikkuessa järjestämässä sairasten hoitoa ja toimittamassa puhdistuksia taudin loputtua. Kuitenkin on näyttäytynyt mahdottomaksi, saada näitä tauteja estetyksi leviämästä erityisen epidemiasairaalan puutteen tähden.

Ätsäri. Lavantautia 2 tap. yhdessä talossa.

Oulun lääni.

Kuusamo. Kunnan itä-osassa, Heikkilän kylässä, sattui kolmessa talossa kaikkiaan 16 tyfus tapausta tuottamatta kuolemaa.

Kuolajärvi. Kesäkuun kuluessa ilmeni Sotkajärven kylässä 2 tap., ilmeisesti Venäjältä saadun tartunnan johdosta, kumpikin, vaikka vaikeanlaatuisia, parani, eikä tauti päässyt laajemmalle leviämään.

Äfven angående uppträdandet af tyfus under 1905 synes man kunna konstatera att dess förekomst inskränkt sig till sporadiska fall eller begränsade lokala epidemier.

Från landsorten inom Nylands län hafva inga fall anmälts.

Äfven inom Åbo län hafva af kommunalläkarne iakttagits här och där endast sporadiska fall, hvilka icke fått tillfälle att utbreda sig.

Inom Tavastehus län har sjukdomen äfven detta år yppats på ett af dess predilektionsställen, Valkeakoski bruks område, hvarest tyfus sedan åtminstone ett decennium tillbaka nästan hvarje år företrädesvis om hösten visat sig; sedan lämpliga åtgärder vidtagits upphörde den lokala epidemin, utan att åstadkomma dödlig utgång.

Från gränstrakterna mot Ryssland inom Viborgs, Kuopio och Uleåborgs län förmäles från flere orter att åtgärder vidtogos för att hindra tyfussmittans införande från kejsardömet, där sjukdomen grasserade i stor utsträckning inom de närmast gränsen belägna byarne. Anmärkningsvärdt är härvid att t. ex. inom Suojärvi afspärrnings och förebyggande åtgärder med den framgång kunde vidtagas att endast några få lättare fall inom kommunen förekommo, oaktadt tiotal sjukdoms- och dödsfall uppträdde inom närgränsande ryska byar. En sådan seger för hälsovården upplyser befolkningen om dess nytta och berättigande i betydande grad.

Äfven från de inre delarna af Kuopio län omnämnas allvarliga lokala epidemier inom Varkaus bruks område och Iisalmi, hvardera sannolikt importerad genom fartyg från Saima vattnen. Genom vidtagna lämpliga åtgärder kunde sjukdomen dock inom längre eller kortare tid oaktadt svåra lokala förhållanden begränsas.

Dysenteria.

Uudenmaan lääni.

Orimattila. Useampia tapauksia.

Viipurin lääni.

Muola. Punatauti yritti esiintyä epidemian tapaisena heinä-, elo ja syyskuukausina yhteensä 41 tap. Kyyrölän ja Valkjärven kunnissa.

Kivennapa. Kesänä liikkuva ankara dysenteriataudin johdosta päätettiin perustaa 2 väliaikaista sairaalaa Terijoen kylään ja kirkonkylään; sitä paitsi lähetettiin tarkastusmiehiä joka kylään toimittamaan puhdistuksia ja antamaan neuvoja punataudin ehkäisemiseksi. Sairaaloissa hoidettiin 92 punataudin tap., parantuneita 86, kuolleita 6, sairashoitopäiviä 625.

Parikkala. Elo-, syys- ja lokakuulla 23 tap. samassa Mäntylahden kylässä.

Rödsotsepidemier synas under 1905 hafva uppträdt endast inom en del af kommunerna i Viborgs län, särskildt i Valkjärvi och Kivinebb, på hvilket sistnämnde ställe inom Terijoki by epidemin nödvändiggjorde inrättande af tvänne extra sjukhus, hvarest 92 fall kommo till behandling.

Öfriga anmärkningsvärda sjukdomar.

Uudenmaan lääni.

Mäntsälä. Kesällä oli kolme äkillistä lastenhalvauskohtausta (Poliomyelitis ac.)

Elimäki. Tuhkarokko esiintyi suurempana epidemiana kesä- ja heinäk. aikana.

Kyrkslätt. Influensa mycket allmän under årets första månader; akuta mag- och tarmåkommor i juni till följd af från hufvudstaden hämtad latrinspillning.

Vihti. Influensa epidemia raivosi vuoden alkukuukausina.

Pusula. Tuhkarokkoa lukuisasti levinnyt syksypuolella yli koko pitäjän.

Turun lääni.

Eura. 2 tap. meningitis cerebrospin. epid.

Nagu. Poliomyelitis ac., 3 fall i sept. 1 fall i okt.

Bjerno. Poliomyelitis ac. 4 à 5 fall på vårsommaren.

Hämeen lääni.

Hausjärvi. Tuhkarokko vuoden alussa oli liikkeellä, jonka tähden kirkonkylän kansakoulu suljettiin 1—17 p. maalisk.

Lammin, Kosken ja Tuuloksen kunnat. Morbilli-epidemia Kosken kunnassa laajalle levinnyt ja myöskin Lammin rajaseuduilla; joitakuita kuolemantapauksia; Poliomyelitis ac. 1 tap. Lammilla 9 vuotiaassa lapsessa.

Viipurin lääni.

Uusikirkko. Piirin asukkaat kärsivät yleisesti lapamatoa ja sen vaikuttamia, haitallisia seurauksia, varmaankin siitä syystä, että kala usein syödään ainoastaan vähän suolattuna, eikä keitettynä.

Säkkijärvi. Lapamato on hyvin tavallinen.

Kirvu. Poliomyelitis ac. 2 tap.

Metsäpirtti. Helmikuussa alkoi yhtäkkiä suuri morbilli epidemia, mutta loppui maaliskuussa.

Salkola. Morbilli raivoi maaliskuusta- toukokuuhun tavallista ankarampaa laatua.

Mikkelin lääni.

Sysmä. 1 tap. poliomyelitis ant. ac. 15 v. torpantytär. Bothryocephalustapauksia yleisiä.

Mäntyharju. 1 tap. meningitis cerebrospin. epid.

Jorois. Bothryocephalus hyvin yleinen.

Kuopion lääni.

Pielavesi. Melkein pitkin vuotta siellä täällä ilmeni meningitis cerebrospin. epid. joka aiheutti muutamia kuolemantapauksia, lääkärin tietoon tuli 12 tap. Pielavedeltä ja 2 Keiteleestä.

Leppävirta. Paikkakunnan yleisimpiä tauteja on Bothryocephalus'esta riippuvat anaemiat ja dyspeptiset häiriöt. Liiottelematta voi väittää että tässä pitäjässä, pienet lapset poisluettuina, Bothryocephalusta on joka toisessa ihmisessä. Apteekissa meneekin 10 kiloa Kamalaa ja toista kiloa filicinextraktia.

Ilomantsi. Omituisuutena mainittakoon että scabies ja sen mukana eczema acuta ovat vuoden kuluessa saavuttaneet tavattoman levenemisen kunnassa. Kokonaiset perheet, kyläkunnat siihen sairastuvat. Erittäin on se rasittanut pieniä lapsia, joiden lepoa ja vaurastumista aristava ihottuma ja kutku suuresti häiritsee.

Kitee. Huomattavampia paikallisia tauteja ei voi sanoa esiytyvän.

Vaasan lääni.

Lappajärvi y. m. Tuhkarokko on ollut liikkeellä; tarttuma kuljetettiin Vetelistä Vintalaan mistä se sitten leveni piirissä ympäri. Epidemia on ollut hyvänlaatuinen, kuolevaisuus ei ole ollut suuri; kylissä ovat kansakoulut siitä syystä olleet jonkun viikon suljetut.

Viitasaari, Pihtipudas. Paikallisista taudeista huomattavimmat ovat helminthiasis ja sen aikaansaamat häiriöt ruuansulatuskanavassa.

Oulun lääni.

Muonio, Enontekiö. Tavallisimmista taudeista mainittakoon Helminthiasis (Bothr. latus). Kulkutauteja ei ole tilivuoden, samoin kuin sitä edellisenäkään vuonna sattunut yhtään, missä suhteessa tämä alue lienee ainoa laatuaan maassamme.

Angående öfriga oftare förekommande sjukdomsfall hafva en del iakttagelser gjorts af kommunalläkarne som erbjuda intresse.

Epidemier af mässling hafva här och där visat sig inom Nylands och Tavastehus samt Viborgs län, utan att dock allmännare utbredning af sjukdomen kunnat iakttagas; på flere orter stängdes folkskolor eller ambulatoriska skolor af sådan anledning.

Influensa har äfven på många trakter varit mer eller mindre gängse ehuru ingen allmän epidemi detta år kommit till utbrott.

Tvänne, lyckligtvis sällsynta epidemiskt uppträdande sjukdomar, företrädesvis lokaliserade inom nervsystemet, hafva under året å olika ställen af landet iakttagits, nämligen epidemisk cerebrospinal meningit och den s. k. barnförlamningen, poliomyelitis anterior acuta. De flesta fall af den förra sjukdomen omnämnas från Pielavesi och Keitele, där inalles 14 fall af läkare iakttogs; ett mindre antal inberättas från Eura och Mäntyharju. Af den akuta barnförlamningen förekom ett och annat fall i Mäntsälä, Nagu, Bjerno, Lammi, Kirvu, Sysmä, m. fl.

Flere kommunalläkare omnämna såsom allmänt förekommande sjukdomar de störingar som bero på uppträdande binnikemask, och särskildt den hos oss allmännaste breda bandmasken, Bothryocephalus latus. Som kändt har man på senare tid med fullt skäl ansett denna parasit som orsak till flere svaghetssymtom hos en betydande del af vår befolkning både i städer och på landsorten, hvarföre ock särskild uppmärksamhet alltmera börjat egnas åt förekomsten af denna bandmask. Här ofvan ingår en del bidrag i detta afseende, däribland äfven från Lappmarkens nordligaste kommuner Muonio och Enontekiö.

II. Skyddskoppympningen.

Enligt till Medicinalstyrelsen från landets provincialläkare och föreståndaren för vaccindepoten i Helsingfors insända berättelser för år 1905 undergingo sammanlagt 70,987 personer skyddskoppympningen. Af detta antal hafva 62,925 blifvit ympade med framgång och 6,416 utan tillfredsställande påföljd; för de återstående 1,646, hvilka icke undergått föreskrifven granskning, är ympningsresultatet obekant. — De med fullständig påföljd ympade utgöra sålunda 88,64 procent, de med ofullständig påföljd 9,04 procent och de från granskningen frånvarande 2,32 procent af hela antalet vaccinerade.

Antalet under året vaccinerade öfverstiger fjolårets med 2,288 personer. År 1904 företedde 96,04 procent af de ympade fullständigt och 2,20 procent ofullständigt resultat, medan 1,76 procent voro från granskningen frånvarande. Ympningsresultatet år 1905, jemfördt med det under föregående år, utvisar sålunda en minskning i antalet af de med fullständig framgång vaccinerade med 7,40 procent en ökning af de ofullständigt ympades antal med 6,84 procent och en ökning af de frånvarandes antal med 0,56 procent. Resultatet af årets skyddskoppympning är sålunda något sämre än föregående år.

Resultatet af vaccinympningen framgår ur Tab. 1.

Denna tabell utvisar att af hela antalet ympade:

90,06	procent	innehaft	en	ålder	under	2 år
9,74	»	»	»	»	emellan 2—10	»
0,20	»	»	»	»	öfver 10	»

Med hänsyn till ympningens resultat framställer sig följande förhållande:

	Med fullständig framgång.	Med ofullständig framgång.	Frånvarande från granskning.
Under 2 år	79,63 %	8,34 %	2,09 %
Emellan 2—10 år . .	8,85 »	0,67 »	0,21 »
Öfver 10 år	0,17 »	0,03 »	0,01 »

Förhållandet emellan antalet ympade och ympningens resultat inom hvarje af de särskilda åldersgrupperna belyser nedanstående sammanställning:

	Antal ympade.	Med fullständig framgång.	Med ofullständig framgång.	Frånvarande från granskning.
Under 2 år . . .	63,929	88,42 %	9,26 %	2,32 %
Emellan 2—10 år .	6,914	90,89 »	6,93 »	2,18 »
Öfver 10 år . . .	144	81,25 »	12,50 »	6,25 »

Vaccinationsresultatet hos de ympade visar som vanligt ganska betydande olikheter inom provincialläkaredistrikten i de särskilda länen. Under detta redogörelseår, hafva de bästa resultat uppnåtts i Nylands, Tavastehus och Åbo och Björneborgs län, i Uleåborgs län har vaccinationen utfallit sämst.

	Fullständig framgång.	Ofullständig framgång.	Frånvarande från granskning.
Nylands	5,661 = 94,5 %	207 = 3,5 %	119 = 2,0 %
Åbo och Björneborgs	10,001 = 91,0 »	773 = 7,0 »	222 = 2,0 »
Tavastehus	7,784 = 91,0 »	675 = 7,9 »	95 = 1,1 »
Viborgs	10,812 = 87,0 »	1,101 = 8,8 »	518 = 4,2 »
S:t Michels	4,151 = 89,2 »	343 = 7,4 »	159 = 3,4 »
Kuopio	7,562 = 86,4 »	968 = 11,1 »	218 = 2,5 »
Vasa	9,911 = 86,8 »	1,355 = 11,9 »	150 = 1,3 »
Uleåborgs	6,320 = 84,9 »	963 = 13,0 »	158 = 2,1 »
	62,202 = 88,6 %	6,385 = 9,1 %	1,639 = 2,3 %

Bland de vaccinerade uppgifvas 23 eller 0,03 % af totalantalet hafva blifvit 3 år å rad vaccinerade utan påföljd och till följd häraf affördа ur journalerna såsom icke emottagliga för vaccination.

Antalet utsatta ympstygn på barn inom provincialläkaredistriktens och städernas samlingsställen utgjorde 425,881 och de resulterande koppornas 382,901 eller 89,9 procent af de utsatta ympstygnen.

Vid vaccindepoten i Helsingfors, den enda som numera af staten underhålles, hafva 761 barn undergått vaccination, af hvilka 723, motsvarande 95,01 procent blifvit ympade med fullständig och 31 utgörande 4,07 procent med ofullständig framgång och 7 eller 0,92 procent varit från granskningen frånvarande.

De utslagna vaccinkoppornas antal hos de vid depoten vaccinerade barnen uppgick till 4,363 af 4,541 utsatta ympstygn eller till 96,7 procent af de senare.

Under året hafva 78 barnmorske-elever följt med ympningarna vid depoten och öfvat sig i koppympning. Dessa hafva vaccinerat 750 barn, sålunda enhvar i medeltal 9,6 barn. Efter verkstälda öfningar i journalföring och undergånget förhör hafva alla erhållit betyg öfver kunnighet i vaccineringskonsten.

Såsom ympämne har användts endast kalfvaccin, till största delen beredd vid statens vaccinberedningsanstalt i Helsingfors. Öfverhufvudtaget har verkan af den använda vaccinen varit god. De mindre gynnsamma resultaten inom några distrikt bero sannolikt hufvudsakligast på, att årets vaccinskörd ej varit fullt tillfredställande och att lymfan före dess användning ej på lämpligt sätt förvarats.

Smittkoppor hafva under året yppats inom Heinola distrikt i Sysmä socken, inom Viborgs distrikt i Viborgs och Nykyrka socknar. Inalles undergingo 33 personer under året förnyad vaccination.

Totalantalet revaccinerade inom provinciallläkaredistrikten angående hvilka fullständiga uppgifter ingått, uppgå till 33 af hvilka 19 män och 14 kvinnor. Af dessa blefvo 18—8 män och 10 kvinnor ympade med framgång och 15—11 män 4 kvinnor — utan framgång. De med framgång ympade utgjorde således 54,5 % och de utan framgång ympade 45,5. Af de revaccinerade voro 33—19 män och 14 kvinnor — under 20 år gamla.

Rörande revaccinationen i Helsingfors hänvisas till uppgifterna i vaccindepotens i Helsingfors längre fram intagna årsberättelse.

För öfvervakande af skyddskoppympningen hafva inspektionsresor af provincialläkarene blifvit författningsenligt verkställda.

Följande utdrag ur provincialläkarenes årsberättelser belysa närmare vaccinationsförhållandena inom de olika delarne af landet under redogörelseåret:

Uudenmaan lääni. *Lovisa distrikt.* Ympämnet var från statens beredningsanstalt i Helsingfors, det var af god beskaffenhet, endast i Mörskom befanns resultatet dåligt, antagligen beroende på att vaccinen ej förvarats på föreskrifvet sätt. I allmänhet har 6 ympstygn blifvit lagda, dock i Perno vestra distrikt endast 5. Föräldrarna hemta gerna sina barn till ympnings- och granskningstillfällena, endast i Iitis och Jaala är bättre ordning önskvärd. Inga complikationer tillföljd af vaccinationen har inträffat. (F. Calonius).

Lohjan piiri. Kirkkonummella istutukset ovat vielä joksenkin huonosti onnistuneet ja Pyhäjärvellä antoi myöskin rokotus hyvin huonon tuloksen, rokottaja sanoo syyn tähän seikkaan olleen sen että rokotusaine oli epävakaista. Muissa kunnissa on rokotus onnistunut hyvin eli ainakin kohtuullisesti. (K. F. Walle).

Ekenäs distrikt. Skäl till nämnvärda anmärkningar emot sjelfva utförandet af vaccinationen förekom icke, sedan numera äfven de äldre vaccinatörerna småningom inhemtat det vid användning af animal vaccin från fordom något skiljaktiga förfaringssättet.

Vaccinations resultatet kan äfven i år betecknas såsom skäligen godt; ehuru det var något sämre än under föregående år, såväl hvad ympstygnens utveckling till fullständiga pustler, som hvad de från vaccinationen uteblifna barnens antal beträffa. (Reinh. Fabritius).

Turun lääni. *Turun piiri.* Muistutuksia rokottajien suhteen ei ole tehty. Kehnoihin tuloksiin Karinaisissa, Euralla ja erittäin Marttilassa, täytyy olettaa rokko-aineen olleen syynä, sillä viime vuonna saavutti sama rokottaja mainituissa kunnissa täydellisen menestyksen. (Johan Martola).

Rimito distrikt. Den använda kalfvaccinen var i Nagu kommun af dålig qvalitet; i allå öfriga kommuner kom vaccin af god effekt till användning; att ympningsresultatet likväl äfven derstädes i ett antal fall blef ofullständigt beror bl. a. på att i Villnäs vaccinatrisen nu för första gången handhade ympningens utförande. (A. A. Branders).

Godby distrikt. I Finström, Sund, Lemland och Lumparland hafva alla ympstygn slagit ut och jämväl i öfriga kommuner har resultatet varit tillfredsställande. Några anmärkningar emot vaccinationspersonalen hafva icke förekommit. (L. W. Fagerlund).

Uudenkaupungin piiri. Erittäin oli rokotus Taivassalon kunnassa tuntemattomista syistä epäonnistunut. Yleisä tulos ei siis ole yhtä hyvä kuin viimeisinä vuosina.

Päiväkirjat ovat säännönmukaisesti ja selvästi kirjoitetut. Puhtautta on rokotuksissa jotenkin tarkoin noudatettu. Järjestys myöskin hyvä. (G. I. Rothström).

Porin piiri. Rokotustoimi Porin piirissä vuonna 1905 ei yleensä antanut niin hyviä tuloksia kuin edellisinä vuosina. Niinpä esimerkiksi Kullaalla ensi rokotus meni vallan hukkaan, joten se täytyi uudelleen toimittaa. Mutta toisella kerralla olikin menestys niin hyvä, että kaikki rokotetut voitiin merkitä täydellisesti rokotetuiksi. Verrattain huonot olivat tulokset myöskin Rauman kaupungissa, Rauman maaseurakunnassa, Noormarkussa, Nakkilassa ja Eurajoella. Kaikista päättäen on rokkoaine ollut syynä vähemmän tyydyttäviin tuloksiin mainituissa kunnissa. (Hj. Nordling).

Huittisten piiri. Rokottajat ovat yleensä täyttäneet toimensa kunnollisesti, kuten tarkastusmatkoillani olen huomannut ja rokotus-tulos osoittaa.

Kokemäen kunnan rokottajalle olen sentään katsonut tarpeelliseksi antaa muistutuksen puuttuvasta puhtaudesta. Sama rokottaja on myös jättänyt suuren prosentin lapsista (52 lasta) rokottamatta kaikenlaisten osittain problemaatisten tautien syystä.

Huomattava suuri prosenti poissa olleista on Vampulan ja Alastaron kunnista, josta syystä muistutus on lähetetty Kunnallislautakunnille, etenkin Vampulan Kunnallislautakunnalle, joka huolimatta viime vuoden muistutusta ei vielä näy ryhtyneen asiankuuluviin toimenpiteisiin. (C. Mechelin).

Tyrvään piiri. Samoin kun ennenkin on rokotettu yksinomaan Helsingistä tuotetulla eläinrokko-aineella, jota riitävästi on ollut saatavissa. Sen vaikutus on muissa pitäjissä ollut jotenkin tehokas ja säännöllinen, mutta Kiikoisissa on se ikävä kyllä jostakin syystä ollut niin laimentunutta että siellä rokotuksen seuraus on ollut huonoin minkä milloinkaan olen huomannut. (Otto Meurman).

Ikaalisten piiri. Rokotuksen tulos on pidettävä vähemmän tyydyttävänä. Rokotuksesta ja erittäin tarkastuksesta poissa olleitten luku oli nimittäin tilivuotena edelliseen vuoteen verraten melkoista suurempi. Samaten oli rokotuksen seuraus paljon huonompi. (Alarik Achrén).

Hämeen lääni. *Hämeenlinnan piiri.* Rokotuksen tulokset ovat koko joukon huonommat, kuin edellisenä vuonna. 1904 oli täydellisesti onnistuneitten prosenttimäärä 99,78 kuin se nyt kyseessä olevana on vaan 98,74.

Piirin 11:sta kunnasta on rokotus täydellisesti onnistunut 9:ssä, mutta Hattulassa oli 3 % vaillinaisia, ja Tyrvännössä kokonaista 25 %.

Koska epäonnistumis prosentit ovat näin suuria ja tapahtuneet entisille kokeneille rokottajille, täytyy minun pitää syyn tähän piilevän itse rokkoaineessa; joko se alun pitäen on vaillinaisesti sekoitettu, tai ovat rokottajat mahdollisesti huolimattoman suojelmisen kautta päästäneet sen miedontumaan.

Tulen tämän johdosta varottamaan rokottajia pitämästä rokkoainetta matkoillaan lämpimissä paikoissa, sekä että he kotonaan aina säilyttävät sen kellarissa. (Karl v. Fieandt).

Tammelan piiri. Ylipäätään voipi sanoa että viime vuoden rokotus on hyvin onnistunut sekä että harvat lapset ovat olleet poissa rokotuksesta ja tarkastuksesta. (O. W. Wennerström).

Tampereen piiri. Ylipäänsä oli rokottaminen tehty hyvällä menestyksellä sekä tarpeellisilla varokeinoilla, joten melkein jokaisesta pistoksesta oli noussut hyviä ja säännöllisiä rupulia, eikä mitään seuraustauteja näyttänyt. Myöskin tuotiin rokotetut lapset jotakuinkin säntillisesti tarkastettavaksi. (F. W. Westerlund).

Ruoveden piiri. Rokkoaine lähetys merkitty N:o 16 ja N:o 17 antoi kauttaaltaan huonot tulokset, jota vastoin uusi kiireellä saatu rokkoaine merkitty N:o 25 antoi kauttaaltaan täysin hyvät tulokset. (Edvin Roos).

Jämsän piiri. Längelmäen pitäjätä lukuunottamatta, jossa rokotuksen tulokset, kehnon rokotusaineen vuoksi, olivat huonot, täytyy pitää rokotuksen tarkastuspiirissä yleensä onnistuneen. (Otto Bergström).

Hollolan piiri. Tulos rokotuksesta oli verrattain huonompi kuin edellisenä vuonna ja etenkin Hollolan, Kärkölän ja Kosken kunnissa. Syy siihen oli toden mukaan harvinaisen lämpimät ilmat kesäkuun loppupuolella ja heinäkuun alussa, sillä vaikka rokotus Hollolassa suoritettiin hyvin tunnollisesti ja vaikka uutta rokotusainetta tilattiin ja kaiken aikaa säilytettiin kylmässä paikassa, ei kumminkaan saavutettu samaa tulosta kuin kaikkina edellisinä vuosina. Siksi päätettiin siirtää toiminta kunnes ilmat kävisivät viileämmiksi, jolloin rokotus onnistui erinomaisesti. Niissä kunnissa sitävastoin, missä rokotus suoritettiin toukokuussa tai kesäkuun alussa, oli tulos tavallinen. (Osk. Londén).

Viipurin lääni. *Lappeenrannan piiri.* Kaikissa kunnissa paitse Lappeella on rokotuksesta pois jääneiden prosentti suurempi kuin edellisenä vuotena. Niinikään on täydellisellä menestyksellä rokotettujen luku entistä vähäisempi ja vaillinaisella menestyksellä entistä suurempi. (K. A. Hällström).

Haminan piiri. Rokotus on yleensä huolellisesti toimitettu ja on hyvin menestynyt, paitsi Kotkassa sekä Suur- ja Tytärsaaren rokotuspiirissä, jossa verrattain monet pistot ovat jääneet nousematta. (Georg Hornborg).

Viipurin piiri. Tulokset ovat olleet jotensakin hyvät, mutta kuitenkin vähän huonommat kuin edellisenä vuonna. (Edv. v. Weymarn).

Kurkijoen piiri. Tänä vuonna on jäänyt paljo lapsia pois rokotuksesta, erittäin Jaakkimassa. Kysymyksen johdosta selitti minulle kunnallislautakunnan esimies Jaakkimassa, että hän arvelee ettei kirkonkirjoihin kaikki rokotetut lapset vuosien kuluessa tulleet merkityksi, kun hän sitä jo ennenkin on huomanut. Sama asian laita on huomattu.

ennen Parikkalassakin. Olen pyytänyt kunnallislautakunnan esimiehiä Jaakkimassa ja Parikkalassa koettaa saada korjatuksi tätä epäkohtaa. (B. Standertskjöld).

Käkisalmen piiri. Yleensä on rokotus onnistunut kohtalaisen hyvin, vaikka tuhkarokko on estänyt rokottamasta heikompia lapsia. Tautisuuden tähden on myöskin rokotuksesta poissa olleita tänä vuonna enemmän kuin ennen. (G. V. Levander).

Sortavalan piiri. Syy siihen, että luetteloissa löytyy useampia rokottamattomia yli 10 vuoden ikäisiä, on siinä, että näitten seutujen perheet muuttelevat paikasta toiseen, ottamatta papinkirjojaan pois ja pappien antamissa luetteloissa ne sitten kulkevat rokottamattomina vuosikymmeniäkin. (Werner Starck).

Salmin piiri. Rokotuksen tulos on vuonna 1905 ollut paljon huonompi kuin edellisinä vuosina, johon syyt lienevät seuraavat: Rokkoaineen laatu on v. 1905 ollut vaihtelevainen. Salmin pitäjässä käytetty vasikasta N:o 9 valmistettu rokkoaine sekä Korpiselällä käytetty vasikasta N:o 25 valmistettu rokkoaine on ollut erittäin hyvää laatua, jota vastoin Impilahdella ja Suojärvellä käytetty, vasikasta N:o 11 valmistettu sekä Korpiselällä ja Salmissa käytetty, vasikasta N:o 17 valmistettu rokkoaine on ollut huonoa ja nopeasti pilaantuvaa laatua. Lukuun ottamatta Salmin pitäjää alkoi rokotus piirissä vähän myöhemmin kuin edellisenä vuotena. Varhainen ja kuuma kesä, usein tapahtuva rokkoaineputkien avaaminen, jotka ovat sisältäneet verraten liika paljon rokkoainetta, ja pitkät kuletusmatkat lämpimän sään vallitessa ovat varmaankin myötävaikuttaneet rokkoaineen pikaiseen pilaantumiseen. (K. B. H. Fonselius).

Muolan piiri. Menestys ei ollut kiitettävää ja tulos oli piirin erityisissä pitäjissä hyvin epätasainen. Rokotuksesta ja tarkastuksesta oli monta lasta poissa. (P. F. Sulin).

Mikkelin lääni. *Joroisten piiri.* Päättäen tuloksesta, näkyy piiriini lähetetty rokotusaine olleen kaikinpuolin hyvää ja kelvollista. Tosin on tulos vähäsen huonompi kuin edellisenä vuonna, vaan johtuu se kaiketikin siitä, että vaillinaisella menestyksellä rokotettujen luku on ollut isompi kuin edellisenä vuonna. (Lennart Svinhufvud).

Mikkelin piiri. Menestys jolla rokotusta on toimitettu on kuten ennenkin ollut hyvin erilainen piirin eri kunnissa, ylimalkaan on se ollut hiukan parempi kuin edellisenä vuonna. (Aug. Hillbom).

Heinolan piiri. Mitä rokotuksen seuraukseen tulee, niin tämä, niinkuin yhteenvedosta näkyy, Hartolassa on hyvin huono, koska ei enemmän kuin 41,38 % rokotukselle saapuneista ole hyvällä seurauksella rokotettu. Mitä tähän on syynä on vaikea sanoa. Sama henkilö on nimittäin monta vuotta ollut rokottajana kunnassa, ja ovat seuraukset ainakin sillä ajalla, jolloin minä olen ollut piirilääkärinä täällä, ollut hyviä. Rokotusaine taas on lähetetty Helsingin rokonistutuslaitoksesta vasikoista N:o 17 ja 19. (Karl Höijer).

Kuopion lääni. *Iisalmen piiri.* Rokottajat ovat tehneet kirjanpitoa hyvästi paitsi Lapinlahden rokottaja, mutta hän on nyt ollut tässä toimessa ensimmäisen vuoden. Iisalmen rokottajalle olen antanut muistutuksen siitä, että hän on koettanut päiväkirjassaan parantaa rokotuksen seurausta. Muistutuksia olen myös antanut kirjallisesti Lapinlahden ja Kiuruveden kunnallislautakunnille siitä että rokotus päiväkirjat ovat tulleet piirilääkärille maaliskuun aikana.

Yleisesti ovat lapset olleet puhtaat, siistit ja terveet. Vanhemmat tuovat mielellään lapset rokotuspaikoille. Tarkastuksessa tapahtuu kyllä, ettei lapsia ole tuotu, mutta aina on joku luotettava henkilö ollut ilmoittamassa rokotuksen tuloksen. Tätä tapaa olen hyväksynut. (Bernhard Edgren).

Tohmajärven piiri. Rokotus on ounistunut erittäin hyvin, paitsi Kesälahdella missä taudit ja huolimattomuus ovat olleet esteenä. (Onni Ruuth).

Kuopion piiri. Rokotuksesta on ollut hyvät tulokset muissa paikoissa paitsi Kuopion kaupungissa, jossa 36 lapsella rokot ilmestyivät riittämättömässä määrässä. Näihin lapsiin käytetty rokotusaine oli otettu vasikoista N:o 9, 15, 29 ja 31. (Mortimer Nykopp).

Rautalammin piiri. Rokonpano Rautalammin piirilääkärikunnassa onnistui viime vuonna tavallista huonommin. Ainoastaan 83,32 % tarkastuksissa läsnäolleista lapsista on huomattu tulleen täydellisellä menestyksellä rokotetuiksi ja nousseitten rokkojen luku oli ainoastaan 88,07 % pistojen luvusta tarkastuksissa läsnäolleissa lapsissa. Kun rokottajat ovat samat, kuin edellisinäkin vuosina, täytynee olettaa, että rokotusaine on ollut huonompaa kuin ennen. (J. E. Rahm).

Vaasan lääni. *Kristiinankaupungin piiri.* Tulos rokotuksesta oli, jos kohtakaan ei ihan huono, kumminkin huonompi kuin edellisinä vuosina. Koska rokottajat, niinkuin edellisinäkin vuosina, ylimalkaan ovat toimittaneet tehtävänsä tarkkuudella ja huolella ja koska semmoisetkin rokottajat, jotka ennen ovat esiin tuoneet mainionkin seurauksen, nyt ovat saaneet huonomman, täytyy siis minusta otaksua, että rokkoaine on ollut syynä tähän huonompaan tulokseen. (Torsten Munsterhielm).

Vasa distrikt. Såsom af sammanställningen af dagböckerna framgår, utföll resultatet ej tillfredsställande, hvartill hufvudsakligen felet är mitt. Under föregående år hände det nemligen att man från en del kommuner först dagen för än vaccinationen skulle påbörjas infann sig hos mig för att afhemta vaccin, utan att förut hafva reqvirerat sådan. Följden var den, att förrättningen, som redan var utlyst, måste uppskjutas till dess vaccin hann anskaffas. Då jag trodde, att praxis hade varit, att man hos provinciallläkaren afhemtat vaccinen, reqvirerade jag all vaccin på en gång, och delade sedan ut till de olika kommunerna. Följden var den, att vaccinen kom att ligga för länge, och i den då rådande starka värmen förlorade sin verkan. (G. Rosendal).

Nykarleby distrikt. Enligt hvad jag i skrifvelse till Medicinalstyrelsen af den 9 juli 1905 meddelade, gaf vaccinationen i Alahärma socken ett mycket dåligt resultat, så att en ny vaccinering ifrågasattes, men afböjdes till följd af de svårigheter den skulle medfört. (Wilh. Backmansson).

Gamlakarleby distrikt. Såsom ympämne har användts uteslutande kalfvaccin beredd vid statens vaccinberedningsanstalt i Helsingfors och har resultatet visat att ympämnet från kalfvarne N:o 5 och 14 varit mindre tillförlitligt. (Osvald Myréen).

Jyväskylän piiri. Tarkastamissani kunnissa, ja niin kuin minulla on syytä luulla, muissakin tähän piiriin kuuluvissa kunnissa on rokotus tapahtunut säännöllisesti ilman syitä erityisiin muistutuksiin. (E. J. Warén).

Oulun lääni. *Kalajoen piiri.* Rokonistutus on onnistunut huonosti piirissä tänä vuonna. Aina siitä saakka kuin alettiin käyttää vasikanrokkoa ei ole seuraus ollut niin huono. Syy tähän huonoon seuraukseen ei voi olla muu kuin että vasikanrokko on ollut heikompaa nyt kuin edellisinä vuosina. (Werner Lindman).

Haapajärven piiri. Rokottajien työtä vastaan ei ole erittäin mitään muistuttavaa, mutta kansa on vielä paikottain vastahakoinen tuomaan lapset rokotukseen, ja muutamien pappien luettelot eivät näy milloinkaan tulla selviksi. (A. G. Helenius).

Raahen piiri. Tänä tilintekovuonna on saavutettu joksenkin hyvät tulokset piirissä. (Carl Gustafsson).

Oulun piiri. Rokotuksen tulos on vuonna 1905 ollut varsin epätasainen. Näyttää siltä, kun olisi rokkoaine ollut syynä huonoon tulokseen. Rokottajat ovat puolestaan koettaneet tunnolla ja ahkeruudella suorittaa tehtäviään ja ainoastaan päiväkirjan pidon suhteen on ollut aihetta pieniin muistutuksiin. (S. W. Liljeblom).

Tornion piiri. Mainittavia häiriöitä rokotukselle ei ole ilmaantunut; ainoastaan Ylitornion toisessa piirissä on syystalvella ilmaantunut hinkuyskän vuoksi 22 lasta merkitty jääneen pois rokotustilaisuudesta. Vertaamallä rokotustoimen yleistulosta edellisvuotiseen huomaa yleensä vähäarvoisempia vaihteluja. (J. Soini).

Kittilän piiri. Rokotukset, jotka ovat toimitetut yksinomaan animaalilymfalla ovat onnistunut hyvästi Utsjoella, Inarissa, Sodankylässä ja Kittilässä, huonommin Muoniossa ja Enontekiällä. Yleinen hyvä terveyden tila on suotuisasti vaikuttanut rokotukseen, kun ei ole ollut mitään epidemiioja sitä ehkäisemässä. Kevätpuolella oli Kittilässä paikottain morbillikuolemantapauksia, joiden joukkoon myöskin useimmat yhteenvedossa mainitut kuolemantapaukset ovat luettavat. (F. Dickström).

Rovaniemen piiri. Rokotettujen luku on v. 1905 pienempi kuin edellisenä vuotena; myöskin on seuraukset vähän huonommat. Niin paljon kuin minä olen rokotusta seurannut, olen tullut huomaamaan, että rokottajat kyllä koettavat täyttää velvollisuuksiaan, mutta ilmat ja hirveän pitkät matkat tekevät suurta haittaa. (O. Sahlberg).

Pudasjärven piiri. Vuoden 1905 kuluessa ovat Pudasjärven lääkärinpiirissä asianomaiset rokottajat toimittaneet rokotuksen ylimalkaan tyydyttävällä tavalla. Valitettavasti kyllä ovat muutamat haitalliset seikat vaikuttaneet sen, että tulos vuoden kertomuksesta ei ole ollut niin edullinen kuin edellisenä vuonna. (E. Mellberg).

Kajaanin piiri. Rokotuksesta poissa olleita on ollut tavattoman paljon, useimmissa kunnissa vieläkin enemmän, kuin edellisenä vuotena, vaikka olin koettanut ja myöskin toivonut saavani päinvastaisen tuloksen. (Alexis Arvelin).

Årsberättelse från Vaccinberedningsanstalten i Helsingfors för år 1905.

De för anstalten erforderliga kalfvarna hafva äfven i år levererats af possessionaten M. Hollmerus i Ingå. Vid framkomsten hafva de öfverhufvud befunnit sig i skäligen god kondition, och frånsedt lättare digestionsstöringar äfvensom 2 fall af haemoglobinuri (hos kalfven n:o 17 hastigt öfvergående och hos n:o 26 under några dagar) har deras hälsotillstånd under den tid de varit internerade i anstaltens stall ej gifvit skäl till anmärkning. Efter verkställd sektion hafva samtliga kalfvar godkänts af anstaltens veterinär.

Med afseende å tekniken vid ympningen af kalfvarna och utskrapningen af pustelvegetationen hafva ej förändringar vidtagits under årets lopp.

Inalles hafva 34 kalfvar blifvit vaccinerade, nämligen:

under januari	1
» mars	3
» april	6
» maj	16
» juni	2
» juli	1
» augusti	1
» september	2
» oktober	1
» december	1
Summa	34

För inokulationerna har användts uteslutande kalfvaccin af den stam, som alltsedan slutet af år 1898 med god framgång fortplantats inom anstalten. Under loppet af detta år har dock denna stam visat betänkliga tecken till börjande degeneration. Särskildt måste framhållas, att hållbarheten af den preparerade vaccinen ej varit lika tillfredställande som under föregående år.

Nedanstående tabell lämnar upplysningar om ympningarnas förlopp och resultat.

Nummer.	Kalfvarnas ålder i månader.	Tiden för inokulationen.	Tiden för afympningen.	Pustlernas ålder i timmar.	Pustelmassans vikt i gram.
1	8	8/I kl. 11 1/4 f. m.	11/I kl. 1/4 11 e. m.	83 1/2	23,0
2	8 1/2	1/III kl. 1/2 11 f. m.	4/III kl. 8 1/4 e. m.	81 3/4	29,2
3	7	7/III kl. 1/4 11 f. m.	10/III kl. 7 1/4 e. m.	80 1/2	27,5
4	7	28/III kl. 1/2 11 f. m.	31/III kl. 6 e. m.	79 1/2	31,0
5	8 2/3	9/IV kl. 12 p. d.	12/IV kl. 1/2 11 e. m.	82 1/2	21,5
6	8 3/4	14/IV kl. 1/2 1 e. m.	17/IV kl. 1/2 10 e. m.	81	23,4
7	7 1/2	27/IV kl. 9 f. m.	30/IV kl. 1/2 4 e. m.	78 1/2	16,5
8	8	27/IV kl. 10 f. m.	30/IV kl. 1 e. m.	75	32,1
9	7	30/IV kl. 1/4 2 e. m.	3/V kl. 2 e. m.	72 1/4	33,4
10	7 1/2	30/IV kl. 1/2 3 e. m.	3/V kl. 1/4 3 e. m.	72 1/4	25,0
11	8 1/3	3/V kl. 1/2 1 e. m.	6/V kl. 1/2 5 e. m.	76	31,8
12	8	3/V kl. 1 1/4 e. m.	6/V kl. 3 e. m.	73 3/4	30,0
13	8	5/V kl. 1/4 6 e. m.	8/V kl. 9 1/4 e. m.	75 1/2	32,4
14	7 2/3	5/V kl. 1/2 7 e. m.	8/V kl. 6 1/4 e. m.	71 3/4	29,8

Nummer.	Kalfvarnas ålder i månader.	Tiden för inokulationen.	Tiden för afympningen.	Pustlernas ålder i timmar.	Pustlernas vikt i gram.
15	$7^1/_2$	7/v kl. $^1/_2$7 e. m.	10/v kl. $8^1/_4$ e. m.	$73^3/_4$	24,5
16	$7^2/_3$	7/v kl. $7^1/_4$ e. m.	10/v kl. $7^1/_4$ e. m.	72	28,4
17	$7^1/_2$	10/v kl. 8 f. m.	13/v kl. $^1/_2$12 p. d.	$75^1/_2$	18,5
18	$7^1/_4$	10/v kl. $^1/_4$9 f. m.	13/v kl. $^1/_4$11 f. m.	74	28,2
19	$7^1/_4$	12/v kl. $^1/_2$9 f. m.	15/v kl. $^1/_2$2 e. m.	77	27,4
20	$6^1/_4$	12/v kl. $^1/_2$10 f. m.	15/v kl. $^1/_2$9 f. m.	71	30,3
21	$6^1/_3$	15/v kl. 9 f. m.	18/v kl. 10 f. m.	73	30,5
22	$6^1/_3$	15/v kl. 10 f. m.	18/v kl. 8 f. m.	71	24,6
23	6	18/v kl. $^1/_2$10 f. m.	21/v kl. $^1/_4$8 f. m.	$70^1/_4$	32,5
24	6	18/v kl. $10^1/_4$ f. m.	21/v kl. $8^1/_4$ f. m.	70	30,4
25	$6^1/_2$	20/v kl. $^1/_2$10 f. m.	29/v kl. $^1/_2$9 f. m.	71	24,5
26	7	29/v kl. 9 f. m.	1/vi kl. 11 f. m.	74	8,0
27	$6^3/_4$	3/vi kl. $^1/_2$10 f. m.	6/vi kl. 8 f. m.	$70^1/_2$	22,3
28	$6^1/_2$	7/vi kl. $^1/_2$8 f. m.	10/vi kl. 5 f. m.	$69^1/_2$	32,0
29	5	23/vii kl. 9 f. m.	26/vii kl. $2^1/_4$ e. m.	$77^1/_4$	12,5
30	6	27/viii kl. $^1/_4$10 f. m.	30/viii kl. $^1/_4$12 f. m.	74	12,4
31	7	10/ix kl. $^1/_4$10 f. m.	13/ix kl. 5 e. m.	$79^1/_4$	13,0
32	$7^1/_2$	18/ix kl. $10^1/_4$ f. m.	21/ix kl. $^1/_4$6 e. m.	$79^1/_2$	22,3
33	8	30/x kl. $10^1/_4$ f. m.	2/xi kl. $^1/_4$6 e. m.	$79^1/_2$	28,0
34	8	16/xii kl. $11^1/_4$ f. m.	19/xii kl. $^1/_2$10 e. m.	$82^1/_4$	19,5

Totala skörden af pustelmassa eller rå vaccin stiger till 856,4 grm, i medeltal erhölls per kalf 25,2 grm.

Under årets tidigare månader märktes ej oroande symptom med hänsyn till pålitligheten af anstaltens stamlymfa, utan försiggick vaccinproduktionen med sedvanlig precision och lätthet. På ett undantag när (kalfven n:o 26, hvarom mera nedan) hade pusteleruptionen på de ympade kalfvarna ett normalt förlopp och var i flertalet fall särdeles jämn och kraftig. De profympningar, som verkställdes vid Vaccindepoten med den af anstalten levererade vaccinen, gåfvo ej häller skäl till anmärkning. I enlighet med den praxis, som följts vid anstalten, producerades det ympämne, som var afsedt för de under sommaren i landet försiggående allmänna vaccinationerna under maj och förra hälften af juni. Erfarenheten har näml. gifvit vid handen, att den vaccin, som framställts under våren och försommaren, då kyligare väderlek är rådande, i allmänhet är af bättre kvalitet och mera hållbar än det under sommar månaderna alstrade ympämnet, enär vid högre lufttemperatur störingar med afseende å vaccineruptionen hos kalfvarna lättare inträda. Inokulationslymfan, som användes för kalfvarna under denna anstaltens hufvudsäsong, bestod af vaccin af årets tidigare produktion, för det mesta vaccin n:o 2, och

vaccin från kalfven n:o $^{33}/_{1904}$ (^{21}/XII) ung. i proportion af 2,1; efter den 15 maj minskades tillsatsen af n:o 34. Af outredd orsak var pustelvegetationen på kalfven n:o 26 synnerligen mager och visade tendens till förtidig intorkning; möjligen bidrog till det dåliga resultatet af denna ympning den omständighet, att kalfven tidigare lidit af haemoglobinuri under flere dagar; då det var att antaga, att det utskrapade ympämnet, hvars vikt utgjorde endast 8 gram, var af underhaltig beskaffenhet, preparerades det ej till vaccin. Samtliga öfriga kalfvar företedde däremot en normal pustelutveckling och gåfvo goda skördar. Vid sommarens inträde hade anstalten sålunda till sitt förfogande ett rikligt förråd af vaccinämne för de allmänna vaccinationerna i landet.

Tyvärr visade det sig, att flere af de under våren producerade vaccinnumrorna, hvilka efterhand utsändts, mot förmodan ej voro i besittning af tillräcklig hållbarhet. Medan under de senare åren klagomål öfver vaccinens beskaffenhet högst sällan inkommit till anstalten, inlöpte under förra delen af sommaren från flere håll reklamationer i anledning däraf, att ympningarna med anstaltens vaccin lämnat ett dåligt resultat, hvilket tydde därpå, att en del af den utsända vaccinen, som i regel var några veckor gammal, då den expedierades från anstalten, alltför hastigt aftagit i virulens. Äfven om ogynsamma yttre omständigheter härvid kunnat göra sig gällande — den möjlighet föreligger, att den starka hetta, som var rådande vid den tid, då de allmänna vaccinationerna i landet hufvudsakligen pågingo, i viss grad inverkat försvagande på det använda ympämnets lifskraft, då såsom kändt vaccinen är mycket känslig för värme och solljus — var dock detta i denna utsträckning förut ej observerade förtidiga aftagande af vaccinens styrka egnadt att ingifva allvarsamma farhågor för den vid anstalten kultiverade vaccinstammens framtid. En ytterligare bekräftelse därpå, att anstaltens stamlymfa oväntadt nog i betänklig grad degenererat, lämnade inokulationen af de 2 följande kalfvarna n:o 29 och 30, hvilka vaccinerades den förra under senare delen af juli, den senare i slutet af augusti. Till utsäde användes vaccin från flere af de under vårsommaren ympade kalfvarna, således ett inokulations material af den ålder, att det enligt tidigare erfarenheter vid kalfympningarna fortsättningsvis bordt besitta fullgod styrka. Bägge kalfvarna företedde en mager pustelvegetation, som utvecklade sig under obetydlig stegring af temperaturen hos djuren: virulensen af inokulationslymfan var sålunda påtagligen nedsatt. Då den preparerade vaccinen vid profympningar visade sig vara acceptabel, kunde bägge skördarna dock användas.

Under hösten tycktes vaccinstammens lifskraft lyckligtvis åter vara stadd i tilltagande, så att anstaltens verksamhet kunde fortgå utan vidare motigheter, under den återstående delen af året. Pusteleruptionen på de ympade kalfvarna var täml. kraftig och af regelrätt förlopp. Likaså framgick

det af härstädes utförda vaccinationer, att det under hösten producerade ympämnet (skörden från den sista kalfven n:o 34 preparerades ej, utan lämnades liggande till följande år) var i besittning af god virulens och tillfredställande hållbarhet. Från landsorten förspordes ej häller klagomål öfver den utsända vaccinen.

Då det emellertid tydligt framgått under årets lopp, att anstaltens vaccinstam ej mera var fullt pålitlig af orsak, att den alltför länge fortplantats rent animalt, från kalf till kalf, och då det var att befara, att den sannolikt i en snar framtid skulle dela det öde, som enligt hvad erfarenheten gifvit vid handen väntar äfven de bästa animala stammar: att förr eller senare fullständigt urarta, var jag under hösten betänkt på att regenerera anstaltens stamlymfa genom att underkasta den en passage på den mensklige organismen, med andra ord att inokulera en kalf med humaniserad vaccin (barnvaccin) och använda det från denna kalf skördade ympämnet till utgångspunkt för en ny s. k. retrovaccinstam, som därefter skulle på vanligt sätt fortplantas inom anstalten. Denna plan kunde dock ej realiseras, enär barnvaccin härstädes ej stod att uppbringa på grund af den hos mödrarna djupt rotade fördomen emot att låta taga vaccin från barnens ympkoppor.

De från anstalten afgående expeditionerna af vaccin hafva stigit till 982, af dessa 764 för allmänt behof och 218 åt enskilda.

Förutom den vaccin, som förbrukats vid Vaccindepoten i Helsingfors, hafva från anstalten utgifvits 118,302 portioner vaccin, hvaraf

för allmänt behof kostnadsfritt . . . 115,215 och
åt enskilda mot ersättning . . . . . 3,087 portioner [1])

På de olika månaderna fördelar sig beloppet på följande sätt:

Månad.	För allmänt behof kostnadsfritt.	Åt enskilda mot ersättning.	Summa.
Januari	480	12	492
Februari	860	15	875
Mars	3,285	99	3,384
April	3,235	496	3,731
Maj	40,005	1,105	41,110
Juni	50,230	376	50,606
Juli	10,960	149	11,109
Augusti	2,730	224	2,954
September	2,135	351	2,486
Oktober	680	137	817
November	555	77	632
December	60	46	106
Summa	115,215	3,087	118,302

[1]) 1 portion beräknas motsvara 0,02 ccm. vaccin.

I ersättning för försåld vaccin har influtit Fmk. 793. Utgifterna för anstalten hafva stigit till Fmk. 8,916: 28, med afdrag af den inkomst Fmk. 1,445: 35, som anstalten haft genom försäljning af vaccin och köttet af de slaktade kalfvarna, belöper sig den faktiska kostnaden till Fmk. 7,470: 93.

Alfred Lindholm.

Vaccinationen i Helsingfors år 1905.

Den af vaccindepoten föranstaltade offentliga skyddskoppympningen har under året fortgått från den 4 april till den 12 december tvänne gånger i veckan. Under tiden från den 15 augusti till den 8 september var vaccinationen vid depoten dock inställd tillföljd af den i staden herrskande gastroenterit epidemin. Följande lokaler hafva för ändamålet disponerats: Med. doktorene Björksténs och v. Willebrand's privata poliklinik Wladimirsgatan n:o 31; läsesalen Fabriksgatan 36; Folkets hem i Sörnäs och Tölö sockerbruks läsesal; dessutom har vaccinering utförts å vaccindepoten, Andreaegatan 8.

Vaccinationsförrättningarnas antal var 82. Antalet vaccinerade barn utgjorde å polikliniken vid Wladimirsgatan 190 under 17 mottagningar, å läsesalen vid Fabriksgatan 187 under 23 mottagningar, å Folkets hem 248 under 19 mottagningar, å Tölö sockerbruk 46 under 6 mottagningar samt å vaccindepoten 90 under 17 mottagningar. Samtliga barn ympades med animal vaccin från vaccinberedningsanstalten.

Under år 1905 uppgick de genom vaccindepotens försorg ympade barnens antal till 761. Af dessa uteblefvo 7 från granskningen. Af de 754 till resultatet kända fallen hafva 723 visat ett fullständigt resultat (665 hafva erhållit 6 och 53 5 pustler af 6 snitt, 1 har erhållit 5 pustler af 5 snitt och 4 hafva erhållit 4 pustler af 4 snitt). De 31 ofullständiga resultaten (mindre än 5 pustler af 6 snitt, resp. mindre än 5 pustler af 5 snitt) förhålla sig sålunda: i 15 fall: 4 pustler, i 8 fall 3 pustler, i 3 fall 2 pustler, i 1 fall 1 pustel och i 4 fall 0. I 9 fall omvaccinerades vid granskningen med positivt och i 5 fall med negativt resultat. Af de med fullständigt resultat vaccinerade hade 1½ barn 6 ärr (15 år gammalt), 3 barn 3 ärr (resp. 3, 2 och 3 år gamla) och 4½ barn 1 ärr (3 af dessa sistnämnda barn voro 5 år och 1—3 år gamla).

Antalet af de genom vaccindepoten ympade är sålunda mindre än föregående år. Den förnämsta orsaken till detta förhållande ligger väl däri att en af stadens läkare annonserat om och förrättat kostnadsfri vaccination. De nedan anförda siffrorna för de utom vaccindepoten ympade äro tillföljd häraf äfven högre än förr.

Af 1904 års vaccinskörd användes nris 32 och 33 och samtliga 33 under år 1905 skördade vaccinnumror. Alla dessa visade sig användbara och dugliga. De i slutet af 1904 skördade visade sig vara kraftiga ännu i slutet af april 1905.

Hos 748 barn, på hvilka sattes 6 snitt för hvarje barn, eller inalles 4,488 snitt hafva stigit 4,341 pustler. Fördelas dessa pustler på de 748 barnen, fås i medeltal på hvarje granskad 5,80 pustler. De 2 fall, i hvilka 5 snitt och de 4 fall, i hvilka 4 snitt blifvit satta, äro vid denna beräkning utelemnade.

De ympade voro:

Mankön.	Kvinkön.	Greker.	Katoliker.	Svenska talande föräldrar.	Finska talande föräldrar.	Utsocknebor.	Oäkta.
385	376	18	3	240	521	30	51

Efter månader voro besöken, vid vaccinationerna sålunda fördelade:

Januari . .	0	April . . .	85	Juli . . .	99	Oktober .	109
Februari . .	0	Maj . . .	106	Augusti .	58	November	57
Mars	0	Juni . .	60	September	165	December	22

Ymplingarnes ålder och ympningens resultat framgå ur följande tabell:

Antal ympade.				Ympningens resultat						Frånvarande fr. granskningen.			Utslagna vaccinpustler i % af ympsnitten.	Resultatet i %		Frånvarande från granskningen i %.
				under 2 år		2—10 år.		öfver 10 år								
under 2 år.	2—10 år.	öfver 10 år.	Summa.	fullst.	ofullst.	fullst.	ofullst.	fullst.	ofullst.	under 2 år.	2—10 år.	öfver 10 år.		fullst.	ofullst.	
497	259	5	761	473	21	246	9	4	1	3	4	0	96,74	95,9	4,1	0,92

Å depoten hafva 78 barnmorskeelever undervisats i koppympning och öfvat sig i dess utförande. De hafva vaccinerat sammanlagdt 750 barn; på hvarje elev har sålunda i medeltal kommit 9,6 vaccinationer. Efter öfningar i journalföring och undergånget förhör hafva eleverna erhållit behörigt betyg öfver kunskap i vaccinationskonsten.

På depoten hafva 563 barn blifvit anmälda som vaccinerade af i staden praktiserande läkare och barnmorskor. Vid granskningen hade af dessa 4 uteblifvit. Af de vaccinerade voro 288 gossar och 275 flickor. Ofullständigt resultat af vaccineringen visade sig i 25 fall.

Föreståndarebefattningen vid vaccindepoten har handhafts af dess ordinarie föreståndare, andre stadsläkaren, med. lic. Edv. Juslin till den 1 maj 1905, då Dr. Elis Lövegren förordnades till hans vikarie. Sedan lic. Juslin den 15 maj s. å. aflidit, fortfor Dr. Lövegren att bestrida tjänsten ända till den 1 oktober 1905, då undertecknad, som den 18 augusti utnämnts till tjänstens ordinarie innehafvare, tillträdde befattningen.

Arthur Clopatt.

Kostnaderna för skyddskoppympningen hafva enligt från länestyrelserna i landet meddelade uppgifter och af Medicinalstyrelsen utfärdade anordningar uppgått till 77,516 mark 28 penni förutom de 8,000 mark, hvilka årligen proportionsvis fördelas emellan samtlige provincialläkare i landet såsom ersättning för dem åliggande inspektionsresor i och för vaccinationens öfvervakande inom distrikten. Afdrages från dessa summor 1,445 mark 35 penni, som vid vaccinberedningsanstalten i Helsingfors influtit genom försäljning af vaccinämne och slaktade kalfvar och hvilket belopp levererats till ränteriet i Nylands län, uppgår totalkostnaden för vaccinationen i landet under detta år till 84,070 mark 93 penni. Enligt tabell I uppgår antalet af de under året vaccinerade personerna till 70,987 hvilket utvisar en medelkostnad af 1 mark 18,4 penni för person. Under år 1904 steg denna kostnad till 1 mark 12,4 penni.

Fördelad på de skilda länen utfaller kostnaden för skyddskoppympningen och densammas öfvervakande under år 1905 sålunda:

Län.	För inspektionsresor åt provinciallläkare.		Vaccinberedningsanstalten i Helsingfors.		Vaccindepoten i Helsingfors.		Anslag till kommunerna.	
	Fmk.	pk.	Fmk.	pk.	Fmk.	pk.	Fmk.	pk.
Nylands	488	—	8,916	28	2,900	—	5,700	—
Åbo och Björneborgs	1,365	—	—	—	—	—	9,500	—
Tavastehus	780	—	—	—	—	—	7,000	—
Viborgs	1,317	—	—	—	—	—	9,500	—
St. Michels	585	—	—	—	—	—	4,500	—
Kuopio	951	—	—	—	—	—	9,000	—
Vasa	951	—	—	—	—	—	10,000	—
Uleåborgs	1,563	—	—	—	—	—	7,500	—
(Lappmarken)	—	—	—	—	—	—	3,000	—
Summa	8,000	—	8,916	28	2,900	—	65,700	—

III. Sairashoitolaitokset.

Vuosi 1905 on mennyt umpeen ilman että senkään kuluessa on toimeenpantu huomattavampia parannuksia niihin epäkohtiin nähden valtion sairashoitolaitoksessa, joista Lääkintöhallitus 1903 ja 1904 vuosien kertomuksissaan on huomauttanut ja jotka riippuvat sekä sairas-sijojen riittämättömyydestä etenkin mielisairaslaitoksissa että monessa tapauksessa myöskin sairashuonerakennuksien ja niiden sisustuksen ajan vaatimuksia vastaamattomasta tilasta. *)

Etusijassa on mainittava että kysymys uusien rakennuksien hankkimisesta yliopistoklinikoille, ikävä kyllä, on joutunut umpikujaan, joka uhkaa siirtää kysymyksen ratkaisun epävarmaan tulevaisuuteen. Kuten Lääkintöhallituksen vuosikertomuksessa viime vuodelta jo on esiintuotu, ehdotti Lääkintöhallitus 26 päivä Huhtikuuta 1904 Helsingin kaupunginvaltuusmiehille että se alue, jolle tätä nykyä Eläintarhan huvilat N:rot 1, 2, 3, 4, 5 ja 14 ovat rakennetut ja jolle alueelle kaikki yliopistoklinikat voitaisiin sijoittaa, luovutettaisiin valtiolle. Sittenkuin Lääkintöhallitus 23 päivä Toukokuuta 1905 oli saanut vastaanottaa valtuusmiesten kieltävän vastauksen ehdotukseensa, ja kun Lääkintöhallitus ei myöskään katsonut voivansa hyväksyä valtuusmiesten samalla tekemää vastaehdotusta että alue käsittävä kortteerit N:rot 334, 335, 337, 338 341 ja 342 ja niitten väliset kadut XI:ssa kaupungin osassa 686,000 markan hinnasta lunastettaisiin valtiolle, ilmoitti Lääkintöhallitus asiasta Keisarilliselle Senaatille, joka kirjeessä 9 päivältä Elokuuta käski Lääkintöhallitusta yksissä neuvoin lääkintöarkkitehti Schjerfbeck'in kanssa etsimään soveliasta rakennuspaikkaa niitä sairasosastoja varten, jotka nyt ovat n. k. »vanhassa klinikassa» a jotka ovat näyttäytyneet siksi puutteellisiksi että uudet suojat niitä varten ovat käyneet välttämättömän tarpeellisiksi. Neuvoteltuaan arkkitehti Scherfbeck'in kanssa kääntyi Lääkintöhallitus uudelleen 8 päivä Syyskuuta kaupunginvaltuusmiesten puoleen pyynnöllä saada valtion laskuun lunastaa ainakin Eläintarhan huvilat N:rot 1 ja 2 mainittua tarkoitusta varten. Ennenkuin asia ratkaistiin oli kysymys kaikkien yliopistoklinikkojen yhdistämisestä samaan

*) Mainittava on kuitenkin että Keisarillinen Senaatti vuoden kuluessa asetti 3 miehisen komitean laatimaan täydellistä ehdotusta mielisairashoidon järjestämisestä maassa. Komitean puheenjohtaja on Niuvanniemen keskuslaitoksen ylilääkäri lääketiet. lisensiaatti Alb. Björkman ja jäseniä Lapinlahden keskuslaitoksen v. t. johtaja tohtori Chr. Sibelius ja arkkitehti E. A. Kranck.

ryhmään Eläintarhan huvila-alueelle Prof. K. R. Wahlfors'in alotteesta otettu keskustelun alaiseksi myöskin Suomen lääkäriseuran 20:ssä yleisessä kokouksessa, joka pidettiin Syyskuulla Helsingissä. Tämä kokous päätti kääntyä Lääkintöhallituksen puoleen pyynnöllä että Lääkintöhallitus, sillä nimenomaisella ehdolla että kaikki yliopistoklinikat (paitsi psykiatrinen) sekä patologinen laitos sijoitetaan sille alueelle, jolla Eläintarhan huvilat N:rot 1, 2, 3, 4, 5, ja 14 sijaitsevat, vielä kerran ryhtyisi keskusteluun Helsingin kaupunginvaltuusmiesten kanssa useinmainitun alueen luovuttamisesta kysymyksessä olevaan tarkoitukseen. Tämän johdosta lähetti Lääkintöhallitus 26 p. Syyskuuta kirjeen Helsingin kaupunginvaltuusmiehille, jossa se toisti ennen tekemänsä ehdotuksen, mutta hylkäsivät kaupunginvaltuusmiehet tämänkin uudistetun pyynnön. Toivottava on kuitenkin että ne puutteellisuudet ja epämukavuudet, jotka etenkin n. s. »vanhassa klinikassa» vuosi vuodelta käyvät yhä tuntuvimmiksi ja jotka tätä nykyä jo ovat pakoittaneet alustaviin toimenpiteisiin gynaekologisen osaston tilapäistä sijoittamista varten yksityiseen vuokrahuoneustoon, tulevat vaatimalla vaatimaan tämän sitkeän kysymyksen ratkaisua jo lähimmässäkin tulevaisuudessa.

Tehdyistä suuremmista rakennustöistä on ennen muita mainittava ne suuret uutis- ja muutosrakennukset, joihin Lapinlahden keskuslaitoksessa on ryhdytty ja jotka tarkoittavat sekä mies- että naisosastojen sellirakennusten muuttamista valvonta osastoiksi, jotta täten tämä vanhanaikainen keskuslaitos edes jossain määrin saataisiin nykyajan vaatimuksia vastaavaan kuntoon. Tätä toimenpidettä varten on Keisarillinen Senaatti Lääkintöhallituksen anomuksen johdosta 9 päivältä kesäkuuta, 28 päivänä samaa kuuta myöntänyt 49,900 markan suuruisen rahamäärän sekä 13 päivänä Syyskuuta sitä paitsi 750 markkaa erään taloudenpitoon käytetyn huoneen muuttamista varten odotushuoneeksi.

Huoneuston hankkimista varten Helsingin yleisen sairashuoneen kirurgisen osaston lisätylle sairashoitohenkilökunnalle sekä raivoisia potilaita varten rakennettavaa selliä varten saman sairashuoneen etelänpuoliseen sivurakennukseen, on Keisarillinen Senaatti 8 päivänä Toukokuuta myöntänyt 31,000 markan määrärahan sekä kaluston hankkimista varten sairaanhoitajattarien uusiin asumuksiin 3,056 markkaa.

Mainitun yleisen sairashuoneen syfiliittinen osasto voi myös nyttemmin tehokkaammalla ja uudenaikaisemmalla tavalla kuin ennen täyttää tarkoituksensa sekä sairas- että opetuslaitoksena, sittenkuin Keisarillinen Senaatti Röntgen'in, Finsen'in y. m. koneitten, instrumenttien ja erityisten opetus välikappaleitten hankkimista varten on myöntänyt 11,279 markkaan 40 penniin nousevan rahaerän. Erityisen huoneen kuntoonpanemista varten mainituille koneille sekä erityisiin sitä varten tarvittaviin asettamistöihin on Keisarillinen Senaatti sittemmin 30 p. Lokakuuta myöntänyt 3,020 markan suuruisen lisämäärärahan.

Silmätauti-osaston aneksin edelleenkin ylläpitämiseksi 1 päivään Tammikuuta 1908 on entinen 6,500 markan suuruinen vuotuinen määräraha myönnetty.

Vihdoin on vuoden kuluessa Orihveden leprasairaalan vuodeluku lisätty 25:llä. Sittenkuin Lääkintöhallitus kirjeessä 27 päivältä Tammikuuta oli ilmoittanut ettei silloisten sairas-sijojen luku enää riittänyt, vaan että usea pyrkijä tilan puutteen takia oli jäänyt vastaanottamatta, anoi Lääkintöhallitus että Yleisten Rakennusten Ylihallituksen toimeksi jätettäisiin tehdä yksissä neuvoin Lääkintöhallituksen kanssa piirustukset ja kustannusarvioehdotus niitä rakennuksia varten, jotka katsottaisiin tarpeellisiksi laitoksen laajentamiseksi noin 20 uudella sairas-sijalla. Tähän esitykseen suostui Keisarillinen Senaatti 27 p. Helmikuuta ja ovat sittemmin piirustukset ja 33,000 markkaan päättyvä kustannusehdotus 29 p. Toukokuuta hyväksytyt sekä tarpeelliset varat rakentamista varten osoitetut. Ehdotettujen töitten teettäminen alkoi myöskin heti, ja jatkuivat työt niin nopeasti että ne Lääkintöhallituksen puolesta tarkastettiin ja hyväksyttiin jo 16 p. Lokakuuta, josta Lääkintöhallitus kirjelmässä 20 päivältä samaa kuuta ilmoitti Keisarilliselle Senaatille. Samalla esitti Lääkintöhallitus Keisarillisen Senaatin päätettäväksi että tarvekalujen ja vaate kappaleitten hankkimiseksi 25 sairas-sijaa varten myönnettäisiin 3,489 markkaa 85 penniä sekä että Lääkintöhallituksen laatima 33,000 markkaan nouseva vuosirahasääntö sanottua sairaalaa varten vahvistettaisiin. Tämän esityksen hyväksyi Keisarillinen Senaatti. — Päiväjärjestyksen laitosta varten on Lääkintöhallitus valmistanut 10 p. Helmikuuta 1905.

Muista vuoden aikana myönnetyistä rahamääräyksistä rakennustöitä varten mainittakoon että 27 p. Maaliskuuta 10,000 markkaa myönnettiin navettarakennuksen perustamista varten Niuvanniemen keskuslaitokseen sekä 28 p. Huhtikuuta 2,900 markkaa sikoläävän sisustamista varten Pitkäniemen keskuslaitoksessa.

Maamme suurimman lääninsairaalan (Viipurin) vastaiselle kehitykselle tärkeänä seikkana tulee mainita, että Hänen Keisarillinen Majesteettinsa 3 p. Kesäkuuta Keisarillisen Senaatin esityksestä on suostunut Lääkintöhallituksen uudistettuun pyyntöön 3 päivältä Maaliskuuta 1905 että ainoa vielä yksityisen henkilön hallussa oleva tontti sairashuonekortteerissa eli talo n:o 19 ja 26 Vilcken'in ja Pietarin katujen kulmauksessa on lunastettava valtiolle sekä että 72,000 markkaan nouseva määräraha tarkoitusta varten on käytettävä.

Sitä vastoin ei Lääkintöhallituksen anomus 15 päivältä Maaliskuuta 1903 koskeva sairassijojen lisäämistä Porin yleisessä sairashuoneessa ole saavuttanut Kesärillisen Senaatin hyväksymistä. — Keisarillinen Senaatti ei ole vuoden kuluessa vielä loppuun käsitellyt Lääkintöhallituksen 2 päivänä Huhtikuuta 1905 tekemää anomusta, koskeva sairas vuodetten lisäämistäkirurgisella sairashuoneella. Tämän asian johdosta on Lääkintöhallitus Keisarillisen Senaatin käskystä 17 päivältä Kesäkuuta, kirjelmässä 24 päivältä Elokuuta lähettänyt lisäselityksen.

Kysymys uutis- ja lisärakennuksista Mikkelin lääninsairaalassa on myöskin Lääkintöhallituksen toimenpiteistä vuoden kuluessa tullut päiväjärjestykseen. Sen johdosta että Mikkelin kaupungin valtuusmiehet olivat Keisarilliselta Senaatilta anoneet, että muuan kaupungin sitä ennen lääninsairaalalle luovuttama maa-alue jätettäisiin kaupungille takaisin, vaadittiin Lääkintöhallituksen lausunto asiassa. Tämän johdosta antamassaan lausunnossa on Lääkintöhallitus, katsoen siihen että kysymyksessä olevan uuden katusuunnitelman kautta nykyinen vastaanottolaitos mielisairaita varten tulisi sijaitsemaan vilkasliikkeisen kadun varrella, ollut sitä mieltä että mainittu maa-alue vasta sitten olisi luovutettava kun uusi vastaanottolaitos on rakennettu tahi nykyinen muutettu toiseen paikkaan. Koska kuitenkin ne puutteellisuudet, josta nykyinen sairashuoneryhmä kärsii, ovat siksi tuntuvat että perinpohjaisiin uutis- ja lisärakennuksiin ennemmin tai myöhemmin on ryhdyttävä, hankki Lääkintöhallitus tässä yhteydessä piirustukset ja kustannusarvioehdotuksen tätä tarkoitusta varten. Tämän ehdotuksen mukaan olisi 1:o uusi vastaanottolaitos mielisairaita varten rakennettava, 2:o nykyinen vastaanottolaitos muodostettava syfiliittiseksi osastoksi ja 3:o nykyinen sairashuonerakennus muutettava yksinomaan lasareetiosastoksi. Kustannusehdotus loppuu 208,000 markkaan.

Lääkintöhallituksen esitys 22 päivältä Syyskuuta 1903 alilääkärien asettamisesta Mikkelin, Kuopion ja Hämeenlinnan lääninsairashuoneisiin, toisen alilääkärin asettamisesta Viipurin lääninsairaalaan sekä apulaislääkärin asettamisesta Tampereen yleiseen sairashuoneeseen on myöskin vuoden kuluessa saanut suotuisan ratkaisun ja ovat uudet lääkärivirat vuoden aikana ensi kerran tulleet täytetyiksi.

Kirjeessä 27 päivältä Maaliskuuta 1905 on Lääkintöhallitukselle annettu tiedoksi, että Keisarillinen Senaatti on suostunut Lääkintöhallituksen esitykseen että tutkinnon käynyt hieroja 3,000 markan vuosipalkkaa vastaan on otettava yleisen sairashuoneen kirurgiselle osastolle, jonka ohessa Keisarillinen Senaatti on esittänyt että myöskin vastaiseksi sairashuoneen menorahasääntöön saataisiin panna sama vuosipalkka hierojaa varten.

Sitä vastoin ei Lääkintöhallituksen ehdotus sairaanhoitajatar-kysymyksen järjestämiseksi, sellaisena kun se on esitetty Lääkintöhallituksen mietinnössä koskeva opinkäyneitä sairaanhoitajattaria Suomessa, joka jo 13 p. Maaliskuuta 1903 lähetettiin Keisarilliselle Senaatille, ole joutunut Keisarillisen Senaatin käsiteltäväksi. Lääkintöhallitus on kuitenkin poistaakseen edes jossain määrin pahimmat epäkohdat tällä alalla erityisissä esityksissä esiintuonut toivomuksia tässä suhteessa. Siten on Lääkintöhallitus 4 päivänä Huhtikuuta anonut että Helsingin yleisen sairashuoneen kirurgisella osastolla saataisiin järjestää sairaanhoitajatarolot siten, että sinne vast'edes, paitsi ylihoitajatarta, otettaisiin 13 vanhempaa sairaanhoitajatarta sekä 14 alihoitajatarta kuin myöskin erityinen apulainen ylihoitajattarelle liinavaatevaraston hoitamista varten.

Samaten on Lääkintöhallitus esittänyt että henkilökuntaa syfiliittisellä osastolla lisättäisiin kolmella sairaanhoitajattarella ja yhdellä siivoojalla etupäässä vastahankittujen Röntgen'in ja Finsen'in koneitten käyttämistä varten potilaitten hoitamisessa. Tämän esityksen hyväksyi Keisarillinen Senaatti 27 p. Helmikuuta.

Lääkintöhallituksen 5 päivänä Syyskuuta tekemiä ehdotuksia lisähoitajattaren asettamisesta Savonlinnan ja Rovaniemen yleisiin sairashuoneisiin sekä sairaanhoitajattarien palkkojen korottamisesta viimemainitussa sairaalassa, kuin myöskin Lääkintöhallituksen anomusta 8 päivältä Syyskuuta operatioonihoitajattaren asettamisesta Sortavalan yleiseen sairashuoneeseen ei Keisarillinen Senaatti vuoden kuluessa vielä ottanut käsiteltäväksi.

Lokakuun 23 päivänä tekemällä päätöksellä on Keisarillinen Senaatti hyväksynyt Lääkintöhallituksen ehdotukset että pesijätär hankittaisiin Kuopion ja vielä yksi renki Viipurin lääninsairashuoneisiin. Sitä vastoin jäi toistaiseksi ratkaisematta ehdotus taloudenhoitaja-apulaisen ottamisesta viimemainittuun sairaalaan.

Tässä yhteydessä on myöskin mainittava että Keisarillinen Senaatti 31 p. Tammikuuta Lääkintöhallituksen ehdoituksen mukaan päätti että Helsingin yleisen sairashuoneen ekonoomin tähän asti käyttämä huoneusto on luovutettava saman sairaalan vanhan ja uuden klinikkaryhmän taloudenhoitajalle, jota paitsi korkeimmassa paikassa on myönnytty siihen että yleisen sairashuoneen vuosimenosääntöön on otettava määräraha huoneuston vuokraamiseksi ekonoomille.

Viipurin, Mikkelin ja Savonlinnan sairashuoneitten instrumenttivarastojen kartuttamiseksi myönnettiin 13 päivä Maaliskuuta resp. 5,648 markkaa, 4,000 markkaa ja 5,768 markkaa. — Sitäpaitsi on 6 päivä Maaliskuuta sterilisaattorin hankkimista varten Joensuun yleiseen sairashuoneeseen myönnetty 650 markkaa, 28 päivä Kesäkuuta kassakaappien hankkimista varten erityisten sairashuoneitten taloudenhoitajakonttooreihin 1,800 markkaa, 15 päivä Syyskuuta hevosen, valjaiden ja ajopelien hankkimista varten Orihveden leprasairaalaan 927 markkaa, 12 päivä Toukokuuta kaluston hankkimista varten sairaanhoitajattarien huoneustoon Kuopion lääninsairaalaan 618 markkaa, 13 päivä Syyskuuta uusien huonekalujen hankkimista varten Rovaniemen yleisen sairaalan sairaanhoitajattarien ja emännöitsijän huoneisiin 900 markkaa, mankelin hankkimista varten samaan sairaalaan 200 markkaa, 1 päivä Helmikuuta sähkövalon johtamista varten operatioonisaliin ja laboratoorioon Mikkelin lääninsairaalassa 156 markkaa sekä 6 päivä Syyskuuta sähkövalon hankkimista varten Helsingin yleisen sairashuoneen silmätautisten osastoon 1,175 markkaa 13 penniä.

Hoitohenkilökunnan ennen mainitun lisäämisen johdosta Helsingin yleisen sairashuoneen kirurgisella ja syfiliittisellä osastoilla ovat menosääntöjen vuosimäärärahat mainittua sairaalaa varten koroitetut vastaavilla määrillä.

Lääkintöhallituksen Marraskuun 4 päivänä 1904 tekemän esityksen että läänin- ja muutamien suurempien yleisten sairashuoneitten menosääntöihin pantaisiin erityinen menoerä instrumenttejä, koneita ja operatioonikaluja varten on Keisarillinen Senaatti 12 päivä Toukokuuta 1905 hylännyt.

Mitä valtion joko ylläpitämiin tahi avustamiin pienempiin lapsenpäästölaitoksiin tulee on huomautettava että useampien viimemainittujen kontrahdit uudistettiin 1 päivä Kesäkuuta kysymyksessä olevaa vuotta sekä että apumäärärahat muutamissa tapauksissa jossain määrin korotettiin. Lapsenpäästölaitos Oulussa, joka tähän saakka oli ollut valtion huostassa, siirtyi 1 päivä Kesäkuuta 3,500 markan vuotuista valtioapua vastaan Oulun kaupunkikunnalle. Lääkintöhallituksen kertomuksessa vuodelta 1903 huomautettiin jo että pienempien lapsenpäästölaitosten ylläpitämistä varten määrätty 50,000 markan suuruinen vuotuinen määräraha ei enää riittänyt tarkoitukseen. Mielihyvällä on sen tähden tähän merkittävä että Keisarillinen Senaatti on vuoden kuluessa korkeimpaan paikkaan lähettänyt esityksen että tätä tarkoitusta varten vielä myönnettäisiin vuotuinen 30,000 markkaan nouseva lisämääräraha sekä kertakaikkiaan 10,000 markan suuruinen määräraha pienempien lapsenpäästölaitoksien maaseudulla ensimmäistä ylöspanoa varten. Sitäpaitsi on Keisarillinen Senaatti, koska 1 § armollisessa julistuksessa 17 päivältä Huhtikuuta 1893, koskeva likempiä määräyksiä yleisten lapsenpäästölaitosten maassa järjestämisestä ja toiminnasta, säätää, että kysymyksessä olevia laitoksia on perustettava ainoastaan erityisillä julistuksessa mainituilla paikkakunnilla, käskenyt Lääkintöhallituksen tekemään muutosehdotuksen tämän armollisen julistuksen 1:seen §:lään. Toukokuun 23 päivänä lähetti Lääkintöhallitus Keisarilliselle Senaatille vaaditun ehdotuksen, jonka mukaan Keisarillisen Senaatin talousosastolle olisi jätettävä valta määrätä mihin paikkakuntiin maassa lapsenpäästölaitoksia on perustettava, ja missä ylläpidettävä, kuin myöskin määrätä vuoteitten luvun kussakin laitoksessa.

Lääkintöhallituksen vuonna 1905 tekemistä esityksistä, joita Keisarillinen Senaatti ei vielä ole ratkaissut, mainittakoon seuraavat:

Lääkintöhallituksen esitys 14 päivältä Helmikuuta koskeva sähkövalon johtamista Niuvanniemen keskuslaitokseen.

Lääkintöhallituksen esitys 17 päivältä Helmikuuta koskeva Oulaisten ja Lammin reservikomppaniain rakennusryhmäin luovuttamista Lääkintöhallituksen tarpeita varten.

Lääkintöhallituksen esitys 17 päivältä Helmikuuta koskeva sairashoitolaitoksien perustamista vankiloihin.

Lääkintöhallituksen esitys 2 päivältä Toukokuuta, koskeva 6,800 markan suuruisen määrärahan myöntämistä Hämeenlinnan lääninsairaalan pesulaitoksen asettamista varten ajanmukaiseen kuntoon.

Lääkintöhallituksen esitys 28 päivältä Huhtikuuta, koskeva 66,500 markan määrärahan myöntämistä ajanmukaisen pesulaitoksen rakentamiseksi Kuopion lääninsairaalaan.

Lääkintöhallituksen esitys 29 päivältä Kesäkuuta, koskeva 5,995 markan 40 pennin määrärahan myöntämistä uuden jääkellarin hankkimiseksi Mikkelin lääninsairaalaan.

Lääkintöhallituksen esitys 20 päivältä Heinäkuuta, koskeva henkilöllisen 1,200 markan suuruisen vuotuisen palkkion myöntämistä vanhan- ja uuden klinikan taloudenhoitaja A. Lindholmille.

Lääkintöhallituksen esitys 31 päivältä Elokuuta, koskeva uutta ehdotusta sähkövalon johtamisesta Oulun lääninsairaalaan.

Lääkintöhallituksen esitys 22 päivältä Syyskuuta, koskeva volontääriasistenttien asettamista Helsingin yleiseen sairashuoneeseen.

Lääkintöhallituksen esitys 26 päivältä Syyskuuta, koskeva 3,400 markan määrärahaa Röntgen'in koneen hankkimista varten Mikkelin lääninsairaalaan.

Lääkintöhallituksen esitys 10 päivältä Lokakuuta, koskeva 154,500 markan määrärahan myöntämistä uuden sairaspaviljongin sekä saunan rakentamista varten Niuvanniemen keskuslaitokseen.

Lääkintöhallituksen esitys 18 päivältä Marraskuuta, koskeva 2,900 markan määrärahaa Röntgen'in koneen hankkimista varten Jyväskylän lääninsairaalaan.

Lääkintöhallituksen esitys 18 päivältä Marraskuuta, koskeva määrärahaa jääkellarin rakentamista varten Mustasaaren lääninsairaalaan.

Lääkintöhallituksen esitys 20 päivältä Joulukuuta, koskeva 1,800 markan myöntämistä jääkellarin rakentamista varten Niuvanniemen keskuslaitoksen taloudenhoitajalle.

Kaikissa maamme sairashuoneissa hoidettiin v. 1905 yhteensä 42,811 henkilöä, joista 4,235 oli jääneitä vuodelta 1904 ja 38,576 vastaanotettiin vuoden kuluessa. Kaikista hoidetuista uloskirjoitettiin 26,875 terveenä, 6,103 paremmaksi tulleena, 2,077 parantumatta, 2,296 kuolleena ja 857 hoitamatta tahi muihin sairashuoneisiin siirrettynä; seuraavaan vuoteen jäi 4,603 henkilöä. Sairashoitopäivien yhteinen lukumäärä oli 1,676,941.

Taulu 2 näyttää joka eri sairashuoneessa hoidettujen lukumäärän, hoidon tuloksen sekä hoitopäivien luvun.

Jako eri sairashuoneita kohti käy selville seuraavasta yhteensovittelusta:

	Uloskirjoitetut.					Vuoteen 1906 jääneet.	Hoidettujen yhteinen lukumäärä.	Sairashoito päivien lukumäärä.
	Terveenä.	Paremmaksi tulleena.	Parantumatta.	Kuolleena	Hoitamatta.			
Valtion mielisairaslaitokset . .	165	183	203	34	4	989	1,578	370,192
Kunnalliset ja yksityiset mielisairaalat	107	195	120	62	3	546	1,033	182,552
Yleisten sairashuoneitten lasaretiosastot	7,489	1,903	573	801	398	855	12,019	332,289
Yleisten sairashuoneitten syfiliittiset osastot	3,494	154	91	66	38	490	4,333	156,985
Ylimääräiset veneeriset sairashuoneet	1,376	60	48	9	7	225	1,725	63,106
Leprasairaala	—	—	5	4	—	22	31	7,761
Lapsenpäästölaitokset	4,201	21	51	33	47	82	4,435	38,479
Vankila sairaalat	428	175	48	17	12	75	755	26,059
Rautatien lasaretit	95	23	12	2	6	9	147	2,736
Tilapäinen sotilas-sairaala . . .	299	33	19	—	8	41	400	20,934
Kunnalliset ja yksityiset sairashuoneet	9,221	3,356	907	1,268	334	1,269	16,355	475,848
Yhteensä	26,875	6,103	2,077	2,296	857	4,603	42,811	1,676,941

Jokaista maamme sairashuoneissa v. 1905 hoidettua potilasta kohti tulee keskimäärin 39,2 hoitopäivää. Jos tässä laskelmassa jätämme lukuunottamatta mielisairaalat ja lapsenpäästölaitokset, joitten yhteenlasketut potilaat ja hoitopäivät tekivät 7,046 ja 591,223, tulee jokaista muissa sairashuoneissa hoidettua henkilöä kohti 30,4 sairashoitopäivää.

Kaikista hoidetuista on keskimäärin 62,78 prosenttia uloskirjoitettu terveenä, 14,26 prosenttia paremmaksi tulleena, 4,85 prosenttia parantumatta ja 2,00 prosenttia hoitamatta; 5,36 prosenttia on kuollut ja 10,75 jäänyt seuraavaan vuoteen.

Eri sairashuoneet näyttävät tässä suhteessa seuraavat suhteet, laskettuina prosentissa hoidetuista:

	Terveitä.	Paremmaksi tulleita.	Parantumatta.	Kuolleita.	Hoitamatta.	Seuraavaan vuoteen jääneitä.
Valtion mielisairaalat (paitsi turvalaitokset) . . .	12,18	13,36	14,91	2,21	0,29	57,05
Kunnalliset ja yksityiset mielisairaalat	10,36	18,88	11,62	6,00	0,29	52,85
Yleisten sairashuoneitten lasareti osastot	62,32	15,83	4,77	6,66	3,31	7,11
» » syfiliittiset osastot . .	80,64	3,55	2,10	1,52	0,88	11,31
Ylimääräiset veneeriset sairashuoneet	79,77	3,48	2,78	0,52	0,41	13,04
Lapsenpäästölaitokset	94,72	0,47	1,15	0,75	1,06	1,85
Vankila sairaalat	56,69	23,18	6,36	2,25	1,59	9,93
Rautatien lasaretit	64,63	15,65	8,16	1,36	4,08	6,12
Kunnalliset ja yksityiset sairashuoneet	56,38	20,52	5,55	7,75	2,04	7,76
Tilapäinen sotilas-sairaala	74,75	8,25	4,75	—	2,00	10,25

Keskimäärin oli maamme sairashuoneissa jokaisena päivänä vuodessa:

Valtion mielisairaslaitoksissa	1,014	henkilöä.
Kunnallisissa ja yksityisissä sairashuoneissa	500	»
Yleisten sairashuoneitten lasaretiosastoilla	910	»
» » syfiliittisillä osastoilla	430	»
Ylimääräisissä veneerisissä sairashuoneissa	173	»
Leprasairaalassa	21	»
Lapsenpäästölaitoksissa	106	»
Tilapäisessä sotilas-sairaalassa	57	»
Vankila sairaaloissa	71	»
Rautatien lasareteissa	8	»
Kunnallisissa ja yksityisissä sairashuoneissa	1,304	»
Yhteensä	4,594	henkilöä.

Potilasmäärä valtion sairashuoneissa on kuten tavallista vaihdellut eri vuoden-aikoina. Useimmissa maamme sairashuoneissa on korkein luku yht'aikaa hoidettuja ajottain ollut sairasvuodelukua suurempi, syystä että on ollut mahdotonta kieltää paikkaa sairailta, jotka ovat olleet hoidon välttämättömässä tarpeessa. Veneeristen potilaitten liikamäärää on voitu välttää siten että ylimääräisiä veneerisiä sairashuoneita ei ole suljettu tahi että uusia sellaisia on avattu.

Taulu 16, jonka lääkintöneuvos F. W. Westerlund on laatinut, osottaa maassa 31 p. joulukuuta 1905 löytyvät lepratautia sairastavat henkilöt, jaettuina kuntien ja läänien mukaan kuin myöskin kuinka monta näistä sairaista hoidettiin sairashoitolaitoksissa.

Seuraavat taulut osoittavat korkeimman määrän sairaita valtion yleisissä sairashuoneissa ja ylimääräisissä veneerisissä sairashuoneissa tilivuoden aikana.

Korkein määrä hoidettuja sairaita Helsingin yleisen sairashuoneen eri osastoilla vnonna 1905.

Osasto.	Sairasvuodeitten luku.	Tammikuu.	Helmikuu.	Maaliskuu.	Huhtikuu.	Toukokuu.	Kesäkuu.	Heinäkuu.	Elokuu.	Syyskuu.	Lokakuu.	Marraskuu.	Joulukuu.
Sisätautien	90	90	91	92	92	91	94	85	78	83	84	90	90
Patologis-anatoomillinen	14	13	12	13	14	14	13	—	1	14	15	16	15
Naistautien	25	24	25	25	24	24	27	18	18	20	23	22	23
Silmätautien	41	40	40	40	41	39	35	35	37	39	41	39	38
Syfiliittinen	150	138	136	158	148	112	101	83	57	65	118	115	123
Kirurginen	154	171	183	186	190	191	188	180	182	181	183	203	187
Lapsenpäästö	50	84	86	112	98	99	93	65	66	80	84	112	102
Lapsi	35	34	39	37	38	43	40	22	29	41	39	41	39

Korkein määrä hoidettuja sairaita Orilıveden leprasairaalassa vuonna 1905.

	Sairasvuodeitten luku.	Tammikuu.	Helmikuu.	Maaliskuu.	Huhtikuu.	Toukokuu.	Kesäkuu.	Heinäkuu.	Elokuu.	Syyskuu.	Lokakuu.	Marraskuu.	Joulukuu.
	45	22	22	22	22	22	21	22	22	23	20	22	22

Korkein määrä hoidettuja yleisten sairashuoneitten lasareeti osastoilla v. 1905.

	Sairasvuodeitten luku.	Tammikuu.	Helmikuu.	Maaliskuu.	Huhtikuu.	Toukokuu.	Kesäkuu.	Heinäkuu.	Elokuu.	Syyskuu.	Lokakuu.	Marraskuu.	Joulukuu.
Lovisa	24	21	19	17	23	24	21	23	20	15	17	18	16
Turku	60	63	65	66	67	67	71	68	65	67	68	67	62
Pori	12	21	26	25	26	25	26	23	20	20	19	21	21
Ahvenanmaa	4	10	11	12	11	8	10	7	6	8	8	6	4
Hämeenlinna	50	45	46	50	45	46	47	44	46	47	46	49	45
Tampere	35	37	42	42	41	39	39	41	40	41	39	41	39
Viipuri	70	90	85	87	87	92	89	80	76	83	86	75	80
Sortavala	20	33	33	35	35	33	35	33	32	34	36	37	34
Mikkeli	28	41	42	44	44	39	41	41	42	47	48	40	41
Savonlinna	20	23	24	22	21	21	24	23	22	23	21	19	20
Kuopio	44	47	48	48	48	46	46	44	46	47	48	48	47
Joensuu	20	21	21	22	21	20	21	19	19	20	20	20	21
Nurmes	12	12	12	12	12	12	12	11	7	6	8	10	12
Mustasaari	40	44	47	48	48	44	46	46	44	48	47	49	49
Jyväskylä	25	33	34	34	34	32	33	26	24	22	27	30	33
Oulu	50	51	52	50	51	49	49	54	52	51	52	44	56
Kajaani	10	9	8	18	18	17	11	14	15	15	14	17	17
Tornio	10	12	13	14	12	13	13	9	8	13	11	10	12
Rovaniemi	20	16	16	15	17	17	11	12	13	14	12	16	20

Korkein määrä hoidettuja yleisten sairashuoneitten syfiliittisillä osastoilla vuonna 1905.

	Sairasvuodeitten luku.	Tammikuu.	Helmikuu.	Maaliskuu.	Huhtikuu.	Toukokuu.	Kesäkuu.	Heinäkuu.	Elokuu.	Syyskuu.	Lokakuu.	Marraskuu.	Joulukuu.
Turku	60	32	30	18	16	17	16	19	19	14	19	17	21
Pori	38	26	25	19	17	14	12	13	17	15	16	17	18
Ahvenanmaa	8	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Hämeenlinna	36	19	20	19	20	17	14	16	30	31	37	40	42
Tampere	40	29	28	29	35	33	32	18	23	25	28	35	38
Viipuri	60	61	61	62	60	52	61	46	36	62	55	49	58
Sortavala	20	22	22	21	24	24	25	20	22	22	22	19	21
Mikkeli	40	25	29	28	22	15	21	21	24	16	18	20	22
Savonlinna	20	22	24	20	18	9	14	22	23	24	24	29	25
Kuopio	44	40	39	39	39	39	34	35	34	35	32	40	42
Joensuu	20	22	21	22	20	21	20	20	19	21	21	19	21
Nurmes	13	3	3	4	4	5	2	1	1	1	—	3	3
Mustasaari	80	56	54	54	62	45	31	32	31	28	22	28	37
Jyväskylä	45	39	42	39	37	21	24	24	29	25	29	36	39
Oulu	25	24	16	19	16	14	16	27	32	22	30	27	30
Kajaani	8	—	—	—	—	—	—	—	—	—	8	8	—
Tornio	20	15	13	18	22	16	16	17	13	19	18	16	22

Korkein määrä hoidettuja ylimääräisissä veneerisissä sairashuoneissa v. 1905.

	Sairasvuodeitten luku.	Tammikuu.	Helmikuu.	Maaliskuu.	Huhtikuu.	Toukokuu.	Kesäkuu.	Heinäkuu.	Elokuu.	Syyskuu.	Lokakuu.	Marraskuu.	Joulukuu.
Gumtäckt	52	—	—	—	40	41	41	43	54	54	53	38	41
Hämeenlinna	15	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	14
Viipuri N:o I	25	22	22	29	24	19	20	19	20	21	20	25	27
» N:o II	20	22	19	20	25	17	21	20	18	20	19	27	25
» N:o III	20	9	14	13	12	9	—	—	—	—	—	—	26
» N:o IV	20	21	18	20	19	15	—	—	—	—	—	—	—
Sortavala N:o I	20	27	23	24	23	20	19	18	26	28	31	27	29
» N:o II	20	19	21	18	16	22	21	23	18	21	21	23	22
Savonlinna	15	—	—	—	8	10	10	—	—	8	10	11	8
Kuopio	20	27	27	24	21	21	29	26	24	23	22	22	27
Tohmajärvi N:o I	20	27	30	29	30	18	9	11	16	12	19	23	25
» N:o II	15	18	11	9	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Oulu N:o I	20	10	13	20	20	15	10	—	14	14	13	14	22
Tornio	10	10	8	10	10	9	4	—	—	—	11	8	10

Kustannukset maan yleisillä varoilla ylläpidetyistä siviili sairashuoneista nousivat vuonna 1905 2,677,553 markkaan 42 penniin, lukuunottamatta niitä apurahoja, joilla valtio avusti yksityisiä ja kunnallisia sairashuoneita. Yllämainittuihin kustannuksiin sisältyvät menot *lääkkeistä ja sideaineista* 247,642 markalla 42 pennillä ja *ruuanpidosta* 957,839 markalla 62 pennillä. — *Sairashoitopäivien* yhteinen lukumäärä nousee kysymyksessä olevissa sairashuoneissa 966,946. Hoidettujen lukumäärä on 21,936. Menot jokaisesta hoidokkaasta ovat siis keskimäärin olleet 122 markkaa 6 penniä. Menot hoitopäivää ja henkilöä kohti ovat olleet 2 markkaa 66,6 penniä, josta lääkkeisiin ja sideaineisiin 25,6 penniä ja ruokaan 86,4 penniä. Koko kustannukseen nähden tekevät menot lääkkeistä ja sideaineista 9,24 prosenttia sekä ravinnosta 35,77 prosenttia.

Kustannukset Lääkintöhallituksen hoidon alla olevista sairashoitolaitoksista, yleinen sairashuone Helsingissä, leprasairaala Orihvedellä, tilapäiset lastenpäästölaitokset sekä tilapäinen sotilassairaala Haminassa poisluettuina, nousevat 1,825,136 markkaan 13 penniin, joista lääkkeisiin ja sideaineisiin menee 130,494 markkaa 82 penniä ja ravintoon 673,358 markkaa 84 penniä. Hoidokkaitten lukumäärä on 14,798 ja sairashoitopäivien lukumäärä 757,130. Jokainen hoidokas on keskimäärin maksanut 123 markkaa. Keskimääräiset menot päivää ja henkilöä kohti ovat olleet 2 markkaa 41,1 penniä, johon summaan menot lääkkeistä ja sideaineista sisältyvät 17,2 pennillä ja menot ravinnosta 88,9 pennillä.

Taulu 3 osoittaa menot joka sairashuonetta kohti erikseen.

Seuraava yhteensovittelu näyttää kuinka menot jakáantuvat yleisillä varoilla ylläpidettyjen sairashuoneitten kesken.

	Sairashoitopäivien kokonaisluku.	Koko sairashuonetta kohti.						Päivää ja henkeä kohti			
		Menot lääkkeistä ja sideaineista.		Menot ruvitsemisesta.		Menot yhteensä.		Lääkkeet ja sideaineet.	Ravitseminen.	Kokonais menot.	
		Smk.	p:ää.	Smk.	p:ää.	Smk.	p:ää.	p:ää.	p:ää.	Smk.	p:ää.
Yleiset lääninsairashuoneet (Lasareeti- ja syfilitiset osastot sekä vastaanottolaitokset)	228,087	64,381	30	178,932	89	536,260	21	23,8	78,4	2	35,1
Yleiset sairashuoneet . . .	127,747	35,937	31	108,700	06	347,391	80	28,1	85,1	2	71,8
Ylimääräiset veneeriset sairashuoneet [1])	63,106	15,594	05	51,225	64	167,042	36	26,3	81,1	2	63,1
Mielisairaalat (vastaanottolaitokset poisluettuina)	338,190	14,582	16	334,500	25	774,441	76	4,3	81,0	2	29,1
Yleinen sairashuone Helsingissä (Kirurginen sairashuone, lapsisairashuone ja lastenpäästölaitos siihen luettuna) [2])	181,019	106,900	—	222,367	63	711,527	11	59,0	89,2	3	92,8
Leprasairaala Orihvedellä	7,761	1,915	97	8,822	55	19,339	53	24,7	77,8	2	49,0
Haminan Sanatorio ja lasareeti sodassa haavoitettuja varten	20,934	8,331	63	53,290	70	121,550	65	39,8	162,6	5	80,6
Lastenpäästölaitokset: Hämeenlinna, Mikkeli, Joensuu, Nurmes, Kajaani, Oulu, Tornio ja Rovaniemi	3,652	691	49	—	—	18,706	07	—	—	5	12,2
Turku, Porvoo, Tampere, Viipuri, Käkisalmi, Kuopio, Nikolainkaupunki, Sortavala ja Jyväskylä (vuosi apuja) .	—	—	—	—	—	44,174	99	—	—	—	—
						62,881	06				

[1]) Tähän sisältyy järjestämiskustannuksia Smk. 15,215: 19; jättämällä nämät lukuunottamata ovat kokonaismenot sairashoito-päivää kohti Smk. 2: 40,5.

[2]) Jos vedetään pois oppilailta kannetut ruokarahat Smk. 8,074 ovat kokonaismenot sairashoitopäivää kohti Smk. 3: 88,5.

Jos laskemme kustannukset joka vuoden aikana hoidetusta henkilöstä, nousee se eri sairashoitolaitoksissa seuraaviin määriin:

Läänien yleisissä sairashuoneissa	70	markkaan	95	penniin
Yleisissä »	79	»	79	»
Ylimääräisissä veneerisissä sairashuoneissa	96	»	84	»
Leprasairaalassa	623	»	86	»
Mielisairaaloissa	598	»	48	»
Lapsenpäästölaitoksissa.	14	»	18	»
Helsingin yleisessä sairashuoneessa . . .	108	»	23	»

Kustannukset joka hoidokkaasta ovat tarkempien, yksityiskohtiin menevien, laskujen mukaan olleet:

Mielisairaslaitoksissa:

Keskuslaitoksissa	614	markkaa	17	penniä
Turvalaitoksissa	523	»	15	»

Sekä erityisesti:

Lapinlahden keskuslaitoksessa . . .	812	»	46	»
Niuvanniemen » . . .	523	»	11	»
Pitkäniemen » . . .	628	»	30	»
Käkisalmen turvalaitoksessa . . .	502	»	23	»
Seilin » . . .	571	»	86	»

Helsingin yleisessä sairashuoneessa:

Kirurgisella osastolla	142	»	40	»
Lapsenpäästö »	59	»	26	»
Lapsi »	174	»	99	»
Muilla osastoilla yhteensä	109	»	91	»

Mainitut menot yleisistä sairashuoneista eivät kuitenkaan yksinomaan ole suoritetut yleisillä varoilla. Vuodemaksuja on läänien rahastoihin vuonna 1905 sairashuoneitten taloudenhoitajien kautta maksettu 641,163 markkaa 21 penniä. Jos tämä summa vedetään pois kokonaissummasta 2,677,553 markasta 42 pennistä jää 2,036,390 markkaa 21 penniä, jotka siten osoittavat valtiolaitoksen menot siviilisairashuoneista vuoden kuluessa. Jos otamme lukuun yleisillä varoilla joko kokonaan tai osittain ylläpidetyt lapsenpäästölai-

tokset, joitten menot nousivat 62,881 markkaan 6 penniin (josta kuitenkin on vedettävä pois läänin rahastoihin maksetut 992 markkaa) nousee summa 2,098,279 markkaan 27 penniin. Ne menot, joita valtio on saanut suorittaa jokaisesta sen siviilisairashuoneissa hoidetusta henkilöstä nousevat siis 2 markkaan 10,6 penniin päivää kohti, jota vastoin menot joka henkilöä kohti, joka on hoidettu kaikissa valtion siviilisairashuoneissa sekä valtion joko kokonaan tahi ossittain ylläpitämissä lapsenpäästölaitoksissa, ovat 2 markkaa 12 penniä tehden edellisessä tapauksessa 76,05 prosenttia ja jälkimmäisessä 78,37 prosenttia kokonaismenoista.

Asianomaiset taloudenhoitajat muutamissa maan sairashoitolaitoksissa ovat myöskin v. 1905 edelleen kantaneet erityisiä, sairashuoneille lankevia varoja, kuten talon veroja, ruunun kymmenyksiä, arentimaksuja, lahjoituksien ja juoksevien tilien korkoja, myytyjen hyljättyjen tarvekalujen myyntirahoja y. m. Tässä lueteltujen varojen yhteinen summa on vuonna 1905 noussut 28,223 markkaan 84 penniin.

Seuraava taulu osoittaa sairashuoneitten ja lapsenpäästölaitoksien taloudenhoitajien kantamat ja läänien rahastoihin v. 1905 jättämät varat:

	Kannettuja sairasvuode-maksuja.		Kannettuja sairashuoneille langenneita muita maksuja.		Kannettujen maksujen kokonaissumma.		Prosentissa menojen kokonaissummasta.	Kannettuja sairasvuode-maksuja.		Kannettuja sairashuoneille langenneita muita maksuja.		Kannettujen maksujen kokonaissumma.		Prosentissa menojen kokonaissummasta.
	Smk.	p:ä	Smk.	p:ä	Smk.	p:ä		Smk.	p:ä	Smk.	p:ä	Smk.	p:ä	
Yleiset lääninsairashuoneet.														
Lasareetiosastot . . .	—	—	—	—	—	—	—	141,842	60	1,329	04	143,161	64	26,7
Syfiliittiset osastot . .	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Vastaanottolaitokset .	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Yleiset sairashuoneet . . .	—	—	—	—	—	—	—	61,992	10	113	01	62,105	—	17,9
Ylimääräiset veneeriset sairashuoneet	—	—	—	—	—	—	—	1,932	60	—	—	1,932	60	1,2
Yleinen sairashuone Helsingissä:														
Kirurginen sairashuone .	60,534	26	—	—	60,534	20	25,7							
Lapsenpäästölaitos . . .	9,642	—	8,074	—	17,716	—	17,4							
Lapsi-sairashuone . . .	3,210	60	—	—	3,210	60	5,4							
Muut osastot (vanha ja uusi klinikka)	47,464	—	5,716	60	53,180	60	16.9	120,850	86	13,790	60	134,641	40	18,9

	Kannettuja sairasvuode-maksuja.		Kannettuja sairashuoneille langenneita maksuja.		Kannettujen maksujen kokonaissumma.		Prosentissa menojen kokonaissummasta.	Kannettuja sairasvuode-maksuja.		Kannettuja sairashuoneille langenneita muita maksuja.		Kannettujen maksujen kokonaissumma.		Prosentissa menojen kokonaissummasta.
	Smk.	*p:ää*	*Smk.*	*p:ää*	*Smk.*	*p:ää*		*Smk.*	*p:ää*	*Smk.*	*p:ää*	*Smk.*	*p:ää*	
Mielisairaalat:														
Lapinlahden keskuslaitos	47,640	—	—	—	47,640	—	39,62							
Niuvanniemen »	112,038	50	—	—	112,038	50	53,15							
Pitkäniemen »	97,555	50	—	—	97,555	50	29,90							
Seilin turvalaitos	18,820	50	11,371	47	30,191	97	78,80							
Käkisalmen turvalait. . .	38,070	75	273	72	38,344	47	48,10	314,125	25	11,645	19	325,770	44	42,1
Leprasairaala Orilvedellä	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Haminan Sanatoorio ja lasareti sodassa haavoitettuja varten	—	—	—	—	—	—	—	1,419	80	1,346	—	—	—	2,2
								641,163	21	28,223	84			
Lapsenpäästölaitokset:														
Hämeenlinna, Mikkeli, Nurmes, Joensuu, Oulu, Kajaani, Rovaniemi, ja Tornio	—	—	—	—	—	—	—	992	—	—	—	992	—	5,1
Turku, Pori, Tampere, Viipuri, Käkisalmi, Kuopio, Nikolainkaupunki, Sortavala ja Jyväskylä	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—

Yleisten sairashuoneitten lasareetiosastot.

Lääninsairaaloissa on vuoden kuluessa hoidettu 5,380 henkilöä. Tästä määrästä uloskirjoitettiin:

3,743, eli 69,57 prosenttia, *terveenä;*
662, » 12,30 » *paremmaksi tulleena;*
221, » 4,11 » *parantumatta;*
331, » 6,15 » *kuolleena;*
109, » 2,03 » *hoitamatta;*
314, » 5,84 » jäi seuraavaan vuoteen.

Yleisissä sairashuoneissa hoidettiin 2,820 henkilöä ja uloskirjoitettiin:

1,855, eli 65,78 prosenttia, *terveenä;*
386, » 13,69 » *paremmaksi tulleena;*
131, » 4,64 » *parantumatta;*
181, » 6,42 » *kuolleena;*
60, » 2,13 » *hoitamatta;*
207, » 7,34 » jäi seuraavaan vuoteen.

Helsingin yleisessä sairashuoneessa hoidettiin 3,819 henkilöä. Näistä uloskirjoitettiin:

1,891, eli 49,51 prosenttia, *terveenä;*
855, » 22,39 » *paremmaksi tulleena;*
221, » 5,79 » *parantumatta;*
289, » 7,57 » *kuolleena;*
229, » 5,99 » *hoitamatta;*
334, » 8,75 » jäi seuraavaan vuoteen.

Silmätaudit esiintyivät lukuisasti ja oli niitten kokonaissumma 879. Näistä hoidettiin 351 Helsingin yleisessä sairashuoneessa, 302 läänien yleisissä sairashuoneissa ja 226 muissa yleisissä sairashuoneissa. Eri sairashuoneissa hoidettujen silmätautien lukumäärä osoittanee jossain määrin näitten tautien esiintymistä eri osissa maata.

Turun lääninsairaalassa hoidettiin . . .	14	silmätauti tapausta.
Hämeenlinnan » » . . .	19	» »
Viipurin » » . . .	119	» »
Mikkelin » » . . .	42	» »
Kuopion » » . . .	26	» »
Mustasaaren » » . . .	4	» »
Oulun » » . . .	78	» »
Lovisan yleisessä sairashuoneessa hoidettiin	16	» »
Porin » » »	18	» »
Tampereen » » »	24	» »
Sortavalan » » »	4	» »
Joensuun » » »	16	» »
Jyväskylän » » »	24	» »
Kajaanin » » »	23	» »
Tornion » » »	11	» »
Nurmeksen » » »	16	» »
Savonlinnan » » »	38	» »
Godbyn » » »	3	» »
Rovaniemen » » »	33	» »

Silmän sidekalvo oli sairastunut 263 tapauksessa, sarveiskalvo 252 tapauksessa ja värikalvo (iris) 38 tapauksessa. Sidekalvon taudeista oli *trachomi* yleisin ja esiintyi 174 henkilössä; kataraali conjunctiviitin takia hoidettiin 12 henkilöä, phlyktenulääri conjunctiviitin takia 65 henkilöä, gonorrhoeisen conjunctiviitin takia 4 ja blenorrhoen takia 4 henkilöä.

Sarveiskalvon taudeista esiintyi keratitis 88 hoidokkaassa, haavat 119, leucoma 20 ja staphyloma 14 hoidokkaassa.

Erityisiä kaihimuotoja tavattiin 103 tapauksessa.

Niitten tautien joukossa, jonka takia suurempi määrä potilaita on saanut yleisissä sairashoitolaitoksissa hoitoa ottavat *tuberkeli taudit* huomattavan sijan. Näitten taudinkohtauksien luku oli 1,101 joista 194 *keuhkotautia*. *Nivelleini* sattui 161 tapauksessa, 85 kertaa äkillisenä ja 76 kertaa kroonillisena. *Anaemia* tapausten luku oli 52 ja *anaemia perniciosan* 45. *Äkillinen mahakatarri* sattui 15 kertaa, *kroonillinen* 73 kertaa, *mahalaukun laajennus* 22 kertaa, *mahahaava* 63 kertaa, *suolikatarri* 105 kertaa, — 65 kertaa äkillisenä ja 40 kertaa kroonillisena — sekä *äkillinen maha- ja suolikatarri* 72 kertaa. *Pahanlaatuiset kasvannaiset* tavattiin 609 tapauksessa, joista *sarcomi* 100 tapauksessa ja *canceri* 509 tapauksessa. *Syöpä* (cancer) sijaitsi 142 tapauksessa mahalaukussa, 16 tapauksessa maksassa, 4 tapauksessa pancreas rauhasessa, 15 tapauksessa suolistossa, 18 tapauksessa peräsuolessa, 10 tapauksessa vatsakalvossa, 6 tapauksessa rakossa, 6 tapauksessa miesten siitinelimistöisssä, 45 tapauksessa kohdussa, 1 tapauksessa munasarjassa, 5 tapauksessa emättimessä, 39 tapauksessa rinnoissa, 9 tapauksessa henkitorvessa, 10 tapauksessa ruokatorvessa, 15 tapauksessa kaularauhaisissa, 11 tapauksessa kielessä, 97 tapauksessa suussa ja huulissa, 8 tapauksessa leuvassa, 24 tapauksessa kasvoissa sekä 28 tapauksessa muissa ruumiin osissa.

Taulu 4 antaa likemmän selityksen niistä taudintapauksista, joita hoidettiin lasareetiosastoilla.

Kuten edellisinä vuosina on myöskin vuonna 1905 opintokurssia sairaanhoitajattaria varten pantu toimeen Turun, Viipurin, Mikkelin, Kuopion, Oulun, Hämeenlinnan ja Mustasaaren lääninsairaaloissa.

Taulu osoittava valtion yleisissä sairas-

Leikkaus.	Leikkauksien lukumäärä.	Leikkauksen aiheuttava tauti.	Leikkauksen lopputulos. Hyvä.	Vähemmän hyvä.	Epävarma.	Kuolema.	Seuraavaan vuoteen jäljelle jääneitä potil.
Suonen sitomiset ja hermoston leikkaukset.							
Ligatura art. carotidis	1	Ruptur. spont. p. ang. Gangræn.	—	—	—	1	—
» » »	1		1	—	—	—	—
» » mening. med.	1		1	—	—	—	—
» » femoralis	1	Aneurysma	1	—	—	—	—
» » intercostalis	4		3	—	—	1	—
» » subclaviæ	2		1	—	—	1	—
» » axillar. vel brachial.	1	Vulnus incisum	1	—	—	—	—
» » radialis	1		1	—	—	—	—
» » ulnaris	2	Vulnus incis. Usuratio	2	—	—	—	—
» » pedieæ	2	Vulnus incisum	2	—	—	—	—
» » pudendæ	1	Contusio	1	—	—	—	—
» » aliar. arteriar.	17	Vulnus incis. Hæmorrhagia	17	—	—	—	—
» venæ subclav.	1		1	—	—	—	—
» » saphen. magn.	9	Trombosis. Varices	9	—	—	—	—
» » » et exstirpatio varices.	1		1	—	—	—	—
» resectio saphen. magn.	6	Varices	6	—	—	—	—
» aliar. venar.	3	Vulnus incis. Aneurysma	3	—	—	—	—
Evacuatio sin. lateral.	2		1	—	—	1	—
Operatio pro	2	Meningo vel cephalocele	1	—	—	1	—
» »	1	Spina bifida	1	—	—	—	—
Incisio et canalisatio	2	Abscess. cerebri	—	—	—	2	—
Exstirpatio gangl. Gasseri	2		2	—	—	—	—
Resectio nervi	2	Neuralgia	1	—	1	—	—
Resectio nerv. sympat. cervical bilater.	1	Epilepsia	—	—	1	—	—
Neuroraphia	8		6	—	—	—	1
Punctio lumbalis	5		4	—	—	1	—
Ligatura subcutanea (Krogius)	4	Angioma racemosum	4	—	—	—	—
» » (Beck)	1	» cavernosum	—	—	—	—	1
Venectasia ven. brachial.	1	Bronchopneumonia	—	—	—	1	—

[1]) Narkoosi, äkillinen heikkoutuminen, verenvuoto y. m. — [2]) Septikemia, pyemia, erysipelas y. m.

huoneissa v. 1905 tehdyt leikkaukset.

Kuolemansyy.		Helsinki.			Edelliseltä vuodelta jäänyttä potilasta.	Kuolemansyy.		Helsinki.			Edelliseltä vuodelta jäänyttä potilasta.
Tauti.	Leikkaus.[1]	Kirurgillinen osasto.	Poliklinikka.	Naistautien osasto.		Muu listtauti[3]	Oheenliittynyt haavainfekt.[2]	Silmätautien osasto.	Turku.	Hämeenlinna.	
—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—
—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—
—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
1	—	4	—	—	—	—	—	—	—	—	—
1	—	2	—	—	—	—	—	—	—	—	—
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
—	—	—	8	—	—	—	—	—	—	2	—
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
—	—	1	—	—	—	—	—	—	1	—	—
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
—	—	1	—	—	—	—	—	—	6	—	—
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—
—	—	2	—	—	—	—	1	—	—	—	—
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
1	—	1	—	—	—	—	1	—	—	—	—
—	—	2	—	—	—	—	—	—	—	—	—
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
—	—	7	1	—	—	—	—	—	—	—	—
1	—	5	—	—	—	—	—	—	—	—	—
—	—	4	—	—	—	—	—	—	—	—	—
—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—
1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—

Rovaniemi.	Godby.	Savonlinna.	Nurmes.	Tornio.	Kajaani.	Jyväskylä.	Joensuu.	Sortavala.	Tampere.	Pori.	Loviisa.	Oulu.	Mustasaari.	Kuopio.	Mikkeli.	Viipuri.	Hämeenlinna.	Turku.	Silmätautien osasto.	Naistautien osasto.	Poliklinikka.	Kirurgillinen osasto.
—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	2	—	—	—	8	—
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	2	—	—	—	—	4	1	—	1	—	—	—	1
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	6	—	—	—	—
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	2	—	—	—	—	—	—	—	—
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—
—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—

—. [3]) Keuhkokuume, veritulppa, ja välitön syy kuten sydänhalvaus, aivohalvaus y. m.

Leikkaus.	Leikkauksien lukumäärä.	Leikkauksen aiheuttava tauti.	Leikkauksen lopputulos. Hyvä.	Vähemmän hyvä.	Epävarma.	Kuolema.	Seuraavaan vuoteen jäljelle jääneitä potil.
Luiston ja nivelten leikkaukset.							
Amputatioonit.							
Amputatio humeri	2		—	—	—	2	—
» »	1	Fractura complicat.	1	—	—	—	—
» »	1	Combustio	1	—	—	—	—
» »	1	Panarthritis tuber. cubiti	1	—	—	—	—
» antibrachii	2		2	—	—	—	—
» »	1	Tuberculosis	1	—	—	—	—
» »	8	Dilaceratio	6	—	—	2	1
» »	1	Elephantiasis	1	—	—	—	—
» »	1	Gangræna	1	—	—	—	—
» metacarpi	1		1	—	—	—	—
» »	2	Vulnera dilacerata	2	—	—	—	—
» »	1	Panaritium	1	—	—	—	—
» femoris	1		1	—	—	—	—
» »	2	Necrosis	2	—	—	—	—
» »	2	Phlegmone septic.	—	—	—	2	—
» »	11	Gangræna	7	—	—	3	2
» »	3	Dilaceratio	3	—	—	—	—
» »	2	Gonitis tuberculos.	1	—	—	1	—
» »	8	Sarcoma	8	—	—	—	—
» »	1	Synovitis suppurat.	1	—	—	—	—
» »	1	Fractura compl. inf. sept.	—	—	—	1	—
» » (Gritti)	4	Gangræna et fractur. compl.	3	—	—	1	—
» » »	3	Sarcoma et carcinoma	3	—	—	—	—
» » »	1	Ulcera cruris	1	—	—	—	—
» cruris	5		3	2	—	—	—
» »	14	Gangræna	13	—	—	—	2
» »	1	Ulcus	—	—	—	—	1
» »	11	Dilaceratio	10	—	—	1	2
» »	1	Congelatio	1	—	—	—	—
» »	9	Tuberculosis	9	—	—	—	1
» »	5	Fractura complicat.	5	—	—	—	—
» »	2	Endarteritis oblit.	2	—	—	—	—
» » (Pirogoff)	1	Dilaceratio	1	—	—	—	—
» » »	2	Tuberculosis	2	—	—	—	—
» metatarsi	3		3	—	—	—	—
» »	4	Gangræna	3	1	—	—	—

| Kuolemansyy. | Helsinki. | | |

Leikkaus.	Leikkauksien lukumäärä.	Leikkauksen aiheuttava tauti.	Leikkauksen lopputulos. Hyvä.	Vähemmän hyvä.	Epäonnistunut.	Kuolema.	Seuraavaan vuoteen jälkeen jääneitä potil.
Amputatio digitor. man. & pedis. . . .	83	Dilaceratio	48	—	—	—	2
» » » » . .	10	Gangræna	9	—	1	—	—
» » » » . .	11	Osteitis tubercul.	10	—	—	—	1
» » » » . .	1	Vulnera sclopetar.	1	—	—	—	—
» » » » . .	8		7	—	—	1	—
Reamputatio	3	Defect. cutis post operat.	3	—	—	—	—
Nivelestä poikkileikkaamiset.							
Exarticulatio humeri	2	Dilaceratio	1	—	—	1	—
» »	3	Sarcoma	3	—	—	—	—
» »	1	Contritio	1	—	—	—	—
» metacarpi	1	Dilaceratio	1	—	—	—	—
» manus	4	»	4	—	—	—	—
» »	1	Fractura complicat.	1	—	—	—	—
» »	2	Amputatio traumat.	2	—	—	—	—
» coxæ	1		1	—	—	—	—
» »	1	Sarcoma femoris	1	—	—	—	—
» genus	1	Gangræna cruris	1	—	—	—	—
» pedis subtalo	1	Fractura complicat.	1	—	—	—	—
» » »	2	Gangræna	1	2	—	—	—
» » (Lisfranc)	2	»	1	—	—	—	1
» » (Chopart)	1		1	—	—	—	—
» » »	1	Endarteritis oblit.	1	—	—	—	—
» ossis metatarsi I . . .	1	Cancer hallucis	1	—	—	—	—
» » metatarsi	1	Osteitis tuberculos.	1	—	—	—	—
» digitor. pedis & manus	24		3	—	—	—	1
» » » »	3	Gangræna	2	1	—	—	—
» » » »	10	Dilaceratio	9	—	—	—	1
» » » »	3	Osteitis tuberculos.	3	—	—	—	—
» » » »	4	Amputatio traumat.	4	—	—	—	—
» » » »	3	Congelatio	3	—	—	—	—
» » » »	1	Vulnus	1	—	—	—	—
» et amputat. » »	1	» sclopetar.	1	—	—	—	—
» » » » »	9	Fractura complicat.	8	—	—	1	—
» » » » »	3	Dilaceratio	3	—	—	—	—
Resektioonit, osteotomiat y. m.							
Resectio maxill. superioris	1	Sarcoma	1	—	—	—	—
» » »	1	Carcinoma	—	1	—	—	—

| | | |

Leikkaus.	Leikkauksien lukumäärä.	Leikkauksen aiheuttava tauti.	Leikkauksen lopputulos.				Seuraavaan vuoteen jälkeläe jäänneitä potil.
			Hyvä.	Vähemmän hyvä.	Epätvarma.	Kuolema.	
Resectio maxillæ inferioris	2	Carcinoma	2	—	—	—	—
» scapulo-humeralis	1		2	—	—	—	—
» » »	2	Tuberculosis	—	1	—	—	1
» » »	1	Osteomyelitis	1	—	—	—	—
» cubiti	12	Tuberculosis	10	1	1	1	1
» manus	3	Arthritis tuberculosa	—	—	1	—	2
» »	1		1	—	—	—	—
» coxæ	1	Coxa vara traumatica	—	—	—	—	1
» »	18	Coxitis tuberculos.	9	4	—	4	5
» »	2	Fractura colli femoris	3	—	—	1	—
» » (Kocher)	1	Coxitis tuberculos.	1	—	—	—	1
» genus	26	Gonitis tuberculosa	20	2	—	3	3
» »	5	Contractura	5	—	—	—	1
» »	2		1	1	—	—	—
» humeri	1	Fractura complicat.	1	—	—	—	—
» » cuneiformis	2	Contractura	1	—	—	—	1
» talo-crural.	10	Tuberculosis. Arthritis suppur.	13	—	—	—	—
» digitor. manus et pedis	2	Arthritis tuberculos	1	—	—	—	1
» sterni	1	Osteitis tuberculosa	1	—	—	—	—
» intertarsea	7	Tuberculosis	7	1	—	—	1
» tarsi cum exstirpat. tali	1	Panarthritis tuberculos. pedis	1	—	—	—	—
» ulnæ	1	Tuberculosis	—	—	—	—	1
» »	1	Sarcoma	1	—	—	—	—
» capituli radii	1		1	—	—	—	—
» cuneiformis tarsi	6	Pes equinovarus	5	—	—	—	1
» capituli metatarsi I	4	Hallux valgus	4	—	—	—	—
» oss. metacarpi, metat. et digit.	8		8	1	—	—	—
» » » » » »	19	Osteitis tuberculos.	16	2	1	—	—
» » » » » »	1	Osteomyelitis	1	—	—	—	—
» » » » » »	1	Panaritium	1	—	—	—	—
» » varior	3	Osteitis tuberculos.	3	—	—	—	—
» costar	2		1	—	1	—	—
» »	9	Tuberculosis	10	1	—	—	1
» »	3	Caries	2	—	1	—	—
» »	2	Absc. pulmon.	—	1	—	1	—
» »	49	Empyema thoracis	42	—	—	3	6
» »	—	Gangræna pulm.	—	1	—	—	—
» » et thoracotomia	23		11	1	—	7	6
» » » »	29	Empyema thoracis	20	2	—	3	6

Kuolemansyy.				Helsinki.				Edelliseltä vuodelta jääneitä potilaita.	Muu laitettuti.	Oheenlitäynyt haavainteht.	Leikkaus.	Tuuti.
Silmätautien osasto.	Naistautien osasto.	Poliklinikka.	Kirurgillinen osasto.	Turku.	Hämeenlinna.	Viipuri.	Mikkeli.	Kuopio.	Mustasaari.	Oulu.	Loviisa.	Pori.	Tampere.	Sortavala.	Joensuu.	Jyväskylä.	Kajaani.	Tornio.	Nurmes.	Savonlinna.	Godby.	Rovaniemi.
—	—	—	—	1	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	2	—	—	—	—	—	—	—	—
—	—	—	4	—	2	2	—	—	1	—	—	—	1	2	—	—	—	—	—	—	—	—
—	—	—	—	1	—	—	—	—	1	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—
—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
—	—	—	6	—	1	1	—	1	4	—	—	—	1	3	—	—	—	—	—	1	—	—
—	—	—	2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
—	—	—	4	—	2	10	1	—	2	2	—	—	—	2	2	1	—	—	—	—	—	—
—	—	—	5	—	—	—	—	2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—
—	—	—	—	2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
—	—	—	4	—	—	5	—	—	—	—	—	—	—	1	—	1	—	—	—	—	—	—
—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
—	—	—	6	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—
—	—	—	1	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
—	—	—	3	—	—	3	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
—	—	—	1	3	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
—	—	—	8	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
—	—	—	—	—	—	5	—	—	2	—	—	—	—	8	3	1	—	—	—	—	—	—
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—
—	—	—	—	—	—	—	—	—	2	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1
—	—	—	5	4	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	2	—	—	—	—	—	—	—	—
—	—	—	—	—	—	1	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
—	—	—	2	18	3	20	1	2	—	1	1	—	—	—	—	—	—	3	—	—	—	—
—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
—	—	—	23	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
—	—	—	—	—	—	—	—	3	3	—	—	2	3	7	—	8	—	—	2	1	—	—

Leikkaus.	Leikkauksien lukumäärä.	Leikkauksen aiheuttava tauti.	Leikkauksen lopputulos.				Seuraavaan vuoteen jälkeläi jäänteitä potil.
			Hyvä.	Vähemmän hyvä.	Epävarma.	Kuolema.	
Resectio costar. et thoracotomia . .	1	Pyopneumothorax	—	—	—	1	—
» » thorac. et incisio pulm.	1	Absc. pulmon.	—	—	—	1	—
» » (Estlander)	13	Empyema thoracis	9	1	—	2	1
» » (Schede)	2		3	—	—	—	—
» » »	1	» »	1	—	—	—	—
» ossis sacri	2		2	1	—	—	—
» » coccygis	1		—	—	—	—	1
» et osteoraphia oss. varior. .	7	Pseudoarthritis	5	—	—	—	2
» oss. antebrachii	1	Fractura compl.	1	—	—	—	—
» septi narium	1	Deviatio	1	—	—	—	—
Arthrodesis genus	1		1	—	—	—	—
» talo-crural.	1	Pes eqvinovarus paralyt.	1	—	—	—	—
Arthrectomia synovial. genus. . .	9	Tuberculosis	8	—	—	1	1
» » talo-cruralis .	7	»	8	—	—	—	—
Osteotomia tibiæ	1		1	—	—	—	—
» »	2	Pes varus et deformat. post rachitid.	1	—	—	—	1
» »	1	Osteomyelitis	1	—	—	—	—
» femoris	2	Genu valgum	1	—	—	—	1
» oss. varior.	3	Rachitis	3	—	—	—	—
Osteoclasia cruris	3	Crura rachitica	3	—	—	—	—
Osteoraphia	4	Fractura complicat.	2	1	—	1	1
»	12	Fractur. & pseudartros.	11	—	—	—	1
»	1	Fractur. claviculæ comminut. . .	1	—	—	—	—
»	1	Fractur. condyl. maxill. inf. . . .	1	—	—	—	—
»	17		21	1	—	—	—
Patelloraphia	1	Ruptura	1	—	—	—	—
»	10	Fractura patellæ	9	1	—	—	—
Laminectomia	1	Spondylitis	—	2	—	—	—
»	1	Fractura cranii	—	—	—	1	—
Plombatio (Mosetig-Moorhof)	2		—	—	—	—	2
Clarofixatio	1	Fractura colli femoris	1	—	—	—	—
Punkteeraukset ja arthrotomiat.							
Punctio articulat. varior.	11		10	—	—	—	1
» » »	1	Arthritis tubercul. genus	1	—	—	—	1
» » »	—	Gonitis gonorrh.	—	—	1	—	—
» » » et lavatio .	7	Hydrartron	7	—	—	—	—
» » et injectio jodoform.	13	Arthritis tubercul.	6	7	—	—	—
» » » » »	5		2	2	—	—	1

Kuolemansyy.			Helsinki.				Edellisellä vuodelta jääneitä potilaita.
Tauti.	Leikkaus.	Oheenliittyneet haavainfekt.	Kirurgillinen osasto.	Poliklinikka.	Naistautien osasto.	Silmätautien osasto.	
1	—	—	—	—	—	—	—
2	—	—	1	—	—	—	—
—	—	—	2	—	—	—	1
—	—	—	2	—	—	—	1
—	—	—	—	—	—	—	—
—	—	—	—	—	—	—	—
—	—	—	1	—	—	—	—
—	—	—	5	—	—	—	1
—	—	—	2	—	—	—	1
—	—	—	—	—	—	—	—
—	—	—	2	—	—	—	—
—	—	—	—	—	—	—	—
—	—	—	—	—	—	—	—
—	—	—	1	—	—	—	—
—	—	—	17	—	—	—	5
—	—	—	4	—	—	—	—
—	—	—	1	—	—	—	1
1	—	—	—	—	—	—	—
—	—	—	2	—	—	—	—
—	—	—	1	—	—	—	—
—	—	—	6	—	—	—	—
—	—	—	—	—	—	—	1
—	—	—	—	—	—	—	1
—	—	—	—	—	—	—	—
—	—	—	—	—	—	—	—
—	—	—	3	—	—	—	—

Helsinki.							Kuolemansyy.		
Tarkk.	Hämeenlinna.	Viipuri.	Mikkeli.	Kuopio.	Mustasaari.	Oulu.	Pori.	Tampere.	Sortavala.	Joensuu.	Jyväskylä.	Kajaani.	Tornio.	Nurmes.	Sievonlinna.	Godby.	Rovaniemi.	Leikkaus.	Muu lisätauti.	Tauti.
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—
1	—	6	—	—	1	1	—	2	—	—	1	—	—	—	1	—	—	—	—	—
—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
3	—	1	1	2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
1	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
—	—	5	—	—	1	—	—	3	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	1	—
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
—	1	—	1	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
—	3	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
—	3	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
1	—	9	3	1	2	1	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—
—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
—	—	—	1	1	3	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—

Leikkaus.	Leikkauksien lukumäärä.	Leikkauksen aiheuttava tauti.	Leikkauksen lopputulos. Hyvä.	Vähemmän hyvä.	Epäsuotuisa.	Kuolema.	Seuraavaan vuosikertaan jäljelle jääneitä potil.
Punctio articulat. et inject. acid. carbol.	9		5	2	1	—	1
» » » » » »	3	Synovitis serosa	4	—	—	—	—
» bursar. variar.	20	Absc. tubercul. et congest.	14	4	3	—	1
» » » et injectio jodoform.	38	» » » »	14	3	1	1	—
» variar. et lavatio acid. boric.	6	» » » »	2	—	—	—	4
» abdominis	53	Tumor. Ascites. Peritonit. tub.	20	21	7	3	2
» et aspiratio thoracis	55	Pleuritis. Hæmothorax.	46	5	1	2	1
» hygromæ	8		—	—	—	—	—
» hæmatomæ	2		2	—	—	—	—
Arthrotomia artic. scapulo-humeral.	1		—	1	—	—	—
» » cubiti	3	Synovitis suppurat.	2	—	—	—	1
» » coxæ	3	Coxitis tuberculos. Pyæmia	—	2	—	1	—
» » genus	44	Synovitis tub. et suppurat.	32	3	1	3	9
» » »	6	Vulnera penetr. infec.	4	1	—	1	—
» » »	—	Gonitis gonorrhoic.	2	—	—	—	—
» talo-crural	17	Synovitis suppurat.	16	1	—	—	2
» et extractio muris art.	5		5	—	—	—	—
Sijoiltaan menneitten nivelten paikoilleen asettaminen.							
Repositio luxationis	4	Mandibulæ	—	—	—	—	—
» »	2	Claviculæ	—	—	—	—	—
» »	55	Humeri	13	—	—	—	—
» »	13	Antebrachii	3	—	—	—	—
» »	3	Radii seu ulnæ	2	—	—	—	—
» »	7	Femoris	7	—	—	—	—
	8	Digitor.	—	—	—	—	—
» » complicat.	1	Pedis	1	—	—	—	—
» » per arthrotomiam	6	Luxation. inveterat. oss. varior.	6	—	—	—	—
» » congeniti	6	Coxæ	4	1	—	—	2
Nivelten ojentamiset redressioonit y. m.							
Extensio violenta cubiti	2	Anchylosis	2	1	—	—	—
» » coxæ	4	Coxitis. Contractura	2	—	—	—	2
» » »	2	Ischias	2	—	—	—	—
» » genus	3	Tumor. alb.	2	—	1	—	—
» » »	8	Contractura	9	—	—	—	1
» » »	4	Arthritis tuberculos.	4	—	—	—	—
Redressio violenta	13	Pes eqvin.-vel eqvin. var.	13	—	—	—	—

| Kuolemansyy. | | | | Helsinki. | | | |

Leikkaus.	Leikkauksien lukumäärä.	Leikkauksen aiheuttava tauti.	Leikkauksen lopputulos. Hyvä.	Vähemmän hyvä.	Epäsuotuisa.	Kuolema.	Seuraavaan vuoteen jääneitä potil.
Redr. violent. et tenotom. tend. (Achill.)	1	Pes eqvin.-vel eqvin. var.	1	—	—	—	—
» columnæ vertebral. (Calot)	4	Spondylitis. Kyphosis	—	2	—	1	1
Operatio (Lucas Championiere)	1	Pes eqvinovar.	—	—	—	—	1
Extensio permanent.	3	Fractura femoris	1	—	—	—	2
Trepanatioonit ja taltaalla avaamiset sekä luuontelojen kaputukset (seqvestrotomiiain kanssa tai ilman niitä) y. m.							
Trepanatio cranii	1	Vulnus sclopetar.	—	1	—	—	—
» » explorat.	4	Vulnera contus.	3	—	—	1	—
» » osteoplast.	1	Cysta cerebri	—	—	1	—	—
» » et incisio cerebri	1	Absc. cerebri	1	—	—	—	—
» » et extractio fragm.	39	Impressio sine vel c. fract. compl.	29	—	1	7	3
» » et evacuatio cystæ intracranii	1	Epilepsia Jacksonii	—	1	—	—	—
» sinus frontalis	11	Empyema	12	—	—	—	—
» process. mastoid	1		1	—	—	—	—
» sin. maxillar.	4		3	—	—	—	—
» » »	10	Empyema	9	—	—	—	1
» oss. varior.	4		—	—	—	—	—
» et evacuatio oss. cranii	4	Osteitis tuberculos.	4	—	—	—	—
» » » nasi	1	Tuberculos.	1	—	—	—	—
» » » zygomat.	3	Necrosis	3	—	1	—	—
» » » maxill. super.	5	»	5	—	—	—	—
» » » maxill. infer.	18	»	18	—	—	—	—
» » » claviculæ	4	»	2	—	—	—	2
» » » scapulæ	1	»	1	—	—	—	—
» » « humeri	29	»	24	3	—	—	7
« » » ulnæ	15	»	8	2	—	—	5
» » » radii	8	»	7	—	—	—	3
» » » oss. carpi et metacarpi	24	»	24	—	—	—	1
» ossis ilei	13	»	9	1	—	—	4
» » pubis	1	»	1	—	—	—	—
» » femoris	107	»	74	6	5	2	34
» tibiæ	133	»	120	3	—	2	28
» fibulæ	7	»	4	1	—	1	2
» oss. tarsi	33	Tuberculosis	16	6	1	1	9
» oss. metatarsi et digitor. pedis	23	Necrosis	17	3	—	—	3

| Kuolemansyy. | | | | Helsinki. | | | Edelliseltä vuodelta jäänertä potilaita. | Helsinki. | | | |

Leikkaus.	Leikkauksien lukumäärä.	Leikkauksen aiheuttava tauti.	Leikkauksen lopputulos.				Seuraavaan vuoteen jälkeen jääneitä potil.
			Hyvä.	Vähemmän hyvä.	Epävarma.	Kuolema.	
Trepanatio vertebrar. et oss. sacri	1	Necrosis	1	—	—	—	—
» costar.	11	»	10	1	—	—	—
» sterni	2	»	2	—	—	—	—
» mandibulæ	1	Periostitis	1	—	—	—	—
» calcan.	4	Tuberculosis	2	—	1	—	1
Evacuatio oss. fragment. Adaptatio fragmentar.	6	Fract. compl.	5	—	—	—	1
Abrasio oss. varior.	23	Osteitis tuberculos	20	11	—	—	6
» » »	1	Carcinoma	—	—	1	—	—
Exstirpatio ossis navicular.	1	Tuberculosis	1	—	—	—	—
Sutur. argent. oss.	1		1	—	—	—	—
Pehmeäin osain incisioonit, kaaputukset, polttamiset, syövytykset y. m.							
Incisio	858	Phlegmon. et abscess.	763	14	2	17	69
»	+ 879 } 95	Panaritium et tendovagin.	89	—	—	—	7
»	15	Furuncul. et carbuncul.	11	—	—	1	3
»	40	Mastit.	40	—	—	—	—
»	37	Periostit.	31	2	1	1	3
»	20	Bursit. præpatellar.	17	—	—	—	2
»	13	Fractura complicata	10	—	—	—	3
»	1	Bursitis subdeltoid.	1	—	—	—	—
»	46	Angina phlegmonosa	—	—	—	—	1
»	1	Parotitis	—	—	—	—	1
»	1	Glossitis	1	—	—	—	—
»	2	Hæmatoma	2	—	—	—	—
»	2	Osteomyelitis ac.	1	—	—	—	1
»	3	Bursitis cubiti	3	—	—	—	—
»	1	Prostatitis ac.	1	—	—	—	—
»	1	Absc. congest.	1	—	—	—	—
»	1	Absc. stercoralis	—	—	—	1	—
»	1	Pyämia	—	—	—	1	—
»	9	Bubon. ingvinal.	9	—	—	—	—
»	1	Gonitis ac.	1	—	—	—	—
»	4	Bartholinitis	4	—	—	—	—
» et abrasio	9	Actinomycosis faciei et colli	7	2	—	—	—
» » »	2	» dorsi	2	—	—	—	—
» » »	1	» abdominis	1	—	—	—	—
» » »	1	» thoracis	1	—	—	—	—

| Kuolemansyy. | | | Helsinki. | | |

Leikkaus.	Leikkauksien lukumäärä.	Leikkauksen aiheuttava tauti.	Leikkauksen lopputulos.				Seuraavaan vuoteen jälkeille jääneitä potil.
			Hyviä.	Vähemmän hyviä.	Epäsuotuisa.	Kuolema.	
Abrasio	47	Vegetationes adenoideæ	31	—	—	—	—
»	41	Glandul. lymphat. tuberc.	37	1	1	—	3
»	63	Abscess. congestion.	31	11	2	1	23
»	146	Fistular. tuberculos.	102	20	2	1	34
»	80	» non »	78	2	—	2	8
»	34	Lupus	30	2	—	—	2
»	14	Ulcera reg. variar.	11	5	—	—	1
» antri Highmori	1	Carcinoma	—	1	—	—	—
Cauterisatio	23	Ulcer. tuberc.	21	1	—	—	1
»	20	Verrucæ	1	—	—	—	—
»	11	Lupus faciei et femoris	9	1	1	—	—
»	3	Granulom. nasi.	3	—	—	—	—
Extractio	1	Corp. alien. buccæ	1	—	—	—	—
Excisio	1	Corp. alien. abdominis	1	—	—	—	—
»	1	Pustul. malign.	1	—	—	—	—
Punctio	1	Thoracis	1	—	—	—	—
Suturatio	15	Vulnera variar. region.	15	—	—	—	—
Plastilliset leikkaukset.							
Op. plastica pro	23	*Labium leporinum.*	23	—	—	1	—
» » »	1	Ruptura urethræ	—	1	—	—	—
» » »	2	Auricula deformans	2	—	—	—	—
Cheiloplastia (af Schultén)	1	Defect. labii	1	—	—	—	—
Melanoplastia	1	Defect. buccae	1	—	—	—	—
Staphylo-uranoplastia	18	Palatoscisis	17	1	—	—	1
Uranoplastia	1	»	1	—	—	—	—
Op. myoplast. (af Schultén)	2	Necrosis	1	—	—	—	1
» osteoplastica tibiæ (af Schultén)	8	»	7	—	—	1	1
» plastica pro	1	Defect. nasi	1	—	—	—	—
» » »	7	» faciei	7	—	—	—	1
» » »	4	» cutis post operat.	3	—	—	—	1
» » »	5	Ulcera reg. variar.	4	—	—	—	2
» » »	4	Synechiæ cicatriciales.	3	—	—	—	1
Operatio pro	1	Anchyloglossus	—	—	—	—	—
Tendoraphia	44		7	—	—	—	—
»	12	Discisio tendin.	11	1	—	—	—
»	6	Vulnera incisa	6	—	—	—	—
Tenotomia	3		2	—	—	—	—
Transplantatio (Thiersch)	27	Defect. cutis. post operation.	25	—	—	—	3

| Kuolemansyy. | | Helsinki. | | |

Leikkaus.	Leikkauksien lukumäärä.	Leikkauksen aiheuttava tauti.	Leikkauksen loppatulos. Hyvä.	Vähemmän hyvä.	Epätyrmä.	Kuolema.	Seuraavaan vuoteen jälkeläe jätneitä pöll.
Transplantatio (Thiersch)	9	Defect. cutis.	7	—	—	—	2
» »	43	Ulcera region. variar.	45	—	—	—	—
» (Krause)	1	» » »	3	—	—	—	—
» »	1	Combustio	1	—	—	—	—
Musculoraphia	4	Vulnera incisa	4	—	—	—	—
Injectio paraffini	3	Impressio nasi	2	—	—	—	—
Kohjuleikkaukset.							
Taxis	6	Hernia incarcerata	6	—	—	—	—
Herniotomia	11	» ingvinal. incarcerat.	13	—	—	—	—
»	4	» cruralis »	2	—	—	2	—
»	1	» umbilicalis »	1	—	—	—	—
»	1	» ventral. »	1	—	—	—	—
» et resectio omenti	1	» ingvinal. »	1	—	—	—	—
» et operatio radicalis	52	» ingvinal. incarcerat.	51	—	—	2	2
» » » »	20	» cruralis »	18	—	—	2	—
» et anus præternatural.	3	» » gangræn.	—	—	—	3	—
» et resectio intest.	23	» » »	8	1	—	12	3
Op. radicalis	729	» ingvinalis	714	1	—	3	21
» »	32	» cruralis	29	—	—	—	3
» »	21	» umbilicalis	21	—	—	—	—
» »	14	» ventralis	13	—	—	—	2
» »	12	» lineæ alb. et epigastr.	12	—	—	—	—
Vatsaonteloa koskevat leikkaukset.							
Laparotomia	24	Peritonitis tubercul.	11	6	4	3	—
»	10	Vulnus penetrans.	7	—	—	3	—
»	5	Ruptur. subcutan. intest. ten.	1	—	—	3	1
»	1	Gland. tuberc. mesenterii	—	—	1	—	—
»	1	Peritonitis purulenta	—	—	—	1	—
»	1	Lymphosarcomata	—	—	—	1	—
Laparotomia explorat.	26		15	7	—	3	2
» »	1	Ruptura ventriculi	—	—	—	1	—
» »	10	Carcinoma ventriculi	1	1	4	4	—
» »	1	Tuberculosis pancreat.	—	1	—	—	—
» pro occlusione intest.	6	Stenosis intest.	1	—	—	5	—
» » » »	10	Strangulatio intest.	6	—	—	3	1
» » » »	6	Volvulus flexur.	5	—	—	1	—
» » » »	4	» coeci	2	—	—	2	—

Kuolemansyy.			Helsinki.			Edellisellä vuodelta jääneitä potilaita.	Kuolemansyy.	
Tauti.	Leikkaus.	Oheenliitetyn haavantieket.	Kirurgillinen osasto.	Polikliinikka.	Naistautien osasto.	Silmätautien osasto.	Muu lisätauti.	Tauti.
—	—	—	—	—	—	—	—	—
—	—	—	1	—	—	—	—	—
—	—	—	1	—	—	—	—	—
—	—	—	—	—	—	—	—	—
—	—	—	2	1	—	—	—	—
—	—	—	—	—	—	—	—	—
—	—	—	3	—	—	—	—	—
2	—	—	1	—	—	—	—	—
—	—	—	—	—	—	—	—	—
—	—	—	—	—	—	—	—	—
—	2	—	13	—	—	—	—	—
1	—	—	7	—	—	—	1	—
3	—	—	—	—	—	—	—	—
11	—	—	—	—	—	—	1	1
—	—	—	124	—	—	—	3	10
—	—	—	3	—	—	—	—	—
—	—	—	2	—	—	—	—	—
—	—	—	7	—	—	—	—	1
—	—	—	1	—	—	—	—	—
3	—	—	4	—	—	—	—	—
3	—	—	2	—	—	—	—	—
3	—	—	2	—	—	—	—	—
—	—	—	—	—	—	—	—	—
1	—	—	—	—	—	—	—	—
1	—	—	—	—	—	—	—	—
2	—	—	11	—	—	—	—	1
1	—	—	—	—	—	—	—	—
3	—	—	—	—	—	—	1	—
—	—	—	—	—	—	—	—	—
5	—	—	—	—	—	—	—	—
3	—	—	1	—	—	—	—	—
1	—	—	—	—	—	—	—	—
2	—	—	—	—	—	—	—	—

Rovaniemi.	Godby.	Savonlinna.	Nurmes.	Tornio.	Kajaani.	Jyväskylä.	Joensuu.	Sortavala.	Tampere.	Pori.	Loviisa.	Oulu.	Mustasaari.	Kuopio.	Mikkeli.	Viipuri.	Hämeenlinna.	Turku.	Silmätautien osasto.	Naistautien osasto.	Polikliinikka.	Kirurgillinen osasto.	Edellisellä vuodelta jääneitä potilaita.	Muu lisätauti.	Oheenliitetyn haavantieket.	Leikkaus.	Tauti.
3	—	—	—	1	—	—	—	5	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
—	—	2	—	—	—	—	—	3	—	1	—	5	6	2	2	10	6	5	—	—	—	1	2	—	—	—	—
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	2	—	—	—	—
—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	3	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
—	—	—	2	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	2	—	—	—	—	—	—	—	—	2	—	—	—	—
—	—	—	—	—	—	—	—	3	—	—	—	—	—	—	—	—	3	—	—	—	—	—	3	—	—	—	2
—	—	3	—	—	2	—	1	—	—	—	—	—	—	1	—	—	1	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
—	—	3	—	—	—	—	—	—	4	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—

Leikkaus.	Leikkauksien lukumäärä.	Leikkauksen aiheuttava tauti.	Leikkauksen lopputulos. Hyvä.	Vähemmän hyvä.	Epäsuotuisa.	Kuoleman.	Seuraavaan vuoteen jälkeläle jäänteitä pöti.
Laparotomia pro occlusione intest.	1	Volvulus ilei	1	—	—	—	—
» » » »	4	» intest. ten.	1	—	—	2	1
» » » »	6	Invaginatio	2	—	—	4	—
» » » »	1	Hernia incarcer.	—	—	—	1	—
» » » »	1	Volv. gangræn. diverticuli-Meckeli et peritonit.	1	—	—	—	—
» et enterostomia.	4	Occlusio intest.	—	—	—	4	—
» » resectio intest.	7	» » c. gangræna	1	—	—	6	—
» suturatio ulc. ventr.	2	Ulcus ventr. perforans	1	—	—	1	—
Amputatio append.	211	Appendicitis chr.	216	—	—	4	6
» »	78	» ac. c. perit. circum script.	62	—	—	10	8
» »	67	» » » » diffusa	37	1	—	27	5
Laparotomia pro	26	Peritonit. diffus.	6	1	—	17	2
» »	2	Actinomycosis	1	—	—	—	1
» »	1	Vulnus penetrans	1	—	—	—	—
» »	1	Cysta pancreatica	1	—	—	—	—
Incisio et canalisatio	23	Absc. periappendicular.	23	—	—	—	1
» » »	8	» abdominis	5	—	—	1	2
» » »	3	» subphrenic.	3	—	—	—	—
» » »	2	» hepat.	—	—	—	2	—
» » »	1	» pancreat.	1	—	—	—	—
Gastrostomia	1	Strictura oesophagi	1	—	—	—	—
»	11	Carcinoma cardiae. Stenosis	9	1	—	2	—
Resectio pylori et gastroenterost.	2	Ulcus corros. ventr	1	—	—	1	—
» » et gastroduodenostom.	10	Carcinoma. Ulcus	4	—	—	6	—
» ventriculi	6	Ulcus	5	1	—	—	—
» pylori	1	Carcinoma	1	—	—	—	—
Gastroenter. ant. et entero anastomosis	11	Carcinoma	7	—	—	4	—
» » » » »	1	Carcinoma ventr.	1	—	—	—	—
» » » » »	1	Strictura pylori	1	—	—	—	—
» posterior. »	13	Ulcus.	13	—	—	—	—
» » »	1	Strictura pylori	1	—	—	—	—
» » »	1	Carcinoma ventr.	1	—	—	—	—
» » »	4	Dilatatio ventr.	4	—	—	1	—
» » »	1	»Sandubrmagen»	—	—	—	—	1
Pyloroplastia	4	Carcinoma. Stenosis	3	1	—	—	—
»	1	Pylorospasmus	1	—	—	—	—
Enteroanastomosis	4	Strictura tubercul.	4	1	—	—	—
»	1	Carcinoma	1	—	—	—	—

Kuolemansyy.				Helsinki.				Edelliseltä vuodelta jäänein potilaita.	Kuolemansyy.		
Tauti.	Leikkaus.	Oleellinen tapaturma.	Muu lisätauti.	Kirurgillinen osasto.	Poliklinikka.	Naistautien osasto.	Silmätautien osasto.		Tauti.	Leikkaus.	Oleellinen tapaturma.	Muu lisätauti.
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
2	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—
4	—	—	—	3	—	—	—	—	—	—	—	—
1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
4	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
3	1	2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—
—	—	—	4	87	—	—	—	15	—	—	—	—
7	—	—	3	32	—	—	—	2	—	—	—	—
26	—	—	1	34	—	—	—	3	—	—	—	—
17	—	—	—	7	—	—	—	—	—	—	—	—
—	—	—	—	2	—	—	—	—	—	—	—	—
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—
—	—	—	—	15	—	—	—	—	—	—	—	—
1	—	—	—	3	—	—	—	—	—	—	—	—
—	—	—	—	2	—	—	—	—	—	—	—	—
2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
2	—	—	—	4	—	—	—	1	—	—	—	—
—	—	1	—	2	—	—	—	—	—	—	—	—
1	—	3	2	2	—	—	—	—	—	—	—	—
—	—	—	—	5	—	—	—	—	—	—	—	—
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
—	—	—	4	6	—	—	—	—	—	—	—	—
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
—	—	—	—	8	—	—	—	—	—	—	—	—
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
—	—	1	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
—	—	—	—	2	—	—	—	—	—	—	—	—
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—
—	—	—	—	4	—	—	—	—	—	—	—	—
—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—

| Helsinki. | | | |

Leikkaus.	Leikkauksien lukumäärä.	Leikkauksen aiheuttava tauti.	Leikkauksen lopputulos.				Seuraavaan vuoteen jäljelle jääneitä potil.
			Hyvä.	Vähemmän hyvä.	Epävarma.	Kuolema.	
Enteroanastomosis	1	Stenosis intest.	—	—	—	1	—
Enterostomia	9	Peritonitis diffus.	1	4	—	3	1
»	2	Adhæsiones intest.	2	—	—	—	—
»	1	Occlusio intest.	—	—	—	1	—
»	1	Carcinoma coli	—	—	—	1	—
Colostomia	1	Tuber. intes. et peritoneal.	—	—	—	1	—
»	1	Ileus paralyt.	—	—	—	1	—
Anus præternaturalis	13	Carcinoma recti.	8	1	—	3	1
» »	4	Occlusio intest.	—	—	—	4	—
Resectio omenti	2	Vulnus penetrans	1	—	—	1	—
» intest. ten.	6	Fistul. stercoral.	5	—	—	1	—
» » »	2	Vuln. sclopetar.	—	—	—	2	—
» » »	1	Ulcus perforans	1	—	—	—	—
» » »	1	Lipomatosis	1	—	—	—	—
» ileo-cœcalis	2	Invaginatio	—	—	—	2	—
» » »	2	Tuberculosis	1	—	—	1	—
» » »	2	Carcinoma cœci	1	—	—	1	—
» coli »	3	Carcinoma cœci	1	—	—	1	1
Enteroraphia	8	Fistula stercoralis	1	—	—	1	3
»	6	Vuln. sclopetar.	5	—	—	1	—
Cholecystotomia	1	Cholecystitis	1	—	—	—	—
Cholecystostomia	3	Cholelithiasis	1	—	—	—	—
Cholecystectomia	—	Empyema vesicæ felleæ	1	—	—	—	—
»	1	Cholelithiasis et cystitis	1	—	—	—	—
Splenectomia	1	Hypertrophia	—	—	—	1	—
Gastroraphia	5	Vuln. sclopetar. et incis.	5	—	—	1	—
»	1	Fistula ventriculi	—	—	—	1	—
Peräsuolta koskevat leikkaukset.							
Dilatatio violenta	17	Fissura ani	14	—	—	—	3
» »	5	Venect. hæmorrhoidalis	5	—	—	—	—
» »	2	Eczema ani	2	—	—	—	—
» et cauterisatio.	5	Fissura ani	5	—	—	—	—
Excisio	2	Fistul. ani vel recti	2	—	—	—	—
»	31	Venect. hæmorrhoidalis	30	—	—	—	1
»	1	Polypi ani	1	—	—	—	—
» mucosæ	1	Prolapsus ani	1	—	—	—	—
Resectio recti	1	Prolapsus	1	—	—	—	—
» »	5	Carcinoma	5	—	—	—	—

| Kuolemansyy. | | | | Helsinki. | | | |

Leikkaus.	Leikkauksien lukumäärä.	Leikkauksen aiheuttava tauti.	Leikkauksen lopputulos.				Seuraavaan vuoteen jälkelää jättäneitä potil.
			Hyvii.	Vähemmän hyvii.	Epätvarma.	Kuolema.	
Incisio et canalisatio	23	Periproctitis	23	—	—	—	—
» » »	10	Fistul. ani vel recti	9	1	—	—	1
Operatio pro	5	Atresia ani	6	—	—	—	—
» »	5	Fistula ani	5	—	—	—	—
» »	1	Strictura ani	1	—	—	—	—
» »	6	Prolaps. recti	4	2	—	—	—
» »	1	Atresia ani et recti	—	—	—	1	—
Repositio prolaps. ani	1		—	—	—	—	—
Sfincterotomia	2	Fissura ani	1	—	—	—	1
Amputatio recti	1		1	—	—	—	—
» »	1	Carcinoma	—	—	—	1	—
Virtsatiehyettä ja miesten siittimiä koskevat leikkaukset.							
Exstirpatio	1	Calcul. ureteris	1	—	—	—	—
Nephropexia	4	Ren mobilis	3	1	—	—	—
Nephrotomia	1	Hæmaturia	—	—	1	—	—
»	1	Absc. renis	—	—	—	—	1
»	2	Calcul. pelvis et ureteris	1	—	—	1	—
»	1	Tuberculosis renis	1	—	—	—	—
»	2	Pyonephrosis	1	—	—	2	—
»	1	Nephrolithiasis	1	—	—	—	—
Nephrectomia	8	Tuberculosis	5	—	—	—	4
»	1	Hydronephrosis intermittens	1	—	—	—	—
»	3	Hydro- et pyonephrosis	3	—	—	—	—
»	2	Sarcoma	—	—	—	2	—
Punctio vesicæ	2	Retentio urinæ	1	—	1	—	—
Cystotomia suprapubica	1	Hypertrophia prostat.	—	1	—	—	—
Cystostomia suprapub.	1	Fistula vesico- rectalis	1	—	—	—	—
» »	1	Ruptura urethræ	1	—	—	—	—
» »	1	Hypertrophia prostat.	1	—	—	—	—
» »	1	Ruptura vesicæ urin. et fractura pelvis	1	—	—	—	—
» et exstirpat. tumoris	5		3	—	—	2	—
» et lithotomia	1		1	—	—	—	—
Prostatectomia	2	Hypertrophia prostat.	1	—	—	1	—
» perinealis	2		1	—	—	—	1
» suprapubica	1		1	—	—	—	—
Resectio prostatæ	1	Hypertrophia lob. med.	1	—	—	—	—
Urethrotomia externa	1	Corpus alienum	1	—	—	—	—

| Kuolemansyy. | | | Helsinki. | | |

Leikkaus.	Leikkauksien lukumäärä.	Leikkauksen aiheuttava tauti.	Leikkauksen lopputulos.				Seuraavaan vuoteen jälkeen jääneitä potil.
			Hyvä.	Vähemmän hyvä.	Epävarma.	Kuolema.	
Urethrotomia externa	4	Ruptura urethræ	4	—	—	—	—
» »	4	Strictura urethræ	4	—	—	—	—
» interna	3	Strictura urethræ	3	—	—	—	—
Urethroraphia	2		2	—	—	—	—
»	1	Ruptura urethræ	1	—	—	—	—
Resectio urethræ	1	Carcinoma	1	—	—	—	—
Amputatio penis et evacuatio reg. ingv.	4	Carcinoma	4	—	—	—	1
Orchidopexia	3		2	—	—	—	1
»	4	Ectopia testis	4	—	—	—	—
Resectio epididym.	6	Tuberculosis	4	—	—	—	2
Castratio	2	Orchitis suppurativa	1	—	—	—	1
»	10	Tuberculosis	11	1	—	—	—
»	2	Hypertrophia prostatæ	2	—	—	—	—
Exstirpatio testis	2	Tuberculosis	2	—	—	—	—
» »	1	Tumor	1	—	—	—	—
Vasectomia	18	Hypertrophia prostat.	13	3	—	1	1
Punctio	1	Hydrocele	1	—	—	—	—
» et injectio tinct. jodi	9	»	2	—	—	—	—
» » » adren.	1	»	1	—	—	—	—
» » » jodoformi	1	»	—	—	1	—	—
Op. radical. hydrocel. (v. Bergmann)	38	Hydrocele	37	—	—	1	—
» » » (Volkmann)	4	»	4	—	—	—	—
» » » (Doyen)	23	»	19	—	—	—	1
» » » (Vinckelmann)	9	»	9	—	—	—	—
Exstirpatio cystar. variar.	9	» funiculi, spermatocel. etc.	9	—	—	—	—
Operatio pro	5	Varicocele	5	—	—	—	—
» »	59	Phimosis	58	—	—	—	1
» »	8	Paraphimosis	8	—	—	—	—
Operatio plastica pro	1	Fistul. vesico- utero- vaginal.	—	1	—	—	—
» » »	1	Fistula vesicæ	1	—	—	—	—
» » »	3	» urethræ	3	—	—	—	—
» » » (Bech)	2	Hypospadia	—	2	—	—	—
Incisio et canalisatio	5	Abscess. pararenal.	2	—	1	—	2
» » »	1	» scroti	1	—	—	—	—
» » »	9	» prostatæ	11	—	—	—	—
» » »	5	» periurethral.	5	—	—	—	—
Dilatatio urethræ	5		5	—	—	—	—
Cauterisatio	2	Fistula vesicæ vel urethræ	2	—	—	—	—
Exstirpatio polyp. urethræ	1		1	—	—	—	—

| Kuolemansyy. | Helsinki. | | |

Leikkaus.	Leikkauksien lukumäärä.	Leikkauksen aiheuttava tauti.	Leikkauksen lopputulos.				Seuraavaan vuoteen jälkeläisiä pohj.
			Hyvä.	Vähemmän hyvä.	Epävarma.	Kuolema.	
Naisten synnyttimiä koskevat leikkaukset.							
Perineoraphia	8		8	—	—	—	—
»	—	Prolapsus uteri	1	—	—	—	—
Colporaphia	33	» »	32	1	—	—	—
Colpoperineoraphia	36	Ruptura perinei. Prolapsus	36	—	—	—	—
Operatio pro	4	Fistula vesico- vaginal.	4	—	—	—	—
» »	1	» recto- »	—	—	—	—	1
Amputatio portion. vaginal.	2	Hypertrophia et prolaps.	3	—	—	—	—
» » »	1	Carcinoma	1	—	—	—	—
» uteri supravaginal. (Chrobak)	13	Myoma. Fibromyoma	11	1	—	1	—
» » » » »	1		2	—	—	—	—
Exstirpatio uteri total. per vagin.	8	Carcinoma	6	—	—	1	1
» » » » »	2	Prolapsus totalis	2	—	—	—	—
» » » » laparot.	4	Carcinoma	4	—	—	—	—
» » » » »	1	Myoma	—	—	—	1	—
Enucleatio vaginal.	—		—	—	—	—	—
» ventral.	8	Tumores uteri	7	1	—	—	—
Excochleatio uteri	7	Carcinoma	3	3	1	—	—
» »	11	Abortus	11	—	—	—	—
» »	1	Mola hydatinosa	1	—	—	—	—
Ventrofixatio uteri seroso-fibrosa	23	Prolapsus uteri. Prolaps. vagin.	23	—	—	—	—
» » præperitoneal.	3		—	2	—	—	1
Exstirpatio	6	Polypi uteri fibros.	5	—	—	—	1
»	5	» » mucos.	4	—	—	—	1
Abrasio mucos. uteri	295	Endometritis	264	26	1	—	4
» » »	1	Myoma uteri	—	—	1	—	—
» » »	91	Abortus	88	1	—	2	—
» » et cauterisatio cervic.	1		1	—	—	—	—
Laparotomia explorat.	1	Carcinom. uteri et ovarii	—	—	1	—	—
» et deliber. intest. et organ. genit.	1	Synechiæ omenti	1	—	—	—	—
Ovariotomia unilateralis	26	Kystoma	25	—	—	1	—
» »	1	Sarcoma ovarii	1	—	—	—	—
» »	2	Pyovarium	1	—	—	—	1
» bilateralis	1	Myoma uteri	—	—	1	—	—
» »	1	Sarcoma ovarii	1	—	—	—	—
» »	6	Kystoma ovarii	6	—	—	—	—
Salpingectomia unilat.	1	Tuberculosis	1	—	—	—	—
» »	3	Pyosalpingitis.	3	—	—	—	—

Kuolemansyy.				Helsinki.				Edelliseltä vuodelta jäänieltä potilaita.	Hänneenlinna.	Turku.	Viipuri.	Mikkeli.	Kuopio.	Mustasaari.	Oulu.	Loviisa.	Pori.	Tampere.	Sortavala.	Joensuu.	Jyväskylä.	Kajaani.	Tornio.	Nurmes.	Savonlinna.	Godby.	Rovaniemi.
Tauti.	Leikkaus.	Oheenliittyvyt haavainfekt.	Muu lisätauti.	Kirurgillinen osasto.	Poliklinikka.	Naistautien osasto.	Silmätautien osasto.																				
—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	4	—	2	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—
—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	4	2	11	4	4	—	1	2	1	—	—	—	—	2	—	1	—
—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	3	—	10	1	7	—	4	—	3	6	1	—	—	—	—	—	—
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	1	2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	2	—	—	—	—	—	—	—	—	—
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—
—	—	1	—	2	—	—	—	—	—	—	—	1	2	2	—	—	—	—	2	—	—	—	—	2	—	2	—
—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—
—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	1	1	—	4	—	—	—	—	1	—	—	1	—	—	—	—	—	—
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	1	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—
—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	1	4	—	—	1	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—
—	—	—	—	—	—	4	—	—	—	—	3	—	—	—	—	—	—	5	—	6	—	—	—	—	—	—	—
—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	4	2	11	—	—	—	—	3	3	—	—	—	—	—	—	—	—
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	2	1	—	—	—	—	—	—
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	4	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—
—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	1	1	—	2	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—
—	—	—	—	—	—	101	—	—	10	60	—	32	9	14	1	3	5	13	15	9	3	4	2	7	—	7	—
—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
1	—	1	—	—	—	46	—	—	—	—	25	—	—	—	2	6	—	3	—	6	—	—	1	2	—	—	—
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
—	—	—	1	1	—	—	—	1	—	5	—	7	3	3	—	—	2	—	2	—	—	1	—	1	—	—	—
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	2	—	2	—	2	—	—	—	—	—	—	—	—
—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	1	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—

Leikkaus.	Leikkauksien lukumäärä.	Leikkauksen aiheuttava tauti.	Leikkauksen lopputulos.				Seuraavuun vuoteen jälkeläle jääneitä pois.
			Hyvät.	Vähemmän hyvät.	Epävarmat.	Kuolema.	
Salpingectomia unilat.	7	Graviditas tubarii	6	—	—	1	—
Ovariosalpingectomia unilat.	6	Oophorosalpingitis	6	—	—	—	—
» »	4	Graviditas tubarii	4	—	—	—	—
» »	1	Cysta ovarii	1	—	—	—	—
» bilateral.	1	Sarcoma ovarii	1	—	—	—	—
» »	1		1	—	—	—	—
Parovariotomia	1	Cysta multilocular	1	—	—	—	—
Ignipunctura ovarii	2		2	—	—	—	—
Evacuatio uteri	40	Abortus	40	—	—	—	—
Partus	1	Eclampsia	1	—	—	—	—
Pubiotomia	1	Ahdas lantio	1	—	—	—	—
Operatio Emmet	3		3	—	—	—	—
Laparotomia	1	Graviditas extrauterina	1	—	—	—	—
Repositio	1	Inversio uteri	1	—	—	—	—
Incisio et canalisatio per vagin.	17	Parametrit. vel pelveoperiton. supp.	9	2	1	4	1
» » » » »	2	Graviditas extrauterina	2	—	—	—	—
» » » » ventral.	1	Ovariosalpingitis purulent.	1	—	—	—	—
Punctio hæmatocolp.	1	Atresia vaginæ	1	—	—	—	—
Cystotomia vaginal. et exstirp. tumor.	2	Papillom. vesicæ urinar.	2	—	—	—	—
Incisio vaginæ pro	5	Bartholinitis purulent.	5	—	—	—	—
Incisio hyminis	1	Hymen imperforatum	1	—	—	—	—
Discisio sept. vagin.	1		1	—	—	—	—
Exstirpat. cystæ gland. Bartholin.	1		—	—	—	—	—
» carcin. et evacuat. reg. ingv.	1	Carcinoma vulvæ	1	—	—	—	—
Operatio plastica pro	1	Atresia vaginæ	1	—	—	—	—
Abortus arte provoc.	1	Foetus maceroi	1	—	—	—	—
» » »	1	Menorrhag. Graviditas in mens. II.	1	—	—	—	—
» » »	1	Vomitus gravidar.	1	—	—	—	—
Kasvainten poisleikkaamiset y. m., joita ei ole mainittu eri ruumiinosain leikkauksissa.							
Exstirpatio carcinomæ	15	Lab. inf.	15	—	—	—	—
» »	2	Regionis nasi. Rima palpebr.	2	—	1	—	—
» et evacuatio reg. submax.	65	Carcinom. lab. inf.	67	—	—	—	—
» carcinomat. et cheiloplast.	5	» » »	5	—	—	—	—
Exstirp. carc. et cheiloplast. (Estlander)	5	» » »	5	—	—	—	—
» » » (Morgan-Schulten)	3	» » »	2	—	—	1	—
» » (Diefenbach)	1	» » »	1	—	—	—	—

| Kuolemansyy. | | | | Helsinki. | | | |

Leikkaus.	Leikkauksien lukumäärä.	Leikkauksen aiheuttava tauti.	Leikkauksen lopputulos. Hyvä.	Vähemmän hyvä.	Epävarma.	Kuolema.	Seuraavaan vuoteen jälkeä jääneitä potil.
Exstirpatio carcinomat. (Langenbeck)	1	Carcinom. lab. inf.	1	—	—	—	—
» »	4	Lingvæ	3	1	—	—	—
» »	5	» et gland. colli	4	—	—	—	1
» »	8	Buccæ et gland. colli	5	2	—	1	—
» »	5	Glandul. lymphat. colli	5	—	—	—	—
» »	1	» » axill.	1	—	—	—	—
» »	2	Penis	2	—	—	—	—
» mammæ	5	Carcinoma mammæ	3	—	2	—	—
» mammæ et evacuat. axill.	30	» »	29	1	—	—	1
» carcinoma	15	Cutan. reg. variar.	13	—	—	—	2
» epitheliomat. (Ulc. rodens)	25	Faciei	24	—	2	—	—
» »	1	Vesicæ urinariæ	—	—	—	1	—
» »	1	Laryngis	2	—	—	—	—
» sarcomatis	3	Cutan. reg. variar.	3	—	—	—	—
» »	2	Orbitæ	1	—	—	1	—
» »	1	Nasi	1	—	—	—	—
» »	6	Parotidis	6	—	—	—	—
» »	10	Colli	8	1	—	1	—
» »	1	Fossæ sphenomaxill.	—	1	—	—	—
» »	1	Oss. ilei	—	—	—	1	—
» »	3	Femoris	3	—	—	—	—
» »	2	Antebrachii	1	1	—	—	—
» »	2	Testis	1	—	—	1	—
» »	1	Mammæ	1	—	—	—	—
» »	1	Glandul. ingvinal.	—	—	—	1	—
» »	1	Omenti	—	—	1	—	—
» » et evacuat. axill.	5	Gland. lymphat.	2	—	4	—	—
» » » » »	5	Musc. region. variar.	5	—	—	—	—
» » » » »	1	Fasciæ latæ	1	—	—	—	—
»	1	Cystæ parotidis	1	—	—	—	—
»	1	Sarcom. mesenterii	1	—	—	—	—
»	1	Carcinom. labii maj.	1	—	—	—	—
»	1	Carcinoma nasi	1	—	—	—	—
»	1	Carbuncul. permagn. nuchæ	—	—	—	1	—
» melanosarcom	2	Region. variar.	2	—	—	—	—
» adenomat.	1	Mammæ	1	—	—	—	—
» »	1	Labii maj.	1	—	—	—	—
» cystadenomat.	2	Mammæ	2	—	—	—	—
» fibroadenomat.	2	»	2	—	—	—	—

| | | |

Leikkaus.	Leikkauksien lukumäärä.	Leikkauksen aiheuttava tauti.	Leikkauksen lopputulos. Hyvä.	Vähemmälti hyvä.	Epävarma.	Kuolema.	Seuraavaan vuoteen jälkeille jääneitä potil.
Exstirpatio neurosarcomat.	1	Nervor. varior.	1	—	—	—	—
»	13	Epulis	13	—	—	—	—
» gland. lymph. reg. parot.	45	Tuberculosis	18	—	—	1	—
» » » colli	195	»	188	4	1	1	2
» » » » et axill.	13	»	11	—	—	—	2
» » » axill.	9	»	8	—	—	—	1
» » » ingvinal.	4	»	4	—	—	—	—
»	6	Lymphoma	5	1	—	—	—
»	4	Lymphangioma	2	—	—	—	—
»	81	Atheroma	33	—	—	—	2
»	6	Papilloma	5	—	—	—	—
»	35	Lipoma	27	—	—	—	—
»	24	Angioma	20	—	—	1	—
»	3	Cystoma mandibulæ	3	—	—	—	—
»	2	Cysta dermoid. colli	2	—	—	—	—
»	1	» » reg. infraorbitæ	1	—	—	—	—
»	5	» » » coccygei	5	—	—	—	—
»	13	» » reg. varior.	4	—	—	—	—
»	22	Fibroma	14	—	—	2	—
»	1	Exostosis cartilag.	1	—	—	—	—
»	3	Osteoma	3	—	—	—	—
»	1	Neuroma	1	—	—	—	—
»	1	Neurofibroma	1	—	—	—	—
»	6	Naevus pigment.	5	—	—	—	—
»	10	Clavus	2	—	—	—	—
» bursæ	3	Præpatellar.	3	—	—	—	—
» »	16	Hygroma man.	8	—	—	—	—
» »	3	» ped.	3	—	—	—	—
» »	1	» throcanteris	1	—	—	—	—
» »	4	» olecranii	4	—	—	—	—
» »	1	» tuber. ischii	1	—	—	—	—
»	2	Ranulæ	1	—	—	—	—
»	9	Tumor. reg. varior.	4	—	—	—	—
	1	» gland. submaxillar.	1	—	—	—	—
»	5	Lupus faciei	5	—	—	—	—
»	2	» region. varior.	2	—	—	—	—
»	1	Gland. lymph. brachii	1	—	—	—	—
»	4	Condylom	4	—	—	—	—
Punctio	1	Cystæ præpatellar.	1	—	—	—	—

	Kuolemansyy.			Helsinki.			Edelliseltä vuodelta jäänein. potilain.	Kuolemansyy.		
	Tauti	Leikkaus.	Oheenliittyny t haavainfekt.	Kirurgillinen osasto.	Poliklinikka.	Naistautien osasto.	Silmätautien osasto.	Tauti.	Leikkaus.	Muu lisätauti.
Rovaniemi.	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—
Godby.	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Savonlinna.	—	—	—	2	—	—	—	4	—	—
Nurmes.	—	—	—	—	—	—	—	19	1	—
Tornio.	—	—	—	2	—	—	—	1	—	—
Kajaani.	—	—	—	—	—	—	—	17	—	—
Jyväskylä.	—	—	—	1	—	—	—	47	1	—
Joensuu.	—	—	—	—	—	—	—	5	—	—
Sortavala.	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—
Tampere.	—	—	—	1	—	—	—	1	—	—
Pori.	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—
Loviisa.	—	—	—	1	—	—	—	3	—	—
Oulu.	—	—	—	1	—	—	—	5	—	—
Mustasaari.	—	—	—	1	—	—	—	1	—	—
Kuopio.	—	—	—	1	—	—	—	2	—	—
Mikkeli.	—	—	—	1	—	—	—	1	—	—
Hämeenlinna.	—	—	—	1	—	—	—	1	—	—
Viipuri.	—	—	—	1	—	—	—	2	—	—
Turku.	—	—	—	1	—	—	—	1	—	—
Helsinki.										
Kirurgillinen osasto.	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Poliklinikka.	—	—	—	27	2	46	1	8	3	—
Naistautien osasto.	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—
Silmätautien osasto.	—	—	—	—	—	1	—	1	—	—
Tauti.	—	—	—	15	46	1	1	19	1	—
Leikkaus.	—	1	—	—	1	8	2	17	1	—
Oheenliittyny t haavainfekt.	—	—	—	2	—	—	—	1	—	—
Muu lisätauti.	—	—	—	—	—	—	—	5	—	—
Tauti	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—
Leikkaus.	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—
Oheenliittyny t haavainfekt.	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—
Muu lisätauti.	—	—	—	—	—	—	—	1

Leikkaus.	Leikkauksien lukumäärä.	Leikkauksen aiheuttava tauti.	Leikkauksen lopputulos.				Seuraavaan vuoteen jälkeen jääneitä potil.
			Hyviä.	Vähemmän hyviä.	Epävarma.	Kuolema.	
Strumectomia	23	Struma	21	1	—	1	—
Enucleatio	3	Cystæ strumæ	1	—	—	—	2
Strumectomia	2	Morbus Basedowii	1	—	—	1	—
Punctio	1	Cystæ strumæ	—	—	—	—	—
Cauterisatio	1	Sarcom. residiv. colli	—	1	—	—	—
»	1	Carcinom. lingvæ	—	—	1	—	—
Operatio Payri pro	4	Angioma	—	3	—	—	1
Erinäisiä leikkauksia.							
Tracheotomia	2	Stenosis luetica	1	—	—	1	—
»	4	Carcinoma laryngis	2	—	—	—	2
»	1	Vuln. incis. colli	—	—	—	1	—
»	1	Strictura	—	—	—	—	1
»	1	Diphteritis	—	—	—	1	—
»	2		2	—	—	—	—
Tonsillotomia	48	Hypertrophia tonsill.	30	—	—	—	—
Chonchectomia	19	Choncha hypertrof.	19	—	—	—	—
Chonchotomia	28		—	—	—	—	—
Extractio	32	Polypi nasi	11	—	—	—	—
Tenotomia tendin. Achill.	5	Pes eqvinus	5	—	—	—	—
» » variar.	1		1	—	—	—	—
Tendoraphia	3	Discisio tendin.	3	—	—	—	—
Tendoplastia	1		1	—	—	—	—
Transplantatio tendin.	2		2	—	—	—	—
Exstirpatio	2	Digit. supernumerar.	2	—	—	—	—
»	1	Excrescenses	—	—	—	—	1
Excisio	7	Ulcera reg. varior.	4	—	—	—	—
»	4	» tubercul. reg. varior.	4	—	—	—	—
»	3	Cicatr. et keloid.	1	—	—	—	—
»	1	Fistul. recti	1	—	—	—	—
»	1	Varicocele	1	—	—	—	—
» tasciæ palmar.	2	Contractio (Dupuytren)	2	—	—	—	—
Incisio explorat.	4	Tumor. malign.	4	—	—	—	—
» »	1	Encephalocele	—	—	—	1	—
Operat. pro	24	Ungvis incarnat.	10	—	—	—	—
» »	2	Spina bifida	1	—	—	1	—
» »	1	Hallux valgus	1	—	—	—	—
Extractio	30	Corpus alien.	28	—	—	—	2
»	1,617	Dentis	—	—	—	—	—

| | | |

Leikkaus.	Leikkauksien lukumäärä.	Leikkauksen aiheuttava tauti.	Leikkauksen lopputulos. Hyvä.	Vähemmän hyvä.	Epävarma.	Kuolema.	Seuraavaan vuoteen jäljelle jääneitä potil.
Suturatio vulneris	1,797		8	—	—	—	2
Sutur. secundar.	5		5	—	—	—	—
Tamponatio nasi	8	Epistaxis	—	—	—	—	—
Abrasio	1	Veget. adenoid.	—	—	—	—	1
Excisio et transplant. cutis	4	Lupus nasi et faciei	4	—	—	—	—
Oblig. gypsan.	3	Coxitis. Spondylitis	2	1	—	—	—
Korvaleikkaukset.							
Paracentesis membr. tymp.	74	Otit. med. suppurat.	5	—	—	—	1
Abrasio cavit. tymp.	2	» » »	2	—	—	—	—
Extractio	7	Polypi	7	—	—	—	—
Trepanatio proc. mastoid.	73	Otit. med. et mastoidit.	66	1	—	8	3
Trepanat. proc. mast. et op. radical.	58	» » » »	55	1	1	3	1
» cranii pro	7	Abscess. epidural.	3	—	—	3	1
» et exploratio cranii	3	Meningitis	—	—	1	2	—
» proc. mast. et cranii et op. rad.	1	Otit. med. purulent. Absc. cerebri	—	—	—	1	—
» et evacuatio	1	Absc. cerebri (otitis)	—	—	—	1	—
» » »	1	Colesteatom	1	—	—	—	—
Operatio pro	2	Atresia meat. aud. ext.	2	—	—	—	—
Incisio	14	Furuncl. auricul.	—	—	—	—	—
Silmäleikkaukset.							
Blepharoplastia	27	Ectropion	27	—	—	—	—
Operat. pro	108	Entropion	108	—	—	—	—
» »	2	Blepharophimosis	2	—	—	—	—
Exstirpatio	1	Tumor. palpebr.	1	—	—	—	—
»	37	Chalazion	37	—	—	—	—
»	1	Fibrom. musc. recti	1	—	—	—	—
Excisio	1	Cicatr. buccal.	1	—	—	—	—
Expressio	78	Trachom.	70	8	—	—	—
Exstirpatio sacc. lacrymal.	50	Dacryocystitis	50	—	—	—	—
Operatio	2	Pterygium	1	1	—	—	—
Cauterisatio corneæ	36	Ulcus serpens	34	1	—	—	1
Paracentesis corneæ	21	Ulcus. Hypopyom.	19	1	—	—	1
Operatio pro	2	Staphyloma	2	—	—	—	—
» »	1	Distichiasis	1	—	—	—	—
Excisio	4	Prolapsus iridis	4	—	—	—	—
Iridectomia	31	Glaucoma	30	—	—	—	1
» optica	8	Leucoma	8	—	—	—	—

Kuolemansyy.				Helsinki.			Edellisestä vuodelta jääneitä potilaita.	Rovaniemi.	Godby.	Savonlinna.	Nurmes.	Tornio.	Kajaani.	Jyväskylä.	Joensuu.	Sortavala.	Tampere.	Pori.	Loviisa.	Oulu.	Mustasaari.	Kuopio.	Mikkeli.	Viipuri.	Hämeenlinna.	Turku.	Silmätautien osasto.	Naistautien osasto.	Poliklinikka.	Kirurgillinen osasto.	Edellisestä vuodelta jääneitä potilaita.	Muu lisätauti.	Oheenliittynyt haavainfekt.	Leikkaus.	Tauti.
Muu lisätauti.	Oheenliittynyt haavainfekt.	Leikkaus.	Tauti.	Silmätautien osasto.	Naistautien osasto.	Poliklinikka.																														
—	—	—	—	—	—	1,787	9	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
—	—	—	—	—	—	—	3	—	—	—	—	—	—	2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
—	—	—	—	—	—	8	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	4	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	3	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
—	—	—	—	—	—	69	1	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	2	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	2	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
8	—	—	—	—	—	—	5	—	—	—	2	—	—	1	—	1	1	4	—	—	8	17	1	2	1	4	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
3	—	—	—	—	—	—	3	—	—	—	—	—	1	3	—	—	—	—	—	—	4	—	3	5	3	26	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
—	2	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	2	—	—	1	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	3	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
—	—	—	—	—	—	2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
—	—	—	—	—	—	14	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	27	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	55	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	5	4	2	2	—	1	9	3	3	11	—	2	—	11	—	—	—
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	25	—	—	4	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	2	—	—	—	—	—	5	—	—	—
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	2	16	10	3	—	8	2	2	1	—	1	3	3	—	1	17	—	8	—	—	—	—	—	—	—	—
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	27	—	2	13	—	—	—	—	1	—	1	—	—	—	—	1	—	4	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	8	—	—	1	10	2	—	5	—	—	1	5	1	1	—	—	—	2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	5	—	2	—	8	—	—	2	—	—	—	1	—	—	—	1	1	—	—	—	—	—	—	—	—
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	2	—	—	—	—	—	—	2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	21	—	—	6	1	—	—	1	—	—	—	—	1	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	8	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—

Leikkaus.	Leikkauksien lukumäärä.	Leikkauksen aiheuttava tauti.	Leikkauksen lopputulos.				Seuraavaan vuoteen jälkeen jäänetä pöll.
			Hyvä.	Vähemmän hyvä.	Epävarma.	Kuolema.	
Iridectomia	1	Iridocyclitis	—	1	—	—	—
»	1		1	—	—	—	—
Sclerotomia	2		2	—	—	—	—
Extractio lentis sine iridect.	55	Cataracta	53	1	—	—	1
» » cum »	43	»	39	2	—	—	2
Discisio	8	Cataracta secundar.	8	—	—	—	—
»	1		1	—	—	—	—
Amputatio bulbi	17		17	—	—	—	—
Enucleatio »	15		15	—	—	—	—
» »	6	Panophtalmitis	6	—	—	—	—
» »	1	Lymphangioma	1	—	—	—	—
» »	1	Necrosis corneæ	1	—	—	—	—
» »	1	Dilaceratio	1	—	—	—	—
» »	1	Vuln. sclopetar.	1	—	—	—	—
» »	1	Sarcoma	1	—	—	—	—
» »	4	Corpus alien. bulbi	3	—	—	—	1
» »	1	Ophtalmia sympatica	1	—	—	—	—
Exenteratio »	1	Panophtalmitis suppurat.	—	—	—	—	1
Extractio	10	Corpus alien. bulbi	10	—	—	—	—
Tenotomia	41	Strabismus	41	—	—	—	—
Antepositio musculi	16	»	16	—	—	—	—
Operatio pro	13	Dacryocystitis	11	—	—	—	2
Exenteratio orbitæ	2	Sarcoma	—	1	—	—	1
Tatuatio	3	Leucoma	3	—	—	—	—
Abrasio	2	Infiltrat. episcleral.	2	—	—	—	—
Scarificatio	1	Cicatr. trachom.	1	—	—	—	—
Exstirpatio	1	Cystæ iridis	1	—	—	—	—
Incisio (bulbi) corneæ	1	Panophtalmitis	1	—	—	—	—
Transplant. musc. circul. palpebr.	4		4	—	—	—	—

Kuolemansyy.	Helsinki.				Edellisellä vuodelta jäänyttä potilasta.	Turku.	Hämeenlinna.	Viipuri.	Mikkeli.	Kuopio.	Mustasaari.	Oulu.	Lovisa.	Pori.	Tampere.	Sortavala.	Joensuu.	Jyväskylä.	Kajaani.	Torneo.	Nurmes.	Savonlinna.	Borgå.	Rovaniemi.
	Kirurgillinen osasto.	Poliklinikka.	Naistautien osasto.	Silmätautien osasto.																				
Tauti.	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—
Leikkaus.	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Oheenliittynyt tuhavainfekt.	—	—	—	2	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Muu lisätauti.	—	—	—	30	—	—	—	2	4	4	2	1	—	—	4	3	2	—	2	—	—	—	—	1
	—	—	—	15	—	—	1	9	—	3	2	3	—	1	2	—	—	—	—	—	2	5	—	—
	—	—	—	2	—	—	—	6	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—
	—	—	—	14	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	1	—	—
	—	—	—	9	—	—	—	—	—	5	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—
	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	1	—	—	—	1	—	1	—	—	1	—	1	—	—
	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—
	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—
	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	—	—	—	—	—	—	—	2	—	—	—	1	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	—	—	—	—	—	—	—	1	—	2	—	—	—	—	2	—	—	4	—	—	—	—	—	—
	—	—	—	1	—	—	—	4	—	—	1	—	—	—	—	—	2	—	—	1	—	1	—	—
	—	—	—	—	—	—	—	2	4	—	—	5	—	1	—	2	1	—	—	—	—	—	—	—
	—	—	—	2	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	2	—	—	—	—	—
	—	—	—	2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	—	—	—	1	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—
	—	—	—	—	—	—	—	4	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—

Yksityisissä sairashuoneissa v. 1905 tehtyjä leikkauksia.

	Diakonissalaitos Helsingissä.	Tohtori af Forsellesin kirurgillinen sairashuone.	Lääkärien yksityinen sairashuone Helsingissä.	Eira.	Marian sairaala.	Prof. Engström'in gynäkologinen klinikka.	Tohtori v. Heidekenin lapsenpäästölaitos Turussa.	Tohtori Grunér'in yksityinen sairashuone Turussa.	Neiti F. Carlson'in yksityinen sairash. Tampereella.	Forssan tehtaan sairashuone Tammelassa.
Ligatura art. carotidis communis	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—
» » circumscript. ilei	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1
Resectio venae saphen. magna	1	—	—	1	—	—	—	—	—	—
Incisio et canalisatio absc. cerebri	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—
Resectio nervi inframaxillaris	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Amputatio femoris	2	1	—	—	4	—	—	—	—	—
» cruris	1	—	—	1	6	—	—	—	—	—
» oss. metatarsi	—	—	—	—	2	—	—	—	—	—
» digitor. ped. et manus	2	—	—	1	—	—	—	—	1	—
Exarticulatio genus	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—
» pedis sub-talo	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—
» digitor. ped. et manus	4	2	—	—	3	—	—	—	—	—
Resectio maxill. superioris	2	—	—	—	—	—	—	—	—	—
» » inferioris	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—
» artic. cubiti	—	—	—	—	2	—	—	—	—	—
» » manus	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—
» » coxae	1	—	—	—	2	—	—	—	1	1
» » talo-crural	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—
» oss. tarsi	2	—	—	—	2	—	—	—	—	—
» » metatarsi	—	—	—	—	2	—	—	—	—	—
» cuneiformis tibiae	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—
» capituli metatarsi	—	—	2	—	—	—	—	—	—	—
» costar. pro empyema	—	1	—	2	16	—	—	—	4	—
» » » caries tuberculos.	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—
» spin. sept. narium	—	—	—	3	—	—	—	—	—	—
» costar. et thoracotomia	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—
» » Estlanderi	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—
» pseudoarthrosis radii	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—
Osteotomia femoris	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—
» tibiae	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—
» oss. varior.	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—
» plastica	—	—	—	—	2	—	—	—	—	—
Osteoclasia fibulae	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—

	Diakonissalaitos Helsingissä.	Tohtori af Forselles'in kirurgillinen sairashuone.	Lääkärien yksityinen sairashuone Helsingissä.	Eira.	Marian sairaala.	Prof. Engström'in gynäkologinen klinikka.	Tohtori v. Heideken'in lapsenpäästölaitos Turussa.	Tohtori Grunér'in yksityinen sairashuone Turussa.	Neiti F. Carlson'in yksityinen sairash. Tampereella.	Forssan tehtaan sairashuone Tammelassa.
Op. myoplastica af Schultén pro ostitide femoris. . . .	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Punctio genus	—	—	—	—	1	—	—	—	—	1
» art. cubiti et inject. ol. jodoform.	2	—	—	—	—	—	—	—	—	—
» » genus » » » »	1	—	—	1	—	—	—	—	—	—
» » genus et lavatio acid. carbol.	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—
» bursar. variar.	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—
» abdominis	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—
» et aspiratio thoracis	—	1	—	—	1	—	—	—	—	—
Arthrotomia artic. scapulo-humeral.	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—
» » genus	1	1	—	—	—	—	—	—	—	1
» » pedis	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Igvipunctio art. genus tuberculos	1	—	—	—	—	—	—	—	—	1
» » talo-cruralis »	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Repositio luxationis artic. coxae	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1
» » congenit. coxae	2	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Extensio violenta genus	—	—	—	—	3	—	—	—	—	—
Redressio coxae	3	—	—	—	—	—	—	—	—	—
» genus	4	—	—	—	—	—	—	—	—	1
» ped. eqvinovar. congenit.	2	—	—	—	—	—	—	—	—	—
» » » Achillectomia	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—
» oblig. ped. valg.	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—
Trepanatio cranii	—	5	—	—	—	—	—	—	1	1
» » Evacuatio cystae cerebr.	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—
» » pro hydrocephal. acqvisit.	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—
» » sinus frontalis	—	3	—	2	1	—	—	—	—	—
» » antri Highmori	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—
» » sin. ethmoidal.	—	2	—	—	—	—	—	—	—	—
» » sin. maxillar.	1	21	—	1	—	—	—	—	—	—
Seqvestrotomia. Evacuatio et abrasio oss. cranii . . .	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—
» » » » marg. infraorbit.	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—
» » » » maxill. inferioris	2	—	—	—	—	—	—	—	—	—
» » » » ulnae	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—
» » » » radii	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—
» » » » oss. digit. ped. et meu	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—
» » » » oss. ilei	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—
» » » » femoris	4	2	—	—	2	—	—	—	4	2

	Diakonissalaitos Helsingissä.	Tohtori af Forselles'in kirurgillinen sairashuone.	Lääkäriarien yksityinen sairashuone Helsingissä.	Eira.	Marian sairaala.	Prof. Engström'in gynäkologinen klinikka.	Tohtori v. Heideken'in lapsenpäästölaitos Turussa.	Tohtori Grunér'in yksityinen sairashuone Turussa.	Neiti F. Carlson'in yksityinen sairash. Tampereella.	Forssan lehtaan sairashuone Tammelassa.
Seqvestrotomia. Evacuatio et abrasio tibiae	2	1	—	—	3	—	—	—	1	3
» » » » fibulae	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—
» » » » oss. tarsi	2	—	—	—	1	—	—	—	—	—
» » » » calcanei	2	—	—	—	—	—	—	—	—	—
» » » » sterni	2	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Abrasio oss. varior.	—	4	—	—	—	—	—	—	—	—
Incisio et canalisatio absc. et phlegm. reg. variorum	18	59	—	17	40	—	—	—	13	20
» » » strumitidis	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—
» panaritii et tendovaginitis	1	23	—	—	—	—	—	—	—	—
» furuncul. et. carbuncul.	—	6	—	—	—	—	—	—	—	—
» et canalisatio mastit.	—	3	1	—	—	—	—	—	—	—
Punctio et lavatio absc. reg. varior.	4	—	—	—	—	—	—	—	—	—
» absc. glutaei et inject. ol. jodoform.	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Incisio periostitidis	—	2	—	—	—	—	—	—	—	—
» angin. phlegmonos.	—	15	—	—	—	—	—	—	—	—
» et abrasio actinomycosis faciei et colli	3	6	—	—	—	—	—	—	—	—
Abrasio vegetat. adenoideae	—	74	10	81	—	—	—	—	—	—
» fistular. tuberculos.	—	3	—	1	8	—	—	—	—	—
» » non »	—	3	—	—	—	—	—	—	—	—
» ulcer. tuberculos.	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—
» gummae	—	—	—	—	—	—	—	—	—	2
Evacuatio et abrasio absc. tuberculos. reg. varior.	10	2	1	1	—	—	—	—	—	—
» » » haematom. supp. scroti	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—
» » » absc. mediast. ant. tuberc.	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Incisio et drainatio lymphadenit. colli	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—
Exstirpatio verrucae	—	4	—	—	—	—	—	—	—	—
Excisio varices	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—
Cauterisatio angiomatis	3	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Tenomyotomia sternocleidomastoid.	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Cheiloplastia pro lab. leporin.	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Rhinomeloplastia	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Staphylouranoplastia	3	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Op. plastica pro ulcer. reg. varior.	—	1	—	—	1	—	—	—	—	—
» » » synechial cicatricial.	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—
» » palpebr.	4	—	—	—	—	—	—	—	—	—
» » pro deformat. nasi	—	2	—	—	—	—	—	—	—	—

	Diakonissalaitos Helsingissä.	Tohtori af Forselles'in kirurgillinen sairashuone.	Lääkärien yksityinen sairashuone Helsingissä.	Eira.	Marian sairaala.	Prof. Engström'in gynäkologinen klinikka.	Tohtori v. Heideken'in lapsenpäästölaitos Turussa.	Tohtori Grunér'in yksityinen sairashuone Turussa.	Neiti F. Carlson'in yksityinen sairash. Tampereella	Forssan tehtaan sairashuone Tammelassa.
Op. plastica pro frenul. lingvae	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—
» » » atresia meat. auditor.	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—
Tendoraphia man.	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Tendoplastia	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—
Transplantatio Thiersch	5	4	—	—	5	—	—	—	—	1
Herniotomia et op. radical. hern. ingvinal. incarc.	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1
» » » » » crural. »	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—
» » » » » umbilical. »	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—
Operat. radical. herniae ingvinal.	41	3	1	5	22	7	—	—	5	7
» » » » crural.	4	1	—	—	5	2	—	—	—	—
» » » » umbilical.	7	—	1	—	2	7	—	—	1	1
» » » » ventral.	1	—	—	—	1	3	—	—	1	1
Herniotomia radical. hern. ingv. et orchidop.	2	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Exstirpatio uteri rudiment. et tub. ovarii in hern. ingv.	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—
Laparotomia explorat.	9	—	—	—	1	—	1	—	—	—
» pro periton. tuberc.	—	—	—	—	—	4	—	—	—	—
» » » diffus.	1	—	—	—	—	—	—	—	1	—
» » endothel. peritonei	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—
» » occlusion. intest.	3	—	—	—	4	—	—	—	—	—
» peritonit. perforat.	1	—	—	—	5	—	—	—	—	—
» et deliberatio omenti	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—
» op. Thalma pro cirrhos. hepatis	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Amputatio appendicis	111	—	2	18	17	40	—	—	11	2
» » et canalisat. cav. abd.	4	—	5	6	18	—	—	—	7	—
» » et deliberatio intest.	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Incisio et canalisatio absc. periappendicul.	5	—	1	—	6	—	—	—	—	—
» » » » epigastrici	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—
» » » » pelvis	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Gastroenterostomia (v. Hacker)	—	—	—	—	2	—	—	—	—	—
» et excisio ulc. ventr.	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Gastroenterostomia	5	—	—	—	1	—	—	—	—	—
Resectio pylori	5	—	—	—	1	—	—	—	—	—
» intestinum	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—
» flexurae sigmoideae	1	—	—	1	—	—	—	—	—	—
Gastrolysis et enteroanastomosis	3	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Typhlostomia	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—

	Diakonissalaitos Helsingissä.	Tohtori af Forselles'in kirurgillinen sairashuone.	Lääkärien yksityinen sairashuone Helsingissä.	Eira.	Marian sairaala.	Prof. Engström'in gynäkologinen klinikka.	Tohtori v. Heideken'in lapsenpit stölaitos Turussa.	Tohtori Granerin yksityinen sairashuone Turussa.	Neiti K. Carlsonin yksityinen sairash. Tampereella.	Forssan tehtaan sairashuone Tammelassa.
Colestomia	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—
Gastrostomia	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—
Enteroraphia	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Cholecystostomia	3	—	—	—	—	—	—	—	1	—
Cholecystectomia	2	—	—	—	—	—	—	—	—	—
» et choledocochtomia	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Typhloraphia	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Paracentesis abdominis	2	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Dilatatio violenta ani	5	—	—	1	1	6	—	—	—	—
Incisio, abrasio, canalisatio periproct.	—	1	—	2	—	—	—	—	—	—
Excisio cicatric. recti	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—
» venect. haemorrhoidal.	—	1	—	4	1	—	—	—	—	2
» polypi ani	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—
Resectio recti	1	—	—	1	—	—	—	—	—	—
Amputatio recti pro prolaps.	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Op. pro fistul. perinei	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—
» » » ani et recti	2	—	—	2	3	—	—	—	—	—
Exstirpatio haemorrhoid. (Whitehead)	8	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Ligatura et cauterisatio haemorrhoid.	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Abrasio fistulae ani	—	—	—	2	—	—	—	—	—	—
Operatio plastica perinei	—	—	—	3	—	—	—	—	—	—
Nephropexia	—	—	—	—	1	1	—	—	—	—
Nephrotomia	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Laparotomia et jejunostomia	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—
Nephrectomia	3	—	—	—	—	1	—	—	—	—
Nephrolitotomia	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Cystostomia suprapubica	—	—	—	—	2	—	—	—	—	—
Epididymectomia	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—
Resectio epididym.	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—
Vasectomia	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Punctio hydrocele	—	—	—	1	—	—	—	—	—	1
Operatio radical. hydrocele	1	—	—	1	1	—	—	—	—	5
Exstirpatio hydrocele muliebr.	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—
» cystae funiculi, spermatocele	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—
Operatio pro phimosis	1	3	—	3	—	—	—	—	—	2
Epicystotomia pro hyperthroph. prostat.	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—
» » cystitis grav.	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—

	Diakonissalaitos Helsingissä.	Tohtori af Forselles'in kirurgillinen sairashuone.	Lääkäriseuran yksityinen sairashuone Helsingissä.	Eira.	Marian sairaala.	Prof. Engström'in gynäkologinen klinikka.	Tohtori v. Heideken'in lapsenpäästölaitos Turussa.	Tohtori Gruner'in yksityinen sairashuone Turussa.	Neiti F. Carlson'in yksityinen sairash. Tampereella.	Porssan teltann sairashuone Tammelassa.
Prostatectomia perinealis	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Dilatatio cruenta orificii urethrae	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—
Perineoraphia	1	—	—	—	—	15	3	—	—	—
Colporaphia anterior. vel posterior.	4	—	—	—	—	9	2	—	—	—
Colpoperineoraphia	—	—	—	—	—	6	—	—	—	—
» (Hegar)	—	—	—	—	—	2	—	—	—	—
Op. plastica pro stenosis vaginae	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—
» » » atresia »	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—
» » » fistul. vesico-vagin-ureth.	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—
Amputatio portion. vaginalis	4	—	—	—	—	—	4	—	—	—
» colli uteri alta	—	—	—	—	—	9	—	—	—	—
» uteri supravaginal (Chrobak)	12	—	—	—	—	2	—	—	—	—
» » »	—	—	—	—	—	—	2	—	—	1
Myotomia	1	—	—	2	—	—	1	—	—	—
Exstirpatio uteri prolapsus	1	—	—	—	—	15	—	—	—	—
» » total. per vaginam.	3	—	—	—	—	7	2	—	—	—
» » » » laparotom.	2	—	—	—	—	—	—	—	—	—
» » » » » (Kroenig)	2	—	—	—	—	—	—	—	—	—
» » » » » (Doyen)	—	—	—	—	—	8	—	—	—	—
Ventrofixatio uteri	5	—	—	—	—	15	—	—	1	—
Enucleatio myom. vaginalis	1	—	—	—	—	1	—	—	—	—
» » ventral.	9	—	—	—	—	32	—	—	—	1
Exstirpatio polypi uteri	4	—	—	—	—	2	3	—	1	—
Abrasio mucosae uteri	62	—	1	9	—	96	40	—	11	14
» » uteri et athmocausis uteri	4	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Excochleatio et cauterisat. carcin. uteri	2	—	—	—	—	—	—	—	—	—
» uteri	2	—	—	—	—	10	2	—	—	—
Ovariotomia	3	—	—	3	—	35	4	—	—	—
» unilateralis	10	—	—	—	—	—	—	—	—	—
» bilateralis	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Salpingostomia	2	—	—	—	—	6	—	—	—	—
Salpingectomia et ovariosalpingectomia	2	—	—	—	—	17	3	—	4	—
Parovariotomia	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—
Op. pro haematocele retrouterin.	—	—	—	—	—	—	2	—	—	—
Resectio ovarii	—	—	—	—	—	7	—	—	—	—
» vaginae	1	—	—	—	—	3	—	—	—	—
Punctio et ignipunct. ovarii	1	—	—	—	—	5	—	—	—	—

	Diakonissalaitos Helsingissä.	Tohtori af Forselles'in kirurgillinen sairashuone.	Lääkärien yksityinen sairashuone Helsingissä.	Eira.	Marian sairaala.	Prof. Engström'in gynäkologinen klinikka.	Tohtori v. Heideken'in lapsenpäästöluitos Turussa.	Tohtori Grunér'in yksityinen sairashuone Turussa.	Neiti E. Carlson'in yksityinen sairash. Tampereella.	Forssan teltaan sairashuone Tammelassa.
Oophorectomia	—	—	—	—	—	4	—	—	—	—
Operatio inversionis uteri (Borelius)	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—
Sectio caesarea vaginal. (Dührssen)	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—
Dilatatio colli uteri	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—
» » » gravid. (Bossi)	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—
Abortus arte provocat.	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—
Canalisatio parametrit. vel pelveoperit. suppur.	—	—	—	—	—	11	—	—	—	—
Punctio hydrosalping. per vagin.	—	—	—	—	—	3	—	—	—	—
» haematometrae	—	—	—	—	—	8	—	—	—	—
Incisio absc. pelvis per vaginam.	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—
» » » » laparotom.	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1
Canalisatio haematom. musc. recti abdom.	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—
Evacuatio uteri gravid.	1	—	—	1	—	11	—	—	5	2
Excisio carcinom. vulvae	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—
» cicatr. post. ruptur. perinei	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—
» tumoris lab. maj.	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—
» cystae gland. Bartholini	1	—	—	—	—	1	—	—	—	—
Extractio foetus	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—
» » c. forcipe ad part.	—	—	—	1	—	3	—	—	—	—
Resectio hymenis	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—
Torsio polypi cervicis uteri	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—
Deliberatio adnexi uteri ventral.	—	—	—	—	—	7	—	—	—	—
Dilatatio urethrae	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—
Discisio orificii uteri et canal. cervical.	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—
Dilatatio violenta hymenis	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1
Exstirpatio carcinom. lab. inferior. et glandu. colli et oper. plast.	1	—	—	1	—	—	—	—	1	—
Exstirpatio carcinom. lab. inferior. et cheiloplast. Estlanderi	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—
Exstirpatio carcinom. laryngis	—	5	—	—	—	—	—	—	—	—
» » lingvae	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—
» » mammae	6	11	—	2	—	—	—	—	—	—
» » » et evacuatio axillae	—	—	—	—	2	—	—	—	1	—
» gland. lymph. tuberc. reg. varior.	6	—	—	—	9	—	—	2	3	—
» carcinom. ingvinal.	—	—	1	2	—	—	—	—	—	—
» » cutan.	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—
» enchondromyxosarcom. sterni	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—

	Diakonissalaitos Helsingissä.	Tohtori af Forsellesin kirurgillinen sairaalaosa.	Lääkärien yksityinen sairaalaosa Helsingissä.	Eira.	Marian sairaala.	Prof. Engström'in gynäkologinen klinikka.	Tohtori v. Heideken'in lapsenpitäjätöiden Turussa.	Tohtori Gruner'in yksityinen sairaalaosa Turussa.	Neiti F. Carlson'in yksityinen sairasl. Tampereella.	Forssan kaupungin sairaalaosa.
Exstirpatio enchondromyxosarcom. pelvis oss. ilei	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—
» osteosarcom. reg. varior.	5	—	—	—	—	—	—	—	—	—
» cystosarcom. et sarcom. reg. varior.	3	—	—	—	1	—	—	—	—	—
» epitheliomatis reg. varior.	4	—	—	—	—	—	—	—	—	—
» neurosarcomatis	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—
» epulis	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—
» adenomatis	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—
» papillae buccae	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—
» lymphomatis	2	—	—	11	—	—	—	—	—	—
» atheromatis	6	7	2	5	—	—	—	—	—	—
» papillomatis	1	1	—	—	—	—	—	—	—	—
» lipomatis	4	—	—	1	2	1	—	—	—	—
» angiomatis	3	2	1	1	—	—	—	—	—	—
» lymphangiomatis	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—
» tumoris cavernosi lingvae	3	—	—	—	—	—	—	—	—	—
» cystae dermoid. reg. varior.	6	2	—	—	—	—	—	—	—	—
» fibromatis	2	1	1	1	—	—	—	—	—	—
» naevi pigment.	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—
» clavi	—	1	—	—	2	—	—	—	—	—
» cheloides	3	—	—	—	—	—	—	—	—	—
» rhinolit.	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—
» polypi chordae vocalis	—	2	—	—	—	—	—	—	—	—
Strumectomia	1	—	—	3	3	—	—	—	—	—
Excisio ulc. tuberc. reg. varior.	1	—	—	—	1	—	—	—	—	—
» lupi pedis	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—
» carbunculi dorsi	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—
» bursae praepatellar.	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—
Tracheotomia	—	1	—	—	2	—	—	—	—	—
Tonsillotomia	4	99	4	7	—	—	—	—	—	—
Chonchotomia	—	98	—	8	1	—	—	—	—	5
Extractio polypi nasi	—	23	—	—	—	—	—	—	—	—
Excisio fasciae palmaris	—	—	1	1	—	—	—	—	—	—
» actinomycosis colli	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—
Op. pro ungv. incarnat.	1	1	—	—	1	—	—	—	—	—
» » contractur. digit.	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—
» » torticollis	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1
» » syndacthylia	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—

	Diakonissalaitos Helsingissä.	Tohtori af Forselles'in kirurgillinen sairashuone.	Lääkärien yksityinen sairashuone Helsingissä.	Eira.	Marian sairaala.	Prof. Engström'in gynäkologinen klinikka.	Tohtori v. Heideken'in lapsenpiätstötaitos Turussa.	Tohtori Grunér'in yksityinen sairashuone Turussa.	Neiti F. Carlson'in yksityinen sairash. Tampereella.	Forssan tehtaan sairashuone Tammelassa.
Op. pro distichiasi musc. rect. abd.	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—
Cauterisatio xanthelomat. mian. amb.	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Extractio corpor. alien. reg. varior.	2	1	—	—	—	—	—	—	—	—
» dentis et incis. absc.	—	—	—	3	—	—	—	—	—	—
Suturatio vulneris	—	—	—	—	—	—	—	—	—	3
Sutura secundaria	—	—	—	—	—	—	—	—	—	2
Paracentesis membr. tympani	—	60	—	—	—	—	—	—	—	—
Extractio polypi meat. auditor.	—	7	—	—	—	—	—	—	—	—
Trepanatio process. mastoid.	1	33	4	5	—	—	—	—	—	—
» » » et op. radical.	—	17	—	1	3	—	—	—	2	—
» cranii explorat.	—	2	—	—	—	—	—	—	—	—
Canthoplastia	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—
Blepharoplastia	11	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Operatio pro entropion	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—
» » blepharophimosis	9	—	—	—	—	—	—	—	—	—
» Snellen-Hatz	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—
Exstirpatio tarsi	15	—	—	1	—	—	—	—	—	—
» chalazii	15	—	2	1	—	—	—	—	—	—
» tumoris orbitae	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—
» granulomat. conjunctivae	3	—	—	1	—	—	—	—	—	—
» xanthelom.	3	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Expressio trachom.	19	—	2	6	—	—	—	—	—	—
Exstirpatio sacci lacrymal.	9	—	—	—	—	—	—	—	—	—
» gland. »	1	—	—	—	—	—	—	1	—	—
Cauterisatio corneae	8	—	—	—	—	—	—	2	—	—
» ulc. rodens. palpebr.	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—
» pro prolaps. iridis	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Paracentesis corneae	1	—	—	—	—	—	—	1	—	—
Transfixatio iridis	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—
Excisio prolaps. iridis	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—
Iridectomia curativa	9	—	—	—	—	—	—	3	—	—
» optica	2	—	—	—	—	—	—	2	—	—
» transparatoria	—	—	—	—	—	—	—	2	—	—
Sclerotomia posterior.	2	—	—	1	—	—	—	—	—	—
Extractio lentis	11	—	—	—	—	—	—	20	1	—
Enucleatio bulbi	1	—	—	1	—	—	—	3	—	—
Tenotomia musc. recti	7	—	—	—	—	—	—	—	—	—

	Diakonissalaitos Helsingissä.	Tohtori af Forselles'in kirurgillinen sairashuone.	Lääkärien yksityinen sairashuone Helsingissä.	Eira.	Marian sairaala.	Prof. Engström'in gynäkologinen klinikka.	Tohtori v. Heideken'in lapsenpätöstöltos Turussa.	Tohtori Grundér'in yksityinen sairashuone Turussa.	Neiti F. Carlson'in yksityinen sairaush. Tampereella.	Forssan tehtaan sairashuone Tammelassa.
Antepositio musc. recti	12	—	—	3	—	—	—	—	—	—
Tenotomia et antepositio musc. recti	3	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Extractio corpor. alien. bulbi	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—
Incisio dacryocystitis phlegm.	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—
Op. pro dacryocystit.	—	1	—	—	—	—	—	1	—	—
Desinfectio corp. vitr.	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—
Abrasio folliculorum conjunctivae	7	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Excisio fornicis »	2	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Discisio capsulae lentis	6	—	—	1	—	—	—	13	—	—
Tatuatio leucomatis	5	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Cauterisatio pro keratocon.	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Tentamen extract. corp. alien. camerae anterioris	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Extractio corp. alien. camerae anterioris	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—
» » » lentis	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—

Veneeristen tautien osastot ja ylimääräiset veneeriset sairashuoneet.

Veneerisen tartunnan jatkuva leveneminen pääkaupungissa sekä toivo mikäli mahdollista vapauttaa Helsingin yleisen sairashuoneen syfiliittistä osastoa prostitueeratuista, joittenka hoitaminen yliopistoklinikassa tuottaa suuria hankaluuksia ja tuskin missään muualla lienee käytännössäkään, on aiheuttanut uuden ylimääräisen veneerisen sairashuoneen perustamisen Gumtäckt'in maatilalle Helsingin läheisyydessä. Sairaala avattiin 1 päivä Huhtikuuta 40 sairassijalla ja on melkein koko ajan ollut täynnä potilaita, ajottain liiallisestikin, ilman että se edes tällöin on voinut täyttää tarkotustaan poistaa prostitueeratut syfiliittisestä klinikasta, koska veneerinen tartunta näitten kesken vuoden aikana on suuresti lisääntynyt. Veneerinen tartunta ei ole myöskään maaseudulla näyttänyt vähenemisen oireita. Kuppataudeista v. 1905 hoidettujen henkilöitten yhteinen lukumäärä on päinvastoin jossain määrin suurempi kuin edellisenä vuotena. Vuonna 1904 toimessa olevat ylimääräiset sairaalat ovatkin kaikki, paitsi Ilmen ylimääräinen sairaala Oulussa, sentakia pysytetyt entisellään, jota paitsi uusia ylimääräisiä sairashuoneita on täytynyt

avata Hämeenlinnassa ja Savonlinnassa. Seuraus tästä on ollut ettei se 100,000 markan suuruinen määräraha, joka on myönnetty veneeristen tautien vastustamiseksi ole riittänyt, erittäinkin koska osa siitä on täytynyt käyttää Orihveden leprasairaalan ylläpitämiseksi. Tämän johdosta onkin Keisarillinen Senaatti, Lääkintöhallituksen esityksestä, vuodeksi 1906 korottanut määrärahan 150,000 markkaan, mikä summa nyttemmin jakaamatta saadaan käyttää alkuperäiseen tarkotukseensa, sittenkuin samasta ajasta alkaen erityinen menosääntö Orihveden leprasairaalalle on vahvistettu. Seuraava taulu osoittaa valtion ylläpitämissä sairashuoneissa viimekuluneena kymmenenä vuotena hoidetut veneeriset tautikohtaukset:

Vuosi.	Yleisten sairashuoneitten kuppatautien osastoilla hoidettujen potilaitten luku.	Hoitopäivien lukumäärä yleisten sairashuoneitten kuppatautiosastoilla.	Ylimääräisissä kuppatauti sairashuoneissa hoidettujen potilaitten luku.	Hoitopäivien lukumäärä ylimääräisissä kuppatauti sairashuoneissa.	Hoidettujen yhteinen lukumäärä.	Hoitopäivien yhteinen lukumäärä.
1896	4,071	156,336	1,662	59,667	5,733	216,003
1897	3,958	151,455	1,288	51,031	5,246	202,486
1898	3,822	142,956	1,078	46,611	4,900	189,567
1899	3,702	142,113	524	19,992	4,226	162,105
1900	3,740	128,594	626	23,745	4,366	152,339
1901	3,985	145,778	832	33,426	4,817	179,204
1902	4,176	141,946	715	30,599	4,891	172,545
1903	4,317	150,759	1,081	39,029	5,398	189,788
1904	4,532	164,309	1,467	52,572	5,999	216,881
1905	4,333	156,985	1,725	63,106	6,058	220,091

Kuten ylläolevasta yhteenvedosta näkyy on yleisten sairashuoneitten *veneerisillä osastoilla* sekä *ylimääräisissä veneerisissä sairashuoneissa* vuonna 1905 hoidettu 6,058 henkilöä, joista 628 oli jääneitä edelliseltä vuodelta sekä 5,430 vuoden kuluessa vastaanotettuja. *Syfilis* tautia varten hoidettiin 2,660 henkilöä, josta määrästä 362 oli vuodelta 1904 jääneitä ja 2,298 tilivuoden aikana tulleita. *Ulcus mollea* sairasti 243, *urethritis gonorrhoicaa* 1,682 sekä *ihotauteja* y. m. 1,207 potilasta.

Uusista vuoden aikana vastaanotetuista tapauksista

sairasti syfilistä . . . . . 42,32 prosenttia
» ulcus mollea . . . . . 4,48 »
» gonorrhoe'ta . . . . . 30,98 »
» ihotauteja . . . . . 22,22 »

Kaikista hoidetuista päästettiin:

5,087	eli 83,97	prosenttia	parantuneena tahi paremmaksi tulleena.
181	» 2,99	»	parantumatta tahi hoitamatta.
75	» 1,24	»	kuolleena.
715	» 11,80	»	jäi seuraavaan vuoteen.
6,058.			

Syfilis taudista hoidetuista päästettiin:

2,215	eli 83,27	prosenttia	parantuneena tahi paremmaksi tulleena.
38	» 1,43	»	parantumatta tahi hoitamatta.
19	» 0,71	»	kuolleena.
388	» 14,59	»	jäi seuraavaan vuoteen.
2,660.			

Kaikista vuoden aikana vastaanotetuista syfilistä sairastavista potilaista hoidettiin

903	eli 39,30	prosenttia	syfilis recens'in takia.
953	» 41,47	»	syfilis secundaria recidiva'n takia.
402	» 17,49	»	syfilis tertiaria'n takia.
40	» 1,74	»	syfilis hereditaria'n takia.
2,298.			

Mitä sisäänkirjoitettujen sukupuoleen ja ikään tulee

oli	1,397	eli 60,79	prosenttia miehiä,
»	811	» 35,29	» naisia,
»	90	» 3,92	» lapsia,
	2,298.		

Alle $^1/_2$ vuotta									0,66	prosenttia.
$^1/_2$—2	»								1,39	»
2—10	»								1,87	»
10—15	»	miehiä	0,44	pros.,	naisia	0,48	pros.,	yhteensä	0,92	»
15—20	»	»	4,83	»	»	5,96	»	»	10,79	»
20—30	»	»	34,07	»	»	17,84	»	»	51,91	»
30—50	»	»	17,10	»	»	8,31	»	»	25,41	»
Yli 50	»	»	4,35	»	»	2,70	»	»	7,05	»

Mitä ikään tulee on ikäluokka 20—30 v. lukuisin, sen jälkeen ikäluokka 30—50 v. Sukupuoleen nähden ylläolevissa ikäluokissa ilmenee se eroavaisuus että naispuoli on lukuisampi luokissa 10—15 v. ja 15—20 v., kun miespuoli on lukuisampi korkeimmissa luokissa 20—30 v., 30—50 v. ja yli 50 vuotta.

Kaikista vuoden aikana yleisissä sairashuoneissa veneeristen ja ihotautien takia vastaanotetuista hoidettiin sairashuoneissa:

Helsingissä	1,279	henkilöä	= 23,55	pros.;	syfilis taudista	456	= 8,40	pros.
Turussa	162	»	= 2,98	»	»	64	= 1,18	»
Hämeenlinnassa	232	»	= 4,27	»	»	137	= 2,52	»
Wiipurissa	979	»	= 18,03	»	»	295	= 5,43	»
Mikkelissä	139	»	= 2,56	»	»	94	= 1,73	»
Kuopiossa	336	»	= 6,19	»	»	158	= 2,91	»
Mustasaaressa	243	»	= 4,48	»	»	95	= 1,75	»
Oulussa	259	»	= 4,77	»	»	142	= 2,62	»
Porissa	144	»	= 2,65	»	»	81	= 1,49	»
Tampereella	243	»	= 4,48	»	»	151	= 2,78	»
Sortavalassa	488	»	= 8,99	»	»	156	= 2,87	»
Savonlinnassa	244	»	= 4,49	»	»	110	= 2,03	»
Joensuussa	157	»	= 2,89	»	»	46	= 0,85	»
Tohmajärvellä	164	»	= 3,02	»	»	105	= 1,93	»
Nurmeksessa	13	»	= 0,24	»	»	4	= 0,07	»
Jyväskylässä	201	»	= 3,70	»	»	112	= 2,06	»
Kajaanassa	8	»	= 0,15	»	»	7	= 0,13	»
Torniossa	139	»	= 2,56	»	»	85	= 1,57	»
Yhteensä	5,430	henkilöä	=100,00	pros.;	syfilis taudista	2,298	= 42,32	pros.

Jos vertaamme tilivuotta vuoteen 1904 niin näemme että yleisten sairashuoneitten veneerisillä osastoilla sekä ylimääräisissä veneerisissä sairashuoneissa hoidettujen henkilöitten luku on lisääntynyt 59:llä. Sairashuoneissa syfilistaudin takia vastaanotettujen luku on pienentynyt edelliseen vuoteen nähden 238:lla tahi, jos ulkomaalaiset potilaat luetaan pois, 239:llä.

Kun maamme väkiluku 31 päivä Joulukuuta 1905 oli 2,892,088 henkilöä oli sairashuoneissa veneeristen ja ihotautien takia hoidettujen luku 1,88 ja syfilistaudin takia hoidettujen luku 0,79 pro mille koko väestön lukumäärästä.

Vuonna 1896 oli viimeksi mainittu suhde resp. 1,98 ja 1,26, vuonna 1897 resp. 1,79 ja 1,12, vuonna 1898 resp. 1,63 ja 0,91, vuonna 1899 resp. 1,39 ja 0,84, vuonna 1900 resp. 1,43 ja 0,67, vuonna 1901 resp. 1,56 ja 0,73, vuonna 1902 resp. 1,55 ja 0,68, vuonna 1903 resp. 1,73 ja 0,77 sekä vuonna 1904 resp. 1,88 ja 0,89 pro mille väkiluvusta.

Seuraava vertaileva yhteenveto näyttää syfilis taudin takia maamme sairashuoneisiin otettujen kotimaisten potilaitten luvun vuosina 1896—1905.

Lääni.	v. 1896	v. 1897	v. 1898	v. 1899	v. 1900	v. 1901	v. 1902	v. 1903	v. 1904	v. 1905
Uudenmaan	288	260	225	224	204	223	259	291	395	416
Turun ja Porin	364	393	362	269	186	227	208	236	217	179
Hämeen	358	273	209	214	197	228	211	245	325	328
Wiipurin	570	460	389	308	325	394	322	361	474	367
Mikkelin	372	349	287	174	151	164	136	184	195	167
Kuopion	589	634	463	409	370	386	344	360	476	435
Waasan	429	338	299	207	203	186	189	226	254	214
Oulun	244	179	157	91	173	181	215	263	188	179
Yhteensä	3,214	2,886	2,391	1,896	1,809	1,989	1,884	2,166	2,524	2,285
Ulkomaalaisten luku.	11	22	17	6	11	9	8	7	12	13
Yhteensä	3,225	2,908	2,408	1,902	1,820	1,998	1,892	2,173	2,536	2,298

Vuoden kuluessa sairashuoneissa eri lääneistä kotoisin olevien syfilistautisten lukumäärä verrattuna läänin asukaslukuun on

Uudenmaan	läänissä	. . .	1,25	pro mille väestöstä
Turun ja Porin	»	. . .	0,38	» » »
Hämeen	»	. . .	1,02	» » »
Viipurin	»	. . .	0,79	» » »
Mikkelin	»	. . .	0,87	» » »
Kuopion	»	. . .	1,36	» » »
Vaasan	»	. . .	0,44	» » »
Oulun	»	. . .	0,60	» » »

Vuonna 1905 syfilis recens'in takia hoidetut 894 kotimaiset potilaat — 572 miestä ja 322 naista — jakaantuvat eri läänien kesken seuraavasti:

Uudenmaan	lääni	. . . . .	110 miestä	96	naista
Turun ja Porin	»	. . . . .	42 »	36	»
Hämeen	»	. . . . .	97 »	24	»
Viipurin	»	. . . . .	94 »	18	»
Mikkelin	»	. . . . .	46 »	25	»
Kuopion	»	. . . . .	97 »	42	»
Vaasan	»	. . . . .	52 »	37	»
Oulun	»	. . . . .	34 »	44	»
			Yhteensä 572 miestä	322	naista

Syfilis recens'ia potevien eri lääneistä kotoisin olevien henkilöitten lukumäärä oli

Uudenmaan	läänistä	206	= 49,5	pr.	kaikista syfilistautisista.
Turun ja Porin	»	78	= 43,6	»	» »
Hämeen	»	121	= 36,9	»	» »
Viipurin	»	112	= 30,5	»	» »
Mikkelin	»	71	= 42,5	»	» »
Kuopion	»	139	= 32,0	»	» »
Vaasan	»	89	= 41,1	»	» »
Oulun	»	78	= 43,5	»	» »
		Yhteensä 894	= 39,1	pr.	kaikista syfilistautisista.

Helsingin yleisen sairashuoneen syfilitiselle osastolle otettiin v. 1905 kaikkiaan 640 henkilöä Helsingin kaupungista. Niistä sairasti 248 syfilistä, joista 103 henkilöä — 44 miestä ja 59 naista — hoidettiin syfilis recens'in takia.

Veneeristen tarkastusasemien toiminta.

Helsinki. Vuoden 1905 alussa oli 141 naista tarkastusaseman kirjoissa; vuoden kuluessa tuli näitten lisäksi 22 naista, joten koko luku nousi 163:een. Kun 50 naista kuitenkin vuoden ajalla erosi oli tarkastuksen alaisten naisten luku vuoden lopussa 113. Tilapäisesti tarkastettiin 258 naista. Veneeristen tarkastuksien yhteinen lukumäärä oli 2,837 ja tehtiin näitten ohella 2,752 mikroskoopillista tutkimusta.

Potilaitten luku, jotka aseman toimesta lähetettiin Helsingin yleisen sairashuoneen syfilisosastolle oli

	Syfilis.					Ulcus molle.		Tippuri.		Ihotaudit y. m.		Potilaitten yhteinen lukumäärä.
	Recens.		Residiva.		Yhteensä.							
	m.	n.	m.	n.		m.	n.	m.	n.	m.	n.	
Säännöllisesti tarkastetut henkilöt	—	8	—	30	38	—	21	—	185	—	—	244
Tilapäisesti » »	3	27	1	31	62	2	20	5	185	—	—	274
Yhteensä	3	35	1	61	100	2	41	5	370	—	—	518

Turku. Säännöllisesti tarkastettujen naisten lukumäärä oli 32. Tilapäisesti tarkastettiin 64 miestä ja 70 naista. Sisäänkirjoitettujen prostituoeerattujen tarkastuksien luku oli 177.

Seuraava taulu näyttää aseman kautta sairashuoneisiin lähetettyjen henkilöitten luvun:

	Syfilis.					Ulcus molle.		Tippuri.		Ihotaudit y. m.		Potilaitten yhteinen lukumäärä.
	Recens.		Residiva.		Yhteensä.							
	m.	n.	m.	n.		m.	n.	m.	n.	m.	n.	
Säännöllisesti tarkastetut henkilöt	—	—	—	2	2	—	—	—	7	—	3	12
Tilapäisesti » »	2	1	12	10	25	—	—	27	17	4	1	74
Yhteensä	2	1	12	12	27	—	—	27	24	4	4	86

Viipuri. Vuoden kuluessa tarkastettiin säännöllisesti 52 naista sekä tilapäisesti 5 naista. Tarkastuksien yhteinen lukumäärä oli 460.

Sairashuoneeseen lähetettiin v. 1905 seuraava määrä tarkastettuja:

	Syfilis.					Ulcus molle.		Tippuri.		Ihotaudit y. m.		Potilaitten yhteinen lukumäärä.
	Recens.		Residiva.		Yhteensä.							
	m.	n.	m.	n.		m.	n.	m.	n.	m.	n.	
Säännöllisesti tarkastetut henkilöt	—	—	—	7	7	—	—	—	8	—	1	16
Tilapäisesti » »	—	—	—	—	—	—	—	—	2	—	—	2
Yhteensä	—	—	—	7	7	—	—	—	10	—	1	18

Nikolainkaupunki. Säännöllisesti tarkastettujen naisten luku oli 20. Tilapäisesti tarkastettiin 3 naista. Tarkastuksien yhteinen lukumäärä oli 255.

Tarkastetuista lähetettiin seuraava määrä sairashuoneisiin:

	Syfilis.					Ulcus molle.		Tippuri		Ihotaudit y. m.		Potilaitten yhteinen lukumäärä.
	Recens.		Residiva.		Yhteensä.							
	m.	n.	m.	n.		m.	n.	m.	n.	m.	n.	
Säännöllisesti tarkastetut henkilöt	—	—	—	3	3	—	—	—	6	—	—	9
Tilapäisesti » »	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Yhteensä	—	—	—	3	3	—	—	—	6	—	—	9

Tampere. Tarkastuksen alaisten naisten lukumäärä vaihteli vuoden eri kuukausina 13 ja 20 välillä. Tilapäisesti tarkastettiin 4 naista. Tarkastuksien kokonaissumma oli 599.

Sairashuoneeseen lähetettyjen lukumäärä oli seuraava:

	Syfilis.					Ulcus molle.		Tippuri.		Ihotaudit y. m.		Potilaitten yhteinen lukumäärä.
	Recens.		Residiva.		Yhteensä.							
	m.	n.	m.	n.		m.	n.	m.	n.	m.	n.	
Säännöllisesti tarkastetut henkilöt	—	1	—	1	2	—	2	—	3	—	2	9
Tilapäisesti » »	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Yhteensä	—	1	—	1	2	—	2	—	3	—	2	9

Luettelo niistä kunnista, joista v. 1905 sairashuoneisiin otetut syfiliittiset potilaat ovat olleet kotoisin sekä lukumäärästä sairaita joka kunnasta.

	Syphilis recens.		Muut syfilis tapaukset.		Yhteensä.
	M.	N.	M.	N.	
Uudenmaan lääni.					
Anjala	—	—	—	1	1
Elimäki	2	1	1	1	5
Espoo	—	1	—	—	1
Hankoniemi	—	—	—	1	1
Helsingin pitäjä	—	2	1	—	3
Helsinki	89	80	71	103	343
Iitti	3	1	6	2	12
Jaala	1	—	—	—	1
Kirkkonummi	1	—	—	—	1
Lohja	1	2	1	—	4
Myrskylä	1	1	—	—	2
Mäntsälä	2	1	3	—	6
Orimattila	4	1	1	6	12
Porvoo	—	2	2	3	7
Pukkila	1	—	—	—	1
Pyhäjärvi	—	—	2	—	2
Sipoo	—	1	—	—	1
Siuntio	1	1	—	—	2
Snappertuna	—	—	1	—	1
Tammisaari	—	1	2	1	4
Tuusula	3	—	—	—	3
Vihti	1	1	1	—	3
Yhteensä	110	96	92	118	416
Turun ja Porin lääni.					
Ahlainen	—	1	1	—	2
Angelniemi	—	—	—	1	1
Dragsfjärd	1	—	—	—	1
Eura	2	1	1	—	4
Eurajoki	1	—	—	2	3
Halikko	2	—	—	—	2
Harjavalta	1	—	—	2	3
Honkajoki	—	1	1	—	2
Houtskari	—	—	1	—	1
Huittinen	3	3	2	1	9
Hämeenkyrö	2	—	2	—	4
Ikaalinen	4	2	4	—	10
Kaarina	2	—	—	—	2
Kankaanpää	2	1	—	1	4
Karkku	—	—	1	—	1
Karvia	—	—	—	1	1
Kiikala	1	1	2	—	4
Kiikoinen	—	—	1	—	1
Kiukainen	—	1	—	1	2
Kokemäki	1	1	2	1	5
Kustavi	1	—	—	—	1
Lappi	—	—	3	—	3
Lavia	—	—	2	1	3
Lemu	—	—	1	—	1
Loimaa	—	1	—	—	1
Luvia	1	1	1	—	3
Maaria	—	1	3	—	4
Marttila	1	1	—	—	2
Merikarvia	1	1	1	—	3
Mouhijärvi	1	—	1	—	2
Muurla	—	—	1	—	1
Mynämäki	—	—	1	—	1
Nakkila	—	—	4	—	4
Normarkku	—	1	1	—	2
Nousiainen	—	—	—	1	1
Parainen	—	—	1	—	1
Parkano	1	1	—	—	2
Perniö	—	1	1	—	2
Pertteli	1	—	1	—	2
Piikkiö	—	1	—	—	1
Pomarkku	—	—	2	—	2
Pori	—	2	8	2	12
Porin maaseurakunta	1	2	2	4	9
Rauma	—	2	—	1	3

	Syphilis recens.		Muut syfilis-tapaukset.		Yhteensä.
	M.	N.	M.	N.	
Siikainen	—	—	—	2	2
Suoniemi	—	—	3	—	3
Säkylä	—	—	1	—	1
Turku	6	7	4	10	27
Tyrvää	2	—	2	1	5
Ullava	1	1	1	2	5
Uskela	2	—	1	—	3
Uusikaupunki	1	1	1	—	3
Uusikirkko	—	—	1	1	2
Yhteensä	42	36	66	35	179
Hämeen lääni.					
Akaa	1	—	1	3	5
Asikkala	—	—	1	2	3
Hattula	1	—	1	4	6
Hauho	—	1	—	1	2
Hausjärvi	4	—	2	4	10
Hollola	4	2	4	5	15
Humppila	—	—	1	1	2
Hämeenlinna	2	—	5	2	9
» maaseurak.	1	—	1	—	2
Janakkala	1	—	4	—	5
Jokioinen	—	—	3	—	3
Jämsä	5	5	4	2	16
Kalvola	4	—	1	3	8
Kangasala	1	—	3	—	4
Korpilahti	4	3	6	4	17
Kuhmoinen	1	—	—	6	7
Kuorevesi	3	—	—	—	3
Kuru	—	—	1	—	1
Kylmäkoski	—	—	1	—	1
Kärkölä	1	—	—	—	1
Lahti	—	2	—	—	2
Lampi	2	—	5	—	7
Lempäälä	1	1	4	3	9
Luopioinen	1	—	1	—	2
Längelmäki	5	—	2	4	11
Messukylä	—	—	1	1	2
Nastola	—	—	—	1	1
Orihvesi	7	2	6	7	22
Pirkkala	8	—	6	1	15
Pälkäne	3	—	4	2	9
Ruovesi	2	1	4	7	14
Somero	—	—	1	—	1
Sääksmäki	8	1	5	3	17
Tammela	1	—	1	2	4
Tampere	17	5	23	23	68
Teisko	—	—	1	—	1
Tuulos	1	—	1	—	2
Tyrväntö	—	—	1	1	2
Urjala	2	—	2	1	5
Vesilahti	5	1	1	4	11
Ylöjärvi	1	—	2	—	3
Yhteensä	97	24	110	97	328
Viipurin lääni.					
Antrea	2	—	—	—	2
Hamina	3	—	1	—	4
Hiitola	2	—	5	2	9
Impilahti	4	—	9	—	13
Jaakkima	4	3	5	1	13
Johannes	—	—	—	2	2
Jääski	1	—	1	—	2
Kaukola	—	—	—	3	3
Kirvu	2	—	3	—	5
Kivennapa	3	—	1	2	6
Koivisto	1	—	4	—	5
Korpiselkä	1	—	—	1	2
Kotka	2	—	4	2	8
Kuolemajärvi	—	—	1	—	1
Kurkijoki	3	1	11	1	16
Kymi	5	—	8	1	14
Käkisalmi	—	—	1	1	2
Lappee	1	—	6	2	9
Lappeenranta	2	—	2	1	5
Lavansaari	1	—	—	—	1
Lemi	—	—	1	1	2
Luumäki	—	—	—	1	1
Metsäpirtti	1	—	—	—	1
Miehikkälä	1	—	1	—	2

	Syphilis recens.		Muut syfilis tapaukset.		Yhteensä.
	M.	N.	M.	N.	
Muola	1	—	4	5	10
Parikkala	4	2	5	3	14
Pyhtää	1	—	1	—	2
Pyhäjärvi	—	—	1	—	1
Rautjärvi	—	1	1	1	3
Rautu	3	—	1	—	4
Ruokolahti	2	1	2	1	6
Ruskeala	—	—	6	1	7
Räisälä	—	—	3	2	5
Sakkola	—	—	—	1	1
Salmi	—	—	2	5	7
Savitaipale	—	1	—	—	1
Sippola	1	—	—	1	2
Soanlahti	—	—	—	2	2
Sortavala	3	—	2	—	5
» maaseurakunta	—	3	11	4	18
Suistamo	—	—	2	1	3
Suojärvi	1	1	3	3	8
Suomenniemi	2	—	3	—	5
Säkkijärvi	2	—	3	2	7
Taipalsaari	—	—	2	1	3
Uukuniemi	—	—	2	4	6
Uusikirkko	—	—	1	1	2
Valkeala	—	2	5	2	9
Valkjärvi	1	—	1	—	2
Vehkalahti	1	—	—	—	1
Viipuri	19	2	29	9	59
» maaseurakunta	13	1	17	13	44
Virolahti	1	—	1	—	2
Yhteensä	94	18	172	83	367

Mikkelin lääni.

Anttola	—	—	2	—	2
Hartola	—	—	—	1	1
Haukivuori	—	—	3	1	4
Heinola	—	2	3	—	5
» maaseurakunta	1	—	—	—	1
Heinävesi	—	1	1	2	4
Hirvensalmi	1	—	4	—	5
Jorois	5	3	7	2	17
Joutsa	1	—	1	—	2
Juva	1	1	4	2	8
Kangaslampi	—	—	2	1	3
Kangasniemi	2	—	1	—	3
Kerimäki	4	5	4	4	17
Leivonmäki	1	—	—	—	1
Luhanko	—	—	1	1	2
Mikkeli	4	3	2	1	10
» maaseurakunta	2	2	5	2	11
Mäntyharju	4	3	6	5	18
Pieksamäki	1	1	3	3	8
Puumala	1	—	—	—	1
Rantasalmi	3	2	4	2	11
Ristiina	5	—	3	1	9
Savonlinna	1	—	4	—	5
Savonranta	1	—	—	3	4
Sulkava	1	—	—	—	1
Sääminki	7	2	5	—	14
Yhteensä	46	25	65	31	167

Kuopion lääni.

Eno	4	2	5	9	20
Hankasalmi	—	1	2	—	3
Iisalmi	3	4	12	4	23
Ilomantsi	5	3	8	2	18
Joensuu	5	—	8	3	16
Juuka	5	2	6	4	17
Kaavi	1	—	6	—	7
Karttula	3	2	6	—	11
Keitele	—	2	2	2	6
Kesälahti	1	2	—	—	3
Kiihtelysvaara	2	1	14	2	19
Kitee	6	—	7	7	20
Kiuruvesi	1	3	3	2	9
Kontiolahti	7	—	25	6	38
Kuopio	21	4	22	7	54
» maaseurakunta	—	3	—	5	8
Kuusjärvi	—	—	1	—	1
Lapinlahti	5	3	10	5	23
Leppävirta	4	—	14	2	20

	Syphilis recens.		Muut syfilis tapaukset.		Yhteensä.
	M.	N.	M.	N.	
Liperi	6	4	10	3	23
Maaninka	3	1	2	3	9
Nilsiä	—	—	5	—	5
Nurmes	1	1	5	2	9
Pielavesi	1	—	5	2	8
Pielisjärvi	1	1	1	1	4
Polvijärvi	1	—	4	2	7
Pälkjärvi	1	—	1	1	3
Rautalampi	1	—	—	—	1
Rautavaara	—	—	1	—	1
Rääkkylä	5	2	14	1	22
Suonenjoki	2	1	2	3	8
Tohmajärvi	1	—	8	1	10
Tuusniemi	1	—	3	3	7
Vesanto	—	—	2	—	2
Yhteensä	97	42	214	82	435
Vaasan lääni.					
Alajärvi	1	4	3	1	9
Alavus	2	—	4	4	10
Evijärvi	—	—	2	—	2
Himanka	—	1	—	—	1
Isojoki	3	3	—	1	7
Jalasjärvi	—	—	1	—	1
Jyväskylä	2	—	3	1	6
» maaseurak.	3	2	2	3	10
Kannus	—	—	1	—	1
Karstula	4	2	7	3	16
Kauhajoki	—	1	—	—	1
Kauhava	—	—	2	—	2
Keuru	4	5	6	2	17
Kivijärvi	1	—	—	—	1
Kokkola	1	—	3	—	4
Konginkangas	2	—	—	—	2
Kortesjärvi	—	2	1	2	5
Kristiinankaupunki	—	—	1	1	2
Kronoby	—	—	2	—	2
Kuortane	2	—	—	1	3
Laihia	1	—	1	—	2
Lappajärvi	—	—	—	1	1
Lappfjärd	1	2	—	1	4
Lapua	1	—	—	2	3
Laukaa	2	—	3	4	9
Lehtimäki	—	—	—	1	1
Maalahti	—	—	1	—	1
Multia	2	1	2	2	7
Mustasaari	—	—	1	1	2
Nurmo	—	—	2	—	2
Peräseinäjoki	—	—	1	—	1
Petäjävesi	2	2	6	1	11
Pietarsaari	2	1	1	—	4
Pihlajavesi	1	—	—	—	1
Purmo	1	—	—	—	1
Saarijärvi	7	5	6	8	26
Seinäjoki	—	—	2	—	2
Sideby	1	1	—	—	2
Teerijärvi	—	—	1	—	1
Uurainen	—	—	—	1	1
Uusikaarleby	—	—	—	2	2
Vaasa	2	2	4	5	13
Viitasaari	2	—	1	1	4
Vimpeli	—	—	—	1	1
Vähäkyrö	—	—	1	—	1
Ylihärmä	—	—	1	—	1
Ylistaro	—	1	—	1	2
Ätsäri	2	2	1	1	6
Yhteensä	52	37	73	52	214
Oulun lääni.					
Alatornio	—	—	4	—	4
Alavieska	4	10	2	5	21
Haapajärvi	—	—	1	—	1
Haapavesi	—	3	1	—	4
Haukipudas	—	—	2	3	5
Ii	1	1	2	2	6
Kalajoki	—	—	1	—	1
Kemi	1	—	2	1	4
» maaseurakunta	—	—	2	—	2
Kemijärvi	—	1	—	2	3
Kempele	—	—	3	2	5

	Syphilis recens.		Muut syfilis tapaukset.		Yhteensä.
	M.	N.	M.	N.	
Kestilä	—	—	2	—	2
Kiiminki	—	—	—	1	1
Kuhmoniemi	—	—	3	—	3
Kuivaniemi	—	1	—	1	2
Kärsämäki	—	—	1	—	1
Liminka	—	2	2	3	7
Muhos	1	—	—	—	1
Nivala	6	6	2	1	15
Oulu	2	1	5	8	16
Paavola	—	—	—	2	2
Paltamo	—	—	1	—	1
Pudasjärvi	—	—	1	—	1
Puolanko	—	—	3	—	3
Pyhäjärvi	1	7	1	1	10
Rantsila	—	—	—	2	2
Reisjärvi	—	—	1	—	1
Revonlahti	—	1	1	—	2
Ristijärvi	—	—	1	—	1
Rovaniemi	2	1	—	3	6
Salo	1	2	1	—	4
Siikajoki	1	2	2	2	7
Simo	1	—	—	—	1
Sotkamo	7	1	1	—	9
Tervola	1	—	2	1	4
Tyrnävä	2	3	3	1	9
Utajärvi	1	—	—	—	1
Vihanti	1	—	1	1	3
Ylitornio	1	1	3	1	6
Ylivieska	—	1	1	—	2
Yhteensä	34	44	58	43	179
Ulkomaa.					
Norja	—	—	1	—	1
Portugal	1	—	—	—	1
Ruotsi	1	—	—	—	1
Tanska	1	—	—	—	1
Venäjä	6	—	3	—	9
Yhteensä	9	—	4	—	13
Yhteensä koko maasta	581	322	854	541	2,298

Lapsenpäästölaitokset.

Kaikissa valtion sekä ylläpitämissä että osittain avustamissa lapsenpäästölaitoksissa hoidettiin vuonna 1905 4,205 naista. Näistä uloskirjoitettiin 3,962 synnyttäneenä ja terveenä, 5 toipuvana, 40 sairaana ja 29 kuolleena; vuoteen 1906 jäi 77 naista. Sitäpaitsi vastaanotettiin 92 naista, mutta osa näistä uloskirjoitettiin heti, koska synnytystä ei voitu läheisessä tulevaisuudessa odottaa, toiset hoidettiin ennen vastaanottamista tapahtuneen keskenmenon eli lapsivuoteessa saatujen tautien takia.

Elävinä syntyneitten lasten lukumäärä oli 3,881, josta 3,803 uloskirjoitettiin terveenä ja 78 kuolleena. 109 sikiötä oli kuollut ennen syntymistä ja 81 kuoli synnytyksen kestäessä tahi heti sen päätyttyä.

Lapsenpäästölaitoksessa Helsingissä hoidettiin 1,636 naista, joista 1,601 — 678 ensi- ja 923 myötäsynnyttäjää — vastaanotettiin vuoden kuluessa ja 35 oli vuodelta 1904 jääneitä. Vuoden aikana hoidetuista uloskirjoitettiin 1,543 synnyttäneenä,

joista 1,521 terveenä, 15 sairaana ja 7 kuolleena, sekä 71 synnyttämättä; seuraavaan vuoteen jäi 22. Elävänä syntyneitten lasten luku oli 1,490; näistä uloskirjoitettiin 1,459 terveenä ja 31 kuolleena. Ennen syntymistä kuoli 16 ja synnytyksen kestäessä tahi heti sen jälkeen 19. Keskenmeno sattui 33 kertaa, kaksois-synnytys 28 kertaa.

Seuraavat obstetriset operatioonit tehtiin vuoden kuluessa;

Pihtisynnytys	68	kertaa.
Käännös	32	»
Käsin vetäminen ala-osa asemassa	66	»
Jalan alasottaminen	4	»
Perforatiooni	4	»
Eviscerationi	1	»
Otsatilan muuttaminen raivotilaksi	1	»
Kasvotilan » »	1	»
Esille pudonneen napavarren sijoilleen asettaminen	2	»
Partus arte præmaturus	14	»
Cervix'in laajentaminen Tarnier'in ecarteur'illä	7	»
» » Bossi'n dilatator'illa	6	»
Keisarileikkaus	1	»
Laparotomia	2	»
Episiotomia	1	»
Istukan irroittaminen	16	»
Yhteensä	226	kertaa.

Synnytystilaisuuksissa sattui seuraavat komplikatioonit:

Ahdas lantio	16	kertaa.
Eklampsia	14	»
Placenta prævia	7	»
Poikkitila	5	»
Otsatila	3	»
Esille pudonnut napavarsi	12	»
Ennen aikoinaan irtautunut istukka	2	»
Ruptura uteri	1	»
Ruptura completa fornicis vaginæ	1	»
Ruptura cervicis uteri	3	»
Strictura oris externi uteri	1	»
Yhteensä	65	kertaa.

Äsken syntyneitten kuolemansyinä mainitaan: yleinen heikkous 23 kertaa, asphyxia prolongata 5 kertaa, hæmorrhagia intercranialis 1 kerta, peritonitis post operationem 1 kerta ja vitium cordis 1 kerta. Muuten ovat seuraavat sairauden kohtaukset äskensyntyneitten kesken huomatut; pemphigus 2 kertaa, fractura claviculæ 3 kertaa, fractura humeri 2 kertaa, fractura femoris 1 kerta, fractura mandibulæ 1 kerta, conjunctivitis blenorrhagica 2 kertaa, impressio cranii 3 kertaa sekä synnynnäinen epämuodostus 10 kertaa.

Lapsenpäästölaitoksessa Turussa hoidettiin vuoden kuluessa 765 synnyttäjää, joista 12 olivat jääneitä edelliseltä vuodelta, niistä 2 synnyttämättä. Hoidetuista uloskirjoitettiin 754 terveenä ja 3 kuolleena; seuraavaan vuoteen jäi 8. Sitäpaitsi vastaanotettiin vuoden aikana 36 naista, jotka kuitenkin pian uloskirjoitettiin terveenä, koska synnytyspolttoja lähemmässä tulevaisuudessa ei ollut odotettavissa. Keskenmenon takia hoidettiin 34 naista, jotka kaikki päästettiin terveenä sekä erityisten kohtutautien takia 78, joista 67 uloskirjoitettiin terveenä, 7 paremmaksi tulleena ja 2 parantumatta; 2 jäi seuraavaan vuoteen. — Syntyneitten lasten luku oli 768. Näistä ynnä 10 edelliseltä vuodelta jääneistä kuoli 18 ennen syntymistä, 15 synnytyksen kestäessä sekä 10 sen jälkeen. Jäljelle jääneistä 735 lapsesta uloskirjoitettiin 726 terveenä, 2 sairaana; seuraavaan vuoteen jäi 7. Synnytyksen jälkeen kuolleitten kuolemansyyt olivat 7:ssä tapauksessa yleinen heikkous, 1:ssä asphyxia prolongata ja 2:ssa epämuodostuksia. Kaksoisia syntyi 13 kertaa.

Tehdyt obstetriset operatioonit olivat:

Keinotekoinen ennenaikainen synnytys	2	kertaa.
Pihtisynnytys	20	»
Perforatiooni	3	»
Alaosa-asemassa tehty käsin vetäminen	3	»
Episiotomia	2	»
Credé	6	»
Jälkeisten irrottaminen	5	»
Yhteensä	41	kertaa.

Komplikatiooneina synnytyksen kestäessä tahi heti sen jälkeen mainitaan:

Napavarren kiertoutumisia	106	kertaa.
Esille pudonnut napavarsi	4	»
Amblyopia gravidarum	1	»
Ankarampi verenvuoto partuksen aikana ja sen jälkeen	6	»
Ahdas lantio	5	»
Yhteensä	122	kertaa.

Laitoksen omistaa ja sitä hoitaa edelleen tohtori Carl von Heideken joka tarkoitusta varten nauttii 16,000 markan vuotuista valtioapua.

Lapsenpäästölaitoksen Porvoossa ylläpiti edelleen kätilö Alva Forsius, nauttien 5,000 markan suuruista valtioapua. Laitoksessa hoidettiin vuoden kuluessa 120 synnyttäjää, joista 6 olivat edelliseltä vuodelta ja 114 — 45 ensi- ja 69 myötäsynnyttäjää — vastaanotettiin vuonna 1905. Näistä uloskirjoitettiin 115 terveenä, 1 kuolleena ja 4 jäi vuoteen 1906. Pihtisynnytys tehtiin 13 tapauksessa ja käännös 3 kertaa. 120:stä sikiöstä kuoli 1 ennen syntymistä ja 5 synnytyksen kestäessä. Terveenä uloskirjoitettiin 114.

Lapsenpäästölaitos Tampereella oli Tampereen kaupungin huostassa 1 päivään kesäkuuta, jolloin kaupunki vuokrasi sen lääketieteen lisensiaatille K. A. Hoffström'ille. Laitos nauttii 3,000 markan suuruista valtioapua. Siinä hoidettiin 232 naista, joista 6 oli edelliseltä vuodelta jääneitä. Sisään kirjoitetuista oli 101 ensi- ja 125 myötäsynnyttäjää. Terveinä uloskirjoitettiin 221, synnyttämättä 3, kuolleena 1, muihin sairashuoneisiin muutettiin 2 ja seuraavaan vuoteen jäi 5. Syntyneitten lasten luku oli 221, joista 5 olivat kuolleet ennen syntymistä ja 2 kuoli synnytyksen kestäessä tahi heti sen jälkeen. Terveenä päästettiin 211, kuolleena 3. Kaksois-synnytysten luku oli 3.

Seuraavat operatioonit tehtiin vuoden kuluessa:

Pihtisynnytys	6	kertaa.
Käännös ja kraniotomia	1	»
Evisceratio	1	»
Partus arte præmaturus	2	»
Ala-osa asemassa tehty käsin vetäminen	3	»
Käsin vetäminen	2	»
Istukan irroittaminen	1	»
Evacuatio uteri (abortus)	5	»
Yhteensä	21	kertaa.

Lapsenpäästölaitoksen Viipurissa ylläpiti vuonna 1905 edelleen Viipurin kaupunki. Vuoden kuluessa otettiin laitokseen 403 naista, joista 169 oli ensi- ja 234 myötäsynnyttäjää; edelliseltä vuodelta oli jääneitä 11. Terveenä uloskirjoitettiin 387 synnyttäjää, sairaana 7, kuolleena 7. Seuraavaan vuoteen jäi 13. Syntyneitten lasten luku oli 408, joista 25 kuoli ennen syntymistä sekä 8 synnytyksen kestäessä tahi heti sen jälkeen. Muista, niihin luettuna 11 edelliseltä vuodelta jääneitä, uloskirjoitettiin terveenä 355, sairaana 3 sekä kuolleena 15. Seuraavaan vuoteen jäi 13. Kaksoisia syntyi 17 kertaa.

Tehdyt obstetriset operatioonit ovat olleet:

Pihtisynnytys	13	kertaa.
Ala-osa asemassa tehty käsin vetäminen	2	»
Basiotripsia	1	»
Perforatio cranii (ala-osa asema)	1	»
Käännös jalalle ja extractiooni	10	»
Partus arte præmaturus	2	»
Istukan irroittaminen	4	»
Yhteensä	33	kertaa.

Synnytyksen kuluessa sattuneet komplikatioonit, epäsäännölliset asemat poisluettuna, olivat: eklampsia 3 kertaa, esillepudonnut käsi 1 kerta, esillepudonnut napavarsi 3 kertaa, hydrocephalus 1 kerta, hydramnion 1 kerta sekä lantion ahtaus 2 kertaa. Suurempi verenvuoto synnytyksen kestäessä tahi heti sen jälkeen sattui 31 kertaa.

Lapsenpäästölaitoksen Käkisalmessa ylläpiti Käkisalmen kaupunki nauttien samaa valtion kannatusta kun edellisenäkin vuotena. Vuoden kuluessa vastaanotettiin 38 naista, 10 ensi- ja 28 myötäsynnyttäjää, yksi oli jäänyt edelliseltä vuodelta. Synnyttäjistä uloskirjoitettiin 32 terveenä, 3 sairaana, 3 synnyttämättä ja 1 kuolleena. Syntyneitten lasten luku oli 36, joista 3 kuoli ennen ja 1 jälkeen syntymisen; terveenä uloskirjoitettiin 32.

Lapsenpäästölaitos Kuopiossa oli ensimmäisen kaupunginlääkärin lääketieteenlisensiaatti Adolf Nordberg'in ylläpitämä ja nautti edelleen samansuuruista valtioapua kun ennen. Laitoksessa hoidettiin 116 naista, joista 5 oli jäljellä edelliseltä vuodelta ja 111 — 50 ensi- ja 61 myötäsynnyttäjää — vastaanotettiin tilivuoden kuluessa. Näistä päästettiin laitoksesta 110 terveenä, 1 toipuvana, 3 synnyttämättä ja 1 kuolleena; vuoteen 1906 jäi 1. Syntyneitten lasten luku oli 119, joista 4 kuoli ennen ja 3 synnytyksen kestäessä tahi heti sen jälkeen.

Seuraavat operatioonit tehtiin vuoden kuluessa:

Pihtisynnytys	4	kertaa.
Käännös	4	»
Partus arte præmaturus	2	»
Istukan irroittaminen	4	»
Yhteensä	14	kertaa.

Synnytyksen kestäessä sattuneita komplikatiooneja mainitaan: eklampsia 3 kertaa, placenta prævia 2 kertaa ja poikki-asema 1 kerta.

Synnytyslaitos Nikolainkaupungissa oli kuten ennenkin kaupungin oma. Vuonna 1905 hoidettiin laitoksessa 133 synnyttäjää, joista 6 oli jääneitä edelliseltä vuodelta ja 127 — 53 ensi- ja 74 myötäsynnyttäjää — vastaanotettiin vuoden aikana. Terveenä uloskirjoitettiin 123, sairaana 7 ja vuoteen 1906 jäi 3 jo synnyttänyttä.

Seuraavat operatioonit tehtiin vuoden kuluessa:

Pihtisynnytys	2	kertaa.
Extraktiooni	2	»
» ja käännös	1	»
Perforatiooni	1	»
Istukan irroittaminen	1	»
Credé	4	»
Yhteensä	11	kertaa.

Seuraavat komplikatioonit sattuivat synnytyksien kestäessä: eklampsia 1 kerta, suurempi verenvuoto 9 kertaa ja ahdas lantio 3 kertaa. Syntyneistä lapsista oli 1 kuollut ennen syntymistä ja 3 kuoli synnytyksen kestäessä; 129 lasta uloskirjoitettiin terveenä. Kaksois-synnytys sattui 3 kertaa.

Jyväskylän lapsenpäästölaitoksen ylläpiti lääketieteen lisensiaatti A. Sandström, joka nautti samaa valtioapua kun ennen. Hoidettujen synnyttäjien kokonaisluku oli 154, joista 5 olivat jääneitä vuodelta 1904 ja 149 — 45 ensi- ja 104 myötäsynnyttäjää — vastaanotettiin vuoden kuluessa. Synnyttäneistä uloskirjoitettiin 149 terveenä ja 1 sairaana; vuoteen 1906 jäi 4. Syntyneitten lasten luku oli 153, joista 3 kuoli ennen syntymistä sekä 3 synnytyksen kestäessä. Terveenä päästettiin laitoksesta 144 lasta sekä kuolleena 3 lasta. Tilivuoden kuluessa tehtiin pihtisynnytys 16 kertaa, craniotomia 1 kerta, embryotomia 1 kerta, käsin vetäminen ala-osa asemassa 2 kertaa, credé 4 kertaa, dilatatio Bossi 2 kertaa, sekä istukan irroittaminen 1 kerta.

Synnytyslaitoksen Sortavalassa ylläpiti lääketieteen lisensiaatti G. J. Vinter nauttien valtioapua saman määrän ja samoilla ehdoilla kun ennenkin. Vuoden kuluessa vastaanotettiin 81 synnyttäjää — 33 primiparæ ja 48 multiparæ; edelliseltä vuodelta jääneitä oli 4. Näistä uloskirjoitettiin synnyttäneenä 81 ja 4 jäi seuraavaan vuoteen.

Seuraavat operatioonit tehtiin vuoden kuluessa:

Pihtisynnytys	12	kertaa.
Basiotripsia	1	»
Evisceratio	1	»
Extractiooni ala-osa asemassa	2	»

Käännös jalalle	1	kertaa.
Partus arte præmaturus	1	»
Incisio cervicis	4	»
Credé	8	»
Istukan irroittaminen	6	»
Yhteensä	36	kertaa.

Syntyneistä lapsista oli 3 kuollut ennen syntymistä, synnytyksen kestäessä tahi heti sen jälkeen kuoli 3; terveenä uloskirjoitettiin 78 lasta.

Porin yleisen sairashuoneen lapsenpäästöosastolla sekä muissa yksinomaan valtion ylläpitämissä lapsenpäästölaitoksissa (Hämeenlinna, Mikkeli, Joensuu, Nurmes, Oulu, Kajaani, Tornio ja Rovaniemi) hoidettiin vuonna 1905 yhteensä 511 naista, joista 6 oli jääneitä edelliseltä vuodelta. Näistä uloskirjoitettiin 498, 471 terveenä, 3 toipuvana, 4 sairaana, 8 kuolleena ja 12 synnyttämättä; seuraavaan vuoteen jäi 13. Vuoden kuluessa vastaanotetuista oli 195 ensi- ja 310 myötäsynnyttäjää. Elävänä syntyneitten lasten luku oli 448, joista 430 uloskirjoitettiin terveenä ja 16 kuolleena. 32 lasta oli kuollut ennen syntymistä ja 20 kuoli joko synnytyksen kestäessä tahi heti sen jälkeen. Kaksoisia syntyi 2 kertaa.

Laitoksissa tehdyt operatioonit olivat:

Pihtisynnytys	22	kertaa.
Käsin vetäminen	1	»
Expressio foetus	1	»
Käännös	5	»
Decapitatio	1	»
Embryotomia	1	»
Perforatio	9	»
Istukan irroittaminen	1	»
Yhteensä	41	kertaa.

Mielisairaslaitokset.

Sairasvuoteitten yhteinen luku kaikissa mielisairaslaitoksissa oli vuoden 1905 lopussa 1,092. Vuoden kuluessa hoidettiin kaikkiaan 1,545 henkilöä, nimittäin 818 eli 52,94 % miestä ja 727 eli 47,06 % naista. Näistä oli vuodelta 1904 jääneitä 523 miestä ja 469 naista eli yhteensä 992 sairasta, se on 64,21 % kaikista hoidetuista.

Hoidokkaista uloskirjoitettiin 292 miestä ja 279 naista eli yhteensä 571 henkilöä, tehden 36,96 % kaikista hoidetuista. Laitoksiin jäi vuodeksi 1906 526 miestä ja 448 naista, yhteensä 974 henkilöä eli 63,04 % kaikista hoidokkaista.

Taulu 9. Tässä tulee huomauttaa että taulu 9 osoittaa vastaanotetut ja uloskirjoitetut jokaisessa laitoksessa erikseen, jonka takia ei ole voitu välttää että hoidokas, joka yhdestä laitoksesta on uloskirjoitettu ja vastaanotettu toiseen laitokseen on merkitty kahdesti kuin myöskin että henkilö, joka useamman kerran on uloskirjoitettu ja jälleen takaisin otettu, joka kerta on saanut uuden päiväkirja numeron ja tämän mukaisesti otettu tähän ja seuraaviin tauluihin.

Sisäänotettujen ja hoidettujen suhde toisiinsa eli vaihdon suuruus eri mielisairaslaitoksissa on ollut: Lapinlahden keskuslaitoksessa 14,9 %, Niuvanniemen keskuslaitoksessa 24,8 %, Pitkäniemen keskuslaitoksessa 47,9 %, Seilin turvalaitoksessa 3,7 %, Käkisalmen turvalaitoksessa 2,6 % sekä vastaanottolaitoksissa 66,7 %. Eri vastaanottolaitoksissa on suhde ollut: Turussa 66,0 %, Viipurissa 75,3 %, Mustasaaressa 58,7 %, Oulussa 60,8 % ja Mikkelissä 67,6 %.

Eri sairaudenmuodoista Lapinlahden, Niuvanniemen ja Pitkäniemen keskuslaitoksissa sattui:

Melancholia, Synkkämielisyys	139, 61	mies-	ja 78	naishenkilöllä	= 25,7 %
Amentia, Sekapäisyys	46, 17	»	» 29	»	= 8,5 »
Mania, Raivohulluus	88, 51	»	» 37	»	= 16,3 »
Insania moralis, Moraalinen mielisairaus	1, 1	»	» —	»	= 0,2 »
Paranoia, Harhamielisyys	50, 27	»	» 23	»	= 9,3 »
Dementia, Tylsämielisyys	169, 92	»	» 77	»	= 31,3 »
Dementia paralytica, Mielisairaus halvauksen kanssa	25, 22	»	» 3	»	= 4,6 »
Insania epileptica, Mielisairaus kaatuvaistaudin kanssa	4, 3	»	» 1	»	= 0,7 »
Insania hysterica et neurasthenica, hypochondria	2, 1	»	» 1	»	= 0,4 »
Idiotia	3, 2	»	» 1	»	= 0,6 »
Imbecillitas, Synnynnäinen heikkomielisyys	13, 7	»	» 6	»	= 2,4 »

Yksinkertainen mielisairaus, Insania simplex, vaivasi 493 hoidokasta, 249 miestä ja 244 naista se on 91,3 % kaikista sisäänkirjoitetuista. Taulu 10.

Vuoden kuluessa vastaanotettujen *ikä* käy selville taulusta 11. Tästä näkyy että ikäluokka 21—30 v. omisti suurimman luvun 182, joka tekee 33,7 %. Ikäluokka 31—40 v. seuraa lähinnä 149 potilaalla eli 27,6 %. Ikäluokkaan 41—50 v. kuului 94 henkilöä, eli 17,4 %, ikäluokkaan alle 21 vuotta 63 eli 11,7 % sekä luokkaan yli 50 vuotta 50, eli 9,2 %. Kahden potilaan, se on 0,4 %, ikä oli tuntematon.

Siitä ajasta, minkä sairaus on kestänyt ennen sisäänkirjoittamista tehdään Lapinlahden, Niuvanniemen ja Pitkänniemen keskuslaitoksista sekä Käkisalmen turvalaitoksesta selkoa 361 potilaan suhteen. Näistä oli sairaus 147:llä eli 40,7 % alkanut 3 kuukauden sisään ennen vastaanottoa, 126:lla, eli 34,9 % oli se kestänyt 3—12 kuukautta, 26:lla, eli 7,2 %, 1—2 vuotta, 9:llä, eli 2,5 %, 2—3 vuotta, 13:sta, eli 3,6 %, 3—4 vuotta, 6:lla eli 1,7 % 4—5 vuotta sekä 34:llä eli 9,4 % enemmän kuin 5 vuotta.

359:ssä tapauksessa on saatu selville onko mielisairautta ilmestynyt ennen sitä kohtausta, jonka takia sairas on laitokseen otettu. Tulos on että 284:llä eli 79,1 % edelläkäypää kohtausta ei ole ollut, että 46:lla eli 12,8 % yksi, 15:sta eli 4,2 % kaksi, 6:lla eli 1,7 %, kolme sekä 8:lla eli 2,2 % neljä tahi useampi kohtaus on sattunut. Likempi selvitys saadaan seuraavasta yhteenvedosta.

Taulu osottava Lapinlahden, Niuvanniemen ja Pitkäniemen keskuslaitoksiin sekä Käkisalmen turvalaitokseen vuonna 1905 vastaanotettujen hoidokkaitten lukumäärän, sairauden kestävyyden ennen vastaanottamista sekä edellä käypien kohtauksien luvun.

Tauti.	Sairauden kestävyys ennen vastaanottamista.																		Edellä käypien kohtauksien luku.													
	Alle 3 kuukautta.		3—4 kuukautta.		1—2 vuotta.		2—3 vuotta.		3—4 vuotta.		4—5 vuotta.		Yli 5 vuotta.		Tuntematon.		Yhteensä.		Ei mitään.		Yksi.		Kaksi.		Kolme.		Neljä eli viisi.		Tuntematon.		Yhteensä.	
	M.	N.	M.	N.	M.	N.	M.	N.	M.	N.	M.	N.	M.	N.	M.	N.	M.	N.	M.	N.	M.	N.	M.	N.	M.	N.	M.	N.	M.	N.	M.	N.
Insania simplex	72	65	61	58	14	6	3	5	11	2	3	2	10	16	3	2	177	156	127	128	28	15	10	5	2	2	8	—	2	6	177	156
Dementia paralytica	8	1	6	—	6	—	—	—	—	—	—	1	1	—	—	—	21	2	17	2	2	—	—	—	2	—	—	—	—	—	21	2
Insania epileptica	1	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	2	—	1	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	2	—
Imbecillitas	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	4	3	—	1	4	5	4	5	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	4	5
Yhteensä	81	66	67	59	20	6	4	5	11	2	3	3	15	19	3	3	204	163	149	135	31	15	10	5	4	2	8	—	2	6	204	163

Ikä, jolloin mielisairaus ensi kerran kohtasi Lapinlahden, Niuvanniemen ja Pitkäniemen keskuslaitoksiin v. 1905 otetuita hoidokkaita, näkyy seuraavasta taulusta:

Taulu osottava ijän, jolloin mielisairaus ensi kerran kohtasi Lapinlahden, Niuvanniemen ja Pitkäniemen keskuslaitoksiin vuonna 1905 vastaanotetuita hoidokkaita.

Tauti.	Alle 11 v.		11—15 v.		16—20 v.		21—25 v.		26—30 v.		31—35 v.		36—40 v.		41—45 v.		46—50 v.		51—60 v.		61—70 v.		71—80 v.		Tuntematon.		Yhteensä.		Yhteensä.
	M.	N.	M.	N.	M.	N.	M.	N.	M.	N.	M.	N.	M.	N.	M.	N.	M.	N.	M.	N.	M.	N.	M.	N.	M.	N.	M.	N.	
Insania simplex.	—	—	8	3	30	24	36	31	31	30	41	13	6	18	8	14	5	8	3	9	3	3	—	1	4	—	175	154	329
Dementia paralytica	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	6	1	3	—	5	1	4	—	2	—	—	—	—	—	—	—	21	2	23
Insania epileptica	—	—	—	—	—	—	1	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	2	—	2
Imbecillitas	4	4	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	4	5	9
Yhteensä	4	4	8	3	30	24	37	31	33	30	47	14	9	18	13	15	9	8	5	9	3	3	—	1	4	1	202	161	363

Taulusta käy selville että 358 tapauksessa, josta tietoja ijän suhteen on saatu 8 eli 2,2 % oli ikäluokassa alle 11 vuotta, 11 eli 3,1 % oli ikäluokassa 11—15 vuotta, 54 eli 15,1 % ikäluokassa 16—20 v., 68 eli 19,0 % ikäluokassa 21—25 v., 63 eli 17,6 % ikäluokassa 26—30 v., 61 eli 17,0 % ikäluokassa 31—35 v., 27 eli 7,5 % ikäluokassa 36—40 v., 28 eli 7,8 % ikäluokassa 41—45 v., 17 eli 4,8 % ikäluokassa 46—50 v., 14 eli 3,9 % ikäluokassa 51—60 v. sekä 7 eli 2,0 % ikäluokassa yli 60 vuotta.

Mitä Lapinlahden, Niuvanniemen ja Pitkäniemen Keskuslaitoksiin sekä Käkisalmen turvalaitokseen v. 1905 vastaanotettujen siviilisäätyyn tulee, näkyy seuraavasta taulusta että 367:stä vastaanotetusta 115 miestä ja 82 naista, eli yhteensä 197 henkilöä, tehden 53,7 % kaikista, oli naimattomia, että 81 miestä ja 69 naistä eli yhteensä 150 henkilöä, tehden 40,9 % kaikista, oli naineita sekä että 8 miestä ja 12 naista, yhteensä 20 henkilöä, tehden 5,4 % kaikista, oli leskiä.

Lapinlahden, Niuvanniemen ja Pitkäniemen keskuslaitoksiin sekä Käkisalmen turvalaitokseen vuonna 1905 vastaanotettujen hoidokkaitten siviilisääty.

Tauti.	Naimattomia.		Naineita.		Leskiä miehiä.	Leskiä naisia.	Yhteensä.		Yhteensä.
	M.	N.	M.	N.			M.	N.	
Insania simplex	108	78	62	67	7	11	177	156	333
Dementia paralytica	3	—	17	1	1	1	21	2	23
Insania epileptica	—	—	2	—	—	—	2	—	2
Imbecillitas	4	4	—	1	—	—	4	5	9
Yhteensä	115	82	81	69	8	12	204	163	367

Lapinlahden, Niuvanniemen ja Pitkäniemen keskuslaitoksiin sekä Käkisalmen turvalaitokseen vuonna 1905 vastaanotettujen hoidokkaitten suvussa on mielisairautta tavattu 148 tapauksessa kuten seuraavasta taulusta käy selville.

Taulu, osottava mielisairauden esiintymistä Lapinlahden, Niuvanniemen ja Pitkäniemen keskuslaitoksiin sekä Käkisalmen turvalaitokseen vuonna 1905 vastaanotettujen hoidokkaitten suvussa.

Tauti.	Mielisairautta																Summa.	
	isissä.		äidissä.		sekä isässä että äidissä.		isän vanhemmissa, veljissä tahi sisarissa.		äidin vanhemmissa, veljissä tahi sisarissa.		sekä isän että äidin vanhemmissa, veljissä tahi sisarissa.		vanhempien serkuksissa.		sisaruksissa.			
	M.	N.	M.	N.	M.	N.	M.	N.	M.	N.	M.	N.	M.	N.	M.	N.	M.	N.
Insania simplex	12	9	12	11	15	15	14	14	3	1	3	—	11	18	1	—	71	68
Dementia paralytica	2	1	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	3	—	—	—	6	1
Insania epileptica	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	1	—
Imbecillitas	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	1	—
Yhteensä	14	10	12	11	15	15	15	14	3	1	3	—	16	18	1	—	79	69

Otaksuttavat syyt mielisairauteen vuonna 1905 Lapinlahden, Niuvanniemen ja Pitkäniemen keskuslaitoksiin sekä Käkisalmen turvalaitokseen vastaanotetuissa hoidokkaissa selviävät seuraavasta yhteensovittelusta.

Taulu, osottava otaksuttavat syyt mielisairauteen Lapinlahden, Niuvanniemen ja Pitkäniemen keskuslaitoksiin sekä Käkisalmen turvalaitokseen vuonna 1905 vastaanotetuissa hoidokkaissa.

Otaksuttavat syyt.	Tauti.										
	Insania simplex.		Dementia paralytica.		Insania epileptica.		Imbecillitas.		Yhteensä.		
	M.	N.	M.	N.	M.	N.	M.	N.	M.	N.	Y:sä.
Tulehdus aivoissa ja niitten kalvoissa	1	—	14	1	—	—	—	—	15	1	16
Rääkkääminen	1	—	—	—	—	—	—	—	1	—	1
Pään vamma	5	—	—	—	—	—	—	—	5	—	5
Vanhuudenheikkous	—	1	—	—	—	—	—	—	—	1	1
Lapsivuode ja sen seuraukset	—	11	—	—	—	—	—	—	—	11	11
Keskenmeno	—	3	—	—	—	—	—	—	—	3	3
Synnyttäminen	—	1	—	—	—	—	—	—	—	1	1
Liikarasitus, ruumiillinen	2	7	—	—	—	—	—	—	2	7	9
Uskon vaivat	7	7	—	—	—	—	—	—	7	7	14
Rakkauden vaivat	5	7	—	—	—	—	—	—	5	7	12
Taloudelliset huolet	10	5	—	—	—	—	—	—	10	5	15
Mielenliikutukset (suru, peläs-tyminen)	6	9	—	—	—	—	—	—	6	9	15
Pelästyminen ja kiihko «suur-lakon» aikana	5	4	—	—	—	—	—	—	5	4	9
Toteutumattomat toiveet	—	1	—	—	—	—	—	—	—	1	1
Onnettomat perheolot	—	1	—	—	—	—	—	—	—	1	1
Suru	1	—	—	—	—	—	—	—	1	—	1
» omaisten kuoleman joh-dosta	3	12	—	—	—	—	—	—	3	12	15
Suru omaisten Amerikan mat-kan johdosta	1	2	—	—	—	—	—	—	1	2	3
Suru lapsen sairauden johdosta	—	1	—	—	—	—	—	—	—	1	1
» tehdyn rikoksen johdosta	1	—	—	—	—	—	—	—	1	—	1
» omaisuuden menettämi-sen johdosta	1	—	—	—	—	—	—	—	1	—	1
Otaksuttu petkutus kaupan teossa	1	—	—	—	—	—	—	—	1	—	1

Otaksuttavat syyt.	Tauti.										
	Insania simplex.		Dementia paralytica		Insania epileptica.		Imbecillitas.		Yhteensä.		
	M.	N.	M.	N.	M.	N.	M.	N.	M.	N.	Y:sä.
Poliittiset huolet	—	1	—	—	—	—	—	—	—	1	1
Oikeuden käynti	1	—	—	—	—	—	—	—	1	—	1
Vankila rangaistus	1	1	—	—	—	—	—	—	1	1	2
Ruumiillinen sairaus ja siitä johtuvat huolet	8	2	—	—	—	—	—	—	8	2	10
Pitkällinen hermosairaus	1	1	—	—	—	—	—	—	1	1	2
Neurastenia	1	—	—	—	—	—	—	—	1	—	1
Pitkällinen päänsärky	—	1	—	—	—	—	—	—	—	1	1
Anaemia ja yleinen heikkous	2	3	—	—	—	—	—	—	2	3	5
Influenza	1	1	—	—	—	—	—	—	1	1	2
Leikkaus ja koti-ikävä	1	—	—	—	—	—	—	—	1	—	1
Hinkuyskä + bromoformi myrkytys	—	—	—	—	—	—	—	1	—	1	1
Synnynnäinen dispositiooni	28	30	3	—	—	—	1	1	32	31	63
Synnyn. disp. ja synnyttäminen	—	2	—	—	—	—	—	—	—	2	2
» » » pelästyminen	—	1	—	—	—	—	—	—	—	1	1
» » » isä alkoholisti	2	3	—	—	—	—	—	—	2	3	5
Isä alkoholisti	—	1	—	—	—	—	—	1	—	2	2
» » ja infektiooni tauti	1	—	—	—	—	—	—	—	1	—	1
» » » kuppatauti	—	—	2	—	—	—	—	—	2	—	2
Alkoholin väärin käyttäminen	18	—	—	—	—	—	—	—	18	—	18
Alkoh. väärin käyttäm. ja kuppatauti	—	—	1	—	—	—	—	—	1	—	1
Syfilidophobia	—	1	—	—	—	—	—	—	—	1	1
Kaatuvaistauti	—	—	—	—	2	—	—	—	2	—	2
Itse saastuttaminen	1	—	—	—	—	—	—	—	1	—	1
Tuntematon syy	61	36	1	1	—	—	3	2	65	39	104
Yhteensä	177	156	21	2	2	—	4	5	204	163	367

Lapinlahden, Niuvanniemen ja Pitkäniemen keskuslaitoksiin sekä Käkisalmen turvalaitokseen vuonna 1905 vastaanotettujen hoidokkaitten sääty ja ammatti näkyy seuraavasta taulusta:

Taulu osottava Lapinlahden, Niuvanniemen ja Pitkäniemen keskuslaitoksiin sekä Käkisalmen turvalaitokseen vuonna 1905 vastaanotettujen hoidokkaitten säädyn ja ammatin.

Sääty ja ammatti.	Tauti.										
	Insania simplex.		Dementia paralytica.		Insania epileptica.		Imbecillitas.		Yhteensä.		
	M.	N.	M.	N.	M.	N.	M.	N.	M.	N.	Y:sä.
Siviili virkamiehiä ja heidän perheitä	1	1	1	—	—	—	—	—	2	1	3
Entisiä sotilaita	—	—	1	—	—	—	—	—	1	—	1
Kouluopettajia ja opettajattaria ja heidän perheitä	1	3	1	—	—	—	—	—	2	3	5
Maisteria, ylioppilaita, polyteknikkoja, seminaarilaisia ja kouluoppilaita	6	1	—	—	—	—	—	—	6	1	7
Maanmittaria	1	1	—	—	—	—	—	—	1	1	2
Nimismiehiä, poliiseja	2	—	—	—	—	—	—	—	2	—	2
Lukkareita	1	—	—	—	—	—	—	—	1	—	1
Kauppiaita, konttoristeja, kauppaapulaisia ja heidän perheitä	5	9	1	—	—	—	—	—	6	9	15
Sairaanhoitajattaria	—	1	—	—	—	—	—	—	—	1	1
Merimiehiä ja heidän perheitä	3	—	1	—	—	—	—	—	4	—	4
Postiljooneja	2	—	—	—	—	—	—	—	2	—	2
Telegrafisteja	—	—	1	—	—	—	—	—	1	—	1
Ylikonduktöörejä	—	—	1	—	—	—	—	—	1	—	1
Rautatien palvelioita	2	—	—	—	—	—	—	—	2	—	2
Makasiinin hoitajia	1	—	—	—	—	—	—	—	1	—	1
Ompelioita	—	2	—	—	—	—	—	—	—	2	2
Käsityöläisiä ja heidän perheitä	13	4	1	—	—	—	—	1	14	5	19
Työmiehiä, kaupungeissa	8	7	2	1	—	—	—	2	10	10	20
» maalla	25	17	4	—	1	—	1	1	31	18	49
Taloudenhoitajattaria	—	1	—	—	—	—	—	—	—	1	1
Maanviljeliäin palvelioita	8	8	1	—	—	—	—	—	9	8	17
Muita palvelioita	—	7	—	—	—	—	—	—	—	7	7
Masinistejä	1	—	—	—	—	—	—	—	1	—	1

Sääty ja ammatti.	Tauti.										
	Insania simplex.		Dementia paralytica.		Insania epileptica.		Imbecillitas.		Yhteensä.		
	M.	N.	M.	N.	M.	N.	M.	N.	M.	N.	Y:sä.
Metsänostajia	1	—	—	—	—	—	—	—	1	—	1
Talonpoikia, talollisia ja heidän perheitä	46	32	—	—	—	—	1	1	47	33	80
Torppareita ja vuokraajia	16	19	—	1	1	—	—	—	17	20	37
Mäkitupalaisia ja heidän perheitä	23	28	3	—	—	—	—	—	26	28	54
Myllärejä	—	—	1	—	—	—	—	—	1	—	1
Renkiä	1	—	—	—	—	—	—	—	1	—	1
Metsänvartioita	—	—	1	—	—	—	—	—	1	—	1
Neitiä	—	3	—	—	—	—	—	—	—	3	3
Rakennusmestarien vaimoja	—	1	—	—	—	—	—	—	—	1	1
Tullivahtimestarien tyttäriä	—	1	—	—	—	—	—	—	—	1	1
Talonmiesten vaimoja	—	1	—	—	—	—	—	—	—	1	1
Kuormaajurien vaimoja	—	1	—	—	—	—	—	—	—	1	1
Kalastajien vaimoja	—	1	—	—	—	—	—	—	—	1	1
Tehtaalaisia	5	6	—	—	—	—	—	—	5	6	11
Vankeja	4	—	1	—	—	—	2	—	7	—	7
Vaivaishoitolaisia	1	1	—	—	—	—	—	—	1	1	2
Yhteensä	177	156	21	2	2	—	4	5	204	163	367

Mitä vuoden aikana kaikissa mielisairaslaitoksissa hoidettujen potilaitten asuntopaikkaan tulee näkyy taulusta 12 että 539 vastaanotetusta 439 eli 81,4 % asui maalaiskunnissa ja 100 eli 18,6 % kaupungeissa.

Vuoden kuluessa hoidetuista uloskirjoitettiin 560, josta 284 miestä = 50,7 % ja 276 naista = 49,3 %. Taulu 13.

Näistä uloskirjoitettiin:

154, 88	miestä ja	66	naista	*terveenä,* = 27,5 %
180, 92	»	» 88	»	*paremmaksi tulleena,* = 32,1 %
193, 87	»	» 106	»	*parantumatta,* = 34,5 %
33, 17	»	» 16	»	*kuolleena,* = 5,9 %

Taulu 14 osoittaa parantuneitten sairauden muodon, iän ja oloajan laitoksessa. Kaikista 154 parantuneista oli 33 eli 21,4 % alle 21 vuoden; 50 eli 32,5 % kuuluivat ikäluokkaan 21—30 vuotta; 45 eli 29,2 % ikäluokkaan 31—40 vuotta; 15 eli 9,7 % ikäluokkaan 41—50 vuotta ja 11 eli 7,2 % olivat yli 50 vuotta.

66 hoidokasta eli 42,9 % oleskelivat laitoksessa alle 3 kuukautta, 53 eli 34,4 %, 3—6 kuukautta, 30 eli 19,5 % 6—12 kuukautta, ja 5 oli 3,2 % 1—3 vuotta.

Taudin kulku sen alusta alkaen siksi kun potilas terveenä päästettiin on saatu selville 149 tapauksessa. Annetuista ilmoituksista tässä suhteessa näkyy että tauti 32 tapauksessa = 21,5 % oli kestänyt alle 3 kuukautta, 50 tapauksessa = 33,6 % 3—6 kuukautta, 51 tapauksessa = 34,2 % 6—12 kuukautta, 13 tapauksessa = 8,7 % 1—2 vuotta 3 tapauksessa = 2,0 % 2—3 vuotta.

Lapinlahden, Niuvanniemen ja Pitkäniemen keskuslaitoksissa sekä Käkisalmen turvalaitoksissa kuolleista on saatu seuraava selonteko.

Taulu osottava Lapinlahden, Niuvanniemen ja Pitkäniemen keskuslaitoksissa sekä Käkisalmen turvalaitoksessa vuonna 1905 kuolleet hoidokkaat.

Tauti.	Ikä.												Olonaika hoitolaitoksessa.										Taudin kestävyys ennen vastaanottamista.																	
	Alle 21 vuotta.		21—30 v.		31—40 v.		41—50 v.		Yli 50 v.		Yhteensä.		Alle 3 kuukautta.		3—12 kuukautta.		1—5 v.		Yli 5 v.		Yhteensä.		Alle 3 kuukautta.		3—12 kuukautta.		1—2 v.		2—3 v.		3—4 v.		Yli 5 v.		Tuntematon.		Yhteensä.	
	M.	N.	M.	N.	M.	N.	M.	N.	M.	N.	M.	N.	M.	N.	M.	N.	M.	N.	M.	N.	M.	N.	M.	N.	M.	N.	M.	N.	M.	N.	M.	N.	M.	N.	M.	N.	M.	N.	M.	N.
Melancholia	—	—	—	—	—	—	—	3	—	—	—	3	—	2	—	1	—	—	—	—	—	3	—	—	—	3	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	3
Paranoia	—	—	—	—	1	—	—	—	1	1	2	1	—	—	—	—	1	—	1	1	2	1	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	1	1	—	—	2	1
Dementia	—	—	1	1	2	1	2	2	—	3	5	7	—	3	2	—	1	1	2	3	5	7	1	1	—	2	1	—	1	—	—	—	2	3	—	1	5	7
Dementia paralytica	—	—	—	—	—	—	5	—	—	1	5	1	1	—	3	—	1	1	—	—	5	1	—	—	2	—	1	—	2	—	—	—	—	1	—	—	5	1
Insania epileptica	—	—	—	—	2	—	—	—	—	—	2	—	—	—	—	—	1	—	1	—	2	—	1	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	2	—
Yhteensä	—	—	1	1	5	1	7	5	1	5	14	12	1	5	5	1	4	2	4	4	14	12	2	1	2	5	3	—	4	—	—	—	3	5	—	1	14	12

Taulu osottava Lapinlahden, Niuvanniemen ja Pitkäniemen keskuslaitoksissa sekä Käkisalmen turvalaitoksessa vuonna 1905 kuolleitten hoidokkaitten kuolemansyyt.

Tauti.	Kuolemansyy.																						Yhteensä.		
	Meningoencephalitis chron.		Apoplexia cerebralis.		Arteriosclerosis art. coronar.		Pneumonia crouposa.		Tuberculosis pulmonum.		Tuberculosis miliaris.		Paralysis cordis.		Status epilepticus.		Colitis chron.		Septico pyaemia.		Marasmus senilis.				
	M.	N.	M.	N.	M.	N.	M.	N.	M.	N.	M.	N.	M.	N.	M.	N.	M.	N.	M.	N.	M.	N.	M.	N.	Y:sä.
Melancholia	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	1	—	—	—	1	—	—	—	—	—	3	3
Paranoia	—	—	—	1	1	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	2	1	3
Dementia	—	—	—	—	—	—	1	2	2	2	—	1	1	—	—	—	—	—	1	1	—	1	5	7	12
Dementia paralytica	4	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	1	—	—	—	5	1	6
Insania epileptica	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	1	—	—	—	—	—	—	—	2	—	2
Yhteensä	4	—	—	1	1	—	1	3	2	2	—	1	3	2	1	—	—	1	2	1	—	1	14	12	26

Taulu osottava tilapäiset taudinkohtaukset vuonna 1905 Lapinlahden, Niuvanniemen ja Pitkäniemen keskuslaitoksissa sekä Käkisalmen turvalaitoksessa hoidetuissa potilaissa.

Tauti.	Lapinlahden keskuslaitos.		Niuvanniemen keskuslaitos.		Pitkäniemen keskuslaitos.		Käkisalmen turvalaitos.		Yhteensä.		
	M.	N.	M.	N.	M.	N.	M.	N.	M.	N.	Y:sä.
Scorbut	1	—	—	—	—	—	—	—	1	—	1
Typhus abdominalis	—	1	1	—	—	—	—	—	1	1	2
Dysenteria	—	—	—	—	—	—	2	—	2	—	2
Influenza	1	5	4	4	5	3	1	3	11	15	26
Erysipelas	—	—	2	1	—	—	—	—	2	1	3
Intoxicatio trionali	—	1	—	—	—	—	—	—	—	1	1
Septicopyaemia	—	—	2	1	—	—	—	—	2	1	3
Tuberc. pulmonum	—	1	1	—	1	1	—	—	2	2	4
Endocarditis	1	2	—	—	—	—	—	—	1	2	3
Laryngobronchitis, bronchitis, bronchopneumonia	1	—	—	—	2	—	2	2	5	2	7
Pneumonia	—	1	—	—	1	—	1	—	2	1	3
Gastroenteritis	—	1	2	3	—	—	2	1	4	5	9
Enteritis	1	3	—	—	3	4	—	—	4	7	11
Ulcus ventriculi	1	—	—	1	—	—	—	—	1	1	2
Gastritis chronica	—	—	—	—	1	—	—	—	1	—	1
Helminthiasis	—	—	—	—	9	11	2	1	11	12	23
Nephritis	—	—	—	—	—	—	1	—	1	—	1
Retentio urinae	—	—	1	—	—	—	—	—	1	—	1
Mastitis	—	—	—	1	—	2	—	—	—	3	3
Gonitis	—	—	—	—	2	—	—	—	2	—	2
Eczema	1	—	—	—	1	—	—	—	2	—	2
Erythema exsud. multif.	—	—	1	—	—	—	—	—	1	—	1
Ascessus. Phlegmone	1	2	2	3	5	—	—	—	8	5	13
Panaritium	—	1	1	5	2	8	—	—	3	14	17
Furunculus. Carbunculus	—	—	3	2	—	—	3	—	6	2	8
Ulcus cruris	1	—	—	—	—	—	1	—	2	—	2
Hemiplegia (apoplexia cerebr.)	1	—	—	—	—	—	—	—	1	—	1
Polyarthritis ac.	—	—	—	1	—	—	1	—	1	1	2
Degeneratio amyloidea	—	—	—	—	—	—	—	1	—	1	1
Silmätautia	—	—	—	2	4	—	—	1	4	3	7
Korvatautia	1	2	—	—	1	—	—	—	2	2	4
Decubitis	3	—	—	—	—	—	—	—	3	—	3
Combustio gr. II crur. dext.	—	—	1	—	—	—	—	—	1	—	1
Vulnera incisa, contus., mors.	1	1	7	2	3	7	—	—	11	10	21
Fractura	—	—	1	2	—	—	—	—	1	2	3
» humeri	—	—	—	—	—	—	—	1	—	1	1
» colli humeri sin.	1	—	—	—	—	—	—	—	1	—	1
Yhteensä	16	21	29	28	40	36	16	10	101	195	196

Taulu osottava kuinka Lapinlahden, Niuvanniemen ja Pitkäniemen keskuslaitoksien sekä Käkisalmen turvalaitoksen hoidokkaat vuonna 1905 jakaantuvat päivämaksuihin nähden.

Lapinlahden keskuslaitos.

	Hoitopäivien lukumäärä.
Päivämaksu à Smk. 2: —	8,102
» » » 1: 50	365
» » » 1: —	24,781
» » » 0: 75	730
» » » 0: 50	122
Elinajaksi vastaanotetut, kriminaali hoidokkaat ja vapaa vuodetta nauttivat	10,057
Yhteensä	44,157

Niuvanniemen keskuslaitos.

	Hoitopäivien lukumäärä.
Päivämaksu à Smk. 4: —	677
» » » 3: —	1,173
» » » 2: —	15,074
» » » 1: 50	—
» » » 1: —	77,571
» » » 0: 75	181
» » » 0: 50	2,251
Vapaa vuode	14,348
Yhteensä	111,275

Pitkäniemen keskuslaitos.

	Hoitopäivien lukumäärä.
Päivämaksu à Smk. 3: —	1,759
» » » 2: —	6,324
» » » 1: —	80,404
» » » 0: 50	1,309
Vapaa vuode	13,421
Yhteensä	103,217

Käkisalmen turvalaitos.

	Hoitopäivien lukumäärä.
Päivämaksu à *Fmk* 3: —	365
» » » 2: —	365
» » » 1: —	36,415
» » » 0: 50	1,825
» » » 0: 25	365
Vapaa vuode	15,862
Yhteensä	55,197

Päivämaksun suoritti:

	Lapinlahden keskuslaitos.			Niuvanniemen keskuslaitos.			Pitkäniemen keskuslaitos.			Käkisalmen turvalaitos.			Yhteensä.
	M.	N.	Y:sä.	M.	N.	Y:sä.	M.	N.	Y:sä.	M.	N.	Y:sä.	
Sairaat itse tahi heidän omaiset ja holhoojat	32	38	70	—	—	168	72	71	143	23	11	34	415
Taloilliset, tuttavat tahi sairasrahastot ja yhdistykset	2	2	4	—	—	3	23	22	45	—	—	—	52
Kunnat tahi vaivaishoito	23	23	46	—	—	210	151	136	287	35	42	77	620
Turun tuomiokapituli	—	—	—	—	—	—	1	—	1	—	—	—	1
Rautatien hallitus	—	—	—	—	—	—	2	—	2	—	—	—	2
Kenraalikuvernöörin kanslia	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	1	1
Maksutta hoidetut (elinkautisesti vastaanotetut, kriminaalipotilaat ja vapaa vuodetta nauttivat)	18	10	28	—	—	22	28	14	42	35	9	44	136
Yhteensä	75	73	148	—	—	403	277	243	520	93	63	156	1,227

Vuonna 1905 Lapinlahden, Niuvanniemen ja Pitkäniemen keskuslaitoksissa sekä Käkisalmen turvalaitoksessa hoidetut kriminaalipotilaat ovat tehneet seuraavat rikokset.

	Lapinlahden keskuslaitos.			Niuvanniemen keskuslaitos.			Pitkäniemen keskuslaitos.			Käkisalmen turvalaitos			Yhteensä.
	M.	N.	Y:sä.	M.	N.	Y:sä.	M.	N.	Y:sä.	M.	N.	Y:sä.	
Murha	—	—	—	—	—	—	2	—	2	—	—	—	2
Murhan yritys	—	—	—	—	—	—	1	—	1	—	—	—	1
Murha tahi tappo	—	—	—	10	1	11	—	—	—	17	1	18	29
Tappo	1	—	1	—	—	—	1	—	1	—	—	—	2
Lapsenmurha	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	2	2	2
Rääkkäys	—	—	—	3	—	3	2	—	2	1	—	1	6
Raiskaamisen yritys	—	—	—	1	—	1	—	—	—	—	—	—	1
Varkaus	—	—	—	5	—	5	—	—	—	15	2	17	22
Murhapoltto	—	1	1	2	—	2	2	—	2	4	1	5	10
Setelirahan väärennys	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	1	1
Yhteensä	1	1	2	21	1	22	8	—	8	38	6	44	76

Taulu 15 on yhteenveto maassa 31 Joulukuuta 1905 löytyvistä mielisairaista, joka on laadittu niitten luettelujen mukaan, jotka maan papisto 53 § Hänen Keisarillisen Majesteetinsa armollisessa julistuksessa 28 päivältä toukokuuta 1889 koskeva lähempiä määräyksiä mielisairaitten hoidosta nojalla on velvollinen vuosittain jättämään piirilääkäreille julistukseen liitetyn kaavan mukaan. Lähetetyt luettelot ovat kuitenkin näyttäytyneet puutteellisiksi mielisairaslaitoksiin otettuihin potilaisiin nähden, jonka takia niitä on täytynyt täydentää mielisairaslaitoksista, vastaanottolaitoksista ja turvalaitoksista Lääkintöhallitukselle saapuneitten vuosikertomuksien mukaan.

Vuoden 1905 lopussa löytyi maassa 7,566 mielivikaista henkilöä, joista 2,422 on sairastunut lapsena (tylsämielisiä ja idiootteja) sekä 5,144 vanhempina (mielisairaita rajoitetussa merkityksessä). Kun Suomen väkiluku vuoden 1905 lopussa oli 2,892,088 tuli 10,000 asukasta kohti 26,2 mielisairasta tahi, jos molemmat ryhmät eroitetaan toisistaan, 8,4 tylsämielistä ja idioottia sekä 17,8 mielisairasta rajoitetussa merkityksessä.

Kuntien ja yksityisten sairashoitolaitokset.

Alla olevat taulut, joista toiseen on otettu hoidettujen ja sairashoitopäiväin luku sekä keskimäärä potilaita päivää kohti vv. 1904 ja 1905 ja toiseen sairastuvissa v. 1905 tehdyt leikkaukset, kuvaavat kuntien sairastupien toimintaa.

Taulu I.

Sairastupa.	1904.			1905.		
	Hoidettujen koko lukumäärä.	Sairashoitopäivien luku.	Keskimäärä sairaita päivässä.	Hoidettujen koko lukumäärä.	Sairashoitopäivien luku.	Keskimäärä sairaita päivässä.
Ruovesi	185	4,957	13,6	165	4,110	11,3
Keuru	96	1,770	4,8	78	1,987	5,4
Joroinen	93	1,958	5,4	87	1,552	4,3
Loimaa-Alastaro	113	1,982	5,4	116	2,850	7,8
Uusikirkko	170	2,588	7,1	188	3,085	8,5
Viitasaari	100	3,171	8,7	67	2,260	6,2
Lapua	79	1,711	4,7	98	2,011	5,5
Virtai	59	1,192	3,3	53	1,693	4,6
Juva	137	2,222	6,1	118	2,083	5,7
Padasjoki-Kuhmoinen	120	2,087	5,7	119	2,272	6,2
Vihti: lasaretti osasto	124	1,751	4,8	72	775	2,1
» synnytys »	46	284	0,8	57	331	0,9
Tammela	125	3,682	10,1	158	3,328	9,1
Pielisjärvi	134	3,176	8,7	149	3,489	9,6
Ilomantsi	112	2,645	7,2	122	3,435	9,4
Elimäki	148	2,826	7,7	135	2,731	7,5
Huittinen	61	1,090	3,0	73	1,492	4,1
Orimattila	197	2,457	6,7	244	3,338	9,1
Saarijärvi	88	1,825	5,0	94	1,592	4,4
Ikaalinen	86	1,820	5,0	90	2,081	5,7
Pielavesi	66	2,366	6,5	53	1,627	4,5
Rautalampi	112	2,083	7,6	171	3,277	9,5
Kirkkonummi	140	1,682	4,6	122	1,421	3,9
Porvoo	187	2,878	7,9	169	2,772	7,6
Orivesi	57	1,193	3,9	48	877	2,4
Heinävesi	54	974	2,7	49	1,867	5,1

Taulu II.

Leikkauksen nimi.	Ruovesi.	Keuruu.	Jorvinen.	Loimaa.	Uusikirkko.	Viitasaari.	Lapua.	Virtai.	Juva.	Padasjoki.	Vilhi.	Tammela.	Pielisjärvi.	Ilomantsi.	Huittinen.	Elimäki.	Orimattila.	Saarijärvi.	Ikaalinen.	Pielavesi.	Rautalampi.	Kirkkonummi.	Porvoon maaseur.	Orivesi.	Ylistaro.	Yhteensä.
Suturatio vulnerum	2	2	9	6	4	12	2	—	10	—	4	9	5	4	8	2	15	2	2	1	8	4	10	—	3	124
Incisio	19	16	4	14	15	20	4	11	10	—	5	10	7	25	12	10	14	6	11	3	20	14	7	5	13	275
Abrasio fistular., ulcerum	—	—	1	1	1	—	4	3	1	—	4	9	4	—	1	4	—	2	3	1	4	2	1	4	—	50
Cauterisatio	—	—	1	1	—	1	—	—	—	—	—	—	2	—	—	—	—	2	—	1	—	—	—	—	—	8
Ligatura	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	1	—	—	1	—	1	—	1	1	—	2	3	—	—	11
Amputatio	1	2	—	—	1	—	—	—	3	—	—	6	—	1	1	3	5	2	—	—	5	1	4	1	—	36
Exarticulatio	—	—	1	2	—	—	—	—	1	—	1	—	3	1	3	—	—	—	3	—	—	—	—	—	1	16
Resectio oss. div.	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	2	—	4
» costarum	—	1	—	2	—	—	—	—	—	—	—	2	—	—	—	—	—	—	1	1	—	—	2	—	1	10
Arthrotomia	—	—	—	—	—	—	1	1	—	—	—	—	—	2	—	—	3	—	1	—	—	—	—	—	—	8
Punctio articul.	—	—	—	1	3	—	—	2	—	—	—	1	3	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	1	—	12
» cavitat. aliar.	—	—	—	1	—	4	3	1	—	—	—	2	1	—	—	1	—	1	1	—	1	3	1	1	1	22
Repositio luxation.	—	—	1	—	4	—	—	—	—	—	—	—	—	1	3	—	—	—	—	—	—	—	2	—	—	11
Trepanatio cranii	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	1	—	—	3
» proc. mastoid.	1	—	—	—	2	—	—	—	—	—	1	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	6
» et evac. oss. divers.	3	2	2	—	1	1	4	8	—	—	—	5	—	2	—	2	—	—	—	—	5	—	4	—	—	39
Operat. plast. pro lab. lepor. et pal. fiss.	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	1
Cheiloplastia	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	2	—	—	—	—	—	—	—	—	2
Transplantatio cutis (Thiersch)	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	1	3	1	—	1	—	2	—	—	—	—	—	—	9
Staphyloraphia	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1
Alii oper. plast.	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	1	1	—	—	—	—	3
Exstirpatio tumor.	—	—	1	4	1	1	—	1	—	1	—	1	2	3	—	2	7	2	—	—	—	2	2	2	3	35

Laparotomia pro vuln. penetr.	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
» » hern. incarc.	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	2
» » occlus. intest.	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	2
» » appendic.	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	2	—	—	—	—	—	—	1	1	—	—	4
» » perit. suppur.	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	2	2	—	—	5
Herniotomia	—	—	1	—	—	—	—	1	1	—	—	1	—	—	—	1	—	—	—	—	—	1	—	1	—	7
Operat. radic. herniar.	3	—	2	—	—	—	—	1	1	—	—	7	2	—	1	12	—	—	1	—	10	—	2	—	—	42
Abrasio membr. muc. uteri	3	—	—	13	—	1	5	1	4	—	2	9	3	—	1	3	10	4	—	6	20	4	3	1	3	96
» et evac. pro abort. et part.	—	—	—	5	1	—	—	—	—	—	—	2	—	—	—	1	1	—	—	—	—	1	4	—	2	17
Amputat. colli uteri	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	2	—	—	—	—	2
Exst. polyp. uteri	—	—	—	3	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	1	—	—	—	—	5
Perineoraphia	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	2	—	—	—	—	3
Kolporaphia	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	1	—	—	—	—	3
Aliæ operat. in genit. femin.	—	—	—	—	2	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	1	—	—	—	5
Sectio alta	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	1
Castratio	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	2	—	1	3
Resectio vas. deferent.	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	3	4
Operat. radical. hydroc. testis	—	1	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	4
Operat. pro phimosin	—	—	—	—	1	—	—	—	1	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	4
Operat. pro mal. appar. visus.:																										
Extractio lentis	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	1	1	—	1	—	—	—	2	—	—	—	—	6
Iridectomia	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	2	—	—	—	2	—	—	—	—	5
Paracentesis corneae	—	1	—	1	—	—	—	—	—	—	2	—	—	3	1	1	—	—	—	—	—	1	—	—	10
Strabotomia	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1
Oper. pro entrop.	—	—	1	—	—	—	1	—	—	3	—	3	—	1	—	1	6	—	1	—	—	—	—	—	3	20
Aliæ operat. appar. visus	—	—	1	—	1	—	—	1	—	—	—	2	—	2	4	3	—	1	—	—	—	—	1	1		17
Operat. diversæ:																										
Anus præternatur.	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—		1
Tracheotomia	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—		1
Abrasio cavit. nasopharyng.	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	1	—	—	—	—	—	1	—	—	—		3

Leikkauksen nimi.	Ruovesi.	Keuruun.	Joroinen.	Loimaa.	Uusikirkko.	Viitasaari.	Lapua.	Virtai.	Juva.	Padasjoki.	Vihti.	Tammela.	Pielisjärvi.	Ilomantsi.	Huittinen.	Elimäki.	Orimattila.	Saarijärvi.	Ikaalinen.	Pielavesi.	Rautalampi.	Kirkkonummi.	Porvoon maaseur.	Orivesi.	Ylistaro.	Yhteensä.
Operat. diversæ:																										
Tendoraphia	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	2	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	4
Excisio cicatricis	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	1
Extr. corpor. alien.	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	2
Obligament. gypsan.	—	—	—	—	4	1	—	—	1	—	—	5	4	—	—	1	—	—	1	—	—	2	—	2	—	21
Exstirp. lymphom. colli	1	1	—	—	2	—	3	—	—	—	—	6	1	2	1	5	—	—	—	1	4	—	—	—	—	27
» varic. femor.	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	2
Exstirpatio tonsillar.	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1
Strumectomia	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1
Patelloraphia	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1
Resectio ani et recti	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1
Amputatio recti	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1
Gastrostomia	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	1
Operatio pro stenosi ani	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	1
Yhteensä	37	26	25	54	47	43	30	32	34	4	17	88	42	48	41	60	74	22	33	17	92	39	56	26	36	1,023

Kertomus Takaharjun parantolan toiminnasta vuodelta 1905.

Jo viime vuosikertomuksessa mainittiin, miten hakioita halvemmille paikoille oli verrattain runsaasti ja miten useat olivat jo pitkälle kehittyneen taudin näännyttämiä parantola hoitoa hakiessaan.

Mitä edelliseen tulee, ei viime vuosi näytä muutosta tuoneen ainakaan parempaan päin; päinvastoin on hakioiden luku halvimmalle maksuluokalle ja etenkin vapaa paikoille ollut yhäti lisääntymässä, kuta enemmän tieto keuhkotaudin parantumis mahdollisuudesta leviää ja juurtuu. Juuri sillä osalla kansaa, joka näitä paikkoja hakee, on vähimmät mahdollisuudet koto-oloissa jatkaa parantolassa opittua hoitotapaa, jonka vuoksi olen pitänyt velvollisuutena pysyvän parantumisen saavuttamiseksi pitää heitä kutakuinkin kauvan parantolassa. Vaan kun näitä paikkoja on ainoastaan määrätty luku, eikä tätä lukua voida parantolan toimeentulon vuoksi lisätäkään, täytyy niille hakeneiden jäädä odottamaan pitkiksi ajoiksi vuoroaan, niin pitkiksi, että odotus on viime aikoina venynyt halvimmalle maksuluokalle puoleksi vuodeksi, vapaa paikoille koko vuodeksikin. Miten turmiollisesti tämä vaikuttaa ei ainoasti parantolan tuloksiin nähden, kun ei odottaessa huonontunutta potilasta — lopultakin vuoron tullessa — enää voi kieltää vastaanottamasta, vaan myöskin suurimmassa määrässä juuri avunhakijoihin, jotka useimmiten ovat odottaessa menettäneet parantumiselle soveliaan ajan, ellei heitä jo ennen kuolema ole vapauttanut taudistaan ja mieltä katkeroivasta tunteesta, ettei vähempi varaisella ole tilaisuutta saada apua tautinsa parantamiseksi. Kovin on vaikeata yhä ja yhäti lukea heidän uudistuvia pyyntökirjeitään, toinen toistaan liikuttavampia ja surkeampia, joihin kuitenkin täytyy aina vastata »ei ole vieläkään paikkaa». Liian vähän on maallemme varattu vähempivaraisille parantumismahdollisuutta keuhkotaudista. Muita tauteja poteville on halvat valtiolaitokset ja kunnan sairaalat tarjona, keuhkotautiset jäävät niistä eniten osattomiksi.

Mitä hakioiden tauti-edistykseen tulee, on siinä kyllä tapahtunut ilahduttava muutos, siten että suurin osa hakeneista on taudin alkuasteikolla, ja niillä, joilla on tilaisuus tulla ensin kalliimmille paikoille, on ollut suotuisimmat tulokset hoidostaankin.

Hakioiden luku vuonna 1905 oli 385, niistä 237 miestä ja 148 naista.

Ensimmäistä maksuluokkaa haki	. . . . .	27	miestä,	9	naista.
Toista	» »	48	»	39	»
Kolmatta	» »	86	»	43	»
Vapaa paikkaa	» »	76	»	57	»
	Yhteensä	237	miestä,	148	naista.

Edelliseltä vuodelta oli vapaa paikkoja odottamassa 23 miestä ja 22 naista, sitäpaitse oli vuonna 1905 31 miestä ja 26 naista hakenut ensi hätään maksavia paikkoja kuukauden tahi kahden ajaksi, jos sitten voisivat saada jotakin helpoitusta maksuissa, eli vapaa paikkaa. Näin ollen olisi todellisuudessa v. 1905 vapaa paikalle pyrkivien luku 130 miestä ja 105 naista, joilla kullakin oli varattomuuden todistus sekä kirkkoherran virastolta että kunnallislautakunnan esimieheltä.

Taudin kehitykseen nähden oli 385:stä hakiasta:

Ensimmäistä Turbanin asteikkoa	240
Toista » »	120
Kolmatta » »	25
Yhteensä	385

Ikänsä puolesta taas:

10—15 ikävuotisia	9
16—20 »	77
21—25 »	117
26—30 »	77
31—35 »	61
36—40 »	29
41—45 »	11
46—50 »	3
51—55 »	1
Yhteensä	385

Tehdessämme selkoa parantolassa hoidetuista on meidän ensiksi mainittava että Tammikuun 1:nä päivänä v. 1905 oli parantolassa:

vuodelta 1904 jäljellä	30	miestä ja	26	naista, yht.	56
vuonna 1905 otettiin	123	» »	95	» »	218
siis v. 1905 nautti hoitoa	153	» »	121	» »	274
vuodelle 1906 jäi jäljelle	31	» »	39	» »	70
vuonna 1905 uloskirjoitettiin	122	» »	82	» »	204

Sairashoitopäivien luku oli I:ssä maksuluokassa 3,353, II:ssa 7,148, III:ssa 6,232, vapaa paikoilla 8,358, yhteensä 25,091.

Suurin määrä potilaita yhdellä aikaa oli Lokakuulla, jolloin yhteen otteen oli päivässä 93. — *Keskimäärä potilaita v. 1905 oli 69,7 päivässä.*

Jos lajittelemme potilaat edellisessä vuosikertomuksessa selvittämäni Turbanin tautiasteikon eli stadion mukaan ja määräämme hakupaperien kanssa saapuneen lääkärin todistuksen mukaan tilan kutsuttaessa sekä parantolassa tehdyn ensi tutkimuksen mukaan tilan otettaessa, saamme

kutsuttuja	I st. 122,	II st. 57,	III st. 19,
hoidettuja	I st. 43,	II st. 80,	III st. 75,

silloin poisluettuna ei tuberkulosistit, joita on ollut 6, sekä vuodelle 1906 jäljelle jäävät 70.

Ikänsä puolesta taas olivat hoidetut:

10—15 ikävuotisia	6
16—20 »	44
21—25 »	91
26—30 »	55
31—35 »	40
36—40 »	28
41—45 »	6
46—50 »	2
50—60 »	2
Yhteensä	274

Mikäli tietoja on voitu saada potilaalta, huomataan nytkin että potilaan suku on ollut keuhkotautista useinkin jo pitemmän ajan ja monellakin joku läheinen omainen kuollut muutama vuosi ennen potilaan sairastumista tahi on hänellä ollut muuta tilaisuutta tartunnan saantiin. Muutamilla taas on ollut joku voimia riuduttava tauti edellä. Onpa sairaskertomusta otettaessa pantu huomiota myös Brehmerin suku heikentymiseen. Kaikista näistä olkoon seuraava, joskin vaillinainen selonteko mainittu:

Keuhkotautia oli sukulaisissa:

Ainoastaan isässä	12	potilaalla.
Isässä ja suvussaan	2	»
Ainoastaan äidissä	8	»
Äidissä ja suvussaan	7	»
Isässä sekä äidissä	4	»
Isässä ja siskoissa	9	»
Äidissä ja siskoissa	4	»

Isässä, äidissä ja siskoissa	4 potilaalla.
Ainoastaan siskoissa	31 »
Ainoastaan vanhempien suvussa	27 »
Yhteensä	108 potilaalla.

Näistä oli 29 potilasta vielä *Brehmerin sukuheikentymisen alaisia* ja 33:lla potilaalla selvempi tartunta tilaisuus.

88:n potilaan suvussa ei olisi tiettävästi ollut keuhkotautia, vaan 22 oli Brehmerin sukuheikentymisen alaista. *Tartunnan tilaisuutta* oli näillä ollut

Lapsestaan	2 potilaalla.
Miehestään	2 »
Vaimostaan	2 »
Asuin tai työtoveristaan	12 »
Asunnostaan	4 »
Karjaa epäiltiin	2 »

Edelläkäypiä *heikontavia syitä* olisi

Pleuriitti (vettä keuhkoissa)	4 potilaalla.
Pneumonia	4 »
Influensa	6 »
Liiallinen väkevien nautinto	3 »

Risatautia oli lapsena ollut 4:llä potilaalla.

Monella oli tauti huomattu verensyöksyn aikaan. Tässä sopinee mainita, että ennen parantolaan tuloaan oli 89:llä huomattu veriysköksiä ja kaikista hakioista v. 1905 oli lääkärin todistuksen mukaan ollut 156:lla veriysköksiä; siis erittäin suuri luku verrattuna hakioiden koko määrään, joka oli 385.

Vuoden 1905 lopussa oli *uloskirjoitettu* näistä

Keuhkotautisia	198 potilasta
Ei keuhkotautisia	6 »

Keuhkotautisilla oli *basilleja* löydetty:

Parantolaan tullessa ja lähtiessä	135:llä,	68,2 %.
» tullessa vaan ei lähtiessä	45:llä,	22,7 »
Ei koko olo ajalla	18:lla,	9,1 »
Yhteensä	198	

Näistä 198:stä oli 164:llä potilaalla *ruumiin paino* noussut hoitoaikanaan yhteensä 1,379,7 kiloa, siis keskimäärä kullekin paino lisäystä 8,41 kiloa. Korkein lisäys I st.:ssa miehellä 18,7 k:oa 289:ssä vuorokaudessa, naisella 21,4 k:oa 112:ssa vuorokaudessa; II st.:ssa miehellä 26,3 k:oa 249:ssä vuorokaudessa, naisella 18,5 k:oa 92:ssa vuorokaudessa; III st.:ssa 25,5 k:oa 499:ssä vuorokaudessa miehellä ja 17,7 k:oa 122:ssa vuorokaudessa naisella.

Lähemmin tarkastellessa uloskirjoitettujen painomuutoksia huomaamme seuraavat vähennykset ja lisäykset eri tauti-staadioitten potilailla.

Kiloa.	Miehiä.			Naisia.			Yhteensä miehiä.	Yhteensä naisia.	Yhteensä.
	I st.	II st.	III st.	I st.	II st.	III st.			
— 6,1 — — 5,1	—	1	2	—	—	—	3	—	3
— 5,0 — — 0	—	—	1	1	1	3	1	5	6
+ 0,1 — + 5	4	13	17	4	11	5	34	20	54
+ 5,1 — + 10	11	15	11	6	11	5	37	22	59
+ 10,1 — + 15	5	8	4	6	5	4	17	15	32
+ 15,1 — + 20	1	7	—	—	4	2	8	6	14
+ 20,1 — + 25	—	2	—	1	—	—	2	1	3
+ 25,1 — + 30	—	1	1	—	—	—	2	—	2
Punnitsemattomia	4	1	12	—	—	8	17	8	25
Yhteensä	25	48	48	18	32	27	121	77	198

Kun lähdemme tekemään selkoa *hoidon menestyksestä*, lienee oikeinta kohta eroittaa pois ne potilaat, joiden parantolassa olo-aika oli kuukautta lyhempi; näillä ei tietysti voi odottaakaan mitään tuloksia hoidosta. Sen teen sitä suuremmalla syyllä, kun siten saamme enemmän yhdenmukaisuutta vertailussa muiden keuhkotauti-parantoloiden tuloksien kanssa, niistä kun myös on senlaiset potilaat jätetty tulos-kertomuksista pois. Näin ollen olisi meidän jätettävä edellä mainituista 198:n luvusta pois 26 potilasta, *jäisi siis ainoastaan 172*, jotka ovat olleet yhtä kuukautta pitemmän ajan parantolassa. Huomattavin ero tästä syntyy kuolleiden luvussa, joita parantolassa oli kaiken kaikkiaan v. 1905 10 tapausta. Näistä tuotiin parantolaan kuolemaisillaan tahi viimeisillään ja ilman edellä-käynyttä kutsumusta 6; kaikki kuolivatkin vajaan kahden viikon ajalla tulopäivästä lukien. Tietysti olisi heidät pitänyt lähettää kohta pois, vaan matkasta heikontuneina oli se mahdotonta, niin mieliä lannistava kuin kuoleman tapaus parantolassa onkin muille potilaille.

Hoidon tulos, potilasluku, sairashoitopäivien ja painolisäyksien keskimäärä kussakin tauti-stadiossa ja eri tuloksessa nähdään seuraavasta taulusta:

	I staadio, 38 potilasta, 22,09 %.							II staadio, 76 potilasta, 44,76 %.							III staadio, 57 potilasta, 33,13 %.							Keskimäärät.		
	Miehiä.			Naisia.				Miehiä.			Naisia.				Miehiä.			Naisia.						
	Potilasluku.	Keskimääräi sairashoito-päiviä.	Keskimääräi painolisäystä.	Potilasluku.	Keskimääräi sairashoito-päiviä.	Keskimääräi painolisäystä.	%	Potilasluku.	Sairashoito-päivät.	Painolisäys.	Potilasluku.	Sairashoito-päivät.	Painolisäys.	%	Potilasluku.	Sairashoito-päivät.	Painolisäys.	Potilasluku.	Sairashoito-päivät.	Painolisäys.	%	Sairashoito-päiviä.	Painolisäys.	Hoidon tulos %.
Tervehtyviä	4	182,5	11,5	6	164,6	10,3	26,4	1	312,0	21,5	3	360,0	9,8	5,3	—	—	—	—	—	—	—	222,1	11,32	8,13
Parantuvia	8	100,1	8,2	11	118,1	8,6	50,0	17	143,6	10,7	5	187,2	8,6	28,9	—	—	—	6	283,5	11,0	10,5	145,7	9,61	27,32
Paremmaksi tullut	8	59,6	7,4	1	149,0	2,4	23,6	25	165,5	9,8	20	136,7	7,7	59,2	16	212,3	9,7	7	163,4	7,8	40,3	156,4	8,55	44,77
Kostuneita	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	4	88,2	5,9	5,3	6	83,8	2,7	2	99,5	4,5	14,1	81,1	3,76	7,56
Muuttumattomia	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	9	66,2	1,7	2	236,0	— 2,5	19,3	97,1	0,91	6,39
Heikontuneita	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	4	141,5	0,2	2	203,5	+ 2,3	10,5	162,5	0,86	3,49
Kuolleita	—	—	—	—	—	—	—	1	156,0	— 5,4	—	—	—	1,3	2	129,5	— 2,7	1	169,0	0,0	5,3	146,0	— 2,7	2,32
	20	—	—	18	—	—	—	44	—	—	32	—	—	—	37	—	—	20	—	—	—	—	—	—

Tervehtyvillä tarkoitamme senlaisia potilaita, joilla uloskirjoittaessa ei ollut taudistaan muita merkkejä kuin mahdollisesti aivan lievä painomus, hiukan muuttunut hengitysääni vaan ei mitään rahinoita: ysköksiä ei enää; basilleja ei enää usealla tutkimuksella löytynyt. — Nämät olivat valmiit aloittamaan taas toimensa.

Parantuvilla taas tarkoitamme potilaita, joilla kyilä vielä oli huomattava painomus ja lievä hengitysäänen muutos, myöskin voi ilmetä harvalukuisasti pehmeätä rahinaa, vaan ysköksissä ei enää ollut basilleja viime tutkimuksilla. Nämätkin olivat jo työkykyisiä, saivat varovasti alkaa tehdä kepeämpiä töitä, vaan kuitenkin huolella myös vielä hoidella itseään.

Paremmaksi tullut tarkoittaa, että potilaalla on ollut huomattava hyöty hoidosta; akuuttiset ilmiöt laanneet, kuume hävinnyt, paino lisääntynyt sanottavasti, yleisvointi hyvä, yskökset vähentyneet, vaan parannus keuhkoissa, joskin edistynyt suuresti, ei kuitenkaan vielä ole senlainen että voisi siihen täysin tyytyä. Näistä paremmaksi tulleista on kuitenkin toivoa, että heidän tervehtyminen, jos he parantolasta päästyään sopivissa oloissa jatkavat opittua hoitoaan, tulee edistymään ja he tulevat työkykyisiksi jälleen. Moni on näistäkin jo kotiuduttuaan saanut kohta aloittaa kepeämpää työtä.

Kostuneet ovat hieman paremmaksi tulleita, yleisvointi parempi, vaan keuhko-ilmiöt vielä ennallaan. Näiden parantuminen olisi usein ollut mahdollinen, vaan hoitoaika on ollut liian lyhyt. Kotia ovat lähteneet toivossa, että voivat sielläkin hoitaa itseään. Hoidon tulos on jäänyt epävakaiseksi.

Muuttumattomia ovat senlaiset, joiden yleisvointikaan ei ole korjaantunut, tauti ilmiöt ennallaan, painokaan ei sanottavasti kohonnut. Näiden ei voida pitää saaneen mitään pysyvämpää hyötyä hoidostaan.

Huonontuneilla taas tauti-ilmiöt ovat näyttäneet vaan lisääntyvän, voimat heikontuneet, jos paino on hiukan lisääntynytkin.

Kuolema on neljällä potilaalla lopettanut hoidon. Se ei suinkaan ollut odottamaton tulos näiden hoidosta. Kaikki olivat he yksinäisiä, melkeinpä kodittomia. Kun toivoton tilansa heille annettiin tiedoksi, pyysivät he pyytämällä, että saisivat jäädä rauhaan kuolemaan.

Keskimäärä sairashoitopäiviä on ollut *miehille 141,1 naisille 161,4.*

Kuten edellä olleesta taulusta huomataan pääsi 14 eli 8,13 % pois tervehtyvänä ja 47 eli 27,32 % pois parantuvana siis *hyvällä tuloksella* laskettiin parantolasta 63 potilasta eli *35,45* % kaikista uloskirjoitetuista. *Tyydyttävällä tuloksella* pääsi pois 77 potilasta eli *44,77* %.

Suotuisan tuloksen saivat siis parantolassa olostaan *138 potilasta eli 80,2* %.

34:lle potilaalle jäi hoito syystä tai toisesta ilman menestystä.

Jo edellisessä vuosikertomuksessa huomautin miten paljon parannukselle vähemmin sopivia s. o. III:nen tauti staadion potilaita oli saatu parantolaan. Silloin oli näitä ollut 40,1 %, sekä samalla taas kovin harvoja täysin edullisia, s. o. I:sen staadion potilaita, ainoastaan 11,5 %. Menneellä vuodella on tämä suhde jossakin määrin korjaantunut, vaikkei lähimainkaan vielä toivomuksen mukaan. I:stä staadiota oli vuonna 1905 22,01 %, ja III:ta staadiota 33,13 %. Vaikkei III staadion potilasta aina voikaan pitää vallan sopimattomina, niistäkin kun pitkällisen hoidon kautta voisi kyllä saada suotuisia tuloksia, niinpä nytkin 50,8 %, on kuitenkin tässä staadiossa juuri toinen puoli hoidokkaista epäsuotuisalla tuloksella.

Suotuisampaan yleistulokseen viime vuonna lienee osaltaan vaikuttanut myöskin pitempi hoitoaika; v. 1904 oli nimittäin keskimäärä sairashoitopäiviä miehille 119,1, naisille 140,1 kun v. 1905 vastaavat numerot ovat miehille 141,1 ja naisille 161,4. Hoitoajan piteneminen johtaa epäilemättä parempiin ja pysyväisempiin tuloksiin, ja enemmän toivottavana toki pidettänee että — joskin harvemmista — hoidetuista saadaan pysyväisesti työkuntoisia, kuin ehken useimmista hoitoa koettaneista saataisiin vähempi määrä tervehtyviä ja parantuvia. Jos vielä pääsisimme siihen, että voisimme ottaa halvimmillekin maksuluokille hakeneet kohta parantolaan, tulisi hoidon menestys epäilemättä paljon korjaantumaan. Vaan asian parantamiseksi olisi välttämätöntä että vähempi varaisille löytyisi paljon enemmän sairastiloja; siihen ei kuitenkaan yksityisen eikä ilman voitto-osuuksia työskentelevän yhtiön voimat riitä. Moni vähä varainen saa armeliailta ihmisiltä kuukauden tai kahden parantola-maksun lainaksi, toivossa että hän jo sillä ajalla paranee taudistaan; kun ei se tapahtunutkaan, täytyy hänen keskeyttää hoitonsa saavuttamatta sitä tulosta, joka varmaankin olisi pitempiaikaisen hoidon jälkeen ollut saatavissa. Kipeästi kaivataan kansalle keuhkotauti parantoloita, joissa vähempi varainenkin voisi huokeilla päivämaksuilla oleskella pitemmän ajan ja varaton saisi maksuttomasti hoitoa, köyhän perheen tuki ja turva terveyttä.

Parantolan ylilääkärinä on toiminut lääket. lisent. Kalle Brax; alilääkärinä 1 p:ään Syysk. Dosentti. T:ri Osv. Streng, sekä 1:stä päivästä Lokak. lääket. kand. Matti Takala.

Årsberättelse för år 1905 om sjukvården å Nummela sanatorium.

Å Nummela sanatorium hafva under åt 1905 vårdats inalles 206 personer, 111 män och 95 kvinnor. Från föregående år kvarlågo 40 patienter, 16 män och 24 kvinnor; under året intogos 144 nya patienter (83 män och 61 kvinnor) samt 22 patienter (12 män och 10 kvinnor), som under föregående år vårdats å sanatoriet och utskrifvits därifrån. Af patienterna utskrefvos under år 1905 inalles 146, 73 män och 73 kvinnor, medan 60 patienter (38 män och 22 kvinnor) blefvo kvarliggande till år 1906.

Kvarliggande från år 1904 . .	16	män	och	24	kvinnor,	inalles	40	patienter.
Nyintagna år 1905	83	»	»	61	»	»	144	»
Ånyo intagna å 1905 (af föregående år utskrifna) . . .	12	»	»	10	»	»	22	»
Hela antalet vårdade personer år 1905	111	»	»	95	»	»	206	»
Utskrifna under året 1905 . .	73	»	»	73	»	»	146	»
Kvarliggande till år 1906 . .	38	»	»	22	»	»	60	»

Bland de till år 1906 kvarliggande tillhörde 5 män och 4 kvinnor de från 1904 kvarliggande, samt 2 män och 2 kvinnor de under 1905 ånyo intagna.

Af de från år 1904 kvarliggande voro 6, af de under 1905 nyintagna voro 4, och af de ånyo intagna voro 6, eller sålunda inalles 16 personer intagna under året i två särskilda repriser.

Af de i stenpaviljongen intagna öfverflyttade senare 3 män och 1 kvinna till träpaviljongen.

De vårdades sammanlagda *sjukvårdsdagar* utgjorde år 1905 22,844, hvaraf 12,582 hänföra sig till patienterna i stenpaviljongen och 10,262 till patienterna i träpaviljongen. Medelantalet patienter per dag utgjorde sålunda 62,59 (i stenpaviljongen 34,47 och i träpaviljongen 28,12).

Patienternas ålder framgår af tabellen å följande sida. Talen inom parantes angifva personer, som vårdats för annan sjukdom än lungtuberkulos.

	6—10 år.		11—15 år.		16—20 år.		21—25 år.		26—30 år.		31—35 år.		36—40 år.		41—45 år.		46—50 år.		51—60 år.		61—70 år.		Summa.		
	M.	K.	M.	K.	M.	K.	M.	K.	M	K.	M.	K.	M.	K.	M.	K.	M.	K.	M.	K.	M.	K.	M.	K.	S:a.
Kvarliggande från 1904	—	—	—	1	4	5	2	8	1	6	4	2	4	1	—	—	1	1	—	—	—	—	16	24	40
	—	—	—	—	(1)	—	—	—	—	—	(1)	—	—	(1)	—	—	—	—	—	—	—	—	(2)	(1)	(3)
Nyintagna 1905	1	—	1	3	16	7	18	17	14	19	16	5	6	4	8	3	1	1	1	1	1	1	83	61	144
	—	—	—	—	(3)	(1)	(3)	(1)	(1)	(2)	(1)	(1)	—	—	(1)	(3)	—	(1)	—	—	(1)	—	(10)	(9)	(19)
Ånyo intagna 1905 . .	—	—	—	—	1	—	4	4	—	2	4	2	3	—	—	1	—	1	—	—	—	—	12	10	22
Summa vårdade	1	—	1	4	21	12	24	29	15	27	24	9	13	5	8	4	2	3	1	1	1	1	111	9	206
	—	—	—	—	(4)	(1)	(3)	(1)	(1)	(2)	(2)	(1)	—	(1)	(1)	(3)	—	(1)	—	—	(1)	—	(12)	(10)	(22)
1905 utskrifna patienter med lungtuberkulos (de ånyo intagna 2 utskrifna frånräknade).	—	—	1	2	11	7	9	18	6	16	13	5	8	4	4	—	1	1	—	1	—	1	53	55	108
Däraf utskrifna inom 32 dagar	—	—	—	1	1	—	3	1	1	3	3	—	2	1	1	—	—	—	—	—	—	—	11	6	17

Den yngsta patienten med lungtuberkulos 8 år, den äldsta 67 år.

Sjukdomens art:

	Män.	Kvinnor.	Summa.
Tuberculosis pulmonum	99	85	184
Induratio apic. pulmon. post tuberculos.	2	1	3
Tuberculosis suspecta pulmon.	7	3	10
Scrophulosis	—	1	1
Bronchitis ac. sive chron.	2	2	4
Bronchitis & Bronchopneumonia	—	2	2
Carcinoma pulmon.	1	—	1
Hysteria (Simulatio)	—	1	1

Af patienterna med *lungtuberkulos* voro:

Kvarliggande från år 1904	14	23	37
Ånyo intagna 1905	12	10	22
Nyintagna 1905	73	52	125
Summa vårdade	99	85	184
Utskrifna 1905 efter behandling	42	49	91
» » inom 32 dagar	11	6	17
» » af de ånyo intagna	10	8	18
Kvarliggande till år 1906	36	22	58
Summa vårdade	99	85	184

Tabell utvisande behandlingsresultatet samt medeltalet sjukvårdsdagar och

	Symptomfria.					Väsentligt förbättrade.					Förbättrade.					Något förbättrade.					Oför-	
	Stenpav.		Träpav.		Summa.	Stenpav.		Träpav.		Summa.	Stenpav.		Träpav.		Summa.	Stenpav.		Träpav.		Summa.	Stenpav.	
	m.	kv.	m.	kv.		m.	kv.	m.	kv.		m.	kv.	m.	kv.		m.	kv.	m.	kv.		m.	kv.
Stadium I afebr.	1	2	—	—	3	3	2	2	1	8	1	—	4	2	7	—	—	—	2	2	1	—
I febr.	—	—	—	—	—	—	—	—	1	1	—	—	—	1	1	—	—	—	—	—	—	—
Stadium I—II afebril.	—	—	—	—	—	—	—	1	2	3	—	—	1	—	1	—	—	—	—	—	—	—
Stadium II afebr.	—	—	—	—	—	1	—	2	—	3	1	3	1	3	8	—	1	1	—	2	—	1
II febr.	—	—	—	—	—	—	1	1	1	3	2	2	1	—	5	—	—	—	—	—	—	1
Stadium II—III afebr.	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	1	—	2	1	—	—	1	2	—	—
Stadium III afebr.	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	1	2	—	—
III febr.	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	2	1	2	6	2	3
Summa	1	2	—	—	3	4	3	6	5	18	5	5	8	6	24	2	3	3	6	14	3	5
Procent af de utskrifna	—	—	—	—	3,30	—	—	—	—	19,78	—	—	—	—	26,37	—	—	—	—	15,38	—	—
Medeltal sjukvårdsdagar	36	111	—	—	86,7	158,2	353	178,1	193	207,0	126,4	132	91,4	217,8	138,7	303	90	72	126,5	132,2	70,3	194,4
Medelviktstillökning i kg.	5,9	6,5	—	—	6,3	20,02	9,8	14,5	11,4	14,08	8,1	9,7	8,4	6,6	8,1	9,6	6,2	7,2	6,5	7,04	1,7	1,9

[1]) Tillika peritonitis tuberculosa.

[2]) Accessit: meningitis tuberculosa.

medelviktstillökningen hos år 1905 utskrifna patienter med lungtuberkulos.

bättrade.			Försämrade.					Döda.				Summa utskrifna.					Medeltal sjukvårds-dagar.			Medelviktstillökning i kg.		
Tråpav.		Summa.	Stenpav.		Tråpav.		Summa.	Stenpav.		Tråpav.		Summa.	Stenpav.		Tråpav.		Summa.						
m.	kv.		m.	kv.	m.	kv.		m.	kv.	m.	kv.		m.	kv.	m.	kv.		m.	kv.	Sma.	m.	kv.	Sma.
—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	6	4	6	5	21	97,0	193,8	138,5	10,38	8,63	9,63
—	—	—	—	—	—	1	[1]) 1	—	—	—	—	—	—	—	—	3	3	—	141,7	141,7	—	5,66	5,66
—	—	—	—	—	—	1	[2]) 1	—	—	—	—	—	—	—	2	3	5	127,5	161	147,6	11,05	8,70	9,66
—	1	2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	2	5	4	4	15	151,0	127,7	137,0	14,76	7,57	10,45
—	1	2	—	[2]) 1	—	1	2	1	—	—	—	1	3	5	2	3	13	148,2	242,4	206,2	7,16	8,88	8,22
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	2	—	1	1	4	171,3	58	143,0	10,93	5,70	9,62
1	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	2	1	3	45,5	208	99,7	7,75	8,10	7,87
2	4	11	1	2	1	2	6	4	—	—	—	4	8	7	4	8	27	163,5	117,6	138,0	1,82	1,74	1,77
3	6	17	1	3	1	5	10	5	—	—	—	5	21	21	21	28	91	—	—	—	—	—	—
—	—	18,68	—	—	—	—	10,99	—	—	—	—	5,50	—	—	—	—	100	—	—	—	—	—	—
155,0	114,7	137,0	129	124	72	99,2	106,9	166,6	—	—	—	166,6	146,7	169,3	121,6	150,5	147,1	134,1	158,6	147,3	—	—	—
3,7	7,5	4,15	0,0	—0,9	—4,8	+0,6	—0,4	1,7	—	—	—	1,7	7,57	5,54	8,68	6,56	7,05	—	—	—	8,12	6,12	7,05

Afebrila voro vid intagningen (de tre första dagarne frånräknade) 48 = 52,7 %, *febrila* 43 = 47,3 % af patienterna.

Resultatet var *positivt* hos 59 patienter eller i 64,83 % af fallen, *negdtivt* hos 32 eller i 35,17 %.

Hos patienterna i de olika stadierna var resultatet följande:

Stadium.	Antal patienter.			Positivt resultat hos.		
I afebr.	21	24		20	= 95,2 %	22 = 91,6 %
I febr.	3			(2	= 66,6 %)	
I—II afebr.	5	20	33	4	17 = 85,0 %	25 = 75,8 %
II afebr.	15			13		
II febr.	13			8	= 61,5 %	
II—III afebr.	4	7	34	4	6 = 85,7 %	12 = 35,3 %
III afebr.	3			2		
III febr.	27			6	= 22,2 %	
Summa	91			59	= 64,83 %	

Hvilken stor betydelse febern har, framgår däraf att
bland 48 utan feber intagna patienter erhölls positivt resultat hos 43 = 89,6 %
» 43 med feber » » » » » » 16 = 37,2 %

År 1904 voro talen resp. 89,7 och 41,4 %, således i det närmaste desamma som år 1905.

Viktstillökningen var hos de 91 utskrifna patienterna med lungtuberkulos i medeltal 7,05 kg för hvarje, särskildt för männen 8,12 kg och för kvinnorna 6,12 kg. Af patienterna tilltogo 79 i vikt, hos 1 blef vikten oförändrad, och 11 aftogo i vikt.

Vikten	aftog	mellan	5,3	och	0,1	kg	hos	4 män	o.	7 kvin.,	inalles	11 pat.
»	förblef	oförändrad					»	1 man	»	— »	»	1 »
»	tilltog	mellan	0,1	»	5,0	»	»	8 män	»	11 kvin.,	»	19 »
»	»	»	5,1	»	10,0	»	»	16 »	»	22 »	»	38 »
»	»	»	10,1	»	15,0	»	»	6 »	»	6 »	»	12 »
»	»	»	15,1	»	20,0	»	»	5 »	»	3 »	»	8 »
»	»	»	20,1	»	25,0	»	»	1 »	»	— »	»	1 »
»	»	»	27,0	kg			»	1 »	»	— »	»	1 »
								42 män	o.	49 kvin.,	inalles	91 pat.

Den högsta viktstillökningen var hos manlig patient 27,0 kg, hos kvinlig patient 17,8 kg.

Kurtiden var i medeltal 147,1 dagar, den kortaste tiden 36 dagar och den längsta 663 dagar. Medräknas de 17 patienter, som utskrefvos inom 32 dagar, blir medeltalet 127,6 dagar. Frånräknas de 3 patienter, som vistats på sanatoriet längre tid än ett år, är medeltalet 115 dagar.

Kurtiden	var	mellan	7	och	32	dagar	hos	11	män	och	6	kv.,	inalles	17 pat.
»	»	»	36	»	60	»	»	12	»	»	8	»	»	20 »
»	»	»	61	»	90	»	»	5	»	»	10	»	»	15 »
»	»	»	91	»	120	»	»	6	»	»	7	»	»	13 »
»	»	»	121	»	180	»	»	9	»	»	10	»	»	19 »
»	»	»	181	»	270	»	»	5	»	»	7	»	»	12 »
»	»	»	271	»	365	»	»	5	»	»	4	»	»	9 »
»	»	»	392	657	663	»	»	—	»	»	3	»	»	3 »
													Summa	53 män och 55 kv., inal. 108 pat.

Förutom de 184 patienterna med lungtuberkulos vårdades år 1905, såsom framgår af tabellen sid. 229, å sanatoriet äfven 22 personer för annan orsak. Hos 3 af dessa ställdes diagnosen på Induratio apicis pulmonum post tuberculosim, emedan sjukdomsprocessen hos dem ansågs vara inaktiv och aflupen före intagningen å sanatoriet. Hos 10 antecknades diagnosen Tuberculosis suspecta pulmonum, emedan diagnosen tuberkulos icke var alldeles säker, om den ock hos flere var mycket sannolik och otvifvelaktigt genom diagnostiska tuberkulin injektionen hade kunnat med säkerhet ställas så. Af alla ofvannämnda 22 personer, bland hvilka 3 voro kvarliggande från 1904, blefvo 1 man med Carcinoma pulmonum samt 1 man med suspekt tuberkulos kvarliggande till år 1906, medan de öfriga utskrefvos såsom förbättrade eller friska, med undantag endast af en kvinna med kronisk bronchit & bronchopneumoni, som efter en kort tids vistelse utgick som oförbättrad. Af de utskrifna hade 2 aftagit i vikt (0,3 och 0,7 kg), alla de öfriga 18 hade tilltagit i vikt, i medeltal 5,95 kg hvarje. Kurtiden var i medeltal 63,5 dagar.

Under år 1905 har *inträde å sanatoriet sökts* eller plats efterfrågats af 339 personer.

Antalet sökande till de olika platserna var:

Friplats	30
Friplats eller eventuellt billigaste betalningsklass	21
Billigaste betalningsklass	74
Billigaste eller eventuellt nästbilligaste	80
Enskildt rum i träpaviljongen	2
Träpaviljongen utan angifvande af hurudan plats	20
Trä- eller stenpaviljongen	22
Stenpaviljongen	90
Summa	339

Öfverläkare vid sanatoriet har varit medicinelicentiaten Axel v. Bonsdorff, underläkare, medicinekandidaten, senare medicinelicentiaten Karl v. Kræmer.

Årsberättelse för 1905 från Högsand sanatorium för skrofulösa barn.

Sanatoriet hölls senaste sommar 1905 öppet från den 2 juni till den 18 september.

Under denna tid voro 31 barn intagna, nämligen 10 på de friplatser, som äro förbehållna patienter från statens sjukhus (3 från barnsjukhuset, 3 från kirurgiska sjukhuset, 2 från ögonafdelningen af allmänna sjukhuset i Helsingfors och 2 från länesjukhuset i Åbo), 12 på barnavårdsföreningens friplatser, 4 på de till fattigvårdens i Helsingfors förfogande stående platserna, 2 underhöllos med medel från den i förening med barnsjukhuset i Helsingfors stående Pippingskölds donationsfond, och för 3 bekostades sjukvården af enskilda personer.

Åldern vid intagningen varierade mellan 1 och 15 år, medelåldern var 5 år 10 månader.

Sjukvårdsdagarnas antal utgjorde in summa	3,116
» » » per patient	103,7
Daglig medelbeläggning	30
Maximum	31
Minimum	23

Diagnosen var:

Kronisk lymphkörtelsvullnad	i	14	fall, däraf suppurerande körtlar i 4 fall.
Kroniska ögonsjukdomar	»	10	»
» benprocesser	»	11	»
» öronsjukdomar	»	5	»
Kroniskt eczem	»	5	»
Kronisk rhinit	»	4	»
Cicatrices post ostit. tuberc.	»	6	»
Coxitis	»	3	»
Anemia	»	1	»
Tuberculosis pulmonum	»	1	»

Under sommaren förekommo några lättare anginafall, ett fall af pleurit och ett af pneumoni samt, enär, såsom det sedermera visade sig, en patient med börjande pertussis blifvit intagen, 9 nya fall af pertussis och som följder däraf tvänne fall af svårare bronchit.

Behandlingen bestod liksom ock de 4 föregående somrarna samt i enlighet med sanatoriets principer hufvudsakligen i friluftslif i största möjliga utsträckning, dessutom kommo till användning såväl salta bad som sjöbad samt hvarjehanda tonica, delvis äfven lokalbehandling.

Behandlingens resultat var följande:

Friska	2	
Betydligt förbättrade	12	
Förbättrade	15	
Oförändrade	2	
Genomsnittsvigt efter den första vägningen	19,85	kgr
» » » sista vägningen	22,86	»
Totala vigttillskottet	93,05	»
Medelvigttillskott per patient	3,00	»
Medeltillskott i procent af begynnelsevigten	15,12	%

Detta för ifrågavarande affektioner på jämförelsevis kort tid erhållna resultat måste betecknas såsom fullt tillfredsställande och bidrager sålunda att styrka den gynnsamma erfarenheten från föregående somrar samt att mana till fortsatt och om möjligt utvidgad verksamhet från föreningens sida, för att föreningen sålunda i någon mån må kunna medverka till att i ett relativt tidigt skede häfva en hos oss tyvärr alltför utbredd sjukdom, som i ett senare mera utveckladt stadium vanligen ej mera låter betvinga sig, äfvensom till att i vidare kretsar sprida kunskap om ifrågavarande sjukdoms former och deras behandling.

Statsbidrag till ambulatoriska sjuksköterskor 1905.

Åbo län:

Paimio	300 mk;

Tavastehus län:

Jämsä	200 »

St. Michels län:

Joutsa	300 »

Vasa län:

Lapua	200 »

Uleåborgs län:

Kalajoki	300 »
Haukipudas	300 »
Lumijoki	250 »
Liminka	200 »
Pudasjärvi	350 »
Ylivieska	300 »
Haapavesi	300 »
Summa	3,000 mk.

IV. Kätilölaitos.

Saapuneitten ilmoituksien mukaan oli kätilöitten lukumäärä 1905 vuoden lopussa 719, joista 250 asui kaupungissa ja 469 maaseudulla. Ryhmitettynä piirilääkäripiirien mukaan jakaantuvat kätilöt seuraavasti:

Lääni.	Piirilääkäripiiri.	Kaupunki.	Maalaisk.
Uudenmaan:	Helsinki	67	14
	Loviisa	2	12
	Lohja	—	12
	Tammisaari	9	9
		78	47
Turun ja Porin:	Turku	23	17
	Uusikaupunki	2	8
	Rymättylä	—	6
	Godby	1	17
	Pori	9	14
	Ikaalinen	—	7
	Tyrvää	—	7
	Salo	—	20
	Huittinen	—	10
		35	106
Hämeen:	Hämeenlinna	5	13
	Hollola	—	11
	Tampere	28	8
	Tammela	—	15
	Jämsä	—	8
	Ruovesi	—	6
		33	61

Lääni.	Piirilääkäripiiri.	Kaupunki.	Maalaisk.
Viipurin:	Viipuri	14	12
	Hamina	10	11
	Lappeenranta	4	9
	Antrea	—	6
	Muola	—	5
	Käkisalmi	3	7
	Kurkijoki	—	4
	Sortavala	3	5
	Salmi	—	4
		34	63
Mikkelin:	Mikkeli	5	5
	Heinola	1	6
	Joroinen	—	5
	Savonlinna	3	7
		9	23
Kuopion:	Kuopio	9	6
	Rautalampi	—	7
	Iisalmi	2	3
	Pielisjärvi	—	5
	Tohmajärvi	—	6
	Joensuu	5	9
		16	36
Vaasan:	Nikolainkaupunki	6	10
	Kristiina	6	12
	Uusikaarlepyy	1	7
	Kokkola	6	20
	Kuortane	—	9
	Jyväskylä	2	12
		21	70
Oulun:	Oulu	14	12
	Pudasjärvi	—	2
	Raahe	4	6
	Kalajoki	—	7
	Haapajärvi	—	9
	Kajaani	5	6

Lääni.	Piirilääkäripiiri.	Kaupunki:	Maalaisk.
Oulun:	Tornio	1	11
	Rovaniemi	—	5
	Kittilä	—	5
		24	63

Luetteloja synnytyksistä, joissa ovat avustaneet, ovat lähettäneet 688 kätilöä, 219 kaupunki- ja 469 maalaiskunnista. Näistä käy selville että 23,886 naista, — 5,855 ensi- ja 18,031 myötäsynnyttäjää — ovat saaneet apua synnyttämistilassa. Mitä synnyttäjien kotipaikkaan tulee on 6,021 asunut kaupungissa ja 17,865 maaseudulla, tehden resp. 25,3 % ja 74,7 %. Synnyttäjistä oli 1,066 eli 4,5 % naimatonta, 22,745 eli 95,2 % naimisissa olevaa ja 75 eli 0,3 % leskeä.

Syntyneitten lasten lukumäärä oli 23,962 joista 23,222 elävää ja 740 kuollutta. Äskensyntyneistä oli 12,469 mies- ja 11,493 naispuolta. Mitä sikiöitten asemaan tulee sattui 22,889 yli-osa asemaa, 794 ala-osa asemaa ja 136 poikkiasemaa; 143 tapauksessa ei asemaa ole mainittu.

Asianlaita kaupungeissa ja maaseudulla käy selville seuraavasta ryhmittelystä:

	Synnyttäneitten kokonaisluku.						Sikiön asema.				Äskensyntyneitten luku.				
											Sukupuoli.				
	Naimattomia.	Naimisissa olevia.	Leskiä.	Yhteensä.	Ensisynnyttäjiä.	Myötäsynnyttäjiä.	Yliosa asemaa.	Alaosa asemaa.	Poikkiasemaa.	Mainitsematon.	Miespuoli.	Naispuoli.	Eläviä.	Kuollutta.	Yhteensä.
Kaupungeissa	210	5,786	25	6,021	1,238	4,783	5,792	176	16	11	3,089	2,906	5,847	148	5,995
Maaseudulla .	856	16,959	50	17,865	4,617	13,248	17,097	618	120	132	9,380	8,587	17,375	592	17,967
Yhteensä	1,066	22,745	75	23,886	5,855	18,031	22,889	794	136	143	12,469	11,493	23,222	740	23,962

Luetteloihin tehdyistä muistutuksista näkyy että 382 naista — 78 kaupungissa ja 304 maaseudulla — synnytti kaksoiset sekä 3 naista — 1 kaupungissa ja 2 maaseudulla — kolmoiset. Keskenmeno sattui 312:ssa tapauksessa, 106:ssa tapauksessa kaupungissa ja 206:ssa maaseudulla sekä ennenaikainen synnytys 162:ssa tapauksessa, 33:ssa tapauksessa kaupungissa ja 129:ssä maaseudulla. 860 naista päästettiin taiteen avulla. Näistä päätettiin synnytys 86:ssa tapauksessa, 26 kertaa kaupungissa ja 60 kertaa maaseudulla, sikiön manuaali extractioonin kautta, 112:ssa tapauksessa, 18 kertaa kaupungissa ja 94 kertaa maaseudulla, käännöksen kautta, 599:ssä tapauksessa, 189 kertaa kaupungissa ja 410 kertaa maaseudulla, pihtien avulla sekä 63:ssa tapauksessa, 9 kertaa kaupungissa ja 54 kertaa maaseudulla, käyttämällä teräviä aseita. Pääs-

tetyistä naisista kuoli: manuaali extractioonin jälkeen 1 maaseudulla, käännöksen jälkeen 2 maaseudulla, pihtisynnytyksen jälkeen 10 maaseudulla sekä terävien aseiden käyttämisen jälkeen 1 maaseudulla ja 2 kaupungissa. Placenta prævia sattui 3 kertaa kaupungissa ja 34 kertaa maaseudulla. Eklampsia tapausten luku oli 30, joista 2 kaupungissa ja 28 maaseudulla. Pihtisynnytyksen teki kaupungissa lääkäri 161 ja kätilö 3 kertaa sekä maaseudulla lääkäri 271 ja kätilö 108 kertaa. 56:sta pihtisynnytyksestä — 25:stä kaupungissa ja 31:stä maaseudulla — puuttuu ilmoitus mainitussa suhteessa. Teräviä aseita käytti lääkäri 58 kertaa, 7 kertaa kaupungissa ja 51 kertaa maaseudulla, sekä kätilö 2 kertaa, toinen kerta kaupungissa toinen maaseudulla.

Helsingin lapsenpäästölaitoksessa on 64 oppilasta vuoden kuluessa, oppikurssin päätettyänsä saanut kätilötodistuksen. Vuoden kuluessa on Lääkintöhallitukselle jätetty 236 hakemusta päästä kätilöoppilaaksi.

[1]) För aflönande af barnmorskor beviljades under 1905 statsbidrag åt följande kommuner till nedan angifvet belopp.

1) *Åbo län:* Lokalahti 250 mk, Korpo 250 mk, Siikais 200 mk, Vestanfjärd 200 mk, Kökar 300 mk, Merimasku 200 mk, Föglö 300 mk, Brändö 250 mk, Oripää 200 mk, Vårdö 125 mk, Kuusjoki 200 mk, Muurla 200 mk, Yläne 200 mk, Kiikoinen 200 mk, Kivimaa 200 mk, Paattinen 150 mk, Sammaljoki 100 mk, Pertteli 100 mk, Houtskär 200 mk, Honkajoki 200 mk, Karuna 200 mk, Finby 200 mk, Suomusjärvi 200 mk, Eckerö 300 mk, Säkylä 200 mk, Karjala 250 mk, Kauvatsa 200 mk, Hiitis 250 mk, Rusko 200 mk;

2) *Tavastehus län:* Kylmäkoski 200 mk, Kuorevesi 200 mk, Perttula 200 mk, Renko 200 mk, Koski 200 mk, Somerniemi 200 mk;

3) *Viborgs län:* Korpiselkä 300 mk, Uukuniemi 200 mk, Taipalsaari 200 mk, Lavansaari 250 mk, Suojärvi 400 mk, Suursaari 500 mk;

4) *S:t Michels län:* Kangaslampi 200 mk, Jäppilä 150 mk, Anttola 150 mk, Enonkoski 200 mk, Luhanko 175;

5) *Kuopio län:* Pälkjärvi 200 mk, Kesälahti 200 mk, Kuusjärvi 200 mk, Keitele 200 mk;

6) *Vasa län:* Seinäjoki 200 mk, Bergö 275 mk, Halsua 200 mk, Soini 200 mk, Uurais 150 mk, Kivijärvi 200 mk, Pihlajavesi 200 mk, Pihtipudas 200 mk, Isojoki 200 mk, Sumiais 200 mk;

7) *Uleåborgs län:* Ylivieska 100 mk, Vihanti 300 mk, Kestilä 200 mk, Kuolajärvi 400 mk, Reisjärvi 200 mk, Hyrynsalmi 300 mk, Muonio 400 mk, Merijärvi 200 mk, Pudasjärvi 200 mk, Säräisniemi 300 mk, Puolanko 400 mk, Siikajoki ja Revonlahti 300 mk, Kärsämäki 300 mk, Rautio 250 mk, Kuivaniemi 200 mk, Lumijoki 200 mk, Karunki 100 mk, Kuhmoniemi 250 mk, Utsjoki, 900 mk, Sodankylä 350 mk, Pulkkila 300 mk, Inari 900 mk, Kolari 250 mk, Enontekiä 900 mk, Piippola 250 mk, Kuusamo 250 mk. Summa 26,475 mk.

[1]) Ref. Med. rådet F. W. Westerlund.

V. Rättsmedicin. [1])

De under året 1905 verkställda obduktionerna uppgingo till 501; af dessa angingo 381 fullvuxna eller barn och 120 foster.

Dödsorsaken hos fullvuxna och barn.

Län och provincialläkaredistrikt.	Sjelfmord.	Ras.	Mord eller dråp.	Olyckshändelse.	Sjukdom.	Utredd för röta.	Utredd för annan orsak.	Summa.
Nylands.								
Helsingfors	1	2	2	2	1	1	—	9
Lovisa	2	—	1	2	—	1	—	6
Ekenäs	2	—	3	—	1	—	—	6
Lojo	3	3	2	—	—	1	—	9
Åbo och Björneborgs.								
Åbo	2	2	2	2	1	—	—	9
Nystad	1	—	—	—	—	—	—	1
Rimito	—	—	—	—	—	—	—	—
Godby	—	—	—	—	—	—	—	—
Salo	—	—	1	—	—	—	—	1
Björneborg	—	—	1	—	—	1	—	2
Ikalis	—	—	1	2	—	—	—	3
Tyrvis	1	—	2	1	—	—	—	4
Hvittis	2	—	4	1	1	—	—	8
Tavastehus.								
Tavastehus	3	—	2	3	—	—	—	8
Hollola	1	—	1	—	—	1	—	3
Jämsä	3	—	—	1	3	—	—	7
Tammela	3	—	6	3	—	—	—	12
Tammerfors	—	1	3	2	—	—	—	6
Ruovesi	1	—	—	2	—	—	—	3

[1]) Ref. t. f. Med. rådet L. W. Fagerlund.

Län och provinciallläkaredistrikt.	Sjelfmord.	Rus.	Mord eller dråp.	Olyckshändelse.	Sjukdom.	Utredd för röta.	Utredd för annan orsak.	Summa.
Viborgs.								
Viborg	7	1	2	5	4	—	—	19
Fredrikshamn	3	—	3	1	2	—	—	9
Villmanstrand	3	1	3	1	—	1	—	9
S:t Andreae	—	—	1	—	—	5	—	6
Mohla	3	2	2	3	—	1	—	11
Kexholm	1	—	1	—	1	—	1	4
Kronoborg	—	—	—	1	—	—	—	1
Sordavala	—	—	1	—	—	—	—	1
Salmis	—	—	1	—	—	—	—	1
S:t Michels.								
S:t Michel	1	—	—	1	—	—	—	2
Heinola	4	—	2	1	—	1	—	8
Jorois	1	—	10	—	—	—	—	11
Nyslott	3	—	1	—	—	—	—	4
Kuopio.								
Kuopio	1	—	1	1	—	—	—	3
Rautalampi	3	—	—	—	—	—	—	3
Idensalmi	—	—	—	1	—	1	—	2
Pielisjärvi	—	—	—	—	—	—	—	—
Tohmajärvi	—	—	—	2	—	—	—	2
Joensuu	1	—	—	—	1	—	—	2
Vasa.								
Vasa	—	—	2	—	1	—	—	3
Kristinestad	1	2	3	1	—	1	—	8
Nykarleby	—	1	—	—	—	—	—	1
Gamlakarleby	1	—	3	—	—	—	—	4
Kuortane	—	—	2	—	—	1	—	3
Jyväskylä	—	—	2	—	—	—	—	2

Län och provincialläkaredistrikt.	Självmord.	Rus.	Mord eller dråp.	Olyckshändelse.	Sjukdom.	Utredd för röta.	Utredd för annan orsak.	Summa.	
Uleåborgs.									
Uleåborg	—	—	1	2	1	1	—	5	
Brahestad	—	—	2	2	—	—	—	4	
Kalajoki	—	—	—	1	—	—	—	1	
Haapajärvi	—	—	—	—	—	—	—	—	
Kajana	—	—	—	—	—	—	—	—	
Torneå	1	1	1	1	—	—	—	4	
Pudasjärvi	—	—	—	—	—	—	—	—	
Rovaniemi	2	—	—	—	—	1	—	3	
Kittilä	—	—	—	1	—	—	—	1	
Summa	61	16	75	46	17	18	1	234	234
Städerna.									
Helsingfors	22	6	10	11	19	6	1	75	
Borgå	—	—	—	—	—	—	—	—	
Lovisa	—	—	—	—	—	—	—	—	
Ekenäs	—	—	2	—	—	—	—	2	
Hangö	1	—	—	—	—	—	—	1	
Tavastehus	—	—	—	—	—	—	—	—	
Tammerfors	3	—	—	1	—	—	—	4	
Åbo	3	1	2	2	1	1	—	10	
Nådendal	—	—	—	—	—	—	—	—	
Mariehamn	—	—	—	—	—	—	—	—	
Nystad	1	—	—	—	—	—	—	1	
Raumo	1	—	—	1	—	—	—	2	
Björneborg	2	—	2	1	1	—	—	6	
Kristinestad	—	—	1	—	—	—	—	1	
Kaskö	—	—	—	—	—	—	—	—	
Nikolaistad	1	—	2	—	—	—	—	3	
Nykarleby	—	—	—	—	—	—	—	—	
Jakobstad	—	—	—	—	—	—	—	—	
Gamlakarleby	—	1	1	—	—	—	—	2	
Jyväskylä	—	1	—	—	—	—	—	1	
Brahestad	1	—	—	—	—	—	—	1	

Län och provinciallläkaredistrikt.	Sjelfmord.	Rus.	Mord eller dråp.	Olyckshändelse.	Sjukdom.	Utredd för röta.	Utredd af annan orsak.	Summa.	
Uleåborg	—	—	2	—	2	—	—	4	
Kemi	—	—	—	—	—	—	—	—	
Torneå	—	—	—	—	—	—	—	—	
Kajana	—	—	1	—	—	—	—	1	
Kuopio	—	—	6	1	—	—	—	7	
Idensalmi	—	—	—	—	—	—	—	—	
Joensuu	—	—	—	—	—	—	—	—	
S: Michel	—	—	—	—	—	—	—	—	
Heinola	—	—	—	—	—	—	—	—	
Nyslott	—	—	—	—	—	—	—	—	
Viborg	1	2	10	3	2	—	—	18	
Fredrikshamn	1	—	2	1	—	—	—	4	
Kotka	1	—	2	1	—	—	—	4	
Villmanstrand	—	—	—	—	—	—	—	—	
Kexholm	—	—	—	—	—	—	—	—	
Sordavala	—	—	—	—	—	—	—	—	
Summa	38	11	43	22	25	7	1	147	147
									381.

Dödsorsakerna hos nyfödda och foster.

Län och provinciallläkaredistrikt.	Kvävning eller strypning.	Annat våld.	Brist på vård.	Olitlig förbördshjälp.	Dödfödt fullgånget.	Outredd förröta.	Outredd af annan orsak.	Drunkning.	Summa.
Nylands.									
Helsingfors	—	—	[1]) 4	—	—	1	—	—	5
Lovisa	1	—	—	—	—	—	—	—	1
Ekenäs	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Lojo	—	1	—	2	—	1	—	—	4
Åbo och Björneborgs.									
Åbo	2	—	—	—	—	—	—	—	2
Nystad	1	—	1	1	—	—	—	—	3
Rimito	1	—	1	—	—	—	—	—	2
Godby	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Salo	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Björneborg	—	—	2	—	—	—	—	—	2
Ikalis	—	—	—	—	1	—	—	—	1
Tyrvis	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Hvittis	3	1	2	—	—	1	—	—	7
Tavastehus.									
Tavastehus	1	—	—	—	—	—	—	—	1
Hollola	1	—	1	—	—	—	—	—	2
Jämsä	2	—	—	1	2	—	1	—	6
Tammela	—	—	—	—	1	—	—	—	1
Tammerfors	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Ruovesi	—	—	1	—	—	—	—	—	1
Viborgs.									
Viborg	2	—	—	—	—	2	—	—	4
Fredrikshamn	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Villmanstrand	1	—	1	—	—	—	1	—	3
S:t Andreae	—	—	—	1	—	1	—	—	2
Mohla	1	2	—	—	—	1	—	—	4
Kexholm	1	—	—	—	—	—	—	—	1
Kronoborg	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Sordavala	—	—	—	1	—	—	—	—	1
Salmis	—	1	—	—	1	—	—	—	2

[1]) 1 par tvillingar.

Län och provincialläkaredistrikt.	Kvävning eller strypning.	Annat våld.	Brist på vård.	Oliflig förtidsbörd.	Dödfödt fullgånget.	Outredd förröta.	Outredd af annan orsak.	Drunkning.	Summa.
S:t Michels.									
S:t Michel	—	—	1	1	—	—	—	—	2
Heinola	1	—	—	—	—	—	—	—	1
Jorois	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Nyslott	—	—	1	1	—	—	—	1	3
Kuopio.									
Kuopio	1	—	—	2	1	1	—	—	5
Rautalampi	—	—	—	1	—	1	—	—	2
Idensalmi	1	—	1	—	—	1	—	—	3
Pielisjärvi	1	—	—	—	—	—	—	—	1
Tohmajärvi	1	—	—	—	—	—	—	—	1
Joensuu	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Vasa.									
Vasa	—	—	1	—	—	2	—	—	3
Kristinestad	2	1	—	—	1	—	—	—	4
Nykarleby	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Gamlakarleby	—	—	1	—	—	—	—	—	1
Kuortane	—	—	1	—	—	—	—	—	1
Jyväskylä	3	—	—	1	—	—	—	—	4
Uleåborgs.									
Uleåborg	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Brahestad	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Kalajoki	—	—	—	1	1	—	—	1	3
Haapajärvi	—	1	1	—	—	—	—	—	2
Kajana	1	—	—	1	—	—	1	—	3
Torneå	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Pudasjärvi	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Rovaniemi	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Kittilä	—	1	—	—	—	—	—	—	1
Summa	28	8	20	14	8	12	3	2	95

95

Län och provincialläkaredistrikt.	Kvävning eller strypning.	Annat våld.	Brist på vård.	Oförlig förbildsbörd.	Dödfödt fullgånget.	Utredd för röta.	Utredd af annan orsak.	Drunkning.	Summa.	
Städerna.										
Helsingfors	2	—	2	3	2	3	—	1	13	
Borgå	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
Lovisa	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
Ekenäs	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
Hangö	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
Tavastehus	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
Tammerfors	—	1	—	—	—	—	—	—	1	
Åbo	—	—	1	—	—	—	—	1	2	
Nådendal	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
Mariehamn	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
Nystad	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
Raumo	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
Björneborg	—	—	—	1	—	—	—	—	1	
Kristinestad	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
Kaskö	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
Nikolaistad	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
Nykarleby	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
Jakobstad	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
Gamlakarleby	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
Jyväskylä	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
Brahestad	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
Uleåborg	1	1	—	—	—	—	—	—	2	
Kemi	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
Torneå	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
Kajana	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
Kuopio	—	—	—	—	—	1	—	—	—	
Idensalmi	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
Joensuu	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
S:t Michel	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
Heinola	—	—	—	—	—	1	—	—	1	
Nyslott	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
Viborg	—	2	—	3	—	—	—	—	5	
Fredrikshamn	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
Kotka	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
Villmanstrand	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
Kexholm	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
Sordavala	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
Summa	3	4	3	7	2	4	—	2	25	25
										120

Sjelfmordssättet.

	Män.	Kvinnor.	
Hängning eller strypning	49	3	
Förgiftning	1	3	
Med skjutvapen	12	1	
Dränkning	13	7	
Öfverkörd af bantåg	1	—	
Skarpt vapen	7	1	
Sprängning med dynamitpatron	1	—	
	84	15	— 99.

Såsom gift användes: karbolsyra 2 kv.; kejsargrönt 1 m.; sublimat 1 kv.

Sjelfmördarens stånd och yrke.

Arbetare	8	—	
Allmoge	9	2	
Torpare	7	2	
Annat stånd: Medicin. lic. 1, filosof. kand. 1, kronolänsman 1, länearkivarie 1, stationsinspektor 1, järnvägsskrifvare 1, f. d. konduktör 1, gårdsägare 3, bokhållare 2, bokhållareson 1, handlandeson 1, sjömän 3, sågförvaltare 1, hårfrisör 1, polis 1, skräddare 3, väfvare 1, snickare 2, murare 1, skomakare 2, målare 1, smed 1, gjutare 1, bokbindare 1, korfmakeriarbetare 1, formän 3, dräng 3, vaktmästare 1, arbetsledare 1, gårdskarl 1, eldare 2, f. d. dödgräfvare 1, inhysingar 6, lösa karlar 4, fånge 1, f. d. fånge 1, fattighjon 2	60	—	
fru 1, sjuksköterska 1, tjenarinnor 5, fabriksarbeterska 1, kvinnor 3	—	11	
	84	15	— 99.

Såsom sinnessjuka uppgifvas . . . . . 18 m. 2 kv.
» berusade vid gerningens begående . . 6 » —

Sjelfmorden fördelade på månader.

Januari	6	Maj	12	September	17
Februari	2	Juni	11	Oktober	5
Mars	6	Juli	6	November	4
April	4	Augusti	18	December	8
					99.

Mord eller dråp.

	Män.	Kvinnor.
Föröfvades medels trubbigt tillhygge å	29 [1]	2
» » skarpt vapen å	46 [2] [3]	6
» » trubbigt och skarpt vapen å	4	5
» » skjutvapen å	10	5
» » kväfning eller strypning å	4 [4] [5]	—
» » gift å	3 [6]	1 [6]
» » förfrysning och vanvård å	—	1
» » misshandel å	2	—
	98	20 — 118.

Såsom gift användes: lutsten 2 m. 1 kv., strychnin 1 m.

I sjukdomar afledo.

	Män.	Kvinnor.
Hjärnblödning	3	1
Hjärtfel	1	1
Hjärtförlamning	1	1
Fetthjärta	4 [7]	3
Arteriosclerosis	7	—
Lunginflammation	4	1
Lungsot	2	—
Infectionssjukdom	3	—
Ruptura aneurysmae aortae	1	1
Atrophia infantum	1	1

Under rus: [1]) 3 m., [2]) 4 m., [7]) 1 m.

[3]) 1 af mördarena rusig, [4]) 1 m. sinnessjuk, [5]) 1 af mördarena sinnessjuk, [6]) 1 m. och 1 kv. tvillingar.

	Män.	Kvinnor.
Volvulus	1	—
Ulcus ventriculi perforans	1	1
Tarmkatarr	1	2
	30	12 — 42.

Olyckshändelser.

	Män.	Kvinnor.
Drunkning	20 [1])	1 [2])
» i en brunn	1	—
Kväfning af os	3 [3])	1
» af födoämnen	1 [4])	—
Förfrysning	9 [5]) [3])	—
Brännskada	—	1 [6])
Hunger och köld	2 [3])	—
Skott	8 [4])	1
Fall eller stöt	1	1
Sparkad	1	—
Träffad af nedfallande tunga föremål	1	1
Öfverkörd af bantåg	5 [7])	1
» » åkdon	1	—
Omkullkörning och krossad under lasset	2 [7])	—
Gift	3	1
Starka drycker	2	—
	60	8 — 68.

De slag af gift genom hvilka olyckshändelser förorsakades voro: morfin 1 m., lutsten 1 kv., denaturerad sprit 2 m.

Under rus: [1]) 8 m., [2]) 1 kv., [4]) 1 m., [5]) 3 m.
[3]) 1 m. sinnessjuk., [6]) 1 kv. sinnessjuk.

Apoteksväsendet.

Vid 1904 års utgång funnos i Finland 173 privilegierade apotek, af hvilka 34 med reala och 133 med personella privilegier.

Under år 1905 utdelades privilegier å följande nya apotek:

30 Januari	å	apotek	i	Pemar	åt provisorn	Wolter Brunberg.
»	»	»	»	i Kauhava	» »	Rudolf Böhme
27 Febr.	»	»		i Björkö	» »	Viktor Reinhold Kolehmainen.
»	»	»	»	i Vederlaks	» »	Allan Achilles Pippingsköld.
10 April	»	»		i Kankaanpää	» »	Johan Julius Holmström.
17 »	»	»		i Ylistaro	» »	Edvard Adiel Snellman.
15 Maj	»	»		i Parikkala	» apotekaren	Rurik Olsoni.
29 »	»	»		i Suonenjoki	» »	Emil Edvard Wikman.
15 Juni	»	»		i Mänttä	» provisorn	Axel Ivar Aschan.
12 Juli	»	»		i Kaavi	» »	Karl Johan Gröndahl.
17 Sept.	»	»		i Iittis	» »	Richard Julius Lind.
9 Okt.	»	»		i Åggelby	» »	August Alexander Franck.

Till följd af förre innehafvarenes transport till annan ort lediganslogos och utdelades följande privilegier:

19 Aug.	å	apotek	i	Juuga	åt provisorn	Pekka Stenqvist.
17 Okt.	»	»	i	St. Andreæ	» apotekaren	Leonard Edgard Forsgård.

Nedan uppräknade privilegier öfverfördes på grund af apoteksköp.

8 Juni	2:dra	apoteket	i	Uleåborg	till apotekaren	Julius Ossian Hedman.
»	»	»		i Kalajoki	» provisorn	Verner Alexander Dahlström.
12 Juli		»		i Hangö	» »	Nils Adolf Lindsay v. Julin.
27 Sept.		»		i Mohla	» apotekaren	Johan Emil Dahl.
9 Okt.	2:dra	»		i Tammerfors	» provisorn	Uno Johannes Hagber.

Antalet apotek vid utgången af 1905 utgjorde följaktligen 185 och skatten, som 184 af dessa erlägga till Statsverket utgjorde sammanlagdt 41,300 mark.

Privilegierna å dessa apotek och deras innehafvare vid 1905 års utgång framgår af nedanstående tabeller, hvilka tillika angifva den årliga skatt, som erlägges af dem.

A. Förteckning å apotek med reala privilegier, eller stamapoteken, vid utgången af år 1905.

Privilegiets datum.			Orten.	Innehafvare.
			Nylands län.	
1884	Mars	26	Helsingfors 1:sta	Mauriz Oskar Willhelms enka
1891	Maj	12	» 2:dra	Lars Edvard Stigzelius
1755	Sept.	24	» 3:dje	Kejserliga Alexanders Universitetet
1896	Okt.	26	Borgå	Emil Fredrik Mikander
1901	Juni	13	Lovisa	Georg Wilhelm Wahlroos
1899	Sept.	8	Ekenäs	Anton Gabriel Riedells enka
			Åbo o. Bj:borgs län.	
1895	Aug.	14	Åbo 1:sta	Frans Emil Reims
1900	Jan.	22	» 2:dra	William Westerling
1904	Maj	20	Mariehamn	Emil Konstantin Silén
1895	Mars	18	Björneborg 1:sta	Gustaf Wilhelm Widbom
1902	Nov.	17	Nystad	Axel Wilhelm Palén
1901	Nov.	25	Raumo	Hjalmar Hällfors
			Tavastehus län.	
1900	Jan.	22	Tavastehus 1:sta	Alfred Erland Ölander
1904	April	18	Tammerfors 1:sta	Alfred Johannes Molin
			Wiborgs län.	
1891	Maj	12	Wiborg 1:sta	Karl Werner Relander
1898	Juli	28	Sordavala	Sven Holst
1887	Juni	1	Fredrikshamn	Alfons Nymalm
1903	Juli	10	Kexholm	Oskar Edvard Thil
1899	Aug.	10	Willmanstrand	Algot Bernhard Schlüter
			S:t Michels län.	
1902	Sept.	2	Heinola	Frans Theodor Åkerman
1902	April	28	S:t Michel	Anders Adiel Watanen
1895	Juli	11	Nyslott	Frans Bernhard Knifsund
			Kuopio län.	
1872	Aug.	14	Kuopio 1:sta	August Emil Piispanen
1892	Aug.	9	Joensuu	Hugo Ferdinand Olsoni

Privilegiets datum.			Orten.	Innehafvaren.
			Wasa län.	
1895	Aug.	14	Kristinestad	Henrik Johannes Sandlund
1895	Mars	11	Jakobstad	Karl Lennart Candolin
1901	Jan.	4	Nykarleby	Gustaf Eliel Roos
1903	April	20	Nikolaistad 1:sta	Sigurd Brander
1904	Jan.	18	Jyväskylä	Eugen Mansnerus
1903	Febr.	9	Gamlakarleby 1:sta	Yrjö Severin Roos
			Uleåborgs län.	
1896	Sept.	9	Uleåborg 1:sta	Hugo Hjalmar Hasselblad
1881	Juni	7	Brahestad	Karl Arthur Tennander
1878	Dec.	3	Torneå	Eredrik Gustaf Borg
1894	Nov.	27	Kajana	Fredrik William Stenius

B. Förteckning öfver privilegierade apotek i Finland vid utgången af år 1905.

Privilegiets datum.			Orten.	Skatt.	Innehafvaren.
			Nylands län.		
1902	Jan.	20	Helsingfors 4:de	1,200	Gustaf Werner Salingre
1901	Aug.	21	» 5:te	1,200	Paul Fredrik Elmgren
1897	Maj	17	» 6:te	1,200	Emil Sandroos
1903	Febr.	9	» 7:de	800	Walter Johannes Karsten
1898	Dec.	12	» 8:de	800	Gustaf Theodor Waldemar Kyrklund
1889	Mars	19	» 9:de	200	Nikolai Artemjeff
1901	Jan.	28	» 10:de	600	Karl Allan Aschan
1895	Jan.	21	Lojo	200	Gustaf Magnus Blom
1903	Mars	23	Pojo	100	Ernst Woldemar Dromberg
1905	Juli	12	Hangö	400	Nils Adolf Lindsay v. Julin
1888	Jan.	31	Mäntsälä	100	Karl Emil Nybergs enka
1903	Febr.	23	Wichtis	200	Axel Alfred Alm
—	—	—	Ingå	100	Vakant
1899	Jan.	30	Nurmijärvi	100	Fredrik Albin Koponen
1900	Aug.	22	Orimattila	200	Johan Gustaf Spolander
1901	Mars	19	Kyrkslätt	100	Axel Waldemar Stén
1901	Okt.	14	Elimä	100	Axel Gabriel Bergman
1903	Nov.	9	Borgå 2:dra	600	Uriel August Heikel
1905	Sept.	27	Iittis	100	Richard Julius Lind
1905	Okt.	9	Åggelby	100	August Alexander Franck

Privilegiets datum.			Orten.	Skatt.	Innehafvaren.
			Åbo och Björneborgs län.		
1901	Aug.	3	Åbo 3:dje	1,200	Otto Fredrik Randén
1901	Jan.	4	» 4:de	1,200	Ivar Hjalmar Strandell
1891	Aug.	12	» 5:te	600	Frans Eskil Ditzler
1899	Juni	21	Nådendal	400	Evald Anshelm Sarlins enka
1892	Jan.	26	Salo	400	Arthur Julius Lindroos
1883	Okt.	23	Ikalis	100	Sven Evert Strömmer
1888	Sept.	26	Tyrvis	100	Otfrid Abelard Bäckman
1899	Nov.	27	Hvittis	200	Oskar Benedikt Broms
1890	Juni	11	Björneborg 2:dra	800	Karl Johan Juselius
1893	Okt.	16	» 3:dje	800	Johan Bernhard Sundblom
1896	Aug.	5	Sastmola	100	Axel Dammert
1904	Juni	11	Kimito	200	Carl Johan Schröder
1887	Nov.	22	Eura	100	Hjalmar Tollet
1890	Juni	5	Loimijoki	100	Gottrid Waldemar Norrman
1900	Aug.	15	S:t Mårtens	100	Hjalmar August Bruno Aschan
1894	Febr.	5	Kumo	200	Henrik Alfred Fonselius
1905	Apr.	10	Kankaanpää	100	Johan Julius Holmström
1896	Okt.	5	Bjerno	100	Edvard Felix Hellén
1903	Febr.	9	Pöytis	100	Kustaa Heikki Pietilä
1898	Aug.	24	Tavastkyro	100	Viktor Napoleon Törnvall
1900	Maj	14	Räfsö	200	Robert Georg Jankowsky
1905	Jan.	30	Pemar	100	Wolter Brunberg
			Tavastehus län.		
1904	Juli	20	Tavastehus 2:dra	600	Viktor Alexander Haglund
1905	Okt.	9	Tammerfors 2:dra	800	Uno Johannes Hagberg
1886	Mars	9	» 3:dje	600	Amil Adolf Schéele
1892	Sept.	7	» 4:de	600	Karl Volter Aschan
1899	Sept.	2	» 5:te	200	Felix Albin Relander
1898	Juni	8	Jämsä	200	Frans Johan Lorentz Spolander
1902	Sept.	2	Tammela	800	John Edvard Hjelt
1903	Mars	23	Lahtis	600	Arvid Hjalmar Fellman
1900	Aug.	15	Ruovesi	200	Uno Fredrik Eklund
1901	Nov.	5	Sääksmäki	200	Johan Edvard Gustafsson
1885	Juni	18	Riihimäki	100	Knut Viktor Sahlberg
1900	Dec.	10	Kuhmois	100	Theodard Daniel Pettersson
1898	Jan.	24	Somero	100	Ferdinand Liljelunds enka
1898	Maj	23	Orihvesi	100	Wilhelm Alexander Sjöström
1892	Sept.	13	Akkas	100	Gustaf Wilhelm Rothberg
1901	Jan.	28	Korpilaks	100	Emil Weckmans enka
1893	Febr.	27	Urdiala	200	Johan August Nylander

Privilegiets datum.			Orten.	Skatt.	Innehafvaren.
1899	Juni	7	Lampis	100	Frans Edvin Bergroth
1898	Juni	21	Kangasala	100	Emil Wilhelm Helenius
1904	April	24	Loppis	100	Gustaf Sohlström
			Wiborgs län.		
1902	Okt.	27	Wiborg 2:dra	800	Karl Theofron Hällström
1901	Nov.	11	» 3:dje	1,200	Yrjö Fredrik Björklund
1901	Nov.	11	» 4:de	600	Herman Filip Björklund
1900	Dec.	10	» 5:te	800	Johan Hjalmar Ekroos
1896	Febr.	24	Pitkäranta	100	Teppo Huttunen
1898	Okt.	17	Imatra	200	Waldemar August Schéele
1905	Sept.	29	Mohla	200	Johan Emil Dahl
1903	Sept.	18	Terijoki	600	Karl Birger Poppius
1894	Maj	15	Kotka	800	Magnus Malmcolm Björklund
1905	Febr.	27	Björkö	100	Viktor Reinhold Kolehmainen
1905	Febr.	27	Vederlaks	100	Allan Achilles Pippingsköld
1905	Maj	15	Parikkala	100	Rurik Olsoni
1903	Mars	23	Kronoborg	200	Oskar Johan Allén
1896	April	20	Nykyrka	100	Walter Karl Gustaf Gadd
1905	Okt.	16	S:t Andreæ	100	Leonard Edgard Forsgård
1898	Febr.	14	Kouvola	200	Lars Adolf Winter
1903	Maj	4	Säkkijärvi	100	Paavo Armas Hillman
1897	Dec.	6	Jaakimvaara	100	Emil Dahlin
1900	Febr.	5	Sakkola	100	Emil Ferdinand Studd
1902	Maj	20	Jääskis	100	Jean Sucksdorff
1902	Nov.	24	Karhula	100	Frans Alexander Waldemar Salonius' enka
1903	Nov.	9	Raivola	100	Woldemar Wallman
			S:t Michels län.		
1903	Febr.	23	Jokkas	100	Rolf Alexander Krook
1890	Juli	25	Jorois	100	Karl Amatus Hultman
1903	Maj	4	Sysmä	100	Hjalmar Simon Johannes Gyllenberg
1903	Juli	22	Mäntyharju	100	Ernst Adolf Domander
1889	Juli	29	Rantasalmi	100	Gustaf Widing
1889	Sept.	12	Heinävesi	100	Henrik Gustaf Kinnunens enka
1898	Maj	10	Pieksämäki	200	Niilo Alexis Teittinen
1901	Juni	19	Kristina	100	Ernst Victor Schnuur
1895	April	30	Hirvensalmi	100	Eliel Petter Löfberg
1897	Nov.	15	Kangasniemi	100	Alfred Ekelund
			Kuopio län.		
1902	Dec.	15	Kuopio 2:dra	800	Ilmari Reinhold Lindqvist
1902	Okt.	27	» 3:dje	600	Edvard Manasse Malmberg

Privilegiets datum.			Orten.	Skatt.	Innehafvaren.
1903	Okt.	5	Iidensalmi	400	Wäinö Johannes Ignatius
1900	Mars	6	Leppävirta	200	Berndt Fredrik Forsström
1900	April	3	Nurmes	300	Matti Ernst Gustaf Calonius
1868	Juni	16	Rantalampi	100	Adolf Wilhelm Jäderholm
1866	Mars	7	Tohmajärvi	200	Karl Johan Nyman
1902	April	7	Pielavesi	200	Per Rudolf Tihleman
1900	Sept.	12	Nilsiä	100	Johan Henrik Lyra
1903	Aug.	19	Pielisjärvi	200	Erik Konrad Matthias Wahlroos
1892	Febr.	2	Ilomants	100	Herman Brynolf Strömmers enka
1905	Juli	19	Juuga	100	Pekka Stenqvist
1898	Febr.	28	Libelits	100	Uno Wilhelm Lundéns enka
1897	Juli	21	Karttula	100	Johan Adolf Kolehmainen
1905	Maj	29	Suonenjoki	200	Emil Edvard Wikman
1905	Juli	12	Kaavi	100	Carl Johan Gröndahl
			Wasa län.		
1884	Jan.	16	Nikolaistad 2:dra	800	Karl Fredrik Mandelin
1902	Okt.	27	» 3:je	600	Oskar Agabus Nordberg
1903	Jan.	20	Gamlakarl. 2:dra	400	Armo Immanuel Walli
1902	April	28	Alavo	300	Karl Uno Roos
1897	April	12	Ilmola	300	Ernst August Grönroos
1893	Dec.	4	Keuru	100	John Huovinen
1879	Aug.	20	Lappo	200	John Wahander
1899	Aug.	10	Mustasaari	300	Berndt Julius Löwenmark
1900	Maj	7	Öfvermark	200	Arndt August Huhtinen
1880	Sept.	22	Saarijärvi	100	Frans Viktor Hjulman
1888	Sept.	26	Karstula	100	Walfrid Idman
1892	Dec.	5	Wiitasaari	100	Hjalmar Drake
1880	Febr.	10	Wörå	100	Joel Salin
1895	Nov.	18	Kaskö	100	Henrik Johan Richard Lindström
1904	April	24	Wirdois	100	Otto Evert David Bruun
1890	Juni	5	Jalasjärvi	100	Oskar Evert Dahlin
1890	Dec.	16	Storkyro	100	Karl Abiel Chydenius' enka
1900	Okt.	22	Pihtipudas	100	Pehr Gustaf Torsten Waselius
1893	Febr.	6	Lappajärvi	100	Karl Hugo Jung
1895	April	30	Laukas	100	Karl August Eklund
1902	Jan.	27	Kauhajoki	100	Gustaf Alexis Rosendals enka
1903	Nov.	9	Kannus	100	Gunnar Ossian Aspelin
1903	Nov.	30	Vetil	100	Gustaf Adolf Bökman
1905	Jan.	30	Kauhava	100	Rudolf Böhme

Privilegierna datum.			Orten.	Skatt.	Innehafvaren.
			Uleåborgs län.		
1905	Juni	8	Uleåborg 2:dra	800	Ossian Hordman
1897	April	12	» 3:dje	600	Karl Gustaf Mikael Toppelius
1898	Okt.	3	Haapavesi	200	Albert Georg Dyhr
1905	Juni	8	Kalajoki	300	Werner Alexander Dahlström
1895	Nov.	18	Kemi	200	Fredrik Johan Skippari
1883	Okt.	9	Rovaniemi	100	Johan Oskar Björnströms enka
1891	Okt.	6	Pudasjärvi	100	Karl Arrhenius
1898	Aug.	24	Muhos	100	Johan Kristian Lumme
1903	Febr.	23	Nivala	100	Linus Eliud Wangel
1893	Okt.	16	Oulais	100	Herman Albin Silander
1898	Mars	14	Kittilä	Fritt	Axel Konstantin Castrén
1897	Mars	1	Hyrynsalmi	100	Carl Robert Strucks enka
1900	Okt.	22	Turtola	100	Johannes Mannelins enka
1903	Mars	9	Ylivieska	100	Herman Forsman
1903	April	20	Ijo	100	Karl Emil Emeleus
1905	April	17	Ylistaro	200	Edvard Adiel Snellman
1905	Juni	15	Mänttä	100	Axel Ivar Aschan

Apotekarebref utfärdades under årets lopp åt följande provisorer:

Mars 3 . . . . . åt Rudolf Böhme.
» 17 . . . . . » Wolter Brunberg.
» 17 . . . . . » Carl Johan Schröder.
April 11 . . . . . » Viktor Reinhold Kolehmainen.
» » . . . . . » Allan Achilles Pippingsköld.
Maj 5 . . . . . » Johan Julius Holmström.
» 18 . . . . . » Edvard Adiel Snellman.
Juli 6 . . . . . » Verner Alexander Dahlström.
» 13 . . . . . » Axel Ivar Aschan.
» 27 . . . . . » Nils Adolf Lindsay von Julin.
Aug. 10 . . . . . » Pekka Stenqvist.
Okt. 3 . . . . . » Richard Julius Lind.
Nov. 10 . . . . . » Uno Johannes Hagberg.
» 28 . . . . . » August Alexander Franck.

Rättighet att öppenhålla apotekslåda beviljades nedan nämnda apotekare:

den 3 Mars åt apotekaren i Nådendal filial i Vehmo.
» » » » » i Kouvola » i Voikka.
» 18 April » » i Bjernå » i Bromarf.
» 23 Maj » » i Kajana » i Kuhmoniemi.

Rättigheten att hålla apotekslåda i Sagu, som tidigare innehafts af apotekaren i Kimito, öfverflyttades den 6 Juli på apotekaren i Pemar. Apoteket i Impilaks, hvilket tidigare varit beläget invid Pitkäranta bruk, öfverflyttades den 17 Augusti till Impilaks kyrkoby, och berättigades innehafvaren att i Pitkäranta öppenhålla apotekslåda. Under den tid hufvudapoteket var förlagdt till Pitkäranta, öppenhöll innehafvaren med Medicinalstyrelsens tillstånd filial i Impilaks.

Efterföljande tabell utvisar antalet läkarerecept, som under årets lopp expedierats från samtliga landets apoteksinrättningar; tillika framgår af densamma apotekslådornas fördelning på landets apotek:

Akkas	2,896	8 Hartola	857
Alavo	5,437	Heinävesi	2,550
1 Etsäri	1,166	Helsingfors 1	43,037
S:t Andreæ	3,704	2	41,569
2 Kirvus	3,433	3	27,792
Bjernå	2,840	9 Kervo	4,498
3 Bromarf	682	4	41,880
Björkö	2,314	5	18,445
Björneborg 1	20,057	6	26,732
2	8,699	7	22,535
3	13,068	8	24,612
Borgå 1	16,278	9	8,081
2	6,796	10	16,300
Brahestad	7,050	Hirvensalmi	307
4 Ruukki	2,053	10 Joutsa	1,706
Ekenäs	11,895	Hvittis	6,928
Elimä	4,386	11 Punkalaidun	1,657
Eura	7,168	Hyrynsalmi	345
Fredrikshamn	19,115	12 Puolanko	121
5 Vederlaks *)	2,682	Idensalmi	11,655
Gamlakarleby 1	8,845	13 Kiuruvesi	814
2	8,631	14 Lapinlaks	2,589
Haapavesi	2,397	Iittis	983
6 Haapajärvi	2,014	Ijo	3,068
7 Pyhäjärvi	1,086	15 Haukipudas	1,038
Hangö	12,204	Ikalis	3,950
Heinola	5,905		

*) Privilegiibref å sjelfständigt apotek utfärdadt, men apoteket inom årets utgång icke öppnadt.

16 Kankaanpää *)	3,372
17 Parkano	1,397
Ilmola	1,917
18 Seinäjoki	1,191
Ilomants	3,306
Imatra	11,769
19 Ruokolaks	425
Impilaks	2,781
20 Pitkäranta	2,825
21 Suistamo	988
Ingå	2,317
22 Svartå	1,298
Jaakkima	1,817
23 Uguniemi	2,090
Jakobstad	24,155
Jalasjärvi	2,991
24 Kurikka	883
Joensuu	14,018
Jockas	3,031
25 Puumala	3,061
Jorois	3,834
Jyväskylä	14,943
Juuga	1,115
Jämsä	6,457
Jääskis	3,991
Kajana	8,051
26 Sotkamo	1,031
27 Kuhmoniemi	390
Kaavi	856
Kalajoki	3,950
Kangasala	2,766
Kangasniemi	2,767
28 Hankasalmi	557
Kannus	4,571
29 Himango	994
Karhula	13,314
Karstula	2,438
Karttula	4,958
Kaskö	1,792
30 Östermark	610
Kauhajoki	1,860
Kemi	12,323
Keuru	2,792
Kexholm	5,604
31 Räisälä	1,400
Kimito	3,304
32 Dahlsbruk	1,137
Kittilä	1,138
33 Muonio	1,350
34 Sodankylä	273
Korpilaks	2,036
Kotka	24,975
Kouvola	24,646
35 Voikka	817
Kristina	870
36 Savitaipale	1,708
Kristinestad	7,074
37 Storå	297
Kronoborg	5,450
38 Hiitola	3,005
Kuhmois	2,660
39 Padasjoki	454
Kumo	4,910
Kuopio 1	12,628
40 Maaninga	536
2	18,071
3	8,852
Kyrkslätt	4,538
41 Esbo	1,668
Lahtis	21,040
Lampis	1,674
42 Asikkala	889
Lappajärvi	2,525
43 Alajärvi	681
Lappo	4,687
44 Kauhava *)	5,713

*) Se noten å sid. 258.

Laukas	1,001
Leppävirta	4,474
45 Varkaus	4,484
Libelits	1,649
Loimijoki	6,671
Lojo	5,833
Loppis	1,502
Lovisa	14,965
Mariehamn	9,468
46 Godby	1,725
S:t Michel	15,228
Mohla	6,100
47 Perkjärvi	2,153
Muhos	883
Mustasaari	2,276
48 Laihela	2,852
49 Malaks	2,001
S:t Mårtens	2,090
Mäntsälä	2,997
Mänttä	2,197
Mäntyharju	3,109
Nikolaistad 1	15,877
2	16,279
3	2,834
Nilsiä	2,492
50 Strömsdal	2,809
Nivala	2,407
Nurmes	6,094
Nurmijärvi	2,224
Nykarleby	7,416
51 Alahärmä	1,075
Nykyrka	6,225
52 Kuolemajärvi	501
Nyslott	13,978
53 Kerimäki	1,707
54 Sulkava	1,387
Nystad	17,106
55 Virmo	1,583
56 Letala	2,470
Nådendal	3,830
57 Nagu	1,140
58 Vehmo	704
Orihvesi	3,701
Orimattila	4,440
Oulais	2,050
59 Pyhäjoki	233
Parikkala	3,897
Pemar	1,281
60 Sagu	358
Pieksämäki	5,236
Pielavesi	2,505
61 Keitele	775
Pielisjärvi	4,297
Pihtipudas	822
Pojo	5,228
Pudasjärvi	1,365
62 Kuusamo	1,126
Pöytis	2,087
Raivola	4,394
63 Kivinebb	3,801
Rantasalmi	2,309
Raumo	15,182
Rautalampi	4,720
64 Suonenjoki *)	5,608
65 Vesanto	1,667
Riihimäki	5,777
66 Hyvinge	4,342
Rovaniemi	4,843
67 Kemijärvi	573
68 Kuolajärvi	619
Ruovesi	4,015
69 Kuru	613
Räfsö	2,527
Saarijärvi	3,182
70 Kivijärvi	445
Sakkola	3,074

*) Se noten å sid. 258.

Salo	15,279	Uleåborg 1	20,448
Sastmola	5,913	81 Limingo	1,104
71 Hvittisbofjerd	559	2	15,662
Somero	1,562	3	8,632
Sordavala	12,894	Urdiala	3,347
Storkyro	2,115	Valkeakoski	5,148
72 Ylistaro *)	3,577	82 Pälkäne	2,172
Sysmä	1,780	Vetil	3,822
Säkkijärvi	2,618	Viborg 1	20,464
Tammela	12,364	2	18,509
Tammerfors 1	23,614	3	44,530
2	15,326	4	6,113
3	22,260	5	14,270
4	13,394	Vichtis	2,092
5	6,555	83 Högfors	2,869
Tavastehus 1	12,167	Viitasaari	3,559
2	10,153	Villmanstrand	27,148
73 Hauho	362	Virdois	4,154
Tavastkyro	3,894	Vörå	4,251
Terijoki	13,744	84 Oravais	1,146
74 Kuokkala	3,346	Ylivieska	4,760
Tohmajärvi	4,180	85 Sievi	817
75 Värtsilä	1,467	Åbo 1	22,114
76 Kides	2,286	2	17,476
Torneå	8,444	3	14,015
Turtola	1,085	86 Pargas	3,559
77 Öfvertorneå	413	4	31,612
Tyrvis	6,083	5	17,102
78 Karkku	1,591	Öfvermark	2,221
79 Lavia	922	87 Närpes	3,019
80 Mouhijärvi	695	88 Korsnäs	563

Offentlig provisorsexamen aflades under årets lopp af nedan nämnda farmaciestuderande:

Jan. 30	Viktor Rissanen.
	Onni Selim Stenroos.
Febr. 27	Viktor Edvard Nyfors.
	Ernst Gunnar Wahlberg.
	Ferdinand Taberman.

*) Se noten å sid. 258.

Mars	22	Arthur Rancken.
		Toivo Martikainen.
		Solmu Adolf Harberg.
April	20	Paul Petter Waldemar Blomroos.
		Erik Mikael Eklund.
		Anders Gustaf Blåfield.
Maj	3	Gustaf Elert Roselius.
		Hjalmar Gahmberg.
		Nils Adolf Lindsay v. Julin.
»	13	Nils William Aschan.
		Otto Torsten Saladin Mether.
		Oskar Wiikinkoski.
»	31	Seth Heiskanen.
		Niilo Johannes Hagner, fil. kand.
		John Eland Leván.
		Axel Henrik Herman Fonselius.
		Ivar Algot Suomalainen.
Okt.	11	Sigurd Wilhelm Konrad Möller.
		Wilhelm Siimes.
Dec.	16	Akseli Ferdinand Jama, fil. kand.

I farmaciestudiosiexamen godkändes följande apotekselever:

April	5	Pehr Oskar Arnold Crohns.
Maj	30	Torsten Sandström, student.
		Bruno Waldemar Rehnström.
		Karin Maria Järnefelt, student.
		Wäinö Wennonen.
		Frans Adolf Asplund.
		Alfred Parkkinen, student.
		Thyra Strömberg.
		Hjalmar Lindgren.
		Johan Henrik Waltonen.
		Elis Heikki Mustakallio.
		Helmi Wilhelmina Laaksonen.
		Nikolai Siimes.
		Karl Elias Hortling, student.
		Ossian Theodor Alarik Melart, student.
		Aarne Oskar Gulin.
		Karl Gustaf Konrad Nyman, student.
		Arthur Johannes Ekroth.

Dec. 13 Aino Alopæus.
Toivo Adolf Johannes Fagerlund.
Edith Emilia Fernelius.
Taavetti Hakkarainen.
Fanny Fredrika Helin.
Henry Herbert Helin.
Bertil Viktor Hermansson.
Paavo Hämäläinen.
Sigfrid Edvard Ilén.
Iza Terese Johansson.
Helmi Maria Lackström.
Gerda Alfrida Lagerström.
Karl Alexander Lindgren.
Paavo Artur Uno Lindholm.
Onni Hjalmar Luukkonen.
Karl Elis Möller.
Wolter Leopold Sebastian Nilson.
Amanda Elisabeth Nykänen.
Wiivi Maria Nyman.
Johan Werner Puustinen.
Toivo Aleksander Reinikainen.
Lennart Savela.
Kalle Siurola.
Pekka Antti Suhonen.

Tjänstepersonalen å landets apotek och apotekslådor, apotekens egare och föreståndare icke inberäknade utgjorde den 31 December 1905 328 examinerade biträden och 220 elever fördelade på följande sätt:

	Provisorer		Farm. stud.		Elever	
	manl.	kvinl.	manl.	kvinl.	manl.	kvinl.
å apoteken	71	2	108	54	140	78
å filialerna	57	3	22	11	1	1
Summa summarum	128	5	130	65	141	79

Under årets lopp antagos till elever å landets apotek in summa 82 personer, 51 manliga och 31 kvinliga. Af dessa hade 6 manliga och 1 kvinlig vunnit akademisk medborgarerätt.

Äfven för år 1905 har af allmänna medel anslag utgått för aflönande af en visitator för apoteksinrättningarna i landet och har denna post i likhet med föregående år enligt Medicinalstyrelsens förordnande beklädts af provisorn, filosofielicentiaten Edvard Keto. Om sin verksamhet under året har han afgifvit följande berättelse:

Under det förflutna året hafva 105 apoteksinrättningar, nämligen 72 apotek och 33 filialer inspekterats, af dem 33 apotek och 14 filialer för andra gången. Af apoteken voro 22 belägna i stad, 50 på landet. De härvid gjorda iakttagelserna hafva naturligtvis varit af högst växlande art, men totalintrycket kan dock, på ett par undantags fall när, anses tillfredsställande. Å de apoteksinrättningar, hvilka visiterats för andra gången, har kunnat konstateras, att mina vid första besöket gjorda anmärkningar i allmännet beaktats, om ock ett par fall förekommit, då de fått förklinga så godt som ohörda.

Mot personalens kompetens, storlek och sammansättning har detta år ingenting varit att anmärka. I ett fall var antalet elever, jämfördt med examinerade, väl stort, men berodde detta på tillfälliga omständigheter.

Veterinärfarmakopé saknades å 2 filialer, å en fans icke förordningen ang. handel med gift. Receptjournal fördes ej å 2 filialer, laborationsjournal ej å 8 apotek. Tillämpningen af den nya recepturtaxan har visat sig något vacklande. På många ställen har nämligen vid pulverblandningar beräknats 10 p. extra för pulverisering, vid lösningen af borsyra, klorsyradt kali o. likn. 15 p. extra för uppvärmning af vatten. För öfrigt hafva mer anmärkningsvärda taxeringsfel ej observerats. Å 2 filialer och 1 apotek var giftboken ej fullt i ordning, beroende dels på att utgifna giftposter ej annoterats, dels på att mottagarena ej utfärdat föreskrifna kvitton. Å en filial iakttogs ett fall då gällande förordn. ang. försäljning af bränvin m. m. ej efterlefdes.

Som jag redan i öfversikten för föregående år påpekade, motsvara lokalerna till omfång och inredning endast i få fall gällande föreskrifter, hvilka ju visserligen måste anses som alldeles föråldrade. Af nu visiterade 72 apotek hade endast 24 lokaler med ordentlig officin, materialkammare, dekoktorium (eventuelt båda kombinerade), drogvind och källare, de öfriga hade ett eller annat rum väl inredt med mer eller mindre primitivt hållna förrådsrum. Å en filial inskränkte sig lokalen till ett enda rum, å en annan var officinen ej fullständigt afskild från köket, å ett apotek var endast officinen ordentligt inredd. En filial hade alldeles för trång lokal. Källare saknades å 4 apotek samt 10 filialer och där de funnos voro de ofta nästan oanvändbara till följd af fukt. På 3 apotek och 2 filialer var drogvinden ej afskild från den öfriga vindskomplexen, å 4 apotek och 1 filial voro lokal och inredning starkt i behof af remont.

Inredningen i officinerna tillfredsställde vanligen rimliga anspråk, i mindre grad var detta ofta fallet i öfriga rum. Å ett apotek höllos nästan samtliga

utom officin befintliga förråd i papperskartonger och påsar, å 4 apotek och 3 filialer höllos drogerna delvis i påsar eller säckar. Hushållsburkar med pappersteksturer observerades endast undantagsvis. I allmänhet måste man säga att drogerna å våra apotek förvaras på ett föga tillfredsställande sätt. Vanligen hållas de på öppna vindar, fyllda på trä- eller bleckkärl med enkla lock och äro i följd häraf utsatta för alla atmosfärens växlingar, ömsom fukt ömsom torka, ömsom värme ömsom köld. 5 af de nu besökta apoteken bildade dock ett undantag så till vida att drogerna höllos i ordentliga, med eldstad försedda rum.

Förråden voro i regeln snyggt hållna och väl etiketterade. Där pappersetiketter användes i större utsträckning, kunde nog hända att en och annan af dessa var något smutsig, men detta torde näppeligen kunna undvikas. Af mer graverande art voro de anmärkningar för bristande renlighet, hvilka gjordes å 2 apotek och 3 filialer, samt för bristande ordning å 4 apotek och 3 filialer.

Till Tab. B. resp. C. hörande preparat och droger förvarades i allmänhet enligt farmakopéns föreskrifter. Skildt signerade giftmortlar saknades å 2 apotek och 5 filialer, skildt signerade giftvågar å 7 apotek och 18 filialer.

Handvågarna voro i några fall lämnade okrönta, viktsatserna voro vanligen justerade inom föreskrifven tid. Å 3 apotek och 7 filialer voro recepturstativvågarna relativt okänsliga.

Förrådet af apparater och utensilia var mer eller mindre rikt tilltaget beroende på omsättningens storlek. Kemisk våg saknades å 2 apotek, destillationsapparat å 11 apotek, lämpliga ångbad för beredning af infusioner och dekokter å 2 filialer, aräometerbestick å 7 filialer. Byretter med glaskran funnos ej å 1 apotek.

Förrådet af analytiska utensilia var alltför knappt tilltaget å 4 apotek. Volumetriska silfvernitratlösningen var oduglig i 5 fall, volum. jodlösningen i 2 fall; å ett apotek voro samtliga titrervätskor förfarna, å ett annat var samlingen af reagens ej fullständig. Reagenset Acid. nitric. innehåll i 3 fall svafvelsyra i 4 fall klorvätesyra.

Hvad medikamentsförrådet beträffar kan jag ej annat än återhemta mitt yttrande från öfversikten för senaste år. Kontroll af de inkomna varorna förekommer endast undantagsvis, vanligen förlitar man sig på leverantörernas ärlighet. Att kvaliteten det oaktadt varit nog så tillfredsställande länder de firmor till heder, hvilka mest anlitas hos oss.

Å ett apotek var medikamentsförrådet nästan genomgående af underhaltig beskaffenhet, å en filial måste en stor del af de hemgjorda preparaten kasseras, men för öfrigt har det varit vissa varor, hvilka om och om igen befunnits odugliga. De kemiska preparaten hafva för det mesta motsvarat farmakopéns

fordringar. Dock innehöll Bicarb. natric. i 4. Carbon. kalic. dep. i 3 fall för mycket klorider, Oxid. Hydrarg. var i 7 fall ej fullständigt lösligt i utspädda syror, Chloret. apomorph. var i 3 fall starkt grönfärgadt, Acid. benzoic. var i 3 fall bländande hvit med svag arom.

Drogerna hafva oftare lämnat skäl till anmärkningar. Fol. Digital. var i 19 fall öfverårig, af Fol. Belladonn. kasserades 19, af Fol. Hyoscyam. 8, af Fruct. Juniperi 9, af Herb. Thymi 6, af Rad. Althææ inc. 4, af Rad. Althææ pulv. 6, af Rad. Senegæ 2, af Rhiz. Rhei 2 och af Secale cornut. 6 prof, för att nämna endast mer kuranta droger. Stigmata Croci har på endast ett undantag när varit af acceptabel beskaffenhet. Åtskilliga prof af Rhiz. Rhei pulv. undersöktes enligt Tschirch's metod på rapontikrot, men kunde denna förfalskning i intet fall påvisas.

De galeniska och farmaceutiska preparaten voro fortfarande af ganska ojämn beskaffenhet. Oaktadt orsaken till syrupers och liknande vätskors surnande samt medlen att förebygga detta ej mer borde vara någon hemlighet, höra dessa preparat dock allt ännu till apotekarenas sorgebarn. Så måste Syrup. Althææ kasseras i 6, Syrup. Aurantii i 9, Syrup. Scillæ i 9, Mel despumat. i 11 fall. Mindre kuranta syruper voro ännu oftare illa farna. Mucilago Gmi arab. delade samma öde i 7, Mel album i 4 fall. Axungia var i 9 fall af underhaltig beskaffenhet, af Empl. Hjaerneri kasserades 4, af Extract. Secal. cornut. 9 prof. I Empl. Hydrarg. var kvicksilfret i 3 fall ej tillräckligt fint extingueradt, detsamma var fallet med 1 prof af Ungt. Hydrarg. Ungt. Oxid. zincici var i 2 fall kornig. Ol. Santali bestod i 5 fall af den för medicinskt bruk odugliga sorten från Vestindien, 2 prof af Ol. oliv. prov. hade härsken lukt och smak. I 6 prof af Liqu. Ferri albumin. hade albuminatet fallit ut, Syrup. jodet. ferros, hade i 13 fall antingen för låg halt jodjärn eller var starkt oxiderad.

Af Aqua amygdal. amar. hade 8 prof för låg halt cyanväte, af Liqu. Arseniit. kalic. innehöll ett prof nästan $1\,^1/_2$ gång, ett annat nästan dubbelt så mycket arseniksyrlighet som farmakopén tillåter.

Morfinhalten bestämdes i 54 prof af Tinct. Opii simpl. Endast 6 af dessa motsvarade fullt farmakopéns fordringar, 24 något så när, i det att 40 g. tinktur gåfvo 0,30 g. morfin och därutöfver.

Extract. Belladonn. var högst varierande till utseende, konsistens och alkaloidhalt. Af 33 prof hade 16 st. en halt under 0,9 %. (Svenska Farmak. minimum 1,3 %) 3 prof innehöllo 1,5 % alkaloider, af dessa var ett hemgjordt. Samtliga undersökta prof af Extract. Belladonn. pulv. voro af underhaltig kvalitet, ity att alkaloidhalten ej öfversteg 0,4 %. I de flesta fall berodde detta därpå, att utgångsextraktet varit dåligt, men i ett par fall måste dock felet legat i själfva beredningssättet.

För att vinna några hållpunkter vid bedömandet af fluidextrakter och tinkturer har jag börjat undersöka dessa på extrakthalt, sp. v. o. dylikt, men det genomgångna materialet är tillsvidare för litet, för att däraf kunna draga några slutsatser. Ett fall observerades, där Extr. Cascar. sagrad. fl. hade alldeles abnorm sammansättning.

Till slut anhåller jag att äfven denna gång få framhålla den absoluta nödvändigheten af en ny tidsenlig farmakopé. För en stor del för de af mig under det gångna året utförda analyserna hafva utländska farmakopéer måst anlitas och det är ju strängt taget ej fullt på sin plats. Man kan aldrig för resten vänta att våra apotekare skola intressera sig för en ordentlig varukontroll, så länge de mest gångbara preparat antingen ej alls äro upptagna i farmakopén eller, om de äro det, pröfningsmetoder ej äro angifna. Säkert är dessutom att en ny, tidsenlig farmakopé indirekt mäktigt skulle bidraga till höjandet af hela vårt apoteksväsen.

VII. Veterinärväsendet.

Antalet legitimerade veterinärer i landet vid utgången af år 1904 var 67.

Rättighet att i landet utöfva djurläkareverksamhet meddelades under året af Medicinalstyrelsen åt följande djurläkare:

Februari	10	åt djurläkaren	Johan Birger Pettersson.
April	4	» »	Carl Gustaf Gahmberg.
Juli	13	» »	Otto Hjalmar Lautela.
»	»	» »	Georg Engelbert Korte och
September	19	» »	Frans Ferdinand Pihlström.

Enär ingen djurläkare afled under året, var således veterinärernes i landet antal 72 vid utgången af år 1905. Af desse voro 14 bosatta inom Nylands län, 14 inom Åbo och Björneborgs län, 7 inom Tavastehus län, 12 inom Viborgs län, 3 inom S:t Michels län, 7 inom Kuopio län, 9 inom Vasa län och 6 inom Uleåborgs län.

Under året har följande tjänsteutnämning ägt rum:

September 8. Länedjurläkaren i Haapavesi distrikt Henrik Gabriel Jääskeläinen till länedjurläkare i Salo distrikt.

Följande förordnanden till kommunaldjurläkare hafva utfärdats:

Juli	13	för djurläkaren	Edvard Sigfrid Boxström i Kimito m. fl.
Augusti	17	» »	Vihtori Anshelm Kunnas i Raumo.
»	31	» »	Karl Ernst Fredrik Albrecht i Närpes m. fl.
September	14	» »	Carl Gustaf Gahmberg i Nykarleby m. fl. och
December	15	» »	Edvard Wilhelm Viktor Zilliacus i Nikolaistad.

Afsked har på gjord ansökan beviljats:

Juni	21	åt länedjurläkaren	i Salo Alexander Napoleon Stolpe och
Oktober	24	» »	i S:t Michel Fredrik Gustaf Ganszauge.

Stipendier för veterinärstudier tilldelades år 1905 veterinärstuderandene A. W. Alopaeus 1,200 mark, G. E. Korte, A. W. Wirtanen och K. A. Laurell enhvar 1,100 mark, K. A. Thitz, L. J. Fabritius, O. Hj. Lautela, B. Åström och A. K. Åberberg enhvar 900 mark samt N. Judin, F. F. Pihlstöm, A. K. I. Wiklund, L. E. Backman, L. G. Lindgren och L. E. Rehnbäck enhvar 500 mark.

I och för deltagande i 8:de internationella veterinärkongressen i Budapest erhöll länedjurläkaren Allan Henrik Höijer ett reseunderstöd om 600 mark.

Statsuderstöd för aflönande af kommunaldjurläkare tilldelades detta år af Kejserliga Senaten:

Kimito, Bjernå, Westanfjärd, Dragsfjärd och Finby kommuner gemensamt 1,000 mark årligen till och med år 1907, Raumo stad 1,200 mark årligen till och med år 1907, Närpes och Öfvermark landskommuner samt Kaskö stad gemensamt 1,000 mark årligen på obegränsad tid, Nykarleby stad samt Munsala, Nykarleby och Jeppo landskommuner gemensamt 1,200 mark årligen till och med år 1907 äfvensom Janakkala och Rengo kommuner gemensamt 1,000 mark årligen iill och med år 1910.

Enligt af landets veterinärer till Medicinalstyrelsen inlämnade årsberättelser öfver år 1905 iakttagna sjukdomsfall bland husdjuren hafva under året inalles 54,790 sjuka djur, nämligen 33,858 hästar, 14,766 nötkreatur, 405 får, 2,291 svin och 3,470 hundar blifvit behandlade af djurläkare. Fördelningen af dessa sjukdomsfall på de skilda länen framgår ur följande tabellariska sammanställning.

Län.	Sjukdomsfall bland					Summa.
	Hästar.	Nötkreatur.	Får.	Svin.	Hundar.	
Nylands	3,264	1,616	9	118	1,079	6,086
Åbo och Björneborgs	6,009	2,519	50	630	611	9,819
Tavastehus	3,183	1,656	36	327	330	5,532
Viborgs	7,230	3,211	115	483	589	11,628
S:t Michels	1,837	762	63	102	50	2,814
Kuopio	3,144	1,329	53	214	123	4,863
Vasa	6,100	2,379	68	294	517	9,358
Uleåborgs	3,091	1,294	11	123	171	4.690
Summa	33,858	14,766	405	2,291	3,470	54,790

Rörande förekomsten af infektionssjukdomar bland husdjuren inhämtas ur veterinärernes årsberättelser i hufvudsak följande:

Aktinomykos iakttogs hos inalles 262 djur, nämligen inom Nylands län 74, inom Åbo och Björneborgs län 73, inom Tavastehns län 44, inom Viborgs län 26, inom S:t Michels län 6, inom Kuopio län 7, inom Vasa län 29 och inom Uleåborgs län 3. Med anledning af denna sjukdom företogos 2 tjänsteresor.

Blodstallning förekom äfven detta år inom alla län. Af denna sjukdom anmäldes 630 fall, hvaraf inom Nylands län 84, inom Åbo och Björneborgs län 24, inom Tavastehus län 90, inom Viborgs län 181, inom S:t Michels län 149, inom Kuopio län 64, inom Vasa län 26 och inom Uleåborgs län 12. För lämnande af råd vid denna sjukdom företogos under året af läneveterinärerne 66 tjänsteresor.

Elakartad katarralfeber observerades hos inalles 86 djur, nämligen inom Nylands län 1, inom Tavastehus län 6, inom Viborgs län 6, inom Kuopio län 37, inom Vasa län 10 och inom Uleåborgs län 26. På grund af denna sjukdom verkställdes 22 tjänsteresor.

Influensa hos hästar iakttogs detta år endast inom Borgå, Åbo, Sordavala och Ylivieska länedjurläkaredistrikt, hvarest resp. 1, 53, 5 och 3 fall konstaterades. Denna sjukdom föranledde 1 tjänsteresa.

Infektiös kastning hos nötkreatur uppträdde inom alla län och synes vinna allt mera spridning. Af veterinärerne iakttogos under året 737 fall af denna sjukdom, nämligen inom Nylands län 88, inom Åbo och Björneborgs län 318, inom Tavastehus län 67, inom Viborgs län 87, inom S:t Michels län 4, inom Kuopio län 3, inom Vasa län 38 och inom Uleåborgs län 132. För bekämpande af infektiös kastning företogos 26 tjänsteresor.

Infektiös tarmkatarr hos kalfvar observerades uti 133 fall, nämligen inom Nylands län 15, inom Åbo och Björneborgs län 18, inom Tavastehus län 18, inom Viborgs län 14, inom S:t Michels län 11, inom Vasa län 27 och inom Uleåborgs län 30.

Kvarka var detta år mycket allmänt spridd och var delvis af ganska elakartad natur. Inalles iakttogos 5,249 fall af denna sjukdom, nämligen inom Nylands län 198, inom Åbo och Björneborgs län 1,430, inom Tavastehus län 384, inom Viborgs län 466, inom S:t Michels län 390, inom Kuopio län 751, inom Vasa län 953 och inom Uleåborgs län 677. På grund af kvarka företogo länedjurläkarene inalles 232 tjänsteresor.

Lungröta iakttogs hos 38 hästar, nämligen inom Nylands län 1, inom Tavastehus län 3, inom Viborgs län 26, inom Vasa län 6 och inom Uleåborgs län 2.

Mjältbrand uppträdde sommaren 1905 under form af en svår epizooti inom Fredrikshamns länedjurläkaredistrikt, hvarvid 49 hästar 201 nötkreatur och 9 får störtade. Smärre epizootier uppträdde inom Nykyrka och Kexholms länedjurläkaredistrikt. På grund af dessa utbrott af mjältbrand förordnades extra veterinärer till tjänstgöring i Miehikkälä, Luumäki, Veckelaks, Säkkijärvi, Valkeala och Rautus socknar. Inalles iakttogos under året 451 fall af mjältbrand, nämligen inom Nylands län 20, inom Åbo och Björneborg län 50, inom Tavastehus län 13, inom Viborgs län 334, inom Kuopio län 14, inom Vasa län 11 och inom Uleåborgs län 9. För bekämpande af denna sjukdom företogos 70 tjänsteresor.

Mjältbrandsemfysem iakttogs uti 49 fall, hvaraf inom Viborgs län 21, inom S:t Michels län 15 och inom Kuopio län 13. På grund af denna sjukdom företogos 13 tjänsteresor.

Smittosam munsjuka observerades hos inalles 31 hästar, nämligen inom Nylands län 1, inom Viborgs län 20, inom Kuopio län 5 och inom Uleåborgs län 5. Denna sjukdom föranledde 1 tjänsteresa.

Rabies uppträdde endast inom Fredrikshamns och Nykyrka länedjurläkaredistrikt med resp. 1 och 6 fall, hvarjämte särskilda hundar, som blifvit bitna af sjuka hundar aflifvades före sjukdomens utbrott. Med anledning af denna sjukdom verkställdes 5 tjänsteresor.

Rots konstaterades endast inom Kronoborgs länedjurläkaredistrikt, hvarest 3 fall förekommo, och föranledde 1 tjänsteresa.

Rödsjuka hos svin uppträdde inom alla län med inalles 489 fall, nämligen inom Nylands län 33, inom Åbo och Björneborgs län 108, inom Tavastehus län 66, inom Viborgs län 101, inom S:t Michels län 69, inom Kuopio län 63, inom Vasa län 45 och inom Uleåborgs län 4. På grund af rödsjuka företogos 48 tjänsteresor.

Smittosam slidkatarr hos nötkreatur iakttogs på en egendom inom Helsingfors länedjurläkaredistrikt och föranledde 2 tjänsteresor.

Svinpest uppträdde inom Kronoborgs länedjurläkaredistrikt, hvarest 42 fall iakttogos. Med anledning af denna sjukdom verkställde vederbörande länedjurläkare 2 tjänsteresor.

Valpsjuka förekom i mycket stor utsträckning hufvudsakligen i städerna men i en del trakter af landet äfven ganska allmänt på landsbygden och var delvis af mycket elakartad natur. Inalles iakttogo veterinärerne 766 fall af denna sjukdom, hvaraf inom Nylands län 238, inom Åbo och Björneborgs län 144, inom Tavastehus län 70, inom Viborgs län 98, inom S:t Michels län 23, inom Kuopio län 40, inom Vasa län 113 och inom Uleåborgs län 40.

I och för undersökning med tuberkulin hafva af djurläkarene under året verkställts 554 tjänsteresor, och för dessa förrättningar har af Medicinal-

styrelsen utgifvits 18,641 kubikcentimeter tuberkulin medförande en kostnad af 11,486 mark 60 penni. Inalles blefvo af landets samtliga veterinärer 38,656 nötkreatur undersökta med tuberkulin, och af dessa reagerade 1,458 motsvarande 3,77 %.

Importen af amerikanskt fläsk var under året betydligt mindre än förut, i det att inalles 145,137 fläskstycken med en sammanlagd vikt af 904,970 kilogram infördes till landet. Uti 130 stycken vägande sammanlagdt 756 kilogram eller 0,08 % af det importerade partiet anträffades vid verkställd undersökning trikiner, på grund hvaraf dessa stycken kasserades såsom otjänliga till föda.

Närmare öfversikt öfver under året iakttagna sjukdomsfall bland husdjur samt öfver af veterinärerne företagna tjänsteresor och verkställd undersökning med tuberkulin äfvensom öfver utförd undersökning af importeradt amerikanskt fläsk lämna efterföljande tabeller.

Sammanställning af veterinärernes uppgifter öfver af dem år 1905 iakttagna sjukdomsfall bland husdjuren.

Sjukdomens namn.	Hästar.	Nötkreatur.	Får.	Svin.	Hundar.
Nylands län.					
Abortus infectiosus	—	88	—	—	—
Actinomycosis	—	74	—	—	—
Anthrax	4	14	—	2	—
Coryza maligna bovis	—	1	—	—	—
Erysipalas malignum	—	—	—	33	—
Febris catarrhalis epizootica canis	—	—	—	—	238
Gastroenteritis infectiosa vituli	—	15	—	—	—
Hæmoglobinuria bovis	—	84	—	—	—
Influenza erysipelatosa	1	—	—	—	—
Influenza pectoralis	1	—	—	—	—
Morbus maculosus	2	—	—	—	—
Pyæmia vel Septicæmia	2	2	—	—	1
Rhinitis streptococcica equi	198	—	—	—	—
Stomatitis pustulosa contagiosa	1	—	—	—	—
Tetanus	8	—	—	—	—
Tuberculosis	—	298	2	—	—
Variolæ	—	1	—	—	—

Sjukdomens namn.	Hästar.	Nötkreatur.	Får.	Svin.	Hundar.
Eclampsia puerperalis	—	88	—	—	—
Hydrocephalus	6	2	—	—	—
Paraplegia post partum	—	30	—	—	—
Alii systematis nervosi morbi	21	11	—	1	7
Rhinitis catarrhalis	1	—	—	—	—
Laryngitis	95	4	—	1	9
Hemiplegia laryngis	4	—	—	—	—
Bronchitis	153	5	—	2	57
Emphysema pulmonum	39	—	—	—	—
Pneumonia vel Pleuritis	13	4	—	—	2
Alii organorum respirationis morbi	3	1	1	2	3
Pericarditis	—	1	—	—	3
Lymphangitis	125	2	—	—	6
Alii organorum circulationis morbi	20	3	—	3	8
Vitia dentium	143	6	—	—	6
Pharyngitis	13	5	—	2	3
Corpora extranea oesophagi	1	9	—	1	2
Gastroenteritis	82	21	—	2	54
Dyspepsia	77	90	—	3	16
Enteralgia	159	—	—	—	—
Tympanitis	—	39	—	—	—
Obstipatio	18	40	—	5	27
Hernia	8	2	—	—	8
Helminthiasis apparatus digestionis	25	—	—	1	53
Distomatosis	—	45	—	—	—
Alii organorum digestionis morbi	10	3	—	2	2
Morbi oculorum	57	19	—	—	56
Morbi aurium	2	—	—	—	71
Castratio	86	—	5	41	15
Prolapsus vaginæ vel uteri	—	35	—	—	1
Metritis	1	21	—	3	3
Retentio secundinarum	1	63	—	—	1
Dystochia	1	38	—	2	1
Mastitis	4	88	—	—	1
Alii organorum urogenitalium morbi	41	40	1	—	6
Rachitis vel Osteomalacia	2	47	—	6	5
Alii morbi constitutionales	3	4	—	—	1
Morbi ossium	41	6	—	—	9
Morbi articulationum	295	21	—	1	15
Tendinitis et Tendovaginitis	223	—	—	—	1

Sjukdomens namn.	Hästar.	Nötkreatur.	Får.	Svin.	Hundar.
Bursitis	93	1	—	—	—
Morbi ungularum	260	48	—	—	10
Alii organorum locomotionis morbi	55	12	—	—	12
Vulnus	327	33	—	—	100
Abscessus vel Phlegmone	97	4	—	—	9
Tumor benignus	48	14	—	—	13
Tumor malignus	4	—	—	—	2
Eczema	73	54	—	2	152
Dermatitis	197	—	—	—	—
Herpes tonsurans	2	27	—	—	—
Scabies	2	1	—	—	7
Parasiti pellis	2	10	—	1	19
Alii externarum partium morbi	109	10	—	—	51
Intoxicatio	5	32	—	2	13
Summa	3,264	1,616	9	118	1,079
Åbo och Björneborgs län.					
Abortus infectiosus	—	318	—	—	—
Actinomycosis	—	73	—	—	—
Anthrax	10	83	1	1	—
Erysipelas malignum	—	—	—	108	—
Febris catarrhalis epizootica canis	—	—	—	—	144
Gastroenteritis infectiosa vituli	—	18	—	—	—
Hæmoglobinuria bovis	—	24	—	—	—
Influenza erysipelatosa	53	—	—	—	—
Morbus maculosus	11	—	—	—	—
Pyæmia vel Septicæmia	6	6	—	—	—
Rhinitis streptococcia equi	1,430	—	—	—	—
Tetanus	2	—	2	—	—
Tuberculosis	—	117	—	—	—
Varicellæ	—	25	—	—	—
Variolæ	—	1	—	—	—
Eclampsia puerperalis	—	120	—	1	1
Hydrocephalus	2	1	—	—	—
Paraplegia post partum	—	124	—	—	—
Alii systematis nervosi morbi	16	8	2	1	3
Rhinitis catarrhalis	27	—	—	—	—
Laryngitis	100	3	—	5	3
Hemiplegia laryngis	1	—	—	—	—

Sjukdomens namn.	Hästar.	Nötkreatur.	Får.	Svin.	Hundar.
Bronchitis	162	21	—	—	6
Emphysema pulmonm	72	—	—	—	2
Pneumonia vel Pleuritis	41	9	—	—	26
Alii organorum respirationis morbi	17	1	—	—	—
Pericarditis	4	20	—	1	1
Thrombosis vel Embolia	4	—	—	—	—
Lymphangitis	72	—	—	—	—
Alii organorum circulationis morbi	14	5	—	—	—
Vitia dentium	217	1	—	3	3
Pharyngitis	50	5	—	—	—
Corpora extranea oesophagi	2	63	—	4	2
Gastroenteritis	171	141	1	21	43
Dyspepsia	123	206	1	9	7
Enteralgia	235	7	—	—	—
Tympanitis	5	63	—	—	—
Obstipatio	88	71	8	16	8
Hernia	31	5	—	78	1
Lithiasis apparatus digestionis	2	—	—	—	—
Helminthiasis apparatus digestionis	16	—	—	—	31
Icterus	2	—	—	1	5
Distomatosis	—	2	—	—	—
Alii organorum digestionis morbi	38	34	—	3	2
Morbi oculorum	93	37	—	—	27
Morbi aurium	3	1	—	—	36
Castratio	212	27	26	267	11
Prolapsus vaginæ vel uteri	2	28	—	—	—
Metritis	7	38	—	1	1
Retentio secundinarum	3	114	—	—	—
Dystochia	5	43	—	2	2
Mastitis	21	261	1	5	3
Alii organorum urogenitalium morbi	60	50	—	—	3
Rachitis vel Osteomalacia	32	19	—	89	9
Cachexia ossifraga	1	—	—	—	—
Alii morbi constitutionales	3	—	1	—	—
Morbi ossium	111	8	1	1	5
Morbi articulationum	471	35	—	1	2
Tendinitis et Tendovaginitis	409	7	1	—	2
Bursitis	63	4	—	—	2
Morbi ungularum	302	32	—	1	11
Alii organorum locomotionis morbi	125	24	—	1	1
Vulnus	394	49	1	4	55

Sjukdomens namn.	Hästar.	Nötkreatur.	Får.	Svin.	Hundar.
Abscessus vel Phlegmone	204	33	—	—	16
Tumor benignus	92	21	—	2	10
Tumor malignus	20	9	—	—	6
Eczema	72	17	—	1	38
Dermatitis	242	12	—	1	—
Herpes tonsurans	1	22	—	—	2
Scabies	10	1	—	—	33
Parasiti pellis	18	66	—	1	10
Alii externarum partium morbi	7	3	—	—	3
Intoxicatio	2	28	4	1	35
Summa	6,009	2,519	50	630	611
Tavastehus län.					
Abortus infectiosus	—	67	—	—	—
Actinomycosis	—	44	—	—	—
Anthrax	—	13	—	—	—
Coryza maligna bovis	—	6	—	—	—
Erysipelas malignum	—	—	—	66	—
Febris catarrhalis epizootica canis	—	—	—	—	70
Gastroenteritis infectiosa vituli	—	18	—	—	—
Hæmoglobinuria bovis	—	90	—	—	—
Influenza pectoralis	3	—	—	—	—
Morbus maculosus	3	—	—	—	—
Pyæmia vel Septicæmia	3	3	—	1	—
Rhinitis streptococcia equi	384	—	—	—	—
Tetanus	4	—	—	—	—
Tuberculosis	—	90	1	5	—
Eclampsia puerperalis	—	68	—	2	1
Hydrocephalus	2	—	—	—	—
Paraplegia post partum	—	33	—	1	—
Alii systematis nervosi morbi	9	5	—	7	2
Rhinitis catarrhalis	2	—	—	—	—
Laryngitis	117	8	—	—	5
Hemiplegia laryngis	5	—	—	—	—
Bronchitis	97	3	—	2	8
Emphysema pulmonum	21	—	—	—	—
Pneumonia vel Pleuritis	12	7	—	—	2
Alii organorum respirationis morbi	5	1	—	3	2
Pericarditis	—	1	—	—	—
Thrombosia vel Embolia	—	—	—	1	—
Lymphangitis	18	—	—	—	—
Alii organorum circulationis morbi	26	2	—	1	1

Sjukdomens namn.	Hästar.	Nötkreatur.	Får.	Svin.	Hundar.
Vitia dentium	123	4	—	—	1
Pharyngitis	55	21	—	1	1
Corpora extranea oesophagi	4	13	—	2	1
Gastroenteritis	130	91	—	15	19
Dyspepsia	75	105	1	—	2
Enteralgia	96	—	—	—	—
Tympanitis	—	42	—	—	—
Obstipatio	26	33	—	12	5
Hernia	12	13	—	1	4
Lithiasis apparatus digestionis	2	—	—	—	—
Helminthiasis apparatus digestionis	20	—	—	—	20
Distomatosis	—	6	—	—	—
Alii organorum digestionis morbi	8	51	—	5	3
Morbi oculorum	44	32	—	—	14
Morbi aurium	1	—	—	—	12
Castratio	85	1	33	131	5
Prolapsus vaginæ vel uteri	1	10	—	—	—
Metritis	1	29	—	—	—
Retentio secundinarum	—	41	—	—	—
Dystochia	—	10	—	1	1
Mastitis	3	92	—	5	1
Alii organorum urogenitalium morbi	20	24	1	2	—
Rachitis vel Osteomalacia	9	15	—	26	—
Alii morbi constitutionales	3	—	—	—	—
Morbi ossium	48	6	—	—	5
Morbi articulationum	399	39	—	2	7
Tendinitis et Tendovaginitis	184	5	—	—	—
Bursitis	60	17	—	—	2
Morbi ungularum	264	158	—	—	2
Alii organorum locomotionis morbi	48	21	—	—	8
Vulnus	283	68	—	6	31
Abscessus vel Phlegmone	95	33	—	—	12
Tumor benignus	49	17	—	—	7
Tumor malignus	6	—	—	—	4
Eczema	81	17	—	1	30
Dermatitis	180	1	—	3	4
Herpes tonsurans	1	51	—	—	—
Scabies	9	1	—	—	13
Parasiti pellis	5	107	—	10	13
Alii externarum partium morbi	40	20	—	—	5
Intoxicatio	2	8	—	15	7
Summa	3,183	1,656	36	327	330

Sjukdomens namn.	Hästar.	Nötkreatur.	Får.	Svin.	Hundar.
Viborgs län.					
Abortus infectiosus	—	87	—	—	—
Actinomycosis	1	25	—	—	—
Anthrax	68	242	14	10	—
Coryza maligna bovis	—	6	—	—	—
Diphteritis suum	—	—	—	42	—
Emphysema infectiosum	—	21	—	—	—
Erysipelas malignum	—	—	—	101	—
Febris catarrhalis epizootica canis	—	—	—	—	98
Gastroenteritis infectiosa vituli	—	14	—	—	—
Hæmoglobinuria bovis	—	181	—	—	—
Influenza erysipelatosa	5	—	—	—	—
Influenza pectoralis	26	—	—	—	—
Malleus humidus vel farciminosus	3	—	—	—	—
Morbus maculosus	3	—	—	—	—
Pyæmia vel Septicæmia	22	8	1	2	3
Rabies	—	1	—	—	6
Rhinitis streptococcica equi	466	—	—	—	—
Stomatitis pustulosa contagiosa	20	—	—	—	—
Tetanus	6	—	—	—	—
Tuberculosis	—	193	—	—	—
Varicellæ	—	15	—	—	—
Variolæ	—	43	—	—	—
Eclampsia puerperalis	—	178	—	2	—
Hydrocephalus	7	—	—	—	—
Paraplegia post partum	1	40	—	—	1
Alii systematis nervosi morbi	25	17	8	5	7
Rhinitis catarrhalis	172	2	—	—	12
Laryngitis	263	8	—	—	28
Bronchitis	223	24	2	1	6
Emphysema pulmonum	80	2	—	—	1
Pneumonia vel Pleuritis	52	1	—	2	25
Alii organorum respirationis morbi	25	7	—	—	7
Pericarditis	1	18	—	—	—
Lymphangitis	39	1	—	—	—
Alii organorum circulationis morbi	24	1	—	1	3
Vitia dentium	486	7	—	—	6
Pharyngitis	87	2	—	4	2

Sjukdomens namn.	Hästar.	Nötkreatur.	Får.	Svin.	Hundar.
Corpora extranea oesophagi	4	25	1	3	—
Gastroenteritis	164	118	4	38	47
Dyspepsia	397	185	8	20	—
Enteralgia	196	22	—	3	—
Tympanitis	51	64	5	—	—
Obstipatio	45	72	—	28	13
Hernia	33	10	—	1	9
Helminthiasis apparatus digestionis	62	1	—	—	25
Icterus	2	—	60	—	1
Distomatosis	1	72	1	1	—
Alii organorum digestionis morbi	97	57	—	8	4
Morbi oculorum	165	23	—	—	42
Morbi aurium	11	—	—	—	37
Castratio	187	17	2	120	9
Prolapsus vaginæ vel uteri	2	18	—	2	1
Metritis	16	26	—	—	3
Retentio secundinarum	—	118	—	—	—
Dystochia	8	70	—	5	5
Mastitis	4	307	2	1	2
Alii organorum urogenitalium morbi	109	131	—	1	2
Rachitis vel Osteomalacia	10	23	1	29	2
Cachexia ossifraga	—	2	—	—	—
Alii morbi constitutionales	57	22	—	8	—
Morbi ossium	162	9	1	—	13
Morbi articulationum	576	63	—	2	16
Tendinitis et Tendovaginitis	361	6	—	—	1
Bursitis	120	4	—	—	1
Morbi ungularum	380	55	—	—	3
Alii organorum locomotionis morbi	316	24	—	—	6
Vulnus	520	41	3	1	45
Abscessus vel Phlegmone	251	20	—	1	7
Tumor benignus	137	36	1	—	2
Tumor malignus	32	3	—	—	—
Eczema	169	63	—	20	37
Dermatitis	327	10	—	18	—
Herpes tonsurans	4	66	—	—	—
Scabies	37	234	—	—	27
Parasiti pellis	24	12	—	—	16
Alii externarum partium morbi	75	28	1	3	1
Intoxicatio	13	10	—	—	7
Summa	7,230	3,211	115	483	589

Sjukdomens namn.	Hästar.	Nötkreatur.	Får.	Svin.	Hundar.
S:t Michels län.					
Abortus infectiosus	—	4	—	—	—
Actinomycosis	—	4	—	—	—
Emphysema infectiosum	—	15	—	—	—
Erysipelas malignum	—	—	—	69	—
Febris catarrhalis epizootica canis	—	—	—	—	23
Gastroenteritis infectiosa vituli	—	11	—	—	—
Hæmoglobinuria bovis	—	149	—	—	—
Morbus maculosus	3	—	—	—	—
Rhinitis streptococcia equi	390	—	—	—	—
Tetanus	1	—	—	—	—
Tuberculosis	—	2	—	—	—
Variolæ	—	16	—	—	—
Eclampsia puerperalis	—	19	—	—	—
Paraplegia post partum	—	7	—	—	—
Alii systematis nervosi morbi	3	—	—	—	—
Rhinitis catarrhalis	14	—	—	—	—
Laryngitis	299	—	—	—	3
Hemiplegia laryngis	1	—	—	—	—
Bronchitis	51	35	—	—	—
Emphysema pulmonum	3	—	—	—	—
Pneumonia vel Pleuritis	9	26	—	4	—
Alii organorum respirationis morbi	2	—	—	—	—
Pericarditis	1	—	—	—	—
Thrombosis vel Embolia	—	1	—	—	—
Lymphangitis	13	—	—	—	—
Alii organorum circulationis morbi	—	—	25	—	—
Vitia dentium	28	—	—	—	—
Pharyngitis	256	2	—	—	—
Corpora extranea oesophagi	—	3	—	2	—
Gastroenteritis	66	60	—	2	2
Dyspepsia	29	28	2	5	—
Enteralgia	25	—	—	—	—
Tympanitis	—	7	—	—	—
Obstipatio	20	15	—	3	—
Hernia	5	2	—	—	—
Helminthiasis apparatus digestionis	16	—	—	—	4
Distomatosis	—	6	13	—	—
Alii organorum digestionis morbi	—	—	—	—	3
Morbi oculorum	11	3	—	—	3

Sjukdomens namn.	Hästar.	Nötkreatur.	Får.	Svin.	Hundar.
Morbi aurium	1	—	—	—	—
Castratio	34	1	—	9	—
Prolapsus vaginæ vel uteri	1	1	3	1	—
Metritis	—	7	—	—	—
Retentio secundinarum	—	4	7	—	—
Dystochia	—	4	5	—	—
Mastitis	—	23	8	—	—
Alii organorum urogenitalium morbi	9	10	—	—	1
Rachitis vel Osteomalacia	—	116	—	4	—
Morbi ossium	32	1	—	—	—
Morbi articulationum	54	—	—	—	—
Tendinitis et Tendovaginitis	82	8	—	—	—
Bursitis	37	9	—	—	—
Morbi ungularum	53	9	—	—	2
Alii organorum locomotionis morbi	39	1	—	—	—
Vulnus	98	14	—	2	2
Abscessus vel Phlegmone	37	8	—	—	1
Tumor benignus	19	8	—	—	—
Tumor malignus	1	—	—	—	—
Eczema	40	3	—	—	4
Dermatitis	33	11	—	—	—
Herpes tonsurans	1	67	—	—	—
Scabies	7	—	—	—	—
Parasiti pellis	1	30	—	—	2
Alii externarum partium morbi	12	1	—	—	—
Intoxicatio	—	9	—	1	—
Summa	1,837	762	63	102	50
Kuopio län.					
Abortus infectiosus	—	3	—	—	—
Actinomycosis	1	6	—	—	—
Anthrax	—	12	1	1	—
Coryza maligna bovis	—	37	—	—	—
Emphysema infectiosum	—	13	—	—	—
Erysipelas malignum	—	—	—	63	—
Febris catarrhalis epizootica canis	—	—	—	—	40
Hæmoglobinuria bovis	—	64	—	—	—
Morbus maculosus	4	—	—	—	—
Pyæmia vel Septicæmia	5	4	—	—	—
Rhinitis streptococcica equi	751	—	—	—	—

Sjukdomens namn.	Hästar.	Nötkreatur.	Får.	Svin.	Hundar.
Stomatitis pustulosa contagiosa	5	—	—	—	—
Tetanus	1	—	—	—	—
Tuberculosis	—	29	—	—	—
Variolæ	—	58	—	—	—
Eclampsia puerperalis	—	136	—	—	—
Paraplegia post partum	—	3	—	—	—
Alii systematis nervosi morbi	6	8	—	1	1
Rhinitis catarrhalis	178	—	—	—	—
Laryngitis	107	—	—	—	—
Hemiplegia laryngis	2	—	—	—	—
Bronchitis	35	8	—	—	2
Emphysema pulmonum	10	—	—	—	—
Pneumonia vel Pleuritis	14	3	—	—	—
Alii organorum respirationis morbi	2	8	3	6	—
Pericarditis	—	5	—	—	—
Lymphangitis	26	1	—	—	—
Alii organorum circulationis morbi	4	1	—	—	—
Vitia dentium	155	3	—	1	1
Pharyngitis	81	—	—	3	—
Corpora extranea oesophagi	5	12	—	2	—
Gastroneteritis	107	69	—	9	2
Dyspepsia	101	101	2	5	7
Enteralgia	53	6	—	1	—
Tympanitis	6	38	—	—	—
Obstipatio	13	17	—	4	4
Hernia	28	3	—	6	—
Helminthiasis apparatus digestionis	44	—	—	—	12
Icterus	1	—	—	1	—
Distomatosis	—	5	17	—	—
Alii organorum digestionis morbi	31	40	3	4	1
Morbi oculorum	37	7	—	—	5
Morbi aurium	—	1	—	—	8
Castratio	97	10	26	79	1
Prolapsus vaginæ vel uteri	—	12	—	1	—
Metritis	1	12	—	—	—
Retentio secundinarum	—	44	—	—	—
Dystochia	1	19	—	1	—
Mastitis	12	110	—	2	—
Alii organorum urogenitalium morbi	35	43	—	2	2
Rachitis vel Osteomalacia	5	75	—	11	2
Cachexia ossifraga	1	29	—	—	—

Sjukdomens namn.	Hästar.	Nötkreatur.	Får.	Svin.	Hundar.
Alii morbi constitutionales	2	2	—	—	—
Morbi ossium	66	3	—	2	—
Morbi articulationum	192	7	—	—	1
Tendinitis et Tendovaginitis	131	—	—	—	—
Bursitis	70	—	—	—	—
Morbi ungularum	149	35	—	—	3
Alii organorum locomotionis morbi	65	4	—	—	1
Vulnus	109	14	—	—	4
Abscessus vel Phlegmone	117	6	—	1	—
Tumor benignus	39	2	—	—	—
Tumor malignus	3	2	—	—	—
Eczema	57	31	—	8	5
Dermatitis	118	—	—	—	3
Herpes tonsurans	2	41	—	—	—
Scabies	20	44	1	—	—
Parasiti pellis	20	80	—	—	8
Alii externarum partium morbi	19	—	—	—	—
Intoxicatio	—	3	—	—	10
Summa	3,144	1,329	53	214	123
Wasa län.					
Abortus infectiosus	—	38	—	—	—
Actinomycosis	—	29	—	—	—
Anthrax	—	9	—	—	2
Coryza maligna bovis	—	10	—	—	—
Erysipelas malignum	—	—	—	45	—
Febris catarrhalis epizootica canis	—	—	—	—	113
Gastroenteritis infectiosa vituli	—	27	—	—	—
Hæmoglobinuria bovis	—	26	—	—	—
Influenza pectoralis	6	—	—	—	—
Morbus coitus benignus	—	4	—	—	—
Morbus maculosus	21	—	—	—	—
Pyæmia vel Septicæmia	27	4	—	—	2
Rhinitis streptococcica equi	953	—	—	—	—
Tetanus	4	—	—	—	—
Tuberculosis	—	40	—	1	—
Varicellæ	—	9	—	—	—
Eclampsia puerperalis	—	221	—	—	3
Hydrocephalus	11	1	—	—	—
Paraplegia post partum	1	11	—	—	2

Sjukdomens namn.	Hästar.	Nötkreatur.	Får.	Svin.	Hundar.
Alii systematis nervosi morbi	21	30	—	3	8
Rhinitis catarrhalis	111	5	—	—	4
Laryngitis	331	12	—	—	10
Hemiplegia laryngis	2	—	—	—	—
Bronchitis	307	34	1	1	18
Emphysema pulmonum	24	—	—	—	—
Pneumonia vel Pleuritis	86	13	—	—	12
Alii organorum respirationis morbi	17	16	—	—	1
Pericarditis	2	5	—	—	4
Thrombosis vel Embolia	3	—	—	—	—
Lymphangitis	51	2	—	—	2
Alii organorum circulationis morbi	23	1	—	—	2
Vitia dentium	332	8	—	1	5
Pharyngitis	162	9	—	1	6
Corpora extranea oesophagi	—	18	—	2	1
Gastroenteritis	469	149	1	12	41
Dyspepsia	279	190	—	9	11
Enteralgia	209	18	—	—	2
Tympanitis	—	44	2	—	—
Obstipatio	37	109	—	30	19
Hernia	28	6	—	3	1
Helminthiasis apparatus digestionis	24	—	—	—	26
Icterus	1	3	—	1	4
Distomatosis	—	6	29	—	—
Alii organorum digestionis morbi	14	22	—	—	1
Morbi oculorum	64	30	—	—	32
Morbi aurium	5	—	—	—	17
Castratio	265	10	31	92	5
Prolapsus vaginæ vel uteri	1	21	—	—	—
Metritis	5	85	—	1	3
Retentio secundinarum	3	113	—	—	—
Dystochia	7	61	—	—	1
Mastitis	13	366	—	2	1
Alii organorum urogenitalium morbi	85	58	—	—	3
Rachitis vel Osteomalacia	8	58	—	49	1
Cachexia ossifraga	1	20	—	—	—
Alii morbi constitutionales	8	6	—	—	—
Morbi ossium	88	26	—	—	5
Morbi articulationum	488	62	—	2	8
Tendinitis et Tendovaginitis	175	8	—	—	—
Bursitis	91	2	—	—	—

Sjukdomens namn.	Hästar.	Nötkreatur.	Får.	Svin.	Hundar.
Morbi ungularum	246	39	—	—	6
Alii organorum locomotionis morbi	67	17	—	—	3
Vulnus	252	38	—	—	34
Abscessus vel Phlegmome	218	32	—	2	15
Tumor benignus	53	16	—	—	6
Tumor malignus	11	7	—	—	6
Eczema	127	51	4	17	42
Dermatitis	162	3	—	2	—
Herpes tonsurans	3	14	—	—	—
Scabies	15	21	—	—	8
Parasiti pellis	17	47	—	—	13
Alii externarum partium morbi	63	35	—	1	1
Intocixatio	3	8	—	17	7
Summa	6,100	2,379	68	294	517
Uleåborgs län.					
Abortus infectiosus	—	132	—	—	—
Actinomycosis	—	3	—	—	—
Anthrax	3	6	—	—	—
Coryza maligna bovis	—	26	—	—	—
Erysipelas malignum	—	—	—	4	—
Febris catarrhalis epizootica canis	—	—	—	—	40
Gastroenteritis infectiosa vituli	—	30	—	—	—
Hæmoglobinuria bovis	—	12	—	—	—
Influenza erysipelatosa	3	—	—	—	—
Influenza pectoralis	2	—	—	—	—
Morbus maculosus	20	—	—	—	—
Pyæmia vel Septicæmia	5	8	—	—	—
Rhinitis streptococcica equi	677	—	—	—	—
Stomatitis pustulosa contagiosa	5	—	—	—	—
Tetanus	4	—	—	1	—
Tuberculosis	—	51	—	—	—
Varicellæ	—	4	—	—	—
Variolæ	—	2	—	—	—
Eclampsia puerperalis	—	156	—	—	—
Paraplegia post partum	—	11	—	—	—
Alii systematis nervosi morbi	22	11	—	—	3
Rhinitis catarrhalis	22	—	1	—	—
Laryngitis	59	4	—	2	4

Sjukdomens namn.	Hästar.	Nötkreatur.	Får.	Svin.	Hundar.
Hemiplegia laryngis	5	—	—	—	—
Bronchitis	95	17	—	—	8
Emphysema pulmonum	17	2	—	—	—
Pneumonia vel Pleuritis	22	8	—	—	—
Alii organorum respirationis morbi	4	1	—	—	—
Pericarditis	1	10	—	—	—
Lymphangitis	33	1	—	—	—
Alii orgarorum circulationis morbi	5	2	—	—	1
Vitia dentium	210	3	—	—	—
Pharyngitis	7	2	—	—	1
Corpora extranea oesophagi	—	10	—	—	—
Gartroenteritis	177	99	2	9	8
Dyspepsia	76	52	1	3	—
Enteralgia	112	4	1	1	—
Tympanitis	—	22	—	—	—
Obstipatio	10	19	1	13	3
Hernia	7	3	—	2	—
Helminthiasis apparatus digestionis	22	—	—	—	14
Distomatosis	—	4	—	—	—
Alii organorum digestionis morbi	19	8	—	2	—
Morbi oculorum	29	8	—	—	15
Morbi aurium	—	—	—	—	9
Castratio	142	6	3	62	—
Prolapsus vaginæ vel uteri	1	7	—	—	—
Metritis	3	22	—	—	—
Retentio secundinarum	1	41	—	—	—
Dystochia	4	27	—	3	—
Mastitis	4	110	—	—	1
Alii organorum urogenitalium morbi	41	52	—	—	3
Rachitis vel Osteomalacia	3	46	—	12	—
Cachexia ossifraga	—	40	—	—	—
Alii morbi constitutionales	12	1	—	—	—
Morbi ossium	63	14	—	—	1
Morbi articulationum	241	28	—	1	1
Tendinitis et Tendovaginitis	165	7	—	—	—
Bursitis	81	1	—	—	—
Morbi ungularum	111	29	—	—	9
Alii organorum locomotionis morbi	56	22	2	—	2
Vulnus	171	12	—	—	12
Abscessus vel Phlegmone	83	8	—	—	2
Tumor benignus	35	11	—	—	6

Sjukdómens namn.	Hestar.	Nautgripir.	Fár.	Svín.	Hundar.
Tumor malignus	11	—	—	—	—
Eczema	46	18	—	6	15
Dermatitis	95	—	—	2	—
Herpes tonsurans	1	30	—	—	—
Scabies	1	—	—	—	1
Parasiti pellis	9	14	—	—	3
Alii externarum partium morbi	38	9	—	—	7
Intoxicatio	—	8	—	—	2
Summa	3,091	1,294	11	123	171

Tabell öfver år 1905 iakttagna fall af infektionssjukdomar bland husdjuren.

Veterinärdistrikt.	Abortus infectiosus.	Actinomycosis.	Anthrax.	Coryza maligna bovis.	Diphteritis suum.	Emphysema infectiosum.	Erysipelas malignum.	Febris catarrhalis epizootica canis.	Gastroenteritis infectiosa vituli.	Haemoglobinuria bovis.	Influenza erysipelatosa.	Influenza pectoralis.	Morbus coitus benignus.	Morbus maculosus.	Pyaemia vel Septicaemia.	Rabies.	Rhinitis streptococcica equi.	Stomatitis pustula contagiosa.	Tetanus.	Variolae et Varicellae.
Ekenäs	—	12	8	—	—	—	3	25	5	18	—	—	—	1	—	—	63	—	—	—
Helsingfors	82	50	11	—	—	—	13	198	—	38	—	—	—	—	5	—	39	1	5	1
Borgå	—	2	—	1	—	—	—	5	—	4	1	1	—	—	—	—	52	—	1	—
Lovisa	6	10	1	—	—	—	17	10	10	24	—	—	—	1	—	—	44	—	2	—
Åbo	14	28	41	—	—	—	15	90	4	11	53	—	—	5	5	—	258	—	—	—
Björneborg	75	28	—	—	—	—	27	25	11	—	—	—	—	4	2	—	145	—	2	11
Letala	40	2	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	115	—	2	14
Salo	—	8	1	—	—	—	9	5	3	3	—	—	—	—	2	—	26	—	—	1
Ikalis	—	4	—	—	—	—	—	8	—	3	—	—	—	—	—	—	298	—	—	—
Hvittis	189	3	8	—	—	—	44	11	—	—	—	—	—	—	3	—	510	—	—	—
Godby	—	—	—	—	—	—	13	4	—	7	—	—	—	2	—	—	78	—	—	—
Tavastehus	58	34	3	6	—	—	12	17	12	30	—	—	—	1	1	—	110	—	3	—
Tammerfors	7	—	3	—	—	—	—	39	—	2	—	3	—	2	3	—	76	—	1	—
Lahtis	2	8	7	—	—	—	52	11	6	41	—	—	—	—	3	—	142	—	—	—
Jämsä	—	2	—	—	—	—	2	3	—	17	—	—	—	—	—	—	56	—	—	—
Wiborg	24	17	10	—	—	—	18	25	8	32	—	4	—	2	10	—	109	—	3	18
Fredrikshamn	36	4	263	—	—	—	4	21	6	45	—	4	—	1	5	1	85	1	—	—
Nykyrka	27	4	29	—	—	—	25	5	—	5	—	—	—	—	5	6	27	—	—	7
Kexholm	—	1	31	—	—	4	—	—	—	6	—	8	—	—	6	—	40	—	—	—
Kronoborg	—	—	—	6	42	4	2	—	—	23	—	—	3	—	5	—	20	4	—	—
Sordavala	—	—	—	—	—	13	20	36	—	55	5	10	—	—	5	—	140	4	2	18
Willmanstrand	—	—	1	—	—	—	32	11	—	15	—	—	—	—	—	—	45	11	1	15
S:t Michel	4	—	—	—	—	15	27	3	6	66	—	—	—	2	—	—	318	—	—	16
Heinola	—	6	—	—	—	—	—	—	5	30	—	—	—	—	—	—	5	—	—	—
Nyslott	—	—	—	—	—	—	42	20	—	53	—	—	—	1	—	—	67	—	1	—
Kuopio	—	1	—	2	—	—	—	20	—	25	—	—	—	—	3	—	24	—	—	8
Joensuu	—	1	11	2	—	9	3	5	—	12	—	—	—	3	—	—	204	4	1	—
Idensalmi	3	—	—	27	—	—	47	2	—	3	—	—	—	1	1	—	29	—	—	—
Nurmes	—	1	—	—	—	—	7	8	—	4	—	—	—	—	3	—	192	—	—	—
Suonenjoki	—	1	—	—	—	—	2	5	—	10	—	—	—	—	—	—	194	1	—	1
Tohmajärvi	—	3	3	6	—	4	4	—	—	10	—	—	—	—	2	—	108	—	—	49
Nikolaistad	—	7	3	—	—	—	2	55	—	9	—	6	—	4	12	23	—	169	—	—	4
Kristinestad	—	4	—	—	—	—	32	6	25	—	—	—	—	—	—	—	—	181	—	1	—
Seinäjoki	—	7	—	2	—	—	7	13	—	—	—	—	—	—	1	3	—	88	—	3	—
Gamlakarleby	36	8	8	8	—	—	1	19	—	1	—	—	—	—	5	4	—	403	—	—	—
Jyväskylä	2	3	—	—	—	—	3	14	2	11	—	—	—	—	2	2	—	21	—	—	5
Saarijärvi	—	—	—	—	—	—	—	6	—	5	—	—	—	—	1	1	—	91	—	—	—
Haapavesi	28	—	—	13	—	—	—	4	22	—	—	—	—	—	8	3	—	36	3	—	—
Ylivieska	57	2	—	9	—	—	—	7	5	—	3	2	—	—	3	3	—	178	—	2	4
Uleåborg	26	—	9	—	—	—	4	16	—	10	—	—	—	—	5	6	—	199	2	3	2
Kajana	11	1	—	2	—	—	—	6	2	—	—	—	—	—	—	—	—	30	—	—	—
Kemi	10	—	—	—	—	—	—	5	1	2	—	—	—	—	3	1	—	53	—	—	—
Rovaniemi	—	—	—	2	—	—	—	2	—	—	—	—	—	—	1	—	—	181	—	—	—
Summa	737	262	451	86	42	49	489	766	133	630	62	38	3	4	67	115	7	5,249	31	33	174

Tabell öfver af distriktsveterinärerne år 1905 verkställda tjänsteresor.

Veterinärdistrikt.	Tjänsteresor för																		Summa resor.
	Actinomykos.	Blodstallning.	Blakartad katarralfeber.	Förgiftning.	Infektiös kastning.	Influensa.	Koppor hos kor.	Kvarka.	Mjältbrand.	Mjältbrandemfysem.	Mundsjuka hos häst.	Rabies.	Rots.	Rödsjuka.	Smittosam slidkatarr.	Svinpest.	Särskilda misstänkta sjukdomar.	Besiktning.	Tuberkulinundersökning.	
Ekenäs	—	—	—	—	—	—	—	—	2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	10	12
Helsingfors	2	—	—	—	—	—	—	—	6	—	—	—	—	—	2	—	—	18	32	60
Borgå	—	1	—	—	—	—	—	—	3	—	—	—	—	—	—	—	2	47	37	90
Lovisa	—	1	—	2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	4	—	15	22
Åbo	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	14	16
Björneborg	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	5	5
Letala	—	—	—	—	1	—	—	2	—	—	—	—	—	—	—	—	2	—	36	41
Salo	—	7	—	—	—	—	—	7	3	—	—	—	—	3	—	—	6	—	45	71
Ikalis	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	2	—	4	7
Hvittis	—	1	—	—	13	—	—	1	4	—	—	—	—	3	—	—	3	—	60	85
Godby	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	3	3
Tavastehus	—	—	—	2	1	—	—	—	1	—	—	—	—	2	—	—	1	1	23	31
Tammerfors	—	—	—	—	—	—	—	—	5	—	—	—	—	1	—	—	4	—	11	21
Lahtis	—	—	—	—	—	—	—	2	2	—	—	—	—	1	—	—	—	11	11	27
Jämsä	—	10	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	2	—	29	41
Wiborg	—	1	—	—	—	—	—	2	2	—	—	—	—	7	—	—	21	2	1	36
Fredrikshamn	—	—	—	1	—	—	—	—	11	—	—	—	—	—	—	—	5	—	16	33
Nykyrka	—	—	—	1	—	—	—	3	5	—	—	5	—	2	—	—	2	—	1	19
Kexholm	—	—	—	—	1	—	—	—	5	1	—	—	—	1	—	—	15	—	6	29
Kronoborg	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	2	—	—	—	3
Sordavala	—	7	—	—	—	—	—	3	—	5	—	—	—	—	—	—	5	5	20	45
Willmanstrand	—	2	—	—	—	—	—	2	1	—	—	—	—	2	—	—	6	—	2	15
S:t Michel	—	5	—	—	—	—	—	5	—	—	—	—	—	2	—	—	14	—	1	27
Heinola	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	8	10
Nyslott	—	8	—	—	1	—	—	35	—	4	—	—	—	5	—	—	5	—	3	61
Kuopio	—	1	1	—	—	—	—	3	—	—	—	—	—	—	—	—	8	—	8	21
Joensuu	—	2	1	—	—	—	—	22	11	1	1	—	—	1	—	—	7	—	19	65
Idensalmi	—	—	8	—	—	—	—	10	—	—	—	—	—	4	—	—	25	—	8	55
Nurmes	—	2	1	—	—	—	—	33	—	—	—	—	—	4	—	—	2	—	1	43
Suonenjoki	—	—	—	—	—	—	—	4	—	—	—	—	—	1	—	—	5	—	3	13
Tohmajärvi	—	6	2	—	—	—	1	30	3	2	—	—	—	3	—	—	10	1	1	59
Nikolaistad	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	9	9
Kristinestad	—	—	2	—	—	—	—	12	—	—	—	—	—	6	—	—	—	—	31	51
Seinäjoki	—	—	1	—	—	—	1	7	—	—	—	—	—	—	—	—	3	3	6	21
Gamlakarleby	—	—	—	—	1	—	—	4	3	—	—	—	—	—	—	—	1	—	2	11
Jyväskylä	—	8	—	—	4	—	—	15	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	36	63
Saarijärvi	—	2	1	—	—	—	—	10	—	—	—	—	—	—	—	—	3	2	4	22
Haapavesi	—	—	1	1	1	—	—	2	—	—	—	—	—	—	—	—	3	—	4	12
Ylivieska	—	—	4	—	1	1	—	10	—	—	—	—	—	—	—	—	18	—	14	48
Uldåborg	—	—	—	—	—	—	—	1	3	—	—	—	—	—	—	—	4	—	9	17
Kajana	—	—	—	—	1	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	4	—	4	10
Kemi	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	1
Rovaniemi	—	—	—	—	1	—	—	5	—	—	—	—	—	—	—	—	3	2	1	12
Summa	2	66	22	7	26	1	2	232	70	13	1	5	1	48	2	2	195	92	554	1,343

Tabell öfver år 1905 verkställda undersökningar med tuberkulin.

Orten där undersökningen skett.	Antal undersökta kreatur.	Antal kreatur som reagerat.	Antal verkställda obduktioner.	
			Tuberkulösa.	Icke tuberkulösa.
Nylands län.				
Anjala	90	—	—	—
Artsjö	187	—	—	—
Borgnäs	159	2	—	—
Borgå socken	1,672	34	34	—
Elimä	1,119	50	—	—
Esbo	900	160	87	1
Helsinge	363	3	—	—
Helsingfors	133	—	—	—
Iittis	293	2	—	—
Jaala	136	1	—	—
Karis	70	3	—	—
Kyrkslätt	504	6	—	—
Lappträsk	204	4	—	—
Liljendal	30	1	—	—
Lojo	632	33	—	—
Mörskom	338	—	—	—
Nummis	522	36	—	—
Nurmijärvi	702	16	—	—
Orimattila	261	2	—	—
Perno	554	29	—	—
Pojo	559	40	—	—
Sibbo	423	26	26	—
Sjundeå	151	—	—	—
Snappertuna	123	18	—	—
Strömfors	362	95	—	—
Tenala	66	—	—	—
Thusby	75	—	—	—
Vichtis	680	21	2	—
Summa	11,308	582	149	1
Åbo och Björneborgs län.				
Angelniemi	124	—	—	—
S:t Bertils	252	10	—	—
Bjerno	278	7	—	—

Orten där undersökningen skett.	Antal undersökta kreatur.	Antal kreatur som reagerat.	Antal verkställda obduktioner.	
			Tuberkulösa.	Icke tuberkulösa.
Brunkkala	78	2	—	—
Dragsfjärd	82	1	—	—
Eura	16	11	—	—
Euraåminne	489	21	—	—
Finby	153	2	—	—
Finström	10	—	—	—
Gustafs	224	2	—	—
Halikko	635	25	—	—
Harjavalta	52	2	—	—
Hinnerjoki	19	—	—	—
Hvittis	323	7	—	—
Ikalis	47	—	—	—
Karkku	40	—	—	—
Karuna	143	3	—	—
Kauvatsa	27	1	—	—
Kiikka	103	—	—	—
Kimito	226	4	—	—
Kjulo	87	—	—	—
Kumo	40	3	—	—
Kuusjoki	90	2	—	—
Letala	39	1	—	—
Loimijoki	588	26	—	—
Lokalaks	59	7	—	—
Masku	80	1	—	—
Mietois	161	1	—	—
Muurla	83	—	—	—
Nakkila	243	12	8	—
Norrmark	8	—	—	—
Nådendals landsförs.	55	—	—	—
Pargas	140	33	—	—
Piikkis	49	—	—	—
Punkalaidun	580	6	—	—
Pyhämaa	9	—	—	—
Pöytis	102	21	—	—
Sagu	203	22	—	—
Suodenniemi	31	2	—	—
Tyrvis	177	3	—	—
Töfsala	137	—	—	—
Ulfsby	321	17	5	—

Orten där undersökningen skett.	Antal undersökta kreatur.	Antal kreatur som reagerat.	Antal verkställda obduktioner.	
			Tuberkulösa.	Icke tuberkulösa.
Uskela	150	2	—	—
Wambula	80	6	—	—
Webmo	32	—	—	—
Wårdö	9	1	—	—
Yläne	115	3	—	—
Summa	6,989	267	13	—
Tavastehus län.				
Akkas	62	—	—	—
Birkkala	186	8	—	2
Hattula	76	2	—	2
Hauho	194	—	—	—
Hausjärvi	347	7	1	—
Hollola	325	3	—	1
Humppila	89	—	—	—
Janakkala	351	1	—	—
Jokkis	1,022	17	—	—
Jämsä	643	8	—	—
Kalvola	1	—	—	—
Kangasala	27	1	—	1
Korpilaks	105	—	—	—
Kuhmois	216	3	—	—
Kärkölä	32	1	—	—
Lampis	256	5	—	4
Messuby	517	28	—	5
Nastola	1,327	12	6	6
Padasjoki	263	3	—	2
Pälkäne	91	2	—	2
Somero	467	1	—	1
Tammela	12	3	1	—
Tavastehus stad	2	—	—	—
Tavastehus landsförs.	188	8	2	—
Tyrvändö	264	2	1	1
Urdiala	315	8	—	—
Vesilaks	453	9	—	9
Vånå	192	3	—	1
Ylöjärvi	192	14	—	14
Ypäjä	478	31	—	—
Summa	8,693	180	11	51

Orten där undersökningen skett.	Antal undersökta kreatur.	Antal kreatur som reagerat.	Antal verkställda obduktioner.	
			Tuberkulösa.	Icke tuberkulösa.
Wiborgs län.				
S:t Andreae	151	2	—	—
Impilaks	109	3	3	—
Jääskis	179	4	—	1
Kexholms stad	59	—	—	—
Kronoborg	7	1	—	1
Kymmene	63	—	—	—
Lappvesi	129	3	—	3
Miehikkälä	38	—	—	—
Pyhäjärvi	443	189	12	1
Pyttis	106	10	—	—
Ruokolaks	70	—	—	—
Ruskeala	105	—	—	—
Sippola	121	6	—	—
Sordavala socken	169	2	—	—
Soanlaks	33	—	—	—
Suistamo	86	—	—	—
Valkeala	14	—	—	—
Valkjärvi	42	21	—	—
Vederlaks	350	1	—	—
Vekkelaks	103	—	—	—
Viborgs socken	187	—	—	—
Summa	2,564	242	15	6
S:t Michels län.				
Gustaf Adolfs	118	1	—	—
Heinola	206	4	—	—
Jorois	125	3	—	—
Luhango	19	—	—	—
S:t Michels stad	261	1	—	—
» socken	32	—	—	—
Rantasalmi	66	—	—	—
Sulkava	68	—	—	—
Sysmä	591	11	1	1
Summa	1,486	20	1	1

Orten där undersökningen skett.	Antal undersökta kreatur.	Antal kraetur som reagerat.	Antal verkställda obduktioner.	
			Tuberkulösa.	Icke tuberkulösa.
Kuopio län.				
Eno	23	—	—	—
Idensalmi	283	24	2	—
Karttula	1,190	8	2	—
Kontiolaks	265	—	—	—
Kuopio socken	183	1	—	—
Kuusjärvi	153	5	—	—
Lapinlaks	147	2	—	—
Leppävirta	174	3	—	3
Libelits	284	—	—	—
Maaninga	85	—	—	—
Pielavesi	15	—	—	—
Pielisjärvi	29	—	—	—
Polvijärvi	60	—	—	—
Tohmajärvi	67	1	—	—
Summa	2,958	44	4	3
Wasa län.				
Bötom	38	1	—	—
Ilmola	95	60	6	—
Jakobstad	29	1	1	—
Jalasjärvi	11	—	—	—
Jyväskylä socken	263	1	—	—
Kauhajoki	45	2	—	—
Kauhava	46	1	—	—
Kivijärvi	10	—	—	—
Kristinestad	79	1	—	—
Kveflaks	282	5	5	—
Lappfjärd	42	—	—	—
Lappo	4	—	—	—
Laukas	242	6	—	—
Mustasaari	298	3	2	1
Nurmo	2	—	—	—
Närpes	42	—	—	—
Petäjävesi	66	—	—	—
Pörtom	93	1	1	—

Orten där undersökningen skett.	Antal undersökta kreatur.	Antal kreatur som reagerat.	Antal verkställda obduktioner.	
			Tuberkulösa.	Icke tuberkulösa.
Sideby	43	—	—	—
Solf	30	4	4	—
Storkyro	245	—	—	—
Storå	19	—	—	—
Toholampi	35	—	—	—
Wasa stad	38	—	—	—
Wiitasaari	69	—	—	—
Östermark	62	2	—	—
Summa	2,228	88	19	1
Uleåborgs län.				
Brahestad	10	—	—	—
Haapajärvi	119	—	—	—
Haapavesi	97	—	—	—
Ijo	41	—	—	—
Kalajoki	352	—	—	—
Kemi stad	6	—	—	—
Kestilä	44	—	—	—
Kuhmoniemi	39	—	—	—
Limingo	791	39	7	—
Muonionniska	40	1	—	—
Oulais	32	—	—	—
Paavola	41	—	—	—
Paldamo	133	—	—	—
Pudasjärvi	79	—	—	—
Pyhäjoki	59	—	—	—
Revolaks	38	—	—	—
Rovaniemi	178	6	2	—
Salo	110	—	—	—
Sievi	68	—	—	—
Siikajoki	42	—	—	—
Sotkamo	50	—	—	—
Suomussalmi	23	—	—	—
Uleåborgs stad	10	—	—	—
Uleåborgs socken	119	2	—	—
Summa	2,494	48	9	—

Tabell öfver år 1905 verkställd undersökning af importeradt amerikanskt fläsk.

Importorten.	Mängden importeradt fläsk.		Mängden trikinbemängdt fläsk.		
	Antal stycken.	Vikt i kilogram.	Antal stycken.	Vikt i kilogram.	Procent.
Gamlakarleby	2,741	17,480	—	—	—
Hangö	49,913	306,612	42	234	0,08
Helsingfors	3,394	23,631	—	—	—
Kemi	969	5,516	1	6	0,11
Uleåborg	9,564	62,176	2	13	0,02
Wasa	61,512	384,720	79	464	0,12
Wiborg	15,193	93,082	5	33	0,04
Åbo	1,851	11,753	1	6	0,05
Summa	145,137	904,970	130	756	0,08

VIII. Läkarepersonalen.

Utnämningar och förordnanden.

Jan. 27. Med. lic. Antti Wiik till stadsläkare i Joensuu.
» 31. Med. lic. Sigfrid Wilhelm Liljeblom till provinciallläkare i Uleåborgs distrikt.
Febr. 1. Med. lic. Axeli Forsman förordnad att under ett år från 28 Januari bestrida ett medicinalrådsembete.
» 7. Med. lic. Edvard Johan Horelli förordnad till andre underläkare å Fagernäs centralanstalt för en tid af tre år.
» 13. Med. lic. Uno Axel Fleege till Stadsläkare i Kaskö.
» 14. Med. lic. Birger Runeberg till assistentläkare vid Kirurgiska sjukhuset i Helsingfors.
» » Med. lic. Emil Alfons Behse till assistentläkare vid Oftalmologiska afdelningen.
» 28. Med. lic. Otto Richard Gardberg till stadsläkare i Ekenäs.
Mars 6. Med. o. kir. D:rn Albert Johan Sundholm till läkare vid länesjukhuset i Wasa.
» 31. Med. o. kir. D:rn Wilhelm Heinrich Herman Stockman till läkare vid extra veneriska sjukhuset i Helsingfors.
April 26. Med. lic. Gustaf Pitkänen till biträdande läkare vid allm. sjukhuset i Tammerfors.
» 28. Med. lic. Ernst Arnold Therman till t. f. underläkare vid Lappvikscentralanstalt.
Maj 5. Med. lic. Otto Rohde till extra läkare vid Medicinalstyrelsen.
» 8. Med. lic. Karl Gustaf Winqvist till biträdande öfverläkare vid Pitkäniemi centralanstalt.
» 8. Med. lic. Onni Fredrik Tavaststjerna till stadsläkare i Nyslott.
» » Med. lic. Anders Emil Luukkonen till stadsläkare i Kexholm.
» 9. Med. lic. Karl Viktor Hällberg att t. v. vara massör vid Kirurgiska sjukhuset.

Maj 15. Med. o. kir. D:rn Friherre Oskar Johannes von Hellens att t. v. förestå assessorstjänsten vid Medicinalstyrelsen.

» 22. Med. lic. Paul Styrbjörn Wirzenius till underläkare vid länesjukhuset i Kuopio.

» » Med. lic. Wilho Angervo till underläkare vid länesjukhuset i St. Michel.

» » Med. lic. Walter Einar Anthoni till underläkare vid länesjukhuset i Tavastehus.

» » Med. o. kir. D:rn Gustaf Sigurd Gideon von Numers till andra underläkare vid länesjukhuset i Wiborg.

» 30. Med. lic. Ernst Arnold Therman till underläkare vid Lappviks centralanstalt på tre år.

Juni 8. Med. lic. Herman Viktor von Willebrand att vara underläkare vid extra veneriska sjukhuset i Helsingfors.

» » Med. lic. Robert Edvard Albert Björkenheim till underläkare vid D:rn Arthur af Forselles privata sjukhus i Helsingfors.

Juli 13. Veterinär Edvard Sigfrid Boxström till kommunaldjurläkare i Kimito, Dragsfjerd, Westanfjerd och Finnby kommuner.

Aug. 1. Med. lic. Daniel Gustaf Wallé till underläkare vid Nummela sanatorium.

» 10. Med. o. kir. D:rn Arthur Rudolf Clopatt till föreståndare för vaccinberedningsanstalten i Helsingfors.

» 24. Med. lic. John Ferdinand Lojander att bestrida underläkaretjänsten vid extra veneriska sjukhuset i Helsingfors.

» 31. Veterinär Karl Ernst Fredrik Albrecht till kommunaldjurläkare i Närpes och Öfvermark socknar samt Kaskö stad.

Sept. 8. Veterinär Henrik Gabriel Jääskeläinen till länedjurläkare i Salo distrikt.

Okt. 3. Med. lic. Karl Robert von Kraemer till underläkare vid Nummela sanatorium.

Förordnade till kommunalläkare.

Jan. 5. Med. lic. Juhani Fredrik Huttunen i Karttula och Vesanto.

Febr. 1. » » Otto Arne Ehnberg i Suojärvi.

» 7. » » Anders Konrad August Bustorff i Pemar.

Mars 31. » » Kaarlo Reinhold Ignatius i Alavo, Töysä, Kuortane och Etseri.

April 14. » » Aappo Pikkarainen på ett år i Eura m. fl.

» 10. » » Johannes Wilhelm Weckman i Kemi träsk och Kuolajärvi.

April 10. Med. lic. Hjalmar Törnroth i Muonioniska och Enontekis.
» » » » Georg Eligius Alander i Turtola, Öfvertorneå och Kolari.
» » » » Heikki Huovinen i Kuusamo.
Maj 5. » » Wäinö Johannes Seppänen i Ruovesi.
» » » » Axel Anders Törnström i Sastmola och Siikais.
» 9. » » Karl Joel Alarik Hartman i Pälkäne.
Juni 8. » » Karl Hjalmar Rafael Wegelius i Kangasala.
» 15. » » Eliel August Nessling i Wetil, Kaustby, Perho och Halso.
» 29. » » Daniel Gustaf Walle i Uguniemi.
Aug. 5. » » Arthur Josef Theodor Molander i Jorois.
» 10. » » Tahvo Rytkölä i Björkö.
» 5. » » Edvard Buss i Hyrynsalmi m. fl.
» 19. » » Kaino Gustaf Kahelin i Elimä.
» 29. » » Karl Arvid Grönlund i Kimito Dragsfjerd och Westanfjerd.
Okt. 27. » » Oskar Alarik Hornborg i Wehmo och Töfsala.
Nov. 14. » » Karl Selim Wilén i St. Andreæ.
Dec. 15. » » Hjalmar Gorschelnik i Kivinebb.
» 21. » » Ismael Olsoni i Parkano.
» 28. » » Olavi Albin Kosonen Kerimäki.

Legitimerade läkare.

Febr. 6. Med. lic. Juho Santeri Jalava.
» 20. » » Anders Emil Luukkonen.
» » » » Karl Erik Hartman.
» 22. » » Alexej Maximoff.
Maj 1. » » Robert Edvard Albert Björkenheim.
» 13. » » Johannes Einar Therman.
» 22. » » Karl Robert Emil von Kraemer.
» » » » Erik August Krohn.
Juni 2. » » Olavi Albin Kosonen.
» » » » Hugo August Edvard Forssell.
» » » » Nils Albert Harald Sundelius.
Sept. 23. » » Axel Viktor August Aminoff.
Dec. 2. » » Ismael Olsoni.
» 14. » » Johan August Huhti.
» » » » Karl Werner Boije.

Legitimerade djurläkare.

Febr. 10. Johan Birger Pettersson.
April 4. Carl Gustaf Gahmberg.

Juli 13. Otto Hjalmar Lautela.
» » Georg Engelbert Korte.
Sept. 19. Frans Ferdinand Pihlström.

Legitimerade tandläkare.

Mars 31. Einar Relander.
Juni 15. Karl Walter Ivar Andersson.
Nov. 18. Petter Woldemar Airaksinen.

Aflidne.

Mars 23. Med. lic. Anton Landzett.
April 8. F. d. Provinciallläkaren Med. o. kir. D:rn Kristian Fredrik Forsius.
Maj 6. F. d. provinciallläkaren Henric Hällström.
Maj 15. Andre stadsläkaren i Helsingfors Med. lic. Johan Edvard Juslin.
Juli 18. F. d. Provinciallläkaren Johan Wilhelm Roschier.
» 21. Kirurgie Magistern Gustaf Daniel Grönlund.
Aug. 8. Stadsläkaren i Björneborg Med. lic. Frithioff Liljeblad.
Sept. 7. Med. o. kir. D:rn August Magnus Lilius.
Nov. 1. Stadsläkaren i Joensuu Med. lic. Antti Wiik.
Dec. 18. Med. o. kir. D:rn Emil Ferdinand Rosenqvist.

Erhållit afsked.

Jan. 5. Underläkaren vid Fagernäs centralanstalt Med. lic. Ernst Arnold Therman.
» 13. Stadsläkaren i Kexholm Med. lic. Heikki Koljonen.
Juni 21. Länedjurläkaren i Salo distrikt Alexander Napoleon Stolpe.
Okt. 24. Länedjurläkaren i St. Michels distrikt Fredrik Gustaf Ganszauge.

IX. Medicinalstyrelsen.

Medicinalstyrelsen har under år 1905 handlagt ärenden till följande antal:

a) *på kansliet.*

Bref och remisser från Kejserliga Senaten	610
Skrifvelser från särskilda auktoriteter	404
Skrifvelser och rapporter från underlydande tjänstemän	2,637
Suppliker	750
Obduktionsattester	502
Utgångna expeditioner	3,639

b) *på kammarkontoret.*

Ankomna skrifvelser	3,569
Utgångna expeditioner	4,586

Tabell-Bilagor.

Tab. 1.

Skyddskoppympningen i Finland 1905.

Län och provincial-läkaredistrikt.	Antal vaccinationspligtige enligt presterskapets förteckningar.				Antal vaccinerade.				Ympningens resultat.						Antalet frånvarande från granskningen.	Vaccinerade 3 år å rad utan påföljd.
									Under 2 år.		2—10 år.		Öfver 10 år.			
	Under 2 år.	2—10 år.	Öfver 10 år.	Summa.	Under 2 år.	2—10 år.	Öfver 10 år.	Summa.	Fullständigt.	Ofullständigt.	Fullständigt.	Ofullständigt.	Fullständigt.	Ofullständigt.		
Nylands län.																
Helsingfors	2,273	674	4	2,951	1,621	352	1	1,974	1,542	37	338	3	1	—	53	—
Lovisa	1,783	241	6	2,030	1,509	118	5	1,632	1,446	52	107	9	1	—	17	—
Ekenäs	1,395	162	8	1,565	1,007	70	—	1,077	985	21	68	2	—	—	1	1
Lojo	1,492	274	4	1,770	1,157	146	1	1,304	1,038	79	134	4	1	—	48	—
Summa	6,943	1,351	22	8,316	5,294	686	7	5,987	5,011	189	647	18	3	—	119	1
Åbo och Björneborgs län.																
Åbo	2,325	235	26	2,586	1,785	50	7	1,842	1,572	164	44	3	7	—	52	1
Nystad	1,080	61	2	1,143	950	32	—	982	903	39	32	—	—	—	8	—
Rimito	350	27	4	381	307	7	—	314	250	52	5	2	—	—	5	—
Godby	556	70	11	637	439	34	2	475	416	20	34	—	1	1	3	—
Salo	1,443	57	—	1,500	1,322	51	—	1,373	1,217	84	44	5	—	—	23	—
Björneborg	3,352	484	72	3,908	2,085	260	18	2,363	1,911	155	238	15	11	5	28	—
Ikalis	1,526	177	86	1,789	1,177	67	2	1,246	986	116	59	2	1	—	82	—
Tyrvis	1,212	79	—	1,291	964	26	—	990	865	81	24	2	—	—	18	—
Hvittis	1,640	128	35	1,803	1,323	77	11	1,411	1,294	27	76	—	11	—	3	—
Summa	13,484	1,318	236	15,038	10,352	604	40	10,996	9,414	738	556	29	31	6	222	1
Tavastehus län.																
Ruovesi	1,071	169	1	1,241	869	65	—	934	768	100	59	6	—	—	1	—
Tammerfors	2,409	169	16	2,594	1,639	294	2	1,935	1,611	18	289	5	2	—	10	—
Tammela	1,962	146	1	2,109	1,647	76	—	1,723	1,372	226	62	13	—	—	50	—
Tavastehus	1,348	68	3	1,419	1,289	60	3	1,352	1,272	17	60	—	3	—	—	—
Jämsä	1,528	108	—	1,636	1,248	19	—	1,267	1,028	197	15	4	—	—	23	5
Hollola	1,613	116	1	1,730	1,283	60	—	1,343	1,183	89	60	—	—	—	11	—
Summa	9,931	776	22	10,729	7,975	574	5	8,554	7,234	647	545	28	5	—	95	5

Län och provincial-läkaredistrikt.	Antal vaccinationspligtige enligt presterskapets förteckningar.				Antal vaccinerade.				Ympningens resultat.						Antalet frånvarande från granskningen.	Vaccinerade 3 år å rad utan påföljd.
									Under 2 år.		2—10 år.		Öfver 10 år.			
	Under 2 år.	2—10 år.	Öfver 10 år.	Summa.	Under 2 år.	2—10 år.	Öfver 10 år.	Summa.	Fullständigt.	Ofullständigt.	Fullständigt.	Ofullständigt.	Fullständigt.	Ofullständigt.		
Viborgs län.																
Viborg	3,464	969	16	4,449	2,112	351	7	2,470	2,052	40	339	7	7	—	25	—
Fredrikshamn	2,119	286	15	2,420	1,579	115	—	1,694	1,536	30	111	2	—	—	15	—
Villmanstrand	2,051	263	3	2,317	1,407	55	1	1,463	1,272	88	50	2	—	—	51	5
S:t Andreae	1,479	191	5	1,675	1,156	102	—	1,258	1,087	66	97	5	—	—	3	—
Mohla	1,823	163	—	1,986	1,300	85	—	1,385	824	393	71	7	—	—	90	—
Kexholm	1,229	160	—	1,389	905	108	—	1,013	769	62	90	6	—	—	86	—
Kronoborg	1,209	352	25	1,586	860	187	4	1,051	841	3	182	1	4	—	20	—
Sordavala	1,443	207	12	1,662	1,016	104	1	1,121	942	37	100	1	1	—	40	—
Salmis	1,086	36	—	1,122	944	32	—	976	418	343	19	8	—	—	188	—
Summa	15,903	2,627	76	18,606	11,279	1,139	13	12,431	9,741	1,062	1,059	39	12	—	518	5
S:t Michels län.																
S:t Michel	1,250	89	—	1,339	1,009	11	—	1,020	933	10	11	—	—	—	66	—
Heinola	1,319	830	32	2,181	819	475	9	1,303	670	121	405	63	4	5	35	—
Jorois	1,055	205	—	1,260	911	145	—	1,056	876	25	143	1	—	—	11	—
Nyslott	1,785	220	12	2,017	1,212	59	3	1,274	1,053	113	53	5	3	—	47	—
Summa	5,409	1,344	44	6,797	3,951	690	12	4,653	3,532	269	612	69	7	5	159	—
Kuopio län.																
Kuopio	1,877	285	—	2,162	1,562	199	—	1,761	1,490	28	184	15	—	—	44	—
Rautalampi	1,300	25	2	1,327	1,075	3	1	1,079	866	174	3	—	—	—	36	—
Idensalmi	2,054	32	—	2,086	1,818	99	—	1,917	1,485	333	78	21	—	—	—	4
Pielisjärvi	1,288	123	4	1,415	997	88	1	1,086	877	84	80	2	1	—	42	—
Tohmajärvi	1,801	71	—	1,872	1,370	29	—	1,399	1,266	75	26	1	—	—	31	—
Joensuu	1,545	141	6	1,692	1,401	99	6	1,506	1,124	216	76	19	6	—	65	2
Summa	9,865	677	12	10,554	8,223	517	8	8,748	7,108	910	447	58	7	—	218	6
Vasa län.																
Vasa	2,385	509	10	2,904	1,575	243	5	1,823	1,227	348	232	11	5	—	—	—
Kristinestad	2,946	381	22	3,349	2,186	202	1	2,389	1,985	160	193	8	1	—	42	1
Nykarleby	1,582	98	2	1,682	1,257	42	1	1,300	923	316	40	2	1	—	18	—
Gamlakarleby	1,858	240	26	2,124	1,574	116	4	1,694	1,367	157	107	3	4	—	56	—
Kuortane	2,536	270	7	2,813	2,108	146	2	2,256	1,854	235	135	11	2	—	19	—
Jyväskylä	2,415	504	13	2,932	1,809	144	1	1,954	1,697	98	137	6	1	—	15	—
Summa	13,722	2,002	80	15,804	10,509	893	14	11,416	9,053	1,314	844	41	14	—	150	1

Län och provincial-läkaredistrikt.	Antal vaccinationspligtige enligt prästerskapets förteckningar.				Antal vaccinerade.				Ympningens resultat.						Antalet frånvarande från granskningen.	Vaccinerade 3 år å rad utan påföljd.
									Under 2 år.		2—10 år.		Öfver 10 år.			
	Under 2 år.	2—10 år.	Öfver 10 år.	Summa.	Under 2 år.	2—10 år.	Öfver 10 år.	Summa.	Fullständigt.	Ofullständigt.	Fullständigt.	Ofullständigt.	Fullständigt.	Ofullständigt.		
Uleåborgs län.																
Uleåborg	1,993	461	7	2,461	905	388	2	1,295	732	147	342	33	1	1	39	—
Brahestad	684	269	10	963	322	85	2	409	315	7	83	2	2	—	—	1
Kalajoki	1,204	364	16	1,584	724	160	2	886	588	106	140	14	2	—	36	—
Haapajärvi	1,245	329	5	1,579	843	212	3	1,058	755	63	191	9	3	—	37	3
Kajana	1,883	325	7	2,215	1,145	141	3	1,289	974	135	116	21	3	—	40	—
Pudasjärvi	711	109	16	836	477	51	5	533	426	51	48	3	5	—	—	—
Torneå	1,281	626	109	2,016	687	229	4	920	500	183	159	69	—	4	5	—
Rovaniemi	[1]) 450	194	12	656	344	198	18	560	310	33	189	9	17	1	1	—
Kittilä	558	164	6	728	402	88	1	491	358	44	60	28	1	—	—	—
Summa	10,009	2,841	188	13,038	5,849	1,552	40	7,441	4,958	769	1,328	188	34	6	158	4
Vaccindepoten i Helsingfors . . .	—	—	—	—	497	259	5	761	473	21	246	9	4	1	7	—
Summa för hela landet	85,266	12,936	680	98,882	63,929	6,914	144	70,987	56,524	5,919	6,284	479	117	18	1,646	23

Taulu 2.

Suomen sairashoitolaitoksissa vuonna 1905 hoidetut sairaat.

	Sairasvuodeitten luku.	Vuodelta 1905 jäänieitä.	Vuonna 1905 vastaanotettuja.	Hoidettujen kokonaisluku.	Uloskirjoitettu.					Vuoteen 1906 jäänieitä.	Sairashoitopäivien luku.	Sairashoitopäivien keskimäärä.	Keskimäärä sairaita päivää kohti.
					Terveeni.	Parennuksella.	Parantumatta	Kuolleena.	Hoitamatta.				
Helsinki:													
Yleisen sairashuoneen kirurginen osasto	154	153	1,505	1,658	1,062	155	44	131	103	163	63,768	38,5	174,7
S:n s:n sisätautien osasto	90	85	870	955	286	346	114	104	22	83	30,447	31,9	83,4
S:n s:n pathol. anat. » [2])	14	10	41	51	2	17	14	3	1	14	3,690	72,4	12,2
S:n s:n syfiliittinen »	150	101	937	1,038	892	23	—	3	—	120	37,598	36,2	103,0
S:n s:n silmä »	41	32	352	384	160	164	24	—	7	29	12,248	31,9	33,6
S:n s:n lapsi »	35	29	310	339	171	63	20	47	13	25	11,426	33,7	31,3
S:n s:n lapsenpäästö ».	50	35	1,601	1,636	1,592	—	15	7	—	22	13,041	8,0	35,7

[1]) Uppgift saknas öfver vaccinationspligtige i Kemijärvi socken.

[2]) Suljettu heinä- ja elokuun aikana.

	Sairasvuodeitten luku.	Vuodelta 1905 jääneitä.	Vuonna 1907 vastaanotettuja.	Hoidettujen kokonaisluku.	Uloskirjoitettu. Terveenä.	Paremmaksi tulleena.	Parantumatta.	Kuolleena.	Hoitamatta.	Vuoteen 1908 jääneitä.	Sairashoitopäivien luku.	Sairashoitopäivien keskimäärä.	Keskimäärä sairaita päivässä kohti.
Helsinki:													
Yleisen sairashuoneen naistautien osasto	25	19	413	432	210	110	5	4	83	20	7,030	16,3	19,3
S:n s:n s:n lapsenpäästölaitoksella	—	4	77	81	60	8	7	4	—	2	1,773	21,9	4,9
Ylimääräinen veneerinen sairashuone Gumtäcktissä [1]	52	—	342	342	277	—	29	—	—	36	9,854	28,8	35,9
Hoitolaitos mielisair. varten	130	126	22	148	6	11	23	4	—	104	44,157	298,4	121,0
Läänin vankilan sairashuone	—	5	84	89	33	29	19	1	—	7	1,738	19,5	4,8
Kuritus vankilan »	10	9	94	103	65	21	2	6	—	9	3,015	29,3	8,3
Marian sairaala, sisätautien osasto	116	123	1,117	1,240	463	357	60	245	—	115	43,186	34,8	118,3
S:n kirurginen osasto	30	35	345	380	253	25	24	39	—	39	12,075	31,3	33,1
S:n kulkutauti »	50	23	302	325	232	11	—	14	57	11	7,822	24,0	21,4
Ylimääräinen lavantautisairaala [2]	—	—	107	107	101	3	1	1	1	—	2,320	21,7	32,4
Sairastupa Sörnäisissä	10	11	124	135	64	46	2	14	1	8	3,049	22,6	8,4
Työ- ja vaivaistalon sairashuone	90	84	185	269	30	53	46	61	—	79	27,326	101,6	74,9
Kunnallinen hoitolaitos mielisairaita varten	72	147	109	256	26	18	18	26	—	168	55,096	215,2	150,9
Lääkärien yksityinen sairaskoti [3]	—	2	53	55	37	11	5	2	—	—	802	14,6	5,3
Eira [4]	40	—	288	288	174	63	10	10	11	20	5,129	17,8	24,8
Diakonissalaitos	100	84	1,155	1,239	555	420	74	53	57	80	33,504	27,0	91,8
Rautatien lasareeti	14	8	139	147	95	23	12	2	6	9	2,736	18,6	7,5
Kammion ja Tallbackan sairaskoti hermo- ja mielisairaita varten	76	50	256	306	46	134	54	10	—	62	20,049	65,5	54,9
Parantumattomien sairaitten koti	40	43	9	52	—	—	—	12	—	40	15,288	294,0	41,9
Prof. Engströmin gynäkol. klinik	28	9	487	496	349	105	14	5	10	13	7,509	15,1	20,6
Rouva Hulda Fröjdman'in yksityinen sairaskoti	25	10	278	288	171	62	24	9	12	10	6,178	22,2	16,9
T:ri af Forselles'in kirurginen sairashuone	18	9	178	187	154	17	4	2	2	8	3,630	19,4	9,9
Tuberkuloosi sair. Grejus [5]	26	—	37	37	—	4	3	4	—	26	2,669	72,1	19,6
Porvoo: Sairaskoti	30	6	132	138	81	31	8	12	—	6	2,421	17,5	6,6
Yksityin. lapsenpäästölaitos	12	6	114	120	115	—	—	1	—	4	1,170	9,8	3,2

[1]) Avattiin 1 p. Huhtikuuta. [2]) Avoinna $^{20}/_{7}$—$^{30}/_{9}$. [3]) Avoinna $^{1}/_{1}$—$^{31}/_{5}$. [4]) Avattiin 8 p. Kesäkuuta. [5]) Avattiin 18 p. Elokuuta.

	Sairasvuodeitten luku.	Vuodelta 1905 jääneitä.	Vuonna 1905 vastaanotettuja.	Hoidettujen kokonaisluku.	Uloskirjoitettu.					Vuoteen 1906 jääneitä.	Sairashoito-päivien luku.	Sairashoitopäivien keskimäärä.	Keskimäärä sairaita päivää kohti.
					Terveenä.	Paremmaksi tulleena.	Parantumatta.	Kuolleena.	Hoitamatta.				
Porvoon maalaiskunnan sairastupa	13	7	162	169	129	15	2	9	3	11	2,772	16,4	7,6
Lovisa: Yleinen sairashuone	20	15	213	228	139	54	12	7	4	12	4,609	20,2	12,6
Vastaanottolaitos	4	4	16	20	1	5	11	1	—	2	893	44,7	2,4
Kerava: Yhdistyksen kaatuvaistautisten hoitoa varten sairaskoti	30	16	18	34	—	3	2	—	—	29	8,385	246,6	23,0
Hankoniemi: Kunnallis sairashuone	14	2	91	93	72	8	5	7	—	1	947	10,2	2,6
Högsand sanatoorio nystyrätautisia lapsia varten [1]	30	—	31	31	2	27	2	—	—	—	3,116	100,5	28,9
Tammisaari: Sairaskoti	15	11	157	168	103	31	5	17	1	11	4,443	26,4	12,2
Vihti: Sairast., lasareeti osasto	10	2	70	72	38	21	5	7	—	1	775	10,8	2,1
» lapsenpäästölaitos	2	1	56	57	57	—	—	—	—	—	331	5,8	0,9
Fiskars'in tehtaan sairashuone	11	—	39	39	27	6	4	2	—	—	698	17,9	1,9
Orimattila: Sairastupa	16	10	234	244	173	31	18	17	1	4	3,338	13,7	9,1
Elimä: Sairastupa	12	6	129	135	95	26	4	2	3	5	2,731	20,2	7,5
Kirkkonummi: Sairastupa	12	3	119	122	99	13	9	1	—	—	1,421	11,6	3,9
Nummelan keuhkotauti parantola	60	40	166	206	3	94	42	7	—	60	22,844	110,9	62,6
Turku:													
Läänin yleisen sairashuoneen lasareeti osasto	60	58	918	976	732	65	40	67	19	53	22,801	23,4	62,5
Läänin yleisen sairashuoneen syfiliittinen osasto	60	14	162	176	145	2	6	—	1	22	5,722	32,5	15,7
Vastaanottolaitos mielisairaita varten	20	18	35	53	12	10	10	2	1	18	6,887	129,9	18,9
Kunnallis sairashuon. osasto ei tarttuvia tautia varten	52	64	416	480	242	66	18	83	—	71	23,660	49,3	64,8
Kunnallis sairashuon. osasto kulkutautia varten	24	16	192	208	180	—	—	18	—	10	3,872	18,6	10,6
Kunnallis sairashuon. osasto mielisairaita varten	30	26	25	51	8	9	3	3	—	28	9,815	192,5	26,9
T:ri C. v. Heideken'in lapsenpäästölaitos	19	16	898	914	855	7	2	3	36	11	7,318	8,0	20,0
Yksityin. sairaskoti Turussa	10	4	91	95	70	16	4	2	—	3	1,677	17,7	4,6
T:ri Grunér'in yksityin. sairashuone silmätauteja varten	9	4	86	90	47	32	10	—	1	—	1,526	17,0	4,2

[1]) Avoinna $^{2}/_{6}$—$^{18}/_{9}$.

	Sairasvuodeitten luku.	Vuodelta 1905 jäänеitä.	Vuonna 1905 vastaanotettuja.	Hoidettujen kokonaisluku.	Uloskirjoitettu.					Vuoteen 1906 jäänеitä.	Sairashoito-päivien luku.	Sairashoitopäivien keskimäärä.	Keskimäärä sairaita päivää kohti.
					Terveenä.	Paremmaksi tulleena.	Parantumatta.	Kuolleena.	Hoitamatta.				
Turku:													
Läänin vankilan sairashuone	—	—	6	6	6	—	—	—	—	—	131	21,8	0,4
Kuritus vankilan »	20	8	109	117	94	11	—	5	—	7	2,704	23,1	7,4
Pori: Yleisen sairashuoneen lasareeti osasto	12	17	258	275	192	29	10	20	5	19	6,952	25,3	19,0
Yleis. sairash. syfiliitt. osasto	38	20	144	164	140	5	1	1	—	17	5,268	32,1	14,4
Lapsenpäästölaitos	4	1	132	133	132	—	—	—	—	1	765	5,8	2,1
Kunnallis sairashuone . . .	45	15	355	370	233	54	17	36	5	25	6,233	16,8	17,0
Uusikaupunki: Kunnallis sairashuone	8	4	69	73	37	25	4	6	—	1	1,913	26,2	5,2
Rauma: Yksityinen sairashuone	17	3	142	145	89	25	11	4	3	13	2,033	14,0	5,6
Seili: Turvalaitos mielisairaita varten	53	65	2	67	—	—	—	1	—	66	23,792	354,3	58,2
Ahvenanmaa: Yleisen sairashuoneen lasareeti osasto . .	4	4	67	71	45	15	5	4	—	2	2,353	33,1	6,4
Yleis. sairash. syfiliitt. osasto	8	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Mariahamina: Yksityinen sairashuone	8	2	123	125	84	32	4	—	1	4	1,828	14,6	5,0
Kulkatauti sairaala	10	—	11	11	9	—	—	1	—	1	83	7,5	0,3
Loimaa-Alastaro: Sairastupa .	16	7	109	116	80	18	1	7	3	7	2,850	24,6	7,8
Huittinen: Sairastupa	10	3	70	73	51	13	2	3	1	3	1,492	20,4	4,1
Ikaalinen: »	11	4	86	90	65	9	2	5	—	9	2,081	23,1	5,7
Harjavalta: Piiri mielisairaala .	32	45	15	60	—	3	4	5	—	48	17,863	297,7	48,9
Dahlsbruk: Sairastupa	6	—	23	23	7	8	4	3	1	—	525	22,8	1,4
Hämeenlinna:													
Läänin yleisen sairashuoneen lasareeti osasto . . .	50	35	443	478	303	69	18	39	11	38	15,166	31,7	41,6
Läänin yleisen sairashuoneen syfiliittinen osasto .	36	15	216	231	186	7	12	1	—	25	7,629	34,8	20,9
Ylimääräinen veneerinen sairashuone [1])	15	—	16	16	5	—	1	—	—	10	256	16,0	0,7
Lapsenpäästölaitos	2	—	51	51	48	1	—	—	1	1	429	8,4	1,2
Kunnallis sairashuone . . .	19	13	104	117	62	25	4	19	—	7	3,356	28,7	9,2
Läänin vankilan sairashuone	—	4	21	25	11	7	5	—	—	2	470	—	—
Kuritus- ja työvankilan sairashuone	17	7	124	131	95	22	—	—	2	12	2,556	19,5	7,0
Tampere: Yleisen sairashuoneen lasareeti osasto	35	29	394	423	279	41	13	45	10	35	12,935	30,6	35,4

[1]) Avoinna $^{9}/_{7}$—$^{31}/_{12}$.

	Sairasvuodetten luku.	Vuodelta 1905 jääneitä.	Vuonna 1905 vastaanotettuja.	Hoidettujen kokonaisluku.	Uloskirjoitettu.					Vuoteen 1906 jääneitä.	Sairashoitopäivien luku.	Sairashoitopäivien keskimäärä.	Keskimäärä sairaita päivää kohti.
					Terveenä.	Paremmaksi tulleena.	Parantumatta.	Kuolleena.	Hoitamatta.				
Tampere: Yleisen sairashuoneen syfiliittinen osasto.	40	21	243	264	209	12	2	2	7	32	8,938	33,9	24,5
Lapsenpäästölaitos	18	6	226	232	221	—	2	1	3	5	1,816	7,8	5,0
Vaivaistalon sairashuone	45	28	282	310	229	20	8	29	—	24	9,325	30,1	25,5
Sairash. mielisairaita varten	80	73	65	138	13	16	20	5	—	84	28,595	207,2	78,3
Kulkutautisairaala	50	13	378	391	274	12	1	39	52	13	7,895	20,2	21,6
Finlaysons ja K:nin sairash.	24	1	63	64	41	5	1	8	—	9	2,028	31,7	35,6
Neiti F. Carlson'in yksityinen sairashuone	12	4	133	137	72	19	25	10	—	11	2,435	17,8	6,7
Pitkäniemen Keskuslaitos mielisairaita varten	355	271	249	520	79	89	70	5	—	277	103,217	198,5	282,8
Tammela: Sairastupa	10	6	152	158	120	19	3	8	—	8	3,328	21,1	9,1
Vaivaistalon mielisairaala	14	11	—	11	1	—	—	—	—	10	3,847	349,7	10,5
Forssa: Osakeyhtiön sairash.	12	1	134	135	97	13	3	10	7	5	1,674	12,4	4,6
Ruovesi: Sairastupa	16	12	153	165	89	50	4	3	7	12	4,110	24,9	11,3
Kuhmoinen-Padasjoki: Sairast.	10	2	117	119	63	37	11	6	—	2	2,272	19,1	6,2
Jämsä: Kunnan mielisairaala	8	3	7	10	1	2	—	—	—	7	2,033	203,3	5,6
Orihvesi: Sairastupa	10	5	43	48	41	—	3	4	—	—	877	18,3	2,4
Lepra sairaala	20	21	10	31	—	—	5	4	—	22	7,761	250,4	21,3
Korpilahti: Kunnan mielisairaala	8	7	4	11	1	1	—	2	—	7	2,413	219,4	6,6
Viipuri:													
Läänin yleisen sairashuoneen lasareeti osasto	70	63	1,764	1,827	1,254	295	81	99	26	72	27,488	15,0	75,3
Läänin yleisen sairashuoneen syfiliittinen osasto	60	51	563	614	534	—	12	27	—	41	17,207	28,0	47,1
Vastaanottolaitos mielisairaita varten	20	19	58	77	18	22	17	—	2	18	6,347	82,4	17,4
Ylimääräinen veneerinen sairashuone № 1	20	18	156	174	160	—	—	1	—	13	6,655	38,2	18,2
Ylimääräinen veneerinen sairashuone № 2	20	16	149	165	142	—	—	—	—	23	6,480	39,3	17,8
Ylimääräinen veneerinen sairashuone № 3 [1]	20	6	60	66	43	—	1	1	—	21	1,819	27,6	10,4
Ylimääräinen veneerinen sairashuone № 4 [2]	20	19	51	70	70	—	—	—	—	—	2,459	35,1	16,3
Lapsenpäästölaitos	23	11	403	414	387	—	7	7	—	13	3,917	9,5	10,7
Läänin vankilan sairashuone	14	3	35	38	24	7	2	1	—	4	2,013	53,0	5,5

[1]) Avoinna $^{1}/_{1}$—$^{31}/_{5}$; $^{8}/_{12}$—$^{31}/_{12}$. [2]) Avoinna $^{1}/_{1}$—$^{31}/_{5}$.

	Sairasvuodeitten luku.	Vuodelta 1905 jäänteitä.	Vuonna 1905 vastaanotettuja.	Hoidettujen kokonaisluku.	Uloskirjoitettu.					Vuoteen 1906 jäänteitä.	Sairashoitopäivien luku.	Sairashoitopäivien keskimäärä.	Keskimääräi sairautta päiviä kohti.
					Terveenä.	Paremmuksi tulleena.	Parantumatta.	Kuolleena.	Hoitaunatta.				
Viipuri:													
Kunnallissairaalan osasto ei tarttuvia tautia varten . .	32	28	394	422	214	79	43	56	--	30	9,199	21,8	25,2
Kunnallissairaalan osasto kulkutautia varten	20	2	148	150	133	—	1	12	—	4	2,553	17,0	7,0
Kunnallissairaalan osastö mielisairaita varten	40	38	22	60	2	7	1	5	—	45	14,085	234,8	38,6
Diakonissalaitos	30	23	345	368	188	102	17	39	—	22	8,262	22,5	22,6
» silmäklinikka [1])	25	—	235	235	145	67	10	—	7	6	4,185	17,8	12,8
Sortavala: Yleisen sairashuoneen lasareeti osasto . . .	20	29	332	361	258	18	17	27	10	31	10,737	29,7	29,4
Yleis. sairash. syfiliitt. osasto	20	21	164	185	117	32	8	12	—	16	6,934	37,5	19,0
Ylimääräinen veneerinen sairashuone № 1	20	19	203	222	177	26	2	—	—	17	7,537	34,0	20,6
Ylimääräinen veneerinen sairashuone № 2	20	19	121	140	91	15	5	5	4	20	6,454	46,1	17,7
Lapsenpäästölaitos	6	4	81	85	79	1	1	—	—	4	827	9,7	2,3
Diakonissalaitos	15	7	248	255	113	66	42	18	7	9	4,910	19,3	13,5
Diakonaatti mielisair. varten	40	43	21	64	6	3	7	4	—	44	14,832	231,8	40,6
Käkisalmi: Turvalaitos mielisairaita varten	152	152	4	156	—	2	1	3	—	150	55,849	358,0	153,0
Kunnallissairashuone	10	3	170	173	90	55	11	6	3	8	2,419	14,0	6,6
Lapsenpäästölaitos	3	1	38	39	32	—	3	1	3	—	318	8,2	0,9
Lappeenranta: Työvankilan sairashuone	9	2	40	42	37	3	—	—	—	2	856	20,4	2,3
Kaupungin sairaala	20	2	100	102	65	10	6	9	—	12	1,883	18,5	5,2
Hamina: Kunnallissairashuone	13	6	128	134	66	32	9	19	3	5	2,762	20,6	7,6
Kotka: Kunnallissairashuoneen kirurginen osasto	12	7	176	183	140	12	7	14	2	8	3,666	20,0	10,0
Kunnallissairashuoneen sisätautien osasto	14	12	217	229	146	36	10	19	—	18	4,892	21,4	13,4
Vaivaistalon vastaanottolaitos	8	7	8	15	1	—	—	1	3	10	3,354	223,6	9,2
Lapsenpäästölaitos	10	4	174	178	28	145	1	—	1	3	1,106	6,2	3,0
Uusikirkko: Sairastupa	13	4	192	196	108	51	9	11	8	9	3,085	16,4	8,5
Viipurin pitäjän sairastupa . .	9	7	78	85	61	2	—	11	8	3	1,042	12,3	2,9
Kouvola: T:ri Gröhn'in yksityinen sairashuone	16	5	262	267	209	21	15	14	—	8	3,419	12,8	9,4
Hamina: Suomalainen sanatoorio ja lasareeti sodassa haavoittuja varten	250	—	400	400	299	33	19	—	8	41	20,934	52,3	57,4

[1]) Avattiin 8 p. Helmikuuta.

	Sairasvuodeitten luku.	Vuodelta 1905 jäänneitä.	vastaanotettuja.	Vuonna 1905	Hoidettujen kokonaisluku.	Uloskirjoitettu. Terveenä.	Paremmaksi tulleena.	Parantumatta.	Kuolleena.	Hoitamatta.	Vuoteen 1906 jäänneitä.	Sairashoitopäivien luku.	Sairashoitopäivien keskimäärä.	Keskimääräi sairaita päivää kohti.
Mikkeli:														
Läänin yleisen sairashuoneen lasareeti osasto	38	32	599	631	429	102	26	35	7	32	13,977	22,2	38,3
Läänin yleisen sairashuoneen syfiliittinen osasto	40	18	139	157	137	—	1	1	4	14	6,807	43,4	18,6
Vastaanottolaitos	12	12	25	37	8	11	6	2	—	10	4,104	110,9	11,2
Lapsenpäästölaitos	2	1	70	71	63	2	3	2	1	—	720	10,1	2,0
Kuumetautisairaala	8	3	29	32	27	2	1	—	1	1	492	15,9	1,3
Läänin vankilan sairashuone	4	—	3	3	1	1	—	1	—	—	159	53,0	0,4
Savonlinna: Yleisen sairashuoneen lasareeti osasto	20	15	328	343	224	53	26	17	6	17	6,669	19,4	18,3
Yleis. sairash. syfiliitt. osasto	20	15	205	220	168	7	17	5	1	22	6,205	28,2	17,0
Ylimääräinen veneerinen sairas huone [1])	15	—	39	39	18	4	10	—	—	7	1,338	34,3	7,5
Heinola: Kunnallissairashuone	25	9	206	215	128	65	8	6	—	8	3,244	15,1	8,9
Heinävesi: Sairastupa	4	5	44	49	25	14	2	2	—	6	1,867	38,1	5.1
Joroinen: »	10	5	82	87	56	14	3	5	—	9	1,552	17,8	4,3
Jokkas: »	11	5	113	118	70	23	9	6	3	7	2,083	17,7	5,7
Takaharju: Keuhkotautiparant.	96	56	218	274	62	94	32	10	6	70	25,091	91,2	68,5
Kuopio:														
Läänin yleisen sairashuoneen lasareeti osasto . . .	44	35	420	455	340	20	10	30	17	38	16,314	35,9	44,7
Läänin yleisen sairashuoneen syfiliittinen osasto	44	38	224	262	217	—	4	2	—	39	12,315	47,0	33,7
Ylimääräinen veneerinen sairashuone	20	23	112	135	109	—	—	2	—	24	7,633	56,5	21,9
Lapsenpäästölaitos	11	5	111	116	110	1	3	1	—	1	1,151	9,9	3,2
Läänin vankilan sairashuone	3	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Kuumetautisairaala	17	15	158	173	134	4	2	11	13	9	3,597	20,8	9,9
Niuvanniemen keskuslaitos mielisairaita varten	310	303	100	403	18	18	46	14	—	307	111,275	276,1	304,9
Vaajasalon hoitola kaatuvaisia varten	30	30	3	33	1	3	—	—	—	29	11,270	341,5	30,9
Joensuu: Yleisen sairashuoneen lasareeti osasto	20	19	278	297	194	42	14	12	17	18	6,449	21,7	17,7
Yleis. sairash. syfiliitt. osasto	20	20	157	177	122	17	11	5	3	19	6,800	38,4	18,6
Lapsenpäästölaitos	2	—	64	64	60	—	—	2	—	2	645	10,1	1,8
Tohmajärvi: Ylimääräinen veneerinen sairashuone № 1 .	20	24	152	176	151	—	—	—	—	25	6,112	34,7	16,7

[1]) Ollut avoinna 178 päivää.

	Sairasvuodeitten luku.	Vuodelta 1905 jääneitä.	Vuonna 1905 vastaanotettuja.	Hoidettujen kokonaisluku.	Uloskirjoitettu.					Vuoteen 1906 jääneitä.	Sairashoitopäivien luku.	Sairashoitopäivien keskimäärä.	Keskimäärä sairaita päiviä kohti.
					Terveenä.	Parennaksi tulleena.	Paruntumatta.	Kuolleena.	Hoitamatta.				
Tohmajärvi: Ylimääräinen veneerinen sairashuone № 2	15	16	12	28	28	—	—	—	—	—	974	34,8	2,7
Nurmes: Yleisen sairashuoneen lasareeti osasto	12	7	98	105	49	33	9	5	1	8	3,145	30,0	8,6
Yleis. sairash. syfiliitt. osasto	13	2	13	15	10	3	—	—	—	2	645	43,0	1,8
Lapsenpäästölaitos	3	—	40	40	38	—	—	—	—	2	380	9,5	1,0
Iisalmi: Kuumetautisairaala	10	—	13	13	12	—	—	1	—	—	258	19,9	0,7
Pielisjärvi: Sairastupa	10	11	138	149	71	58	6	4	—	10	3,489	23,4	9,6
Pielavesi: »	17	2	51	53	31	11	2	6	—	3	1,627	30,7	4.5
Ilomantsi: »	10	11	111	122	87	22	1	4	—	8	3,435	28,2	9,4
Rautalampi [1]) »	13	8	163	171	143	13	7	1	3	4	3,277	19,2	9,5
Vaasa:													
Läänin yleisen sairashuoneen lasareeti osasto	40	30	533	563	378	61	32	39	12	41	15,461	27,5	42,4
Läänin yleisen sairashuoneen syfiliittinen osasto	80	47	243	290	215	19	13	4	7	32	12,438	42,9	34,0
Vastaanottol. mielisair. varten	20	19	27	46	8	9	11	—	—	18	6,815	148,2	18,7
Lapsenpäästölaitos	7	6	127	133	123	—	7	—	—	3	1,197	9,0	3,3
Läänin vankilan sairashuone	—	6	186	192	60	72	16	3	10	31	11,659	60,7	31,9
Kunnallissairashuoneen sisätautien osasto	28	28	253	281	120	88	28	17	2	26	9,827	35,0	26,9
Kunnallissairashuoneen kulkutauti osasto	25	4	75	79	51	7	5	6	4	6	2,476	31,9	6,8
Kristiinankaupunki: Vaivaistalon sairastupa	10	1	58	59	24	21	3	8	—	3	1,360	23,1	3,7
Kokkola: Libeckin sairaskoti	25	4	87	91	53	14	—	14	—	10	2,846	31,9	7,8
Pietarsaari: Lapsenpäästölait. [2])	5	—	23	23	22	1	—	—	—	—	259	11,3	2,1
Malmin sairashuone	13	3	113	116	55	27	10	10	7	7	2,387	20,6	6,4
Jyväskylä: Yleisen sairashuoneen lasareeti osasto	25	26	301	327	229	31	19	16	3	29	9,524	29,1	26,1
Yleis. sairash. syfiliitt. osasto	45	33	201	234	182	3	3	2	7	37	10,185	43,5	27,9
Lapsenpäästölaitos	8	5	149	154	149	—	1	—	—	4	1,534	10,0	4,2
Kuumetautisairaala	6	—	4	4	2	—	—	1	1	—	34	8,5	0,1
Keuru: Sairastupa	13	4	74	78	46	14	3	4	—	11	1,987	25,5	5,4
Virrat: »	10	3	50	53	35	13	2	—	1	2	1,693	31,9	4,6
Viitasaari: »	10	9	58	67	22	22	10	9	1	3	2,260	33,7	6,2
Lappo: » lasareeti osasto	12	4	94	98	49	26	9	7	—	7	2,011	20,5	5,5
Sairast. osasto mielisair. vart.	4	6	1	7	—	—	2	—	—	5	1,900	271,4	5,2

[1]) Suljettu korjauksien takia $^1/_7$—$^{20}/_7$. [2]) Avoinna Syyskuun alusta vuoden loppuun saakka.

	Sairasvuodeitten luku.	Vuodelta 1905 jääneitä.	Vuonna 1905 vastaanotettuja.	Hoidettujen kokonaisluku.	Uloskirjoitettu.					Vuoteen 1906 jääneitä.	Sairashoitopäivien luku.	Sairashoitopäivien keskimäärä.	Keskimääräi sairaita päiviä kohti.
					Terveeni.	Paremmaksi tulleena.	Parantumatta.	Kuolleena.	Hoitamatta.				
Saarijärvi: Sairastupa	10	2	92	94	61	14	12	2	—	5	1,592	16,9	4,4
Kauhajoki: Vaivaistalon sairast.	10	1	49	50	18	6	5	10	4	7	1,972	39,4	5,4
Kunnan mielisairaala	14	—	23	23	—	1	8	1	—	13	3,666	159,4	10,0
Ylistaro: Sairastupa	12	—	83	83	47	19	6	6	2	3	1,472	17,7	4,0
Oulu:													
Läänin yleisen sairashuoneen lasareeti osasto . . .	50	47	403	450	307	50	14	22	17	40	16,814	37,4	46,1
Läänin yleisen sairashuoneen syfiliittinen osasto :	25	21	163	184	122	24	1	—	7	30	6,839	37,2	18,7
Vastaanottol. mielisair. varten	20	20	31	51	15	6	8	2	1	19	6,956	136,4	19,1
Ylimääräinen veneerinen sairashuone № 1 [1])	20	9	96	105	68	15	—	—	3	19	3,586	34,2	11,7
Lapsenpäästölaitos	5	—	45	45	37	1	—	1	—	6	437	8,9	1,1
Kunnallissairaalan osasto ei tarttuvia tautia varten . .	24	26	175	201	103	40	21	13	—	24	7,299	36,3	20,0
Kunnallissairaalan osasto tarttuvia tautia varten . .	36	2	27	29	21	—	—	—	2	6	835	28,8	2,3
Vaivaistalon osasto mielisairaita varten	16	13	8	21	2	1	3	—	—	15	5,004	238,3	13,7
Diakonissalaitos	35	22	240	262	149	49	23	12	5	24	8,046	30,7	22,0
Läänin vankilan sairashuone	—	—	5	5	2	2	1	—	—	—	85	17,0	0,2
Läänin vankilan sairashuone osasto mielisairaita varten	2	2	2	4	—	—	3	—	—	1	673	168,3	1,8
Raahe: Gellman'in sairashuone	17	2	47	49	30	10	2	6	—	1	747	15,2	2,0
Kajaani: Yleisen sairashuoneen lasareeti osasto . . .	10	4	141	145	87	32	3	9	3	11	4,309	29,7	11,8
Yleis. sairash. syfiliitt. osasto	8	—	8	8	7	—	—	—	1	—	312	39,0	0,9
Lapsenpäästölaitos	2	1	22	23	23	—	—	—	—	—	236	10,3	0,6
Kihlakun. vankilan sairash.	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Tornio: Yleisen sairashuoneen lasareeti osasto	10	10	81	91	63	10	2	5	1	10	3,640	40,0	10,0
Yleis. sairash. syfiliitt. osasto	20	13	101	114	91	—	—	1	—	22	5,143	45,1	14,1
Ylimäär. veneerinen sairash. [2])	10	9	38	47	37	—	—	—	—	10	1,949	41,5	7,6
Lapsenpäästölaitos	2	1	57	58	57	—	—	—	1	—	569	9,8	1,6
Kemi: Kulkutautisairaala . . .	6	1	22	23	16	3	1	3	—	—	298	13,0	0,8
Rovaniemi: Yleinen sairashuone	20	12	142	154	96	28	1	14	—	15	4,337	28,2	11,9
Lapsenpäästölaitos	2	2	24	26	20	—	—	3	2	1	236	9,1	0,6
Yhteensä	6,084	4,235	38,576	42,811	26,875	6,103	2,077	2,296	857	4,603	1,677,041	39,2	4,594,6

[1]) Avoinna 306 päivää. [2]) Avoinna 258 päivää.

Taulu 3.

Yleisten sairashuoneitten, ylimääräisten veneeristen sairashuo-

		Sairasvuodeitten lukumäärä.	Hoidettujen luku.	Hoitopäivät.	Menot lääkkeistä ja sideaineista. Koko sairashuoneella.		Menot ravitsemisesta. Koko sairashuoneella.	
					Smk.	p:tä	Smk.	p:tä
	Helsinki: Yleinen sairashuone (vanha ja uusi							
1	klinikka)	320	2,860	91,013	44,400	—	97,565	60
2	» Kirurginen sairashuone	154	1,658	63,768	50,000	—	71,176	28
3	» Lapsenpäästölaitos [1])	50	1,717	14,814	8,000	—	37,725	—
4	» Lapsisairashuone	35	339	11,426	4,500	—	15,900	75
5	» Ylimääräinen veneerinen sairashuone Gumtäcktissä [2])	52	342	9,854	3,087	57	8,042	44
6	Loviisan yleinen sairashuone	24	248	5,502	1,890	44	5,396	41
7	Turun läänin yleinen »	140	1,205	35,410	7,690	18	23,514	26
8	Porin » »	54	572	12,985	3,991	99	10,885	01
9	Ahvenanmaan » »	12	71	2,353	1,079	43	2,170	35
10	Hämeen läänin » »	78	709	22,795	6,999	30	16,412	76
11	» ylimääräinen veneerinen sairashuone	15	16	256	—	—	232	88
12	Tampereen yleinen sairashuone [3])	75	687	21,873	6,260	33	18,736	84
13	Viipurin läänin yleinen »	150	2,518	51,042	16,424	84	44,199	98
14	» ylimääräinen veneerinen sairashuone N:o I	20	174	6,655	1,784	51	6,092	28
15	» ylimääräinen veneerinen sairashuone N:o II	20	165	6,480	1,519	07	5,865	62
16	» ylimääräinen veneerinen sairashuone N:o III	20	66	1,819	457	30	1,761	75
17	» ylimääräinen veneerinen sairashuone [4]) N:o IV	20	70	2,459	596	54	2,406	50
18	Sortavalan yleinen sairashuone	50	546	17,671	4,500	—	14,999	59
19	» ylimääräinen veneerinen sairashuone N:o I	20	222	7,537	1,439	86	6,741	90
20	» ylimääräinen veneerinen sairashuone N:o II	20	140	4,454	1,498	83	3,017	16

Ruuanvalmistamis-palveluskunnan palkka ja ruoka sisältyy sairaitten ravitsemiskustannukseen

[1]) Vähentämällä Smk. 8,074: — (oppilailta saatu ruokamaksu) on kokonaismeno sairashoitopäivää

[2]) Kokonaismenoon on otettu myöskin järjestämiskustannukset: Smk. 10,456: —.

[3]) » » » huoneuston vuokra: Smk. 12,400: —; tämä summa poisluettuna on

[4]) » » » myöskin järjestämiskustannukset: Smk. 1,759: 19.

neitten, leprasairaalan ja mielisairaslaitosten menot v. 1905.

Menot varsinaisesta sairashoidosta.		Menot jokaisesta sairaasta päivää kohti.				Ylöskanto.				Muistutuksia.	
Koko sairashuoneella.		Sidetarpeet.	Ruoka.	Kokonaismeno.		Sairasvuodemaksuja.		Muita sairashuoneelle laskeavia tuloja.			
Smk.	p:tä	p:tä	p:tä	Smk.	p:tä	Smk.	p:tä	Smk.	p:tä		
314,352	26	48,7	94,0	3	45,4	47,464	—	5,716	60		1
236,093	55	78,4	80,3	3	70,2	60,534	20	—	—		2
101,758	—	54,0	98,0	6	87,6	9,642	—	8,074	—		3
59,323	30	39,5	75,0	5	19,2	3,210	60	—	—		4
34,514	28	31,9	83,4	3	57,5	—	—	—	—	avattiin 1 p. Huhtik.	5
14,980	54	34,4	98,1	2	72,2	3,925	80	7	85		6
78,435	—	21,7	66,4	2	22,0	20,860	50	—	—		7
31,660	12	30,7	83,6	2	43,0	6,363	60	—	—		8
8,194	08	45,9	92,2	3	48,4	1,682	40	—	—		9
53,298	78	30,7	72,0	2	33,8	10,306	20	—	—		10
511	18	—	90,9	1	99,6	—	—	—	—	avattiin 9 p. Jouluk.	11
58,989	55	28,3	84,9	2	67,2	11,893	80	—	—		12
130,363	30	32,2	86,6	2	55,4	35,413	70	393	96		13
16,793	12	26,8	91,6	2	52,3	63	60	—	—		14
14.378	11	23,5	90,5	2	21,9	43	20	—	—		15
6,708	26	25,1	96,9	3	68,7	37	20	—	—	avoinna $^1/_1$—$^1/_{VI}$.	16
9,184	51	24,3	97,9	3	73,5	121	20	—	—	avoinna $^1/_1$—$^1/_{VI}$.	17
51,565	46	25,5	84,9	2	91,8	9,917	40	—	—		18
17,572	05	19,3	90,3	2	47,6	282	—	—	—		19
13,760	06	23,2	46,7	2	13,2	486	60	—	—		20

hoitopäivää kohti.
kohti Smk. 6: 32,4.

kokonaismeno sairashoitopäivää kohti Smk. 2: 11,0.

		Sairasvuodeitten lukumäärä.	Hoidettujen luku.	Hoitopäivät.	Menot lääkkeistä ja sideaineista. Koko sairashuoneella.		Menot ravitsemisesta. Koko sairashuoneella.	
					Smk.	pnä	Smk.	pnä
1	Mikkelin läänin sairashuone	90	825	24,888	5,494	82	18,054	35
2	Savonlinnan yleinen »	40	563	12,874	3,495	31	10,140	87
3	» ylimääräinen veneerinen sairashuone [1]	15	39	1,338	408	90	1,478	75
4	Kuopion läänin yleinen sairashuone	88	717	28,629	10,775	39	21,989	95
5	» ylimääräinen veneerinen sairashuone	30	135	7,633	2,298	82	6,043	66
6	Joensuun yleinen sairashuone	40	474	13,249	3,456	95	9,999	52
7	Tohmajärven ylimääräinen veneerinen sairashuone N:o I	30	176	6,112	1,326	50	4,357	92
8	» ylimääräinen veneerinen sairashuone N:o II	15	28	974	197	60	640	36
9	Nurmeksen yleinen sairashuone	25	120	3,790	1,046	40	3,390	80
10	Vaasan läänin » »	140	899	34,714	10,999	73	27,763	80
11	Jyväskylän » » [2]	70	561	19,709	4,999	80	15,273	50
12	Oulun läänin » »	95	685	30,609	5,997	04	26,997	79
13	» ylimääräinen veneerinen sairashuone	20	105	3,586	657	91	2,790	32
14	Kajaanin yleinen sairashuone [3]	18	153	4,621	1,247	32	3,958	60
15	Tornion » »	30	205	8,783	1,969	83	8,949	57
16	» ylimääräinen veneerinen sairashuone	10	47	1,949	320	64	1,754	10
17	Rovaniemen yleinen sairashuone	20	154	4,337	1,999	51	4.799	—
18	Orihveden leprasairaala	20	31	7,761	1,915	97	8,822	55
19	Haminan sanatorio ja lasareeti sodassa haavoitettuja varten	250	400	20,934	8,331	63	53,290	70
		2,375	20,642	628,654	233,060	26	623,339	47
20	Lapinlahden keskuslaitos mielisairaita varten	130	148	44,157	3,179	44	49,994	53
21	Niuvanniemen » » »	310	403	111,225	4,297	04	99,597	07
22	Pitkäniemen » » » [4]	355	520	103,217	6,499	88	131,872	24
23	Seilin turvalaitos » » [5]	53	53	23,792	108	20	16,140	36
24	Käkisalmen » » »	13	13					
		152	156	55,849	497	40	36,896	05
		1,013	1,294	338,290	14,582	16	334,500	25
	Yhteensä [6]	3,388	21,936	966,946	247,642	42	957,839	62

[1]) Kokonaismenoon on otettu myöskin järjestämiskustannukset: Smk. 3,000: —.
[2]) » » » huoneuston vuokra Smk. 13,920: —; tämä summa poisluettuna on
[3]) » » » » » » 1,400: —; » » » »
[4]) » » » vuokramenot maanviljelyksestä.
[5]) Sairashoitopäivien kokonaissummaan sisältyy laitoksen ulkopuolella hoidetun 13 miespotilaan
[6]) Mielisairaslaitoksien ja Helsingin yleisen sairashuoneen ravitsemismenoihin on laskettu myös-

Menot varsinaisesta sairashoidosta.		Menot jokaisesta sairaasta päivää kohti.				Ylöskanto.				Muistutuksia.	
Koko sairashuoneella.		Sideaineet	Ruoka.	Kokonaismeno.		Sairasvuodemaksuja.		Muita sairashuoneelle lankeavia tuloja.			
Smf.	p:ää	p:ää	p:ää	Smf.	p:ää	Smf.	p:ää	Smf.	p:ää		
58,471	06	22,1	72,5	2	34,9	16,981	60	935	08		1
33,322	77	27,1	78,8	2	58,9	6,232	—	69	04		2
8,071	37	30,6	110,5	6	03,5	29	40	—	—		3
63,526	34	38,0	77,1	2	24,1	16,479	50	—	—		4
15,552	94	29,9	78,9	2	01,7	543	60	—	—		5
29,537	74	26,1	75,5	2	22,7	5,328	—	—	—		6
12,015	50	21,7	71,7	1	96,5	300	60	—	—		7
2,622	66	20,3	65,7	2	69	25	20	—	—	avoinna $^1/_1$—$^1/_{IV}$.	8
12,338	22	27,6	89,0	3	25,5	1,955	40	2	45		9
82,803	16	31,6	79,9	2	38,5	21,560	70	—	—		10
54,265	43	25,4	77,5	2	75,3	6,817	50	—	—		11
69,362	57	19,6	88,2	2	38,0	20,240	40	—	—		12
9,802	71	18,3	77,8	2	73,0	—	—	—	—	suljettu Kesä- ja Heinäk.	13
12,013	89	27,5	87,5	2	60,5	2,742	40	4	32		14
24,267	17	22,4	101,9	2	76,3	2,562	40	29	35		15
5,557	61	16,5	90,0	2	85,0	—	—	—	—	suljettu Heinä-, Elo- ja Syysk.	16
16,256	83	46,1	110,6	3	74,8	2,569	80	—	—		17
19,339	53	24,7	77,8	2	49,0	—	—	—	—		18
121,550	65	39,8	162,6	5	80,6	1,419	80	1.346	—		19
1,903,111	66	37,1	89,3	3	02,7	328,036	30	16,578	65		
120,244	96	7,0	91,9	2	72,8	47,640	—	—	—		20
210,815	15	3,9	73,1	1	89,3	112,038	50	—	—		21
326,718	06	6,3	93,4	3	16,5	97,555	50	—	—		22
38,314	89	0,5	84,7	1	61,0	18,820	50	11,371	47		23
78,348	70	0,9	54,7	1	40,2	38,070	75	273	72		24
774,441	76	4,3	81.0	2	29,1	314.125	25	11,645	19		
2,677,553	42	25,6	86,4	2	66,6	642,161	55	28,223	84		

kokonaismeno sairashoitopäivää kohti Smf. 2: 04,7.
» » » » 2: 34,0.

4,745 hoitopäivää.
kin hoito- ja palveluskunnan ruoka; kustannuksista sairashoitopäivää kohti on tämä jätetty lukuunottamatta.

Taulu 4.

Sairashuoneitten lasareettiosastoilla vuonna 1905 hoidetut taudit.

	Sairashuoneitten lasareetti osastoilla yhteensä.							Hoidettujen lukumäärä.																						
		Uloskirjoitettuja.																												
	Hoidettuja.	Terveitä ja taipuvia.	Paremmaksi tulleita.	Parantumattomia.	Hoitamattomina.	Kuolleena.	Jäänеitä.	Yleinen sairashuone Helsingissä.	Turku.	Hämeenlinna.	Viipuri.	Mikkeli.	Kuopio.	Mustasaari.	Oulu.	Loviisa.	Pori.	Godby.	Tampere.	Sortavala.	Savonlinna.	Joensuu.	Nurmes.	Jyväskylä.	Tornio.	Kajaani.	Rovaniemi.
I. Muodostumisvikoja ja synnynnäisiä tauteja.																														
Cephalocele	1	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—			
Hydrocephalus	2	—	—	2	—	—	—	2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—			
Spina bifida	5	2	—	—	1	2	—	2	—	—	1	—	1	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—			
Labium leporinum	23	20	—	—	2	1	—	9	6	1	1	—	2	1	—	—	—	—	1	—	—	1	—	1	—	—	—			
Palatoschisis	15	10	2	1	1	—	1	7	1	—	1	—	4	—	1	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—			
Cryptorchismus	3	3	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	2	—	—	—	—	—	—	—	—			
Phimosis	4	4	—	—	—	—	—	—	3	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—			
Hypospadia	3	2	—	1	—	—	—	1	—	—	2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—			
Hydrocele	1	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1			
Septum vaginae	1	1	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—			
Atresia hymenalis	1	1	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—			
» ani	3	3	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	1	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—			
» » & recti	1	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—			
Luxatio femoris congenita	12	6	1	—	—	—	5	6	2	—	—	—	1	3	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—			
Pes varus vel eqvino-varus	21	16	1	—	2	—	2	11	4	—	2	—	—	—	1	—	—	—	1	1	1	—	—	—	—	—	—			
Coxa vara	1	—	1	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—			
Deformatio extremitatum	4	2	—	—	1	—	1	3	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—			
Deformatio auriculae	1	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—			
Vitium cong. cordis	1	—	—	1	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—			
Naevus vasculosus	3	3	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—			
Debilitas cong.	2	—	—	—	—	1	1	2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—			
Paralysia spastica cerebri congenita	1	—	—	1	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—			
II. Konstitutionellisia ja vanhuuden tauteja.																														
Rachitis	38	5	22	6	2	—	3	31	—	2	—	1	1	—	—	—	1	—	—	—	—	—	2	—	—	—	—			
Scrophulosis	29	10	8	—	9	—	2	12	3	3	—	5	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	1	—	3			
Anaemia	52	26	23	—	1	—	2	10	2	1	8	7	—	3	—	6	2	1	—	—	2	1	—	1	2	5	1			

	Sairashuoneitten lasareetti osastoilla yhteensä.							Hoidettujen lukumäärä.																	
		Uloskirjoitettuja.																							
	Hoidettuja.	Terveitä ja taipuvia.	Paremmaksi tulleita.	Parantumattomia.	Hoitamattomia.	Kuolleena.	Jäänneitä.	Yleinen sairashuone Helsingissä.	Turku.	Hämeenlinna.	Viipuri.	Mikkeli.	Kuopio.	Mustasaari.	Oulu.	Lovisa.	Pori.	Godby.	Tampere.	Sortavala.	Savonlinna.	Joensuu.	Nurmes.	Jyväskylä.	Tornio.	Kajaani.	Rovaniemi.
Anaemia perniciosa	45	29	6	3	—	7	—	10	—	—	18	3	—	1	1	1	—	—	—	—	1	—	1	7	1	1	—
Chlorosis	6	5	—	1	—	—	—	—	—	1	3	—	—	—	—	1	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—
Pseudoleuchaemia	1	—	1	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Morbus maculosus Werlhofii, Purpura	5	3	—	—	—	2	—	3	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—
Haemophilia	1	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—
Diabetes mellitus	21	—	9	11	1	—	—	11	1	—	5	2	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—
» insipidus	1	—	1	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Marasmus	1	—	—	—	—	—	1	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
» senilis	11	—	5	4	—	—	2	3	—	3	—	—	—	—	—	1	4	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Atrophia infantum	1	—	—	—	—	—	1	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Gangraena senilis	29	18	1	—	1	5	4	12	6	—	5	1	—	4	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—
» reg. var.	2	2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	2	—	—	—	—	—
Morbus Barlowi	1	1	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
III. Akuuttisia infektiooni tauteja.																											
Rheumatismus articulorum acut.	85	71	11	1	—	—	2	2	7	6	31	6	1	3	—	6	8	3	2	—	—	—	2	4	—	3	1
» musculorum »	1	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Purpura rheumatic.	3	3	—	—	—	—	—	—	—	—	3	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Varicellae	12	12	—	—	—	—	—	11	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Morbilli	8	8	—	—	—	—	—	6	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	2	—	—	—	—	—	—	—	—
Scarlatina	8	8	—	—	—	—	—	8	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Diphtheria	15	11	—	—	—	—	4	15	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Laryngitis crouposa	7	5	—	—	—	1	1	7	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Febris intermittens	8	7	1	—	—	—	—	1	2	1	—	—	—	—	—	1	1	1	—	—	—	—	—	1	—	—	—
» remittens	26	23	—	—	1	—	2	8	—	—	13	—	—	—	—	2	—	—	1	—	—	—	—	—	—	2	—
» » et febricul.	1	1	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
» » c. ictero	3	2	—	—	1	—	—	2	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Typhus abdominalis	136	116	—	1	1	12	6	78	14	1	13	19	—	—	—	2	2	—	—	—	7	—	—	—	—	—	—
Dysenteria	9	7	—	—	—	2	—	—	—	—	7	1	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Parotitis epidemica	2	1	1	—	—	—	—	1	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Influenza	31	26	4	1	—	—	—	13	—	1	—	—	1	—	—	4	3	3	—	—	4	—	—	—	2	—	—
Pertussis	15	13	—	—	2	—	—	14	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Erysipelas	86	71	2	2	1	5	5	43	8	6	1	15	1	3	—	—	1	—	4	—	—	—	1	2	—	—	1

	Sairashuoneitten lasareetti osastoilla yhteensä.							Hoidettujen lukumäärä.																							
	Hoidettuja.	Uloskirjoitettuja.					Jäänteitä.	Yleinen sairashuone Helsingissä.	Turku.	Hämeenlinna.	Viipuri.	Mikkeli.	Kuopio.	Mustasaari.	Oulu.	Loviisa.	Pori.	Godby.	Tampere.	Sortavala.	Savonlinna.	Joensuu.	Nurmes.	Jyväskylä.	Tornio.	Kajaani.	Rovaniemi.				
		Terveitä ja taipuvia.	Paremmaksi tulleita.	Parantumattomia.	Hoitamattomia.	Kuolleena.																									
Septicopyaemia	36	8	1	—	—	25	2	9	2	—	—	3	—	5	2	1	3	—	1	1	5	1	—	1	—	—	2				
Febris puerperal	2	2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	1	—	—	—	—				
Meningitis cerebrospinalis epidemica	6	—	—	1	—	5	—	3	3	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—				
Tetanus	3	—	—	—	—	3	—	3	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—				
Anthrax	6	4	1	—	—	—	1	3	—	—	2	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—				
IV. Kroniillisia infektioonitauteja.																															
Tuberculosis pulmonum	194	—	56	78	10	39	11	95	10	17	15	7	2	3	3	2	11	2	3	1	2	2	4	3	1	2	9				
» laryngis	4	—	—	2	—	1	1	2	—	—	—	—	—	1	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—				
» cerebri et meningum	10	—	—	1	—	9	—	10	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—				
» lingvae	1	—	—	—	1	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—				
» ossium et articulationum	506	259	109	24	11	22	81	103	72	20	39	9	22	75	40	—	10	—	23	32	10	8	7	20	4	5	7				
» cutis	7	5	2	—	—	—	—	4	2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—				
» glandularum lymphaticarum	223	194	6	3	5	3	12	30	32	14	42	3	4	25	19	2	2	—	13	14	4	5	4	2	2	4	2				
» pleurae serosa	4	1	1	2	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	1	—	1	—				
» » purulenta	4	—	2	2	—	—	—	—	1	—	—	—	—	1	—	—	—	—	2	—	—	—	—	—	—	—	—				
» peritonei	58	8	22	16	4	7	1	25	1	4	3	—	3	3	2	—	—	—	1	6	—	6	1	3	—	—	—				
» intestinorum	12	4	—	4	1	3	—	5	2	—	3	—	1	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—				
» renis	1	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—				
» hepatis	1	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—				
» apparatus urogenitalis	47	15	11	5	5	2	9	29	3	—	4	1	—	6	—	—	—	—	—	—	1	—	—	2	1	—	—				
» regionum variarum	26	7	6	4	1	2	6	9	1	—	1	1	—	—	—	—	—	1	3	—	4	4	2	—	—	—	—				
Spondylitis	3	—	3	—	—	—	—	—	—	—	3	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—				
» tubercul.	1	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—				
Ulcera tuberc. cutis	2	1	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	2				
Lupus vulgaris	31	24	4	—	—	—	3	12	1	1	3	2	3	1	3	—	—	—	1	2	—	1	—	—	—	—	1				
Actinomycosis	12	11	1	—	—	—	—	3	3	—	2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	4	—	—	—	—	—				
Abscess. congestion.	14	4	8	1	—	—	1	14	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—				

	Sairashuoneitten lasareetti osastoilla yhteensä.							Hoidettujen lukumäärä.																				
		Uloskirjoitettuja.																										
	Hoidettuja.	Terveitä ja taipuvia.	Parennuksi tulleita.	Parantumattomia.	Hoitamattomia.	Kuolleena.	Jäänteitä.	Yleinen sairashuone Helsingissä.	Turku.	Hämeenlinna.	Viipuri.	Mikkeli.	Kuopio.	Mustasaari.	Oulu.	Lovisa.	Pori.	Godby.	Tampere.	Sortavala.	Savonlinna.	Joensuu.	Nurmes.	Jyväskylä.	Tornio.	Kajaani.	Rovaniemi.
V. Veneerisia tauteja.																												
Urethritis gonorrhoica	6	2	2	—	2	—	—	4	2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Syphilis hereditaria	3	—	1	1	1	—	—	2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—
» » tarda	3	1	—	1	—	—	1	3	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
» aqvisita recens	6	—	3	2	1	—	—	4	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1
» » recidiva	4	2	1	1	—	—	—	—	—	—	—	1	—	1	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	1	—	—
Syfilis III	2	2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Ulcus serpiginosum	1	1	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Gonitis gonorrh.	1	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
VI. Myrkytyksiä.																												
Alcoholismus acutus	8	3	—	—	1	4	—	6	—	1	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
» chronicus	11	6	3	—	—	—	2	7	—	—	—	—	—	—	—	2	1	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—
Morphinismus	4	2	2	—	—	—	—	3	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Intoxicatio e acidis et alkaliis	8	4	—	1	—	3	—	4	2	—	—	1	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
» fungosa	1	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—
» e veronal	1	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—
» e strychn.	1	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—
Morbus serpentis	2	2	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—
Eczema jodoformii	1	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
VII. Mielitauteja.																												
Idiotia	2	—	—	2	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Imbecillitas	3	—	—	3	—	—	—	2	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Amentia	7	1	2	4	—	—	—	7	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Paranoia	1	—	—	1	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Insania maniaco depressiva	8	2	3	2	—	—	1	—	—	—	—	—	—	1	—	7	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
» hysterica	1	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Melancholia agitata	15	—	4	7	1	1	2	1	—	—	—	1	—	—	—	10	—	1	—	1	—	—	—	1	—	—	—	—
Dementia senilis	1	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
» paralytica	8	—	1	5	1	1	—	8	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Hypochondria	1	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—

	Sairashuoneitten lasareetti osastoilla yhteensä.							Hoidettujen lukumäärä.																						
		Uloskirjoitettuja.						Yleinen sairashuone Helsingissä.	Turku.	Hämeenlinna.	Viipuri.	Mikkeli.	Kuopio.	Mustasaari.	Oulu.	Lovisa.	Pori.	Godby.	Tampere.	Sortavala.	Savonlinna.	Joensuu.	Nurmes.	Jyväskylä.	Tornio.	Kajaani.	Rovaniemi.
	Hoidettuja.	Terveiksi ja taipuvia.	Paremmaksi tulleita.	Parantumattomia.	Hoitamattomia.	Kuolleena.	Jääneitä.																							
VIII. Erityisten elinten tauteja.																														
1. Hermoston tauteja.																														
a) Aivo-, selkäydin ja niiden kalvojen tauteja.																														
Haemorrhagia cerebri et meningum. Hemiplegia	48	6	20	6	1	15	—	16	6	—	4	7	—	2	—	1	3	1	—	1	—	1	3	1	—	2	—
Abscessus cerebri	9	3	—	—	—	6	—	2	—	1	1	—	2	2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1
Encephalitis	2	—	2	—	—	—	—	2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Thrombosis sinus lateral. . .	2	1	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Abscessus epiduralis	3	2	—	—	—	1	—	2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—
Meningitis cerebralis	27	4	3	3	1	16	—	19	1	—	—	—	2	—	—	—	1	1	—	1	1	—	—	—	—	1	—
Lues cerebralis	12	3	8	1	—	—	—	11	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Hydrocephalus acqvisita . . .	2	—	—	1	1	—	—	2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Tumor cerebri	11	1	1	3	—	6	—	9	—	—	2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Commotio cerebri	1	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Paralysis glosso-labio-laryngea	2	—	1	1	—	—	—	1	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Myelitis et meningitis spinalis	18	—	5	9	1	—	3	14	—	—	—	—	—	1	—	—	1	—	—	2	—	—	—	—	—	—	—
Sclerosis multiplex	1	—	1	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
» combinata	1	—	1	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Tabes dorsalis	25	—	8	12	—	1	4	16	—	2	1	3	2	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Poliomyelitis anterior acuta .	26	4	13	4	—	—	5	12	2	—	4	1	3	—	—	—	—	—	1	—	2	—	—	1	—	—	—
Lues medullae spinalis	4	—	3	—	—	—	1	4	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Paralysis spinalis ascendens (Landry)	1	—	—	—	—	1	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
b) Perifeeristen hermojen tauteja.																														
Neuritis	6	1	4	1	—	—	—	4	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—
Polyneuritis	5	1	3	1	—	—	—	5	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Neuralgia trigemini	6	2	4	—	—	—	—	3	1	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—
» ischiadica	39	21	16	1	—	1	—	7	4	3	5	5	2	4	—	—	—	1	2	4	—	—	—	2	—	—	—
» intercostal	1	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—
» variae	3	2	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	2	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Cephalalgia	3	1	2	—	—	—	—	—	—	—	2	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Paralysis facialis	6	1	4	1	—	—	—	5	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1
» radialis	2	1	—	—	—	—	1	2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—

	Sairashuoneitten lasareetti osastoilla yhteensä.							Hoidettujen lukumäärä.																					
		Uloskirjoitettuja.						Yleinen sairashuone Helsingissä.	Turku.	Hämeenlinna.	Viipuri.	Mikkeli.	Kuopio.	Mustasaari.	Oulu.	Loviisa.	Pori.	Godby.	Tampere.	Sortavala.	Savonlinna.	Joensuu.	Nurmes.	Jyväskylä.	Tornio.	Kajaani.	Rovaniemi.
	Hoidettuja.	Terveiksi ja taipuvia.	Parannuksi tulleita.	Parantumattomia.	Hoitamattomia.	Kuolleena.	Jäänеitä.																					
Paralysis ulnaris	5	4	1	—	—	—	—	3	—	—	—	2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
» ulnaris et mediani	1	1	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
» n. axillar.	1	1	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
» post difteria	4	3	1	—	—	—	—	4	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Paraesia crur amb.	2	—	2	—	—	—	—	—	—	—	—	2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
» extrem. inf.	1	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—
Neuroma nervi tibial post amputat. cruris	1	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Atrophia brachii sin.	1	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—
c) Tauteja ilman määrättyä lokalisatioonia.																												
Hemicrania	1	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Epilepsia	39	2	23	7	3	—	4	18	2	—	4	2	1	2	—	2	2	1	—	1	—	—	—	1	2	1	—
Ecclampsia	11	7	1	—	3	—	—	8	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	1	—	—	1	—
Chorea	22	15	5	—	—	1	1	10	4	—	3	2	—	—	—	1	—	—	1	—	—	1	—	—	—	—	—
Hysteria	80	12	50	10	3	—	5	36	3	3	3	14	—	—	2	5	—	2	—	3	1	3	3	1	—	—	1
Neurasthenia	209	38	132	22	8	—	9	71	5	13	49	17	1	7	—	9	3	6	—	—	7	2	6	1	—	7	5
Hypochondria	8	1	4	2	1	—	—	—	1	1	2	—	—	1	—	—	1	—	—	—	1	—	1	—	—	—	—
Paralysis agitans	2	—	2	—	—	—	—	2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
d) Vasomotooris-troofisia neurooseja																												
Morbus Basedowii	10	2	5	1	1	1	—	7	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	2	—	—	—	—	—	—	—
2. Verenkiertoelinten tauteja.																												
Pericarditis	6	1	1	—	—	3	1	2	1	—	2	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Endocarditis	15	—	10	1	1	3	—	9	—	1	1	—	—	—	—	—	—	2	—	—	—	—	2	—	—	—	—	—
Cor adiposum	2	—	2	—	—	—	—	2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Myocarditis	32	1	21	2	1	5	2	6	1	3	5	10	—	—	—	—	4	—	—	—	2	—	—	—	—	1	—	—
Hypertrophia idiopathica cordis	1	—	1	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Vitium organicum cordis	108	2	68	9	4	25	—	64	4	4	15	7	—	1	—	6	—	—	—	—	—	1	—	—	—	2	4
Arteriosclerosis	41	2	29	6	—	2	2	24	1	—	5	3	—	—	—	2	2	1	—	—	1	—	—	1	—	—	1
Endarteritis obliterans	5	3	—	—	1	—	1	—	—	—	—	—	—	—	2	—	3	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—

	Sairashuoneitten lasareetti osastoilla yhteensä.							Hoidettujen lukumäärä.																							
	Hoidettuja.	Uloskirjoitettuja.					Jäänеitä.	Yleinen sairashuone Helsingissä.	Turku.	Hämeenlinna.	Viipuri.	Mikkeli.	Kuopio.	Mustasaari.	Oulu.	Loviisa.	Pori.	Godby.	Tampere.	Sortavala.	Savonlinna.	Joensuu.	Nurmes.	Jyväskylä.	Tornio.	Kajaani.	Rovaniemi.				
		Terveiksi ja taajuvia.	Parennuksi tulleita.	Parantumattomia.	Hoitamattomia.	Kuolleena.																									
Aneurysma arteriarum	1	1	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—				
» arterio venosum .	1	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—				
Varix	11	10	1	—	—	—	—	2	4	—	—	—	—	1	3	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—				
Venectasiae haemorrhoidales .	34	28	2	1	2	—	1	9	6	1	8	—	2	1	—	—	1	—	1	—	3	2	—	—	—	—				
» ven. saphen. . . .	2	2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—				
Thrombosis, Embolia	4	2	—	—	1	—	1	1	1	—	—	—	1	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—				
Phlebitis	5	3	1	—	—	—	1	1	—	—	1	1	—	—	—	1	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—				
Epistaxis	2	1	—	—	—	—	1	2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—				
Syncope	1	—	—	—	—	1	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—				
3 Lymfatiehyeiden tauteja.																														
Lymphangitis	11	10	—	—	—	—	1	—	—	—	2	—	—	—	1	—	1	—	1	2	1	—	—	1	—	1	1				
Lymphadenitis	31	27	3	—	—	1	—	3	5	—	9	—	—	—	1	—	—	1	—	1	1	1	1	2	—	1	2				
Lymphom. malign.	3	—	2	—	—	1	—	3	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—				
4. Hengityselinten tauteja.																														
Morbi cavitatis nasalis	14	11	2	—	—	—	1	3	2	—	4	2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	1	—	—	1				
Empyema cavitatum accessor. nasi	14	11	2	—	—	—	1	6	—	—	1	—	—	4	—	—	—	—	—	—	1	—	1	1	—	—	—				
Vegetationes adenoideae . . .	17	15	—	—	—	1	1	1	—	—	—	2	1	11	—	—	—	—	—	—	1	—	—	1	—	—	—				
Laryngotracheitis.	9	8	—	—	1	—	—	6	—	—	1	—	—	—	1	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—				
Oedema laryngis, oedema glottidis.	2	1	1	—	—	—	—	2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—				
Perichondritis laryngea	1	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—				
Lues laryngis	1	—	1	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—				
Pleuritis serosa	126	87	31	4	—	2	2	53	3	3	28	6	4	1	3	—	1	—	1	7	—	4	—	5	3	3	1				
Empyema	129	81	9	2	2	16	19	34	20	2	25	2	4	4	4	1	4	—	6	9	1	1	2	7	2	—	1				
Pneumothorax	3	3	—	—	—	—	—	2	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—				
Bronchit. acuta	46	39	4	—	—	1	2	22	1	3	11	2	1	—	1	2	—	1	—	—	1	—	—	—	—	1	—				
» chronica	64	7	44	8	1	1	3	42	1	—	8	1	—	1	—	4	—	2	—	—	3	—	2	—	—	—	—				
Emphysema pulmonum	24	—	13	9	—	2	—	18	—	1	1	2	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1				
Bronchiectasia	14	1	11	1	1	—	—	13	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—				
Pneumonia crouposa	185	153	2	3	1	21	5	102	5	7	20	1	4	3	—	9	2	1	1	1	10	1	2	5	4	3	4				
» chronica	8	1	5	—	—	2	—	5	3	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—				
Bronchopneumonia	46	25	6	—	—	12	3	27	2	—	6	2	1	1	—	2	—	—	1	—	1	—	2	—	—	1	—				

	Sairashuoneitten lasareetti osastoilla yhteensä.							Hoidettujen lukumäärä.																		
	Hoidettuja.	Uloskirjoitettuja.					Jäänеitä.	Yleinen sairashuone Helsingissä.	Turku.	Hämeenlinna.	Viipuri.	Mikkeli.	Kuopio.	Mustasaari.	Oulu.	Lovisa.	Pori.	Godby.	Tampere.	Sortavala.	Savonlinna.	Joensuu.	Nurmes.	Jyväskylä.	Tornio.	Kajaani.	Rovaniemi.
		Terveitä ja toispuoleisia.	Parannuksella tulleita.	Parantumattomia.	Hoitamattomia.	Kuolleena.																					
Gangraena pulmonum	5	1	1	—	—	2	1	4	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Abscessus »	3	—	1	—	—	1	1	—	—	—	2	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Lues »	1	—	—	—	—	1	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Asthma bronchiale	7	4	2	—	—	—	1	3	—	—	1	2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1
Infarct. pulmon.	2	1	—	—	—	1	—	2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Pleurodynia	1	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—
5. Ruoansulatuselinten tauteja.																										
Stomatitis	6	5	—	—	—	—	1	4	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1
Leukoplakia	1	1	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Glossitis acuta. Abscessus linguae	2	2	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Pharyngitis	1	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—
Hypertrophia buccae	1	—	—	—	1	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
» tonsillarum	3	3	—	—	—	—	—	—	—	—	—	2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—
Angina tonsillaris	18	18	—	—	—	—	—	11	—	—	1	—	2	—	2	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	1
» phlegmonosa	4	4	—	—	—	—	—	1	1	—	—	—	—	—	—	1	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—
» » et gangraen.	1	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—
Strictura oesophagi	17	1	10	4	2	—	—	9	3	—	—	—	—	1	—	1	—	—	1	—	—	—	—	1	—	1	—
Gastritis acuta	15	14	—	—	—	—	1	—	1	—	—	2	—	—	—	3	—	—	1	2	3	—	—	—	—	3
» chronica	73	7	61	3	1	—	1	—	6	—	40	5	1	3	1	6	2	—	3	—	—	3	—	1	—	2
Achylia gastrica	18	—	17	1	—	—	—	—	—	—	17	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—
Hypersecretio acida	34	3	25	4	1	—	1	11	—	1	9	2	—	6	—	—	—	—	—	—	4	—	—	—	1	—
Neuroses ventriculi	45	11	28	1	3	—	2	31	—	—	5	—	1	—	—	2	—	4	—	—	—	—	—	—	2	—
Dilatatio »	22	6	12	—	3	—	1	3	3	2	3	2	3	2	—	—	—	—	2	—	—	—	—	2	—	—
Ulcus »	63	34	13	3	1	10	2	20	7	2	6	1	3	8	1	4	1	1	3	1	1	—	1	1	1	—	1
» duodeni	2	1	—	—	—	1	—	2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Strictura pylori	25	12	4	3	2	2	2	18	1	—	—	1	—	3	—	—	1	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—
Gastritis et enteritis acuta	72	54	6	1	—	9	2	54	2	1	5	1	—	—	—	4	1	—	—	—	1	—	—	1	2	—	—
» » » chronica	36	15	10	1	1	5	4	28	1	—	1	—	—	—	—	1	1	—	—	—	2	1	—	1	—	—	—
Enteritis acuta	65	57	3	—	—	2	3	30	1	1	8	4	1	—	1	8	—	1	1	—	5	1	1	2	—	—	—
Colitis »	18	13	2	—	—	1	2	15	—	—	—	1	1	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—
» chronica	5	3	1	—	—	1	—	2	—	—	2	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Enteritis chronica	40	17	13	2	1	3	4	33	2	—	—	2	—	2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—
Obstipatio. Coprostasis	31	27	2	—	2	—	—	9	1	1	2	—	3	1	—	2	2	2	—	—	3	3	2	—	—	—	—
Appendicitis acuta	285	227	6	—	3	26	23	64	38	7	62	14	7	4	2	7	3	—	29	12	9	9	1	7	4	5	1

	Sairashuoneitten lasareetti osastoilla yhteensä.							Hoidettujen lukumäärä.																				
		Uloskirjoitettuja.																										
	Hoidettuja.	Terveitä ja toipuvia.	Parennuksi tulleita	Parantumattomia.	Hoitamattomia.	Kuolleena.	Jääneitä.	Yleinen sairashuone Helsingissä.	Turku.	Hämeenlinna.	Viipuri.	Mikkeli.	Kuopio.	Mustasaari.	Oulu.	Lovisa.	Pori.	Godby.	Tampere.	Sortavala.	Savonlinna.	Joensuu.	Nurmes.	Jyväskylä.	Torinio.	Kajaani.	Rovaniemi.
Appendicitis chronica + sub. acuta	199	181	4	—	9	1	4	90	13	1	39	—	16	13	1	—	1	—	4	5	2	10	—	—	3	1	—
Abscessus subphrenicus	4	4	—	—	—	—	—	2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	1
Stenosis intestini	5	4	—	—	1	—	—	2	—	—	1	—	1	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Occlusio intestinum. Volvulus. Invaginatio etc.	87	34	2	1	3	45	2	16	9	4	14	4	6	4	5	—	1	—	7	3	5	3	—	3	2	1	—
Fistula stercoralis. Anus praeternatural.	17	10	—	1	3	2	1	6	3	—	1	3	2	1	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—
Helminthiasis	118	111	4	1	1	—	1	22	—	—	80	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	3	4	5	1	—	2
Hernia ingvinalis	723	683	3	1	11	3	22	123	57	53	96	35	72	47	21	—	18	—	66	38	19	34	—	31	7	3	3
» » incarcerata	89	76	—	—	—	11	2	16	12	5	12	6	5	5	2	—	1	—	8	4	4	—	3	4	—	1	1
» » » gangraenos.	1	1	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
» cruralis	39	34	—	—	2	—	3	7	4	2	1	1	1	9	4	—	2	1	5	1	—	—	—	—	1	—	—
» » incarcerata	30	19	—	—	—	10	1	5	6	2	1	3	2	3	1	—	—	—	5	—	—	1	1	—	—	—	—
» umbilicalis	22	21	—	—	1	—	—	2	2	—	5	2	3	2	3	—	—	—	1	1	—	1	—	—	—	—	—
» » incarcerata	5	5	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	4	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
» lineae albae	10	8	1	—	—	—	1	—	3	—	2	—	4	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—
» ventralis	29	16	—	3	3	4	3	19	1	1	2	—	—	2	1	—	—	—	1	—	2	—	—	—	—	—	—
» » incarcerata	1	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
» traumatica reg. hypochondriae	1	1	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Peritonitis	116	58	5	3	—	40	10	68	4	—	9	6	11	4	1	—	1	—	—	2	1	2	—	5	—	2	—
» circumscript. & diffusa	7	2	—	—	—	5	—	—	—	7	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Volvulus & gangraena diverticuli Meckeli & peritonitis	1	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Strictura ani	1	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—
Fistula ani	16	13	1	—	1	—	1	7	3	2	—	—	—	2	—	—	—	—	2	—	—	—	—	—	—	—	—
» recti	2	2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	1
» umbilici	2	2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	2	—	—	—	—	—	—	—
Fissura ani	23	19	—	—	2	—	2	4	3	—	9	—	—	1	2	—	2	—	1	—	—	1	—	—	—	—	—
Contractura ani	1	1	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Prolapsus recti vel ani	16	11	2	1	—	—	2	5	1	—	2	1	—	2	—	—	—	—	1	—	2	2	—	—	—	—	—
Incontinentia alvi	2	—	1	1	—	—	—	1	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Periproctitis	23	21	—	1	—	1	—	3	1	2	9	1	—	1	1	1	—	—	3	—	1	—	—	—	—	—	—
Icterus catarrhalis	12	7	2	—	1	1	1	5	—	—	3	1	1	1	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Cholelithiasis	7	7	—	—	—	—	—	5	—	—	1	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—

	Sairashuoneitten lasareetti osastoilla yhteensä.							Hoidettujen lukumäärä.																				
		Uloskirjoitettuja.																										
	Hoidettuja.	Terveitä ja toipuvia.	Parempaan tulleita.	Parantumattomia.	Hoitamattomia.	Kuolleena.	Jäänyt ä.	Yleinen sairashuone Helsingissä.	Turku.	Hämeenlinna	Viipuri	Mikkeli.	Kuopio.	Mustasaari.	Oulu.	Loviisa.	Pori.	Godby.	Tampere.	Sortavala.	Savonlinna.	Joensuu.	Nurmes.	Jyväskylä.	Tornio.	Kajaani.	Rovaniemi.
Cholecystitis	8	5	2	—	—	—	1	4	2	1	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Cirrhosis hepatis	12	—	—	7	1	2	2	1	1	—	7	—	—	—	—	1	—	—	—	1	—	1	—	—	—	—	—
» » hypertrophica	1	—	—	1	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Lues »	1	—	1	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Abscessus »	5	3	—	—	—	2	—	—	—	—	1	3	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—
» stercoralis p. hern. gangr.	1	—	—	—	—	1	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Abscessus periappendicular.	1	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
» retropharyng.	4	2	1	—	1	—	—	4	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Pancreatitis suppur.	1	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—
Haemorrhagia intra abdom.	1	—	—	—	—	1	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Tympanitis acuta	1	1	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Coprostasis	1	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Proctitis	1	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1
Omphalitis	1	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—
Omentum fixatum	1	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Ascites	9	—	9	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	9	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
» e causa ignota	2	2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	2	—	—	—	—	—	—
Parotitis (supp. chr.)	1	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—
»Sanduhrmagen»	1	1	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
6. Virtsaelinten ja miesten siitinelinten tauteja.																											
Nephritis acuta	86	48	27	3	—	4	4	25	2	11	10	7	3	1	—	1	2	—	1	—	6	—	1	7	1	2	6
» » post partum	1	1	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
» chronica	1	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—
» » et degener. amyloid.	115	1	58	27	3	24	2	47	2	8	20	10	1	3	—	3	4	—	5	—	—	1	3	1	—	1	6
Pyelitis. Pyelonephritis	15	3	9	1	1	1	—	11	—	—	—	1	—	2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—
Pyonephrosis	7	4	1	—	1	—	1	4	—	—	2	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Abscessus pararenalis	6	2	—	1	—	—	3	—	—	—	1	—	2	—	—	—	—	—	1	—	1	—	—	1	—	—	—
Lithiasis renalis	11	7	1	1	1	1	—	9	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—
Ren mobilis	4	2	1	—	1	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	2	—	—	—	—	—
Hydronephrosis	3	2	1	—	—	—	—	2	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Cystitis acuta	35	26	7	—	2	—	—	13	—	3	6	4	3	—	1	2	1	—	—	—	—	—	1	—	—	1	—
» chronica	47	15	25	1	—	1	5	6	5	—	15	10	—	—	4	—	—	—	—	—	1	—	3	—	1	2	

	Sairashuoneitten lasareetti osastoilla yhteensä.							Hoidettujen lukumäärä.																							
		Uloskirjoitettuja.																													
	Hoidettuja.	Terveitä ja toipuvia.	Paremmaksi tulleita.	Parantumattomia.	Hoitamattomia.	Kuolleena.	Jäänеitä.	Yleinen sairashuone Helsingissä.	Turku.	Hämeenlinna.	Viipuri.	Mikkeli.	Kuopio.	Mustasaari.	Oulu.	Loviisa.	Pori.	Godby.	Tampere.	Sortavala.	Savonlinna.	Joensuu.	Nurmes.	Jyväskylä.	Tornio.	Kajaani.	Rovaniemi.					
Lithiasis vesicalis	3	2	—	—	—	1	—	—	—	—	—	1	—	1	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—				
Bacteriuria	4	2	2	—	—	—	—	2	—	—	1	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—				
Retentio urinae	4	2	2	—	—	—	—	2	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—				
Enuresis	5	4	1	—	—	—	—	2	—	—	1	1	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—				
Hypertrophia prostatae	61	18	32	3	1	3	4	11	4	6	12	1	2	5	3	—	1	3	—	—	4	2	—	4	2	1	—				
Prostatitis ac. vel abscessus prostatae	9	8	1	—	—	—	—	6	—	—	1	—	1	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—				
Prostatitis chronica	2	—	—	2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	1	—	—	—	—	—	—				
Epididymitis	6	6	—	—	—	—	—	1	—	—	2	—	—	—	—	1	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	1				
Orchitis	3	3	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	1				
» suppurativa	1	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—				
Hydrocele	81	78	1	—	—	1	1	6	10	4	23	5	10	2	3	—	1	—	5	1	4	3	—	2	—	1	1				
Varicocele	7	7	—	—	—	—	—	4	—	—	2	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—				
Strictura urethrae	25	15	7	1	1	—	1	8	2	3	4	1	3	—	—	—	—	2	—	1	—	—	1	—	—	—	—				
Fistula »	2	2	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—				
Abscessus periurethralis	2	1	—	—	—	—	1	—	1	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—				
Paraphimosis	2	2	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—				
Phimosis aqvisita	2	2	—	—	—	—	—	1	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—				
Haematuria	4	2	1	—	—	—	1	—	—	1	1	—	1	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—				
Funiculitis	1	1	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—				
Cysta funiculi	1	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—				
Abscessus pelvis (gonorrhoica)	1	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—				
Fistula post sectionem altam	1	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—				
Tumor vesicae urin.	1	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—				
Corpus alien. vesicae urin.	1	1	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—				
Urethritis traumatica	1	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—				
Polypus urethrae	1	1	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—				
Dislocatio vesicae	1	—	—	—	1	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—				
Calcula ureter.	3	2	—	—	1	—	—	3	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—				
Castratio traumatica bilat.	1	—	—	—	—	—	1	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—				
Condyloma	1	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—				
Uraemia	1	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1				
7. Naisten siitinelinten tauteja.																															
Bartholinitis	4	3	—	—	—	—	1	2	—	—	2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—				
Atresia cicatricialis vaginae	1	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—				

	Sairashuoneitten lasareetti osastoilla yhteensä.							Hoidettujen lukumäärä.																			
		Uloskirjoitettuja.						Yleinen sairashuone Helsingissä.	Turku.	Hämeenlinna.	Viipuri.	Mikkeli.	Kuopio.	Mustasaari.	Oulu.	Loviisa.	Pori.	Godby.	Tampere.	Sortavala.	Savonlinna.	Joensuu.	Nurmes.	Jyväskylä.	Tornio.	Kajaani.	Rovaniemi.
	Hoidettuja.	Terveitä ja toipuvia.	Parennuksi tulleita.	Parantumattomia.	Hoitamattomia.	Kuolleena.	Jäänteitä.																				
Vaginitis	6	5	1	—	—	—	—	1	—	—	—	1	—	3	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—
Atresia uteri cicatricialis	4	4	—	—	—	—	—	—	—	4	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Endometritis. Metritis	385	307	64	1	5	—	8	146	1	15	67	15	31	10	15	6	7	1	2	14	7	19	4	10	4	4	7
Parametritis. Perimetritis	94	60	27	—	1	1	5	33	2	1	21	5	10	1	3	—	1	1	5	7	—	1	1	—	1	—	1
Pelveo-peritonitis	12	4	5	—	1	1	1	11	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Abscessus pelvis	4	3	—	—	—	1	—	2	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—
» retrouterina	2	1	1	—	—	—	—	2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Haematocele »	9	8	—	—	—	—	1	2	—	—	2	—	3	—	—	—	1	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—
Flexio et versio uteri	10	8	2	—	—	—	—	2	1	—	2	—	—	1	—	—	—	—	2	—	—	2	—	—	—	—	—
Retroflexio uteri gravid. incarc.	1	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—
Descensus uteri	11	5	1	—	5	—	—	6	—	—	—	—	—	2	—	—	3	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Prolapsus »	58	38	4	—	15	—	1	9	2	1	11	4	10	3	4	—	1	—	2	3	2	3	—	2	—	—	1
» vaginae	13	10	2	—	1	—	—	1	—	—	—	1	2	1	—	—	1	—	2	—	1	4	—	—	—	—	—
Hypertrophia colli. uteri	3	3	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1
Inversio uteri	2	1	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	1	—	—	—	—	—	—
Salpingitis. Oophoritis. Oophorosalpingitis	63	26	24	1	4	—	8	44	1	—	4	3	2	1	1	—	—	—	1	1	—	1	—	—	1	—	3
Amenorrhoea	4	1	3	—	—	—	—	4	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Dysmenorrhoea	2	2	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Pyosalpinx	4	3	—	—	—	1	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	3	—	—	—	—	—	—	—	—
Pyovarium	3	2	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	1	1	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—
Mola hydatidosa	1	1	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Abortus	119	113	1	—	1	1	3	53	—	2	25	11	2	2	1	3	4	—	2	1	4	—	1	5	2	—	1
Residuae post abortum	44	43	1	—	—	—	—	19	—	—	10	—	2	—	—	—	1	—	4	1	—	6	—	—	1	—	—
» » partum	2	1	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	2	—	—	—	—	—	—
Graviditas	13	4	—	—	9	—	—	7	—	—	3	—	—	—	—	—	—	—	1	1	—	—	—	1	—	—	—
» extrauterina	24	14	1	—	5	2	2	9	1	—	1	—	4	3	1	—	—	—	2	1	—	—	—	2	—	—	—
Retentio placentae	3	3	—	—	—	—	—	—	—	—	3	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Ruptura perinei	8	8	—	—	—	—	—	—	—	—	5	—	2	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
» vaginae et cicatric. uteri post part.	1	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Fistula urogenitalis	6	5	1	—	—	—	—	1	1	—	—	1	2	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—
» recto-vaginalis	1	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Hematometra	1	—	—	—	1	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Hyperemesis	1	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—
» gravidar.	7	4	3	—	—	—	—	4	—	1	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—
Hymen cribriformis	1	1	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—

	Sairashuoneitten lasaretti osastoilla yhteensä.							Hoidettujen lukumäärä.																				
		Uloskirjoitettuja.						Yleinen sairashuone Helsingissä.	Turku.	Hämeenlinna.	Viipuri.	Mikkeli.	Kuopio.	Mustasaari.	Oulu.	Lovisa.	Pori.	Godby.	Tampere.	Sortavala.	Savonlinna.	Joensuu	Nurmes.	Jyväskylä.	Tornio.	Kajaani.	Rovaniemi.
	Hoidettuja.	Terveitä ja toipuvia.	Paremmaksi tulleita.	Parantumattomia.	Hoitamattomia.	Kuolleena.	Jäämeitä.																				
Ren mobilis	1	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Molimina menstrual.	1	1	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Polypus uteri	1	1	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Atresia vaginae	1	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—
Haematokolpos	1	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—
Mastitis	19	15	3	—	—	—	1	3	4	1	2	—	—	—	4	1	—	—	1	—	1	—	1	—	—	—	1
8. Luiden ja lihasten tauteja.																											
Rheumatismus muscul. chronic.	6	3	2	1	—	—	—	3	—	—	—	1	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	1
Lumbago	5	4	1	—	—	—	—	—	3	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—
Tendovaginitis	36	30	1	1	—	1	3	4	4	—	8	11	—	—	—	—	—	5	1	—	—	—	—	—	—	—	3
» & panaritium profund.	3	2	—	—	—	—	1	—	—	3	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Bursitis. Hygroma	34	31	—	—	—	—	3	6	3	4	11	—	2	1	—	1	—	2	1	2	—	—	—	1	—	—	—
Synovitis. Arthritis	116	71	28	3	2	2	10	19	9	8	26	28	1	—	2	1	2	1	2	9	—	3	—	4	1	—	—
Mus articularis	5	5	—	—	—	—	—	3	—	—	—	—	1	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Rheumatismus articul. chronic.	66	15	45	4	—	—	2	43	5	2	3	—	—	1	—	2	—	—	2	1	4	1	—	1	—	—	1
Arthritis deformans	10	—	8	1	1	—	—	2	1	—	2	1	—	1	—	—	1	—	—	—	1	1	—	—	—	—	—
Arthropathia neuropathica	2	—	—	1	—	1	—	2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Anchylosis	2	1	1	—	—	—	—	1	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Contractura	12	7	2	1	—	—	2	3	2	1	3	—	—	—	—	—	2	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—
Pseudoarthrosis	14	10	—	—	—	—	4	5	5	—	—	1	2	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Osteomyelitis. Ostitis. Periostitis	382	257	25	8	3	18	71	74	38	16	63	24	26	14	27	4	7	1	10	23	10	8	—	25	6	4	2
Scoliosis	10	1	7	1	1	—	—	4	—	—	1	4	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Kyphosis	6	—	4	1	—	1	—	4	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	2	—	—	—	—	—	—	—
Crus recurvatum	2	1	1	—	—	—	—	—	—	—	2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Genu valgum	4	1	—	—	2	—	1	3	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Pes eqvino-varus acqvisit	5	4	—	—	—	—	1	3	1	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
» » valgus	1	—	—	—	1	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
» » planus	2	—	1	—	1	—	—	2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Hallux valgus	3	3	—	—	—	—	—	—	2	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Coxa vara traumatica	1	—	—	—	—	—	1	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Spondylitis traum.	1	—	—	—	1	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Digit. V. varus	1	1	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Caput obstipum	1	—	1	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—

	Sairashuoneitten lasareetti osastoilla yhteensä.							Hoidettujen lukumäärä.																				
		Uloskirjoitettuja.						Yleinen sairashuone Helsingissä.	Turku.	Hämeenlinna.	Viipuri.	Mikkeli.	Kuopio.	Mustasaari.	Oulu.	Loviisa.	Pori.	Godby.	Tampere.	Sortavala.	Savonlinna.	Joensuu.	Nurmes.	Jyväskylä.	Tornio.	Kajaani.	Rovaniemi.
	Hoidettuja.	Terveiksi ja toipuvia.	Parempiaksi tulleita.	Parantumattomia.	Hoitamattomia.	Kuolleena.	Jäänteitä.																				
Impressio nasi luetica	3	1	—	—	—	—	2	3	—	—	—	—	—	—	—	1	—	1	1	—	—	—	—	—	—	—	—
Unguis incarnat.	6	6	—	—	—	—	—	—	1	—	1	1	—	—	—	1	—	1	1	—	—	—	—	—	—	—	—
Empyema antri Higmori	2	2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
9. Iho- ja ihonalaisen sidekudoksen tauteja.																											
Eczema	58	44	6	—	2	—	6	8	18	3	3	2	2	—	—	—	4	—	1	1	—	3	3	2	—	2	6
Dermatitis acuta	2	2	—	—	—	—	—	—	—	2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Erythema nodosum	3	3	—	—	—	—	—	3	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Prurigo	1	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Psoriasis	10	7	2	—	—	—	1	—	3	—	—	3	—	—	—	2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	2	—
Scabies	3	2	—	—	1	—	—	—	—	1	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—
Herpes zoster	1	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Abscessus. Phlegmone	308	256	17	2	2	7	24	45	40	12	52	12	17	8	26	9	4	—	15	9	5	8	6	11	10	2	17
Furunculus	9	8	1	—	—	—	—	2	1	2	1	—	—	—	—	1	1	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—
Carbunculus	19	14	2	—	—	1	2	12	1	—	2	—	—	1	1	—	—	—	—	1	1	—	—	—	—	—	—
Ulcus	65	54	5	1	1	—	4	—	15	8	7	4	—	9	4	4	2	—	2	—	2	1	—	3	1	1	2
Fistulae regionum variarum	24	17	3	1	1	—	2	—	7	—	7	—	—	3	—	—	—	—	5	—	—	2	—	—	—	—	—
Elephantiasis	5	1	3	—	—	—	1	4	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Clavus	1	1	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Oedema pedis e causa ignota	1	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Pruritus senilis	1	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Verruca »	1	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—
Defect. cutis post. combust.	1	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—
Acanthosis nigricans	1	—	1	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Lichen scrophulosarum	1	—	1	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
10. Silmätauteja.																											
Deformitates palpebrarum congenitales et aqvisitae	33	27	6	—	—	—	—	—	—	—	12	2	3	—	3	—	—	—	6	—	—	3	—	—	2	1	1
Inflammatio palpebrarum	1	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1
Blepharitis	9	6	3	—	—	—	—	3	—	—	2	1	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	2	—	—	—	—
Chalazion	2	2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	2	—	—	—	—	—	—
Conjunctivitis catarrhalis	12	8	4	—	—	—	—	2	—	1	3	—	—	—	1	1	—	—	1	—	—	—	2	—	—	—	1

	Sairashuoneitten lasareetti osastoilla yhteensä.							Hoidettujen lukumäärä.																					
		Uloskirjoitettuja.																											
	Hoidettuja.	Terveitä ja toipuvia.	Paremmaksi tulleita.	Parantumattomia.	Hoitamattomia.	Kuolleena.	Jäänöitä.	Yleinen sairashuone Helsingissä.	Turku.	Hämeenlinna.	Viipuri.	Mikkeli.	Kuopio.	Mustasaari.	Oulu.	Lovisa.	Pori.	Godby.	Tampere.	Sortavala.	Savonlinna.	Joensuu.	Nurmes.	Jyväskylä.	Tornio.	Kajaani.	Rovaniemi.
Conjunctivitis phlyctaenulosa	65	53	8	1	—	—	3	10	2	3	8	1	2	—	17	1	3	—	—	—	2	—	3	1	2	5	5
» — trachomatosa	174	76	93	1	—	—	4	62	—	7	24	7	4	—	21	3	3	—	1	—	12	4	1	9	—	5	11
» blenorrhagica	4	3	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	3	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
» » gonorrhoica	4	3	1	—	—	—	—	4	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Xerosis conjunctivae	1	1	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Symblepharon	3	2	1	—	—	—	—	1	—	—	2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Keratitis superficialis	9	4	2	—	1	—	2	—	2	—	—	—	1	—	—	1	—	—	—	—	—	1	3	—	—	—	1
» phlyctaenulosa	57	42	13	—	—	—	2	34	—	2	4	3	—	—	—	4	—	—	—	—	2	—	1	6	1	—	—
» parenchymatosa	22	14	7	—	—	—	1	8	2	—	2	2	—	—	—	—	2	—	1	—	—	—	—	1	—	—	4
Ulcus corneae	54	34	15	3	—	—	2	29	1	1	8	1	1	—	—	—	3	1	2	—	1	2	—	1	—	3	—
» serpens	64	48	8	6	—	—	2	—	3	1	9	10	3	—	19	—	2	—	1	—	3	1	2	2	1	5	2
» corneae c. prolaps. iridis	1	1	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Leucoma seu macula	10	7	3	—	—	—	—	3	—	—	6	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1
» adhaerens	10	6	4	—	—	—	—	10	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Staphyloma corneae	4	4	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	1	—	—	—	—	—	1	—	1	—	—	—	—	—	—
» et keratoconus	10	8	1	1	—	—	—	10	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Sclerochorioiditis	3	—	3	—	—	—	—	3	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Vulnus perf. corn.	8	4	4	—	—	—	—	7	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—
» incis. ocul	2	—	2	—	—	—	—	2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Infiltrát corneae	2	1	1	—	—	—	—	2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Pannus crassus	1	1	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Iritis et iridocyclitis	17	12	3	2	—	—	—	7	1	—	1	1	—	—	1	1	1	1	1	—	—	—	—	—	—	1	1
Irido-chorioiditis	16	1	12	3	—	—	—	16	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Chorioiditis	11	1	7	3	—	—	—	9	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	1	—	—	—
Deformationes iridis et chorioideae, congenitales et acqvisitae	1	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Occlusio pupillae	4	2	2	—	—	—	—	3	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Ophtalmia sympatica	2	1	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	2	—	—	—	—	—	—	—	—
Synechiae	5	3	1	1	—	—	—	5	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Glaucoma	29	12	12	3	1	—	1	10	—	—	9	3	—	—	3	—	—	—	—	—	1	3	—	—	—	—	—
Cataracta senilis	68	58	2	4	2	—	2	32	—	1	9	3	2	2	3	—	—	—	6	3	4	—	1	—	—	1	1
» juvenalis	6	5	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	4	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—
» traumatica	11	9	1	—	—	—	1	6	—	—	3	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—
» secundaria	14	8	4	2	—	—	—	10	—	—	3	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
» mollis	3	3	—	—	—	—	—	3	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—

	Sairashuoneitten lasareetti osastoilla yhteensä.							Hoidettujen lukumäärä.																		
		Uloskirjoitettuja.																								
	Hoidettuja.	Terveitä ja taipuvia.	Paremmaksi tulleita.	Parantumattomia.	Hoitamattomia.	Kuolleena.	Jäänteitä.	Yleinen sairashuone Helsingissä.	Turku.	Hämeenlinna.	Viipuri.	Mikkeli.	Kuopio.	Mustasaari.	Oulu.	Lovisa.	Pori.	Godby.	Tampere.	Sortavala.	Savonlinna.	Joensuu.	Nurmes.	Jyväskylä.	Torneo.	Kajaani.	Rovaniemi.
Cataracta incipiens	1	1	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Luxatio dentis	3	3	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	1	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—
Retinitis et neuritis optica	3	1	2	—	—	—	—	2	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Ablatio retinae	5	—	3	2	—	—	—	5	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Atrophia nervi optici	6	—	3	3	—	—	—	3	1	—	1	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Strabismus concomitans	9	8	1	—	—	—	—	3	—	—	3	—	—	1	—	—	—	—	—	—	1	—	—	1	—	—	—
Phthisis bulbi	16	8	3	4	1	—	—	9	—	—	—	—	—	1	—	—	1	—	—	—	1	1	—	—	3	—	—
Corpus alien. bulbi	16	5	11	—	—	—	—	16	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Panophthalmitis	20	13	3	2	—	—	2	3	—	—	—	2	2	—	4	2	1	—	2	1	1	—	1	—	—	—	1
Dacryocystitis	26	19	4	1	—	—	2	1	2	3	5	3	—	—	2	—	1	—	—	—	3	1	—	2	2	—	1
Fistula sacc. lacrym.	1	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1
Stenosis canalis lacrymalis	4	3	1	—	—	—	—	—	—	—	—	2	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1
Ophthalmoplegia	1	—	—	1	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Phacoscleroma	6	4	1	1	—	—	—	6	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Hydrophthalmus	1	1	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Cicatrices vitiosa palp. inferior.	3	2	1	—	—	—	—	3	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Neuralgia supraorb.	1	1	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Mydriasis atropii	1	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—
Scotoma centrale	1	—	1	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Fibroma musc. rect. int.	1	—	—	1	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Sarcoma chorioideae	2	2	—	—	—	—	—	2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
11. Korvatauteja.																											
Otitis media suppurativa	50	35	8	3	1	—	3	24	1	—	3	2	7	—	1	2	—	—	—	—	5	—	2	1	—	—	2
» » c. ostitide process. mastoid.	129	109	5	—	—	11	4	35	29	4	5	1	15	14	—	—	4	—	3	1	6	1	2	6	—	1	2
Otitis externa	1	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Cholesteatoma	14	13	—	—	—	1	—	2	4	—	2	—	3	1	—	—	—	—	2	—	—	—	—	—	—	—	—
Mastoiditis	1	—	—	—	1	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Perichondritis	1	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Ruptura membrar. tymp.	1	1	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Catarrhus tub. Eustachii	2	1	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
IX. Kasvannaisia.																											
Carcinoma faciei vel ulcus rodens	24	19	1	—	—	1	3	7	1	1	1	—	2	2	—	—	1	—	—	4	—	4	—	1	—	—	—

	Sairashuoneitten lasareetti osastoilla yhteensä.							Hoidettujen lukumäärä.																					
		Uloskirjoitettuja.																											
	Hoidettuja.	Terveitä ja taipuvia.	Paremmaksi tulleita.	Parantumattomia.	Hoitamattomia.	Kuolleena.	Jäänteitä.	Yleinen sairashuone Helsingissä.	Turku.	Hämeenlinna.	Viipuri.	Mikkeli.	Kuopio.	Mustasaari.	Oulu.	Lovisa.	Pori.	Gadby.	Tampere.	Sortavala.	Savonlinna.	Joensuu.	Nurmes.	Jyväskylä.	Torneo.	Kajaani.	Rovaniemi.		
Carcinoma labiorum	97	89	1	—	3	3	1	21	12	4	6	3	7	15	7	1	—	—	4	6	4	1	—	2	1	3	—		
» lingvae	11	7	1	2	1	—	—	4	1	—	1	—	1	—	1	—	—	—	1	1	—	—	—	1	—	—	—		
» orbitae	1	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—		
» palpebr.	1	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—		
» maxillae superioris	5	1	2	1	—	1	—	1	2	—	—	1	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—		
» » inferioris.	3	2	—	—	—	—	1	1	1	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—		
» secundar. glandular. lymphat.	15	12	—	1	2	—	—	2	2	—	1	—	5	2	—	—	—	—	1	—	—	—	—	1	1	—	—		
» mammae	39	30	2	1	2	3	1	11	8	1	4	1	2	4	—	—	—	—	4	—	2	—	1	—	1	—	—		
» laryngis	9	1	2	4	—	—	2	6	—	—	3	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—		
» oesophagi et cardiae	10	—	—	5	3	2	—	3	3	—	3	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—		
» ventriculi	142	16	23	48	18	28	9	48	15	1	21	11	4	13	1	—	5	1	1	1	7	3	—	4	1	3	2		
» intestini	7	—	1	6	—	—	—	—	—	—	2	2	—	—	2	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—		
» coeci et coli	8	3	—	—	—	4	1	4	1	—	3	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—		
» recti et ani	18	10	2	1	2	1	2	12	—	—	1	—	1	—	1	—	—	1	—	—	—	2	—	—	—	—	—		
» peritonei secundar.	10	1	—	5	—	4	—	8	1	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—		
» vesicae felleae	1	—	—	—	—	1	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—		
» hepatis	16	—	—	9	2	5	—	5	5	—	—	—	3	2	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—		
» pancreat.	4	—	—	2	1	1	—	1	—	—	—	—	1	1	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—		
» renis	1	—	—	1	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—		
» uteri	45	12	7	7	11	5	3	14	3	—	8	—	7	1	2	1	—	1	1	2	1	2	—	2	—	—	—		
» » & adnex	1	—	—	—	1	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—		
» » vaginae, vesicae	1	—	—	—	—	1	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—		
» ovarii	1	—	—	—	1	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—		
» vaginae & vulvae	5	3	—	—	1	1	—	2	—	—	—	—	1	1	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—		
» vesicae urin.	5	1	—	3	—	—	1	2	—	—	1	—	—	2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—		
» prostatae	2	—	—	2	—	—	—	2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—		
» penis	4	3	—	—	1	—	—	2	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—		
» pulmonum	2	—	—	1	—	1	—	2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—		
» cutan. regionum variarum	21	15	2	1	1	—	2	—	3	—	1	2	1	4	3	—	3	—	1	—	3	—	—	—	—	—	—		
Sarcoma oss. cranii	3	1	—	—	1	1	—	1	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—		
» nasi	1	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—		
» orbitae	5	2	—	1	—	1	1	3	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	2	—		
» » & reg. sphenoid.	1	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1		
» maxillae superioris	2	2	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—		
» » inferioris	1	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—		

| | Sairashuoneitten lasareetti osastoilla yhteensä. | | | | | | | Hoidettujen lukumäärä. | | | | | | |

	Sairashuoneitten lasareetti osastoilla yhteensä.							Hoidettujen lukumäärä.																							
		Uloskirjoitettuja.																													
	Hoidettuja.	Terveitä ja tarpuvia.	Parempinaksi tulleita.	Parantumattomia.	Hoitamattomia.	Kuolleena.	Jääneitä.	Yleinen sairashuone Helsingissä.	Turku.	Hämeenlinna.	Viipuri.	Mikkeli.	Kuopio.	Mustasaari.	Oulu.	Lovisa.	Pori.	Gadby.	Tampere.	Sortavala.	Savonlinna.	Joensuu.	Nurmes.	Jyväskylä.	Tornio.	Kajaani.	Rovaniemi.				
Kystoma dermoides	5	5	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	2	—	—	1	—	—	—	—	—	1	—			
Cystae regionum variarum	25	24	1	—	—	—	—	2	6	—	2	2	2	2	4	—	—	1	2	—	—	2	—	—	—	—	—			
Papilloma	2	2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—			
» vesicae urinariae	4	3	—	—	1	—	—	3	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—			
Polypi narium	1	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—			
» meatus auditor.	4	4	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	3	—	—	—			
» uteri	6	6	—	—	—	—	—	1	—	—	4	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—			
» cavit. tympani	1	1	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—			
Struma	34	25	3	2	3	1	—	16	1	—	6	—	2	—	—	—	—	—	—	9	—	—	—	—	—	—	—			
» carcinomatos	2	—	—	—	1	—	1	2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—			
» malignum	1	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—			
Hypertrophia tonsill.	1	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1			
» lienis	2	—	—	—	1	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	2	—	—	—	—	—	—	—			
Tumores palpebrarum & conjunctivae	4	4	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	3	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—			
Tumores iridis & chorioideae	2	2	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—			
» retinae & nervi optici	1	1	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—			
» malign. colli vertebr.	3	—	—	1	—	2	—	3	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—			
» mixt. gland.	1	1	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—			
» abdominis	7	—	1	1	4	1	—	2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	4	1	—	—	—	—			
» » , ascites	1	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—			
» renis	2	—	—	—	2	—	—	2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—			
» ovarii	1	—	—	—	1	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—			
» mesenterii	1	—	—	—	1	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—			
» parotidis	2	2	—	—	—	—	—	2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—			
» lienis	1	—	—	—	1	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—			
» reg. ingvin.	1	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—			
Terotoma coccygis	1	1	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—			
Epithelioma penis	1	1	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—			
Excrescenses	1	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—			
X. Ulkonaisten syiden aiheuttamia vammoja.																															
Contusiones	81	71	3	1	1	4	1	8	14	2	9	5	5	2	5	5	3	—	1	4	3	4	4	3	—	1	3			
Commotio cerebri	19	14	1	—	—	3	1	15	—	—	1	—	1	—	—	—	—	—	—	1	—	—	1	—	—	—	—			
Haemorrhagia spinalis	1	—	—	—	—	—	1	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—			

	Sairashuoneitten lasareetti osastoilla yhteensä.						Hoidettujen lukumäärä.																				
		Uloskirjoitettuja.																									
	Hoidettuja.	Terveitä ja taipuvia.	Paremmaksi tulleita.	Parantumattomia.	Hoitamattomia.	Kuolleena.	Jäänteitä.	Yleinen sairashuone Helsingissä.	Turku.	Hämeenlinna.	Viipuri.	Mikkeli.	Kuopio.	Mustasaari.	Oulu.	Loviisa.	Pori.	Godby.	Tampere.	Sortavala.	Savonlinna.	Joensuu.	Nurmes.	Jyväskylä.	Tornio.	Kajaani.	Rovaniemi.
Vulnera incisa	185	167	3	1	—	6	8	19	24	14	27	9	3	14	6	7	14	1	6	4	9	4	1	6	5	5	7
» contusa	101	89	1	1	—	2	8	24	9	11	8	5	1	5	12	5	5	1	3	2	4	4	—	—	—	2	—
» lacerata	61	53	2	—	—	1	5	7	12	4	4	5	—	2	8	—	2	5	2	1	4	—	—	—	1	—	4
» sclopetaria	111	92	2	2	—	3	12	19	19	6	21	4	4	6	4	5	3	1	6	2	3	1	—	4	—	3	—
» morsa	7	6	—	—	—	—	1	1	1	—	4	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
» corneae & sclerae	6	5	—	—	—	—	1	—	1	—	—	—	1	—	2	—	—	—	1	—	1	—	—	—	—	—	—
» incisa tracheae et oesophagi	1	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
» penetr. oculi	14	9	4	—	—	—	1	—	1	—	5	1	—	1	—	—	1	—	—	1	2	—	1	1	—	—	—
» » » et oss. front.	1	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
» » articulationis	19	13	2	—	—	2	2	2	3	2	6	—	1	—	—	—	1	—	3	1	—	—	—	—	—	—	—
» » thoracis	56	52	—	—	—	4	—	32	3	—	10	1	—	1	—	—	5	—	1	—	2	—	—	—	1	—	—
» » abdominis	23	19	—	—	—	3	1	6	2	—	5	—	2	1	—	1	2	—	1	1	1	—	—	1	—	—	—
» » » sclopetar.	1	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—
Distorsiones	11	9	2	—	—	—	—	2	1	—	1	—	2	—	3	—	—	1	—	—	—	—	—	—	1	—	—
Luxatio vertebrarum	1	1	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
» cubiti	6	4	1	1	—	—	—	1	2	—	—	—	1	—	—	1	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—
» humero-scapularis	6	4	1	—	—	—	1	1	—	—	3	—	1	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
» claviculae	1	—	1	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
» coxae	12	9	1	1	1	—	—	2	—	1	—	1	2	—	—	—	—	—	—	2	—	—	—	2	—	1	1
» tali	1	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
» metacarpi	1	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
» pedis	1	—	1	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Fractura simplex cranii	7	2	1	—	—	2	2	—	1	1	3	—	—	1	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—
» » basis cranii	45	33	2	—	—	9	1	25	3	1	—	6	—	1	—	1	—	—	2	1	—	2	—	1	—	2	—
» » maxill. inf.	1	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
» » vertebrae	11	1	—	—	—	7	3	4	1	—	1	—	1	—	1	—	1	—	—	1	—	—	—	—	1	—	—
» » costae	28	24	1	—	—	2	1	7	2	1	7	—	—	—	2	1	2	—	1	—	2	—	—	2	—	1	—
» » claviculae	5	5	—	—	—	—	—	1	—	—	1	—	1	1	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
» » humeri	16	16	—	—	—	—	—	3	2	1	3	—	1	—	—	—	1	—	—	1	2	—	1	—	—	1	—
» » radii	5	4	—	1	—	—	—	1	—	—	—	1	1	1	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
» » ulnae	3	2	—	—	1	—	—	1	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—
» » radii et ulnae	6	4	—	—	—	—	2	3	—	1	1	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—
» » sterni	1	1	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
» » oss. manus	1	1	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
» » pelvis	8	6	1	—	—	1	—	2	1	1	1	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	1	1	—	—	—	—
» » femoris	121	107	—	—	1	—	13	13	13	7	20	6	5	7	4	3	2	2	3	12	8	5	3	4	2	2	—

	Sairashuoneitten lasareetti osastoilla yhteensä.							Hoidettujen lukumäärä.																						
		Uloskirjoitettuja.						Yleinen sairashuone Helsingissä.	Turku.	Hämeenlinna.	Viipuri.	Mikkeli.	Kuopio.	Mustasaari.	Oulu.	Loviisa.	Pori.	Godby.	Tampere.	Sortavala.	Savonlinna.	Joensuu.	Nurmes.	Jyväskylä.	Tornio.	Kajaani.	Rovaniemi.
	Hoidettuja.	Terveitä ja taipuvia.	Paremmaksi tulleita.	Parantumattomia.	Hoitamattomia.	Kuolleena.	Jäänteitä.																				
Fractura simplex patellae . . .	16	15	1	—	—	—	—	6	1	—	2	1	1	2	—	—	—	—	—	1	—	1	—	—	1	—
» » tibiae	22	22	—	—	—	—	—	1	5	—	2	5	—	—	—	—	1	—	—	1	1	1	3	1	—	1
» » fibulae . . .	12	12	—	—	—	—	—	1	—	—	2	4	1	—	1	2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1
» » tibiae et fibulae . . .	65	60	—	—	—	—	5	1	6	7	17	3	3	2	5	7	3	—	1	2	3	—	—	3	1	—	1
» » malleolorum	5	5	—	—	—	—	—	3	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—
» » oss. pedis . .	2	2	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
» compl. cranii	44	30	1	—	1	8	4	12	11	—	11	—	1	—	2	—	—	—	4	—	2	—	—	1	—	—	—
» » maxill. super.	2	2	—	—	—	—	—	—	—	—	2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
» » » inferior.	9	8	1	—	—	—	—	—	1	—	3	1	1	—	—	1	—	—	—	—	1	1	—	—	—	—	—
» » humeri . . .	7	5	—	1	—	—	1	—	—	—	1	—	—	1	1	—	—	—	1	1	—	—	2	—	—	—	—
» » radii	2	2	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
» » ulnae	1	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
» » radii et ulnae	3	3	—	—	—	—	—	—	1	—	1	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—
» » oss. manus .	14	13	1	—	—	—	—	—	—	3	6	—	—	—	2	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	2
» » femoris . . .	6	2	—	—	—	1	3	2	2	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—
» » patellae . . .	1	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—
» » tibiae	7	5	—	1	—	—	1	4	2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1
» » fibulae	1	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1
» » tibiae et fibul.	39	29	—	—	1	5	4	7	2	8	7	1	1	2	4	—	—	—	2	3	—	—	1	1	—	—	—
» » ossium pedis	5	5	—	—	—	—	—	—	—	—	2	—	—	—	—	—	—	—	—	2	1	—	—	—	—	—	—
» » nasi	2	2	—	—	—	—	—	—	—	1	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
» deform. consolid. . .	1	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
» non » . .	5	5	—	—	—	—	—	—	—	—	5	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
» commiminuta clavic.	1	1	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
» inveterata deform. .	1	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—
Amputatio traumatica	17	14	—	—	—	—	3	3	2	1	1	—	—	3	—	—	—	—	1	3	—	—	—	2	1	—	—
» artefacta pedis dextr.	1	1	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Combustio	50	34	4	—	—	9	3	9	5	5	4	3	2	1	4	2	1	1	4	1	2	2	—	2	2	—	—
» per acid. carbol . .	1	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—
» per ol. petri	1	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Congelatio	22	19	2	—	—	—	1	—	1	3	—	1	2	2	3	—	1	—	1	1	—	—	—	2	1	2	2
Gangraena post traumam . . .	5	4	—	—	—	1	—	—	—	2	—	2	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Ruptura intestinorum . . .	5	1	—	—	—	3	1	1	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	3	—	—	—	—	—	—	—	—
» bulbi	3	—	—	—	—	—	3	—	—	—	3	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
» hepatis	2	1	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	1	—	—	—
» lienis	1	—	—	—	—	1	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—

	Sairashuoneitten lasareetti osastoilla yhteensä.							Hoidettujen lukumäärä.																							
	Hoidettuja.	Uloskirjoitettuja.					Jäänneitä.	Yleinen sairashuone Helsingissä.	Turku.	Hämeenlinna.	Viipuri.	Mikkeli.	Kuopio.	Mustasaari.	Oulu.	Loviisa.	Pori.	Godby.	Tampere.	Sortavala.	Savonlinna.	Joensuu.	Nurmes.	Jyväskylä.	Torneo.	Kajaani.	Rovaniemi.				
		Terveitä ja taipuvia.	Parennuksi tulleita.	Parantumattomia.	Hoitamattomia.	Kuolleena.																									
Ruptura renis	4	3	—	—	—	1	—	2	—	—	1	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
» vesicae urinariae	1	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
» urethrae	11	9	1	—	—	—	1	5	—	—	1	4	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
» uteri	1	—	—	—	—	—	1	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
» perinei	2	2	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—
Corpus alienum bulbi	9	7	2	—	—	—	—	—	—	—	5	—	—	—	—	—	—	—	4	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
» » corneae	2	2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
» » oesophagi	2	2	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
» » patellae	1	1	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
» » regionum variarum	11	10	—	—	1	—	—	1	—	—	3	1	—	1	4	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Cicatrices vitiosae	5	5	—	—	—	—	—	1	1	—	3	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Haematoma genus	1	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
» lab. majoris	1	1	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
» » » p. traum.	1	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
» reg. var.	4	4	—	—	—	—	—	—	—	—	4	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Impressio nasi	2	1	1	—	—	—	—	2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
» cranii	1	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Cauterisatio oesophagi	3	—	3	—	—	—	—	3	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Contritio cerebri	1	—	1	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Contractura articular.	4	4	—	—	—	—	—	—	—	—	—	4	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Paraesia nerv. radialis traumatica post. fracturam	1	1	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Paralysia post. luxat. brachii	1	—	—	—	1	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Epididymitis traumatica	1	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Tumor alb. genus	1	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Abscess. cruris	1	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Ulcera varicos.	1	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
XI. Varia.																																
Convalescentia	11	9	1	—	1	—	—	5	4	—	—	—	—	1	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
» post. laparatom.	4	4	—	—	—	—	—	4	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Collaps	1	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Nihil	89	19	—	—	70	—	—	22	11	3	19	4	—	8	5	4	5	—	3	2	1	—	—	1	—	1	—					

Taulu 5.

Yhteenveto veneeristen osastojen ja ylimääräisten

		Hoidettujen potilaitten luku.			Syfilis.	
		Edelliseltä vuodelta jääneitä.	Vuoden kuluessa vastaanotettuja.	Yhteensä.	Edelliseltä vuodelta jääneitä.	Vuoden kuluessa vastaanotettuja.
1	Helsingin yleisen sairashuoneen syfiliittinen osasto	101	937	1,038	47	393
2	Gumtäckt: Ylimääräinen veneerinen sairashuone [1]	—	342	342	—	63
3	Turku: Yleisen sairashuoneen syfiliittinen osasto	14	162	176	7	64
4	Pori: » » » »	20	144	164	15	81
5	Godby: » » » »	—	—	—	—	—
6	Hämeenlinna: » » » »	15	216	231	7	124
7	» Ylimääräinen veneerinen sairashuone [2]	—	16	16	—	13
8	Tampere: Yleisen sairashuoneen syfiliittinen osasto	21	243	264	18	151
9	Viipuri: » » » »	51	563	614	9	108
10	» Ylimääräinen veneerinen sairashuone № 1	18	156	174	12	57
11	» » » » № 2	16	149	165	8	70
12	» » » » № 3 [3]	6	60	66	4	37
13	» » » » № 4 [4]	19	51	70	13	23
14	Sortavala: Yleisen sairashuoneen syfiliittinen osasto	21	164	185	8	36
15	» Ylimääräinen veneerinen sairashuone № 1	19	203	222	11	70
16	» » » » № 2	19	121	140	14	50
17	Mikkeli: Yleisen sairashuoneen syfiliittinen osasto	18	139	157	16	94
18	Savonlinna: » » » »	15	205	220	7	96
19	» Ylimääräinen veneerinen sairashuone [5]	—	39	39	—	14
20	Kuopio: Yleisen sairashuoneen syfiliittinen osasto	38	224	262	20	102
21	» Ylimääräinen veneerinen sairashuone	23	112	135	11	56
22	Joensuu: Yleisen sairashuoneen syfiliittinen osasto	20	157	177	14	46
23	Tohmajärvi: Ylimäär. veneerinen sairashuone № 1	24	152	176	21	98
24	» » » » № 2 [6]	16	12	28	14	7
25	Nurmes: Yleisen sairashuoneen veneerinen osasto	2	13	15	1	4
26	Mustasaari: » » » »	47	243	290	30	95
27	Jyväskylä: » » » »	33	201	234	25	112
28	Oulu: » » » »	21	163	184	8	78
29	» Ylimääräinen veneerinen sairashuone [7]	9	96	105	9	64
30	Kajaani: Yleisen sairashuoneen syfiliittinen osasto	—	8	8	—	7
31	Tornio: » » » »	13	101	114	8	58
32	» Ylimääräinen veneerinen sairashuone [8]	9	38	47	5	27
	Yhteensä	628	5,430	6,058	362	2,298

[1]) Avoinna $^{1}/_{4}$—$^{31}/_{12}$. [2]) Avoinna $^{9}/_{12}$—$^{31}/_{12}$. [3]) Avoinna $^{1}/_{1}$—$^{31}/_{5}$; $^{8}/_{12}$—$^{31}/_{12}$. [4]) Avoinna $^{1}/_{1}$—$^{31}/_{5}$.

veneeristen sairashuoneitten sairaskirjoista vuonna 1905.

Ulcus molle.		Urethritis gonorrhoica.		Ihotautia y. m.		Hoidon seuraus.					Sairashoitopäivien yhteinen lukumäärä.	
Edellisiltä vuodelta jääneet.	Vuoden kuluessa vastaanotetut.	Edellisiltä vuodelta jääneet.	Vuoden kuluessa vastaanotetut.	Edellisiltä vuodelta jääneet.	Vuoden kuluessa vastaanotetut.	Terveeksi ja paremmaksi tulleet.	Parantumattomat ja hoitamattomat.	Kuolleet.	Seuraavaan vuoteen jääneet.	Yhteensä.		
6	38	18	299	30	207	892	23	3	120	1,038	37,598	1
—	19	—	253	—	7	277	29	—	36	342	9,854	2
—	4	7	60	—	34	147	7	—	22	176	5,722	3
—	3	4	38	1	22	145	1	1	17	164	5,268	4
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	5
1	42	5	42	2	8	193	12	1	25	231	7,629	6
—	2	—	—	—	1	5	1	—	10	16	256	7
1	6	2	55	—	31	227	3	2	32	264	8,938	8
2	18	15	127	25	310	534	12	27	41	614	17,207	9
1	15	4	75	1	9	160	—	1	13	174	6,655	10
3	16	5	57	—	6	142	—	—	23	165	6,480	11
—	1	1	20	1	2	43	1	1	21	66	1,819	12
2	1	4	21	—	6	70	—	—	—	70	2,459	13
1	2	5	42	7	84	149	8	12	16	185	6,934	14
3	39	4	79	1	15	203	2	—	17	222	7,537	15
—	3	5	29	—	39	110	5	5	20	140	6,454	16
—	2	2	34	—	9	137	5	1	14	157	6,807	17
—	—	1	61	7	48	168	25	5	22	220	6,205	18
—	10	—	1	—	14	20	12	—	7	39	1,338	19
2	5	10	77	6	40	217	4	2	39	262	12,315	20
1	1	3	33	8	22	109	—	2	24	135	7,633	21
1	2	—	9	5	100	139	14	5	19	177	6,800	22
—	3	2	36	1	15	151	—	—	25	176	6,112	23
—	1	—	2	2	2	28	—	—	—	28	974	24
—	—	1	8	—	1	13	—	—	2	15	645	25
—	7	14	58	3	83	241	13	4	32	290	12,438	26
—	—	5	38	3	51	192	3	2	37	234	10,185	27
—	2	13	64	—	19	153	1	—	30	184	6,839	28
—	—	—	16	—	16	86	—	—	19	105	3,586	29
—	—	—	—	—	1	8	—	—	—	8	312	30
1	1	4	37	—	5	91	—	1	22	114	5,143	31
—	—	4	11	—	—	37	—	—	10	47	1,949	32
25	243	138	1,682	103	1,207	5,087	181	75	715	6,058	220,091	

[5]) Avoinna 178 päivää. [6]) Avoinna 1/1—31/1. [7]) Avoinna 306 päivää. [8]) Avoinna 258 päivää.

Taulu 6.

Valtion sairashuoneissa vuonna 1905

		Edelliseltä vuodelta jääneet. Oireet.					Vuo-						
										10—15 vuotta.		15—20 vuotta.	
		Syphilis recens.	Syphilis secundaria recidiv.	Syphilis tertiaria.	Syphilis hereditaria.	Yhteensä.	Alle ½ vuotta.	½—2 vuotta.	2—10 vuotta.	Miehiä.	Naisia.	Miehiä.	Naisia.
1	Helsinki: Yleisen sairash. syfiliitt. osasto	14	20	10	3	47	3	5	4	1	—	20	32
2	Gumtäckt: Ylimäär. veneer. sairashuone [1]	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	24
3	Turku: Yleisen sairash. syfiliitt. osasto	3	1	3	—	7	—	—	—	—	—	5	4
4	Pori: » » » »	7	2	6	—	15	—	1	2	—	1	2	4
5	Godby: » » » »	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
6	Hämeenlinna: » » » »	—	7	—	—	7	2	3	—	1	—	9	10
7	» Ylimäär. veneerinen sairash. [2]	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	4
8	Tampere: Yleis. sairash. syfiliittinen osasto	8	8	2	—	18	—	2	3	—	1	20	12
9	Viipuri: » » » »	1	6	2	—	9	—	2	5	1	2	2	9
10	» Ylimäär. veneer. sairashuone № 1	6	3	3	—	12	—	—	—	—	—	7	—
11	» » » » № 2	2	6	—	—	8	—	—	—	—	—	8	—
12	» » » » № 3 [3]	1	3	—	—	4	—	1	—	—	—	1	2
13	» » » » № 4 [4]	6	5	2	—	13	—	—	—	—	—	1	—
14	Sortavala: Yleisen sairash. syfiliitt. osasto	—	1	7	—	8	—	1	—	—	—	2	—
15	» Ylimäär. veneerinen sairash. № 1	4	7	—	—	11	—	—	—	—	—	5	—
16	» » » » № 2	9	2	2	1	14	1	3	2	1	3	—	6
17	Mikkeli: Yleis. sairash. syfiliittinen osasto	4	11	1	—	16	1	1	—	—	—	4	1
18	Savonlinna: » » » »	6	1	—	—	7	—	1	2	—	—	4	—
19	» Ylimäär. veneer. sairashuone [5]	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	1
20	Kuopio: Yleisen sairash. syfiliittinen osasto	9	8	3	—	20	—	—	—	—	—	3	—
21	» Ylimäär. veneerinen sairashuone	3	7	1	—	11	—	1	1	—	—	—	7
22	Joensuu: Yleis. sairash. syfiliittinen osasto	4	7	2	1	14	—	1	—	—	—	1	1
23	Tohmajärvi: Ylimäär. veneer. sairash. № 1	18	2	1	—	21	—	1	—	1	—	4	2
24	» » » » № 2 [6]	7	2	5	—	14	—	—	—	—	—	—	1
25	Nurmes: Yleisen sairash. syfiliittinen osasto	1	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—
26	Mustasaari: » » » »	14	13	3	—	30	1	5	5	—	—	6	4
27	Jyväskylä: » » » »	10	8	6	1	25	2	3	6	1	1	5	7
28	Oulu: » » » »	2	2	4	—	8	1	—	1	1	—	—	2
29	» Ylimäär. veneerinen sairashuone [7]	—	6	2	1	9	3	—	5	3	3	—	3
30	Kajaani: Yleisen sairash. syfiliittinen osasto	—	—	—	—	—	—	1	5	—	—	—	—
31	Tornio: » » » »	2	4	2	—	8	1	—	1	—	—	—	1
32	» Ylimäär. veneerinen sairashuone [8]	—	5	—	—	5	—	—	—	—	—	2	—
	Yhteensä	141	147	67	7	362	15	32	43	10	11	111	137

[1]) Avoinna $^{1}/_{4}$—$^{31}/_{12}$. [2]) Avoinna $^{9}/_{12}$—$^{31}/_{12}$. [3]) Avoinna $^{1}/_{1}$—$^{31}/_{5}$; $^{8}/_{12}$—$^{31}/_{12}$. [4]) Avoinna $^{1}/_{1}$—$^{31}/_{5}$

hoidetut syfiliittiset potilaat.

den kuluessa vastaanotetut.

20—30 vuotta.		30—50 vuotta.		Yli 50 vuotta.		Yhteensä.				Yhteensä hoidettuja.	Alkuoireet saatu.				Jälkioireet.		Syphilis hereditaria.	
Miehiä.	Naisia.	Miehiä.	Naisia.	Miehiä.	Naisia.	Lapsia alle 10 v.	Miehiä.	Naisia.	Vastaanotettujen yhteisluku.		Parittelemisen kautta.	Imettämisen kautta.	Muun koskettelun kautta.	Yhteensä.	Syphilis secund. recid.	Syphilis tertiaria.		
125	88	67	31	12	5	12	225	156	393	440	213	—	4	217	111	54	11	1
—	32	—	7	—	—	—	—	63	63	63	21	—	—	21	39	3	—	2
26	17	5	6	—	1	—	36	28	64	71	29	—	1	30	25	9	—	3
19	26	10	9	4	3	3	35	43	81	96	36	—	—	36	24	20	1	4
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	5
54	25	10	5	2	3	5	76	43	124	131	30	—	1	31	80	8	5	6
—	5	—	3	—	1	—	—	13	13	13	—	—	—	—	12	1	—	7
54	23	21	10	4	1	5	99	47	151	169	56	1	—	57	81	13	—	8
17	29	21	11	8	1	7	49	52	108	117	23	—	—	23	59	23	3	9
32	—	15	—	3	—	—	57	—	57	69	23	—	—	23	27	7	—	10
51	—	7	—	4	—	—	70	—	70	78	37	—	—	37	30	3	—	11
6	12	4	7	3	1	1	14	22	37	41	5	—	—	5	29	2	1	12
17	—	4	—	1	—	—	23	—	23	36	12	—	—	12	8	3	—	13
6	3	7	3	7	7	1	22	13	36	44	1	—	—	1	1	34	—	14
38	—	22	—	5	—	—	70	—	70	81	10	—	—	10	46	14	—	15
11	11	6	1	2	3	6	20	24	50	64	11	—	—	11	19	15	5	16
33	16	23	5	4	6	2	64	28	94	110	45	—	—	45	29	19	1	17
53	6	22	3	4	1	3	83	10	96	103	40	2	—	42	46	6	2	18
—	6	—	4	—	2	1	—	13	14	14	6	—	—	6	4	3	1	19
56	—	32	—	11	—	—	102	—	102	122	35	—	—	35	47	17	3	20
—	26	—	18	—	3	2	—	54	56	67	21	2	—	23	29	4	—	21
10	7	12	10	4	—	1	27	18	46	60	14	—	1	15	17	14	—	22
45	6	25	5	6	3	1	81	16	98	119	38	1	1	40	32	26	—	23
—	3	—	1	—	2	—	—	7	7	21	1	—	—	1	2	4	—	24
2	1	—	1	—	—	—	2	2	4	5	2	—	—	2	1	1	—	25
28	16	8	12	5	5	11	47	37	95	125	42	—	—	42	40	13	—	26
21	15	26	12	6	7	11	59	42	112	137	34	—	18	52	39	19	2	27
39	5	22	4	2	1	2	64	12	78	86	20	—	4	24	27	26	1	28
—	22	—	20	—	5	8	3	53	64	73	19	—	14	33	15	12	4	29
—	—	—	1	—	—	6	—	1	7	7	1	—	6	7	—	—	—	30
24	10	16	2	2	1	2	42	14	58	66	9	1	1	11	25	22	—	31
16	—	8	—	1	—	—	27	—	27	32	11	—	—	11	9	7	—	32
783	410	393	191	100	62	90	1,397	811	2,298	2,660	845	7	51	903	953	402	40	

[5]) Avoinna 178 päivää. [6]) Avoinna $^1/_1$—$^{31}/_1$. [7]) Avoinna 306 päivää. [8]) Avoinna 258 päivää.

Taulu 7.

Hoidon tulos sekä syfiliittisten potilaitten keskimäärä valtion sairashuoneissa vuonna 1905.

	Vuoden kuluessa hoidettujen lukumäärä.	Uloskirjoitettu.				Seuraavaan vuoteen jääneitä.	Hoitopäivien lukumäärä potilaitten vastaanottamisesta niitten uloskirjoittamiseen saakka.					
		Terveenä ja parannuksella tulleena.	Parantumatta.	Kuolleena.	Yhteensä.		Uloskirjoitettujen potilaitten koko hoitopäivämäärä.	Keskimäärin.	Hoidettujen keskimäärä oireella:			
									Syphilis recens.	Syphilis secundar recidiv.	Syphilis tertiaria.	Syphilis hereditaria.
Helsinki: Yleisen sairashuoneen syfiliittinen osasto	440	390	1	1	392	48	15,466	39,5	40,0	32,5	49,6	51,8
Gumtäckt: Ylimääräinen veneerinen sairashuone [1]	63	52	1	—	53	10	2,188	41,3	55,6	31,2	70,3	—
Turku: Yleisen sairashuoneen syfiliittinen osasto	71	59	—	—	59	12	2,518	42,7	46,7	39,7	39,8	—
Pori: » » » »	96	83	—	1	84	12	3,693	44,0	52,6	30,0	47,4	9,0
Godby: » » » »	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Hämeenlinna: » » »	131	103	10	1	114	17	4,890	42,9	40,2	45,1	31,2	47,3
» Ylimääräinen veneer. sairashuone [2]	13	3	—	—	3	10	37	12,3	—	12,3	—	—
Tampere: Yleisen sairashuoneen syfiliittinen osasto	169	143	1	1	145	24	6,347	43,8	43,4	42,0	56,4	—
Viipuri: » » » »	117	94	3	2	99	18	3,479	35,1	39,7	38,0	24,6	26,0
» Ylimääräinen veneer. sairashuone, № 1	69	62	—	—	62	7	3,723	60,0	69,2	58,8	39,6	—
» » » » № 2	78	61	—	—	61	17	3,653	59,9	62,7	58,9	35,0	—
» » » » № 3 [3]	41	27	—	1	28	13	1,208	43,1	14,5	46,0	27,0	—
» » » » № 4 [4]	36	36	—	—	36	—	1,980	55,0	62,2	51,9	37,2	—
Sortavala: Yleisen sairashuon. syfiliittinen osasto	44	32	2	3	37	7	1,858	50,2	—	131,0	45,6	—
» Ylimääräinen veneer. sairashuon. № 1	81	76	2	—	78	3	3,237	41,5	36,5	46,1	27,3	—
» » » » № 2	64	50	2	1	53	11	3,307	62,4	68,3	64,4	55,6	55,3
Mikkeli: Yleisen sairashuoneen syfiliittinen osasto	110	96	1	1	98	12	5,123	52,3	59,2	47,0	46,3	41,0
Savonlinna: » » » »	103	80	5	1	86	17	3,098	36,0	41,0	32,0	23,3	56,0
» Ylimääräinen veneer. sairashuone [5]	14	8	5	—	13	1	468	36,0	42,6	32,0	33,0	28,0
Kuopio: Yleisen sairashuoneen syfiliittinen osasto	122	98	1	2	101	21	5,153	51,0	48,1	45,5	53,6	147,0
» Ylimääräinen veneerinen sairashuone	67	50	—	—	50	17	3,865	77,3	93,6	67,9	87,3	—
Joensuu: Yleisen sairashuoneen syfiliittinen osasto	60	52	1	1	54	6	2,651	49,1	67,7	48,5	30,8	37,0
Tohmajärvi: Ylimäär. veneer. sairashuone № 1	119	102	—	—	102	17	4,981	48,8	58 6	41,6	37,0	—
» » » » № 2 [6]	21	21	—	—	21	—	1,104	52,6	64,6	54,0	41,2	—
Nurmes: Yleisen sairashuoneen syfiliittinen osasto	5	4	—	—	4	1	218	54,5	68,5	32,0	49,0	—
Mustasaari: » » » »	125	108	2	1	111	14	6,992	63,0	64,7	62,2	59,1	—
Jyväskylä: » » » »	137	113	1	1	115	22	5,905	51,4	60,0	43,0	44,4	64,0
Oulu: » » » »	86	73	—	—	73	13	2,956	40,5	39,6	39,0	42,0	59,0
» Ylimääräinen veneerinen sairashuone [7]	73	56	—	—	56	17	2,451	43,8	41,4	39,0	50,9	55,2
Kajaana: Yleisen sairashuoneen syfiliittinen osasto	7	7	—	—	7	—	283	40,4	40,4	—	—	—
Tornio: » » » »	66	50	—	1	51	15	2,792	54,7	60,8	48,5	58,0	—
» Ylimääräinen veneerinen osasto [8]	32	26	—	—	26	6	1,293	49,7	52,1	54,1	37,8	—
Yhteensä	2,660	2,215	38	19	2,272	388	106,917	—	—	—	—	—

[1]) Avoinna $^{1}/_{4}$—$^{31}/_{12}$. [2]) Avoinna $^{9}/_{12}$—$^{31}/_{12}$. [3]) Avoinna $^{1}/_{1}$—$^{3}/_{5}$; $^{8}/_{12}$—$^{31}/_{12}$. [4]) Avoinna $^{1}/_{1}$—$^{31}/_{5}$. [5]) Avoinna 178 päivää. [6]) Avoinna $^{1}/_{1}$—$^{31}/_{5}$. [7]) Avoinna 306 päivää. [8]) Avoinna 258 päivää.

Taulu 8.

Yhteenveto yleisten synnytyslaitosten päiväkirjoista vuonna 1905.

	Äitejä.														Lapsia.				
	Hoidettuja.				Uloskirjoitettuja.										Kuolleita ennen synnytystä.	Kuolleita synnyt. kestäessä tai heti sen jälk.	Uloskirjoitettuja.		
	Jälelle jääneitä edellis. vuodelta.	Sisäänotettuja vuonna 1905.		Yhteensä.	Synnyttäneitä.				Pitkästämättömiä.	Kuolleita.	Uloskirjoitettuja yhteensä.	Jälelle jääneitä seuraavaan vuoteen.	Hoitopäivien luku.	Hoitopäivien keskimäärä.			Terveitä.	Kuolleita.	Yhteensä.
		Ensisynnyttäjiä.	Myötäsynnyttäjiä.		Terveitä.	Paranevia.	Sairaita.	Yhteensä.											
Lapsenpäästölaitos Helsingissä	35	678	923	1,636	1,521	—	15	1,536	71	7	1,614	22	13,041	8,0	16	19	1,459	31	1,490
» Turussa	12	292	461	765	754	—	—	754	—	3	757	8	5,784	7,6	18	15	728	10	738
Lapsenpäästöosasto Porin sairaalassa	1	55	77	133	125	—	—	125	7	—	132	1	765	5,7	5	2	118	8	126
Lapsenpäästölaitos Porvoossa	6	45	69	120	115	—	—	115	—	1	116	4	1,170	9,8	1	5	114	—	114
» Hämeenlinnassa	—	15	36	51	48	1	—	49	1	—	50	1	429	8,4	1	2	48	—	48
» Tampereella	6	101	125	232	221	—	2	223	3	1	227	5	1,816	7,8	5	2	218	3	221
» Viipurissa	11	169	234	414	387	—	7	394	—	7	401	13	3,917	9,5	22	8	358	15	373
» Sortavalassa	4	33	48	85	79	1	1	81	—	—	81	4	827	9,7	3	3	78	—	78
» Käkisalmessa	1	10	28	39	32	—	3	35	3	1	39	—	318	8,2	3	—	32	1	33
» Mikkelissä	1	28	42	71	63	2	3	68	1	2	71	—	720	10,1	1	6	63	—	63
» Kuopiossa	5	50	61	116	110	1	—	111	3	1	115	1	1,151	9,9	4	3	112	—	112
» Joensuussa	—	21	43	64	60	—	—	60	—	2	62	2	645	10,1	8	2	49	—	49
» Nurmeksessa	—	13	27	40	38	—	—	38	—	—	38	2	380	9,5	1	3	34	—	34
» Nikolainkaupungissa	6	53	74	133	123	—	7	130	—	—	130	3	1,197	9,0	1	3	129	—	129
» Jyväskylässä	5	45	104	154	149	—	1	150	—	—	150	4	1,534	10,0	3	3	144	3	147
» Oulussa	—	24	21	45	37	—	1	38	—	1	39	6	437	9,7	7	2	30	7	37
» Kajaanissa	1	11	11	23	23	—	—	23	—	—	23	—	236	10,3	3	—	19	—	19
» Torniossa	1	19	38	58	57	—	—	57	1	—	58	—	569	9,8	6	2	49	—	49
» Rovaniemellä	2	9	15	26	20	—	—	20	2	3	25	1	236	9,1	1	1	21	—	21
Yhteensä	97	1,671	2,437	4,205	3,962	5	40	4,007	92	29	4,128	77	35,172	8,4	109	81	3,803	78	3,881

Taulu 9.

Taulu osottava kaikkien vuonna 1905 mielisairaslaitoksissa hoidettujen potilaitten lukumäärän.

Hoitolaitos.	Sairasvuodeitten luku.	Vuodelta 1904 jääneitä.			Vuonna 1905 vastaanotetuita.			Hoidettujen kokonaisluku vuonna 1905.			Vuonna 1905 uloskirjoitettuja.			Vuoteen 1906 jääneitä.		
		Miehiä.	Naisia.	Yht.	Miehiä.	Naisia.	Yht.	Miehiä.	Naisia.	Yht.	Miehiä.	Naisia.	Yht.	Miehiä.	Naisia.	Yht.
Lapinlahden keskuslaitos	130	64	62	126	11	11	22	75	73	148	17	27	44	58	46	104
Niuvanniemen »	310	180	123	303	63	37	100	243	160	403	60	36	96	183	124	307
Pitkäniemen »	355	143	128	271	134	115	249	277	243	520	126	117	243	151	126	277
Seilin turvalaitos	53	—	52	52	—	2	2	—	54	54	—	1	1	—	53	53[1])
Käkisalmen »	152	92	60	152	2	2	4	94	62	156	2	4	6	92	58	150
Vastaanottolaitos Turussa . . .	20	10	8	18	12	23	35	22	31	53	14	21	35	8	10	18
» Viipurissa . .	20	8	11	19	28	30	58	36	41	77	27	32	59	9	9	18
» Mustasaaressa	20	10	9	19	13	14	27	23	23	46	13	15	28	10	8	18
» Oulussa . . .	20	10	10	20	18	13	31	28	23	51	18	14	32	10	9	19
» Mikkelissä . .	12	6	6	12	14	11	25	20	17	37	15	12	27	5	5	10
Yhteensä	1,092	523	469	992	295	258	553	818	727	1,545	292	279	571	526	448	974

[1]) Sitäpaitsi 13 miestä hoidettavana yksityisten henkilöitten luona.

Seuraavissa tauluissa on huomattava:

Pitkäniemestä poistetaan 1 nainen sairastava neurastheniaa, 2 miestä sairastava alcoholismusta sekä 2 miestä ja 1 nainen vastaanotetut tutkittaviksi. 2 miestä ja 1 nainen, jotka ovat sisään- ja uloskirjoitetut kaksi kertaa ovat merkityt yksi kerta vastaanotetuiksi ja uloskirjoitetuiksi.

Viipurin vastaanottolaitoksesta poistetaan 2 miestä, hoidetut dilirium tremens'in takia ja 2 miestä vastaanotetut tutkittaviksi.

Taulu 10.

Taulu osottava vuonna 1905 mielisairaslaitoksiin hoidettaviksi vastaanotettujen potilaitten sairauden muodot.

Hoitolaitos.	Yksinkertainen mielisairaus. Insania simplex.																					Dementia paralytica.			Mielisairaus halvauksen kanssa.			Insania epileptica.			Mielisairaus kaatuvaistaudin kanssa.			Insania hysterica et neurasthen.			Idiotia.			Imbecillitas.			Kaikki yhteensä.		
	Melancholia.			Synkkämielisyys.			Sekapäisyys. Amentia.			Maniа.			Raivohullous.			Insania moralis.			Moraalinen mielisairaus.			Paranoia.			Harhamielisyys.			Dementia.			Tylsämielisyys.																			
	M.	N.	Yht.	M.	N.	Yht.	M.	N.	Yht.	M.	N.	Yht.	M.	N.	Yht.	M.	N.	Yht.	M.	N.	Yht.	M.	N.	Yht.	M.	N.	Yht.	M.	N.	Yht.	M.	N.	Yht.	M.	N.	Yht.	M.	N.	Yht.	M.	N.	Yht.	M.	N.	Yht.	M.	N.	Yht.
Lapinlahden keskuslaitos . . .	—	—	—	—	1	1	2	2	4	—	—	—	—	—	—	7	7	14	2	—	2	—	—	—	—	—	—	—	1	1	11	11	22
Niuvanniemen » . . .	1	2	3	—	—	—	2	1	3	—	—	—	4	3	7	46	27	73	5	1	6	1	—	1	—	—	—	—	—	—	4	3	7	63	37	100
Pitkäniemen » . . .	37	38	75	14	22	36	26	10	36	—	—	—	10	9	19	26	32	58	14	1	15	1	—	1	—	—	—	—	—	—	—	1	1	128	113	241
Seilin turvalaitos	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	2	2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	2	2
Käkisalmen »	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	1	2	1	1	2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	2	2	4
Vastaanottolaitos Turussa . . .	7	6	13	—	2	2	—	8	8	—	—	—	3	2	5	—	3	3	1	—	1	—	—	—	—	1	1	—	—	—	1	1	2	12	23	35
» Viipurissa .	6	15	21	—	—	—	9	8	17	1	—	1	1	3	4	6	3	9	—	—	—	—	1	1	—	—	—	1	—	1	—	—	—	24	30	54
» Mustasaaressa	2	6	8	—	—	—	1	3	4	—	—	—	6	3	9	2	1	3	—	1	1	1	—	1	—	—	—	1	—	1	—	—	—	13	14	27
» Oulussa . . .	5	4	9	3	4	7	3	3	6	—	—	—	1	1	2	3	1	4	—	—	—	—	—	—	1	—	1	—	—	—	1	—	1	17	13	30
» Mikkelissä . .	3	7	10	—	—	—	8	2	10	—	—	—	1	1	2	1	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	1	1	—	1	14	11	25
Yhteensä	61	78	139	17	29	46	51	37	88	1	—	1	27	23	50	92	77	169	22	3	25	3	1	4	1	1	2	2	1	3	7	6	13	284	256	540

Taulu 11.

Taulu osottava kaikkiin mielisairaslaitoksiin vuonna 1905 vastaanotettujen hoidokkaitten lukumäärän ja iän.

Tauti.	Hoitolaitos.																				Vastaanotettujen kokonaisluku.			Ikä vastaanotettaessa.											
	Lapinlahti.		Niuvanniemi.		Pitkäniemi		Seili.		Kikisalmi.		Turku.		Viipuri.		Mustasaari.		Oulu.		Mikkeli.					Alle 21 v.		21—30 v.		31—40 v.		41—50 v.		Yli 50 v.		Tuntematon.	
	M.	N.	M.	N.	M.	N.	M.	N.	M.	N.	M.	N.	M.	N.	M.	N.	M.	N.	M.	N.	M.	N.	Yht	M.	N.	M.	N.	M.	N.	M.	N.	M.	N.	M.	N.
Insania simplex	9	10	53	33	113	111	—	2	2	2	10	21	23	29	11	13	15	13	13	10	249	244	493	35	22	94	81	71	64	32	47	16	30	1	—
Dementia paralytica	2	—	5	1	14	1	—	—	—	—	1	—	—	—	—	1	—	—	—	—	22	3	25	—	—	1	—	8	1	10	2	3	—	—	—
Insania epileptica	—	—	1	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	1	1	—	—	—	—	—	3	1	4	—	—	1	—	2	—	—	—	—	1	—	—
Insania hysterica et neurasthen	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	1	—	—	—	1	1	2	—	1	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—
Idiotia	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	1	—	—	—	—	1	2	1	3	1	1	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Imbecillitas	—	1	4	3	—	1	—	—	—	—	1	1	—	—	—	—	1	—	1	—	7	6	13	1	2	2	2	1	2	2	—	—	—	1	—
Yhteensä	11	11	63	37	128	113	—	2	2	2	12	23	24	30	13	14	17	13	14	11	284	256	540	37	26	99	83	82	67	45	49	19	31	2	—

Taulu 12.

Taulu osottava kaikkiin mielisairaslaitoksiin v. 1905 vastaanotettujen hoidokkaitten kotipaikan.

Tauti.	Yhteensä.			Kotipaikka.																			
				Lääni.																Maalaiskunta.		Kaupunki.	
				Uudenmaan.		Turun.		Hämeen.		Viipurin.		Mikkelin.		Kuopion.		Vaasan.		Oulun.					
	M.	N.	Yht.	M.	N.	M.	N.	M.	N.	M.	N.	M.	N.	M.	N.	M.	N.	M.	N.	M.	N.	M.	N.
Insania simplex	248	244	492	24	30	39	47	24	23	38	42	25	21	24	16	47	39	27	26	211	197	37	47
Dementia paralytica	22	3	25	6	—	2	—	3	1	5	—	2	—	1	—	2	2	1	—	12	2	10	1
Insania epileptica	3	1	4	—	—	1	—	1	—	—	1	—	—	—	—	1	—	—	—	3	—	—	1
Insania hysterica et neurasthenica	1	1	2	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	1	1	—
Idiotia	2	1	3	—	—	—	—	—	—	1	—	—	1	—	—	1	—	—	—	2	1	—	—
Imbecillitas	7	6	13	—	2	1	1	1	—	—	2	1	—	—	1	2	—	2	—	6	4	1	2
Yhteensä	283	256	539	30	32	43	49	29	24	44	45	28	22	25	17	53	41	31	26	234	205	49	51

Taulu 13.

Taulu osottava kaikista mielisairaslaitoksista v. 1905 uloskirjoitetut hoidokkaat.

Tauti.	Terveet.		Paremmaksi tulleet.		Parantumattomat.		Kuolleet.		Yhteensä.		Yhteensä.
	Miehiä.	Naisia.	Miehiä.	Naisia.	Miehiä.	Naisia.	Miehiä.	Naisia.	Miehiä.	Naisia.	
Melancholia	34	26	31	30	16	28	—	3	81	87	168
Amentia	8	8	1	3	1	6	1	2	11	19	30
Mania	32	26	15	18	6	7	1	1	54	52	106
Paranoia	—	—	14	10	13	19	2	1	29	30	59
Dementia	14	5	15	22	45	37	5	8	79	72	151
Yhteensä	88	65	76	83	81	97	9	15	254	260	514
Dementia paralytica	—	—	10	2	1	4	6	1	17	7	24
Insania epileptica	—	—	3	1	—	—	2	—	5	1	6
Insania hysterica et neurasthenica	—	1	2	2	1	—	—	—	3	3	6
Idiotia	—	—	1	—	—	1	—	—	1	1	2
Imbecillitas	—	—	—	—	4	4	—	—	4	4	8
Yhteensä	88	66	92	88	87	106	17	16	284	276	560

Taulu 14.

Taulu, osottava kaikissa mielisairaslaitoksissa v. 1905 parantuneet hoidokkaat.

Tauti.	Hoitolaitos.								Parantuneitten kokonaismäärä.			Ikä.										Olonika hoitolaitoksessa.								Tautien kestävyys alusta alkaen.											
	Lapinlahti.		Niuvanniemi.		Pitkäniemi.		Vastaanottolaitokset.					Alle 21 v.		21—30 v.		31—40 v.		41—50 v.		Yli 50 v.		Alle 3 kuukautta.		3—6 kuukautta.		6—12 kuukautta.		1—3 v.		Alle 3 kuukautta.		3—6 kuukautta.		6—12 kuukautta.		1—2 v.		2—3 v.		Tuntematon.	
	M.	N.	M.	N.	M.	N.	M.	N.	M.	N.	Yht	M.	N.	M.	N.	M.	N.	M.	N.	M.	N.	M.	N.	M.	N.	M.	N.	M.	N.	M.	N.	M.	N.	M.	N.	M.	N.	M.	N.	M.	N.	M.	N.
Melancholia	—	—	—	—	22	11	12	15	34	26	60	4	4	15	9	11	6	3	5	1	2	13	9	13	12	7	5	1	—	3	5	14	12	11	7	4	1	1	—	1	1
Amentia	—	1	—	1	7	5	1	1	8	8	16	1	1	1	3	2	3	1	1	3	—	2	4	4	3	2	1	—	—	3	4	1	3	4	1	—	—	—	—	—	—
Mania	2	1	1	1	21	8	8	16	32	26	58	10	5	9	7	11	8	—	3	2	3	13	15	10	6	7	5	2	—	5	8	11	8	11	8	2	2	1	—	2	—
Dementia	—	2	12	3	—	—	2	—	14	5	19	6	1	2	4	4	—	2	—	—	—	8	2	3	2	1	1	2	—	2	2	1	—	6	2	3	1	1	—	1	—
Insania hysterica et neurasthenica	—	—	—	—	—	—	—	1	—	1	1	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—
Yhteensä	2	4	13	5	50	24	23	33	88	66	154	21	12	27	23	28	17	6	9	6	5	36	30	30	23	17	13	5	—	13	19	27	23	32	19	9	4	3	—	4	1

Taulu 15.

Taulu osottava maassa 31 päivä Joulu-

Lääni.	Mielisairaitten lukumäärä.			Siviilisääty.																
				Naineita.			Naimattomia.			Leskiä.			Erotettuja.			Tuntematon.				
	Miehiä.	Naisia.	Yhteensä.	Miehiä.	Naisia.	Yhteensä.	Miehiä.	Naisia.	Yhteensä.	Miehiä.	Naisia.	Yhteensä.	Miehiä.	Naisia.	Yhteensä.	Miehiä.	Naisia.	Yhteensä.		
Uudenmaan	365	402	767	46	70	116	293	298	591	6	33	39	—	—	—	20	1	21		
Turun ja Porin . . .	711	646	1,357	84	112	196	596	480	1,076	31	54	85	—	—	—	—	—	—		
Hämeen	466	442	908	67	82	149	384	320	704	13	36	49	—	2	2	2	2	4		
Viipurin	484	382	866	97	79	176	371	260	631	12	39	51	1	—	1	3	4	7		
Mikkelin	318	324	642	30	43	73	273	227	500	6	50	56	—	—	—	9	4	13		
Kuopion	401	349	750	56	53	109	332	274	606	13	22	35	—	—	—	—	—	—		
Vaasan	769	667	1,436	150	111	261	579	493	1,072	39	61	100	—	1	1	1	1	2		
Oulun	464	376	840	65	62	127	380	280	660	19	33	52	—	1	1	—	—	—		
Yhteensä	3,978	3,588	7,566	595	612	1,207	3,208	2,632	5,840	139	328	467	1	4	5	35	12	47		

[1]) Mielisairaslaitoksessa hoidettiin sitäpaitsi yksi naishenkilö, jonka kotipaikka oli

kuuta 1905 löytyvät mielisairaat.

Sairastuneita.						Hoidetaan.											
Lapsina.			Vanhempina.			Yleisissä mielisairaslaitoksissa.			Yksityisissä mielisairaslaitoksissa.			Vaivaistaloissa.			Yksityisissä kodeissa.		
Miehiä.	Naisia.	Yhteensä.	Miehiä.	Naisia.	Yhteensä.	Miehiä.	Naisia.	Yhteensä.	Miehiä.	Naisia.	Yhteensä.	Miehiä.	Naisia.	Yhteensä.	Miehiä.	Naisia.	Yhteensä.
108	97	205	257	305	562	103	141	244	—	1	1	54	55	109	208	205	413
291	230	521	420	416	836	55	55	110	26	16	42	121	90	211	509	485	994
149	131	280	317	311	628	79	90	169	1	1	2	69	77	146	317	274	591
144	122	266	340	260	600	68	29	97	20	28	48	52	53	105	344	272	616
94	84	178	224	240	464	25	18	43	—	—	—	60	70	130	233	236	469
161	132	293	240	217	457	41	25	66	7	7	14	86	79	165	267	238	505
191	165	356	578	502	1,080	98	64	162	2	2	4	70	71	141	599	530	1,129
173	150	323	291	226	517	69	25	94	7	3	10	39	33	72	349	315	664
1,311	1,111	2,422	2,667	2,477	5,144	538	447	[1]) 985	63	58	121	551	528	1,079	2,826	2,555	5,381

tuntematon sekä yksi ulkomaalainen mieshenkilö.

Tab. 16.

Spetälska i Finland 1905.

Hemort, län, stad och socken.	Tillkomna nya fall.	Aflidna			Vid årets slut befintliga	
		i hemmen.	å sjukhus.	å Orivesi sjukhus.	å Orivesi sjukhus.	i hemorten.
Nylands län: Helsingfors stad	3	—	—	—	9	13
Ekenäs stad	1	—	—	—	—	1
Thusby	—	—	1	—	1	—
Mäntsälä	—	—	—	—	—	2
Tenala	—	—	—	—	1	2
Karis	—	—	—	—	—	1
Åbo län: Åbo stad	—	—	—	—	—	1
Nystad	—	—	—	—	—	1
Raumo	1	—	—	—	1	2
Björneborg	1	—	—	—	1	2
S:t Karins	—	—	—	—	—	1
S:t Marie	—	—	—	—	—	2
Piikkiö	—	—	—	—	—	1
Masku	1	—	—	—	—	2
Rimito	—	—	—	—	—	1
Nagu	—	—	—	—	1	—
Kumlinge	—	—	—	—	—	1
Huittinen	—	—	—	—	—	5
Punkalaidun	—	—	—	—	—	2
Alastaro	—	—	—	—	1	—
Tyrvää	—	—	—	—	—	1
Kiikka	—	—	—	—	1	2
Kiikois	—	—	—	—	—	1
Hämeenkyrö	—	—	—	—	1	—
Jämijärvi	—	—	—	—	1	—
Kankaanpää	—	—	—	—	1	—
Honkajoki	—	—	—	—	—	1
Karvia	—	—	—	—	—	3
Merikarvia (Sastmola)	—	—	—	—	—	4
Kulla	—	—	—	—	—	1
Eurajoki	—	—	—	—	1	1
Köyliö	—	—	—	—	—	1
Honkilahti	—	—	—	—	—	1
Viborgs län: Kotka	—	—	—	—	—	1
Fredrikshamn	—	—	—	—	—	1

Hemort, län, stad och socken.		Tillkomna nya fall.	Aflidna i hemmen.	Aflidna å sjukhus.	Aflidna å Orivesi sjukhus.	Vid årets slut befintliga å Orivesi sjukhus.	Vid årets slut befintliga i hemorten.
Tavastehus län:	Tammerfors	—	—	—	—	2	—
	Kangasala	—	—	—	—	—	1
	Vesilahti	1	—	—	—	1	—
	Tammela	—	—	—	—	—	1
	Renko	—	—	—	—	—	1
	Lammi	—	—	—	—	—	1
	Kärkölä	1	—	—	—	1	5
	Hollola	—	—	1	—	—	1
	Jämsä	—	—	—	—	—	1
Vasa län:	Keuruu	—	—	—	—	1	—
	Ilmola	—	—	—	—	1	—
	Ylistaro	—	—	—	—	1	—
	Seinäjoki	—	—	—	—	—	1
	Teuva	—	—	—	—	—	1
	Isojoki	1	—	—	—	—	1
	Kauhava	—	—	—	—	—	1
	Alajärvi	—	—	—	—	—	1
	Pihtipudas	—	—	—	—	—	1
Uleåborgs län:	Kuusamo	—	—	—	—	—	1
	Summa	10	—	2	—	27	76

Inalles vid årets slut 103 kända fall. 1904 — 95 kända fall.

LIITE.

Kertomus „Suomenmaalaisen Sanatorion ja Lasaretin sotanäyttämöltä tulleita haavoitettuja ja sairaita varten“ toiminnasta v. 1904—1905.

Keisarillisen Suomen Senaatin käskyn mukaisesti 13 p:ltä lokakuuta 1904 ryhtyi Lääkintöhallitus toimenpiteisiin ent. Kadettikoulun rakennusten saattamiseksi semmoiseen kuntoon, että niihin voitaisiin vastaanottaa ja niissä hoitaa sotanäyttämöltä palaavia haavoitettuja ja sairaita sotilaita. Käyttämällä ent. manegeakin sairashuoneena onnistuttiin valmistamaan sijaa 200:lle sotilaalle sekä 50:lle upseerille ilman että missään huoneessa tarvitsi ahdinkoa pelätä. Sairashuoneitten sisustukseen käytettiin osaksi ent. kadettikoulun irtaimistoa osaksi hankittiin tarvittavat huonekalut ostamalla. Täten saatiin muutamassa viikossa sairashuoneet valmiiksi sisustetuiksi niin että marraskuun 14 p:nä sairaala oli valmis vastaanottamaan vaikkapa 250 potilasta. Tällöin eivät kaikki tarvittavat lisärakennukset olleet valmiit, vaan olisi niitä ilmankin voitu aluksi tulla toimeen. Näistä mainittakoot ajanmukainen pesulaitos sekä desinficioimisuuni. Nämät valmistuivat joulukuun alussa, jolloin voi katsoa koko sairaalan täydellisesti valmistuneen tarjoten sairaille illalla sähkölampuilla valaistuja, suuria, valoisia ja miellyttävästi sisustettuja sairashuoneita, ilmavia ja valoisia korridooreja oleiluhuoneiksi terveemmille potilaille — upseereitä varten löytyy erityinen oleiluhuone, missä eivät ainoastaan mukavat ja hauskat huonekalut vaan myös sanomalehtihylly, kirjasto sekä soittokone tarjoovat tilaisuutta hauskaan ajanviettämiseen. Sitä paitse löytyy huolellisimmalla tavalla sisustettu leikkaushuone ja erityinen sidevaihdoshuone, joka samalla on laboratooriona. Myös suurta varastoa varten löytyi erityinen sali, puhumattakaan muista tarpeellisista sovitteluista, joiden kautta ent. kadettikoulun uusi rakennus oli muodostunut ajanmukaiseksi ja kauniiksi sairaalaksi.

Tämän sairaalan tarkoituksen mukaisuutta lisäsi vielä sen asema keskellä tuuheata puistoa, missä potilaat lämpimämpinä vuodenaikoina saivat päivät läpeensä oleskella.

Tämän sairaalan palveluksessa ovat toimineet seuraavat henkilöt:

Ylilääkärinä allekirjottanut; alilääkäreinä lääk. lis. Tahvo Rytkölä 7 $^1/_2$ kuukautta ja lääk. lis. Arthur Krook 5 $^1/_2$ kuukautta. Talouden hoitajana on ollut Eversti-luutnantti Edv. Tigerstedt. Ylihoitajattarena on ensi 5:nä kuukautena ollut rouva Majken Jacobsson sekä sittemmin huhtikuun alusta neiti Olga Berglund. Varsinaisen sairashoidon suorittivat 24 sairashoitajatarta sekä yksi massööri. Viimemainittuna on ollut herra Georg Nylander. Koska pian huomattiin tultavan vaikeuksetta toimeen vähemmälläkin sairashoitajatar luvulla eroisivat sairaalan palveluksesta hoitajatar hoitajattaren perästä, joten suurimman osan tätä vuotta sairaalassa oli ainoastaan 12 hoitajatarta.

Ruokalaitoksen johtajattarena on ollut rouva I. Jansson, jolla on ollut apunaan 2 keittijätärtä sekä 4 kyökkipiikaa.

Vielä on sairaalan palveluksessa ollut: yksi kirjuri, vahtimestari, masinisti, hänen apulaisensa ja lämmittäjä, 6 renkiä, 12 naispalvelijaa ja 4 pesijätärtä.

Tietysti on tämä 62 lukuinen henkilö kunta tuskin koskaan yhtaikaa ollut sairaalan palveluksessa. Suurimman osan tätä vuotta löytyi sairaalan palveluksessa ainoastaan noin 40 henkilöä.

Mitä ekonoomiseen puoleen tulee viittaamme taloudenhoitajan tekemään selontekoon (tab. I ja II), josta selviää, että menot kaikkiaan 31 päivään joulukuuta 1905 asti nousivat 141,315 mk 90 p:in. Kuitenkin nämät menot eivät kaikki ole olleet suorastaan sairaalan toimessa valttämättömät, vaan sisältyy niissä osaksi menoja, jotka oikeastaan kuuluisivat sairaalan pystyyn saattamisen laskuun osaksi ovat itse sairashoidolle aivan vieraita, kuten esim, 5,238 mk 45 p. joita käskyn mukaisesti on käytetty uusien vaatteiden hankkimiseen niille sotilaille, joiden vaatetus oli erityisen huonossa kunnossa.

Kuten alussa mainittiin oli sairaala jo 14 p:nä marraskuuta 1904 valmis vastaanottamaan potilaita, vaan niitä aluksi ei kuulunutkaan. Kun 1 $^1/_2$ kuukautta oli odotettu niin Lääkintöhallituksen Kenraalitirehtöörin luvalla otettiin sairaalaan suomalaisia potilaita sekä miehiä että naisia. Tällöin pidettiin silmällä etupäässä sairashoitajattarien harjaantumista joten otettiin sairaalaan ei ainoastaan leikattavia tapauksia, vaan myös muitakin tapauksia m. m. pari psykoosia. Kuukauden ajan näitä suomalaisia potilaita otettiin sairaalaan, jonka jälkeen ne hätäisesti poistettiin (niin pian kuin terveytensä sen salli), koska helmikuun alussa saapui sana venäläisten potilasten tulosta. Kuitenkin oli tammikuun aikana sairaalassa hoidettu 56 suomalaista potilasta, joista 23 leikattiin. Muut tapaukset olivat joko sisätautisia tahi operatiivisia, joita lähemmin tutkittaessa ei katsottu olevan syytä leikata tahi, jotka viime hetkessä kuitenkin kieltäytyivät leikkauksesta (tab. III).

Kuten tab. IV näkyy tehtiin tällöin täällä 3 laparatomiiaa: nim. pylorectomia totalis (enemmän kuin puolet mahalaukusta poistettiin), 2 gastrojejunostomia, operatio radicalis herniae lineae albae, exstirpatio uteri totalis, exstirpatio mammae totalis, exstirpatio labii infer. carcinomat., strumectomia partialis, resectio costarum y. m.

Ainoastaan kolme potilasta kuoli (suuremmat leikkaukset menivät kaikki onnellisesti). Niistä oli yksi 79 vuotias sokeritautinen, joka laajojen niskassa ja päässä olevien abscessien takia tuli sairaalaan. Hän kuoli coma diabeticumissa. Toinen tuli sairaalaan pitkälle kehittyneellä septicopyaemialla ja kolmas kuoli meningitis'een joka oli lähtenyt mastoiditis'esta.

Muut potilaat lähtivät terveinä tahi parempina sairaalasta. Ainoastaan 7 olivat parannemattomat.

Kuten sanoimme tuli helmikuun alussa 1905 sana ensimmäisten venäläisten potilasten saapumisesta. Mainitun kuukauden 4:nä päivänä saapuikin sairaalaan 52 potilasta. Sen jälkeen on vähintäin yhden ja enintään 20 viikon väliajalla saapunut potilaita vähintäin 20 ja enintään 75 kerrallaan. Hoidettujen koko lukumäärä oli 400, joista ainoastaan yksi upseeri.

Näistä olivat: 197 venäläisiä, 112 puolalaisia, 31 lättiläisiä, 24 juutalaisia, 15 virolaisia, 13 litauilaisia, 5 saksalaisia, 2 bulgarialaisia ja 1 grusini.

Ne olivat kotoisin eri paikoilta laajaa Venäjän valtakuntaa. Niin olivat 53 Vitebskin guvernementistä, 47 Novgorodskin, 45 Mogilebskin, 31 Petrokobskin, 23 Kjeletskin, 19 Olonetskin, 14 Grodnenskin, 13 Radomskin, 9 Kamenets-Podolskin, 9 Poltavskin, 18 Minskin, 8 Pskovskin, 8 Bessarabskin, 13 Liflandskin, 15 Vilenskin, 8 Warschavskin, 9 Kovenskin, 7 S:t Peterburgskin, 7 Ljublinskin, 7 Suvalskin, 4 Estlandskin, 6 Sjädletskin, 4 Harkowskin, 3 Plotskin, 3 Nersonskin, 2 Archangelskin, 2 Kiewskin, 2 Kurskin, 2 Jekaterinoslavskin, 1 Volyinskin, 2 Lomschinskin, 1 Tsjernilovskin ja 1 Kulaiskin guvernementistä.

Mitä tulee heidän tunnustamaan uskontoonsa niin oli niiden joukossa 199 kreikkalais-katolilaista, 154 Romalais-katolilaista, 24 juutalaista ja 22 Lutherilaista.

Potilaitten ikä oli 21 ja 46:n vuoden välillä. Niin löytyi 112 21—25 vuoden ijässä olevia, 126 26—30 v. ijässä, 110 31—35 v. ijässä, 49 36—40 v. ijässä, 1 41—45 v. ijässä ja yksi vanhempi kuin 45 vuotta.

Tullessaan sairaalaan olivat useimmat potilaista verrattain virkeät voiden esim. itse kävellä, vaan löytyipä niitäkin, joita ei voitu kulettaa muuta kuin kantamalla esim. semmoiset, joilla oli vaikeammat vammat reisissä ja jaloissa vaan etupäässä muutamat scorbuttapaukset, jotka olivat niin heikkoja, etteivät voineet edes istua ja joille vuoteessa kääntyminenkin tuotti tavattomia tuskia, joten todella tuntui käsittämättömältä miten olivat voineet pitkän rautatiematkan vaikeudet kestää.

Mitä muuten tulee heidän sairautensa laatuun niin olivat useimmat nim. 246 haavottuneita tahi kontusioneerattuja ja ainoastaan 154 muuten sairaita. Haavottuneista ja kontusioneeratuista olivat useat haavottuneet useampaan ruumiin osaan, osaksi oli heihin sattunut 2 jopa 3 eri kuulaa osaksi oli sama kuula kulkenut useitten ruumiin osien läpi niin esim. yksi sotilas oli haavottunut kuulan kautta, joka sattui vasempaan käsivarteen, poistui sen sisä pinnan kautta, tunkien uudestaan rintaan kulkien juuri sydämmen ohi lävisti välilihaksen joutuen vatsaonteloon, josta lopulta poistui oikealta puolelta. Tämmöiset haavat, joskin aluksi aikaansaivat vaivoja, näyttäytyivät paranevan yhtä hyvin kuin monet muut vähemmän joloissa osissa sijaitsevat haavat useimmiten jättämättä jälkeensä pysyväistä haittaa.

Jos tarkastaa mihin ruumiin osaan potilaat useimmiten olivat haavottuneet, niin huomaa että kuulat useimmiten ovat sattuneet alaraajaan. Täällä olleista 246:stä haavottuneista ovat 85 haavottuneet alaraajaan, 78 yläraajaan, 18:ssa tapauksessa on kuula lävistänyt vatsan, 16:ssa tapauksessa rinnan, 13:ssa tapauksessa on kuula sattunut kaulaan tahi selkään ja yhtä monessa potilaassa on pää kontusioneerattu. Sääri tahi jalkapöydän luut ovat katkenneet (poikkiammuttuja) 11:ssä potilaassa jota vastoin reisiluu oli rikkiammuttu ainoastaan 8:ssa potilaassa. Muut haavaryhmät olivat pienempiä kuten käsivarrenluu katkeaminen 5:sti, säären, ja jalan kontusioni 5:sti, selän kontusioni 4:sti, yksinkertaiset pään ja kasvojen haavat 4:sti j. n. e.

Nämät haavat ja ruhjevammat eri osissa ruumista ovat tietysti gravitensa puolesta olleet hyvin erilaatuiset. Muutamat kuulat vaikka ovat tunkeneet useitten ruumiin osien läpi eivät merkitykseltään ole olleet erittäin huomattavia; toiset taas jotka näennäisesti ovat olleet hyvin vaarattomia, ovat kuitenkin aikaansaaneet vaikeasti poistettavia vammoja.

Mitä hoitoon tulee on monessa tapauksessa riittänyt fistulain avaaminen ja haavan pohjan perin pohjainen puhdistaminen sekä haavan anti- ja aseptinen hoito. Kun haavat ovat sulkeutuneet samoin kuin niissä tapauksissa, joissa haavat jo matkalla tänne ovat parantuneet, on käytetty massagea ja sairasvoimistelua sekä vahvistavia lääkkeitä. Onhan sellaisiakin löytynyt, jotka eivät ole kaivanneet mitään erityistä hoitoa ja joille siis ainoastaan on valmistettu tilaisuus levätä ja vahvistua. Muutamia operationia kuitenkin on täytynyt tehdä, joihin tietysti pienemmät leikaukset (kuten fistulain laajentaminen, pienten abscessien avaaminen j. n. e.) eivät ole luettuina. Tehtyjen operationien laatu ja niiden tulokset selviävät tabellista V.

Paitse näitä leikattuja potilaita, löytyi useita, joille ehdotettiin operationi, mutta jotka ehdottomasti kieltäytyivät leikkaukseen alistumasta.

Ylimalkaan oli hoidosta verrattain suotuisat tulokset. Haavottuneista lähtivät sairaalasta terveinä tahi paranemassa 209 potilasta ja parempina 23. Ainoastaan 13, joista 2 kieltäytyivät leikkauksesta, lähtivät paranemattomina. Nyt on kuitenkin huomattavaa, että henkilöt, jotka täältä kirjotetaan terveinä sairaalasta, eivät suinkaan aina kelpaa sotapalvelukseen.

Ei haavoitettujen taudit ja hoidon tulokset ilmenevät pitemmittä selvityksittä tabellista VI.

Mitä lopuksi hoitopäivien lukuun tule viittaan tab. VII:ssä olevaan summittaiseen yhteenvetoon sairaspäiväkirjasta.

Rob. Elmgren.

Taulu I.

Menot v. 1904.

	Marraskuu.		Joulukuu.		Yhteensä.	
	M.	p.	M.	p.	M.	p.
Palkkauksia	3,528	67	4,320	—	7,848	67
Ruokalaitos	6,105	63	2,152	61	8,258	24
Lääkkeitä ja siteitä	182	—	822	06	1,004	16
Lämpö ja valaistus	277	57	507	16	784	73
Kaluston korjaaminen ja kunnossa pitäminen	289	79	412	24	702	03
Huoneustojen vuokrat	38	67	60	—	98	67
Erinäisiä menoja	488	97	579	88	1,068	85
Yhteensä	10,911	30	8,853	95	19,765	25

Taulu II.

Menot v. 1905.

	Tammik.		Helmik.		Maalisk.		Huhtik.		Toukok.		Kesäkuu.		Heinäk.		Elokuu.		Syyskuu.		Lokakuu.		Marrask.		Jouluk.		Yhteensä.	
	M.	p.	M.	p.	M.	p.	M.	p.	M.	p.	M.	p.	M.	p.	M.	p.	M.	p.	M.	p.	M.	p.	M.	p.	M.	p.
Palkkauksia . . .	4,386	65	4,008	33	4,080	—	4,050	—	3,975	83	4,480	—	4,045	82	3,765	63	3,426	25	2,599	08	2,818	50	2,775	—	44,411	09
Ruokalaitos . . .	2,908	89	4,846	92	6,415	36	5,576	20	8,602	60	6,454	86	5,021	67	3,118	41	2,061	48	1,782	38	2,486	85	4,015	08	53,290	70
Lääkkeitä ja siteitä	386	25	623	70	21	10	1,463	58	137	90	1,518	86	24	53	3,516	28	522	88	92	65	23	90	—	—	8,331	63
Lämpö ja valaistus	191	31	150	07	81	05	47	72	334	09	20	75	—	80	238	13	9	04	24	68	83	52	187	48	1,368	64
Kaluston korjaaminen ja kunnossa pitäminen	113	50	296	37	715	20	893	90	228	75	82	62	93	50	27	60	29	20	7	—	—	—	25	50	2,513	14
Huoneustojen vuokrat	60	—	285	—	60	—	60	—	285	—	60	—	60	—	285	—	60	—	60	—	285	—	60	—	1,620	—
Sotilaitten vaatetus	—	—	—	—	1,247	18	208	—	1,496	10	1,045	05	325	20	687	21	170	81	45	—	13	90	—	—	5,238	45
Erinäisiä menoja .	607	14	485	04	571	57	292	46	263	45	328	37	380	28	175	25	194	97	308	30	217	33	952	84	4,777	—
Yhteensä	8,653	74	10,695	43	13,191	46	12,591	86	15,323	72	13,990	51	9,951	80	11,813	51	6,474	63	4,919	09	5,929	—	8,015	90	121,550	65

Taulu III.

Leikkaamattomien potilasten taudit ja hoidon tulos.

	Terveitä.	Paremmaksi tulleita.	Parantamattomia.	Kuolleita.	Yhteensä.
Melancholia	2	—	—	—	2
Appendicitis	2	—	—	—	2
Fractura ossis femoris	2	—	—	—	2
Nephritis acuta	—	1	—	—	1
Pneumonia crouposa	5	—	—	—	5
Carcinoma ventriculi	—	—	4	—	4
Pleuritis	—	1	—	—	1
Neurasthenia gravis	—	1	—	—	1
Polyarthritis rheumat.	—	2	—	—	2
Coxitis sin.	—	1	—	—	1
Meningitis	—	—	—	1	1
Mania	—	1	—	—	1
Hernia ingvin.	—	—	1	—	1
Otitis med. suppur.	—	1	—	—	1
Catarrhus ventriculi	1	2	—	—	3
Tuberculosis miliaris	—	—	1	—	1
Ovarosalpingitis	—	1	—	—	1
Tuberculos. genus	—	1	—	—	1
Carcinoma mesenterii et intestin.	—	—	1	—	1
Neuralgia lumbalis	—	1	—	—	1
Yhteensä	12	13	7	1	33

Taulu IV.

Operatsioonien nimet.	Tervetil.	Paremmaksi tulleita.	Parantamattomia.	Kuolleita.	Yhteensä.
Laparatomiae:					
Resectio pylori totalis. Gastro-jejunostomia antecolica	1	—	—	—	1
Gastro-jejunostomia (carcinoma pyloris inoper.)	1	—	—	—	1
Operatio radical. herniae	1	—	—	—	1
Exstirpatio uteri carcinomatosi et myomatosi total. per vaginam	1	—	—	—	1
Amputatio colli uteri	1	—	—	—	1
Exstirpatio mammae carcinomat. et evacuatio axillae	1	—	—	—	1
Strumectomia partialis	1	—	—	—	1
Resectio costarum. Incisio pleurae (empyema)	1	—	—	—	1
Trepanatio processus mastoidei	1	—	—	—	1
Trepanatio ossis frontalis (empyema sinus frontalis)	1	—	—	—	1
Iridectomia	1	—	—	—	1
Exstirpatio carcinomat. et oper. plastica labii inferior	1	—	—	—	1
Exstirpatio glandular. subment. et submaxillar					
Operatio plast. buccae causa vuln. contus. perf. bucc.	1	—	—	—	1
Operatio pro osteomyelit. tibiae	1	—	—	—	1
Resectio partialis genus	1	—	—	—	1
Seqvestrotomia ossium radii et ulnae	1	—	—	—	1
Abrasio mucosae uteri	2	—	—	—	2
Exstirpatio glandul. lymph. (absced.) axillae	1	—	—	—	1
Incisio et canalisatio plegmon. region. occipital.	—	—	—	1	1
Incisio abscess. tonsillae sin.	1	—	—	—	1
Incisiones permagnae e causa lymphangit. antibrachii	—	—	—	1	1
Incisio mammae e causa mastitidis	1	—	—	—	1
Yhteensä	21	—	—	2	23

Taulu V.

Operatsioonien nimet.	Terveitä.	Parenmaksi tulleita.	Parantamattomia.	Kuollut.	Yhteensä.
Amputatio brachii	1	—	—	—	1
Dilatatio cruenta fistulae. Lavatio abscess.	4	—	—	—	4
Extractio seqvestr.	6	—	—	—	6
Operatio osteoplastica femoris	2	—	—	—	2
Excisio cicatricis. Liberatio nervi median brachii	1	—	—	—	1
Excisio cicatricis	1	—	—	—	1
Extractio corporum (kuula, kuula kapseli, granatisirp. vaate palanen y. m.)	4	—	—	—	4
Operatio radical. herniae ingvinal.	1	—	—	—	1
Operatio e causa prolapsus ani	—	1	—	—	1
Operatio plastica faciei	1	—	—	—	1
Exstirpatio glandul. lymphat. suppurat. colli	1	—	—	—	1
Exstirpatio lymphomatis femoris	1	—	—	—	1
Punctio et lavatio bursae hygromat.	1	—	—	—	1
Operatio explorativa femoris	1	—	—	—	1
Incisio phlegmon. brachii	1	—	—	—	1
Transplantatio cut. Thiersch	—	1	—	—	1
Yhteensä	26	2	—	—	28

Taulu VI.

Taudin nimi.	Terveitti.	Paremmaksi tulleita	Parantumattomia.	Hoitamatta.	Yhteensä.
Otitis med. suppur.	25	6	4	—	35
Tyfus abdom.	17	3	—	—	20
Neurasthenia	17	6	—	—	23
Dysenteria	11	—	—	—	11
Scorbut	9	—	—	—	9
Polyarthrit. rheumat.	10	1	—	—	11
Hernia ingvin.	2	—	—	3	5
Bronchitis chron.	6	1	—	—	7
Nephritis acuta	1	—	2	—	3
Pneumonia	2	—	—	—	2
Appendicitis chron.	1	—	—	1	2
Conjunctivit. chron.	1	—	1	—	2
Prolapsus ani	—	—	1	1	2
Plegmon. antibrachii	—	1	—	—	1
Anaemia	1	4	—	—	5
Dyspepsia	10	3	—	—	13
Dementia	—	—	1	—	1
Carcinoma ventriculi	—	—	—	1	1
Hysteria traumat. grav.	—	1	—	—	1
Tabes dorsal.	—	—	1	—	1
Ulcera cruris	1	—	—	—	1
Nephrolitiasis	—	1	—	—	1
Nihil	2	—	—	—	2
Inflammatio ossium pedis (turbercul?)	—	—	1	—	1
Fistulae post exstirpat. glandul. lymph. colli	1	—	—	—	1
Yhteensä	117	27	11	6	161

Taulu VII.

Summittainen yhteenveto sairaspäiväkirjasta Suomenmaalaisessa Sanatoriossa ja Lasaretissa vuodelta 1905.

Kaikkiaan hoidettuja.	Uloskirjotettu.				Jäljellä vuoteen 1906.	Sairashoito päivien luku.	Keskimäärä päivältä.	Keskimäärä uloskirjotettujen sairashoito-päiviä.
	Terveinä tahi parantumassa olevina.	Parempina.	Parantumattomina.	Hoitamatta.				
400	299	33	19	8	11	20,934	63,43	51,91

KARTA

utvisande spridningen

af

Skarlakansfeber

år 1905.

Epidemi med stort antal fall.

„ „ mindre „ „

Enstaka fall.

8° 7° 6° 5° 4° 3° 2° 1° 0° 1° 2° 3° 4° 5° 6° 7° 8° 9° 10°

69° 68° 67° 66° 65° 64° 63° 62° 61° 60°

ÖSTERSJÖN

ERIKSGATAN

SVISKA VIKEN

BOTTNISKA VIKEN

FINSKA VIKEN

LADOGA

Wadsö

Utsjoki

Outakoski

Enare

Enontekis

Muonioniska

Kittilä

KITTILÄ

Holari

Sodankylä

Knoloejärvi

Kemiträsk

ROVANIEMI

Rovaniemi

Turtola

Övertorneå

Karunga

TORNEÅ

Tervola

Torneå

Kemi

Kemi

Simo

Kuivaniemi

Kuusamo

PUDASJÄRVI

Taivalkoski

Pudasjärvi

Ijo

Karlö

Uleåborg

Uleåborg

ULEÅBORG

Oivericuminki

Suomussalmi

Paltamo

Brahestad

Revolaks

Tennes

BRAHESTAD

Sodankylä

Pyhäjoki

Vihtari

Framtiila

Särdisniemi

KAJANA

Rämjärvi

Kajana

Paldano

Kalajoki

KALAJOKI

Ravieska

Ylivieska

Haapajärvi

Pyhäjärvi

Kuruvesi

Ideensalmi

Nurmes

IISALMI

Rautavaara

PIELISJÄRVI

Pielisjärvi

Lapinlahti

Nilsiä

Maaninka

Pielavesi

Keitele

Jangar

Strömsdal

Kuopio

KUOPIO

Karttula

Vesanto

Tuusniemi

Kaltimo

JOENSUU

Tuupale

Liperi

Ilomants

Kitee

TOHMAJÄRVI

Värtsilä

Pielisjärvi

Soanlaks

SALMIS

Ruskeala

Suistamo

Korpiselkä

Snojärvi

Kerimäki

Onyslott

NYSLOTT

Jonkoski

Rantasalmi

Jorois

JOROIS

Virtasalmi

Savonranta

Rahmajärvi

SORDAVALA

Sortavala

Parikkala

KRONOBORG

Kronoborg

Valamo

Mantsinsaari

Ilmola

Rautjärvi

Hiitola

Impilaks

Heinola

HEINOLA

Mäntyharju

Suomenniemi

Sysmä

Padasjoki

Asikkala

Lahtis

HOLLOLA

Lahtis

Kalvola

Tavastehus

Tavastehus

Lammi

Kärkölä

Vesijärvi

Orimattila

Artsjö

Sjundeå

Ekenäs

Hangö

Hogland

Seitskär

Tytärsaari

Lavansaari

Kexholm

Kexholm

KEXHOLM

Hyttylä

Sakkola

Hiitola

Ihantala

Wiborg

WIBORG

Mohla

MOHLA

Ravitus

Vuoksenniska

Vederlaks

Fredrikshamn

FREDRIKSHAMN

Michilskalla

Lovisa

LOVISA

Pernas

Borgå

Borgå

Mariehamn

Lemland

Vargsund

Sottunga

Kumlinge

Jomala

Saltvik

Sund

Eckerö

Hammarland

Brändö

Nagu

Nådendal

Åbo

ÅBO

Gustafs

Pemar

Ilmola

Kurra

Kuusjoki

Lundo

Masku

Virmo

Oskemyra

Kuorinne

Töysä

Pyhäjärvi

Kuortane

Alavo

Kauhajoki

Jalasjärvi

Peräseinäjoki

Östermark

Närpes

Kaskö

Kristinestad

Björneborg

BJÖRNEBORG

Tyrvis

TYRVIS

Jakobstad

Pedersöre

Nykarleby

NYKARLEBY

Nikolaistad

Wasa

WASA

Malax

Petalaks

Korsnäs

Oravais

Kortesjärvi

Alahärmä

Kauhava

Kauhajoki

Lappajärvi

Perho

Veteli

Kalajoki

Himanga

Lohtaja

Kannus

Kelviä

Ullava

Esse

Kronoby

Larsmo

Gamlakarleby

GAMLA KARLEBY

Kuntsby

Lestijärvi

Halsua

Kaustby

Jeppo

Munsala

Björko

Replot

Kvevlax

Terjärv

Vetil

Pietarsaari

Jepua

Pyhäjoki

Merijärvi

Onlais

Kestilä

Palkala

Püppola

Haapavesi

Kärsämäki

Nivala

Haapajärvi

Pyhäjärvi

Ylivieska

Sievi

Ylihärmä

Kalajoki

Ruovesi

Virdois

Keuru

Petäjävesi

Jyväskylä

JYVÄSKYLÄ

Saarijärvi

Kuhmoinen

Kangasniemi

Laukas

Multia

Pihlajavesi

Virdois

Hankasalmi

Valmi

Jämsä

JAMSA

Längelmäki

Orivesi

Kuhmalahti

Sahalahti

Kangasala

Lempäälä

Vesilahti

Pälkäne

Tammerfors

TAMMERFORS

Ruovesi

Virdois

Ikalis

IKALIS

Ikalis

Tavastkyrö

Messukylä

Birkala

Ylöjärvi

Kuru

Raduvesi

Vilppula

Mänttä

Kuhmalahti

Sahalahti

Kangasala

Lempäälä

Vesilahti

Pälkäne

Tammerfors

TAMMERFORS

Tyrvis

TYRVIS

Björneborg

BJÖRNEBORG

Nakkila

Harjavalta

Kumo

Kiukais

Ulfsby

Kalla

Suodenniemi

Lavia

Sastmola

Sitkais

Hvittis

Norrmark

Kankaanpää

Pämark

Lassila

Tavastkyrö

Ikalis

Mouhijärvi

Birkala

Tammerfors

Messukylä

KARTA

utvisande spridningen

af

Messling

år 1905.

Epidemi med stort antal fall.

„ „ mindre „ „

Enstaka fall.

KITTILÄ

ROVANIEMI

PUDASJÄRVI

TORNEÅ

KAJANA

HAAPAJÄRVI

IISALMI

NYKARLEBY

GAMLA KARLEBY

KUORTANE

KRISTINESTAD

BRAHESTAD

KAJALOKI

JOENSUU

TOHMAJÄRVI

JOROIS

SALMIS

RUOVESI

JÄMSÄ

HEINOLA

HOLLOLA

TAMMERFORS

TYRVIS

BJÖRNEBORG

HVITTIS

TAMMELA

NYSTAD

TAVASTEHUS

ÅBO

GODBY

RIMITO

EKENÄS

HELSINGFORS

LOJO

LOVISA

FREDRIKSHAMN

WILLMANSTRAND

ST. MICHEL

NYSLOTT

SORDAVALA

KEXHOLM

MOHLA

ST. ANDRAE

PIELISJÄRVI

NURMES

KUOPIO

LAPPFJÄRD

KEMI

TORNEÅ

KEMIJÄRVI

ULEÅBORG

KEMPELE

KALAJOKI

JAKOBSTAD

NYKARLEBY

WASA

KRISTINESTAD

KASKÖ

BRAHESTAD

JYVÄSKYLÄ

KUOPIO

JOENSUU

SALMIS

KRONOBORG

WIBORG

LADOGA

FINSKA VIKEN

BOTTNISKA VIKEN

SVERIGE

RYSSLAND

NORGE

Wadsö

Utsjoki

Oulakoski

Enare

Enontekis

Muonioniska

Kittilä

Sodankylä

Holari

Turtola

Rovaniemi

Övertorneå

Karunga

Tervola

Torneå

Kemi

Komio

Simo

Kuivaniemi

Ii

Karlö

Uleåborg

Siikajoki

Brahestad

Salo

Pyhäjoki

Kalajoki

Merijärvi

Oulais

Kestilä

Pattijoki

Päppola

Haapavesi

Hirvlaks

Lahtis

Kannus

Kelviä

Nivala

Sievi

Ullava

Esse

Kortjärvi

Purnu

Vetil

Lestijärvi

Halsua

Jeppo

Oravais

Alahärmä

Evijärvi

Kortesjärvi

Lappfjärd

Perho

Vaasa

Nikolaistad

Wasa

Malax

Korsnäs

Petalaks

Pörtom

Ilmola

Övermarkö

Närpes

Östermark

Kauhajoki

Jalasjärvi

Töysä

Alavo

Ylistaro

Orisberg

Soini

Lehtimäki

Kuortane

Seinäjoki

Ylihärmä

Kauhava

Kauhajärvi

Vimpeli

Ullava

Kortesjärvi

Vindala

Ähtäri

Virrat

Multia

Keuru

Pihlajavesi

Virdois

Karvia

Parkano

Ikalis

Ruovesi

Tammerfors

Tyrvis

Björneborg

Ulfsby

Kumo

Raumo

Nystad

Hvittis

Tavastehus

Lahtis

Heinola

Asikkala

Padasjoki

Hollola

Tammela

Jokis

Tammela

Loppis

Hattula

Kalvola

Vanda

Hangö

Ekenäs

Helsingfors

Borgå

Lovisa

Fredrikshamn

Wilmanstrand

Lappvirta

Jaala

Elimä

Virojoki

Kotka

Pyttis

Lemi

Taipale

Joensuu

Libelits

Rautalampi

Leppävirta

Suonenjoki

Rautavaara

Iisalmi

Lapinlaks

Pielavesi

Maaninga

Nilsiä

Kuopio

Karttula

Kuopio

Kuopiolaks

Ilmo

Ilomants

Kajana

Paltamo

Kuhmo

Lentiira

Kuolajärvi

Kemiträsk

Kausamo

Jangar

Nurmes

Pielisjärvi

Kitelä

Sortavala

Impilaks

Salmis

Mantsinsaari

Kexholm

Sakkola

Heinjoki

Rautu

Ravitsa

Mohla

Wiborg

Sweaborg

Ekenäs

Hangö

Tytärsaari

Hogland

Lavansaari

Seiskär

Nyslott

Sulkava

Savonranta

Punkaharju

Ruskeala

Suistamo

Parikkala

Ruokolahti

Rautjärvi

Ilmee

Jääsken

Kirvus

Kuolemajärvi

Virtasalmi

Ruokosalmi

Pieksämäki

Jämsänkoski

Keuruu

Virdois

Petäjävesi

Toivakka

Korpilaks

Kuorevesi

Kangasniemi

Leivonmäki

Jämsä

Orivesi

Längelmäki

Kuhmois

Sysmä

Asikkala

Lammi

Pulkkila

Mänttä

Virrat

Ylöjärvi

Kangasala

Tammerfors

Lempälä

Vesilaks

Pälkäne

Tarvasjoki

Loimijoki

Kalvola

Urdila

Kylmäkoski

Sastamala

Kiukais

Parkano

Ylöjärvi

Kangasala

Pälkäne

Tarvasjoki

Hattula

Kalvola

Lammi

Asikkala

Padasjoki

Heinola

Jaala

Elimä

Virojoki

Kotka

Pyttis

Lemi

Taipale

Joensuu

Libelits

Rautalampi

Leppävirta

Suonenjoki

Rautavaara

Iisalmi

Lapinlaks

Pielavesi

Maaninga

Nilsiä

Kuopio

Karttula

Kuopiolaks

Ilmo

Ilomants

Kajana

Paltamo

Kuhmo

Lentiira

Kuolajärvi

Kemiträsk

Kausamo

Jangar

Nurmes

Pielisjärvi

Kitelä

Sortavala

Impilaks

Salmis

Mantsinsaari

Kexholm

Sakkola

Heinjoki

Rautu

Ravitsa

Mohla

Wiborg

Sweaborg

Ekenäs

Hangö

Tytärsaari

Hogland

Lavansaari

Seiskär

Nyslott

Sulkava

Savonranta

Punkaharju

Ruskeala

Suistamo

Parikkala

Ruokolahti

Rautjärvi

Ilmee

Jääsken

Kirvus

Kuolemajärvi

Virtasalmi

Ruokosalmi

Pieksämäki

Jämsänkoski

Keuruu

Virdois

Petäjävesi

Toivakka

Korpilaks

Kuorevesi

Kangasniemi

Leivonmäki

Jämsä

Orivesi

Längelmäki

Kuhmois

Sysmä

Asikkala

Lammi

Pulkkila

Mänttä

Virrat

Ylöjärvi

Kangasala

Tammerfors

Lempälä

Vesilaks

Pälkäne

Tarvasjoki

Loimijoki

Kalvola

Urdila

Kylmäkoski

Sastamala

Kiukais

Parkano

Ylöjärvi

Kangasala

Pälkäne

Tarvasjoki

Hattula

Kalvola

Lammi

Asikkala

Padasjoki

Heinola

Jaala

Elimä

Virojoki

Kotka

Pyttis

G. Arvidsson, Helsingfors.